

DR DOMBI MÁRK

SZENT GERTRÚD

AZ ISTENI SZERETET KÖVETE

SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT

Dr. Dombi Márk
*
SZENT GERTRÚD
AZ ISTENI SZERETET KÖVETE

Š. GERTRUDIŠ VIRGO

SZENT GERTRÚD
AZ ISTENI SZERETET KÖVETE

LATINBÓL FORDITOTTA

DR DOMBI MÁRK

CISZTERCI RENDI ÁLDOZÓPAP

BUDAPEST

A SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT KIADÁSA

1939

Nihil obstat. Dr. Cuno Evetovics S. O. Cist., censor. Nr. 674/1939. Imprimatur. Budapestini, die 16. Junii 1939.
Vendelinus Endrédy, abbas de Zirc.

Nihil obstat. Dr. Michael Marcell, censor dioecesanus. Nr. 8846/1939. Imprimatur. Strigonii die 4. Decembris 1939.
Dr. Joannes Drahos, vicarius generalis.

Stephaneum nyomda Budapest. Felelős: ifj. Kohl Ferenc.

A FORDÍTÓ ELŐSZAVA.

Szent Gertrúd a középkori misztikának egyik legkedvesebb alakja. 1256-ban született, valószínűleg Tübingeniában. Még csak öt-éves volt, mikor a helftai ciszterci rendi apáca-kolostorba lépett, melyben a nemes *Hackeborn*-családból származó *Gertrúd apátnő* alatt a szellemi és lelki élet a legszebb virágzásban volt. Az apátnőn kívül nagy és jótékony hatást gyakorolt rá ennek nővére, *Szent Mechtild*, kinek Istennel egyesült bensőséges kegyelmi életét tárja elénk a «*Különös kegyelem könyve*» (*Liber specialis gratiae*). A fiatal Gertrúd a kolostori iskolában rendkívüli előmenetelt tanúsított mind a vallásos, mind pedig a világi tudományokban. Az utóbbiakhoz való hajlama azonban lassan-lassan anynyira erőt vett rajta, hogy lelki életét kezdte elhanyagolni s az előbb példásan buzgó szerzetesnő egyre lanyhább lett. Az Úr azonban megkönyörült rajta. Huszonöt éves volt, mikor egyszerre csak heves vihar támadta meg szívét. Sötét éjszaka borult szép lelkére úgy, hogy a szerzetesi élet igáját már-már szinte elviselhetetlennek találta. Ez a lelki zavar, kínzó sötétség több héten át tartott. Ezzel — mint Gertrúd maga mondja: — «hiúságának és kíváncsiságának tornyát

akarta ledönteni az Úr, amely kevelységgé kezdett növekedni». Végre megjelent lelke előtt az *Üdvözítő* (1282 január 27.) és ezekkel a szavakkal nyugtatta és bátorította: «*Megmentelek és megszabadítalak, ne félj! Ellen-ségeimmel a földet nyaltad és tövisek között kóstolgattad a mézet. Térj vissza hozzám végre és én megittasítalak isteni gyönyörűségem árával*». E szavakra elült szívében a vihar, az Úr békéje újból elárasztotta lelkét. Ettől kezdve lankadatlan buzgósággal tört előre a tökéletesség útján. Az *Üdvözítő* pedig isteni nagylelkűséggel viszonzta jegyesének hűségét, egész haláláig. A kegyelmi ajándékok szinte határtalan bőségével árasztotta el lelkét s szívének az ő Szentséges Szívével való misztikus kicserélése által a legbensőbbben egyesítette magával. *Az Isten iránt való szeretettel párhuzamosan növekedett benne a felebaráti szeretet is. Az egyszerű, szegény szerzetesnő oktatásaival, vigasztalásaival és imádságai-val kimondhatatlan sok áldásnak forrása lett nemcsak a kolostorban, hanem azon kívül is. Emellett amajdnem állandó betegeskedés nagy kegyelmi ajándékában is részesítette az Úr hűséges jegyesét, mely az isteni szeretet tüzevel együtt lassanként minden erejét fölemésztette s tiszta lelke előtt (1302 vagy 1303) megnyitotta a mennyországot.*

Azokat a tanításokat, melyekben Gertrúdot isteni Mestere részesítette, részint maga (II. könyv), részint mások, kik előtt lelkét alázatosan föltárta, leírták (III., IV. és V. könyv, az utolsó fejezetek kivételével). Ben-

nük a lelki életnek kimeríthetetlen kincstárát hagyták az utókorra. Az egész gyűjtemény az Üdvözítő egyenes óhajára: *Legatus divinae pietatis* (Az isteni Szeretet követe) címet nyert. Az V. könyv utolsó fejezeteit s az I. könyvet, mely Gertrúd életének egyes mozzanatait s ezzel kapcsolatban jellemzését adja, halála után csatolta a többihez valószínűleg valamelyik rendtársnője.

Az isteni Szeretet követe az úgynevezett magánkinyilatkoztatások közé tartozik. Ezekről tudnunk kell, hogy senki sem tartozik őket azzal a hittel fogadni, mellyel a Szentírásban és a szent hagyományban megőrzött kinyilatkoztatással szemben tartozunk. A magánkinyilatkoztatásoknál még az Egyház részéről való helybenhagyás is csak annyit jelent, hogy nincs bennük semmi, ami az Egyház tanításával ellenkeznék s hogy olvasásuk a híveknek épülésükre szolgál. Azonban nagy tiszteletlenség volna a szentek iránt, ha a nekik jutott kinyilatkoztatások igazságában alapos okok nélkül kételkednénk. Különösen tiszteletlenség volna ez akkor, ha az illető kinyilatkoztatásokat, mint ez Szent Gertrúd esetében történt, tudós és jámbor emberek alaposan áttanulmányozták s bennük Isten Lelke működésének szinte kézzelfogható hatását vették észre. Ezek közül megemlítjük a szentéletű kartaúzi szerzetest, *Lanspergert*, aki az első kritikai kiadást (1536) rendezte sajtó alá. Az ugyancsak szentéletű és jeles aszketikus író, *Blosius* apátot, aki egyik művét (Monile spirituale) jórészt *Szent Gertrúd* és

Mechtild szavaiból állította össze. Továbbá *Liguori Szent Alfonzot*, akinek műveiben szintén lépten-nyomon találkozunk Szent Gertrúdtól vett idézetekkel. Az újabbak közül különös említést érdemel az angol konvertita oratorianus, *Faber*, aki *Mindent Jézusért* (All for Jesus) című gyönyörű aszketikus művében a legnagyobb magasztalásokkal illeti *Szent Gertrúdot* s azt a csodásan mély és mégis mindenkor gyakorlatias szellemet, mely életében és tanításaiban megnyilatkozik. Bámulattal adózik neki s gyakran idézi őt a mi *Prohászánk* is, különösen utolsó remekművében, az «Élővizek forrása»-ban, hol «csodálatos, tűzből szőtt emberszív»-nek nevezi.

A műnek tartalma rendkívül változatos. Nincs talán a lelki életnek olyan mozzanata — a legegyszerűbbtől a szinte szédítő misztikus magaslatokig —, mely benne megvilágítást ne nyerne. Különösen azonban két jellemző vonását óhajtom kiemelni. Az egyik: *Jézus Szentséges Szívének* lépten-nyomon megnyilatkozó bensőséges tisztelete, melyhez foghatót sem előtte, sem utána *Alacoque Szent Margitig* nem találunk. Ezért nevezi őt a jézustársasági jeles aszketikus író, *Meschler* a Jézus Szíve-ájtatosság tavaszi fülemüléjének. A másik: az *Egyház liturgikus életével való egybeolvadás*. Misztikus lelki élményeinek kiinduló pontja legtöbbször a *Szent Mise szentáldozással*, a zsolozsma, vagy az ünnep jelentősége. Mindezekben a *liturgia által inspirált lelki élet* egyik legszebb kivirágzását láthat-

juk, aki példájával ezen a téren is biztos útmutatóul kínálkozik.

A mai nehéz viszonyok miatt a terjedelmes művet csak némileg megrövidítve adhatom. Fordításom az eredetinek körülbelül négyötödrészét tartalmazza. De így sem maradt el belőle semmi, ami *Szent Gertrúd* lelki világának jellemzése, misztikájának megértése szempontjából nélkülözhetetlen volna.

Végül az olvasó szíves elnézését kell kérnem a fordítás esetleges gyöngeségeiért. Szolgáljon némi mentségemül, hogy az eredeti szövegben oly sok és nagy, tartalmi, valamint stílusbeli nehézséggel találkoztam, hogy azt mind legyőzni és tartalmilag hű, eszmeileg szabatos és amellet mindenkor kifogástalanul magyaros fordítást csak igazi nyelv-művész adhatna. De remélem, hogy munkám így is hasznos szolgálatot fog tenni az Istent szerető s a Szentlélek kegyelmével tudatosan közreműködő lelkeknek.

Dr. Dombi Márk.

ELŐSZÓ.¹

Minden jónak ajándékozója a *vigasztaló Szentlélek*, aki ott nyilatkoztatja ki magát, ahol akarja, ahogyan és amikor akarja. Rendszerint az elrejtettet választja ki, mint a sugallatokra legalkalmasabbat. Sokaknak üdvére megtalálja a megfelelő módot is, hogy a lélekkel közöltek napvilágra jussanak. Példa rá Istennek szolgálója, *Szent Gertrúd* is. Mert ámbár az ő lelkét az isteni kegyelem szünet nélkül öntözgette, ennek *kiáradása* mégis bizonyos időközökben történt. Azért ez a könyv is különböző időben íródott. És pedig egy része nyolc évvel azután keletkezett, hogy a kegyelemben részesült, másik része pedig körülbelül rá húsz évre készült el.

Az Úr külön-külön kegyesen kijelentette, hogy mind a két részt elfogadja. Mikor megvolt az első rész s Gertrúd azt alázatos készséggel az Úrnak ajánlotta, Isten kegyes jószágától a következő választ nyerte: «Senki sem választhatja el tőlem ezt az emléket. mely az én isteni édességem gazdagságát hirdeti».

¹ Ez az *Előszó* egyebek között néhány kinyilatkoztatást tartalmaz, melyek nincsenek meg magában a könyvben. Hogy azonban ezek épúgy Szent Gertrúd szájából származnak, mint a többiek, a stílus és az előadásmód mutatja.

Gertrúd ebből megértette, hogy az Úr e könyvecskének ezt a nevet akarja adni: «Az isteni édesség gazdagságának emléke». Az Úr még hozzátette: «Ha valaki buzgón s a lelki előhaladás szándékával óhajt olvasni e könyvből, annyira magamhoz vonom őt, hogy mintegy az én karjaim között olvas belőle s én magam társul szegődöm hozzá ebben a munkában. Mint mikor ketten olvasnak ugyanazon a lapon s az egyik a másik lehelle-tét érzi, úgy szívom én magamba az ő vágyainak lehelle-tét, amely fölgyújtja bennem iránta a szeretetet. Ezenfölül istenségem ihle-tét árasztom ki rá, hogy *az én Lelkem által* bensőleg megújuljon».

Mikor pedig Gertrúd a második részt írta, ezt egy éjjel panaszkodva mutatta az Úrnak, aki szokott kegyességével vigasztalta őt: «Ime, a nemzetek világosságává tettelek, hogy üdvösségem légy a föld széléig».¹ Az Üdvözítő e szavakat az akkor még alig megkezdett könyvre értette. Gertrúd csodálkozva így szólt: «Én Istenem, hogyan vehetné valaki e könyvecske által az ismeret világosságát, mivel nincs szándékom többet írni s azt a keveset sem engedem semmi áron nyilvánosságra hozni, amit már megírtam». Az Úr erre így válaszolt: «Mikor Jeremiást prófétául választottam, ő azt hitte, hogy sem beszélni nem tud, sem megfelelő okossággal nem rendelkezik. Mégis népeket

¹ Izaiás, 49, 6

és birodalmakat javítottam meg az ő szava által. Hasonlóképen nem hiúsul meg az sem, amit az ismeret és igazság fényénél teátalad szándékoztam megvilágítani. Nincs ugyanis ember, ki az én örök rendelésemet meg tudná akadályozni. Mivel én azokat, akiket kiválasztottam, meg is hívom s akiket meghív- tam, azokat megszentelem olymódon, ahogy nekem tetszik».

Egy másik alkalommal Gertrúd ismét az Úr engedélyét iparkodott imádságban megnyerni azért, hogy e könyv leírását megakadályozhassa. Az elüljárók iránt tartozó engedelmesség ez esetben nem kötelezte őt oly erősen az írásra, mint azelőtt. Az Úr kegyesen így válaszolt : «Nem tudod-e, hogy akit az én akaratom kötelez, az minden más engedelmességnél jobban van kötelezve? E könyv megírását illetően már ismered akaratomat, melynek senki sem állhat ellen, miért jössz tehát zavarba? Hisz én magam indítom az írókat és hűségesen segítem és sértetlenül megőrzöm azt, ami az enyém». Erre Gertrúd a maga akaratát tökéletesen egye- sítve az isteni akarattal, így szólt : «Milyen címet akarsz tehát adni e könyvnek, szerelmes Uram? Az Úr: «E könyvet az *Isteni Szeretet követé*-nek kell nevezni, mert benne az én szeretetem gazdagságát fogják az emberek egy kissé megízlelni». Gertrúd nagy csodálkozással válaszolta : «Azok, akiket kö- veteknek kineveznek, nagyobb tekintéllyel lépnek föl, milyen tekintélyt méltóztatol adni ennek a könyvecskének, amelyet ily

névvel illetsz? Az Úr válaszolta: «Istenségem erejéből mindenkinek, aki az én dicsőségemre igaz hittel, alázatos áhítattal és buzgó háladatossággal olvas ebből a könyvből, lelki épülést szomjazván, azoknak megadom: bocsánatos bűneik elengedését, a lelki vigasztalás kegyelmét s egyben alkalmassá teszem őket nagyobb kegyelmek elnyerésére».

A következőkből pedig nyilvánvaló, hogy Isten jóságos jelenlétével állandóan kitüntette Gertrúdot. Ha néha mégis ezt olvasuk: «az Úr megjelent» vagy «ott volt mellette», ezt úgy kell érteni, hogy bizonyos okból és időnként a képzelet által jobban fölfogható alakban is megnyilatkozott előtte. Így alkalmazkodott azok képességéhez is, akikkel az itt leírt dolgot közölni szándékozott. Hasonlóképen tudni kell az előforduló látszólagos ellentmondásokról, hogy Isten mindenkit szeret s ha egyet kitüntet kegyelmi látogatásával, különböző módon *so-kaknak* üdvét keresi.

Az első könyv szól a személy ajánlásáról s a kegyelem bizonyítékairól. *A második könyv* tartalmazza, amit Gertrúd *Isten Lelkének indítására* a kegyelem elnyerésének módjáról hálaadásképen leírt. *A harmadik* néhány jótéteményt sorol föl, amelyeket vagy Gertrúd kapott, vagy pedig kinyilatkoztatás útján megtudott. *A negyedikben* azok a látogatások vannak följegyezve, ame-

lyekkel bizonyos ünnepeken vigasztalta meg Gertrúdot az isteni Szeretet. Végül *az ötödikben* sorra kerül több olyan kinyilatkoztatás, melyeket az Úr az elhunyt lelkek érdemeiről méltóztatott neki adni. Ehhez csatolva van egy-két vigasztalás, mellyel az Úr Gertrúdot élete végén elárasztotta.

SZENT GERTRÚD
AZ ISTENI SZERETET KÖVETE

ELSŐ KÖNYV.

ELSŐ FEJEZET.

A személy ajánlása.

«Mekkora a mélysége az Isten gazdagságának, bölcseségének és tudásának! Menyire megfoghatatlanok az ő ítéletei és megvizsgálhatatlanok az ő utai.»¹ Mily csodálatos, mily titokzatos és mily különböző módon hívja meg az Úr azokat, akiket magának kiválasztott. E meghívottakat kegyes irgalmából részesévé teszi a természetfölötti életnek. Igazságossága úgy árasztja ki bennük kegyelmeit, mintha igazaknak találta volna őket s így méltóknak arra, hogy minden gazdagságában és gyönyörűségében osztozkodjanak. Példa erre *Gertrúd*, az Úr választottja. Mint ragyogó liliomot választotta őt az Úr és kötötte őt magának csokorba. Az Egyház kertjébe, illatozó legszebb virágok közé ültette, midőn őt mint kisleányt ötéves korában kiragadta a világ forgatagából s a szent szerzetesélet mennyegzős termébe vezette, az igazak közösségébe. Szépségét a kegyelem sokféle nyíló virágaival oly nagy

¹ Rom. 11, 33.

mértékben növelte, hogy mindenki előtt kedves volt. Sokaknak szíve szeretetre gerjedt iránta. Éveinek száma szerint és testben is gyöngé volt ugyan, de elméje érett, szeretetreméltó, készséges, kedves szavú és mindenben oly tanulékony, hogy mindenki csodálkozott, aki őt hallotta. Az iskolában annyira kitűnt gyors felfogásával és értelmének mélységével, hogy minden bölcseségben és tudományban messze fölülmúlta összes kor- és szerzetbeli társait. Így töltötte tiszta szívvel gyermek- és ifjúkorának éveit, gyönyörűségét találván a szabad művészetekben.

Gertrúdot az Úr anyja méhétől fogva szent jelével megjelölte s alig hogy elválasztották az anyatejtől, a szerzetesélet boldogságával ismertette meg. Kegyes jószágában a külső dolgoktól a belsőre s a testi életből a lelkiekre hívta meg. Mindezeket szembeszökő kinyilatkoztatás útján cselekedte, amint ki fog tűnni a továbbiakból.¹

Gertrúd akkor ismerte föl, hogy a világi tudományokhoz erősen hozzátapadva, mindezideig nem igen törődött azzal, hogy elméjének élet a lelki tudás világosságára irányítsa. Az emberi bölcseség nyújtotta élvezeten mohón csüngött, így megfosztotta magát az igazi bölcseség édes ízétől. Ekkor hirtelen minden külső dolog értékét kezdte veszíteni előtte, — valóban méltán. Az Úr ez időben vezette őt a vigasság és öröm he-

¹ V. ö. II. könyv, 1. f.

lyére: *Sion hegyére*. Kivetkőztette őt a régi emberből cselekedeteivel együtt és felöltöztette az új emberbe, az Isten szerint teremtett igazságba és valóságos szentségbe. Így érkezett el Gertrúd az Isten-szemlélet hegyére. A grammatika helyett mostantól a *teológia* hívévé szegődött. A Szentírás összes meglévő vagy megszerezhető könyveit fáradhatatlanul tanulmányozván, szívének edényét a Szentírás hasznos és mézédés mondanáival színültig megtöltötte úgy, hogy mindig istenes és épületes mondással tudott szólni. Azért mindenkit, aki hozzá jött, egészen ki tudott elégíteni, elcsendesítvén nyugtalanságát. Ugyanígy minden tévedést úgy kiigazított a Szentírásból felhozott talpraesett bizonyítékokkal, hogy senki sem tudta őt megcáfolni. Gertrúd ezen idő alatt csodálatos édességgel és boldogító gyönyörűséggel teljesen elmerült az isteni szemlélődésben, vagy a Szentírás vizsgálatában, amellyel nem tudott betelni. Színméz volt a szájában, orgonahang a fülében s lelki ujjongás a szívében.

Gertrúd nagyon erős oszlopa volt a szerzeteséletnek, az igazságnak és jognak állhatatos harcosa úgy, hogy méltán el lehetett róla mondani azt, amit a Bölcsesség könyve mond Simon főpapról: «Élete folyamán jókarba hozta az *Isten* házát — tudniillik *szerzetét* — és napjaiban megerősítette a templomot».¹ Az ő lelki áhítata, buzdításai

¹ Sir. 50. 1.

és példája többeket föllekesített nagyobb jámborságra. Lehet mondani: «Napjaiban a kutak vízben bővelkedtek».¹ Az üdvözítő tudomány tiszta vizét senki sem öntötte az ő napjaiban bőségesebben, mint Gertrúd. Beszédje is édes és átható volt, oly meggyőző hatású és kedves, hogy igen sokan, akik szavait hallották, szívük csodás meglágyulásával és akaratuk megváltozásával tettek valóban nyilvánvaló bizonyosságot *a jó Isten Lelkéről*, aki Gertrúdban szólt. Élő és áthatós ige lakott benne, mely áthatóbb volt minden kétélű kardnál, amely a lélek és szellem elosztásáig ért s az művelte mindent. Némelyekben a bűnbánatot keltette föl szavaival üdvösségükre. Másokat a jó Isten ismeretéről világosított föl és a maguk fogyatkozásairól. Volt, akiknek a jóleső vigasztalás segítségét nyújtotta, majd másoknak meg szívét a jó Isten iránt való még nagyobb szeretetben lobbantotta lánggra. Még a kívülállók közül is. Sokan voltak, akik bár csak egyszer hallották szavát, megvallották, hogy igen nagy vigasztalást merítettek belőle.

Mivel azt, ami láthatatlan és szellemi, az emberi értelem számára nem lehet másképp kifejezni, mint a látható dolgokról vett hasonlatokkal. Emberi és érzékeink alá eső képekkel kell azt értelmünk számára fölfoghatóvá tenni. Ezt állítja Hugó mester is a belső emberről szóló beszédében, ahol

¹ U. o.

így szól :¹ «A Szentírás, hogy az alacsonyabban állók eszejárásához alkalmazkodják és az emberi gyarlósághoz leereszkedjék, a láthatatlan dolgokat a látható dolgok alakjai által rajzolja s emléküket vonzó alakok szépsége által vési elménkbe. Innen van az, hogy majd tejjel-mézzel folyó földről, majd virágokról, majd meg illatokról beszél, máskor meg emberi ének vagy madárdal által jelzi a mennyei örömök összhangját. Olvassátok Szent János Titkos Jelenéseit s úgy találjátok, hogy Jeruzsálemet arannyal és ezüsttel, gyöngyökkel és más drágakövekkel ékesnek ecseteli. Tudjuk ugyan, hogy ezek közül semmi sincs ott, ahol pedig nem hiányozhatik semmi. De ott van minden hasonlat szerint».

MÁSODIK FEJEZET.

A kegyelem bizonyítékai.

Adjon hálát az Úristennek, az igaz javak osztogatójának mindaz, amit az ég szélessége, a föld kerektsége s a tenger mélysége körül fog. Énekelje neki azt az örök, mérhetetlen és változhatatlan dicséretet, amely *a teremtetlen Szeretetből* ered s önmagában lesz teljessé. Énekeljen a szeretetnek ama túláradó bőségéért, amely árajt az emberi gyarlóság völgyébe irányította s egyebek között arra a lélekre is rátekintett, akihez őt saját ajándéka vonzotta. Az Irás sze-

¹ XVI. fej.

rint: «két vagy három tanu vallomásán áll az egész dolog». Itt pedig több tanu is van, nem lehet kétség, hogy az Úr különös eszközül választotta ki Gertrúdot szeretete titkainak hirdetésére.

Az első és legfőbb tanu maga az Úristen, ki nagyon gyakran megerősítette azt, amit Gertrúd megjövendölt. Kinyilatkoztatta azt, amit titkon megismert. Sokakkal éreztette imádságának hatását, sőt az ő érdemeiért a kísértésektől is megszabadított olyanokat, akik buzgó és alázatos szívvel kérték. A sok közül egy-két példát akarok fölemlíteni.

Abban az időben, mikor Rudolf úr, a római király meghalt, egy alkalommal Gertrúd a többiekkel együtt utódja megválasztásáért imádkozott. Aznap, sőt — amint hiszik — ugyanabban az órában, mikor a választás egy egészen más országrészben megtörtént, jelezte azt a monostor anyjának. Hozzátette még, hogy azt a királyt, akit e napon választottak, utódja fogja megölni. A későbbi események igazat adtak neki.¹

Más alkalommal, mikor egy gonosz ember kikerülhetetlennek látszó veszedelemmel fenyegette zárdánkat, Gertrúd az imádsághoz folyamodott. Utána kijelentette a monostor anyjának, hogy Isten kegyelméből

¹ Rudolf 1291 július 15-én halt meg. Utódjává nassaui Adolfot választották, de vetélytársa, osztrák Albert 1298-ban a gölheimi csatában megölte őt.

ez a veszedelem teljesen elmúlt. Nemsokára megérkezett az udvar kormányzója s ő is megerősítette a mondottakat.

Máskor meg egy nővért már sokáig zaklattak a kísértések. Álmában figyelmeztetést kapott, hogy ajánlja magát Gertrúd imáiba. Mihelyt ezt áhítattal megtette, nagy öröme megszabadult a kísértésektől.

Említésre méltó a következő eset is. Egy valaki áldozni készült. Azonban bizonyos alkalom következtében, melyet pár nappal azelőtt nem került, Szent Mise közben sokféle gondolat zaklatta úgy, hogy már majdnem beleegyezett a vétkes gyönyörbe. Ez aztán nagyon nyugtalanította őt, azért ily gondolatokkal nem mert a szentáldozáshoz járulni. Végre — bizonytalansággal — megragadott egy hitvány kis ruhadarabot, amelyet Gertrúd, Istennek e kívánságára, alsóruhájából az ő szemelátára tépett le és dobott el és azt szívére helyezte. Így kérte az Urat, hogy arra a szeretetre, mellyel Kedveltjének szívét minden földies érzéstől megtisztította s egyedül a maga számára foglalta le lakóhelyül, kegyeskedjék őt kísértésétől megszabadítani. Ime, mily csoda! Alig szorította azt a kis rongyot szívéhez, minden kísértése oly tökéletesen eltűnt, hogy hozzá hasonló még később sem bántotta őt többé soha.

Ám ne gondoljuk valami nagynak, ha ennek hitelt adunk. Hisz maga az Úr mondja az evangéliumban: «Aki énbennem hisz, amely tetteket én cselekszem, ő is csele-

kedni fogja azokat ; sőt nagyobbakat is fog tenni azoknál».¹ Épen azért az Úr, ki egykor a vérfolyásban szenvedő asszonyt, mert ruhája szegélyét hittel érintette, kegyesen meggyógyította, eme kiválasztottjának érdemeiért megszabadította a kísértés veszélyétől azt a lelket is, akihez való szeretetből kegyes volt meghalni.

HARMADIK FEJEZET.

A második tanu.

Másodsorban bizonyító tanu az embereknek az a megfontolt és egybehangzó bizonyossága is, mellyel különböző egyének szinte egyértelműen tanuskodtak Gertrúd mellett. Amit róla isteni kinyilatkoztatás útján megtudtak, midőn az illetők akár hibáiknak megjavításáért, akár lelki haladásuknak előmozdításáért imádkoztak, mindaz olyan volt, amit tapasztaltak, hogy Gertrúdot különösen kiválasztott s nagy kegyelmekkel megáldott, kiváltságos léleknek mutatta.

Történt egy alkalommal, midőn egy valaki² jött messze földről a kolostorba, aki nagyon tapasztalt volt a kinyilatkoztatásokban s akit épen Gertrúd jó hírének illata vonzott oda. Mivel e helyen senkit sem ismert, buzgón kérte az Urat, vezessen hozzá

¹ Ján. 14, 12.

² Talán magdeburgi Mechtild volt, a Lux divinitatis szerzője, ki Magdeburg környékéről jött a helytai kolostorba.

valakit, aki az ő kegyelmével lelkének hasznára lenne. Az Úr így válaszolt neki: «Tudd meg, hogy az, aki itt először ül melléd, mindnyájánál hűségesebb, ő az én igazi választottam». Ezen szavak után csodálatosképen Gertrúd ült melléje először. Mivel azonban alázatosságból titkolódnia akart, egészen idegen gyanánt viselkedett iránta úgy, hogy a jövevény megcsalatkozottnak gondolván magát, szomorúan, sóhajtások között panaszkodott az Úrnak. Ekkor megbizonyosodott, hogy valóban Gertrúd az, kiről az Úr bizonyosságot tett, hogy hozzá leghívebb. Később aztán hallotta boldog emlékü M.¹ úrnőnek, az énekesnek szavait is, melyek nagyon tetszettek neki, mert valóban a Szentlélek mézével voltak fűszerezve. Mikor megkérdezte az Úrtól, hogy miért emelte ki mindenek fölött Gertrúdot, nem pedig ezt a boldogultat, így válaszolt az Úr: «Nagyot cselekszem ebben, de sokkal nagyobbat amabban s a legnagyobbat még ezután fogom benne cselekedni».

Egy másik valaki pedig, midőn Gertrúdot imádkozott s az Úrnak iránta való kimondhatatlan gyöngéd vonzalmát forgatta elméjében, nagy csodálkozással így szólt az Úrhoz: «Ugyan mit találsz benne szeretet Istene, hogy őt tenmagadban anynyira fölmagasztalod s oly édesen fordítod feléje szivedet?» Az Úr így válaszolt: «Az

¹ Szent Mechtild, kiről a Liber specialis gratiae szól.

én önként való szeretetem indít engem erre, amely különös ajándékul öt erényt tart fenn és tesz tökéletessé az ő lelkében. Ezekben nagy gyönyörűségemet találok. Megvan benne az én kegyelmem folytonos beleáradása következtében az igazi *tisztaság*. Sokféle ajándékom nagysága miatt megvan benne az igaz *alázatosság*, mert minél nagyobb cselekszem lelkében, saját gyarlóságának ismerete folytán annál mélyebben merül el a határtalan alázatosságban. Megvan benne az igaz szívbeli *jóság*, melynél fogva minden ember üdvét óhajtja az én dicsőségemre. Bírja az igaz *hűség* erényét, amellyel minden javát az egész emberiség üdvére közkinccsé teszi. Bírja az igaz *szeretetet*, amellyel engem teljes szívéből, teljes lelkéből és minden erejéből forrón szeret, felebarátját pedig mint önmagát énmiattam.

Ezután az Úr egy ragyogó drágakövet tartott melle elé, melynek alakja a lóheréhez hasonlított s így szólt: «Jegyesem iránt való tiszteletből állandóan viselem ezt. Ennek három levele három dolgot mutat világosan az egész mennyei udvarnak. Az első tündökölve hirdeti, hogy Gertrúd az én meghittem. Nem él ma a földön ember, aki szándékának tisztasága és akaratának jósága folytán közelebb állna hozzám, mint ő. A második azt sugározza, hogy egy lélekhez sem hajoltam mostanában a földön oly gyönyörűséggel, mint őhöz. A harmadik azt ragyogtatja, hogy a földön egy ember sem hűségesebb hozzám, mint ő, ki mindazt

az ajándékot, melyben részesítettem, szeretettel hárítja vissza az én tiszteletemre és dicsőségemre». Még hozzátette az Úr: «A földön sehol sem találhatsz engem nagyobb szeretettel, mint az Oltári Szentségben, azután pedig ezen szerelmesemnek szívében és lelkében. Isteni szívem egész gyönyörűséggel csodálatos módon hozzáfordultam».

Egy másik ember, kinek imáiba Gertrúd buzgón ajánlotta magát, ezt a választ nyerte, mikor érte imádkozott: «Egészen az övé vagyok. Az istenség szeretete elválaszthatatlanul egyesítette őt velem». Erre amaz így szólt: «Mit csinálsz most vele, jóságos Istenem?» Az Úr felelte: «Az ő szívének lüktetése állandóan egybedobognak az én szeretetem lobogásával s ebben nekem kimondhatatlan gyönyörűségem telik. Ám az én szeretetem lobogásának teljes erejét visszatartom magamban az ő haláláig. Akkor aztán majd három csodálatos hatást tapasztal bennük: az elsőben érezni fogja, hogy mily nagy dicsőséggel hívja őt az Atyaisten. A másodikban, hogy mily örömmel fogadom őt én. A harmadikban, hogy mily szeretettel emeli föl őt a Szentlélekisten az egyesülés állapotába».

Egy más alkalommal valaki Gertrúdért imádkozván, a következő választ kapta: «Ő az én epe nélkül való galambom, mert minden bűnt, mintha csak epe volna, utálattal vet ki szívéből. Liliom ő, melyet kezemben

hordok, mert a legnagyobb örömeimet találom abban, ha szeplőtelenül tiszta lelkében gyönyörködhetem. Illatos rózsa ő nekem, mert türelmes és hálát ad a megpróbáltatásokért. Nyíló, tavaszi virág, melyen szemeim gyönyörúséggel nyugszanak, mert megvan benne a vágy és törekvés az erények és a teljes lelki szabadság után. Kedvesen csengő hang ő az én koronámban, melyen úgy csüng minden szenvedése, mint valami arany csengetyű a menny lakói számára».

A böjt előtt Gertrúd a konventnek a szabályok értelmében fölolvastott és különös módon hangsúlyozta azt, hogy az Urat teljes szívünkől, teljes lelkünkől és minden erőnkől szeretnünk kell, egy valaki az ő szavain megindulva, így szólt az Úrhoz: «Ó, Uram Istenem, mennyire szeret téged Gertrúd, aki oly hathatós szavakkal tanít a te szeretetedre!» Az Úr válaszolt: «Gyermekkorától kezdve karjaimon hordoztam, neveltem őt és szeplőtelenül megőriztem magamnak addig az óráig, míg ő maga teljes akarattal egyesült velem. Akkor én viszont egész isteni erőmmel neki ajándékoztam magamat. Azért az ő szívének irántam való szeretete folytonosan fölolvasztja ő iránta az én legbensőbb valómat úgy, hogy az én isteni Szívem édessége az ő szívének melegétől föloldódva, az ő lelkét állandóan beharmatozza». Majd hozzátette az Úr: «Lelkem annyira kedvét találja lelkében, hogy gyakran, ha mások megsértenek, éde-

sen reá hajolva valami szívbeli, vagy testi fájdalmat bocsátok rá, melyet ő az én fájdalommal egyesülve oly háladatosán fogad s oly türelmesen és alázatosan visel, hogy legott megengesztelődve, iránta való szeretetből számtalanoknak megkegyelmezek».

Egy más valaki, aki Gertrúd kérésére hibáinak megjavításáért imádkozott, ezt a választ nyerte: «Amik az én választottam szemében hibáknak tűnnek fel, inkább lelkének nagy előmenetelére szolgálnak. Különben az emberi gyarlóság alig tudná a hiúság szelétől megőrizni a kegyelemnek azt a megnyilatkozását, melyet én őbenne művelek, ha nem rejtőznék a fogyatkozások leple alá». És hozzátette az Úr: «Minden egyes fogyatkozásáért olyan ajándékot adtam én neki, amely e hibákat az én szememben teljesen jóvá teszi. De ha majd azokat időfolytán teljesen erényekké változtatom át, akkor lelke tündöklő fényként fog ragyogni».

NEGYEDIK FEJEZET.

A harmadik tanu.

A harmadik, még szembeszökőbb tanu az ő életmódja. Szóban és tettben nyilván megmutatta, hogy nem a saját akaratát, hanem Isten tetszését keresi. Érte nemcsak a maga tulajdon dicsőségét, hanem életét, sőt bizonyos értelemben még lelkét is kevésre becsülte. Ennek a tanuskodásnak tehát

joggal hitelt adhatunk, amint az Úr Szent János evangéliumában azt mondja: «Aki pedig küldőjének dicsőségét keresi, ki az igaz és hamisság nincs benne».¹ Mert róla is áll a Bölcsesség mondása: «Az igaz pedig bizton érzi magát, mint a bátor oroszánkölyök».² Az Isten dicsősége iránt való szeretetből Gertrúd oly lelki állhatatossággal buzgólkodott az igazságért és igazságosságért, hogy egyáltalán nem törődött az ebből származható kellemetlenséggel, ha Isten dicsősőségét diadalra juttathatta.

Gertrúd nagyon gyakran foglalkozott az-
zal is, hogy összegyűjtsön és leírjon mindent,
amiről azt hitte, hogy valakinek bármikor is
hasznára lesz. Ezt annyira tisztán a jó Isten
dicsőségére tette, hogy érte sohasem kívánta
senkinek a köszönetét, hanem egyesegyedül
a lelkek üdvét óhajtotta. Ezért abban amit
leírt, különös készséggel részesítette azokat,
akiktől bőségesebb lelki gyümölcsöt várt.
Azonfelül ott, hol a Szentírás nagyobb hiá-
nyát tapasztalta, nagy buzgósággal töreke-
dett mindazt amit csak tudott, javukra
megtenni, hogy mindenkit megnyerhessen
Krisztusnak. Álmát, nyugalomát megszakí-
tani, az étkezést elhalasztani s mindazt, ami
testének kényelmére vonatkozott, mellőzni:
inkább öröm volt számára, mintsem szen-
vedés. Sőt ez sem volt elég, hanem több-
ször még a szemlélődés édességét is félbe-

¹ Ján. 7, 18.

² Péld. 28, 1.

szakította, ha arra volt szükség, hogy a kísértésben levőkön segítsen, szomorúakat vigasztaljon, vagy valakit a szeretetben megerősítsen. Mert amint a tűzbe tett vas egészen tűzzé lesz, úgy ő is Isten szeretetétől fölgyulladva, *egészen szeretetté vált* s mindenkinék üdvét óhajtotta.

A mindenség Urával pedig oly fönséges és oly gyakori beszélgetéseket folytatott, mint tudomásunk szerint senki a mi időnkben. Ez csak mélyítette benne az alázatosságot. Azért azt szokta mondani, hogy mind az, amit méltatlan és hálátlan létére az Úr túlaradó jóságából ingyen kapott, míg magában tartotta és egyedül élvezte, úgy tűnt föl előtte, mintha szemétként elrejtve hevert volna. Mikor azonban valakivel közölte azokat, akkor aranyba foglalt gyöngynek tűnt föl előtte. Minden embert méltóbbnak vélt önmagánál s azt hitte, hogy bárki egyetlen gondolatával nagyobb tiszteletet mutat be Istennek ártatlansága és példás életmódja következtében, mint amennyit ő méltatlan életmódja és mulasztásai miatt minden testi fáradságával képes volna tanúsítani.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Gertrúd rendíthetetlen igazságossága.

Az igazságosság, vagyis a forró szeretet buzgalma oly rendkívüli módon tündöklött Getrúdban, hogy annak védelmére szükség esetén ezer fegyveres csatasoron szívesen

keresztül hatolt volna. Nem volt oly kedves barátja, hogy annak érdekében akár a maga halálos ellenségével szemben csak egyetlen szóval is letért volna az igazságosság útjáról. Sőt saját édesanyjának károsodásába is inkább beleegyezett volna, ha úgy követeli az igazságosság, mintsem hogy egy bármennyire terhére levő ellenségével szemben is igazságtalansághoz járuljon hozzá. Ahányszor csak alkalom kínálkozott, hogy valakit a jóra buzdítson, legyőzte szerénységét, jólehet ez az erény a többi erényei között kiváló fénynyel tündöklött benne. Épen így félretett minden emberi félelmet, bízott abban, akiben való hite őt felfegyverezte s akinek szolgálatába óhajtotta szegődtetni az egész világot. Azután nyelvének tollát a jó Isten Szívébe mártva, oly szeretettel és bölcseséggel válogatta meg szavait, hogy alig akadt olyan kemény és elvetemedett lelkű ember, akiben, ha a szeretetnek csak egy szikrája is élt, meg ne lágyult volna, vagy legalább a javulás után ne vágyakozott volna. Gertrúd ha tapasztalta, hogy egyik nővére az ő intelmeinek hatása alatt bűneit megbánta, iránta bensőséges részvétet tanusított és kedveskedő szeretettel ölelte őt magához. Ezt azonban nem annyira szavaival mutatta meg, mint inkább azzal, hogy buzgón imádkozott érte a jó Istenhez. Beszédében mindig nagyon óvakodott attól, hogy senkinek a szívében ne ébresszen maga iránt olyan barátságot, mely az illetőt a jó Isten szeretetétől némileg is elvonná. Minden emberi barátság-

got, melynek nem Istenben volt alapja, mint halálos mérget, úgy került. Épen azért egyetlen barátságos szót sem tudott nagy szív fájdalom nélkül hallani azoktól, akik túlságos gyöngéden viselkedtek iránta. Nem is fogadott el tőlük semmi szívességet, ha még oly szükségét érezte volna is, hanem kész volt inkább minden emberi segítségről lemondani, mintsem megengedje, hogy bármely emberi szív rendetlen módon foglalkozék vele.

HATODIK FEJEZET.

Gertrúdnak a lelkek üdvösségéért való buzgalma.

Gertrúd ha valamely hibát vett észre felebarátjában, azt óhajtotta megjavítani. Ha nem sikerült, ez a sikertelenség oly súllyal nehezedett lelkére, hogy nem tudott megvigasztalódni mindaddig, míg imádsággal, vagy buzdításokkal, melyeket vagy maga, vagy mások útján intézett a felebaráthoz, legalább némi javulást nem eszközölt ki az Úrtól. Néha megtörtént, hogy valaki mintegy vigasztalásképen mondta neki, ne törődjék azzal, aki nem akar megjavulni, hisz azt fogja aratni, amit maga vetett. Az ilyen beszédet oly nagy fájdalommal forgatta elméjében, mintha csak tőr járta volna át szívét. Azt szokta mondani, szívesebben választaná a halált, mintsem hogy valakinek a hibáján ily módon vigasztalódjék. Rette-

gett még a gondolatától is, mikor a halál után bekövetkezik az örök kárhozat. Azért, ha a Szentírásban olyan részleteket talált, amelyek hasznosak ugyan, de a gyöngébb fölfogásúak előtt nehezeknek látszottak, az ilyen helyeket a latin kifejezés megváltoztatásával érthetőbb módon le szokta írni, hogy az olvasók nagyobb hasznot merítsenek belőle. Így töltötte egész életét reggeltől estig s egyedül az volt a vágya, hogy Isten dicsőségét és felebarátainak üdvösségét szolgálja.

Mennyire értékes foglalkozás ez, szépen mondja róla Béda: «Van-e fönségesebb kegyelem és Isten előtt kedvesebb életmód mint az, aki nap-nap után azon fáradozik, hogy másokat az Alkotó kegyelmébe visszavezessen és hűséges lelkek megnyerésével állandóan növelje a mennyei haza örömét».¹ És Szent Bernát: «Az igazi és tiszta szemlélődés az isteni tüztől lángralobbant elmét néha-néha annyira betölti a vágygal, hogy lelkeket nyerjen meg Istennek, kik őt hasonlóképen szeressék. Ezért a szemlélődés nyugalmát — az igehirdetés iránt való szeretetből szívesörömet félbeszakítja s ha vágya teljesült, annál nagyobb buzgósággal tér vissza hozzá, minél bőségesebb gyümölcsét látja a félbeszakításnak».² Szent Gergely tanúsága szerint pedig nincs olyan Istennek tetsző áldozat, mint a lelkekért való buz-

¹ Béda: Homilia Ker. Szent János vigiliáján.

² Szent Bernát művei közt: A szeretetről, VIII. 34.

gólkodás.¹ Nem csoda, ha az Úr Jézus örömet és kegyesen vett lakást Gertrúd lelkének oltárán, amelyen oly gyakran szállt föl hozzá a legkedvesebb áldozat édes illata.

Egy alkalommal megjelent Gertrúd előtt az Úr Jézus, «aki ékeesebb az emberek fiaival».² Királyi gyöngéd vállain egy hatalmas ház nyugodott, amely azonban dülőfélben volt s úgy látszott, mintha reá hajolna. Az Úr így szólt Gertrúdhoz: «Nézd, mily nehéz erőfeszítéssel támogatom az én szeretett hajlékomat, vagyis a szerzetességet. Az egész világon hanyatlóban van az, mert kevesen vannak, akik oltalmára vagy fölvirágoztatására hűségesen dolgozni, vagy valamit is szenvedni akarnának. Tekints azért reám, kedvesem és szánakozzál az én bágyadtságomon». És hozzátette az Úr: «Mindazok, akik szóval vagy tettel előmozdítják a szerzeteséletet, támasztó oszlopok, akik erejükhez képest könnyítenek az én terhemen s velem együtt tartják azt». Ezen szavakra Gertrúd szíve mélyén megindulva, a legnagyobb igyekezettel munkálkodott a szerzetesélet fölvirágoztatásán. Néha erején fölül is gyakorolta magát a rendszabályok szigorú megtartásában, hogy másoknak is jó példát adjon. Miután e gyakorlatban egy ideig hűségesen fáradozott, több bizalmasával együtt tudtára adta neki az Úr, hogy most már nyugodjék meg az ilyen fáradságtól s egyedül vele, Jegyesével foglalkozzék egész benső

¹ Szent Gergely : 12. hom. Ezekiel 30. f.

² 44. zsolt. 3.

odaadással. Hálásan epedő lelki vigassággal adta át most magát Gertrúd egészen a szemlélődés nyugalmanak. Édes szívbeli örömmel társalkodott lelke lelkének amaz egyetlen bizalmasával, kiről viszont érezte, hogy kegyelmének hathatós beléöntésével egészen öhozzá fordult.

Itt említhetünk meg egy levelet, melyet egy Istennek szentelt személy, isteni kinyilatkoztatásból Gertrúdhhoz intézett: «Ó, Krisztusnak buzgó Jegyese, menj be Urad örömébe. Az isteni Szív mondhatatlan édeséssel van eltelve irántad azért a te hűségért, mellyel az igazság védelmében annyit verejtékeztél. Azt óhajtja tehát, hogy kívánsága, sőt a te kívánságod szerint is, nyugodj meg immár az ő pihentető vigasztalásának árnyékában. Valamint a mélyen gyökeret vert fa, melyet víz mentében, nedves földbe ültettek, bőséges gyümölcsöt hoz, úgy te is Isten kegyelmének közreműködésével minden gondolatodból, szavadból és cselekedetedből a legízletesebb gyümölcsöt nyújtod Jegyessednek. Te nem száradhatsz el soha a kísértés hevétől, mert igen gyakran öntöznek az isteni kegyelem bőséges árszói. Az Úr Jézus maga kipótol helyetted az Atyaisten előtt minden hibát, melyet magadban vagy másokban fájlalsz s minden egyesért olymódon kész téged megjutalmazni, mintha teljes eredményt értél volna el. Ezért az egész mennyei sereg csodálatos vígsággal vesz részt örömdben s hálát adva áldja és magasztalja érted a jó Istent».

HETEDIK FEJEZET.

Gertrúd együttérző szeretete.

Az igazságért való buzgóság mellett nagy volt Gertrúdban az együttérző szeretet érzelme is. Épen azért, ha látta, hogy valaki szomorkodik, vagy megtudta, hogy nehézségek alatt görnyed, sietett megvigasztalni az illetőt, vagy ha távol volt, írásban bátorította őt. Valamint a beteg, kit lázas forróság gyötör, napról-napra reméli, hogy bajától megszabadul, vagy megkönnyebbül, úgy Gertrúd is óráról-óra esedezett az Úrhoz, hogy vigasztalja meg a bánkódókat szorongatásukban.

De nemcsak az emberek, hanem minden teremtmény iránt is tele volt Gertrúd szive ezzel a résztvevő érzelemmel. Ha látta, hogy valamely madár vagy jószág éhségtől, szomjúságtól vagy hidegtől szenved, Úrának alkotása iránt szive mélyéből szánalmat érzett. Az oktalan állatoknak baját áhitattal ajánlotta föl az Úrnak örök dicséretére, egyesülve azzal a teremtetlen jószággal, amellyel benne, a Teremtőben minden teremtmény tökéletessé lesz és megnemesül. Kérte az Urat, hogy teremtményein megkönnyörülve, enyhítse szenvedéseiket.

NYOLCADIK FEJEZET.

Gertrúd csodálatos önmegtartóztatása.

Az önmegtartóztatás is tündöklő fénnel ragyogott Gertrúdban. Megvallotta, egész életében sohasem nézett olyan figyelemmel férfiú arcába, hogy annak alakjáról tudott volna valamit. Azok is, kik őt ismerték, bizonyosságot tehetek erről. Bárki szentéletű férfiúval, bármily bizalmasan, bármily hosszú ideig beszélgetett is, az illető eltávozott anélkül, hogy csak egyetlenegyszer is Gertrúd feléje fordította volna szemét. Meghitt nővérei néha tréfálkodva mondták, hogy szívének tisztasága miatt joggal lehetne őt az ereklyék közé az oltárra helyezni. Nem is csoda! Mert mindenkinél, akit csak ismertem, jobban megszokta azt, hogy a Szentírásban, következőleg az Úrban találja gyönyörűségét, ami kiváló óvószere a tisztaságnak. Azért mondja Szent Gergely: «Ha megízleltük a szellemet, a test nem ízlik többé».¹ És Szent Jeromos: «Szeresd a tudományt s a test vétkeit nem fogod szeretni».²

Ha Gertrúd magában a Szentírásban talált valamit, ami némileg érzékies képeket támaszthatott volna elméjében, az ilyen helyeken szűziesen siklott át, arcán azonban a nemes szemérem rózsás pirját nem tudta

¹ Értelme szerint Szent Gergely: Jób, 36-hoz.

² 125. levél Rusticushoz.

elrejtteni. Ha pedig meggondolatlan emberek hasonló dolgokban tanácsért fordultak hozzá, az ilyen kérdések elől a legnagyobb szemérem-érzettel tért ki. Alig érezte volna fájdalmasabban, ha vassal sebesítik meg testét, mint mikor eféle beszédet hallott. Ha azonban a lelkek üdve miatt szükség volt arra, hogy ilyen dolgokról szóljon, akkor legyőzve minden idegenkedést, habozás nélkül megmondta azt, amit jónak látott.

Egy példás életű, idősebb férfiú, kivel egy alkalommal a maga bizalmas ügyeiről beszélgetett, szíve tisztaságának láttára tanúságot tett, hogy sohasem ismert embert, aki annyira ment lett volna minden testi indulattól, mint Gertrúd.

Aki Istennek ezt az egy ajándékát benne igazán megfontolja, az nem csodálkozik azon, hogy a jó Isten nagyobb mértékben nyilatkoztatta ki titkait Gertrúdnak, mint másoknak. Hisz ő maga mondja az evangéliumban: «Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meglátják az Istent».¹ Szent Ágoston pedig:² «Nem külső szemekkel, hanem szívünkkel látjuk meg az Istent. Amint a fényt csak tisztaszemmel láthatjuk, úgy a jó Istent is csak a szív tisztasága által szemlélhetjük, melyet nem vádol bűntudat, hanem, amely a jó Istennek szent temploma».

¹ Máté, 5, 8.

² 147. levél: értelem szerint másutt is.

KILENCEDIK FEJEZET.

A bizalom ajándéka.

Csodálatos módon tündöklött Gertrúdban a bizalomnak nem mondom erénye, hanem inkább ajándéka. Lelkiismerete ugyanis minden órában oly nyugodt volt, hogy sem megpróbáltatások, sem veszteségek, sem akadályok, sőt még a saját hibái sem tudták elhomályosítani: mindig odaadó bizalommal volt Isten kegyes irgalmassága iránt. Az sem esett nehezére, ha Isten az ő szokott kegyelmét néha megvonta tőle. És mint tele reménységgel várjuk a követet, aki valamely rég óhajtott hírt hoz, úgy várta Gertrúd is örömmel a bőségesebb isteni vigasztalást, melyre biztosan számított, mivel a megelőző megpróbáltatás előkészítette rá. Sohasem látszott oly levertnek, sem hibái miatt annyira csüggedtnek, hogy az isteni kegyelem jelenléte föl ne emelte és Isten bármely ajándékának befogadására alkalmassá ne tette volna. Még akkor is, mikor önmaga előtt oly sötétnek tűnt fel, mint a kialudt szén, az isteni kegyelem hatása alatt mindjárt föléledt. A jó Istenhez fordulva, mindjárt fölegyenesedett s így mintegy magába fogadta a jó Isten kiáradó minden jószágát. Miként az ember is, ha sötétségből napfényre jut, hirtelen megvilágosodik, úgy érezte Gertrúd is, hogy Isten jelenlétének fényétől megvilágosodott. Megkapta mindazt a dízt és szépséget, mellyel fölékesítve, «a

királyné aranszegélyű ruhájában» illendően állhat meg a századok halhatatlan Királya előtt.

Ha mégis úgy érezte, hogy valamely szenny tapadt hozzá, amitől az emberi élet nem lehet teljesen ment, akkor legott az Úr Jézus lábaihoz futott, hogy lemossa magát. Mikor azonban az isteni kegyelem bőségebb rááradását érezte, akkor mindenben az isteni akarathoz alkalmazkodott s mintegy eszközül adta oda magát arra, hogy a jó Isten benne és vele megmutassa szeretetének minden művét.

Gertrúd ezen bizodalom folytán oly nagy kegyelmet nyert a szentáldozáshoz, hogy bármennyit hallott is a méltatlan áldozás veszedelmes voltáról, az Úr szeretetében rendületlenül reménykedve, mindig örömet áldozott. A saját fáradozásait annyira csekélynek és majdnem semminek tartotta, hogy sohasem hagyta el az áldozást azért, mert imádságait s más előkészületi gyakorlatait nem végezhetette el. Úgy gondolkozott, hogy az embernek minden erőlködése ezen nagyfölségű ingyenes ajándék iránt csak annyi, mint a kis vízcsepp az egész mérhetetlen óceánhoz képest. Ámbár a méltó előkészületnek egyetlen módját sem hanyagolta el, legfőbb igyekezete mégis arra irányult, hogy az Úr változhatatlan bőkezűségében bízva, tiszta szívvel s buzgó szeretettel vegye magához e Szentséget. A kegyelem minden lelki javát, melyben részesült, egyedül a bizalomnak tulajdonította, mert fölismerte, hogy

éppen a bizalomnak ezt a nemes ajándékát valóban ingyen és személyes érdemei nélkül kapta a minden kegyelem osztogatójától.

Gertrúd ezen bizalom következtében a halál után is gyakran vágyakozott, de teljes egyesülésben Isten akaratával úgy, hogy élni vagy halni bármely órában közömbös dolog volt előtte. Azt remélte, hogy a halál révén a boldogságot nyeri el, életben maradása által pedig Isten dicsőségét szolgálhatja. Mikor egy alkalommal egy lépcső tetején véletlenül megcsúszott, csodálatos örömet érzett s így szólt lélekben az Úrhoz : «Milyen jó lenne, szeretett Uram, ha ez az esés gyorsan alkalmat adna nekem arra, hogy hozzád jussak !» Mikor csodálkozva kérdeztük, hogy nem félne-e meghalni az Egyház szentségeivel való megerősítése nélkül, azt felelte : «Szívem mélyéből kívánom, hogy előzőleg erősítsenek meg az üdvösséges szentségek. De az én Uramnak akarata és rendelése — véleményem szerint — a legjobb és legüdvösségesebb előkészület. Én tehát, amint Ő akarja, akár hirtelen, akár előre látott halállal, szíves örömet költözöm hozzá. Mert biztos vagyok abban, hogy bárminő halállal távozom is ez életből, velem lesz az Úr irgalmassága, amely nélkül semmikép sem üdvözülhetek, akár jóelőre látott, akár hirtelen halállal halok is meg».

Hasonló módon megőrizte benső vidámságát is minden eseményben, lelkét szilárdan Istenre irányította s mindenben csodálatos állhatatosságot tanusított. Ennek következő

módon adta bizonyosságát maga az Úr. Midőn egy nap az egyik nővér valamit kérdezett az Úrtól, de semmi választ nem nyervén, végre az Úr következőkép felelt : «Azért vonakodtam oly soká válaszolni kérdésedre, mivel nem bízol abban, amit az én, meg nem érdemlett jószágom benned kegyesen művel, mint ahogy tesz Gertrúd, az én Kedveltem, aki az erős bizalomban mély gyökeret vert. Mindenben mindig megbízik az én szeretetemben, azért sohasem tagadok meg tőle semmit, amit tőlem kíván».

TIZEDIK FEJEZET.

Gertrúd alázatossága és több más erénye.

A benne fényes csillagok gyanánt ragyogó sokféle erény között, amelyekkel Gertrúdot az Úr a maga számára lakóhelyül fölékesítette, különösen tündöklött az alázatosság, amely minden kegyelemnek edénye és minden erénynek megőrzője. Ezen alázatosság következtében Gertrúd teljesen méltatlannak gondolta magát Isten minden ajándékára s nem tudta elhinni, hogy valamely ajándékot a maga hasznára nyert volna. Egyszerűen csatornának tekintette magát, amelyen át Istennek titokzatos meghívása folytán a választottakra kiárad a kegyelem. Azt gondolta, hogy ő Isten minden adományát, a legkisebbet épúgy, mint a legnagyobbat, teljesen gyümölcstelenül fogadja lelkébe. Kivétel csak abban az egyben van, hogy azo-

kat írásban, vagy előszóval felebarátjainak javára igyekezett kiosztani. Gertrúd azért nem vonakodott attól, hogy minden órában készen legyen Isten bármely adományára, melyet mindig felebarátjainak hasznára fordított. Az igazság világánál ítélve, legutolsó-nak gondolta magát azok között, akikről a próféta azt mondja: «A nemzetek mind olyanok előtte, mintha nem is volnának».¹ Mert mint a kis porszemet gyöngé árnyék is elfödi a napsugár elől, úgy törekedett ő is mintegy kitérve előlük, elhárítani magától Istennek fölséges ajándékait. Ezeket az adományokat Gertrúd egyedül annak tulajdonította, aki megelőzi sugallataival azokat, akiket meghív és segítő kegyelmeivel támogatja, akiket megigazulásra vezet. Gertrúd a maga számára nem tartott meg más, mint vétkességének tudatát, mely szerint Istennek ezen ingyen nyújtott ajándékaira hálátlan és méltatlan. A jó Istennek iránta való szeretetét azonban az ő dicsőségére nem hallgathatta el, hanem másoknak is tudomására akarta hozni szívének szép szándéka szerint, amint lelkében mondotta: «Nem illik, hogy Istennek hozzám való jósága ne teremjen bőségesebb gyümölcsöt másokban, mint amennyi teremhet bennem, annak leg-hitványabb megrontójában».

Egy alkalommal, mikor Gertrúd úton volt, alázatos lélekkel így szólt az Úrhoz: «Legnagobb csodáid között is különösen

¹ Izaiás, 40, 17.

nagynak tartom ó Uram azt, hogy ez a föld engem, legméltatlanabb bűnöst hordoz». — E szavakra az Úr, ki földmagasztal mindenkit, aki magát megalázza, megindulva nagy kegyesen így válaszolt: «Örömet hajtja magát a föld lábad alá, mikor még az egész fölséges menny is ujjongó örömmel várja azt a boldog órát, mikor téged hordozhat». Ó, valóban csodálatos leereszkedése az isteni jóságnak, mely annál nagyobb tisztelettel emeli föl a lelket, mennél mélyebbre alázza az magát saját kicsiségének tudatában.

A hiú dicsőségvágyat annyira megvetette Gertrúd, hogy ha imádság vagy más jócselekedete közben ilyes gondolata támadt, abba önként beleegyezett, de a következő szándékkal: «Ha valaki látja ezt a jót és utánzására buzdul, akkor a te Urad a dicséret gyümölcsét szedi rólad». Alázatosságában úgy vélekedett magáról, hogy ő «Isten kertjében olyan, mint a madárijesztő a család- atya kertjében!» Ez semmi másra nem való csak arra, hogy gyümölcserés idején a madarakat elűzze és a gyümölcsöt megőrizze.

Gertrúd csodálatos gyönyörűséggel merült el az Úrban — ez kitűnt abból, hogy a mulandó élvezetek hihetetlen undort keltettek benne, Szent Bernát vallomása szerint: «Annak, aki a jó Istent szereti, utálatára van minden, amíg el nem éri azt, aki után egyedül eped». Egy alkalommal, midőn Gertrúd már belefáradt az emberi örömök semmiségéről való elmélkedésbe,

mondá az Úrnak: «Én már semmit sem tudok találni a földön, amiben gyönyörködhetném, egyedül Tégedet, én édességes Uram».

Gertrúd az imádságban és virrasztásban mily állhatatos volt, eléggé kitűnik abból, hogy az imádság szokott óráit egy nap sem hanyagolta el. Csak ágyhoz kötő betegség tartotta ettől vissza, — vagy ha a jó Isten dicsőségére felebarátja üdvén fáradozott. Ezért az Úr boldogító jelenlétével tüntette ki őt, melyek nagy vigasztalására váltak. Ez volt jutalma a lelki gyakorlatokért, melyekért mindig minden testi fáradságra, önmegtágadásokra készen volt s amelyek őt lelkileg annyira megerősítették. Nagy szívbeli gyönyörűséggel tartotta meg Gertrúd a szerzet szabályait — így a kórus látogatását, böjtöt és közös munkát és ezeket csak súlyos okból hagyta el. «Akit egyszer a szeretet megízlelése ittassá tesz, az örömmel fogad minden munkát, minden szenvedést.» (Szent Bernát.)

Gertrúdban a szellem szabadsága is nagymértékben ragyogott. Egy pillanatig sem túrt el semmit, ami lelkiismeretével ellentétben lett volna. Midőn egy jámbor ember imádság közben azt kérdezte az Úrtól, hogy ebben a választottjában mi tetszik neki leginkább, az Úr azt válaszolta: «*A szív szabadsága*». Erre az csodálkozva s mintegy kicsinylőleg így szólt: «Azt gondoltam Uram, hogy a te kegyelmeddel már nagyobb sze-

retetre s azonfelül forróbb szeretetre jutott». Az Úr viszonzá: «Igen is úgy van, amint gondoltad. De ez a szabadság kegyelmének közvetítésével történik, amely oly nagyon jó, hogy általa az ember egyenes úton jut el a legnagyobb szeretetre. Gertrúdot én minden órában alkalmasnak találom az én ajándékaimra, mivel sohasem enged olyasvalamit tapadni szívéhez, ami engem kegyelmem rá árasztásában akadályozna».

Ezen nagy szabadság következtében Gertrúd nem tudta elviselni, hogy megtartsion valamit, amire nem volt szüksége. A kapott ajándékokat rendszerint azonnal másoknak adta, legszívesebben a szűkölködőknek. E tekintetben nem mutatott nagyobb hajlandóságot azok iránt, akik hozzá szíves jóindulattal voltak, mint azok iránt, akik ellenséges érzületet tanúsítottak.

Ha pedig valami tenni, vagy mondani való jutott eszébe, azt mindig haladéktalanul végrehajtotta, hogy az Isten szolgálatában, vagy a szemlélődésben semmi akadályt sem szenvedjen. Hogy ez az Urnak is tetszett, a következő kinyilatkoztatás bizonyítja. Mechtild nővér, az előénekes, egy alkalommal látta az Urat, amint magas trónon ült s előtte Gertrúd mintegy sétálva föl-alájárt. Gertrúd az Úr arcára tekintgetett és forró vággyal epedett az isteni Szív kegyelmi kiáradása után. Mikor ezen Mechtild nagyon csodálkozott, ezt a választ nyerte: «Ennek az én választottamnak életmódja olyan, hogy — amint látod — mindenkor előttem járva,

szünet nélkül eped és vágyakozik Szívem tetszését megismerni. Azért, ha valamikor megismerte akaratomat, egész odaadással teljesíti azt s aztán utána néz, hogy másban is keresse s hűségesen teljesítse tetszésemet. Így egész élete az én dicsőségemre és magasztalásomra szolgál». Mechtild kérdezte: «Uram, ha ilyen Gertrúd élete, hogyan van az mégis, hogy néha nagyon szigorúan ítéli meg mások bűneit és hibáit?» Az Úr kegyesen így válaszolt: «Mivel ő a maga szívéhez nem enged hozzá tapadni semmi szennyet, másoknak hibáit sem tudja egykedvűen túrni».

Gertrúd ruházatban és egyéb használati tárgyokban inkább a szükségre és hasznosságra tekintett s nem az újdonságra, vagy élvezetre. Minden dolgát aszerint szerette, amint Isten szolgálatában segítségére voltak, így a könyvet, melyből gyakrabban olvasgatott, a táblát, melyen többször írni szokott, vagy azokat a könyveket is, amelyekből mások szívesebben olvastak, vagy saját vallomásuk szerint belőlük nagyobb épülést merítettek. Ezek és más hasonló dolgok kedvesebbek voltak előtte, mert úgy gondolta, hogy a jó Istennek dicséretesebb szolgálatára válnak.

Gertrúd csodálatos módon örült annak is, ha valamit a saját szükségletére fordított, — mert ezt úgy tette, mintha csak az Úrnak áldozta volna föl az oltáron, vagy alamizna-ként osztotta volna szét. Akár aludt, akár evett, vagy más valami üdülést engedett meg magának, örült annak, hogy mindezt

az Úrnak szentelheti. Mintegy őt látta magában és magát őbenne, az Úr parancsa szerint : «Amit egynek a legkisebb atyámfiai közül cselekedtetek, nekem cselekedtétek.»¹ Amit tehát magára fordított, azt úgy tekintette, mintha a jó Isten legkisebb gyermeke-re fordította volna.

Gertrúd mindenét teljesen megosztotta az Úrral. Ha néha több dolgot ajánlottak föl neki, amelyből vennie kellett : ételt, ruhát vagy hasonló dolgokat, behúnyt szemmel nyújtotta ki kezét azzal a szándékkal, hogy ilymódon az Úr ajándékából veszi azt, amit neki rendelt. Az ilymódon kapott dolgokat oly nagy hálával fogadta, mintha az Úr sajátkezűleg nyújtotta volna neki. Lehetett az a legjobb, vagy a legrosszabb, Gertrúdnak nagyon kedves volt. Ilyen szándékkal végezte minden dolgát s azért csodálatos módon gyönyörűségét találta benne. Azért részvételt gondolt a pogányok és zsidók nyomorúságára, akik nem tudják választásukat ekkép megosztani a jó Istennel.

Gertrúdban a szerénység erénye is magas fokban ragyogott. Bár tudásban és a Szentírás ismeretében másokat nagyon fölülmúlt úgy, hogy többeknek, kik tőle tanácsot kértek, rövid idő alatt tudott válaszolni a hallgatók nagy csodálkozására. Ő maga alázatos óvatosságból mégis másoknak és pedig néha nagyon alatta állóknak ítéletét kérte ki arról, amit tennie kellett. A saját elhatározása rit-

¹ Máté, 25, 40.

kán tudta őt annyira megnyugtatni, hogy szívesebben ne követte volna mások véleményét.

Fölöslegesnek látom részletesen leírni, mily tündöklő fényben ragyogtak Gertrúdban a többi erények is. A szerénység — melyet minden erény *anyjának* mondanak¹ — kiváltképen betöltötte egész lelkét. De mindezek fölött a királyi erények királynéja: a jó Isten és felebarátja iránt való szeretet ütötte fel trónját belső valójában és külső életében, amint arról e könyv minden lapja napnál világosabban tanuskodik.

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

Különös kiváltságok, melyekben a jó Isten Gertrúdot részesítette.

Sokan fordultak Gertrúdhhoz, bizalommal föltárván előtte aggodalmaikat, hogy ezért vagy azért tartózkodniok kell-e a szentáldozástól? És ő okosan meghányva-vetve mindenegyresnek dolgát, azt a tanácsot adta, hogy Isten kegyelmében és irgalmában bízva, csak járuljon az Úr Szentségéhez. Sőt néha mintegy erőszakkal kényszerítette őket oda. Egyszer azonban, mint az őszinte lelkekkel történni szokott, — félelem fogta el Gertrúdot, vajjon az ilyen tanácsokban nem lépte-e át a kellő határt? Azért szokása szerint az isteni jószág kegyességéhez menekült s biza-

¹Szent Benedek szab. 64. f.

lommal föltárta a jó Istennek, hogy mitől fél. Ekkor a következő vigasztaló választ nyerte: «Ne félj! Vigasztalódjál meg, légy erős és nyugodt. Én, a te Urad, Istened és Jegyessed vagyok, aki önként való szeretetből teremtettelek és arra választottalak téged, hogy benned lakjam s benned örömet találjam. Ezért mindazoknak, akik teáltalad buzgó alázattal kérdeznek engem, kétséget kizáró biztos útmutatást adok. Fogadd el azért tőlem ezt a megnyugtató ígéretet: én sohasem fogom megengedni, hogy hozzád forduljon tanácsért olyasvalaki, akit én testem és vérem Szentségének vételére méltatlannak ítélek. Azoknak tehát, akiket én fáradtan és aggodalommal telve hozzád küldök, add tudtukra, hogy bizvást közeledhetnek hozzám. Mert teirántad való szeretetből nem zárom el előlük atyai szívemet s nem tagadom meg tőlük a béke édes csókját».

Más alkalommal nagy buzgósággal imádkozott Gertrúd egyik rendi nővérért. Félt azonban, hogy az illető többet remél imáiból, mint amennyit az ő részére valóban ki tudna eszközölni. Az Ur ekkor nagy kegyesen így szólt hozzá: «Amennyit remél valaki a te közbenjárásodra, annyit fog tőlem kapni. Azonfelül amit te valakinek az én részemről ígérsz, azt én bizonyosan teljesíteni fogom. Még ha emberi gyarlóságból nem érezné is hatását, lelkét azért előmenetelre indítom, mint azt neki megígérted.»

Gertrúdnak pár nap múlva eszébe jutott az Úrnak fönt említett ígérete, de egyszers-

mint a maga méltatlansága is. Megkérdezte tehát az Urat, miképen lehet az, hogy épen őáltala, a legutolsó teremtmény által cselekszik ilyen csodálatraméltó dolgokat. Az Úr így válaszolt: «Nem foglalja-e magában az Egyház hite általában azt, amit egykor Péternek ígértem e szavakkal: «Amit megkötsz a földön, meg lesz kötve mennyekben is».¹ Az Egyház erősen hiszi, hogy ugyanez történik ma is minden szolgálja által. Miért nem hiszed tehát épen így azt is, hogy szeretetemtől indítatva tudom és akarom teljesíteni mindazt, amit isteni ajkammal neked megígérek?» És megérintve Gertrúd nyelvét, így szólt: «Ime, szádba adtam az én ígéimet és igazságomban megerősítem mindazt, amit te az én *Lelkém* indítására nevében bárkinek is mondasz. Ha az én jóságomból valakinek ígérsz valamit a földön, azt biztosan helybenhagyást nyer az égben.» Erre Gertrúd így válaszolt: «Annak azonban nem örülnék Uram, ha valakinek kárt kellene szenvednie amiatt, mert én a lélek indítására azt találtam neki mondani, hogy valamely bűn nem maradhat büntetlenül, vagy ehhez hasonlót». Erre az Úr felelte: «Ha az igazságosságtól, vagy a lelkek iránt való buzgóságtól indítatva ilyesmit mondasz, én kegyességgemmel körülveszem az illető személyt s bűnbánatra gerjesztem, hogy ne érdemeljen büntetést». Ekkor Gertrúd azt kérdezte az Úrtól: «Uram, ha igazán te

¹ Máté, XVI. 19.

szólsz az én ajkammal, amint kegyességed állítja, mikép lehet az, hogy némelyeknél oly csekély hatást érnek el szavaim, bár a te dicsőséged után való buzgó vágyakozással mondom a lelkek üdvösségére?» Az Úr ezt felelte: «Ne csodálkozzál azon, hogy szavaid néha süket fülekre találnak; hisz én magam emberi alakban isteni Lelkem buzgóságával prédikáltam s szavaim mégsem teremtek némelyekben semmi gyümölcsöt sem. Isteni gondviselésem mindent a maga idejében rendez el».

Midőn Gertrúd egy személynek hibáját megróttá, az Úrhoz menekült s buzgón kérte őt, hogy isteni ismeretének fényével úgy világosítsa meg értelmét, hogy bárkinek ügyében csak olyan választ adjon, amely az ő isteni akaratának tetszésére van. Az Úr válaszolt: «Ne félj leányom, hanem inkább bízzál. Mert én azzal a különös kiváltsággal tüntetlek ki téged, hogy mindenkinek ügyét, aki valamely dologban alázatosan és bizalommal fordul hozzád, az isteni igazság fényénél úgy fogod fel, ahogy én ítélem meg, az eset és a személy szerint. Akinek állapotát én súlyosabbnak ítélem, annak az én nevemben keményebben fogsz válaszolni. Viszont, akinek ügye jobban áll előttem, annak nyájasabb hangon válaszoltatok veled». Erre Gertrúd lelke alázatosságában így szólt az Úrhoz: «Ó égnek és földnek Ura, vond vissza tőlem és korlátozd jószágodnak ezt a bőséges kiáradását, mivel én por és

hamu vagyok, méltatlan ilyen nagy ajándékra». Erre az Úr kegyesen válaszolt: «Ugyan mi nagy van abban, ha a te ítéleted alá bocsátom ellenségeim ügyét, mikor gyakran engedtem tapasztalnod barátságom titkait?» És hozzátette az Úr: «Ha valaki alázatosan és őszinte szívvel keres szavaidban fájdalmára vagy szomorúságára vigasztalást, várakozásában sohasem fog csalódní, mert én *a benned lakozó Isten*, határtalan jószágomtól és szeretetemtől indítatva, sokakkal kívánok általad jót tenni. Azt az örömet pedig, melyet szíved ezen érez, az én isteni Szívem bőségéből meríti».

Egy másik alkalommal, midőn Gertrúd a neki ajánlottakért imádkozott, ezt a választ nyerte az Úrtól: «Valamint egykor az, aki az oltár szárnyát átkarolta, örvendhetett, hogy békességet talált, úgy most, mióta téged kegyesen lakásomul választottalak, az én kegyelmem által mindenki üdvözü, aki magát bizalommal ajánlja imádságaidba». Ezt megerősíti a kedves emlékű Mechtild úrnőnek, az énekesnek tanubizonysága is. Ő ugyanis mikor Gertrúderít imádkozott, egy szilárd híd alakjában látta Gertrúd szívét, melyet mint fal egyik oldalról Krisztus embersége, másik oldalról meg istensége védett. És hallotta, amint az Úr így szólt: «Mindazok, akik ezen a hídon át törekszenek hozzám jutni, sohasem eshetnek vagy tévedhetnek el». Azaz: aki az ő szavaira hallgat s intelmeinek alázatosan engedelmeskedik, az sohasem fog letérni a helyes útról.

TIZENKETTEDIK FEJEZET.

Hogyan kényszerítette Gertrúdot az Úr mind- ezek leírására?

Gertrúd, miután Isten akaratát ismerte föl abban, hogy ezek leírva másoknak is tudomására jussanak, csodálkozva tünődött azon, vajjon mi haszna is lehet ennek? Ugyanis erősen föltett szándéka volt, hogy életében senkinek sem nyilatkoztat ki belőlük semmit. Halála után pedig semmi más hatása nem lesz az egésznek mint az, hogy az értelmes híveket megzavarja, mivel semmi hasznót sem meríthetnek belőle. Ezen gondolatokra így válaszolt az Úr: «Hát mit gondolsz, miért irták le azt, hogy én Szent Katalint a börtönben meglátogattam és azt mondtam neki: Légy állhatatos leányom, mert én veled vagyok. Vagy, hogy kedves tanítványomat, János apostolt hívtam és azt mondtam neki: Jöjj kedvesem hozzám! ... És még sok mást erről is, arról is, ha nem azért, hogy az emberek áhítata növekedjék és az én szeretetem az emberiség iránt nyilvánvalóvá legyen.» Majd hozzátette az Úr: «Ezek által fölgyulladhat némelyek lelkében a vágyódás azok után, amiket te hallomásuk szerint tőlem kaptál. És még azokon gondolkodnak, törekesznek életüket némileg megjobbitani».

Midőn egy másik alkalommal Gertrúd ismét csodálkozva töprengett, miért ösztönzi őt az Úr lélekben annyira írásának közzé-

tételére, noha jól tudja, hogy némely kicsinyhitűek megvetik, sőt gyalázzák is majd, nemhogy valamelyes épülést merítenének belőle, az Úr a következő szavakkal oktatta ki őt: «Olymódon helyeztem el benned kegyelmemet, hogy több gyümölcsöt várok általa. Azért szeretném, ha azok, akik hasonló ajándékokat kaptak tőlem, de hanyagságból kevésbé veszik, ezeket halfvára rólad, megismerjék a nekik juttatott ajándékot, a háladatosságban gyarapodjanak és így az én kegyelemem bennük növekedjék. Ha pedig valaki rosszakaratúan gyaláznia akarja azokat, bűnük legyen őrajtuk, te azonban ártatlan maradsz». Ebből megértette Gertrúd, hogy az Úr sokszor olyasminek a megtevésére ösztönzi választottait, amin mások néha megbotránkoznak. Ezt azonban a választottaknak mégsem szabad elhagyniuk azért, hogy békeességben lehessenek azokkal, akik a dolgokat helytelenül ítélik meg. Mert az a legjobb béke, ha a rosszat jóval győzzük le. Azaz: mikor valaki nem mulasztja el azt, ami Isten dicsőségére szolgál. Emellett azonban rajta van, hogy ellenkezőit szolgálatkészségével és szívésségeivel megbékéltesse és legyőzze, mert ilymódon megnyeri felebarátját. Ha pedig mégsem érne el semmit, a maga jutalmát azért nem veszti el.

TIZENHARMADIK FEJEZET.

Nyilvánvaló bizonyságok, melyekkel az Úr Gertrúdot mások kinyilatkoztatásai révén megnyugtatta.

Meggondolva nyomorúságát és semmiségét, Gertrúd nagyon méltatlannak érezte magát Istennek azokra a nagy ajándékaira, amelyekkel őt elhalmozta. A boldog emlékü Mechtild nővérhez fordult tehát, akinek neve a kinyilatkoztatások miatt, melyekben részesült, akkortájt a legnagyobb tiszteletben állott. Alázatosan kérte őt, hogy a leírt kegyelmi adományokra vonatkozólag kérjen tanácsot az Úrtól. Nem azért tette ezt, mintha kétségeskedve ilymódon kívánt volna bizonyosságot szerezní a vett ajándékokról, hanem azért, hogy meg nem érdemlett voltuk miatt nagyobb hála-ra gerjedjen. Továbbá, hogy erőt merítsen a jövőre is, ha méltatlanságának nagysága esetleg kétségeket akarna benne támasztani. Midőn tehát Mechtild úrnő erre a szándékra imádságba merült, látta az Úr Jézust az angyalok ezrei között ragyogó szépségében. Ruhája zöldsínűnek látszott, mely belül aranyszínűnek tündöklött. Látta, amint Gertrúd, akiért imádkozott, az Urat jobbával gyöngéden átkarolta úgy, hogy baloldala — ahol a szív van — szinte odatapadt az Úr szeretetsebének nyílásához. Mechtild csodálkozott és szerette volna tudni, mit jelent ez a látomás. Az Úr ezt felelte: «Ruháztom zöld

színe, mely belül aranszínnel ékes, azt jelenti, hogy istenségem működése egészen szeretetből virul ki és hoz virágot. Gertrúd lelkében ez teljesen így van, az zöldel és virágzik. Abból pedig, hogy szívét oldal-sebemhez látod tapadni, tudd meg, hogy én az ő szívét olyképen készítettem el a magam számára, hogy istenségem beléáradását minden órában közvetetlenül magába fogadhatja». Ekkor Mechtild még tovább kérdezősködött: «Vajjon adtál-e, Úram, ennek a te választottadnak olyan ajándékokat, hogy azoknak, akik ügyesbajos dolgaikban hozzá fordulnak, a te ismereted igazsága szerint biztos választ adhat? Így mindazok, akik az ő útján keresnek segítséget az igazi üdvösségre, azt valóban meg is találják, amint azt neki megígérni méltóztattál Uram, azokkal a szavakkal, melyeket ő alázatosságából velem közölt». Az Úr nagy jóakarattal eképp válaszolt: «Igenis, én azzal a különös kiváltsággal ruháztam föl Gertrúdot, hogy aminek elnyerését valaki őáltela reméli, azt el is nyeri. Akit pedig ő a szentáldozásra méltónak ítél, azt az én irgalmaságom sohasem fogja méltatlannak tekinteni. Sőt, ha valakit a szentáldozásra buzdít, én arra különös szeretettel tekintek s ő mindig az én isteni ítéletem szerint fogja mérlegelni és megítélni azok kisebb vagy nagyobb hibáit, akik kérdésükkel hozzá fordulnak». És még hozzátette az Úr: «Valahányszor Gertrúd szólni akar valakinek, sóhajtson föl előbb hozzám s ily módon

fogadja magába isteni Szívem sugallatát. Amit ekkor mond, az igaz lesz, mivel sem ő, sem hallgatói nem csalatkozhatnak abban, hogy az én isteni Szívem titkát tárják föl szavai». Az Úr még ezt is mondta: «Szavaidnak megbízható tanuságát Gertrúd őrizze meg lelkében. És ha majd hosszabb idő múlva úgy találja érezni, hogy a nyert kegyelem különböző foglalatosságai következtében egy kissé megfogyatkozott — amint ez nem egyszer történik — : azért ne veszítse el bizalmát. Én a mondott kiváltságos ajándékokat benne élete minden napján csorbitatlanul megőrzöm».

Máskor megint kérdezte Mechtild úrnő az Urat, honnan van az, hogy minden órában siet végrehajtani azt, ami épen akkor eszébe jut. Hogy lelkiismeretét illetően mindegy, ha imádkozik, vagy ír, vagy olvas, vagy felebarátját oktatja, feddi vagy pedig vigasztalja. Az Úr válaszolta: «Én az én Szívemet oly kegyesen és oly elválaszthatatlanul összekapcsoltam Gertrúd lelkével, hogy akaratommal mindenben oly tökéletes összhangban van, mint a test tagjai összhangban vannak magával a testtel. Mint mikor az ember azt gondolja szívében: tedd ezt! A kéz azonnal engedelmeskedik és megmozdul, hogy végrehajtsa. Mikor meg azt gondolja: nézd ezt! A szem engedelmeskedve rögtön fölnyílik. Épen úgy Gertrúd is, az én közreműködésem folytán, gyakran időzik nálam, hogy ilymódon minden órában végrehajtsa azt, ami abban az

órában szándékom. Mert én akép választottam őt lakóhelyemül, hogy akarata s jóakarátának működése oly bensőleg összeforr Szívemmel, mintha jobbam volna, melylyel azt végzi, amit én. Értelme is mintegy szem gyanánt szolgál nekem, midőn megismeri, amiben gyönyörködöm. Lelkének buzgósága olyan nekem, mint a nyelv, midőn a lélek ösztönzésére azt mondja, amit én szándékozom. Okossága a szagló érzékek szerepét tölti be szolgálatomban, mert irgalmasságomat odahajtom, ahova ő fordult szerető részvételével. Szándéka pedig mintha lábam volna, mivel csak arra törekszik, amit nekem illik végrehajtanom. Innét van az, hogy az én lelkem ösztönzésére mindig sietnie kell, hogy az egyik dolog elintézése után haladéktalanul kész legyen a másakra. Ne nyugtalanítsa Gertrúdot lelkiismeretében az sem, ha valamely megszokott gyakorlatát el kell hagynia, mivel akaratom egy másik dologban teljesült».

Egy valaki, aki egyáltalán nem is ismerte Gertrúdot, csak imádságaiba ajánlotta magát. Egy alkalommal ez az ember Gertrúdert imádkozva, ezt a fölvilágosítást nyerte a jó Istentől: «Én Gertrúdot lakóhelyül választottam ki magamnak. Gyönyörúségemre van, hogy mindaz, amit az emberek benne szeretnek, az én művem. És pedig oly fokban, hogy aki nem érti meg benne a belsőt, a szellemit, legalább külső ajándékaimat szereti benne: ügyességét, ékesszólását és más

hasonlókat. Azért távolítottam el őt minden rokonától,¹ hogy senki se szeresse őt a vérség köteléke miatt, hanem egyesegyedül énmiattam.

Egy másik nővér, mikor Gertrúd kérésére érte imádkozott, kérdezte az Úrtól, honnét van az, hogy e szűz évek hosszú során át Isten érezhető jelenlétének tudatában volt. Véleménye szerint ugyan nagyon hanyagul élt, mégsem követett el soha oly súlyos vétket, hogy vele Isten haragját vonta volna magára. Az Úr így válaszolt: «Hogy sohasem mutatkozom Gertrúdnak haragosnak, annak az az oka, mert ő saját magára vonatkozólag minden művemet igazságosnak és a legjobbnak tudja. Nem tehetek semmi olyant, ami őt nagyon megzavarná. Sőt! Ellenkezőleg! Ha valami kellemetlenség éri őt, ennek súlyát mindig megkönnyíti nála az a tudat, hogy ez az én gondviselésem intézkedéséből történt. Bernát szavai szerint: «Lehetetlen, hogy akinek Isten tetszik, az ne tessen az Istennek»,² mindig kegyesnek mutatom magamat hozzá.

Midőn Gertrúd megtudta, hogy az Úr kegyességében így nyilatkozott róla, hálaérzetében a legforróbb köszönetet mondott

¹ E szavak úgy tüntetik fel Gertrúdot, hogy nem voltak rokonai, barátai. Joggal következtethetjük tehát, hogy szülei korán elhaltak s testvérei, rokonai — legalább közelben — nem voltak. Hiányzottak ismerősei is, minthogy távol vidékről származott.

² Szent Bernát az Énekek énekéről, XXIV. 8.

ezért neki s többek között e szavak törtek elő szívéből: «Hogyan lehetséges az Uram, hogy a te jóságod oly sok és nagy hibámra szemet hunyni kegyeskedik? Hisz semmiképen sem az én erényem az oka annak, hogy a te nagy tökéletességű cselekvésmódbodban természetesen tetszésemet találok, hanem inkább a te tökéletes boldogságod». Erre az Úr őt a következő hasonlattal oktatta: «Ha egy olvasó valamely könyv betűit oly kicsinynek találja, hogy csak nehezen tudja elolvasni, szemüveget vesz, így az írás nagyobbnak látszik. A nagyítás nem az írás, hanem a szemüveggel történik. Így pótolom én is jóságom bőségével azt a tökéletlenséget, amit benned esetleg találok».

TIZENNEGYEDIK FEJEZET.

Gertrúdnak Istenhez való bizalmasabb közélése.

Midőn néha Gertrúd huzamosabb ideig nem tapasztalta az Úr látogatását, emiatt semmi kellemetlenséget sem érzett. Ezért egy alkalommal megkérdezte az Urat, mi ennek az oka? Az Úr ezt felelte: «A túlságos közelség néha gátolja a barátokat abban, hogy egymást tökéletesen szemléljék. Ha valakit megölelünk vagy megcsókolunk, abban a pillanatban nem láthatjuk az arcát». E szavakból megértette Gertrúd, hogy a kegyelem megvonása néha nagyon gyarapítja érdemünket. E megvonás következté-

ben azonban semmiben sem lanyhuljon el az ember, jólehet nehézséggel kell küzdenie.

Ezért mikor Gertrúd egyszer azon tündött, hogy miért látogatja őt az Úr kegyelmeivel most máskép, mint azelőtt, így szólt hozzá az Úr: «Eleinte gyakrabban oktattalak feleletek útján, hogy másokkal közölhesd akaratodat. Most azonban csak lélekben éreztetem veled — mialatt imádkozol — sugallataimat, amelyeket néha nagyon nehéz volna szavakban kifejezni. Így tehát kincstárban gyűjtöm össze kegyelmem gazdagságát azzal a szándékkal, hogy benned, mint a vőlegény minden titkát ismerő jegyesben, mindenki megtalálhassa azt, amit keres. Akihez azonban már nem illenék, hogy felfedezze a vőlegény titkait, amelyekhez a kölcsönös bizalom kegye folytán jutott».

Mikor tehát Gertrúd valamely neki ajánlott ügyért imádkozott, úgy tapasztalta magában, nem tudja fölkelteni az akaratot az iránt, hogy az Úr válaszoljon neki, mint ahogy régebben tenni szokta. Azért most meglepődött azzal, hogy valamely dologra vonatkozólag érezte az imádságra való belső ösztönzést. Ez esetben az isteni sugallat bizonyossága adta meg neki azt a biztosságot, melyet azelőtt az isteni válasz nyújtott. Hasonlóképen: ha valaki tanácsot vagy vigasztalást keresett Gertrúdnál, legott érezte magában a kegyelem kiáradását oly határozottsággal, hogy válaszában állításának igazságáért kész lett volna elszenvedni a halált is, bár azelőtt arról a dologról sem

írásban, sem szóban nem értesült, sőt még csak nem is gondolt rá. Ha pedig valamiért imádkozott és az Úr semmit sem nyilatkoztatott ki neki, Gertrúd nagy gyönyörűségét találta abban, hogy Isten bölcsesége oly kifürkészhetetlen és oly elválaszthatatlanul egyesülve van jóságos szeretettel. Épen azért a legbiztosabban járunk el, ha mindent ráhagyunk. Ez jobban tetszett Gertrúdnak, mintha Isten titkainak rejtekeit kikutathatta volna.

Vége az első könyvnek.

MÁSODIK KÖNYV.

A második könyv tartalma.

(Lansperger után.)

A második könyvet Szent Gertrúd maga írta annak indítására, aki lelkét irányította. Ez a könyv nagyon áhítatos és hasznos mindenkinek. Gertrúd személyében nemcsak oktatást nyújt, hanem egyúttal példát is, hogyan kell lélek szerint benső életet élnünk. Megmutatja, hogyan kell a magunk fogyatkozásait, tökéletlenségét megismernünk, a jó Isten előtt azokat megsiratnunk, hogyan kell ezért magunkat megvetnünk. És végül: hogyan kell napról-napra tökéletesebb életre törekednünk. Megtanít továbbá arra, hogy Istent és az ő jótéteményeit magasztaljuk, értük hálát adjunk s minden jót arra *a forrásra* vezessünk vissza, amelyből származott. Megtanuljuk még azt is, hogy az Istentől vonzott lélek mikép gondolkozzék, mit tulajdonítson a jó Istennek és mit magának. Végül: micsoda különbséget kell tennie a saját értelme és Isten Lelkének ihletése között, hogy a jó Istennel való szeretetbeli egyesülésre eljuthasson.

ELŐSZÓ.

A kegyelem elnyerése után való kilencedik évben,¹ nagycsütörtök napján, mialatt Gertrúd a többi nővérek közt volt és várta, míg az Úr testét egy beteghez viszik, a Szentlélek nagyon erős ihletését érezte magában. Megragadta tehát az oldaláról lecsüngő táblácskát s azt, amit szívében a Jegyesével való bizalmas társalgás közben érzett, mélységes hálaérzettel s az ő dicsőségére sajátkezüleg a következő szavakkal kezdte leírni :

ELSŐ FEJEZET.

Hogyan látogatta meg Gertrúdot először az Úr, a magasságból támadó.

A teremtetlen Bölcsesség mélysége hívja föl a csodálatos mindenhatóság mélységét annak a csodálatraméltó jósnak dicsőítésére, amely a te irgalmasságod dagadó árából az én nyomorúságom völgyének egész fenekéig lefolyt. Életem huszonhatodik évében, Szűz Anyád tisztulása előtt való hétfőn, január 27-én kompletórium után, al-

¹ A kinyilatkoztatások kegyelmét érti, melyben először 1281-ben részesült. Ezt a sajátkezü följegyzést tehát 1289-ben kezdte írni.

konyattájt történt, hogy te, ó Igazság, ó Istenem, ragyogóbb minden fénynél, de egyszerűsége mint bensőbb minden titoknál, elhatározta sötétségem sűrűségének eloszlatását. Ezt azzal kezdted meg, hogy szelíden és gyöngéden lecsillapítottad azt a vihart, amelyet egy hónappal előbb szívemben támasztottál. Ezzel a viharral, azt hiszem, hiúságom és kíváncsiságom tornyát szándékoztad ledönteni, amellyé büszkeségem növekedett. Ám — ó mily hiába! — a szerzetes nevet és ruhát viselem, hogy talán ily módon megtaláld azt az utat, amelyen megmutathatod nekem üdvösségedet.

A mondott órában tehát a hálóterem közepén álltam. Épen fölemeltem fejemet, melyet a rendben dívó szokás szerint tisztelettel hajtottam meg egy szemben jövő nővér előtt. Ekkor egy szeretetreméltó és bájos, körülbelül tizenhatéves ifjút pillantottam meg magam mellett. Jóságos arccal és szelíd szavakkal így szólt hozzám: «Gyorsan megjön üdvösséged. Miért epezt a bánat? Vajjon nincs tanácsadód, hogy a fájdalom így megváltoztatott?»¹ Mialatt ezt mondta, bár tudtam, hogy testben a mondott helyen vagyok, mégis úgy tetszett, mintha a kóruson lennék, abban a szögletében, ahol lanyha imádságomat szoktam végezni. Ott ezeket a szavakat hallottam: «Megmentelek és megszabadítalak, ne félj!» Erre úgy láttam, hogy egy gyöngéd kéz tartja jobbomat,

¹ Responsorium advent 2. vasárnapján.

mintha csak ezt az ígérését akarná megerősíteni, így folytatta: «Ellenségeimmel a földet nyaltad s tövisek között kóstolgattad a mézet. Térj vissza hozzám végre és én megittasítalak isteni gyönyörűségem árával». Ezen szavakra körülnéztem s köztem és közte, vagyis tőle jobbra, nekem pedig balkez felül egy végtelen hosszúságú sövényt láttam, melyet sűrű túskebozót fődött. Sehol sem volt nyílás, hogy azon át az ifjúhoz juthattam volna. Mikor így tépelődve, vágyakozva és mintegy elepedve álltam ott, őmaga hirtelen megragadott, fölemelt s maga mellé állított.

Mivel azonban a kezén fölismertem ama sebek fönséges ékköveit, amelyek megsemmisítik a mindnyájunk ellen szóló végzés kéziratát,¹ dicsérlek, imádlak, áldalak és hálát adok bölcs irgalmasságodnak és irgalmas bölcseségednek, amiért te, én Teremtőm és Megváltóm, ilymódon törekedtél féktelen nyakamat édes igádba hajtani és gyöngeségemnek megfelelő üdítő italt készítettél számomra. Ettől kezdve lélekben megújulva, derült örömmel kezdtem kenteid illatában előrehaladni. Édesnek találtam igádat, könnyűnek terhedet, melyet azelőtt kevésse¹ még elviselhetetlennek tartottam.

¹ Kol. 2, 14.

MÁSODIK FEJEZET.

A szív megvilágosítása.

Üdvözlégy, üdvösségem és lelkem világo-
gossága! Adjon hálát neked mindaz, amit
az ég szélessége, a föld kereksege s az örvény
mélysége körül fog. Adjon hálát azért a szo-
katlan kegyelemért, amellyel lelkemet szí-
vem bensejének megismerésére és megfon-
tolására vezetted, amire azelőtt ugyancsak
édeskevés gondom volt. Gondos megtekin-
tés után több dolgot találtam szívemben,
ami a te végtelen tisztaságodat sérthette.
De máskülönben is, oly nagy volt benne a
rendetlenség és ziláltság, hogy neked, ki
benne akartál lakni, semmiképen sem nyujt-
hatott otthont. Nagy nyomorúságom nem
tartott vissza téged, én édes Jézusom attól,
hogy ama napokban, mikor tested és véred
életadó táplálékához járultam, gyakrabban
méltass látható jelenléted kegyelmére. Bár
nem láttalak világosabban, mint ahogy szür-
kületkor szoktuk látni a tárgyakat, ezen
jóságos leereszkedésed által mégis arra ösz-
tönöztet lelkemet, hogy törekedjék veled
minél bensőbbben egyesülni, téged minél tiszt-
tábban szemlélni és szabadabban élvezni.

Mialatt elhatároztam magamat arra, hogy
ennek elérésére törekszem — Gyümölcsholtó
Boldogasszony ünnepén, midőn Mária szűz
méhében az emberi természetet magaddal
eljegyeztet — te, aki mielőtt hozzád fohász-
kodnánk, már mondod: Ime, itt vagyok! —

megelőzted azt a napot s engem, legméltalanabb termtményedet, már az ünnep vigiliáján megleptél édességed áldásaival.

Szóval azonban nem tudom méltóan kifejezni, miképen látogattál meg akkor, ó Magasságból Támadó, mélységes szeretettedben és édességedben. Add meg azért, kegyelmek osztogatója, add meg nekem, hogy szívem oltárán a vigasság áldozatát mutathassam be neked. Óhajtásom szerint pedig tapasztaljam én és összes választottaid is ezt az édes egyesülést és egyesítő édességet. Ha megvizsgálom előbbi életem folyását, igazság szerint meg kell vallanom, hogy tiszta kegyelem volt az, amelyben engem ingyen és egészen érdemetlenül részesítettél. Attól kezdve ugyanis a te ismereted nagyobb világosságával ajándékoztál meg engem és így mindig jobban vonzott a te édes szereteted, mint amennyire sujtott szigorúságod megérdemlett büntetése. Arra azonban nem emlékszem, hogy ezt azokon a napokon kívül is élveztem volna, mint mikor királyi asztalod gyönyörűségéhez járultam. Nem tudom, a te bölcs gondviselésed rendelte-e így, vagy pedig az én nagy hanyagságom okozta ezt.

HARMADIK FEJEZET.

Az Úr lakásának kedvessége.

Húsvét és Urunk mennybemenetelének ünnepe között egy napon a prima előtt az udvarba léptem és a halastó mellé ülve szem-

léltém a hely kedvességét, mely nekem nagyon tetszett. Tisztán folydogált a víz, zöldelő fák vették azt körül, madarak, főképen galambok röpködtek. Nagy gyönyörűséget szerzett, hogy mindezt egy rejtett ülőhely meghitt nyugalmaiban élvezhettem. Ott aztán elgondolkodtam, hogy mit is kívánhatnék még ezenfelül! Az a vágyam támadt, hogy bárcsak volna valakim, egy kedves, szerető s igazán megértő lélek, aki magányomban vigasztalásomra lenne. Ekkor te, én Istenem, mérhetetlen gyönyörűség forrása, aki — mint niszem — ennek az elmélkedésnek úgy kezdetét mint végét is magadra irányítottad, a következő sugallattal bátorítottál, hogy szóljak hozzád: Ha kegyelmeidnek árját folytonos hálaadással visszaöntöm beléd, mint ahogy az a vízzel történik; — ha az erények gyakorlata által fák módjára növekszem; — ha jócselekedetekkel viruló fák módjára zöldelek, kivirágzom; — ha a földi dolgokat megvetve, galambok példája szerint szabad repüléssel az ég felé szállok; — ha érzékeimmal a külső világ zajától elzárkózva, lelkemben egyedül csak veled foglalkozom: Ó Uram Jézusom, akkor szívem minden gyönyörűséggel teljes lakóhelyet fog neked nyújtani.

Míg ama nap folyamán ezek a gondolatok egészen lefoglalták elmémet, este, midőn lefekvés előtt imádkozni letérdeltem, hirtelen ez az evangéliumi rész jutott eszembe: «Ha valaki szeret engem, az én beszédemet megtartja; és Atyám is szeretni fogja

őt és hozzája megyünk és lakóhelyet szerzünk nála».¹ Földies szívem érezte, hogy te nyilván megérkeztél hozzá. Ó, bár tudnék, bár ezerszer tudnék egy egész tengert vérré változtatva keresztül vezetni fejemen, hogy legalább így lemoshatnám a szennyet az én mélységes nyomorúságomról, melyet te, elgondolhatatlan méltóságú Végcélom, lakásodul választottál. Vagy legalább egy órára kivehetném szívemet s izzó szénnel apránként átvizsgálhatnám, hogy salakjától eképp megtisztulva, ha nem is méltó, de legalább nem oly kegyetlenül méltatlan lakóhelyet nyujtana neked. Mert azon órától, én Istenem, hol kegyesebbnek, hol szigorúbbnak mutattad magadat hozzám aszerint, amint életem tökéletesebb vagy hanyagabb lett. Ámde, az igazat megvallva, a leggondosabb javulás, amelyre néha-néha egy pillanatra szert tettem, ha egész életemen át tartott volna, még akkor sem érdemelhette volna meg egyetlen, legszigorúbb megnyilatkozást sem, melyben sokféle gonoszágom és nagy vétkeim után valaha részesítettél. A te nagy kegyességed gyakran inkább szomorúnak, mint haragosnak mutat téged bűneim miatt. Úgy gondolom, hogy türelmed nagyobb erejét nyilatkoztatod ki, mikor oly sok fogyatkozásomat nyugodtan elviseled, mint midőn földi életedben az áruló Júdást eltűrted.

Ámbár elmém el-elkalandozott s a földi

¹ Ján. 14, 23.

dolgokban kerestem örömeimet, mégis mi-
helyt szívembe szálltam, mindig azonnal
megtaláltalak, attól az órától kezdve egé-
szen mostanig. Pedig már kilenc éve van
annak. Csak egyszer történt ez alól kivétel:
Keresztelő Szent János ünnepe előtt tizen-
egy napon át. Az oka azt hiszem egy vilá-
gias beszélgetés volt. Egy csütörtöki napon
kezdődött s tartott az ünnep vigiliájáig,
amely hétfőre esett. Ekkor Szent Mise köz-
ben a te édes leeresztkedésed és csodás, sze-
rető jóságod reám tekintett, aki elvetemült
oktalanságomban nem is gondoltam arra,
hogy ezt a nagy kincset elvesztettem. Csak
most bámulok a lelki vakságon, amely el-
fogott. Mert nem emlékszem, hogy miatta
szomorkodtam, vagy visszaszerzésére csak
némileg is vágyakoztam volna. Talán azt
akartad, hogy magamon tapasztaljam azt,
amit Szent Bernát mond: «Ha futunk tőled,
nyomunkban vagy. Ha hátat fordítunk,
szembe kerülsz velünk. Könyörögsz és meg-
vetünk. De sem gyalázat, sem megvetés nem
gátol meg abban, hogy fáradhatatlan igye-
kezettel ne vonj bennünket ahhoz az öröm-
höz, melyet szem nem látott, fül nem hal-
lott s emberi szívbe föl nem hatolt». Amint
kezdetben érdemem nélkül, úgy később an-
nak ellenére, amit érdemeltem — minthogy
visszaesni nagyobb rossz mint elesni — újra
kegyes voltál megadni üdvötadó jelenléted
örömét, amely a jelen óráig tart. Ezért be-
mutatom neked azt a dicséretet és hála-
adást, amely *a teremtetlen Szeretetből* indul

ki s minden teremtményre az istenség mondhatatlan gyönyörűségével kiárad.

Ennek a nagy ajándéknak megőrzéseért följánlom neked azt a fönséges imádságot is, melyet véres verejtékezésed tanúsága szerint a halálfélelem szenvedése tett bensőségessé, a szeplőtelen ártatlanság buzgóvá s az istenség szeretete hatásossá. Ennek az imádságnak ereje által egyesíts veled teljesen s szívemben vonj magadhoz, hogy amikor mások javára külső dolgokkal kell foglalkoznom, csak részben kössenek le azok. Ha azután velük a te dicsőségedre a legtökéletesebben végeztem, azonnal bensőmben hozzád térjek vissza egészen, mint ahogy a rohanó vízár az akadályokon át is a mélységbe szakad. Add meg nekem minél gyakrabban a benned való elmerülésnek s a te jelenlétednek kegyelmét. Vezess oly tökéletességre, aminőre igazságosságod és irgalmasságod elvezethet egy testének súlya alatt görnyedő s neked ellentálló lelket. Engedd, hogy utolsó sóhajomat a te ölelésed és boldogságot adó csókod között leheljem ki és lelkem haladéktalanul ott találja magát, ahol te időtlenül és megosztatlanul, virágzó örökkevalóságban élsz és uralkodol az Atyával és Szentlélekistennel együtt mindöröktől mindörökké. Ámen.

NEGYESEDIK FEJEZET.

Krisztus szentséges sebeit Gertrúd szívébe nyomja.

A kegyelem zsengeinek ezen idejében amint gondolom, az első vagy második évben télnék idején, egy könyvben a következő kis imádságot találtam: «Uram Jézus Krisztus, élő Istennek Fia, add meg nekem, hogy teljes szívemből, tökéletes vágyakozással és szomjúhozó lélekkel epedjek utánad. Tebenned éljek, ki legédesebb és legszeretetre méltóbb vagy s egész lelkeimmel folyton feléd, igaz boldogságom felé sóhajtozom. Nagyirgalmasságú Uram! ird sebeidet drágalátos véreddel szívembe, hogy bennük olvashassam fájdalmadat, szeretetedet. Sebeidnek emlékezete maradjon meg folyton szívemben, hogy szenvedéseid iránt részvét támadjon és szeretetednek tüze fölgyulladjon bennem. Add, hogy minden teremtmény értékét veszítse szememben s egyedül te légy édes az én szívemnek».

Hálásan vettem ezt az imádságot, buzgón ismételtettem. És te, aki az alázatosak kívánságát sohasem veted meg, ott voltál, hogy imádságomat élővé tedd. Ugyanis rövid időre rá, még azon a télen egy vesperás után az étkező teremben ültem egyik rendi nővérem oldalán, aki előtt az eféle dolgokra vonatkozó titkomat bizonyos fokig föl szoktam tárni. Ezt az olvasó lelki javára szövöm közbe, mert sokszor éreztem, hogy az ilyen föltárások alkalmával áhítatom heve

fokozódott. Nem tudom ugyan biztosan én Uram és Istenem, vajjon a te Lelked indított-e erre, vagy valamely tisztán emberi érzés. Úgy hallottam valakitől, aki jártas volt a természetfölötti életben, hogy a lelkiélet titkait hasznosabb föltárni egy olyan valaki előtt, aki nemcsak jóságával és ragaszkodásával közel áll hozzánk, hanem tekintélyben és tiszteletben is fölöttünk áll. Ha mégis emberi érzületből eredt volna, annál méltányosabb, hogy a háladatosság örvényébe merüljek, minél kegyesebben egyesítted én Istenem, a te megbecsülhetetlen értéked aranyát az én alacsonyságom sarával.

A mondott órában tehát, midőn emlékeztemet ez a gondolat foglalta le, úgy éreztem, hogy Isten megadta nekem legméltatlanabbnak mindazt, amit az említett imádságban már régóta kértem tőle. Lélekben megismertem, hogy szívembe mintegy testileg belenyomtad szentséges sebeidnek imálandó jegyeit. Ezekkel a sebekkel meggyógyítottad lelkemet és édes szeretetednek italát nyújtottad nekem. De méltatlanságom ezzel még mindig nem találta kimerítve jóságod mélységét, hanem határtalan bőkezűségedtől még egy nagy ajándékot nyertem. Valahányszor ugyanis az «Áldjad én lelke az Urat»¹ kezdetű zsoltár öt versével lélekben üdvözölni kívántam a szeretetnek ezeket a szívembe nyomott pecsétjeit, sohasem maradtam valami különös jótétemény nélkül.

¹ 102.

Az első versre: «Áldjad én lelkem az Urat» — áldott lábaid sebeibe lerakhattam vétkeim minden rozsdáját és a világias örömeiket. Azután a második versre: «Áldjad és ne feledd el» — a szeretet fürdőjében, amelyből vér és víz fakadt számomra, lemoshattam a testi és mulandó gyönyörűség minden szennyét. A harmadik versre: «Ki megkegyelmez» — a baloldali sebhez lelki pihenőre siethettem s mint a galamb a sziklában, fészket rakhattam. Azután a negyedik versre: «Ki a veszedelemből kiszabadít» — a jobboldali sebhez járulva, bőven megtaláltam s magamévá tehettem mindazt, ami nálam az erények tökéletességéből hiányzott. Ezekkel aztán méltóképen fölékesítve, az ötödik versre: «Ki betölt jókkal» — a te forrón óhajtott, édes jelenléted teljes boldogságát élvezhettem.

Megvallom, hogy ezzel enyém lett minden, ami az imádság kéréseinek tárgya: tudniillik az, hogy sebeidben olvassam fájdalmadat s egyszersmint szeretetedet. Ó, de csak rövid ideig tartott mindez. Nem mondom, hogy te vetted el tőlem, hanem inkább magam ellen panaszkodom, mert saját hálátlanságom és hanyagságom folytán vesztetem el azokat. Végtelen irgalmasságod és szereteted azonban az első és nagyobb ajándékot — tudniillik sebhelyeidet — érdemeim nélkül is megőrizte számomra a mai napig. Dícséret és hála neked ezért mindöröktől mindörökké. Ámen.

ÖTÖDIK FEJEZET.

A szeretet sebe.

Hét évvel ezután, advent előtt, a te ösztönzésedre — ki minden jónak szerzője vagy — egy rendi nővéremet arra köteleztem, hogy a feszület előtt imádságába naponként e szavakat szője be értem: A te megsebesített Szívedre, szegezd át jóságos Uram az ő szívét szereteted nyilaival úgy, hogy semmi földiest ne tartalmazzon, hanem egyedül a te istenséged ereje vegye őt hatalmába. Azt hiszem, ennek az imádságnak köszönhetem, hogy azon a vasárnapon,¹ melyen a *Gaudete in Domino*-t — Örvendezetek az Úrban — éneklük, a szentáldozáshoz való járulásom alkalmával, nagy vágyat öntöttél lelkembe. Ez arra indított, hogy e szavakban törjek ki: «Uram, megvallom, érdemeim szerint nem vagyok méltó arra, hogy ajándékaid legkisebbikét vegyem. A jelenlevők érdemeiért és vágyakozásáért esedezem jóságodhoz, hogy szereteted nyilával szegezd át szívemet». Ekkor részint a kegyelem belső kiáradásából, részint pedig a keresztre feszített képeden megnyilatkozó bizonyos jelből legott megéreztem, hogy kérésem ereje Szívedhez jutott. Mikor az életadó szentség vétele után imádkozó helyemre visszatértem, úgy tetszett, mintha egy feszített feszület jobboldalából — tudniillik oldal-

¹ Advent 3. vasárnapja.

sebéből — nyílhegyes napsugár törne elő. Ez látszat szerint először megnyúlt s azután összehúzódott, majd megint megnyúlt és lelketem egyideig kedvesen vonta magához. De még ily módon sem elégült meg vágyam addig a szerdáig, mikor Szent Mise után híveid megemlékeznek imádandó megtestesülésedről és az angyali üdvözletről. Az én figyelmem is — habár kevésbé méltóan — arra irányult, mikor íme megjelentél előttem s egészen váratlanul sebet nyomtál szívembe e szavakkal: «Itt folyjon össze minden érzelmed hullámozása. Minden gyönyörűséged, reményed, örömed, fájdalmad, félelmed s más egyéb érzelmeid az én szeretetemben gyökerezzenek!»

Ekkor hirtelen eszembe jutott, amit egyszer hallottam. A sebre fürdő, kenet és kötetlek szükséges. De hogy ezt hogyan cselekedhetem meg, akkor még nem világosítottál föl egészen. Csak később tártad föl előttem világosan egy nővérem által, aki — amint remélem — sokkal állhatatosabban és gyöngédebben szoktatta hozzá lelki füleit a te szereteted sugallataihoz, mint én. Ő azt tanácsolta, hogy szakadatlan buzgósággal tiszteljem kereszten függő Szentséges Szíved szeretetét. Forró szereteted árából mérítsem az áhítat vizét minden elkövetett sértésem lemosására és az édes szeretet árából a háladatosság kenetét szerezzem meg minden megpróbáltatás ellen. Az erős szeretet hathatóságából készítem a megigazulás kötetlét, hogy minden gondolatomat, szava-

mat és cselekedetemet reád irányítsam és így elválaszthatatlanul hozzád tapadjak. Amit én itt rosszul tettem, pótolja a szeretet ereje, melynek teljessége lakik abban, aki a te jobboldon ül s mégis csont lett az én csontomból, test az én testemből. Őáltala ajánlom föl neked panaszomat, melyre lelkem gyarlóságaim láttára fakad, mert gondolattal, szóval és cselekedetekkel oly sokféleképen megbántottam a te isteni nagylelkűséged jóságát. Különösen pedig azáltal, hogy főntemlített ajándékaidat oly hűtlenül, hanyagul és tiszteletlenül használtam föl.

Te tudod, Istenem, ki előtt nincsen semmi titkom, te tudod, hogy ez a körülmény kényszerít szinte akaratom ellenére mindezek leírására. Az a tapasztalatom, hogy én magam úgyszólván semmi haladást sem tettem ajándékaid következtében. Nem engedik elhinnem, hogy csakis nekem szántad azokat. Épen azért, ó kegyelmek osztogatója, ki oly önkéntes és meg nem érdemlett adományokban részesítettél engem, engedd kegyelmesen : aki ezeket olvassa, mint jó barát, legalább részvétet érezzen szívében irántad azért, hogy a lelkekért való buzgalmad ily királyi drágakövet oly hosszú ideig hagyott az én szívem iszapos fenekén. Dicsérve és imádvá magasztalja szívének és ajkának szavával a te irgalmasságodat és mondja : «Áldalak téged, ó Istenem és örök Atyám, kitől származik minden. Téged illet a dicséret és hatalom, az áldás és dicsőség!»

Ilymódon legalább némi elégtételt nyujt neked az én mulasztásomért.

Gertrúd itt abbahagyta az írást októberig.

HATODIK FEJEZET.

Az Ur dicsőséges látogatása karácsony ünnepeén.

Ó, elérhetetlen magassága a csodálatra méltó *Hatalomnak*! Ó, örvénylő mélysége a kifürkészhetetlen *Bölcsességnek*! Ó, mérhetetlen szélessége a kívánatos *Szeretetnek*! Mily hatalmasan megdagadtak a te méz-édes Istenségednek nektárpatakjai. Mily bőségesen kiáradtak rám, kimondhatatlanul nyomorult és hanyagságainak, hibáinak homokjában csúszó férgesckére. Miért van az, hogy én zarándokságom számkivetettségében csekély tehetségemhez képest hangot adhatok annak a boldogító gyönyörűségnek és édes boldogságnak, amely által az ember a jó Istenbe ömlik s egy lélek lesz vele.

Azon a szentséges éjtszakán — midőn az istenség édes harmatát hullatta s mézzel-folyóvá lettek az egek — lelkem elmélkedésben próbált közeledni s áhítatgyakorlatban törekedett szolgálatot teljesíteni annál a mennyországot is elragadó szülésnél, ahol mint sugarát a nap, világra hozta a Szűz Fiát, az igaz Istent és Embert. És történt, hogy e most született édes Kisdedet Szűz Anyja pár pillanatra megmutatta lelkem-

nek, majd átnyujtotta és én szívembe fogadtam azt, akiben mérhetetlen tökéletességű ajándék és a legjobb adomány rejlik. Midőn őt lelkem magában tartotta, hirtelen vele ugyanazon színűvé változott át egészen — ha ugyan színnek nevezhető az, amit semmi látható dologhoz sem lehet hasonlítani. — Ekkor fölfogta lelkem ez édes szavak értelmét: «*Isten legyen minden mindenkben*».¹ Éreztem, hogy Jegyesem szívembe szállt, én őt körülfogom és elragadó jóságának kegyes jelenlétét élvezem. Gertrúd azért olt-hatatlan vágygal ivott az isteni szavaknak ebből a neki nyújtott poharából: «*Valamint én az Atya lényegének képmása vagyok az istenségben, úgy az én lényegem képmása leszel te emberi voltom szerint*». Lelkedbe fogadod istenségem kiáradását, miképen a levegő fölfogja a nap sugarait. És ezen egyesítő sugarktól át- és átjárva, alkaimassá válsz a velem való meghitt egyesülésre.

Ó, istenségnek nemes *balzsama*, mely a szeretet patakjait ömleszted mindenfelé. Az Örökkévalóságban van forrásod, ahonnan illatot ontva, az idők végén kiáradsz. Ó, a Magasságbeli jobbjának valóban győzhetetlen ereje, mely egy törékeny és saját hibájából romlásra jutott edényt ily drága folyadék befogadására összetart. Ó, nyilvánvaló bizonyossága az isteni jóság bőségeinek, amely a bűnök útján való hosszas tévelygéseim ellenére sem vonult vissza tőlem, hanem in-

¹ Kor. I. 15, 28.

kább csekély befogadó képességemnek megfelelő módon kiárasztotta bennem a boldogító egyesülés édességét.

HETEDIK FEJEZET.

Gertrúd lelkének az Istennel való mélységes egyesülése.

Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén egy súlyos betegség után még ágyban feküdtem. Reggel, napkelte tájban szomorúan panaszkodtam, hogy testi gyöngeségem miatt nem részesülhetek isteni látogatásban, amely e napon meg szokott vigasztalni. De ime az, aki közbenjárónk Isten és emberek között, maga a Szűz Anya a következő szavakkal vigasztalt meg: «Amint nem emlékszel, hogy testi betegségemben valami hevesebb fájdalmat szenvedtél volna, tudd meg, hogy ugyanígy sohasem kaptál Fiamtól drágább ajándékot annál, amelynek méltó elfogadására ez a megelőző testi gyöngeség megerősítette lelkedet». E szavakra megkönnyebbültem. A megszentelt gyertyákkal éppen elérkezett a körmenet órája. Az életadó *táplálék* vétele után az Úrra és magamra ügyeltem. Ekkor láttam, hogy lelkem mint a tűznél megolvadt viasz, az Úr szívének közelében van, készen arra, hogy az *isteni Szeretet* pecsétje belé nyomódhassék. Legott úgy tetszett, hogy az tényleg bele is nyomódott. Utána magába vont a lelkemet az Úr mint kincstartó, kiben lakik az istenség egész teljessége és megjelölt

a tündöklő és örökké nyugvó Szentháromság élő jelével.

Ó, emésztő eleven szén, én Istenem! Mialatt oly olthatatlanul elfoglaltad lelkemnek nedves, sikos mélyét, először is a világi élvezetek széles útját semmisítetted meg benne, azután pedig fölolvasztottad merev önhittségemet, mely egy idő óta szinte belém rögzött. Ó, valóban *emésztő tűz*, aki úgy gyakorlod erődöt a vétkekkel szemben, hogy viszont édes kenetet is csöpögtetsz a lélekbe. Csakis benned és nem másban nyerjük meg azt az erőt, hogy *eredetünk* képére és hasonlatosságára teremthetünk újjá. Ó, *izzó kemence*, melyben a salak tiszta és választott aranynyá változik, midőn a csalódásokba belefáradt lélek minden vágyával egyedül a te igazságod javai után eped.

NYOLCADIK FEJEZET.

Gertrúd lelke még mélyebben elmerül Istenben.

Ezek után, *Esto mihi*¹ vasárnapon, fölindítottad lelkemet s növelted vágyamat azok után a nemesebb ajándékok után, melyeket adni szándékoztál, különösen a «Benedicens benedicam» — «Megáldván megáldalak» — rezponzórium két szava által. A kilencedik rezponzórium versénél pedig: «Neked és ivadékodnak adom ezeket a tartomá-

¹ Quinquagesima vasárnap.

nyokat» — e szavak közben tiszteletreméltó kezeddel boldogságos kebledre mutatva, elémtártad, micsoda tartományt ígért a te mérhetetlen bőkezűséged.

Ó, boldog és boldogító, a boldogság árjában úszó tartomány, minden gyönyörúségek földje! Legkisebb gabonaszemed is a legteljesebben ki tudja elégíteni az összes válsztottak minden kívánságát. Mialatt erre gondoltam — ha nem is úgy ahogy kellett, de legalább annyira, amennyire tudtam — ime megjelent a mi Üdvözítő Istenünknek kegyessége és embersége, nem az igazság cselekedeteiért, melyekkel én, méltatlan megérdemlettem volna, hanem az ő kimondhatatlan irgalmassága szerint. Megerősített az újjászületés és gyermekkéfogadás által, végtelen nyomorúságomon és méltatlanságomon túl képessé tett arra, hogy eljuthassak a veled való csodálatos, imádandó, mennyei és megbecsülhetetlen mélységes egyesülésre.

Mily érdemem, vagy minő ítéleted indított téged, Istenem arra, hogy a saját méltóságoddal nem törődve, könyörületben gazdag szereteted összekapcsoljon ily különböző természetű dolgokat? Vagy jobban mondva: a veled született s lényegedhez tartozó jóság indított erre, bensőleg áthatva szereteted édességétől, melynél fogva nemcsak hogy szeretsz, *hanem egészen szeretet vagy* s ennek természetes kihatását az emberiség üdvére irányítottad. Ez a jóság indított téged arra, hogy a minden jónak bijával levő s meg-

vetésre méltó teremtményt, nyomorúsága mélyéből királyi, sőt isteni méltóságra hívd meg. Így gerjeszted mélységes bizalomra mindazokat, akik Egyházad kebelében vannak. Az én Uram iránt való tisztességből remélem és kívánom ezt minden keresztény számára, hogy senki se legyen, aki mögöttem állana Isten ajándékainak elrontásában s embertársainak megbotránkoztatásában.

Az, ami Istenben láthatatlan, a teremtetett dolgok által juthat külsőleg kifejezésre. Mint már említettem, az Úr áldott keblét szemlélhettem, amikor Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén lelkemet mint az ő szeretettüzében fölolvasztott viaszt befogadta. Úgy tűnt föl nekem, mintha ez a viasz az Úr szívében rejlő mindent átalakító nagy melegségtől jutott volna ebbe az olvadt állapotba, amely egyre hullatta cseppjeit. Ezeket a cseppeket azonban az isteni kincstáros fogadta magába, csodálatos, kimondhatatlan, sőt elképzelhetetlen erővel s ezáltal nyilvánvalóan megmutatta, hogy mily rendkívüli hatalma van a mindent fölülmúló szeretetnek.

Ó, örökké tartó delelő Nap! Ó, biztos lakás, minden gyönyörűséggel teljes hely, végeérhetetlen örömök paradicsoma! Hol megbecsülhetetlen élvezetek patakja folydogál, virágos tavasz csalogat változatos szépségével, hol a mennyei zenének édes hangú, magával ragadó dallama tölti be szívünket, ahol életadó fűszerek illatos szelője üdit föl! Ó, százszorosán boldog az a

szent, aki a kegyelem vezetése alatt ártatlan kézzel, tiszta szívvel és büntelen ajkakkal méltó volt oda közelíteni. Ó, mit lát, mit hall, mit szagol, mit ízlel, mit érez! De mit is próbál erről dadogni az én nehézkes nyelvem... Igaz ugyan, hogy az isteni jóság kegye oda engedett, azonban nem tudtam fölfogni semmit, ami az igazsághoz hasonlítana, mert megkeményedett bőrként vetek körül bűneim és hanyagságaim! Pedig ha minden angyali és emberi képesség egy tudássá egyesülne, még az sem tudna egyetlen szót sem alkotni, mely ezt a nagy fönséget és magasztosságot csak némileg is megközelíthetné.

KILENCEDIK FEJEZET.

Gertrúd lelkének elválaszthatatlan egyesülése az Úristennel.

Nem sok idő múlva a böjt közepén, midőn súlyos betegség miatt ismét ágyban feküdtem, egy reggel — minthogy a többiek mással voltak elfoglalva — egyedül maradtam. Az Úr, ki nem hagyja el azokat, akik híjával vannak az emberi vigasztalásnak, — jelenlétére méltatott, igazolva a próféta szavait: «Vele vagyok a szorongatásban».¹ Baloldalából ugyanis, — áldott Szívének mintegy a mélyéből, — egy kristálytiszta, nagyerejű folyamat bocsátott ki, mely előre-

¹ 90. zsolt. 15. v.

haladtában tiszteletreméltó keblét nyaklánc módjára befödte. Ez a folyam átlátszónak tűnt föl, aranynak és rózsaszínűnek látszott, — ezek a színek egymással váltakoztak. Közben így szólt az Úr : «Mostani betegséged megszentelte a lelkedet úgy, hogy valahányszor énérettem gondolatban, szóban, vagy cselekedetben másoknak segítségére leszel, sohasem távozol el tőlem messzebbre, mint amennyire abban a folyamban megmutattam neked: Valamint annak arany- és rózsaszín színe kristálytisztaságban tündöklök, épúgy fog minden szándékodban nekem tetsző módon megnyilatkozni az én arany-istenségem tevékenysége és rózsaszín-emberségem tökéletes türelme».

Ó, minő méltósága ez annak a parányi porszemnek, melyet a mennyei nemesség a szemétből szedett föl, hogy mint ragyogó drágakövet magára föltegye ! Ó, mily nagy a fönsége annak a kicsi kis-virágnak, melyet a mocsárból vonz magához a napsugár, hogy vele együtt ragyogjon ! Ó, mily nagy a boldogsága annak a boldog és áldott léleknek, melyet a fönség Ura oly nagyra becsül, hogy azt — bár mindenható a teremtésben — léleknek alkotta. Így mondom : *léleknek*, mely az ő képével és hasonlatosságával varékesítve, mégis oly távol áll tőle, amely távol áll a Teremtő a teremtménytől ! Épen azért, ezerszer boldog az, aki megmaradhat ebben az állapotban, amelybe én — attól félek — egy pillanatra sem jutottam el soha. De epedve óhajtom, hogy az isteni

irgalom nyujtson nekem bármiféle kegyelmi ajándékot azoknak érdemeiért, akiket mint remélem, oly hosszú ideig megtartott ebben az állapotban.

Ó, minden ajándéknál nagyobb ajándék, ha az isteni fűszerek tárházában oly bőségesen betelhetünk s a szeretet színborából gyönyörűséggel tölthetjük. Hogy te, Úram Istenem, ezt az ajándékot mindenhatóságod erejéből megadhatod választottaidnak, abban föltétlenül bízom. És hogy szerető jóságodból ezt nekem is meg akarod adni, efelől a legkevésbé sem kételkedem. Hogy azonban méltatlanságom miatt mily módon tudod azt nekem megadni, arra vonatkozóan semmiképen sem érthetem meg kifürkészhetetlen bölcseségedet. Azért most dicsőítem és magasztalom bölcs és kegyes mindenhatóságodat. Dícsérem és imádom mindenható és kegyes bölcseségedet. Áldom és hálát adok mindenható és bölcs kegyességnek, én édes Istenem, mert mindaz, amiben engem a te bőkezűséged valaha részesített, végtelenül fölülmulta minden érdememet.

TIZEDIK FEJEZET.

Az isteni ösztönzés.

Minthogy ezt az írást nagyon hasznatalannak tartottam, azért a szent kereszt fölmagasztalásának ünnepéig halogattam. Ezen a napon az Úr — míg én Szent Mise alatt más áhítatgyakorlatokba szándékoztam

merülni, — lelkemet a következő szavakkal vezette vissza: «Tudd meg egész bizonyossággal, hogy tested börtönéből addig nem fogsz kiszabadulni, míg csak le nem fizeted azt a fillért is, amivel még tartozol». Midőn azon jártattam elmémet, hogy hiszen Istennek minden említett meghagyását ha nem is írásban, de legalább szóval felebarátaim javára fordítottam, az Úr azt a szót juttatta eszembe, melyet ugyanazon éjtszakán a matutinum alatt hallottam fölolvadni: «Ha az Úr tanítását csak a jelenlevőknek szánta volna, akkor csupán élőszóval hirdeti anélkül, hogy *írásba* foglalták volna. Sokaknak üdvösségére azonban *írásban is ránk maradt*». Még hozzá tette az Úr: «*Ellentmondás nélkül való erős bizonyosságát akarom adni írásaidban isteni jóságomnak, azokban az utolsó időkben, mikor szándékom van sokakkal jót tenni*».

Ezen kijelentés súlya alatt eltűnődtem magamban, hogy mily nehéz, sőt talán lehetetlen lesz oly szavakat találnom, melyekkel a már többször említett dolgokat az emberi értelem előtt megfoghatóvá tehetném. Ezen csüggetegségben hathatós segítségemre volt az Úr. Úgy tetszett, mintha záporosót öntene ki lelkekre, melynek hatalmas áradatától én, nyomorult emberfia, mint fiatal és gyöngye csemete a földre nyomva feküdtem s belőle semmit sem tudtam a magam hasznára beszívni. Csak pár nagyon fontos szót, melyekre érzékeim útján szerzett tudással egyáltalán nem tudtam volna rájönni. Minthogy ennek súlyát csak még

jobban éreztem, a te jóságos szereteted én Istenem, a következő szavakkal vigasztalta meg lelkemet: «Mert neked az az áradat haszontalannak látszik, azért íme, most isteni Szívemhez vonlak, hogy fölfogó képességed mértéke szerint szelíden, édesen és váltakozva öntsem lelkedbe azokat a szavakat». Ezt az ígéretedet Uram Istenem, a legszembetűnőbb módon beváltottad. Ugyanis négy napon át kora reggel a legalkalmasabb órában az említett beszédnek egy részét oly édesen közölted velem, hogy minden fáradság nélkül, mintha már rég emlékezetemben tartottam volna, — leírhattam. De azért úgy intézted a dolgot, hogy mikor a megfelelő részt leírtam, elmémnek minden erőfeszítésével sem tudtam egyetlen mondatot kitalálni abból, ami másnap oly bőségesen s minden nehézség nélkül rendelkezésemre állt. Így oktattad és fékezted szellemi mohóságomat, amint az Irás tanít: *«Senkinek sem szabad annyira a tevékenységen csüngni, hogy odaadással ne szentelhesse magát a szemlélődésnek is».*

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

Egy erős kísértés.

Uram, hányféle módon éreztetted velem üdvösséget adó jelenlétedet s áldásodnak mily nagy édességében részesítetted folyton az én csekélységemet, különösen az első három évben. Főképen akkor, amikor áldott

tested és véred vételéhez járulhattam. E tekintetben ezerre nem tudok egyetlenegy sem válaszolni. Épen azért arra az örök, mérhetetlen és változhatatlan hálaadásra bízom mindezt, amellyel, ó fényességes és örökké nyugvó Szentháromság, belőled, általad és benned tökéletesen kipótolsz minden irántad való tartozást. Mint csekély porszem, egyesülök veled azáltal, aki az én természetemben áll előtted. Fölajánlom neked mindazt a hálaadást, amelyre te őáltala, *a Szentlélekben* képessé tettél. Fölajánlom összes jótéteményeidért s különösen azért, mert oly nyilvánvaló példával oktattad ki az én oktalanságomat afelől, hogy mikép rontom meg én a te ajándékaid tisztaságát.

Mikor egy alkalommal Szent Mise alatt áldozni akartam, csodálatos leereszkedő jelenlétedet éreztem. Okulásomra úgy tettél, mintha szomjúságodban üdítő italt kérnél tőlem. Én panaszosan említettem könnyeim hiányát, meggyőződve, hogy egyetlen cseppet sem tudok kisajtolni. Ekkor úgy tetszett nekem, mintha kezeid egy arany kelyhet nyújtottak volna felém. Alighogy elfogadtam, szívem legott mintegy megolvadt az édességtől s forró könnyek árja tört elő szememből. Ezalatt baloldalamon egy nyomorúságos alak állott s titkon valami mérges és keserű dolgot nyomott a kezembe. Lopva, de nagyon hevesen arra ösztönzött, hogy azt a kehelybe dobjam s vele megferőttessem. Erre oly nagy vágyódás támadt

bennem a hiú dicsőség után, hogy nyilván megértettem belőle, mily ravaszsággal áskálódik ellenünk ősi ellenségünk, a te ajándékaid iránt érzett irigységből.

De hála a te hűségednek én Istenem, hála a te oltalmaznak egy igaz Istenség, egy és hármias Igazság, aki nem engeded, hogy erőnkön fölül megkísértessünk. Néha ugyan hatalmat adsz az ellenségnek arra, hogy bennünket a szeretetben való előrehaladásban megkísértessen. De ha azt látod, hogy bizalommal támaszkodunk a te segítségedre, akkor az ellenünk támasztott harcot magadévá teszed olymódon, hogy határtalan bőkezűségedből magadnak tartod meg a harcot s nekünk nyújtod a diadalt, ha őszinte jóakarattal ragaszkodunk hozzád. Ajándékaid között egyik legkiválóbb az, melyet kegyelmed érdemünk gyarapodására bennünk megőriz, hogy nemcsak az ellenségnek nem engeded meg szabadakaratumk megsértését, hanem te magad sem akarod azt semmiképen sem megszüntetni.

TIZENKETTEDIK FEJEZET.

Az emberi gyarlóság elviseléséről.

Hasonlóképen köszönetet mondok neked Uram egy másik példázatért is, mellyel tudtomra adtad, mily jóságos türelemmel viseled a mi gyarlóságainkat, hogy legalább így megjavíts és üdvözíthess bennünket.

Midőn egy este elragadott a harag s

másnap kora reggel érkezett az imádságnak órája, oly idegen alakban jelentél meg előttem, hogy külső alakod után ítélve, minden gazdagságtól és erőtől megfosztottnak gondoltalak. Lelkiismeretem mardosása közben azon kezdtem gondolkodni, hogy mily illetlenség lenne, ha téged a legtokéletesebb tisztaság és béke szerzőjét bűnös fölindulás ösztökéjével zaklatnálak. Azon tűnődtem, hogy nem volna-e jobb, ha jelenléted helyett inkább távollétedet kívánnám abban az órában, mikor az ellenség támadásaival szemben oly hanyag ellenállást tanúsítok. Erre ezt a választ nyertem tőled: «Hogy vigasztalódhatnék meg a beteg, aki más kezétől támogatva és csak nagynehezen juthat a kedves napfényre, ha hirtelen vihar tör ki, hogyan másképp, mint azon reménységgel, hogy majd visszatér ismét az előbbi verőfény. Így várakozom én is, mivel szeretetedtől legyőzve elhatároztam, hogy a vétkek kitörő zivatarai között is veled maradok. Így várakozom a javulás derűjére s az alázatosság kikötőjére.

Uram, a nyelv nem képes kifejezni, mit nyujtottál nekem ama folytonos ajándék által. Legyen elég — esedezem — a szív értelme az alázatosság mélységéből, amire a te leereszkedő szereteted akkor különösen ösztönzött, irányítsa háladatosságomat a te jóságos szeretetedre.

TIZENHARMADIK FEJEZET.

A hajlamokon való örökös.

Megvallom kegyességednek jóságos Istenem, hogy még más módon is igyekeztem fölserkenteni hanyagságomat. Bár egyik rendi nővérem közvetítésével kezdted, nem kevésbé irgalmasan, mert jóságodban tenmagad fejezted be. Ez a nővér egyszer az evangélium szerint elém tárta, hogy téged a földön születésed után, a pásztorok találtak meg először. Még hozzátette, hogy ezt az ígét te küldöd nekem és pedig azért, hogyha igazán meg akarlak téged találni, oly gondosan öröködjem érzéseimen, mint ahogy a pásztorok őrizték nyájukat. Ezt azonban nem szívesen vettem mivel tudtam, hogy te másképp bántál az én lelkeimmel semhogyz fizetett pásztor módjára szolgáljak neked. Miután reggeltől estig leverten gondolkodtam efelől, kompletórium után, imádság közben a következő hasonlattal enyhítetted szomorúságomat: Ha a menyasszony néha jegyesének sólymait eteti, azért még nem fosztja meg magát annak ölelésétől. Hasonlóképen én sem szenvedem kárát a te kegyelmed édességének, ha érted hajlamaim és érzéseim őrzésében fáradozom. Ezenkívül egy zöld ág jelképében a félelem lelkét adtad nekem, hogy a te meghitt jelenlétedet soha el nem veszítve, tudjak eligazodni azokon a tekervényes utakon, amelyeken az emberi szenvedélyek tévelyegni szoktak. És hozzá tetted: Mihelyst betalál valami

lopódnai lelkembe, ami valamely hajlamomat magához akarja vonni, akár jobbra, mint az öröm és remény, akár balra, mint az aggodalom, fájdalom, vagy a harag, a te félelmed vessejével azonnal távolítsam el.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET.

A részvét haszna.

Egy vasárnapon a nagyböjt előtt, mikor a Szent Mise *Esto mihi*-vel kezdődik,¹ értésemre adtad, hogy különböző emberektől kínoztatva és üldöztetve, a misének említett kezdő szavai által lakást kérsz szívemben, hogy ott megnyugodhass. Ettől kezdve három napon keresztül, valahányszor szívembe tértem, úgy tetszett nekem, hogy bágyadtan ott fekszel. Ezen három nap alatt nem találtam semmit, amivel kellemesebb üdülést szerezhettem volna neked, mint imádsággal, hallgatagsággal és egyéb önmegtágadással a világias gondolkozású emberek megtéréseért esedeztem a te dicsőségedre.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

A kegyelem viszonzása.

Kegyes jóvoltodból többször kinyilatkoztattad nekem, Uram, hogy mikép homályosul el a gyarló emberi testben lakozó lélek. Hasonló ez egy olyan emberhez, aki egy

¹ A quinquagesima vasárnapi mise introitusa.

szűk lakás közepén állva, mindenünnen föl-fogja a párát, melyet az a lakás mint a párolgó fazék, magából kibocsát. Viszont ha a testet valami szenvedés éri, a szenvedő tag részéről mintegy napsugárban fürdő levegő árasztja el a lelket és teszi csodálatosan ragyogóvá. Minél nagyobb a szenvedés, annál tisztább fényt áraszt a lélekre. Különös ékeséget ad neki a szívnek alázatosságban, türelemben s más hasonló erényben való gyakorlása, különösen pedig a szeretet művei.

Hála neked, Uram, hogy többször csalogtattál ily módon türelemre. De jaj és ezerszer jaj, hogy kevéssé és ritkán hallgattam rád ! Te ismered, Uram, lelkemnek ezen való fájdalmát, szégyenét és szomorúságát. Valamint szívemnek azt az óhaját is, hogy ezen mulasztásomat másképen pótoljam.

Egy más alkalommal, mikor Szent Mise alatt áldozni akartam, te bőségesebben éreztetted velem jelenlétedet. Én ekkor arra törekedtem, hogy megtudjam, ezt a te nagy leereszkedésedet mikép tudnám legalább részben viszonzni. Te, legbölcsebb *Tanító*, az apostolnak következő szavait állítottad elém : «Hiszen azt kívánnám, hogy magam legyenek átkozottként távol Krisztustól testvéreimért».¹ Azt mondtad : «Nagy dolog, ha a lélek elhagyva érted a szívbeli élvezet édes-ségét, testi érzékeinek kormányzására ügyel s felebarátjának javáért a szeretet műveiben fáradozik».

¹ Rom. 9, 3.

TIZENHATODIK FEJEZET.

Karácsony és Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén nyújtott kegyelmekről.

Szentséges születésed ünnepén mint gyengéd kis Gyermekeket vettelek föl bölcsődből, pólyákba takarva. Szívembe be volt vésve, hogy a gyermeki szükségeid okozta keserűségekől mirrhacsokrot kössek magamnak s azt keblemen hordozzam. Ekkor azt gondoltam, hogy ennél nagyobb ajándékot már nem nyerhetek tőled. Mégis oly kegyes voltál, hogy az előzőnél még nemesebb adománnyal mutattad ki határtalan jóságodat.

A következő évben ugyanazon a napon, a *«Dominus dixit* (*«Az Úr mondá . . .»*) mise közben a leggyengédebb és legbájosabb Kisdéd alakjában Szűz Anyád öléből fogadtalak karjaimba s egy ideig keblemen dajkáltalak. Úgy tetszett, hogy ebben közreműködött az a részvét is, melyet ez ünnep előtt bizonyos imádságokkal egy szenvedő iránt tanusítottam. De sajnálattal kell megvallanom, hogy azalatt az idő alatt, míg ajándékok birtokában voltam, kelleténél kevésbé gyakoroltam az áhítatot. Nem tudom, a te igazságosságodnak, vagy az én hanyagságomnak volt-e ez következménye. De mégis remélem, hogy irgalmasságod közreműködésével igazságosságod intézte így a dolgot, hogy méltatlanságom annál világosabb legyen előttem s féljek hanyagságomtól. Bármelyik volt is a kettő közül az ok, te felelj

helyettem, én Uram Istenem. Midőn erőmet némileg összeszedtem, hogy szerető nyájkodással halmozzalak el, kevés eredményt vettem észre mindaddig, míg a bűnösökért, *a szenvedő lelkekért*, vagy más módon gyöt-rődőkért nem kezdtem imádkozni. Ennek hatását mindjárt éreztem. Különösen egy este erősen elhatároztam, hogy *a megholtakért* való minden imádságomban a szüleimért mondott: «Ó Isten, ki atyánkat és anyánkat .» kezdetű kollektá helyett ezután a: «Mindenható örök Isten, akihez soha sem esdünk az irgalom reménye nélkül» kezdetű kollektával a te különös barátaidért fogok hozzád könyörögni.¹ Ekkor úgy tetszett nekem, hogy ebben igen nagy gyönyörűségedet találtad.

Úgy láttam, kedves élvezetet nyújtott neked Uram az is, midőn erőmet megfeszítve, a gregórián neumák éneklésekor reád irányítottam figyelmemet, mint ahogy gondos figyelemmel néz a könyvbe az, aki olyasmit énekel, amit gyakorlat híján még nem tud jól énekelni. Mennyit mulasztottam azonban ebben s másban, a te dicsőítésedre irányuló énekgyakorlatokban. Megvallom neked, jóságos Atyám, a te ártatlan Fiad,

¹ A megholt szülőkért való imádság (kollektá) ma is megvan a Miskönyvben. A másik, mely már rég kimaradt, így hangzott: Mindenható örök Isten, kihez sohasem esdünk az irgalom reménye nélkül, légy könyörületes híveid lelkéhez, hogy akik ez életből a te neved megvallásával távoztak, Szenteid közé fölvételt nyerjenek. Ámen.

Jézus Krisztus kínszenvedésének keserűségében, kiről kinyilatkoztattad, hogy benne legnagyobb tetszésedet találtad, mondván: «Ez az én igen kedves Fiam, kibem nekem kedvem telt».¹ Ő általa nyujtok neked elégtételt, hogy ugyanő pótolja minden hanyagságomat.

A szentséges tisztulás ünnepén (gyertyaszentelő), a körmenet alatt történt, melyen te, üdvösségünk és megváltásunk, az áldozati adományokkal a templomba óhajtottál vitetni. A: «*Cum inducerent*» (Midőn bevezették) antifóna közben Szűz Anyád bánatos arccal fölszólított, hogy téged, szívének drága fiacskáját adjalak vissza neki. Mintha ez azért történt volna, hogy nem ápoltalak volna egészen az ő tetszése szerint téged, ki dicsősége és öröme vagy az ő szeplőtelen szűzességének. És én megemlékezvén, hogy azért a kegyelemért, melyet nálad talált, a bűnösöknek engesztelésül, a kétségbeesetteknek pedig reménységül adtad őt, a következő szavakban törtem ki: Ó, szeretetnek Anyja, nem azért adatott-e neked Fiadul az irgalom forrása, hogy mindenkinek, aki csak kegyelemre szorul, megnyerd azt és a mi bűneink és gyarlóságaink sokaságát befödje a te szereteted. — Erre a Szűz Anya jóságában derűs és kiengesztelődött arccal értésemre adta, hogy bár hibáim miatt szigorúnak mutatkozott, szíve mégis csordul-

¹ Máté 17, 5.

tig van szeretettel. Egész mélyéig áthatotta az isteni szeretet édessége. Ez legott nyilvánvaló is lett, midőn az én gyöngeszávaimra eltűnt arcáról a fölvetett szigorúság s fölragyogott rajta a természetének megfelelő édes derű. Legyen azért a te Anyádnak nagy szeretete kegyes közbenjáróm, a te irgalmasságodnál minden fogyatkozásomért.

A következő évben, születésednek ugyanazon szentséges ünnepén, még kegyesebb ajándékkal ékesítettél föl, mintha buzgó áhítatom érdemelte volna ezt tőled a megelőző évben. Pedig hát nem egy új ajándékot, hanem az előző adomány elvesztegetéseért való méltó büntetést érdemeltem tulajdonképpen tőled. Evangélium közben, mikor azt énekelték, hogy «Peperit filium suum primogenitum». (Elsőszülött fiát szülé), szeplőtelen Anyád szeplőtelen kezeivel nekem nyújtott téged, szűzies Kisded, szeretetreméltó Csecsemő, mintha minden erőddel az én ölelő karjaim közé kíváncsoztál volna. És én fölvettelek téged, bájos Kisded, te pedig karjaiddal átölelted nyakamat. Erre mézzel folyó lelked lehelletétől, mely áldott ajkaidról áradt, egész valóm annyira fölüdült, hogy lelkem méltán magasztal érte én Uram Istenem és mindaz, ami bennem van, áldja a te szent nevedet.

Mikor pedig Boldogságos Anyád pólyákba akart takarni, kértem őt, hogy veled együtt engem is takarjon be, hogy még a vékony pólya se válasszon el tőled, kinek ölelése

és csókja édesebb, mint a mézes pohár. Erre úgy láttam, mintha az ártatlanság hófehér leplével volnál betakarva s a szeretet arany köteléke fonna körül. Ha tehát azt akarnám, hogy veled együtt engem is betakarjon és körülfogjon, akkor még jobban kellett volna fáradoznom a szív teljes tisztaságának megszerzésében és a szeretet műveinek gyakorlásában.

Hála neked, csillagok Teremtője, égi fényességek és változatos tavaszi virágok fölruházója! Bár a mi javainkra nem szorulsz, mégis az én okulásomra a rákövetkező Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén azt kívántad tőlem, hogy téged mint Kisdedet öltöztesselek föl, mielőtt a templomba bevezetnének. És pedig isteni sugallatod titkos kincstárából a következőkép kellett ezt megcselekednem. Minden erőmmel arra kellett törekednem, hogy a te tisztaságos emberi természeted szeplőtelen ártatlanságát magasztaljam. És pedig oly teljes és hűséges odaadással, hogyha én személyem szerint birtokában volnék minden dicsőségnek, kész lennék arról a te kegyes ártatlanságod javára lemondani s téged még dicséretremélőbbá tenni. Ezen szándékom következtében úgy tűntél föl előttem, mintha egy kisdéd alakjában fehér ruhába öltöztél volna. Midőn hasonló buzgósággal gondolkoztam alázatosságod mélységéről, úgy tetszett, mintha felülről zöldszerű köntösbe öltöztél volna, annak jeléül, hogy virágzó kegyelmed

mindig zöldel és sohasem hervad el az alázatosság völgyében. Míg én az említett módon elmémben forgattam szereteted hevét, mely minden tettetnek indító oka, bíborköpenyt öltöttél magadra annak bizonysgául, hogy a szeretet az igazi királyi öltözet, amely nélkül senki sem mehet be a mennyek országába.

Midőn pedig dicsőséges Szüz Anyádban csekély erőmhöz képest ugyanazokat az erényeket magasztaltam, ő is úgy tűnt föl előtttem, mintha ugyanazon módon volna felöltözve. Mivel ez az áldott Szüz, ez a tövis nélkül való virágzó rózsza s makula nélkül való tündöklő liliom, bővelkedik, sőt határtalanul bővelkedik az összes erényekben, kérünk téged, legyen ő a mi örökös közbenjárónk, hogy általa gazdaggá váljon szegénységünk.

TIZENHETEDIK FEJEZET.

Isteni mérséklet.

Egy napon az étkezés előtt szokásos kézmosás után a konvent tagjai közt álltam. A teljes erejében tűző nap fényét szemlélve, tünődve szóltam magamban: Ha az Úr, ki ezt a napot teremtette, kinek szépségét maga a nap a holddal együtt csodálja — s aki még hozzá emésztő tűz is — oly valósággal velem lenne, mint ahogy magát gyakran jelenlőnek mutatja, hogy volna lehetséges az, hogy oly hideg szívvel, érzés nélkül, sőt gonoszul érintkezem az emberekkel. Ekkor

te, kinek szava mindig édes — de most annál édesebb volt, mennél nagyobb szüksége volt rá nyugtalan szívemnek — ezt a kijelentést tetted : «Mi emelné mindenhatóságomat, ha nem tudnám megtenni azt, hogy bárhol vagyok, meg tudjak maradni magamban s ne érezzenek s ne vegyenek észre jobban, mint ahogy a helynek, időnek és személynek leginkább megfelel? Mert az ég és föld teremtésének kezdetétől fogva a megváltás egész művében inkább gyakoroltam *a jóság bölcsességét*, mint a fönség hatalmát. S a bölcseségnek ez a jósága abból tűnik ki a legvilágosabban, hogy mindaddig eltűröm a tökéletleneket, míg szabadakaratukból a tökéletesség útjára nem vezetem őket».

TIZENNYOLCADIK FEJEZET.

Atyai oktatás.

Egy ünnepnapon láttam, amint többen a szentáldozáshoz járultak, kik magukat az én imádságomba ajánlották. Engem testi gyöngeségem akadályozott benne, vagy méginkább amint félek, méltatlanságom miatt maga a jó Isten tartott vissza tőle. Ez alkalommal, midőn Istennek irántam való többféle jótéteményére gondoltam, félni kezdtem a hiú dicsőség szelétől, mely kiszáríthatná az isteni kegyelem árjeit. Olyan belátás után vágyakoztam tehát, mely a jövőre vonatkozóan biztosítékom lenne. Erre atyai szereteted azt az oktatást adta, hogy irántam

való érzelmedet úgy kell tekintenem, mint egy családtyáét, ki örül többi gyermeke szépségének, kikben a szolgák és szomszédok sokasága is tetszését találja. De van közöttük egy kicsi, aki még nem érte el a többiek szépségét, azért atyai részvétellel gyakrabban veszi őt ölébe és szavakkal s apró ajándékokkal a többieknél jobban kedveskedik neki. Ekkor hozzá tetted: ha én magamat biztos ítélettel tökéletlenebbnek tartom a többieknél, mézédés istenséged árja sohasem szűnik meg lelkembe ömleni.

TIZENKILENCEDIK FEJEZET.

Az isteni kegyesség dícsérete.

Hálát adok jóságos irgalmadnak és irgalmas jóságodnak, szerelmes Istenem, leereszkedő szereteted nyilvánvaló bizonyítékáért, mellyel habozó és ingadozó lelkemet megszilárdítottad. Mert szokásom szerint túlságosan erős vágyakozással kívántam kiszabadulni nyomorult testem börtönéből. De nem azért, hogy a nyomorúságokat többé ne érezzem, hanem, hogy a te jóságod megszabaduljon a kegyelem adójától, melynek lefizetésére lelkem üdvéért istenséged forró szeretete téged lekötelezett. Nem mintha isteni mindenhatóságodban és örök bölcsességben szükségtől kényszerítve akaratom ellenére adnál valamit, sőt inkább szereteted túlaradó bőkezűségéből még a legméltatlabbnak és hálátlannak is adsz. Úgy láttam,

hogy te a mennyei dicsőség dísze és koronája, fönséged királyi székéből édes és szeiíd módon lehajoltál s ezen leereszkedéseden nagy kedvességednek élő vizei ömlöttek el az egész mennyég kerekiségén. Ehhez az áradáshoz hálásan hajoltak le az egyes szentek s nektáros gyönyörűségétől fölüdülve, Istent magasztaló búbajos énekbe törtek ki. Eközben a következő szavakat is hallottam : «Fontold meg, mily kellemesen érinti ez a dicséret fületem. Elhat szerető Szívemnek szinte olvadozó legbensőbb mélyére. De ezután ne kívánj oly epedve föloszlani azzal a szándékkal, hogy ne légy a testben, mert minő ajándékot ad most neked az én önként való jószágom. Hisz minél méltatlanabb az, akizhez lehajlok, annál nagyobb tisztelettel illet engem az egész teremtés».

Mivel ezt a vigasztalást abban az órában adtad nekem, Uram, mikor éltető Szentségedhez járultam, azért természetesen figyelmem erre irányult. Ehhez a kinyilatkoztatáshoz még a következő fölvilágosítást is adtad : Olymódon és azzal a szándékkal járuljon kiki a te tested és véred szentséges vételéhez, hogy a te szereteted és dicsőséged iránt való szeretetből csekélybe vegye még azt is — ha ez egyáltalán lehetséges volna —, ha nagy megpróbáltatására lenne ez a szentség csak azért, hogy az isteni jószág még nagyobb fényben ragyogjon. — Mert te nem tartottad magadhoz méltatlannak az ily méltatlanul való egyesülést.

Midőn én erre azzal a mentséggel vála-

szoltam, hogy aki méltatlansága miatt tartózkodik a szentáldozástól, ezt azért teszi, nehogy vakmerően valami tiszteletlenséget kövessen el e nagyméltóságú szentséggel szemben, a te áldott válaszod a következőkép hangzott: «Aki ilyen szándékkal közeledik hozzám, az sohasem közeledhetik tiszteletlenül». — Legyen ezért neked dícséret és dicsőség mindöröktől örökké.

HUSZADIK FEJEZET.

Különös kiváltságok, melyekben a jó Isten Gertrúdot részesítette.

Szívem és lelkem minden erejével, az egész teremtettségem magasztaljon téged s adjon hálát neked, jóságos Istenem, a te leereszkedő irgalmasságodért! Szereteted nemcsak, hogy figyelmen kívül hagyta szentséges tested és véred vételében tanúsított sokszoros lanyhaságomat, hanem határtalan könyörületeséged még további ajándékban is részesített engem, eszközeid legsilányabbját, leghaszontalanabbját. Kegyelmed arról biztosított: ha valaki a te Szentségedhez kívánna járulni, de lelkiismerete nyugtalanítja és visszatartja őt, ekkor ha megalázódva tőlem, legkisebb szolgálódtól kér megnyugtatót, ezért a megalázódásért a te végtelen szereteted méltónak tekinti őt e Szentség vételére. Magyarázatul még hozzátetted: ha valakit igazságosságod nem tekinthetne méltónak, annak sohasem engednéd

meg, hogy magát megalázva tőlem kérjen tanácsot.

Ó, fölséges Uralkodó, ki a magasságban lakozol s a legkisebbre is tekintesz! Könyörületességed vitt rá, hogy másokat az alázatosság útján akarván méltóvá tenni — jólehet nélkülem jobban megtehetted volna —, mégis az én szegénységemre gondoltál s szereteted általam bajtotta végre szándékát, hogy legalább ily módon részesüljenek azok érdemeiben, kik az én intelmeim folytán nyerték el az üdvösség gyümölcsét.

Ezen fölül arról is biztosítottál, hogy aki alázatos és jámbor szándékkal imádságaimba ajánlja magát, kétségkívül el is éri mindazt, amiről remélhette, hogy valakinek imádságára megnyerheti. Ezzel is az én hanyagságomon segítettél. Mert én csak nagyon hiányosan tudom elvégezni az Egyházért való köteles és önként fölvállalt imádságokat, melyekkel magam kieszközölhetnék valamit. Így választottaid gyümölcséből akarsz nekem is juttatni, kikkel az én méltatlan kérésemre éreztetted jóságodat.

Hasonlóképen biztosítottál arról is, hogy aki szeretettől indítatva, értem, a te legnyomorultabb teremtményedért alázatos odaadással imádkozik, vagy pedig ifjúságom — helyesebben gonoszságom és haszontalanságom — vétkeinek és tudatlanságának kiengesztelésére följánlja imádságait és jócselekedeteit — azt a te bőkezű szereteted azzal jutalmazza, hogy ez életből nem fog előbb távozni, míg csak életmódja teljesen

meg nem nyeri a te tetszésedet s lelkében különös gyönyörűségedet nem találod. Ezt tisztán a te határtalan atyai jóságodnak s a magam szükségének köszönhetem. Jól tudod, mily nagy elégtétellel tartozom számtalan vétkemért és hanyagságomért. Szerető irgalmad nem hagy elvesznem. Igazságosságod szépsége pedig nem engedheti meg, hogy e különféle hanyagságokkal üdvözüljek. Azért így gondolkodsz rólam, hogy a többiekkel való osztozkodásból nagyobb lelki növekedésben legyen részem.

Ezekhez a te korlátot nem ismerő bőkezűséged jóságos Istenem, még azt is hozzáadta: ha valaki halálom után azért, mert te életemben kegyes leereszkedésben bizalmas társalgásodra méltattál, — alázatosan az én méltatlan imáimba akarná magát ajánlani, azt kétségkívül kegyesen meghallgatod, ha az elmulasztottak pótlására alázatos hódolattal hálát ad neked a következő öt jótéteményért:

Először is azért a *szeretetért*, mellyel engem a te meg nem érdemelt jóságod öröktől fogva kiválasztott. Ez, hogy az igazat megvalljam, a többi meg nem érdemelt adományod között az, amelyet a legeslegkevésbbé érdemeltem meg. Te ismerted az én fonák életemnek sorát s mindenben megnyilatkozó rosszasságát és haszontalanságát, valamint hálátlanságomnak bűnét, úgyannyira, hogy még mint pogánynak is joggal megtagadhattad volna tőlem az eszes emberi termé-

szet dicsőségét. És íme, a te kegyességed, mely a mi gonoszságainkat nagyon fölül-múlja, még a többi keresztények előtt is arra választott ki, hogy szerzetes legyek.

Másodszor azért, hogy oly jóságosan *magadhoz vontál*. Ez, megvallom, annak a szelidségnek és szeretetnek a műve, mely természetedet alkotja. Te az én féktelen szívemet — melyet tulajdonképen vas-bilincsek illetnének meg — oly édes nyájas-kodással vonzottad magadhoz, mintha szelidséged osztályosára találtál volna bennem s azért a velem való egyesülésben a legnagyobb gyönyörűséged telnék.

Harmadszor azért, hogy oly bensőségesen *egyesítettél magaddal*. Ezt teljes joggal a te korlátot nem ismerő bőkezűségednek kell köszönnöm. Mintha csak az igazak száma nem lett volna elegendő arra, hogy szereteted nagy bőségét befogadja, meghívtál engem, ki érdemekben a legutolsó vagyok. Nem azért, mert alkalmasabbnak itéltél, hanem azért, hogy a kevésbbé alkalmasban jobban ragyogjon csodás leereszkedésed.

Negyedszer azért, hogy bennem *örömet* találtad. Ezt csakis a te határtalanul nagy szeretetednek tulajdoníthatom, mert kegyes voltál ezt szavakkal is kifejezni. Mindenható bölcseséged gyönyörűségét találja abban, ha ily hihetetlen módon egyesül azzal, ami teljességgel nem hasonló hozzá s ily egyesülésre egészen alkalmatlan.

Ötödször azért, hogy engem, a *szeretetre* szerencsésen elvezetsz. Alázatosan és erősen

remélem, hogy ezt a jótéteményt bár a legméltatlanabb vagyok rá, igazságod csalhatatlan ígérete szerint megnyerjem szereteted édes jóságától. Ezért a legbiztosabb szeretetben, hálaival karolom át anélkül, hogy érdemem volna rá, csupán a te irgalmadnak önként való kegyessége folytán. Ó, én legfőbb, sőt egyetlen, egész, igazi, örök javam!

Ezek az egyes ajándékok oly csodálatra méltó leereszkedésre vallanak s az én kicsiségemhez oly kevéssé illenek, azért az én részemről neked nyújtott hálaadás semmikép sem lehet elég értük. Ezért ebben is segítségére jöttél az én szegénységemnek és jóságos ígéreteiddel hálaadásra indítottál másokat, kiknek érdemei pótolhatják az én fogyatkozásaimat. Méltó dicséret és hála legyen ezért a te kegyességednek mindazok részéről, kik az égben, a földön s az alvilágban vannak.

Mindezekon fölül a te megbecsülhetetlen szereteted, ó Istenem, a következő egyességgel volt kegyes megerősíteni az említett ajándékokat. Midőn egyik napon felőlük gondolkoztam, a te szeretetedet összehasonlítva az én gonoszságommal, arra a vakmerőségre jutottam, hogy panaszt emeltem reád, amiért a szerződőfelek módjára kéz a kézben nem erősítetted meg azokat. Erre a te édes engedékenységed megígérte, hogy kifogásaimnak eleget tesz s így szólt: «Ne panaszkodjál, hanem lépj elő s fogadd szerződéseme megerősítését». — Alacsonyágom

mindjárt megpillantott téged, amint két kézzel föltártad isteni hűségednek és csalhatatlan igazságodnak szerűjét: *isteni Szívedet*. És engem, ki elvetemültségemben a zsidók módjára jelet kivántam, fölszólítottál, hogy tegyem bele jobbkezemet. Ekkor Szíved nyílását az én belé zárt kezemmel együtt összehúztad és így szóltál: «Ime, ígérem, hogy a neked nyújtott ajándékokat sértetlenül megőrzöm. Ha pedig mégis jónak látnám hatásukat egy időre megvonni, kötelezem magamat, hogy utólag háromszoros nyereséggel térítem azokat vissza. Kötelezem magamat a hatalmas Szentháromság mindenhatósága, bölcsesége és jósága részéről, akinek kebelében élek és uralkodom mint igaz Isten mindöröktől örökké».

Midőn édes szereteted eme szavai után kezemet visszavontam, hét gyűrűhöz hasonlóan, hét aranykőr látszott rajta, mind-egyik ujjon egy s a gyűrűs ujjon három, annak hiteles bizonyosságául, hogy az említett hét kiváltságot óhajomhoz képest megerősítetted. Határtalan szereteted ekkor még hozzá tette: «Ahányszor méltatlanságodat meggondolva, érdemetlennek vallodd magadat ajándékaimra s bízol az én jóságomban, ugyanannyiszor fizetsz köteles adót az én javaimért».

Ó, mily csodálatosan tud gondoskodni atyai szereteted legnagyobb mértékben elfajzott gyermekeidről. Midőn az ártatlanságnak s nyomában a neked tetsző áhítatnak elvesztegetése után kegyes vagy elfo-

gadni azt, minek nagysága el nem titkolható, tudniillik nagy méltatlanságom beismerését. Hogy ezt neked dicsőségedre, magamnak pedig üdvösségemre minden belső és külső ajándékodban elismerjem s mégis mindenben teljes bizalommal legyek a te szereteted iránt, add meg ezt nekem, ó adományok osztogatója, akitől minden jó származik s aki nélkül semmit sem lehet értékesnek vagy jónak tekinteni.

HUSZONEGYEDIK FEJEZET.

Isten szemléletének hatása.

Jogtalanságnak gondoltam, hogyha jószágodnak irántam, méltatlan iránt való önkéntes jótéteményeidre gondolva, mint egy hálátlan feledékenységgel mellőzném azt, amit egy nagybőjtben nyertem csodálatosan leereszkedő szeretetből. A második vasárnap, mikor a körmenet előtt a *Vidi Dominum facie ad faciem* (Szemtől szemben láttam az Urat...) rezponzóriumot énekelték, az isteni kinyilatkoztatás világosságában, leírhatatlanul csodálatos fény ragyogta be lelkemet s mintegy arcomhoz érve, egy másik arc jelent meg előttem, amit Szent Bernát szavai szerint: «Nem alakított, hanem alakító, nem tűnik a testi szembe, hanem a szív arcukat vidámítja meg, a szeretet ajándéka és nem színe által kedves».¹ Csak te tudod egyedül, hogy mikép illeted meg,

¹ Szent Bernát : 31. beszéd az Énekek énekéről.

ó én boldogító édességem nemcsak lelke-
met, hanem szívemet és minden tagomat,
midőn ennek a mézzelfolyó látomásnak
következtében napsugaras szemed szemembe
ragyogott. Épen azért míg csak élek, kész-
séges szolgálatot akarok irántad tanusítani.

Mennyire máskép tetszik a rózsabokor
tavasszal, mikor zöldel, virágzik és illatot
áraszt, mint télnek idején, mikor rég elszá-
radt s csak egykori édes illatát emlegetjük.
Mégis: némi örömet szerez a korábbi élvezet-
re való visszaemlékezés. Azért én is,
aminő hasonlattal csak képes vagyok nyil-
vánosságra akarnám hozni a te szereteted
dícséretére, mit érzett az én csekélységem
ama boldogító látásod alkalmával. Ezt azért
teszem, ha valaki az olvasók közül esetleg
hasonló, vagy talán még nagyobb kitüntetés-
ben részesült, a visszaemlékezés által hála-
adásra gyulladjon. Én magam is gyakrabban
gondolva rá, hálaadással, e napfényesen ra-
gyogó tükör segítségével fogom legyőzni
hanyagságaim sötétségét.

Midőn epedve kívánt arcodat, mely a
boldogság teljességét nyújtja, érdemetlen
létemre is hozzám érintetted, úgy éreztem,
hogy isteni szemedből kimondhatatlanul bol-
dogító fény árad szemembe, mely egész
bensőmet áthatotta s csodálatos erőt árasz-
tott minden tagomba. Először is, mintha a
csontjaimban levő velőt szedte volna ki.
Azután mintha magukat a csontokat a
hússal együtt megsemmisítette volna. Egész

valómat nem éreztem másnak, mint az isteni világosság játékszerének, amelyre mondhatatlanul gyönyörűséges módra derűs boldogság ömlött és elárasztotta lelkemet.

Mit mondjak még mást erről az édes látomásról?

Hogy az igazat megvalljam, azt hiszem, minden nyelv ékesszólása életem minden napján sem tudta volna elhítenni velem, hogy téged — akár a mennyei dicsőségben is — ily fölséges módon lássalak, ha a te kegyességed én Istenem, lelkemnek egyetlen üdvössége, tapasztalat útján nem vezetett volna rá. Csak azt szeretném még mondani: ha az isteni dolgokban is úgy van, mint az emberiekben, hogy tudniillik a te szemed ereje annyira fölülmúlja ezt a látomást, amint én gondolom, akkor igazán állíthatom: nem maradhatna meg testben az a lélek, akinek ez csak egy pillanatra is osztályrészül jutott, hacsak isteni erő nem tartaná vissza benne.

HUSZONKETTEDIK FEJEZET.

Hálaadás különféle jótétemények felsorolásával kapcsolatban, melyeket Getrúd meghatározott időben tehetsége szerint áhítattal végezni szokott.

Áldjon téged Úristen, Teremtőm az én lelkem. Áldjon téged Úristen az én lelkem és szívem mélyéből magasztaljon téged a te könyörületességed, mellyel engem határta-

lan jóságod ily méltatlan létemre is körül-
vett. Hálát adok amennyire csak tudok,
határtalan irgalmasságodnak és dicsőítem
hosszú türelmedet, amellyel elnézted, hogy
gyermek- és ifjúkorom éveit — körülbelül a
huszonötödik év végéig — oly elvakult bal-
gaságban töltöttem. Mert gondolatban, szó-
ban és cselekedetben lelkiismeretfurdalás
nélkül megtettem volna mindazt, amire al-
kalmam nyílt, ha te meg nem óvsz azzal,
hogy természetembe oltottad a rossztól való
undort és a jóban való gyönyörűséget. To-
vábbá, hogy felebarátaim külsőleg feddésben
részesítettek. Ez időben, mintha pogányok
között magam is pogány lettem volna és
nem lett volna tudomásom arról, hogy te,
én Istenem, a jót megjutalmazod s a rosszat
megbünteted. De te gyermekkoromtól, ötö-
dik éveimtől kezdve arra választottál ki,
hogy legbizalmasabb barátaid között, a szent
szerzetesélet magányában készíts elő a ma-
gad számára.

Én Istenem, ámbár a te boldogságod sem
nem növekedhetik, sem nem kissebbedhetik,
mert nem szorulsz a mi javainkra. Mégis :
az én bűnös és hanyag életem — ha lehet
mondani — csorbát ejtett a te dicsőségeden,
mivel azt az én egész lényemnek az összes
teremtményekkel együtt minden pillanatban
kellett volna szolgálnia. Hogy mit érez vagy
ami több : mit érezhetne ezért szívem, melyet
a te leereszkedésed egész mélyéig megindított,
azt te tudod csak egyedül.

Ugyanezen érzelemmel felajánlom ne-

ked, szerető Atyám, elégtételül a te szerelmes Fiadnak minden szenvedését attól az órától kezdve, mikor az istállóban szénán sírdogált. Mindazt, amit később is túrt gyermeki nélkülözéseiben. Mindazt, amit ifjúkori bajaiban és férfikori fájdalmaiban szenvedett, egészen addig az óráig, mikor a keresztfán lehajtotta fejét és nagy szóval kiadta lelkét. Ugyancsak följánlom neked, szerető Atyám, hanyagságaim pótlására azt a szentséges életmódot, mely minden gondolatában, szavában és cselekedetében a leg-tökéletesebb volt, attól az órától kezdve, melyben a te Egyszülötted elküldetve a trón magasáról, a Szűztől vett testben hozzánk leszállt, addig az óráig, mikor győzelmes testének dicsőségét a te atyai színed előtt bemutatta.

Hasonlóképen áldom és imádom nagy irgalmassággal egyetemben azt az édes jóságot, mellyel te, irgalmasságnak Atyja, akkor, amikor én bűnökben merülten éltem, a békességnek és nem a büntetésnek gondolatait gondoltad felőlem. Jótéteményeid sokaságával és nagyságával annyira felmagasztaltál, mintha a többi halandókat fölülmúló angyali életet éltem volna a földön. Mindezeket adventben, az előtt az Epifánia-ünnep előtt kezdted meg, melyen huszonötödik évemet befejeztem. Ekkor bizonyos nyugtalanságot éltem át szívemben, mely úgy megindult, hogy minden ifjúkori könnyelműség ízét kezdte veszteni előttem. Ily módon szívem egy kissé el volt készülve számodra. Huszon-

hatodik évem megkezdése után, Gyertyaszentelő ünnepe előtti hétfőn, ama nap alkonyata táján kompletórium után, te, sötét-ségben fénylő igaz világosság, az említett nyugtalanság éjtszakájával együtt bezártad a leányos hiúság napját is, melyet elhomályosított szellemi tudatlanságom sötétsége. Azon órától kezdve csodálatos és titokzatos módon kezdted báni velem. Úgy, mint barát jó barátjával a saját házában, sőt mint jegyes menyasszonyával, állandóan örömet akarod találni szívemben.

Hogy szereteted ezt a célját elérhesse, különböző órákban és különböző módon látogattál meg. Különösen a Megtestesülés vigiliáján és Urunk mennybemenetele előtt egy napon, abban a minden teremtmény szemében csodálatos és tiszteletreméltó ajándékban részesítettél, hogy attól az órától kezdve egész mostanáig egy pillanatra sem éreztem, hogy távol volnál szívemtől. Sőt ellenkezőleg: mindig jelenlevőnek tudtalak, ahányszor csak magamba szálltam, kivéve egyszer tizenegy napot. Szavakkal el sem tudom mondani, mily nagy és mily számos jóval tetteid számomra még kedvesebbé üdvösséges jelenlétedet. Add meg ajándékok osztogatója azt a kegyelmet, hogy mostantól kezdve lelkem aláztatosságában a magasztalás méltó áldozatát mutassam be neked. Különösen pedig azért, hogy szívemben a te tetszésednek, de az enyémnek is megfelelően, oly kedves lakást rendeztél be. Sem Salamon templomáról, sem Asvérus ebédlő-

jéről nem olvastam s nem hallottam olyasmit, ami fölülmúlhatná azt a gyönyörűséget, melyet te az én bensőmben kegyelmeddel magadnak készítettél. És kegyesen megengeded, hogy nagy méltatlanságom ellenére is, mint királyné a királlyal azt veled együtt élvezhessem.

Ezek közül különösen azt a két ajándékot becsülöm nagyra, hogy szívembe nyomtad üdvösséges sebhelyeidnek dicső ékszerreit. Ehhez még a szeretet sebét is oly szembetűnően és hathatósan vésted be szívembe. És ha soha, sem belső, sem külső vigasztalásban sem részesítettél volna többé, ezzel a kettővel oly nagy boldogságot nyujtottál, hogy ha ezer esztendeig élnék is, minden órában több mint elég vigasztalást, fölvilágosítást s hálaadásra serkentő anyagot találhatnék benne.

Ezek között még a te megbecsülhetetlen bizalmas barátságodra is méltattál. Különböző módon nekem nyujtottad istenségednek nemes szekrényét, mint minden gyönyörűségem bőséges forrását: *isteni Szívedet*. És pedig: majd ingyen adtad ide, majd pedig a kölcsönös barátság nagyobb bizonyosságául *kicserélted az én szívemmel*. Ezzel rejtett ítéleteidnek, de egyszersmint gyönyörűségeidnek titkát is feltártad előttem.

Közben-közben oly szelíd kedvességgel vezettél rá hibáim üdvösséges megismerésére s oly barátsággal kíméltél meg minden megszegyentéstől, mintha csak — szinte nem

merem kimondani — birodalmaid felét vesztetted volna el, ha gyerekes bátortalanságomat csak a legkisebb mértékben is zavarba ejted. Így jelentetted ki előttem burkoitan, hogy ennek vagy annak hibái visszatetszést keltenek benned. Majd magamra tekintve azt láttam, hogy ezekben a hibákban én bűnösebb vagyok, mint bárki is azok közül, akiket te elém állítottál. Pedig soha a legkisebb célzással sem jelezted, hogy ilyen hibákat bennem is észrevettél volna.

Ezenfelül oly hűséges ígéretekkel vonzottad lelkemet, hogy hogyan akarsz jót tenni velem a halálban s a halál után. Ha soha más ajándékot nem nyertem volna tőled, ezért magáért folyton élő reménységgel epedne utánad a szívem. De még így sem merült ki a te határtalan szeretetednek tengere. Gyakran, mikor a bűnösökért, vagy az elköltözött lelkekért, vagy más valami ügyben imádkoztam hozzád, oly csodálatos jótéteményekkel hallgattál meg, hogy sohasem találtam barátot, kinek azokat egész teljességükben habozás nélkül föl mertem volna tárni.

A jótétemények eme teljességéhez csatoltad még azt is, hogy édesanyádat, a Boldogságos Szűz Máriát, gondviselőmül adtad. Többször barátságosan ajánlottál az ő szeretetébe, mint ahogy egy hű jegyes szokta a maga anyjának ajánlani szeretett menyasszonyát.

Azonfölül gyakran rendelted különös szolgálatomra mennyei udvarodnak főséges fe-

jedelmeit, hogy lelkigyakorlataimban neked megfelelőbb szolgálatra segítsenek.

De én, méltatlan teremtés — ha néha nagyobb lelki javamra — részben megvontad tőlem a gyönyör édességét, ezért rűt hálátlanságomban legott megféledektem ajándékaidról, mintha mitsem érték volna. Bizonyos idő múlva azonban, midőn a te kegyelmedből észretértem s visszakértem tőled az elvesztett ajándékot, abban a pillanatban oly sértetlenül adtad vissza nekem, mintha a legnagyobb gonddal kebledbe helyeztem volna el megőrzésre.

Mindezekon fölül igen gyakran, de különösen szentséges születésed ünnepén, az *Esto mihi* (Légy nekem . . .) vasárnapon és egy pünkösöd utáni vasárnapon is oly egyesülésre vezettél, jobban mondva elragadtál engem, hogy bámulok azon a csodán, miszerint azon órák után még tovább tudtam élni mint ember az emberek között. Ami azonban még csodálatosabb, illetőleg rettenetesebb bennem az, hogy hibáimat, sajnós, még ezután sem javítottam meg. De mégsem száradt ki a te irgalmasságod forrása, én Jézusom, ki mindazok között, akik szeretnek, a legjobban szeretsz. Valóban egyedül szeretsz igazán, minden érdemünk nélkül s szeretted még a háladatlanokat is.

Mikor én nyomorult, méltatlan és hálátlan, — később kezdtem ráünni ezekre az ajándékokra, melyeket az ég és a föld mondhatatlan örömujjongással méltán szakadatlanul magasztalhatna, akkor te, minden jó-

nak osztogatója, megújítója és fönntartója, a következő módon ébresztetted föl bennem elhidegülésem után ismét a háladatosságot: Néhány rendi nővéremnek — kikről tudtam, hogy neked hűséges szolgálók és bizalmasaid — a nekem adott ajándékaidról olyasmit nyilatkoztattál ki, amit teljes meggyőződésem szerint embertől nem tudhattak meg, mert én azt soha egyetlenegy emberrel sem közöltem.

Ezekkel a szavakkal s a többiekkel, melyek közben eszembe jutnak, visszaadom neked mindazt, ami a tied. És pedig azon az édesen szóló hangszerezen, mely a te *isteni Szíved*. A vigasztaló Szentlélek erejében visszhangozva éneklek neked Űristen, imádásra méltó Atyám, dicséretet és hálaadást mindazok részéről, kik az égben, a földön és a föld alatt vannak s mindenek nevében, ami van, ami volt és ami lesz.

Ehhez hozzáadom azt is, ami az enyém, és ez: életem fekete hálátlansága, szemben a te isteni fényben ragyogó nagyszámú jótéteményeddel. Mert te nem adhattál más ajándékot, mint ami a természetedben gyökerező isteni bőkezűségedhez illik. Én pedig a természetemben gyökerező ügyefogyottságommal úgy fogadtam azt, mint ahogy egy nyomorúságos kontártól várni lehetett. Ám ezt a te királyi szelídséged egészen figyelmen kívül hagyta és sohasem vettem észre, hogy miatta kevésbbé részesítettél volna jótéteményeidben. Míg tehát te, kinek az atyai szeretet mennyei palotájában van édes pihenője, az én szegénységem hajlékában

választottál magadnak szállásul nyugvóhelyet. És én elfajzott és udvariatlan szállásadó, alig törődtem valamit a te tetszésed megnyerésével. Tisztán emberi, természetes részvétből nagyobb gondot kellett volna fordítanom egy bélpoklosra, aki, miután nekem sok sérelmet és alkalmatlanságot okozott, kénytelenségből mégis hozzám tért be szállásra.

Azokért a jótéteményekért, melyeket te, ó csillagok fölruházója, bensőmnek kedves fölékesítése, szentséges sebeidnek bevésése, titkaidnak kinyilatkoztatása által irántam tanusítottál, melyekben édesebb lelki gyönyörűségeket engedtéél élveznem, mint aminőket a testiek nyujthattak volna, ha az egész földkerekséget bejárom napkelettől napnyugatig, — mindezekért mondom : én leghálátlanabb teremtmény, gyalázattal illettelek s megvetettelek téged és a földi élvezeteket többre becsültem a te mennyei mannádnál.

Azután, míg te jóságosan lehajoltál méltatlan imádságaimhoz, én, sajnos, nagyon is sokszor megkeményítettem szívemet akaratod ellen. Bizonytalán könnyezve kellene megvallanom, — néha tettem magamat, mintha nem érteném akaratodat, csak hogy lelkiismeretem ösztökélésére ne legyek kénytelen teljesíteni.

Azért, hogy dicsőséges Anyádnak és a boldog lelkeknek közbenjárását kegyes voltál rendelkezésemre bocsátani, én nyomorult, külső barátok vigasztalását kerestem s ezáltal akadályt okoztam nekik. És bár az lett volna helyén, hogy nagyobb hálára

gerjedjek s jobban óvakodom a mulasztásoktól, mivel a te édességed ajándékait még hanyagságom közepett is sértetlenül megőrizted számomra. Én ehelyett erőszakos, sőt ördögi módon a jót rosszal viszonzom s még inkább alkalmat veszek arra, hogy óvatosság nélkül éljek.

A legnagyobb hibám azonban az, hogy oly fönséges és egyedül csak előtted ismert egyesülés után nem félttem ismét beszenyyezni lelkemet azokkal a hibákkal, melyeket azért engedtéel hozzám tapadni, hogy a te segítségeddel szembeszálljak velük, legyőzzem őket s ennek folytán nagyobb dicsőségem legyen nálad a mennyben mindörökre. Abban sem voltam büntelen, hogy mikor hálám fölgerjesztésére barátaidnak kinyilatkoztattad titkaimat, én a te szándékod megghiúsításával néha inkább emberi módon örültem neki s a köteles hálaadást elmulasztottam.

És most szívemnek jóságos Alkotója, ezért és még másokért — melyek ez alkalommal eszembe juthatnak — szálljon föl hozzád szívem sóhajtása! Fogadd el, — amint most följánlom neked az én panaszomat amiatt a nagyon sok hűtelenség miatt, melyet isteni kegyességed jósága ellen elkövettem, azzal a nemes részvétellel és hódolattal egyetemben, melyet velünk a te szerelmes Szent Fiad által a Szentlélekben megismertettél mindazok részéről, kik az égben, a földön és a föld alatt vannak. Én

magam ugyanis teljesen elégtelen vagyok arra, hogy a javulás méltó gyümölcseit nyujtsam, azért kérem a te jóságodat, én édes Szerelmem, sugalld a te hozzád őszinte odaadással ragaszkodó lelkeknek, hogy pótolják az én módfölötti nagy hiányomat sóhajaikkal, imádságaikkal, vagy egyéb jócselekedeteikkel, egyes-egyedül a te méltó dicsőségedre. Hisz jól tudod te, szívem vizsgálója, hogy ezek megírására semmi más nem kényszerített engem, mint a te jóságod, dicsőséged szeretete, hogy halálom után sokan olvasva írásomat, részvétet érzzenek kegyes jóságod iránt. Szereteted az ember üdvösségeért oly mélyen leereszkedett s megengedte oly nagy és számtalan ajándék megvetését, mint ahogy én magamban minden ajándékodat megrontottam.

De hálát adok, amennyire csak bírok, a te kegyes irgalmasságodnak, én Uram Istenem, teremtőm és megújítóm. Te a te szereteted túlaradó mélységéből arról biztosítottál, hogy mégha bűnös volna is valaki, de a főntemlitett szándékkal a te dicsőségedre rólam megemlékezik, vagy a bűnösökért imádkozva, vagy a választottakért hálát adva, vagy pedig valami jótettet végezve lehető áhitattal, az ilyen nem fogja előbb befejezni földi életét, mintsem a te különös kegyelmedből életmódja teljesen megnyeri tetszésedet s benső örömet találsz szívében. Legyen ezért tied az az örök dicséret, mely a teremtetlen szeretetből ered s állandóan visszafoly tebeléd.

HUSZONHARMADIK FEJEZET.

Ez írás ajánlása.

Ime, jóságos Uram, a te leereszkedő barátságod talentumát, melyet rám, méltatlan, nyomorult teremtményedre bízál, a te szeretetedből dicsőséged gyarapodásáért nyilvánosságra hozom mindabban, amit eddig írtam s abban, amit ezután fogok írni. Teszem ezt abban a reményben, hogy soha más ok nem készített írásra vagy szólásra, csupán csak a te akaratoddal való megegyezés, a te dicsőséged utáni vágy és a lelkekért való buzgóság. Ó, vajha méltó dicséret és igaz hála lenne osztályrészed azért, hogy határtalan szereteted nem hagyta magára az én méltatlanságomat. De azért is óhajtom a te dicséretedet, hogy némelyek, kik e sorokat olvassák, a te szereteted édességében gyönyörűséget találjanak s így vonzatra, — bensődben még többet tapasztaljanak. Valamint a tanulók az ábécé útján jutnak el néha a gondolkodástan ismeretére, úgy vezessenek az itt leírtak mint festett képek annak az elrejtett mannának benső élvezetére, melyet érzékelhető képek segítségével nem lehet közölni, hanem csak aki élvezi, az éhezik újból utána. Ezzel táplálj bennünket bőségesen, ó én Istenem, minden jónak mindenható osztogatója, számkivetésünk egész útja alatt, míg nem fölfödött arccal nézvén az Úr dicsőségét, ugyanazon kép-mássá változunk át fényesebben és fényesebben a *te édes Lelked* által.

Addig is azonban a te hűséges ígéreted s az én alázatos óhajtásom szerint adj mindazoknak, kik ezt az írást alázatosságból olvassák, örömet a te leereszkedéseden, részvétet az én méltatlanságomon és törődelmet saját előmenetelükre. Így, az ő szerető szívüknek arany füstölőjéből oly édes illat szálljon föl hozzád, amely bőségesen pótolja előtted hálátlanságomnak és hanyagságomnak minden fogyatkozását. Ámen.

Vége a második könyvnek.

HARMADIK KÖNYV.

A harmadik könyv tartalma.

(Lansperger után.)

Rendkívüli alázatossága miatt Szent Gertrúd szűz ezt s a következő könyveket nem írta maga, hanem inkább azt lehet mondani, hogy diktálta. Isteni parancsra egy más tanult szűznek nyilatkoztatta ki azt, amit le kellett írnia. Úgy vélekedett ugyanis, hogy ő maga nem elég méltó rá, mivel véleménye szerint Isten ajándékait magában csak lerontja és elhanyagolja. Ezért az volt az óhaja, hogy más ajánlja Isten ajándékait s ily módon az őt megillető dicsérettel és hálaadással tiszteljék az Úristent azok, akiknek az ő titkait csupán csak ezen okból tárta föl. Mindenesetre, ehhez az előjárók tekintélye is hozzájárult azzal, hogy az egyiknek megparancsolta e titkokat kinyilvánítani, a másiknak pedig leírni.

Ez a harmadik könyv is egészen tele van tanítással és vigasztalással. Számos jámbor gyakorlatot is tartalmaz. Ezekből mindenki a maga állapotának megfelelő oktatást nyer afelől, miként kell Istennek szolgálnia és

tetszését megnyernie. Megtanulja azt is, miként kell Krisztus érdemeit és szenvedéseinek gyümölcsét vétkeinek és mulasztásainak kiengesztelésére az Atya-Istennek fölajánlania s így magáévá tennie azokat. Továbbá: hogyan szeretheti Istent egész szívével. És végül: hogy vegye magához a legnagyobb áhítattal a szentségeket s menyire készen kell lennie mindenkor arra, hogy Isten akaratahoz alkalmazkodjék. Ezek s más hasonlók, melyeket e könyvekből tanulhatunk, az isteni szeretetnek a kiválasztottak iránti mondhatatlan gazdagságát hirdetik. Ezzel az emberi gyarlóság iránt ez utolsó időkben oly nagy részvétet tanúsít, hogy époly pazarul — ha szabad így beszélni —, mint irgalmasan ajánlja föl ajándékait, valamint szentjeit, sőt önmagát is, csak mi készek legyünk jóakarattal elfogadni. Fogj tehát hozzá olvasó, mert nem bánod meg, hogy olvastad.

ELSŐ FEJEZET.

Az Isten Anyjának különös gondviselése.

Egy alkalommal benső megvilágítás útján Gertrúd megtudta, hogy érdemeinek növelésére szenvedés vár reá. Emiatt emberi gyarlóságból nagyon rettegett ugyan, de a jóságos Úr szánakozván kislelkűségén, irgalmas Anyját, a mennyország dicső Királynéját adta neki kegyes gondviselőül. Így valahányszor ha erejét meghaladó nagy szenvedés érte, az Anyja segítségére fordult, és mindig megkapta a szükséges segítséget.

dés nehezedett reá, nála, az irgalmasság Anyjánál mindenkor biztos menedéket talált.

Rövid időre ezután nagyon nehezőre esett Gertrúdnak, mikor egy Istennek szentelt személy arra kényszerítette, hogy föltárja mindazt a különös ajándékot, melyben az Úr őt a megelőző ünnepen részesítette. Bizonyos okoknál fogva ezt akkor nagyon nehéznek találta. Azonban attól félt, hogy Isten akaratával jön ellenkezésbe, ha teljesítése alól kivonja magát. Azért tehát a szomorúak Vigasztalójához sietett, tőle óhajtván megtudni, mi lenne ebben az ügyben a legjobb. Ekkor a következő választ nyerte: *«Oszd ki azt, amivel bírsz, mert az én Fiam nagyon gazdag, hogy visszatérítse neked mindazt, amit az ő dicsőségére kiosztottáb»*. Mivel azonban még mindig nehezen tudta rászánni magát arra, hogy titkát fölfedezze, odaborult az Úr lábai elé is és kérve-kérte őt, közölje vele, mi az ő tetszése s adjon neki erőt is, hogy végrehajthassa. Az isteni jóság így válaszolt: *«Add pénzemet a váltóasztalra, hogy visszajövetemkor kamattal vegyem vissza.»*¹ Gertrúd így meggyőződött, hogy azok az okok, melyeket oly meggyőzőknek és a Szentlélektől származóknak gondolt, valójában saját emberi fölfogásából származtak. Épen azért ettől kezdve engedni kezdett szigorú álláspontjából, mert Salamon tanúsága szerint: *«A királyoknak ugyan megtisztelő, ha sza-*

¹ Máté, 25, 27.

vukat titokban tartjuk. A jó Istennek azonban az szolgál dicsőségére, ha igéjét nyilvánítjuk».

MÁSODIK FEJEZET.

A lelki eljegyzés gyűrűi.

Gertrúd midőn egy alkalommal egy kis imádságban följánlotta az Úrnak mindazt a szenvedést, amit testben és lélekben kellett eltűrnie és mindazt az élvezetet, melytől meg volt fosztva, megjelent neki az Úr s ezt a két áldozati ajándékot — tudniillik az élvezetet és szenvedést — drágaköves gyűrűk alakjában, mint ékszert hozta két kezében. Gertrúd több ízben ismételve az említett imádságot, egy alkalommal úgy érezte, hogy az Úr Jézus a balkezában levő gyűrűvel, — melyben a testi szenvedést ismerte föl — balszemét megdörzsölte. Ettől kezdve ez a szeme fájdalmat okozott neki s előbbi egészségét többé nem nyerte vissza. Ebből megtudta, hogy amint a gyűrű az eljegyzés jele, épen így a testi és lelki szenvedés legigazabb jele az isteni kiválasztásnak s mintegy a lélek eljegyzése az Istennel. Ezért minden szenvedő bizalommal mondhatja: *«Gyűrűjével elzalogosított engem az én Uram, Jézus Krisztus»*.¹ S ha még ezenfölül a szenvedések között dicsőítésre és hálaadásra tudja lelkét az Úrhoz emelni, akkor folyta-

¹ Szent Ágnes officiumából vesperás antifónája.

tólag örvendezve mondhatja ezt is: «*És mint egy jegyest, fölékesített engem koronával.*» A szenvedések között való hálaadás a dicsőség legékeesebb koronája, hasonlíthatatlanul drágább az aranyból és topáznál.

HARMADIK FEJEZET.

A szenvedés méltósága.

Egy napon, pünkösdi táján, Gertrúdot türehetlen oldalfájás kínozta. Környezete a kilábolás helyett már halálára készült volna, ha nem tudják, hogy hasonló fájdalomtól már többször fölépült. Ekkor a lélek *igazi Vigasztalója* a következő módon segített rajta. Ha a szolgálattelvők hanyagsága miatt valamiben hiányt szenvedett, maga az Úr állt kegyesen mellette s boldogító jelenlétével enyhítette fájdalmát. Ha pedig az ápolók gondja nagyobb volt, az Úr visszavonult s a fájdalom növekedett. Gertrúd ekkor világosan megértette, hogy minél jobban magára hagynak valakit az emberek, annál kegyesebben tekint rá az isteni Irgalmasság. És midőn az nap estefelé a roppant fájdalomtól elgyötörve enyhülést akart az Úrtól kikönyörögni, az Úr fölemelte karjait s megmutatta neki, hogy mintegy *ékszerül* keblén viseli azt a fájdalmat, melyet azon a napon elszenvedett. Gertrúd mikor azt az ékszert egészen mesterinek látta, melyen nem volt észrevehető semmi fogyatkozás, földerülve azt remélte, hogy most már fájdal-

mának is meg kell szűnnie. Azért az Úr hozzátette: «*Amít ezután szenvedsz, az adja meg fényét ennek az ékszernek*». Mert az ékszer, bár drágakövekkel volt kirakva, mégsem ragyogott eléggé, hanem olyan volt, mint a homályos fényű arany. Az a betegség pedig, melybe később esett, a pestis volt. De nem vált nagyon súlyossá, mert lelke inkább a vigasztalás nagyváltát érezte, mintsem a fájdalom keserűségét.

NEGYEDIK FEJEZET.

A földi élvezet megvetése.

Szent Bertalan ünnepe táján valami túlságos szomorúság és türelmetlenség következében nagy sötétség borult Gertrúd lelkére. Az a gondolat kínozta, hogy Isten jelenlétének gyönyörűségét nagyrészt elvesztette. Ez egészen addig tartott, míg a következő szombaton a Szűz Istenanyának közbenjárására a *Stella maris Maria* (Mária, tenger csillaga) antifóna éneklése közben a homály oszladozni kezdett. A következő vasárnap örömmel tapasztalta, hogy Isten jósága még nagyobb kedveskedésben részesíti. Ekkor előbbi türelmetlenségre és egyéb fogyatkozásaira gondolva, oly nagy csüggettség szállta meg, hogy szinte kétségbeesve így szólt az Úrhoz: «Ó, nagy irgalmaságú Uram, vess véget bajaimnak, melyeknek én magam sem véget nem vetek, sem határt nem szabok. — Szabadíts meg engem

és helyezz melléd s akkor bárkinek keze hadakozhatik ellenem». ¹ — Csüggetegségén szánakozva az Úr, egy nagyon kicsi és szűk kertet mutatott neki, mely színes virágpompában díszlett, tövisekkel volt körülvéve s benne egy kicsi mézpatak folydogált és így szólt hozzá: «Vajjon többre becsülöd-e nálam azt az élvezetet, melyet ezen virágok nyujtanak?» «Semmiesetre sem, Uram Isten», — válaszolta Gertrúd. Az Úr azután egy sároskertet mutatott neki, melyet gyér pázsit takart s benne csak elszórva volt egy-két illat- és színnélküli virág. Az Úr ismét kérdezte tőle: «Hát ezt többre becsülnéd-e nálam?» Gertrúd erre mintegy méltatlankodva elfordult a kerttől s így válaszolt: «Távol legyen lelkemtől, hogy nálad, egyedüli igaz, legfőbb s örök jónál többre becsüljek valamit, ami nemcsak hogy teremtett és silány jó, hanem egyenesen rossz». És az Úr: «Miért bizalmatlankodol tehát, mintha nem élnél a szeretetben, holott mindenki benne él, aki annyi jóval bővelkedik. És miért beszélsz kétségbeesetten bűneid miatt, mikor az Irás tanúsága szerint «a szeretet befödi a bűnök sokaságát?» ² Azután akaratomat helyezd az én akaratom alá, hogy békességesen, tisztességben s minden kellemetlenség nélkül élhess. Így életszentségben és az emberek becsülésében lehetnél. Mert ezt mutattam meg neked a virágoskert formájában, míg a sároskert

¹ Jób, 17.

² Péter, I. 48.

a benne levő csenevész virágokkal a földi örömeiket jelképezte. Gertrúd erre fölkiáltott: Ó, vajha a nekem mutatott virágoskert megvetése által ezerszer, meg újra ezerszer lemondtam volna saját akaratomról. Ám félek, hogy inkább szűkvolta birt rá arra, hogy olyan könnyen visszautasítottam. És az Úr: «Igy korlátozza jóságom választottaimnak, lelkiismeretük tiltakozása által a földi javakat, hogy annál könnyebben megvethessék azokat». Erre Gertrúd minden menyeyi és minden földi élvezetről lemondva, oly szorosán simult az Úr keblére, hogy az egész teremtés minden ereje sem látszott elégnek arra, hogy ebből az egyesülésből csak némileg is kiszakítsa. Izlelte az Úr oldalából balzsamként folyó életadó édességet.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Az Úr hogyan hajolt le Gertrúdhöz megalázkodásában.

Szent Máté apostol ünnepén a Szent Misében az Úr édességének bőséges áldásával halmozta el Gertrúdot. A kehely fölajánlása-kor ugyanazt a kelyhet hálaadásul Gertrúd is fölajánlotta az Úrnak. Szívében pedig fontolgatni kezdte, hogy a kehely eme fölajánlásával ugyancsak keveset tett, ha ugyanakkor magát is föl nem ajánlja a szenvedéseknek Krisztusért való elviselésére. Buzgalma hevében ekkor légott a padlóra borult, mintha valami hitvány féreg volna

s e szavakat mondta: «Föjlajánlom magamat, ó Uram, mindannak elviselésére, ami a te dicsőítésedre szolgálhat». Az Úr erre nyomban lehajolt hozzá a padlóra és mintegy magához vonva őt, így szólt: «Ez az enyém». Gertrúd pedig az Úr erejével bátorítva, fölemelkedett magához az Úrhoz és mondá: «Igen Uram, a te kezeid műve vagyok».

HATODIK FEJEZET.

Az Úr részvéte.

Aprószentek ünnepén, midőn *Gertrúdot* a szentáldozásra való előkészületben zavaró gondolatok gátolták, isteni segítségért könyörgött. Ekkor a jó Isten kegyes irgalmaságától ezt a választ nyerte: «Ha valaki emberi kísértéstől ostromoltatva, biztos reménnyel oltalmam alá menekül, ő is azok közé tartozik, akikről elmondhatom: Egy az én galambom,¹ választott ezrek közül, aki egyik szemével megsebesítette isteni Szívemet.² Szent testem — mely egyesülve van az istenséggel — a választottaknak mindig szószólójuk, mely arra kényszerít, hogy szánakozzam rajtuk különböző szükségükben.» Erre Gertrúd így szólt: «Szeplőtelen tested, Uram, melyben sohasem érezteél semmi ellenmondást, hogyan kényszeríthet téged arra, hogy szánakozzál rajtunk

¹ Énekek éneke, 6, 8.

² Énekek éneke, 5, 10.; 4, 9.

oly sokféle nyomorúságunkban?» Az Úr így felelt: «Akiben értelem van, könnyen megértheti. Az apostol ugyanis ezt mondja rólam: «Mindenben hasonlónak kellett lennie testvéreihez, hogy irgalmas legyen.»¹ És hozzátette az Úr: «Az én választottamnak egyik szeme, mellyel megsebesítette Szívemet, a rendíthetetlen bizalom. Meg kell győződve lennie arról, hogy képes vagyok, tudok és akarok is segítségére lenni híveimnek. Ez a bizalom oly erővel kényszeríti szeretetemet, hogy nem hagyhatom el őket». Gertrúd erre így szólt: «Ha a bizalom oly biztos jó, amelyre a te adományod nélkül senki sem tehet szert, mit veszíthet akkor az, aki híjával van?» Az Úr felelte: «Mindenkori legyőzheti kislelkűségét a Szentírás biztató szavaira. És ha nem is teljes szívéből, de legalább ajkával elmondhatja ő is Jób szavait: «Ha a pokol mélyére merülök is le, onnan is kiszabadítasz engem». Továbbá: «Ha meg is öl engem, benne reménykedem».²

HETEDIK FEJEZET.

A Szent Mise öt része.

Gertrúd egy napon betegen feküdt, így nem vehetett részt a Szent Misén. Szeretett volna legalább áldozni, azért szomorodott szívvel így szólt az Úrhoz: «Mi másnak tulajdoníthatom ó én Szerelmem, mint a te

¹ Zsid. 2, 17.

² Jób, 13, 15.

rendelésednek, hogy nem lehetek jelen a Szent Misén? És hogyan tudok most elkészülni szentséges testednek és vérednek vételére, mikor az én *legfőbb előkészülete*m a Szent-Mise figyelmes hallgatása szokott lenni?» Az Úr ekkor így válaszolt: «Minthogy ebben a dologban engem okolsz, figyelj tehát rám és én majd édes, szeretettől áradó mennyegzős dalt énekelek neked. Halld tehát tőlem, hogy véremmel váltottalak meg s vedd fontolóra, hogy az az egész harminchárom esztendőm, mikor a földön érted fáradoztam, nem volt más, mint követség a te eljegyzésedért. Ez szolgáljon számodra a mise *első* részeül.

Halld továbbá tőlem, hogy *lelkemet* kaptad tőlem ajándécul és tudd meg, hogy ama követség ideje alatt teljes harminchárom évig szenvedtem ugyan testileg, lélekben azonban a legörvendetesebb mennyegzőt ünnepeltem a veled való egyesülés reményében. Ez szolgáljon neked a mise *második* részeül.

Halld azután tőlem, hogy beteltél istenséggemmel s tudd meg, hogy istenségem a külső testi fáradalmak között a legédesebb benső lelki örömeiket tudja nyújtani. Ez szolgáljon neked a mise *harmadik* részeül.

Halld ezenfölül tőlem, hogy az én szeretetem megszentelt téged s ismerd el, hogy nem magadtól, hanem egyedül tőlem van benned mindaz, amivel tetszésemre lehetsz. Ez szolgáljon neked a mise *negyedik* részeül.

Halld végül tőlem, hogy a velem való

egybeforradás emelt föl téged. Ismerd el, hogy mivel nekem adatott minden hatalom az égben és a földön, tetszésem szerint emelhetlek föl téged magamhoz úgy, mint azt, aki a királlyal egybekelt. Ezért őt királynénak kell nevezni és eszerint kell őt tisztelni. Gondolj ezután örömmel ezekre s akkor nem panaszkodsz többé, hogy a Szent Misén nem lehattél jelen».

NYOLCADIK FEJEZET.

Az isteni kegyelem kiosztása.

Midőn egyszer egy valaki Istentől azt a kijelentést nyerte, hogy az Úr a kolostorbeliek imádságára sok-sok léleknek engedi el a tisztítóhely büntetését, azért erre a célra az egész kolostornak meghatározott imádságot rendeltek el. Gertrúd is a maga részéről a legnagyobb buzgósággal végezte és ajánlotta föl imádságát a lelkek kiszabadulásáért. Midőn ezért az Úrhoz közelebb járult és őt mint jutalmakat osztó Királyt dicsőségében megpillantotta, azt azonban nem tudta világosan fölismerni, hogy mivel van az Úr oly nagyon elfoglalva, ezért így szólt hozzá: «Jóságos Istenem! A mult esztendőben Szent Mária Magdolna ünnepe közölte velem méltatlannal, hogy szereteted ajándékaként kénytelen vagy egész jószágodat lábaidhoz lehajtani, mivel azon a napon a szent bűnbánónak példájára oly sokan borulnak lábaid elé. Méltóztassál tehát

most is kegyesen föltárni előttem azt, amit jelenleg cselekszel, de ami el van rejtve lelki szemeim elől». Az Úr így válaszolt: «Ajándékokat osztok szét». Gertrúd ezekből a szavakból megértette, hogy az Úr a szerzetes-testület imádságait a tisztítóhelyen szenvedő lelkek megszabadítására osztja ki. A lelkeket azonban, bár jelen voltak, nem láthatta. Azután hozzátette még az Úr: «Vajjon nem akarnád-e te is följátni nekem érdemed kincsét ezen ajándékozásom növelésére?» Gertrúd ezen szavakra megilletődve és mit sem tudva arról, hogy a nevezett valaki tanácsára, aki Istentől azt az ígéretet nyerte — ugyanazt tette az egész kolostor is — nagy hálával vette, hogy az Úr valami különöset kíván tőle — vidám lélekkel így válaszolt: «Igen Uram, nemcsak a magamét, ami alig több a semminél, hanem az egész kolostor javait is a legnagyobb örömmel föláldozom neked ama szent közösség alapján, melyben együtt élünk». Az Úr ezt nagy kegyesen fogadta.

Ezután az Úr, mintha dolgát végezte volna, mintegy felhőt borított önmaga és Gertrúd fölé és így szólt hozzá: «Csak rám figyelj és élvezd kegyelmem édességét». Erre Gertrúd kérdezte: «Miért fosztottál meg édes Istenem, engem attól az ajándéktól, melyben az előbb említett valakit a tisztítóhelyen szenvedő lelkekre vonatkozó kijelentés által részesítetted, hiszen titkaidból kegyes vagy velem is többet közölni?» Az Úr válaszolta: «Gondolj csak arra, hányszor

alázódtál meg épen amiatt, hogy magadat ajándékaimra méltatlannak ítélted. Sőt néha azt hitted, hogy ajándékaimat úgy adom neked, mint napszámosnak, akit bérért kell szolgálatra fölfogadni. Ezért magadnál többnek gondoltad azokat, kik ajándékok nélkül is mindenben hűségesek. Most ezekhez tettelek hasonlóvá, hogy nem részesülvén a megholtakra vonatkozólag semmi külön ki nyilatkoztatásban, értük mégis hűségesen fáradozván, részed legyen abban a kitüntetésben is, melyet másokban magasztalsz.

Gertrúd e szavakra lélekben mintegy elragadtatva megismerte, hogy mily csodás és kimondhatatlan leereszkedéssel bánik néha az emberrel az isteni kegyesség. Némelykor bőségesen árasztja lelkébe kegyelmét, máskor pedig kisebb dolgokat is megtagad tőle s mindkettőt azért, hogy az őt szerető léleknek javára váljon. Gertrúd a nagy hálától és csodálkozástól szinte elragadtatva, az Úr elé vetette magát e szavakkal: «Uram, ezt a sokat az én csekélységem nem tudja elviselni». Erre az Úr csökkentette megismerésének nagyságát s Gertrúd erejét visszanyerve így szólt az Úrhoz: «Mivel a te gondviselésed megfoghatatlan bölcsesége azt kívánja, ó jóságos Istenem, hogy ennek az ajándéknak hijával legyek, soha többé nem akarok utána vágyakozni.»

És hozzátette: «Vajjon meghallgatsz-e mégis, Uram, ha bármelyik barátomért imádkozom?» Az Úr így válaszolt: «Isteni erőmmel mindenkor megteszem». És Ger-

trúd : «Akkor már most kérek azért a valakiért, akit gyakrabban ajánlottak már imádságomba». Gertrúd ekkor úgy látta, mintha az Úr kebléből egy kristálytisztaságú patak áradt volna ki és belefolyt annak bensejébe, akiért imádkozott. Megkérdezte tehát az Urat : «Mit használ ez Uram annak a valakinek, minthogy neki nincs tudomása e beáradásról?» Az Úr így felelt : «Ha az orvos a betegnek gyógyító italt nyújt, a körülötte állók nem látják azonnal a hatást, amint az italt lenyelte. Sőt maga a beteg sem érzi mindjárt, hogy meggyógyult. Az orvos azonban, aki az itálnak gyógyító erejét ismeri, jól tudja, hogy mikép válik az a betegnek hasznára. És Gertrúd : «Miért nem szabadítod meg őt Uram azoktól a rendetlen szokásoktól és egyéb hibáktól, amelyekért már többször kértelek?» Az Úr így válaszolt : «Rólam, a gyermek Jézusról azt mondták : «Növekedik vala időben és bölcsességben Istennél és az embereknél».¹ Az a valaki is eképen haladva, óráról-órára erénynyé fogja változtatni hibáját. Én minden emberi gyarlóságát megbocsátom neki, hogy ez élet után elnyerhesse mindazt, amit az embernek készítettem, akit az angyalok fölé szándékoztam fölmagasztalni».

Eközben érkezett az áldozás órája. Gertrúd kérte az Urat, hogy ahány lelket annak az említett valakinek imádságára a tisztítóhelyről kiszabadított és a mennyei karok

¹ Luk. 8, 52.

közé fölvelt, nyujtsa mihamarább kegyelmét ugyanannyi bűnösnek is, akik azonban az üdvözülendők közé tartoznak. Azokért ugyanis, akik a kárhozat útján járnak, nem mert közbenjárni. Eme kislelkűségeért azonban megfeddette őt az Úr s így szólt : «Nem érdemli-e meg az én itt jelenlévő szeplőtelen testemnek és drágalátos véremnek méltósága, hogy még azokat is visszahívjam életük megjobbítására, kik a kárhozat útján vannak?» Gertrúd megfontolván azt a nagy jóságot, mely e kijelentésben megnyilatkozott, így szólt : «Akkor tehát az egész teremtés szeretetével és vágyódásával egyesülve könyörgök Felségednek, hogy ama megszabadult lelkek számának megfelelő arányban add nekem azokat a még élő bűnösöket is, kik a kárhozat útján vannak, hogy ismét visszajussanak a te kegyelmedbe. Nem választok ki senkit barátaim, rokonaim vagy ismerőseim közül. Egyedül azokért imádkozom, akikért te különösen óhajtod, hogy imádkozzam». Az Úr kegyesen fogadta ezt s biztosította őt kérése teljesítése felől.

KILENCEDIK FEJEZET.

Három följajánlás.

Szent Mátyás ünnepén Gertrúd többféle gátló körülmény miatt el akarta hagyni a szentáldozást. Az Úr azonban oly mélységes baráti érzelmet mutatott iránta, aminő gyöngédséget valaha csak tanusíthatott ba-

rát barátja iránt. Ezzel azonban még nem elégedett meg Gertrúd, hanem azt kívánta, hogy önmagától egészen megválva, az Úr szeretetének lángjában egészen fölolvadva, a legbensőbb egyesülésben összeforrjon vele. Mivel ezt ez alkalommal semmikép sem tudta elérni, fölhagyva az erőlködéssel, Isten dicsőítéséhez kezdett, amint máskor is tenni szokta. Először is magasztalta az imádandó Szentháromság mérhetetlen jóságát mindazért a kegyelemért, amely az ő kifogyhatatlan bőségéből az üdvözültek javára valaha kiáradt. Másodszor mindazért a kegyelemért, melyben nagyméltóságú Anyját részesítette az Úr. Harmadszor mindazért a kegyelemért, melyet Jézus Krisztus legszentebb emberiségébe beleöntött. Azután könyörgött mind-egyikhez közösen s mindegyikhez külön-külön, hogy a tündöklő és mindenkor nyugvó Szentháromság áldozatánál mutassa be mindegyikük az ő hanyagságainak pótlására mindazt a buzgóságot és előkészületet, melyre csak képesek, hogy mennyekbe való fölvételek napján tökéletességben álljanak az Úr dicsőségének színe elé, hogy elvegyék örök jutalmukat. Gertrúd ehhez még háromszor elimádkozta a *«Dicsérjétek az Urat, minden nemzetek»* kezdetű zsoltárt és pedig először az összes szentekhez, másodszor a Boldogságos Szűzhöz, harmadszor az Isten Fiához.

Azután a Szent Miseáldozatra vonatkozólag szerette volna megtalálni *a följajlásnak* azt a módját, amellyel az Atyaistennek örök

dicsőítésére méltón tudná bemutatni. Erre a következő választ nyerte az Úrtól: «Ha ma hozzákészülnél ahhoz, hogy magadhoz vedd életadó testemnek és véremnek szentségét, bizonyára megnyerhetnéd azt a hármas jótéteményt, melyet ezen miséből óhajtottál: hogy élvezd barátságom édességét és istenségem hevétől megolvadva velem egybeforj, mint ahogy az arany összeforrad az ezüsttel. Így a legdrágább nemesfémre tennél szert, amelyet aztán méltóképen följajánlhatnál az Atyaistennek örök dicsőségére. A szentek is ebben mind megtalálnák legteljesebb kárpótlásukat». E szavak hallatára oly heves vágy gyulladt föl Gertrúd szívében, hogy még az sem esett volna nehezére, ha kardokon keresztül kellett volna ez üdvösséges Szentséghez röpülnie. Az Úr testének vétele után, midőn hálát adott érte a jó Istennek, így szólította meg őt *az emberek Kedvelője*: «Te ma saját megfontolásod után elhatároztad, hogy másokkal együtt polyva-, agyag- és téglamunkában szolgálj nekem. Én azonban azok közé választottalak, akik királyi asztalom élvezetében találják édes kielégítésüket». Történt, hogy azon a napon egy valaki észszerű ok nélkül távolmaradt a szentáldozástól, mire Gertrúd így szólt az Úrhoz: «Miért engedted meg, nagyirgalmú Isten, hogy őt ez a kísértés érje?» Az Úr ezt felelte: «Mit tehetek én róla, ha oly nagyon szemére húzta méltatlanságának leplét, hogy atyai szeretetem jóságát tőle nem láthatta?»

TIZEDIK FEJEZET.

A búcsú és az Isten akarata után való vágyódásról.

Gertrúd egy alkalommal hallotta, hogy több évi búcsút hirdettek a szokásos adakozások föltételével. Erre buzgó szívvel így szólt az Úrhoz : «Ha most Uram nagy vagyonom lenne, sok-sok aranyat és ezüstöt ajánlanék föl a legnagyobb készséggel azért, hogy ezen búcsú által a te neved dicsőségére bűneimtől megszabaduljak». Az Úr jóságosan így válaszolt : «Istenségem erejével legyen tehát megbocsátva minden bűnöd és hanyagságod !» Gertrúd ebben a pillanatban látta, hogy lelke minden szennytől megtisztulva, hófehér fényben ragyogott. Mikor pár napra rá magába szállva, lelkét még mindig ugyanabban a fényben látta ragyogni mint előbb, félni kezdett, hogy ez a lelke tisztaságát föltüntető látomás netalán félrev zette. Azt gondolta ugyanis magában, hogy az a megmutatott tisztaság ha igaz lett volna, azóta mégis némileg elhomályosultnak látszanék folytonos hanyagságai és hibái miatt, melyeket emberi gyarlóságból gyakrabban elkövetett. Búsongásában az Úr e szavakkal vigasztalta meg : «Vajjon nem tartok-e meg nagyobb erőt magamnak, mint amennyit teremtményeimnek adtam? Hisz már a látható földi napnak is oly erőt ajándékoztam, hogyha a fehérvászón megsárgul, vízbe mártva a nap melegének és fényének hatása

alatt csakhamar visszanyeri a vászon előbbi fehérségét, sőt még tisztább lesz, mint volt. Mennyivel inkább hatalmában van, hogy én, a napnak teremője, a bűnnek és hanyagságnak minden szennyétől szeplőtelenül megőrizzem azt a lelket, melyre irgalmas tekintetet vetettem s izzó szeretetem erejével kiégessek belőle minden tisztátalanságot».

Egy más alkalommal méltatlanságának meggondolására oly nagy csüggettség szállta meg Gertrúdot, hogy sem nem tudta magát Isten dicséretében gyakorolni, sem pedig nem tudott a szemlélődés édessége után a szokott módon vágyakozni. Ekkor azonban az Úrnak önként való könyörületessége Jézus Krisztus szentséges társalgásában részesítette Gertrúdot s ezáltal annyira fölemelte őt, hogy úgy tűnt föl előtte, mintha vágyainak mértéke szerint haladna előre s a királyok Királya előtt abban az alakban állana, amelyben egykor Eszter, Asvérus király előtt állhatott. Az Üdvözítő kegyes leereszkedésében ekkor így szólította meg őt : «Mit parancsolsz, királyné asszonyom?» Gertrúd így felelt : «Azt kérem Uram s szívem mélyéből az után vágyódom, hogy a te szent akaratod egészen tetszésed szerint teljesüljön bennem». Ekkor az Úr mindazokat, akik imádságába ajánlották magukat, egyenként megnevezte és így szólt : «Mit kérsz tehát ennek és ennek, ki magát ma különös módon imádságodba ajánlotta?» Gertrúd így felelt : «Semmi mást sem kívánok Uram számukra kérni, csupán csak azt, hogy kedves szent

akaratom teljesüljön mindnyájukban». Ezután ismételtén kérdezte az Úr: «És mit akarsz, hogy veled cselekedjem?» Gertrúd így válaszolt: «Minden gyönyörűségnél inkább óhajtom azt, hogy bennem és minden más teremtményben teljesüljön a te kedves és áldott akaratom. Ennek megvalósulásáért kész legyek minden egyes tagomban külön-külön bármely szenvedést elviselni». E szavakra Istennek jóságos kegyessége így válaszolt: «Mivel oly nagy odaadással törekszel az én akaratom teljesülését szolgálni, azért a következő ajándékkal jutalmazlak meg érte: megadom neked azt a kegyelmet, hogy nekem mindig oly kedves légy, mintha soha egy hajszálnyira sem hágtad volna át akaratomat».

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

A kegyelem eszközölte átváltozás.

Midőn a kolostorban a «*Fekvőhelyemen*»¹ antifónát énekelték, melyben négyszer ismétlődik ez a kifejezés: «kit az én lelkem szeret», Gertrúd mintegy négy módját ismerte meg annak, ahogyan a hívő lélek Istent keresheti. Először is ezeknél a szavaknál: «Fekvőhelyemen éjjel kerestem azt, kit az én lelkem szeret» — megismerte az első utat, hogy miképen keressük az Urat

¹ Antifóna a Szent Szűzek ünnepén, mely az Énekek éneke 3-ik fejezetének négy első verséből áll.

a szemlélődés pihenőhelyén az ő dicséretének zengedezésével. Azután így következik: «Kerestem őt és nem találtam» — mivel a halandó testbe öltözött lélek sohasem tudja magát teljesen átadni Isten dicsőítésének. A második versnél, mely így hangzik: «Fölkelek és körüljáróm a várost, a tereken és utcákon keresem, kit az én lelkem szeret» — fölismerte a buzgó hálaadás útját, amelyben a lélek bejárja a tereket és utcákat, vagyis a különböző módokat, ahogyan Isten jót tesz teremtményével. De még itt sem képes őt méltóképen dicsőíteni s azért hozzáteszi: «Kerestem őt és nem találtam». A harmadik versnél: «Elétaláltak az örök, kik a várost őrzik» — Isten igazságosságának és irgalmaságának útját ismerte meg, melyen haladva a lélek magába száll. Isten jótéteményeivel egybeveti a maga méltatlanságát s panaszkodva és gonosz tetteit bánva kezdi keresni Isten irgalmasságát és így szól: «Láttátok-e, kit az én lelkem szeret?» S ha a hívő lélek ily módon alázatos bizalommal fordul az isteni szeretethez buzgó imádságban, az isteni kegyelem és jó sugallatok segítségével megtalálja azt, akit szeret.

Az antifóna végeztével, amely alatt ezeket és még sok más izlettetett meg *Gertrúddal* az isteni jóság, melyeket mind leírni teljes lehetetlenség, szívében oly hatalmas megindultságot érzett, hogy szinte minden tagjának erejét elvesztette. Ekkor így szól az Úrhoz: «Most azt hiszem, igazán elmondhatom: «Ime én Szerelmem, nemcsak a szí-

vem, hanem minden tagom megindult lerajtad». Az Úr válaszolt: «*Ami belőlem ki-
áradt s belém visszafolyt, nagyon jól érzem és
tudom. De te, míg e halandó testben vagy,
sohasem ismerheted meg, hogy viszont az én
istenségem egész édessége mennyire meg-
indult terajtad*». És hozzátette: «Tudd meg
mégis, hogy ezen kegyelem hatása folytán
oly megdicsőülésben részesültél nálam, ami-
nőben része volt az én testemnek a Tábor-
hegyen három tanítványom előtt úgy, hogy
a szeretet édességétől indítva én is el-
mondhatom rólad: Ez az én szerelmes *leá-
nyom*, kiben nekem kedvem tellett. Mert
az ilyen kegyelemnek mindig az a sajátsága,
hogy mind a testet, mind a lelket már előre
elárasztja a dicsőség fényével».

TIZENKETTEDIK FEJEZET.

Teljes megengesztelés.

Egyszer a kolostor templomában az oltár-
terítő összehajtása közben egy ostya esett
le róla. Nem lehetett tudni, vajjon konszek-
rálva volt-e, vagy nem. Gertrúd, midőn efelől
megkérdezte az Urat, tőle megtudta, hogy
az ostya nem volt konszekrálva. Ennek igen
megörült, hogy nem történt meg ez a nagy
hanyagság. De mégis, minthogy Isten dicső-
ségének gyarapodását szomjazta, így szólt
az Úrhoz: «Ámbár mérhetetlen jóságod meg-
akadályozta, hogy ez a tiszteletlenség érjen
itt téged, mégsem hozom soha nyilvános-
ságra, hogy ez az ostya nem volt konszek-

rálva. Ezt azért teszem, hogy énmiattam el ne maradjon a szokásos engesztelés. Mert te, ő mindeneknek Ura, nemcsak ellenségeidtől — a pogányoktól és zsidóktól —, hanem még barátaidtól is, a drága szent véred árán megváltott hívektől, sőt — sírva mondom — néha még papoktól és szerzetesektől is kénytelen vagy ilyen gyalázatot elszenvedni.

Gertrúd még hozzátette: «Engedd meg-
értенem ó Uram és Istenem, minő elégtételt fogadnál legszivesebben valamely sérelemért? Én azt — ha minden erőmet meg kell is feszítenem — a te szereteted dicsőségére a legnagyobb készséggel hajlandó vagyok meg-
tenni». Erre megismerte, hogy az Úrnak tetszésére lenne, ha szentséges tagjainak tiszteletére kétszázhuszonöt Miatyánkot imádkozik s ugyanannyiszor jóságos cselekedet gyakorol felebarátjai iránt az Úrhoz való tiszteletből, aki mondotta: «Amit egynek a legkisebb atyámfiái közül cselekedtetek, nekem cselekedtetétek».¹ Amikor így tesz, egyesül azzal a szeretettel, mellyel a jó Isten érettünk emberré lett. Ugyanekkor ugyanannyiszor megtartóztatja magát hiábavaló és haszontalan élvezetektől az ő isteni gyönyörűségére. Ó, mily nagy és kimondhatatlan a mi szerető Istenünknek irgalma és kegyessége, hogy ilyesmit elfogad tőlünk, sőt meg is jutalmazza azt az adományunkat, melynek elmulasztásáért teljes joggal megbüntethetne bennünket.

¹ Máté, 25, 40.

Az engesztelés kétféle módja.

Az Úr, ki mindenben buzgólkodik választottainak üdvösségeért, néha még a csekély dolgokat is nagyon megnehezíti nekik, hogy ennek következtében annál hőségesebb legyen érdemeik gyarapodása. Így nehezítette meg egy alkalommal Gertrúdnak is gyónása elvégzését. Abban a hitben, hogy a maga erejéből semmikép sem tudja elvégezni, a lehető legnagyobb buzgósággal ajánlotta ügyét imádságában az Úrnak. Erre a következő választ kapta az Úrtól: «Vajjon oly teljes bizalommal hagyatkozol-e rám ebben a gyónásodban, hogy többé nem is törekszel erőlködéssel befejezni?» Gertrúd így felelt: «Igen, teljesen és határtalanul bízom, szerelmes Istenem, a te mindenhatóságodban és jóságodban. De mivel bűneimmel méltatlanságot követtem el irántad, illetlennek tartanám, ha nem törekedném azokat lelkem keserűségében átgondolni s ilymódon neked valami elégtételt nyújtani». Mikor az Úr ezt kegyesen fogadta, Gertrúd bűneinek megvizsgálására fordította egész figyelmét. Ekkor úgy tetszett neki, hogy bőre egy kissé föl van karcolva úgy, mintha szúrós tarlón bukdácsolt volna. E nyomorúságára gyógyulást keresett az irgalmasság Atyjánál, mint legtapasztaltabb és leghűségesebb orvosnál. Ő kegyesen feléje hajolt s így szólt hozzá: «Isteni lehelletemmel megmelegitem

számodra a gyónás fürdőjét. Ha benne eléggé megmosakodtál, szeplőtelenül jelensz meg előttem.

Midőn a gyónás órája közeledett és az ellenmondások még inkább nehezebbre estek, Gertrúd így szólt az Úrhoz: «Mivel atyai irgalmasságod kegyes Szíve jól tudja, mily nehéz nekem ennek a gyónásnak elvégzése, miért engeded meg jóságos Istenem, hogy ezenfelül még ellenmondások is zaklassanak?» Az Úr ezt felelte: «A fürdőzőket azok keze szokta segíteni, akik dörzsölik őket. Téged meg az ellenmondások okozta kellemetlenségek segítenek előre». Erre az Úr balján egy fürdő nyílt meg Gertrúd előtt, melyből igen nagy meleg áradt, ugyanakkor jobbjára felül az Úr egy gyönyörű kertet mutatott neki, tele különböző virágokkal. Különösen szépséges, tövisnélküli rózsák nyíltak benne, melyek üdítő édes illatot árasztottak s csodás varázssal vonzották magukhoz a közeledőket. Az Úr intett Gertrúdnak, hogy lépjen be ebbe a gyönyörű kertbe, ha jobban tetszik neki, mint a fürdő, melyet olyan forrónak képzelt. Ő azonban azt mondta: «Ó, semmiesetre sem ide, Uram! Inkább azonnal, minden habozás nélkül belépek abba a fürdőbe, melyet isteni lehelletteddel melegítettél föl számomra». Erre az Úr így szólt: «Ez legyen a te örök üdvösségedre!»

Gertrúd most megértette, hogy az a kert az isteni kegyelem benső édességét jelenti. Ez a szeretet szellőjének enyhe fuvalmánál szeretetkönyvek édes harmatával árasztja

el a hívő lelket s legott fehérebbé teszi a hónál. Így tökéletesen biztosítja a lelket nemcsak bűneinek bocsánatáról, hanem érdemeinek bőséges gyarapodásáról is. Gertrúd tudta, hogy nagyon kedvére van az Úrnak, ha iránta való szeretetből *a nehezebbet* választja a kellemesebb helyett. Mikor gyónás után az imádság helyére ment, érezte, hogy az Úr nagy kegyességgel jelen van. Pedig az ő intézkedése folytán oly nehezebbre esett az a gyónás, hogy valóságos gyötrelém volt számára olyasminek a megvallása, amit mások szinte kérkedve egész sokaság előtt is elmondanak.

Tudnivaló, hogy a lélek különösen két módon tisztul meg minden bűntől. Először is a *bánat keserősége* által, melyet a fürdő jelképez. Másodszor az isteni szeretet *égető tüze* által, melyet a gyönyörű kert példáz.

Gyónás után Gertrúd az Úr balkezének sebéről való elmélkedésbe merült, hogy a fürdő után mintegy izzadságban pihenjen, míg csak el nem végzi a paptól föladott elégtételt. Ha azonban az elégtétel olyan volt, hogy egyidőre el kellett halasztania, nagyon nehezebbre esett, ha elvégzése előtt nem volt neki megengedve, hogy édes és jóságos Urával meghitten bizalmasan társalkodhassék. Azért tehát *Szent Mise* alatt, mikor a pap föláldozta a Szent Ostyát, minden emberi vétek igaz és hathatós váltságbérét, ő is fölajánlotta azt a maga részéről az Úrnak *hálaadásul* a fürdő jótéteményeért és *elégtételül* minden bűnéért. Annak elfogadá-

sával a jóságos Atya őt is keblére fogadta s ott meggyőződött róla, hogy nagy irgalmaságában igazán meglátogatta őt a magasságból támadó.¹

TIZENNEGYEDIK FEJEZET.

A szeretet fája.

A következő napon *Szent Mise* alatt Úrfölmutatáskor Gertrúd mintha elszenderült volna, nem érzett magában elég buzgóságot. A csengő szavára azonban fölcsozdott s látta, hogy Jézus az Úr és Király, mindkét kezében egy fát fog, mely mindjárt a tövétől el van vágva, de azért teli van gyönyörű gyümölcsökkel s levelei csodás fényű csillaghoz hasonló sugarakat bocsátanak ki. Midőn az Úr ezt a fát az egész mennyei udvar számára megrázta, gyümölcsétől mindnyájan csodálatosan fölüdültek. Kevés vártatva azonban letette az Úr a fát s mintegy Gertrúd szíve kertjének közepébe helyezte, hogy gyarapítsa gyümölcsét, alatta pihenjen és fölüdüljön. Gertrúd, hogy gyümölcsét szaporítsa, legott elkezdett imádkozni egy nővééréért, ki a minap neki kellemetlenkedett s elhatározta magában, hogy a nem rég érzett keserű fájdalmat ismét kész lesz elviselni azért, hogy megbántójának Isten bősége-sebb kegyelmet adjon. Eközben a fa tetején hirtelenül egy nagyon kedves színű virágot vett észre, melynek gyümölcsé kellett érnie,

¹ Luk. 1, 78.

ha ő a fogadott jószándékot valóra váltja. Az a fa a szeretetet jelképezte, mely nemcsak a jócselekedetek gyümölcseiben bővelkedik, hanem a jószándékok virágaiban, sőt a nemes érzület ragyogó leveleiben is. Azért nagyon örülnek a menny lakói, ha az ember részvét-
tel van embertársa iránt s szükségén erejéhez képest könnyíteni törekszik. Ugyancsak a Szent Ostya fölmutatásakor Gertrúd rózsaszinben tündöklő csodálatos aranyékséget is kapott, mely fölülmúlta még azt is, melyben az Úr keblére borulva az előző napon részesült.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

A vigasztalanság haszna és a lelki áldozás.

Midőn az Istenanya tiszteletére a kolostori közösség az «Üdvözlégy Szent Szülő» (*Salve Sancta Parens*) misét énekelte, az utolsó napon, hogy az istentiszteletet abban kellett hagyniuk,¹ imádság közben így szólt Gertrúd az Úrhoz: «Hogyan vigasztalsz meg bennünket jóságos Istenem jelen nagy bánatunkban?» Az Úr ezt válaszolta: «Gyönyörűségemet megsokasítom bennetek. Sőt hajaitok és vigasztalanságtok örömeimre szolgálnak nekem. Bennetek pedig az én szeretetem növekedni és erősödni fog, akárcsak a bezárt tűz. Mert valamint a növekvő víz

¹ Az interdictum miatt, melyet a halberstatti kanonokok mondtak ki rájuk, kik a püspöki székesüresedés idején az anyagiakra vonatkozó jogot a maguk számára követelték.

nagy erőfeszítéssel tör utat magának, úgy árad ki az én gyönyörűségem tibennetek és a ti szeretetetek énbennem». Erre Gertrúd kérdezte: «Meddig tart majd ez a büntetés?» Az Úr így felelt: «Ameddig ez tart, addig tartanak azok is». Gertrúd folytatta: «Nagy fejedelmek megszegyenítőnek találnák, ha valamely alacsony származású ember titkaiknak részesévé lenne. Hasonlóképen te is, ki a királyok Királya vagy, illetlennek tarthatnád, hogy előttem, a teremtmények salakja előtt föltárd isteni intézkedéseid titkait. Bizonyára azért nem adsz határozott, végérvényes választ, jólehet minden dolog végét már kezdete előtt ismered». Az Úr: «Nem úgy van, hanem ellenkezően, igen fontos okból a te üdvösségedért teszem ezt. Mert ámbár néha beavatlak titkaimba s a szemlélődés fokán fölemellek, más alkalommal meg alázatosságod megőrzésére kizárlak belőlük, hogy mikor bennük részesülsz, megértsd, mi vagy általam. Viszont ha megvonom ajándékaimat tőled, érezd, mi vagy magadtól».

Főljánlaskor pedig ezen szavaknál: «Emlékezzél meg Szűz Anya, hogy jó szót szólj értünk»,¹ Gertrúd a minden kegyelmek Anyjára fordította a figyelmet. Ekkor így szólt hozzá az Úr: «Önmagamtól is teljesen megengesztelődtem irántatok, nincs szükség rá, hogy bárki is szót szóljon értetek». Gertrúd azonban magának és másoknak egynémely

¹A középkorban a Boldogságos Szűz votívmiséjének offertóriumára.

hibájára gondolt és csodálkozott, mikép mondhatja azt az Úr, hogy teljesen megengesztelődött. Az Úr nyájasan így szólt hozzá : «Természetes jószágom arra bír engem, hogy a jobbik részre tekintsek. Míg egész istenségemmel azt karolom át, a tökéletlenebbeket is a tökéletesebbek közé sorolom». Ekkor Gertrúd azt kérdezte: «Ó, bőkezű Istenem, hogyan részeltethetél most engem, ki oly méltatlan és oly készületlen vagyok, kegyelmednek oly nagy és oly vigasztaló ajándékaiban?» Az Úr felelte: «*A szeretet kényszerített*». És Gertrúd: «Hol vannak most azok a szennyfoltok, melyekkel nemrég szerzett türelmetlenségem elcsúfított s amelyeknek egy kissé szóval is jelét adtam?» Az Úr így válaszolt: «Istenségem tüze egészen föléméztette azokat, mert minden lélekből, melyhez kegyesen lehajlok, teljesen kitörlök minden elégtelenítő szennyet». Erre Gertrúd: «Ó, jószágos Istenem, minthogy kegyelmed oly sokszor megelőzi az én méltatlanságomat, szeretném tudni, hogy olyasmért mint az említett türelmetlenség és még hozzá hasonlókéért, a halál után kell-e még tisztulnia a léleknek?» Midőn az Úr jószágában erre nem akart válaszolni, Gertrúd így folytatta: «Valóban, Uram, ha igazságosságod szépsége azt kívánná, önként és szívesen leszálnék még a pokolba is, hogy annál méltóbb elégtételt nyujtsak neked. Ha azonban jobban dicsőíti természetes jószágodat és irgalmadat, hogy mindent szereteted emésszen meg, akkor *egész szabadsággal* azt kívánom, hogy

szereteted sokkal jobban tisztítsa meg lelke-
met minden szennytől, mintsem ahogy meg-
érdemlem». Az Úr ezt isteni jóságában ke-
gyesen fogadta.

A következő napon, mikor a polgárokért
volt a Szent Mise, az áldozás ideje körül így
szólt Gertrúd az Úrhoz: «Nem szánakozol-
rajtunk, jóságos Atyánk, hogy tested és vé-
red drágalátos javától most meg vagyunk
fosztva azon javak miatt, melyekkel ma-
gunkat szolgálatodban fönn kell tartanunk?»
Erre az Úr: «Hogyne tudnék annyira szá-
nakozni, mikor jegyesemet a lakoma virágos
és kedves helyére vezetem, ha a belépés előtt
egy kissé félrevonom őt egy puszta helyre
s a ruháján, vagy ékességén talált rendetlen-
séget saját kezemmel megigazítom, hogy
így annál ékebben vezethessem be?» S
Gertrúd: «Hogy lehetnek, Uram, kegyelmed-
ben, kik az említett súlyos megpróbáltatást
hozták ránk?» És az Úr: «Hagyd őket, mert
erről majd velük tárgyalok».

A Szent Ostya följajánlása idején, mikor
ugyanazt az Ostyát ő is följajánlotta az
Úrnak örök dicséretére és az egész konvent
üdvösségére, az Úr fölvette magába az áldo-
zatot és legbensőbb valójából életadó édes-
séget lehelve így szólt: «Ezen isteni lehelle-
tem által fölűditem és táplálom őket.» Erre
Gertrúd kérdezte: «Vajjon, Uram, most az
egész szerzetesi közösséget részesíted a szent-
áldozásban?» Az Úr ezt felelte: «Nem, ha-
nem csak azokat, kik vágyódnak utána és
azokat, kik szeretnének utána vágyódni.

A többieknek pedig, mivel ők is a konventhez tartoznak, az a hasznuk lesz belőle, hogy még majd ők is megnyerik az erős vágyat, mint az, aki keveset törődik az étellel, de ha huzamosabban élvezi jó illatát, kedvet kap arra, hogy egyen».

Urunk mennybemenetele ünnepén halotta Gertrúd, amint az Úr e szavakat mondotta: «*Jövök, hogy az Atyaistennek földozzam magamat tagjaimért.*» Gertrúd így felelt: «Vajjon megengeded-e jóságos Uram, hogy bennünket, a te tagjaidat elvágjanak tőled a kiközösítés által, mellyel fenyegetnek bennünket azok, kik javainkat tőlünk el akarják venni?» Az Úr ezt válaszolta: «Amiképen nem nyúlhat hozzá senki az én legbensőbb lényemhez, mely által velem össze vagytok forrva, époly kevéssé szakaszthat el tőlem bárki is benneteket». És hozzátette az Úr: «Azért a dologért a rátok kimondott kiközösítés époly keveset árt nektek, mintha valaki fakéssel akarna valamibe belevágni. A fakés nem megy bele egyáltalán, hanem legföljebb egy kis nyomot hagy rajta». Gertrúd tehát így szólt az Úrhoz: «Ó Uram, Istenem, te, aki csalhatatlan igazság vagy, közölted velem legméltatlanabbal, hogy gyönyörűségedet bennünk és szeretetünket benned növelni akarod, hogy lehet az mégis, hogy most némelyek szeretetedben való ellanyhulásról panaszkodnak?» Az Úr ezt felelte: «Én vagyok az, aki magamban foglalok minden jót s meghatározott időben kinek-kinek megfelelő részt adok belőle».

TIZENHATODIK FEJEZET.

Az Úr leereszkedése s a kegyelemben való részesedés.

Egy vasárnap, melyre Szent Lőrinc ünnepe s ugyanekkor a kápolna fölszentelésének emléknapja is esett, az első mise alatt — míg Gertrúd az imáiba ajánlottakért imádkozott — látta, hogy a mennyei tróntól egész a földig egy viruló szőlővessző nyúlik le. Ennek levélhajtásain legalulról egész legtetejéig föl lehetett jutni. Ekkor megértette, hogy ez a följáró *a hit*, melyen a választottak az égiekig fölemelkednek. Midőn a magasságban, mintegy a trón balján többeket fölismert a rend tagjai közül, látta, hogy Isten Fia illő tisztelettel mintegy a mennyei Atya jelenlétében szintén ott áll abban az órában, mikor a konvent a szentáldozáshoz járult volna, ha nem akadályozta volna benne a kiközösítés. Gertrúd forrón óhajtotta, hogy ebben az *éltető Szent-ségben* mint őt, mint pedig a többi jelenlévőket lelkileg részesítse az isteni jószág, melynek semmiféle emberi hatalom sem állhat ellen. Ekkor úgy látta, mintha az Úr Jézus az Atyaisten Szívébe mártotta volna bele a Szent Ostyát s rózsaszínűen vette ki belőle, mintha vértől piroslott volna. Sokat tűnődött aztán, hogy mit jelenthet ez, minthogy a vörös szín a szenvedés jelképe, holott az Atyaisten semmiféle szenvedésnek jelét nem mutathatja. Míg ezekkel

a gondolatokkal foglalkozott, nem vette észre előbbi óhajának hatását. Rövid idő múlva mégis megértette, hogy az Úr kedves nyugvóhelyet készített magának egyesek szívében és lelkében, kiket azelőtt a magasban látott. De hogy mikép történt, azt nem tudta meg.

Eközben megemlékezett egy nővéréről, aki a Szent Mise előtt alázatosan imádságába ajánlotta magát s kérte az Urat, hogy részesítse őt a már említett kegyelemben. Erre a következő választ nyerte: «A hitnek imént mutatott lépcsőjén senki sem jöhet idáig, hacsak a bizalom nem emeli. Ebből azonban kevés van abban, akiért imádkozol». Gertrúd így felelt: «Úgy látom Uram, hogy bizalmát alázatossága csökkenti, melyért te szintén bőséges kegyelmet szoktál juttatni». Erre az Úr: «Mindjárt leszállok, s mind neki, mind pedig a többieknek, kik a mélységben vannak, kiosztom ajándékaimat». Most úgy tetszett Gertrúdnak, hogy a seregek Ura leszáll. Nemsokára azután püspöki díszben jelent meg a kápolna oltárán. Kezében áldozati kelyhet tartott, hasonlót azokhoz, melyekben a konszekrált Ostyát szokták őrizni s mise alatt a pap felé fordulva, ülve maradt egész a prefációig. Szolgálatára az angyaloknak oly nagy serege jelent meg, hogy az Úr jobbján, vagyis észak felől megtöltötték az egész kápolnát. Különös örömük telt abban, hogy bejárták mindama helyeket, hol testvéreik, vagyis a szerzet tagjai oly gyakran ajánlot-

ták föl buzgó imáikat. Az Úr balján pedig, vagyis délről, csak egy angyali kar állt. Mellettük külön az apostolok kara. Ezek-től külön a vértanúk, majd a hitvallók kara s ezek után a szűzek kara. Mialatt Gertrúd ezt szemlélte s elgondolkozott azon, hogy az Irás szerint a tisztaság legközelebb hoz a jó Istenhez, ime látta, hogy az Úr és a boldog szűzek között hófehér színű különös fény ragyog. Ez a fényesség a szűzeket boldogító meghittséggel és csodálatos bensőséggel — a többi szenteknél szorosabban — egyesítette őket az Úrral. Látta azt is, hogy a csodás fehérségű fénynek néhány sugara a szerzet tagjaira hullott, mintha az Úr között és köztük nem volna semmi korlát, jölehet több valóságos fal választotta el őket attól a kápolnától, ahol látásában gyönyörködhetett.

Mig ezekben Gertrúd kimondhatatlan gyönyörűséget talált, a szerzet más tagjaira is gondolva, így szólt az Úrhoz: «Ó Uram, engem a te jóságod most oly hihetetlen édesség kegyelmével ajándékozott meg, mit adsz azoknak, akik véletlenül külső dolgokkal foglalkoznak s nemigen van részük ilyesmiben?» Az Úr viszonzá: «Balzsammal kenem meg őket, ámbár olyanok, mintha aludnának». Mikor pedig Gertrúd ennek erejét vizsgálta, nagyon csodálkozott, hogy ugyanazt a gyümölcsöt szedik azok, akik a lelkiekben gyakorolják magukat s azok, akik ezt nem cselekszik. Hisz a balzsamnál, mely a testeket rothadatlanná teszi, telje-

sen egyre megy, akár ébren, akár alvás közben történik a kenés. Erre a következő hasonlatban nyert bővebb fölvilágosítást: Ha az ember eszik, teste minden tagjában erősebb lesz, pedig az étel ízét csupán csak a nyelv élvezte. Épen így, ha a választottak különös kegyelemben részesülnek, Isten háltalan szeretete minden tagnak érdemét növeli, különösen pedig azokét, kik ugyanahhoz a szerzethez tartoznak, hacsak némelyek irigységükkel vagy rosszakaratukkal magukat meg nem fosztják tőle.

Eközben fölhangzott a *Gloria in excelsis Deo*. Az Úr Jézus a legfőbb pap, lobogó láng alakjában isteni lehelletet küldött az ég felé az Atya dicsőségére. Ezen szavaknál: «És a földön békesség a jóakarató embereknek» — ugyanazt a lehelletet hófehér fény alakjában a jelenlévőkre árasztotta. Azután: *Sursum corda!*-kor az Isten Fia fölemelkedett s mint egy mágnesként magába vonta minden jelenlévő kívánságait. Azután kelet felé fordulva, megszámlálhatatlan szolgálótevő angyaltól körülvéve, kiterjesztett kezekkel állt ott s a *prefáció* szavai által menyeyei Atyjának bemutatta a hivek kéréseit. Amikor az *Agnus Dei* kezdődött, az Úr teljes hatalmával fölemelkedett az oltáron. A második *Agnus Dei*-nél kifürkészhetetlen bölcsességével az egyes jelenlévőknek lelke mélyére hatott. A harmadik *Agnus Dei*-nél pedig a magasba emelkedve, mindnyájuk kéréseit és óhajait önmagában följajánlotta és bemutatta az Atyaistennek. Ezután édes-

ségének teljességéből áldott ajkával az összes jelenlévő szenteknek békecsókot adott. Most mintegy az istenség édes szeretetétől áradozva, e szavakkal adta át magát az Úr a szerzet tagjainak: *«Egészen tulajdonotok vagyok. Közületek kiki vágyódása szerint találja meg bennem boldogságát».*

TIZENHETEDIK FEJEZET.

A Krisztus testének vételére való előkészü- letről és még több egyébéről.

Mikor egy alkalommal Gertrúd áldozásra készült, látta, hogy többen különböző okokból akadályozva vannak az áldozásban. Szívének mélységes örömeiben ekkor így szólt az Úrhoz: «Hálát adok neked, én édes jó Istenem, hogy oly hivatásba helyeztél engem, amelyben sem szüleim, sem pedig más külső okok nem akadályozhatnak meg, hogy a te édességes lakomádban részesüljek.» Erre az Úr szokott kegyessége szerint így válaszolt: «Amint te azt vallod, hogy semmi sem tarthat tőlem távol, azonképen tudd meg, hogy sem az égben, sem a földön nincs semmi — ideértve még az ítéletet és igazságosságomat is —, ami engem meggátolhatna abban, hogy isteni Szívem legnagyobb gyönyörúsége szerint jót ne tegyek veled».

Egy más alkalommal, midőn Gertrúd a szentáldozáshoz készült járulni, az Úrnak iránta való jótéteményeire gondolva, eszébe jutott a Királyok könyvének következő

mondása : «Ki vagyok én s mi az én életem s mi atyám nemzetsége?»¹ Ekkor úgy tekintette magát, mint egy kicsike kis növényt, mely az isteni Szív olthatatlan tüzeinek közelségében jótéteményekben részesül s ily módon megtüzesedik. Utána azonban hanyagságai miatt szinte óráról-órára elhamvad. Erre a jóságos közbenjáróhoz, Jézus-hoz, az Isten Fiához fordulva arra kérte az Urat, hogy mutassa be őt kiengesztelten az Atyaistennek. Ekkor úgy látszott Gertrúdnak, hogy Jézus megsebzett Szívének szeretetheve által magához vonta őt s megmosta az onnét kifolyó vízben, azután pedig megáztatta Szívének életadó vérében. Ettől ismét úgy megerősödött, hogy virágzó fává nőtt, melynek ágai lilium módjára három részre oszlottak. Ezt a fát azután kezébe fogta az Isten Fia és hálával, magasztalással mutatta be a Szentháromságnak. Erre a Boldogságos Szentháromság oly kegyességgel hajolt Gertrúd felé, hogy az Atyaisten az ő mindenhatóságával felső ágaira rakta mindazt a gyümölcsöt, melyet Gertrúd lelke hozhat, ha alkalmasnak mutatja magát az isteni Mindenhatóság számára. Épen így az Isten Fia és a Szentlélek a bölcsesség és jóság gyümölcseit rakták az ágak másik két részére.

Gertrúd, mikor magához vette Krisztus testét és lelke — mint előbb mondtuk — fához hasonlóan Jézus Krisztus oldalsebé-

¹ Kir. I. 18, 18.

ben vert gyökeret, úgy érezte, hogy ezen *a seben*, mint gyökéren keresztül, minden egyes ágát, levelét és gyümölcsét annyira áthatja őt Jézus Krisztus emberségének és istenségének ereje, hogy ezáltal Gertrúd egész életének gyümölcse új fényt áraszt, mint ahogy az arany keresztül ragyog a kristályon. Ebből nemcsak a Szentháromság, hanem a Szentek is mind boldog örömet merítettek. Azért tiszteletük jeléül mindnyájan fölálltak s térdet hajtva, koroná alakban följánlották érdemeiket, melyeket az említett fa ágaira függesztettek *annak* magasztalására és dicsőségére, aki Gertrúd lelke által árasztotta ki fényét s eként új gyönyörűséggel boldogította a mennyországot. Gertrúd pedig arra kérte az Urat, hogy mindazoknak, kik az égben, a földön és a tisztítóhelyen vannak — akiknek mind használtak volna az ő jócselekedetei, ha nem olyan hanyag —, legalább most engedjen használni az Úr azokból a gyümölcsökből, melyekkel őt isteni jóságában elhalmozta. Erre az egyes cselekedetek — melyek jelképéül szolgált a fa gyümölcse — a leghathatósabb nedvet kezdték magukból kiizzadni, melynek egy része az ég lakóihoz folyt, az ő örömeiket fokozva. Más része a tisztítóhelyre csurgott s az ott lévők büntetését enyhítette. Harmadik része pedig a földre áradt ki s az igazak számára a kegyelem édességét, a bűnösök részére pedig a bűnbánat keserűségét növelte.

Egy alkalommal Úrfölmutatáskor Gertrúd följánlotta a Szent Ostyát az Atyaistennek, engesztelésül minden bűnéért és mulasztásáért. Ekkor látta, hogy lelke az isteni Fölség színe előtt úgy áll, mint aki részesül abban a tetszésben, melyben Jézus Krisztus, az Atya dicsőségének fénye és képmása, a makula nélkül való Bárány, az emberség üdvéért ugyanabban az órában följánlotta magát az oltáron mennyei Atyjának. Jézus Krisztusnak legártatlanabb embersége érdeméért az Atyaisten Gertrúdot is minden bűntől tisztának és szeplőtelennek látta. Legfönségesebb istensége által pedig úgy gazdagította és úgy fölékesítette Gertrúd lelkét mindazokkal az erényekkel, melyekkel szent embersége mintegy virágha borította istenségét.

Midőn Gertrúd tehetségéhez mérten mind-ezekért hálát adott az Úrnak, isteni jósága leereszkedett hozzá s a következő fölvilágosítást nyerte az Úrtól: Valahányszor áhítattal van jelen valaki a Szent Misén s az Úrra irányítja figyelmét, aki ott a Szentségben a mindenség üdvösségéért fölládozza magát, az ilyenre valóban kegyes szemmel tekint az Atyaisten azért a tetszésért, melyet a Szent Ostya bemutatásában talál. Hasonlóan ahhoz, aki sötétségből a napfényre lép s azonnal egészen megvilágosodik. Erre Gertrúd ezt a kérdést intézte az Úrhoz: «Vajjon Uram, ha valaki vétekbé esik, elveszti-e ezt a boldogságot, mint ahogy a fény kedves világosságát elveszti

az, aki a verőfényről visszatér a sötétségbe?» Az Úr így felelt: «Nem! Ámbár a vétkes az isteni engesztelődés világosságát saját-magára egy kissé elhomályosítja, az én jó-ságom mégis mindig megőrzi benne annak a boldogságnak nyomát az örök életre. Ezt az-után annyiszor gyarapíthatja, ahányszor rajta van, hogy áhítattal hallgasson Szent Misét.»

Egy nap a szentáldozás után Gertrúd azon gondolkozott, mily nagy gonddal kell őrizni a nyelvet, amely a többi tagok közül kiváltképen veszi magához Krisztus drága-látos titkait. Erre a következő hasonlatban nyert oktatást: «Ha valaki nem őrzi meg nyelvét a hiú, hamis, csunya, megszóló, zú-goló és más eféle beszédektől és bűnbánat nélkül járul a szentáldozáshoz, oly módon fogadja Krisztust, mintha valaki a vendé-get beléptekor a szemöldökfában fölhalmo-zott kövekkel borítaná el, vagy kemény hu-sággal ütné fejbe». Aki ezt olvassa, mély-séges részvétellel gondolja meg, hogyan ilik ez a valóság ahhoz a nagy jószághoz s miért üldözzük oly kegyetlenül azt, aki az emberi-ség üdvösségéért oly szelíden jön hozzánk. Ugyanez áll más egyéb bűnről is.

Gertrúd egy másik napon szintén áldozni akart, de nem érezte magát méltóan kés-zültknek. Mivel az idő közeledett, így szólí-totta meg lelkét: «Lásd, a Vőlegény már hív. De hogyan mégy elébe, mikor nem vagy illendően fölékesítve érdemekkel?» Eközben

mindjobban meghányta-vetette érdemetlenségét s minden reményét az Úr jószágába helyezve, így szólt magában: «Mit használ halogatnom a dolgot? Hiszen saját igyekezetemre hagyva ezer esztendeig se tudnék méltóan elkészülni rá. Inkább alázatossággal és bizalommal megyek feléje. És ha messziről meglát, szeretetében lesz ereje elém küldeni azt, ami által elkészülök s méltóan jelenhetek meg előtte». Ily szándékkal haladt előre, eközben lelki szemeit állandóan a maga rütségére s rendetlen viseletére függesztette.

Mikor egy kissé előrejutott, megjelent neki az Úr s részvételt, sőt szeretettel tekintett rá. Méltó fölkészülésére elébe küldte a maga ártatlanságát, hogy őt vele fehér és puha vászonként betakarja. Hasonlóképen alázatosságát, hogy vele, ily méltatlan teremtménnyel egyesülni kegyeskedik, ezért alázatosságával mint violaszínű ruhával felöltöztesse. Azután reményét, mellyel forrón vágyakozik Gertrúd lelke boldogítására, ezért őt zöld színnel ékesíti. Szeretetét, melyet Gertrúd lelke iránt érez, hogy őt arany színű köpenybe takarja. Örömet, melyet Gertrúd lelkében talál, hogy azt mint drágakövekkel ékes koronát fejére helyezze. Végezetül, hogy fölsaruzza, bizodalmit, mellyel kegyességében a gyöngé emberi természetre támaszkodik, mivel gyönyörűségét találja az emberekkel való társalkodásban. Ilymódon Gertrúd méltóképen jelenhetett meg az Úr előtt.

Midőn a szentáldozás után magába merült, az Úr pelikán alakjában mutatta magát neki úgy, ahogy festeni szokták: amint csőrével átszúrja szívét. Ennek láttára Gertrúd csodálkozva kérdezte: «Mire akarsz, Uram, ezzel a hasonlattal oktatni?» Az Úr felelte: «Hogy fontolóra vedd, mily megfoghatatlan szeretet indít rá, hogy e fölséges ajándékot neked adjam. S ha nem volna illetlen azt mondani, készebb volnék *halott* maradni ez ajándék után, mintsem hogy ez ajándékot a szerető lélektől megvonjam. Ezért fontold meg, hogy ezen ajándék vételével mily egyedüli módon táplálkozik lelked az örökké megmaradó életre. Épen úgy, mint ahogyan a pelikánfiókák táplálkoznak az anyai szív véréből».

Egy nap az isteni igazságosságról szólt a predikáció. Ez oly hatással volt Gertrúdra, hogy félelmében nem mert az isteni Szentséghez járulni. Azért az Isten jósága a következő szavakkal bátorította őt: «Ha lelki szemeiddel nem tekintesz kegyes voltomra, melyet oly sokféle módon tanusítottam irántad, legalább testi szemeiddel nézd, mily kicsi helyre zárva közeledem feléd. Vedd biztosra, hogy igazságosságom szigorát ép-úgy zárja körül irgalmam szelídsége, melyet ezen Szentség nyújtásával az emberi nem iránt tanusítok».

Egy más alkalommal szintén ilyen hasonlattal ösztönözte Gertrúdot az isteni jóság

a maga édességének élvezetére : «Nézd, mily kicsi alakja van *annak*, melyben egész istenségemet és emberségemet nyujtom neked. Hasonlítsd csak össze ennek nagyságát az emberi test nagyságával s abból ítéld meg az én szeretetem leereszkedését. Amint az emberi test nagyságban fölülmúlja az én testemet, vagyis a kenyér színének kicsiségét, amely alatt testem jelen van, épúgy irgalmasságom és szeretetem e Szentségben arra bír, hogy a szerető léleknek megengedjem — némileg fölülmúljon engem».

Egy másik napon, mikor az üdvöt adó Ostyát nyujtotta a pap Gertrúdnak, az Úr a következő szavakkal adta értésére szerfölött való nagy kegyességét : «Látod, mikép diszíti az áldoztató pap karját az az ékesség, melyet a Szentség iránt való tiszteletből visel és testemet pusztá kézzel érinti. Értsd meg ebből, hogy bár kegyesen tekintem a buzgalmat, amelyet dicsőségemre kifejlenek, — így az imádságot, böjtöt és más jócselekedetet, mégis nagyobb részvétellel vagyok választottaim mellett, mikor ezek emberi gyarlóságuk tövisszúrásaira irgalmasságomhoz menekülnek. Amint az áldoztatásnál is közelebb látod a Szentséghez a pap pusztá kezét, mint karja ékességét.

Bizonyos alkalommal a szerzetesi közösség több tagja akadályozva volt az áldozásban. Gertrúd a szentséges Titkok vétele után mélységes hálát adva, így szólt az Úr-hoz : «Meghívásodra hálásan jelentem meg lakomádon». Az Úr erre kedves és méznél

édesebb szavakkal ezt felelte: «Tudd meg, hogy teljes Szívemből vágyakoztam utánad». Gertrúd kérdezte: «Ugyan micsoda dicsőséget és örömet találhat Uram, a te istenséged abban, ha méltatlan ajkaim illetik szeplőtelen Szentségedet?» Az Úr ezt felelte: «Tulajdon szívünk szeretete okozza, hogy barátunk szavát édesnek találjuk. Saját Szívem szeretetéből történik tehát az, hogy gyönyörűségemet találok abban, ami választottaimnak kevésbé van tetszésére».

Gertrúd egyszer meglátta, hogy egyik nővér nagyon bátortalanul járul az életadó Szentség vételéhez, azért mintegy méltatlankodással fordult el tőle. Az Úr azonban szemrehányást tett neki: «Nem tudod, hogy nem kevésbé illet meg engem a hódoló tisztelet, mint az édes szeretet? De mivel az emberi gyarlóság egy buzdulatban nem tudja mind a kettőt megtenni, azért illő, hogy azok közül, kik egymásnak tagjai, az egyik a másik útján pótolja azt, amiből neki kevesebb jutott. Ha valaki a szeretet édességének hatása alatt kevesebb tiszteletet tanusít, örüljön, hogy érte eleget tesz az, akinek figyelme inkább a tiszteletre irányul. Ez viszont óhajtsa, hogy amaz az isteni kenet vigasztalásában részesüljön».

Midőn hasonló okból ismét félénknek látott egy másik nővért és érte imádkozott, az Úr ezt felelte neki: «Szeretném, ha választottaim nem gondolnának engem olyan ke-

gyetlennek, hanem abban a hitben élének, hogy jól, sőt nagyon jólesően veszem tőlük, ha *saját költségükön* tesznek nekem valami szolgálatot. Így *saját költségén* mutat be áldozatot az Istennek az, aki bár nem tapasztal magában érezhető áhítatot, mindazáltal imádsággal, térdhajtással s hasonlókkal szolgál neki s bízik Isten jóságában, hogy ezt kegyesen fogadja tőle».

Gertrúd egyszer imádkozott valakiért, aki azon panaszkodott, hogy az áhítat kegyelme gyakran kevésbé árad ki lelkébe ama napon, amikor áldozni akar, mint más közönséges napokon. Az Úr így felelt : «Nem véletlenül történik ez, hanem az én intézkedéséből. Ha ugyanis közönséges napokon, sőt nem várt időben is kiárasztom az áhítat kegyelmét, így magamhoz törekszem emelni az ember szívét, amely egyébként talán testében maradna. Mikor pedig ünnepnapokon vagy áldozás idején megvonom ezt a kegyelmet, a választottak szívét az akarat és vágyódás, vagy pedig a megalázkodás útján gyakorlom. Azért az ilyen igyekezet és töredelem néha inkább válik üdvösségükre, mint maga az áhítat kegyelme».

Gertrúd midőn ismét egyik nővéérért imádkozott, aki jelentéktelen okból elmulasztotta az Úr szentséges testének vételét — azért, hogy mások őt látván, meg ne botránkozzanak —, Gertrúd ilyen hasonlatban nyert választ : «Ha valaki szembetűnő szeny-

nyet vesz észre kezén, legott megmossa. A mosás után nemcsak attól a nyilvánvaló szennytől tisztul meg, hanem egész keze tisztább lesz. Így történik néha választottaimmal is, kiket valami kis hibába engedek esni, hogy bűnbánatra gerjedjenek s megalázódásuk által nekem kedvesebbek legyenek. Némelyek azonban e jótéteményem miatt ellenkezésbe jönnek velem, mert nem törődnek benső szépségükkel, melyet én bűnbánatuk után elismerek, hanem azon külső tisztaság után törekszenek, mely az emberek ítéletétől függ. Elhanyagolják azt a kegyelmet, melyet a Szentség vételéből meríthetnek, hogy az emberek előtt rossz hírbe ne kerüljenek azért, mert talán nem elég gondosan készültek elő e Szentség vételére».

Egy másik napon, amikor Gertrúd áldozni akart, bensejében mintha az Úr hívó szavát hallotta volna, hogy a mennyben, a dicsőség országában üljön az Atyaisten jobb-jára s asztalánál vele étkezzék. Mivel azonban úgy látta, hogy erre nagyon készületlen s híjával van a megfelelő ékességnek, aggodalmaskodva vissza akart vonulni. Az Isten Fia eléje jött s úgy tetszett Gertrúdnak, mintha fölékesítésére egy titkos terembe vezetné őt. Először is megmosta kezét bűneinek bocsánatára s odaadta neki kinszenvedésének elégtételét. Azután levette saját ékszereit, nyakláncát, karpereceit és gyűrűit s Gertrúdra rakta és fölszólította őt, hogy

ezen királyi díszhez méltóan járjon, ne pedig úgy, mint egy balga, aki ügyetlenségből és gyakorlathianyból nem tud királyian viselkedni. Nevetségessé válik és megvetésben részesül, ahelyett, hogy tartózkodásával tiszteletet szerezne magának. Gertrúd ebből megértette, hogy mint balgák járnak az Úr ékszereiben azok, akik tökéletlenségükre való tekintettel kérik ugyan az Isten Fiát, hogy hiányukat pótolja; de ezen jótétemény vétele után is csak oly félénkek maradnak, mint azelőtt, azért, mert nincs teljes bizodal-muk az Úrnak tökéletesen elegendő pótlásában.

Gertrúd midőn egy másik napon áldozni készült s Krisztus testének áldozatát fölajánlotta az Úrnak a tisztítóhelyen szenvedő lelkek javára, megtudta, hogy ez nagy enyhületére van az elhúnyt hivek lelkének. Ekkor nagyon csodálkozva így szólt az Úrhoz: «Minthogy te jóságos Úram, méltatlan létemre kegyes vagy engem jelenléteddel kitüntetni, sőt bennem is lakozni. Mégis: honnan van az, hogy nem hozol létre bennem mindig olyan hatást, aminőt most tapasztalok szentséges testednek vétele után?» Erre az Úr ezt felelte: «Midőn egy király palotájában lakik, nem juthat be hozzá könnyen mindenki. Ám, mikor a királyné látogatására palotájából a városba megy, a királyné kedvéért minden polgár és a város minden lakosa könnyebben élvezheti a király nagylelkű bőkezűségét és ör-

vendhet segítségének. Épen így én is, ha Szívem szeretetétől legyőzve, az életadó Oltári Szentségben lehajlok egy hívőhöz, aki halálos bűn nélkül van, az összes égi lakóknak a föld lakóival és a tisztítóhelyen szenvedő lelkekkel egyetemben fokozott mértékben nyújtom mondhatatlanul nagy jótéteményeimet».

TIZENNYOLCADIK FEJEZET.

Az Istenanya üdvözlése.

Gertrúd egyszer imádság idején az Úr elé járult s tudakolta tőle, mi volna neki nagyobb tetszésére abban az órában. Az Úr így válaszolt: «Állj Anyám elé, aki mellettem trónol és törekedjél őt magasztalni.» Gertrúd erre áhitattal üdvözölte a menny Királynéját ezzel a verssel: «Gyönyörűség paradicsoma . . .» és magasztalta azért, hogy ő volt a legkedvesebb lakás, melyet Isten kifürkészhetetlen Bölcsesége — aki előtt minden teremtmény ismeretes — atyai boldogságának élvezetei között lakóhelyül választott. Kérte őt, eszközöljön ki számára olyan szívet, mely a különböző erények kedvességével Istennek gyönyörűséges hajlékot nyújtana. Ekkor úgy látszott, mintha a Szent Szűz hozzáhajolva, különböző virágokat ültetne el szívében. A szeretet rózsáját, a tisztaság liliomát, az alázatosság ibolyáját, az engedelmesség napraforgóját és hasonlókat. Így megértette Gertrúddal, hogy meg-

hallgatja azok kérését, kik hozzá esedeznek.

Gertrúd azután folytatólag üdvözölte a Boldogságos Szűzet a következő verssel: «Örvendj erkölcs fegyelmezője...» s magasztalta azért, hogy érzelmeinek, erkölcsi tulajdonságainak, érzékeinek és egyéb indulatainak megnyilvánulásait oly gondosan kormányozta, hogy a benne lakást vevő Úrnak a legméltóbb szolgálatot tette, úgy, hogy soha sem gondolattal, sem szóval vagy cselekedettel nem követett el semmi bűnt. Gertrúd kérte, hogy a Boldogságos Szűz nyerje meg ezt az ő számára is. Erre úgy látszott, mintha a Szűz Anya érzelmeit bájos leánykák alakjában bocsátaná ki s meghagyta nekik, hogy mindegyikük a kérőnek egy-egy érzelméhez csatlakozzék és törekedjenek pótolni, amit azok talán tökéletlenül végeznek. A Szűz Anya ezzel azt akarta megértetni, mily készségesen segít azokon, akik hozzá folyamodnak. Kevés vártatva azután így szólt Gertrúd az Úrhoz: «Testvérem, mivel azért lettél emberré, hogy pótolj minden emberi hiányt, pótolj most is helyetted Boldogságos Anyádnál, ha valamit nem elég méltóan végeztem az ő dicsőítésében». E szavakra Isten Fia a legnagyobb tisztelettel fölkel, Anyja elé járulva térdet hajtott s kedves és barátságos főhajtással üdvözölte őt.

A következő napon, mikor Gertrúd hasonlóképen imádkozott, megjelent neki ismét a Szűzanya, a dicsőséges Szentháromság

jelenlétében és pedig hófehér liliom alakjában, melynek három levele közül az egyik egyenesen állt, a másik kettő pedig lehajolt. Gertrúd ebből megértette, hogy a Boldogságos Istenanyát azért mondjuk joggal a Szentháromság *tündöklő liliomának*, mert minden más teremtménynél teljesebben és méltóbban fölvette magába az imálandó Szentháromság tökéletességét, melyet soha a legcsekélyebb bocsánatos bűnnel sem szennyezett be. A fölálló levél jelentette az Atya-Isten mindenhatóságát, a két lehajló pedig a Fiú és a Szentlélek bölcsességét és kegyességét, amelyekhez őt nagyon hasonlónak látjuk. Gertrúd megtudta a Boldogságos Szűztől azt is, hogy aki az ő üdvözetére ájtatosan mondja: «Ó, Szentháromság tündöklő lilioma, ó, mennyei kedvességű ragyogó rózsá!» — azon meg akarja mutatni, mire képes az Atya mindenhatóságából és mily nélkülözhetetlen tanácsokat tud az emberiség üdvösségére a Fiú bölcsességéből s mily kimondhatatlanul bővelkedik szíve szeretetben a Szentlélek kegyes jóságából. Ekkor hozzátette még a Szent Szűz: «Annak, aki engem eként üdvözöl, halála óráján oly elragadó kedvességben fogok megjelenni, hogy így csodás vigasztalást és mennyei boldogságot árasztok ki reá». Ezért elhatározta Gertrúd, hogy a Boldogságos Szűzet, vagy képét is e szavakkal üdvözli: «Üdvözlégy fényességes és mindig nyugvó Szentháromságnak tündöklő lilioma és mennyei kedvességű ragyogó rózsája, akitől születni s aki-

nek tejjével táplálkozni akart az egek Királya. Tápláld lelkünket az isteni kegyelem ajándékaival!»

TIZENKILENCEDIK FEJEZET.

Az Isten iránt való rendkívüli szeretet, kapcsolatban a Boldogságos Szűz üdvözlésével.

Szokása volt Gertrúdnak, hogy mindent, ami tetszését megnyerte, isteni Jegyesére vonatkoztatott. Azért, ha hallotta, hogy a Boldogságos Szűz, vagy más szentek dicséretére vagy üdvözlétére olvastak vagy énekeltek valamit, ami jóleső érzelmeket fakasztott benne, ilyenkor mindig nagyobb odaadással gondolt az Urra, a királyok Királyára, szívének egyetlen szerelmére és választottjára, mint magukra a szentekre, kiknek ünnepét vagy emlékezetét ülték. Így mikor Gyümölcsoító Boldogasszony ünnepén a Boldogságos Szűzet a szentbeszédben többször magasztalva említették, az Úr megtestesülésének üdvösséges művéről azonban egy szó sem esett, ez fájdalmasan érintette őt. A prédikációról visszatérve és a dicsőséges Szűz oltára előtt elhaladva úgy tapasztalta, hogy a kegyelmek Anyja helyett minden üdvözlése és dicsőítése inkább Jézuson, az ő méhének áldott gyümölcsén csüng egyre mélységesebb szeretettel s azért félni kezdett, hogy a nagyhatalmú Királyné neheztelését vonja esetleg magára. Aggodalmát azonban az Üdvözítő ezekkel

a kegyes vigasztaló szavakkal üzte el: «Ne félj édesem! Az én szeretett Anyámnak olyan üdvözlése vagy dicsérete, melynél inkább reám irányul figyelmed, a legnagyobb mértékben kedves. Mivel lelkiismereted e tekintetben szemrehányást tesz, légy rajta, hogy az oltár előtt szeplőtelen Anyám képét ezután nagyobb áhítattal üdvözlöd. Ahányszor így üdvözlöd Anyámat énnélkülem, úgy fogadom és jutalmazom ezt, mint olyan tökéletességet, amellyel egy igazi hívő engedelmes lélekkel elhagy engem, hogy Anyám szeretete által még jobban fölmagasztaljon».

HUSZADIK FEJEZET.

A betegség jóvá teszi a mulasztásokat.

Gertrúdot egy alkalommal betegsége akadályozta a rendszabály szigorú megtartásában. Ülve hallgatta a vesperást, vágyódással, de egyúttal szíve szomorúságában így szólt az Úrhoz: «Nemde megtisztelőbb volna előtted Uram, ha most a testület többi tagjaival a karban lennék s imádkoznék és a rendszabály parancsolta egyéb gyakorlatokban fáradnék ahelyett, hogy most e gyöngeség miatt annyi időt töltök el hanyagul?» Az Úr így felelt: «Hát azt hiszed, hogy a vőlegény kevésbé örül menyasszonyának, ha otthon, boldog nyugalomban tölti vele idejét, mint mikor az fölékesítve mutatja magát a népsokaság előtt?» Ebből megértette Gertrúd, hogy a lélek akkor lép mint-

egy fölékesítve a nyilvánosság elé, mikor Isten dicsőségére buzgón gyakorolja magát a jócselekedetekben. Ha azonban testi szenvedése ebben akadályozza, akkor mintegy otthon pihen vőlegényével. Ekkor minden érzékeinek tetsző gyönyörűségtől megfosztva egyedül Isten akaratára hagyatkozik. Azért az Úr annál nagyobb örömét találja az emberben, minél kevesebbet talál magában az ember, amiben hiú módon gyönyörködhetnék vagy dicsekedhetnék.

HUSZONEGYEDIK FEJEZET.

A hármas áldás.

Gertrúd midőn egy napon tőle telhető ábitattal volt jelen a Szent Misén, úgy tetszett neki, hogy *Kyrie eleison*-kor őrzőangyala mint kis gyermeket ölébe vette és áldásra az Atyaisten elé tette e szavakkal: «Áldd meg Uram, Atyaisten, kisleánykádat!» Mikor erre az Atyaisten egyideig hallgatott, mintha méltatlannak tartaná, hogy ilyen apróságot megáldjon, Gertrúd magába szállva, szégyenkezve kezdte meghánynivetni a maga nyomorúságát és méltatlanságát. Erre fölkelt az Isten Fia s pótlásul neki adta szentséges életének egész tartalmát. Erre úgy tetszett, hogy Gertrúd tündöklő és nagyékességű ruhákba öltözve meg-növekedett Krisztus teljes korának mértéke szerint.¹ Azért az Atyaisten is jóságos ke-

¹ Efez. 4, 13.

gyességgel hajolt le hozzá, *háromszoros áldásban* részesítette őt mindazon bűneinek bocsánatára, melyekkel gondolatban, szóban és cselekedetben mindenhatósága ellen vétkezett. Ezért hálaadásul följánlotta Gertrúd az Atyaistennek egyszülött Fia egész szenteséges életét. Ekkor úgy tetszett, hogy mindazok a drágakövek, melyek ruháját ékesítették, egymáshoz értek s édes-bájos dallamot hallattak az Atyasiten örök dicsőségére. Így megértette Gertrúd, hogy mily kedves az Atyaistennek, ha valaki fölládozza neki Fiának tökéletes életét.

Azután az őrzőangyal ugyancsak bemutatta őt az Isten Fiának is és így szólt: «Áldd meg, Királynak Fia, a nővért!» Erre hármias áldást vett tőle is mindazon bűneinek bocsánatára, melyeket Isten bölcsesége ellen elkövetett. Végezetül bemutatta őt őrzőangyala a Szentléleknek is e szavakkal: «Áldd meg, emberek Szerelme, jegyessedet!» Tőle is hármias áldásban részesült Gertrúd mindazon bűneinek bocsánatára, melyekkel Isten jósága ellen vétkezett.

Akinek tehát tetszik, *Kyrie eleison*-kor erre a kilenc áldásra irányíthatja figyelmét.

HUSZONKETTEDIK FEJEZET.

A szándék hatása a zsolozsmázásban.

Egy szentnek az ünnepén, mikor a zsolozsmát Istennek s ama szentnek dicsőségére nagy buzgón akarta végezni Gertrúd, úgy látszott, hogy az énekelt szavak mint éles

lándzsák az ő szívéből Jézus Krisztus Szívéhez értek s azt mélyen átszűrva, kimondhatatlanul édes öröme gerjesztették. Úgy tetszett ugyanis, hogy a lándzsának felső oldalából sugarak törtek elő, akárcsak a legfényesebben ragyogó csillagoknál s az egyes szentekhez érve, új dicsőségnek csodás szépségével ékesítették őket. De különösen az a szent látszott boldognak eme páratlan, csodálatarméltó fényárban, kinek ünnepét ülték. A lándzsa alsó oldalából pedig bőven előbukkanó cseppek alakjában minden élő különös kegyelmekben részesült, a tisztítóhelyen szenvedők pedig enyhületet, segítséget nyertek.

HUSZONHARMADIK FEJEZET.

Az isteni Szív szolgálata.

Gertrúd midőn egy más alkalommal minden gregorián neumát és szót nagyon pontosan törekedett énekelni, de emberi gyarlóságból többször akadályozva volt benne, elszomorodva így szólt magában: «Micsoda haszon származhatik az olyan törekvésből, melyet ily nagy állhatatlanság kísér?» Az Úr nem tudván elviselni Gertrúd szomorúságát, mintegy saját kezében isteni Szívét nyújtotta feléje egy égő lámpához hasonlóan s így szólt hozzá: «Ime, lelki szemeid elé tárom Szívemet, az imádandó Szentháromság édes hangú hárfáját. Ajánld bizalommal neki pótlásra mindazt, amit magadtól nem tudsz

tökéletesen megtenni. Így minden nagyon tökéletesnek fog föltűnni szememben. Valamint a hűséges szolga mindig készen áll ura bármely parancsára, úgy az én Szívem is mostantól fogva mindig segítségedre lesz abban, hogy mulasztásaidat pótolja».

Az Urnak erre a fölfoghatatlan kegyességére Gertrúd megijedt és elcsodálkozott. Nagyon illetlennek vélte, hogy Urának Szíve az istenség kincstára és minden jónak foglalata, az ő kicsiségének, mint szolga urának segítségére legyen mulasztásainak pótlásában. Az Úr azonban szánakozva zavarán, a következő hasonlattal bátorította őt: «Ha neked nagyon kellemes és hajlékony hangod volna s hozzá még nagy gyönyörűséged is telnék az éneklésben és ott állnál egy rossz énekes mellett, akinek durva és kellemetlen hangja van s nagy elrölködéssel is csak alig tud elérni valami eredményt. Nem vennéd-e zokon, ha képességed és készséged ellenére sem bízná rád azt, amit ő maga oly nehezen tud megtenni? Épen így az én isteni Szívem is, mely ismeri az emberi gyarlóságot és állhatatlanságot, kimondhatatlan vágyódással várja és óhajtja, hogyha nem is szóval, legalább valami jellel őrá bíz annak a pótlását, amit magad nem tudsz tökéletesen elvégezni. Hisz Szívem mindenható erejével nehézség nélkül képes erre s kifürkészhetetlen bölcseségével a módját is nagyon jól tudja. A lényegemhez tartozó jószág és szeretet következtében pedig örömmel vágyakozik meg is tenni.»

HUSZONNEGYEDIK FEJEZET.

A léleknek Isten Szívéből merített bővelkedése.

Gertrúd mikor ezután egyik nap Istennek ezt a fönséges ajándékát hálás emlékezettel forgatta elméjében, vágyódva kérdezte az Úrtól, meddig kegyeskedik azt neki megtartani. Az Úr ezt felelte: «Amíg temagad meg kívánod tartani, sohasem lesz okod panasza azért, hogy én elvettem tőled». Erre Gertrúd: «Hogyan lehet az, ó én Istenem, megfoghatatlan csodák teremtője, hogyan lehet az, hogy isteni Szívedet lámpa alakjában az én — sajnos — nagyon is méltatlan szívem közepén látom függni. És mégis: valahányszor kegyelmedből hozzád szabad közelednem, nagy öröömre megtalálom magamat benned, hol engem minden gyönyörűség bőségében részesítesz». Az Úr így felelt: «Amiképen te ha valamit meg akarsz fogni, kinyujtod kezedet s mikor megfogtad, amit akartál, ismét visszahúzod magadhoz: épen így nyujtom ki én is irántad való szeretetből utánad Szívemet, hogy magamhoz vonjalak, ha a külső dolgokhoz fordultál. Ha azután bensődben ismét összeszedett vagy, hogy rám figyelj, Szívemet veled együtt ismét visszavonom magamba s belőle mindennemű erények élvezetében részesítelek».

Gertrúd ekkor csodálattal s hálával vette szívére Istennek meg nem érdemlett kegyességét s megfontolván hibáinak sokféle nyo-

morúságát, semmiségének tudatában a legmélyebb alázatosságba merült s magát minden kegyelemre méltatlannak vélte. Amikor már jó ideig volt Gertrúd ebben az állapotban, az Úr, ki a magasságban lakik ugyan, de mégis örömmel részesíti bőséges kegyelmében az aláztatásokat, mintha egy aranycsövet bocsátott volna le Szívéből, mely lámpaként függött Gertrúdnak magát megalázó lelke fölött. Ezen csövön keresztül minden csodálatos dolog bőségét öntötte Gertrúd lelkébe. Ha például a hibáira való emlékezés folytán megalázta magát, az Úr legott megkönyörült rajta és boldogságos Szívéből isteni erényeinek virágos tavaszát árasztotta ki rá, amely minden fogyatkozását megsemmisítette s nem engedte, hogy isteni jóságának szeméi előtt maradjanak. Épen így, ha valami ékességet vagy más olyasmit kívánt, amit az emberi szív kedvesnek talál, az említett csövön mindezt azonnal a legkellemesebb módon belé öntötte.

Gertrúd midőn egyideig ezekben a gyönyörűségekben örömét találta s az isteni kegyelem közreműködésével minden erénnyel — nem a magáéval, hanem az Úréval — méltóan fölékesítve, a legnagyobb tökéletességben jelent meg. Ekkor, mintha a szíve mélyén egy végtelenül kedves hangot hallott volna, mely a hárfa bájos zengéséhez volt hasonló: «Enyém vagy, jöjj hozzám, lépj be hajlékomba. Maradj velem, maradj az enyém!» Ennek az éneknek a következő mézédés értelmzését nyerte az Úrtól: «Enyém vagy,

jöjj hozzám, mert mint jegyesemet szeretlek s azért vágyódom jelenléted után. Én hívlak. Gyönyörűségem telik benned, óhajtom, hogy belépj hajlékomba, miként a vőlegény óhajtja, hogy szívének öröme jegyesében teljes legyen. S mivel én, a szeretet Istene választottalak ki téged, óhajtom, hogy föloldhatatlan egyességben maradj velem, aminthogy az ember nem akar megválni lelkétől, amely nélkül egy óráig sem élhet).

Eközben édes gyönyörűséggel tapasztalta Gertrúd, hogy az említett csó az Úr Szívébe vonja őt. Hogy ott mit érzett, mit látott, mit hallott, mit izlelt, azt csak ő tudja, valamint az, ki őt kegyességében erre a vele való fölséges egyesülésre méltatta: Jézus, a szerető léleknek Jegyese, aki mindenek fölött áldott Isten mindörökké.

HUSZONÖTÖDIK FEJEZET.

Az Úr temetkezőhelye a lélekben.

Midőn nagypénteken az istentisztelet után az Úr sirbatételét ünnepelték és Gertrúd kérte az Urat, hogy temetkezzék örök ottlakásra az ő szívébe, az Úr jóságosan beleegyezett és így szólt hozzá: «Én magam, akinek szikla a nevem, én leszek a kő minden érzéked ajtajánál. Őrségül katonákat állítok oda, tudniillik a magam hajlamait, melyek szívedet meg fogják védeni minden ellenkező hajlammal szemben és az én erőmnek megfelelően működnek benned, nekem örök dicsőségemre».

Később egy napon félelem fogta el Gertrúdot azért, mert valakinek a tettét — legalább úgy gondolta — egy kissé keményebben ítélte meg. Fájó szívvel mondta tehát az Úrnak: «Te, Uram, katonákkal őriztetted szívem helyét. De attól félek, hogy eltávozva magára hagyták, minthogy oly keményen ítéltem meg felebarátomnak ezt a tettét». Az Úr így felelt: «Hogyan mondhatod, hogy az örök helyüket elhagyták, holott magában ebben a cselekedetben tapasztaltad erejüket? Aki ugyanis ragaszkodni akar hozzám, annak nem szabad tetszését találnia abban, ami nekem nem tetszik».

HUSZONHATODIK FEJEZET.

Az akarat haszna és a szív följajánlása. Ezenkívül több más oktatás, melyet Gertrúd lélekben nyert és a zsolozsma egy-két szava.

A *Veni et ostende* (Jöjj és mutasd...) mise alatt¹ megjelent Gertrúdnak az Úr. Éltető isteni lehelletet árasztott ki magából és királyi dicsőségének fönséges trónjáról leszállt, mintha édes születésének ünnepe alkalmából isteni kegyelmét bőségesebben akarná kiárasztani arra, aki utána vágyakozik. Gertrúd tehát könyörgött azokért, akik imádságába ajánlották magukat, hogy az Úr nagyobb kegyelemben részesítse őket. Erre a következő választ kapta: «Mind-

¹ Az adventi kántorböjt szombatján.

egyiküknek egy aranycsövet ajándékoztam, melynek segítségével isteni Szívem bensejéből magukhoz szívhatják mindazt, amit kívánnak». Gertrúd megértette, hogy ez a cső a jóakarát, amellyel az ember magáévá tehet minden lelki jót, akár mennyei, akár földi legyen az. Ha például szeretettől lángolva, annyi dicséretet, hálát, engedelmességet és hűséget akarna tanusítani Isten iránt, mint amennyit a szentek közül bármelyik nyújtott neki, Istennek mérhetetlen jósága tettnek veszi ezt az akaratot. Ez a cső aranyszínű lesz akkor, ha az ember megköszöni Istennek, hogy neki ily nemes akaratot ajándékozott, amellyel mérhetetlenül többet nyerhet, mint amennyit az egész világ minden erejével cselekedhetne.

Gertrúd ezután látta, hogy a testület egyes tagjai körülállják az Urat s a nekik adott cső segítségével erejükhöz képest magukba szívják az isteni kegyelmet. Úgy tűnt föl neki, mintha némelyek közvetlenül az isteni Szív bensejéből nyerték volna, másokhoz pedig az Úr kezén keresztül jött volna az, amit kaptak. Minél távolabb voltak az isteni Szívtől, annál nehezebben teljesült óhajtásuk s minél közelebről törekedtek meríteni az Úr Szívéből, annál könnyebben, édesebben és gazdagabban töltekeztek. Akik közvetlenül és egészen közletről merítettek az Úr szívéből, azokat jelentik, akik teljesen egyesülnek Isten szent akaratával, alávetik magukat s az a legfőbb óhajtásuk, hogy Isten dicséretreméltó akarata testükben, lelkükben egyaránt a legtökéletesebben tel-

jesüljön rajtuk. Azok pedig, akik az Úr többi tagjain keresztül igyekeztek kegyelmekben részesülni, azokat jelentik, akik a maguk tetszése szerint törekedtek minden kegyelmi ajándékot vagy erényt megnyerni. Ezeknek annál nagyobb fáradságba kerül óhajtságuk teljesülése, minél inkább követik saját akaratukat s minél kevésbé bízzák magukat az isteni Gondviselésre.

Ekkor Gertrúd a következő szavakkal áldozta föl szívét az Úrnak: «Ime, Uram, szívemet minden teremtménytől elszakítva, teljes akarattal följajánlom neked és kérlek, mosd meg szentséges oldalad hathatós vizében, ékesítsd föl méltóan édes Szíved drágalátos vérében és készítsd el megfelelő módon a magad számára isteni szereteted fűszeres illatában». Erre megjelent az Isten Fia s a maga isteni Szívével egyesítve Gertrúd szívét, följajánlotta azt az Atyaistennek egy kehely alakjában, mely viasszal összeillesztett két részből állt. Midőn Gertrúd ezt látta, alázatosan esedezett az Úrhoz: «Add, szerelmes Istenem, hogy szívem mindig nálad legyen s tetszésed szerint mindig tisztán álljon rendelkezésedre, hogy megtöltsd vagy kiüresítsd, mikor akarod s akiknek számára neked tetszik». Az Isten Fia kegyesen fogadta ezt s így szólt az Atyához: «A te örök dicsőségedre öntse ki, szentséges Atyám, ez a szív azt, amit az én Szívem földi életemben kiosztásra magában foglalt». Gertrúd ezután szívét az említett szavakkal többször följajánlotta az Úrnak s ekkor látta, hogy az néha

úgy megtelt, hogy kiáradása a dicséretben és hálaadásban a menny lakóinak örömét fokozta. Máskor meg oly módon telt meg, hogy a föld lakóinak is hasznukra vált. Ettől kezdve világossá lett előtte, hogy Istennek tetszik, ha e csodálatos kegyelmeket sokaknak hasznára leiratja.

Gertrúd egy alkalommal Izaiás próféta szavainak hallatára: «*Elevare, elevare, con-surge Jerusalem*» (Serkenj föl, serkenj föl, kelj föl Jeruzsálem)¹ megértette, micsoda hasznot merít a küzdő Anyaszentegyház a választottak buzgóságából. Ha egy szerető lélek teljes szívéből az Úrhoz tér, azzal az őszinte akarrattal, hogyha képes lenne, kész volna jóvátenni minden kárt, amit Istennek az őt megillető tisztelet elmulasztásával okozott s imádság alatt a szeretet lángjaiban égve, meghitten önti ki szívéét Isten előtt. Az ilyen lélek annyira megengeszteli őt, hogy néha az egész világnak megkegyelmez. Ez az értelme annak, amit mond: «Fenékig kiittad a kábító kelyhet».² Ilymódon ugyanis az igazságosság szigora a szelídség derűjévé alakul át. Ami azonban utána következik: «A seprőig kiürítetted», az azt jelenti, hogy az el-kárhozottakra, kiket a seprő illet, nem vár semmi szabadulás.

Ezekre a szavakra: «Szenteljétek meg magatokat, Izrael fiai»³ megértette Gertrúd,

¹ Izaiás, 51, 17.

² U. o.

³ Responsorium karácsony vigiliáján.

hogy aki minden cselekedeti mulasztásbeli bűnét gyorsan megbánja s egész szívéből az Isten parancsai iránt való engedelmesség felé hajol, Isten őt ép oly megtisztultnak tekintí, mint ahogy megtisztult az a bélpoklos, akikhez így szólt az Úr: «Akarom, tisztulj meg».¹

Ezekre a szavakra : «Énekeljetek az Úrnak új éneket»² megértette, hogy mindaz új éneket énekel az Úrnak, aki benső áhítattal énekel. Mert épen azzal, hogy Istentől megnyerte az áhitat kegyelmét, már megújult és Isten előtt kedvessé lesz.

Ezen szavaknál pedig : «Az Úr lelke van rajtam»³ s azután, «hogy megorvosoljam a törtszívűeket», megértette, hogy Isten Fia, kit a törtszívűek orvoslására küldött az Atya, valami bajjal szokta megsebezni választottait. Néha egy kis kívülről jövő kellemetlenséggel is, csak azért, hogy alkalma legyen őket meggyógyítani. De mikor ez alkalommal a lélekbe száll, nem orvosolja azt a bajt, mely a szívet esetleg érte, mert kevésbbé ártalmas. Inkább orvosságot nyújt mindenre, ami a lélekben igazán kártékony.

Ezen szavaknál : «A szentek fényességében»,⁴ megértette Gertrúd, hogy az istenség fénye oly nagy és megfoghatatlan, hogyha az összes szentek Ádámtól az utolsó emberig

¹ Máté, 8, 3.

³ Izaiás, 61, 1.

² Izaiás, 42, 10.

⁴ Zsolt. 109, 3.

külön-külön oly világos, oly mélységes és kiterjedt ismeretet nyertek volna róla, amiről teremtmény egyáltalán képes. És ha még ezerszerre nagyobb volna a szentek serege, mégis minden értelem a megismerés lehetőségeinek alatta maradna. Az istenség végtelenül kimeríthetetlen maradna.

Mikor egy vértanuról azt énekelték : «Aki utánam akar jönni», Gertrúd az Urat egy úton látta menni, amelyet a zöld pázsit és virágdísz kedvessé tett ugyan, de a sűrű tövisek miatt keskeny és kemény volt.

Látta egyszersmint, hogy a kereszt megy előtte s szétolja a töviseket, kiszélesíti az utat. Az Úr barátságos arccal fordult övéihez s e szavakkal szólította föl őket : «Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem». E szavakból Gertrúd megtudta, hogy mindenkinek keresztje a maga kísértése. Ez az egyiknél az, hogy az engedelmesség ösztökéje olyasmire szorítja, ami ellenkezik hajlamaival. Másoknál meg az, hogy a betegség terhe miatt nem tehetik azt, amit szeretnének. És így tovább, egyiknek ez, másiknak az. Ezt a keresztet mindenkinek úgy kell viselnie, hogy akarata kész legyen elszenvedni a kellemetlenségeket, emellett lehetőleg megtegyen mindent, amiről tudja, hogy Istennek nagyobb dicsőségére szolgál.

Mikor a *Salve Reginá*-t énekelték, e szavaknál : «irgalmas szemedet», Gertrúd testi

egészség után vágyódott, az Úr szelíden mosolyogva így szólt hozzá: «Nem tudod-e, hogy irgalmas tekintetemet épen akkor vetem rád, mikor testi bajjal vagy lelki zavarral látogatlak meg?»

Mikor pedig bizonyos vértanuk ünnepén a «*dicsőséges vér*»-t énekelték, Gertrúd a következő igazságra nyitott rá: miként a vért, amely magában véve irtózatot kelt, dicsérettel illeti a Szentírás azért, mert *Krisztusért* ömlött. Épen úgy a szerzeteseknek az a mulasztása, mely engedelmességből vagy testvéri szeretetből származik, annyira kedves Isten előtt, hogy méltán lehet dicsőségesnek mondani.

Eme szavaknál, melyeket Szent Jánosról énekelnek: «Ez halálos mérget iszik», megértette Gertrúd, hogy amint a hit ereje őrizte meg Jánost sértetlenül a méregtől, épen úgy az elszánt akarat is szennytelenül megőrzi a lelket, bármennyire mérges is az, ami az akarat ellenére a szívhez jut.

Mikor a «*Megáldván*» responzóriumot énekelték,¹ Gertrúd mintegy Noé személyében odaállt az Úr elé s áldását kérte. Miután elnyerte, úgy tetszett neki, hogy most meg viszont az Úr kér őtöle áldást. Megtudta ebből, hogy az ember akkor áldja meg az Urat, mikor lelkében bánatot érez azon, hogy teremtőjét valaha megbántotta és

¹ Sexagesima vasárnapján.

segítségét kéri, hogy a jövőben a bűnt elkerülhesse. Erre az áldásra kegyességében mélyen meghajol az egek Ura s oly kedvesen fogadja, mintha ez tenné egész boldogságát.

E szavakra : «Hol van testvéred, Abel?»¹ megértette, hogy az Úr minden szerzetestől számonkéri azt, amit társa a rendszabály ellen vétett, ha módjában állt neki valami módon megakadályozni, akár olyképen, hogy őt magát figyelmeztette, akár pedig azáltal, hogy az elüljáróval közölte. Megértette, hogy az a mentegetődzés, mellyel némelyek előhozakodnak : nincs rám bízva mások megfeddése, azután meg : én magam rosszabb vagyok nála — époly keveset használ neki Isten előtt, mint Kainnak, aki azt mondta : «Talán bizony őrzője vagyok én az öcsémnek?»² Mert mindenki köteles Isten előtt testvérét a gonosztól visszatartani s a jóra segíteni. Ha ezt lelkiismerete ellenére elhanyagolja, Isten ellen vétkezik. Nem használ neki semmit az a kifogás, hogy nincs rábízva, mert valójában rábízta Isten, mint ahogy lelkiismerete is mutatja neki. És ha elhanyagolja, az ő lelkétől kéri számon majd az Úr és pedig néha még jobban, mint az elüljáró lelkétől, aki talán nincs jelen, vagy ha jelen van, nem veszi észre a dolgot. Azért mondja az Irás ezeket a fenyegető szavakat : «Jaj annak, aki cselekszi s kétszeresen jaj annak, aki beleegyezik». Beleegyezéssel az követi el a bűnt, aki eltitkolja,

¹ Gen. 4, 9.

² U. ott.

holott kinyilvánítva, Isten dicsőségét szolgálná.

A «*Felöltöztetett engem az Úr*» kezdetű responzóriumnál¹ megértette Gertrúd, hogy aki szóval vagy tettel a szerzetesség terjesztésén és az igazságnak okos védelmén fáradozik, az mintegy jó és gyönyörűséges ruhába öltözteti az Urat. Ezért az Úr királyi bőkezűségének mértéke szerint fogja őt megjutalmazni az örök életben azzal, hogy a vigasság ruhájába öltözteti s a lelki dicsőség koronájával fogja őt ékesíteni. De különösen megértette azt, hogy aki eközben kellemetlenségeket szenved el, az annyival kedvesebb Isten előtt, amennyivel kedvesebb a szegénynek az a ruha, mely nemcsak betakarja őt, hanem melegíti is.

Gertrúd egy alkalommal elmúlt életének kellemetlenségeit forgatta elméjében s kérdezte az Urat, miért engedte meg, hogy bizonyos emberek neki alkalmatlanságot okozzanak? Erre a következő választ kapta: «Ha az atyai kéz meg akarja fenyíteni fiát, a vessző nem állhat neki ellent. Azért szeretném, ha választottaim sohase azoknak tudnák be, akik által ekép tisztulnak, hanem mindig az én atyai érzelmekre tekintenének, minthogy a leggyöngébb szellőt sem hagynám rájuk fújni, ha nem volna szemem előtt mindig örök üdvösségük, melyet érte jutal-

¹ A szent szűzek ünnepén. (Breviarium Monasticum.)

mul nyernek. Inkább részvétet éreznének azok iránt, akik néha magukat szennyezik be az ő tisztulásukért».

Más alkalommal Gertrúd valami munka nehézsége miatt így szólt az Atyaistenhez : «Uram, följánlom neked ezt a munkát Szent Fiad által, a Szentlélek erejében, örök dicsőségedre». Ekkor elméjében világos lett ennek a szónak hatása, hogy tudniillik az ilyen szándék által minden emberi fogalmon fölül csodálatosan megnemesül és kedvessé lesz az Atyaisten előtt, amit följánlunk. Valamint ugyanis zöldnek látszik az, amit zöldüvegen s vörösnek, amit vörös üvegen keresztül nézünk, épen úgy mindenben az a legkellemesebb és legkedvesebb az Atyaisten előtt, amit egyszülött Fia által ajánlunk föl neki.

Egyszer meg azt kérdezte Gertrúd az Úrtól, mit használ barátainak, hogy annyiszor imádkozik értük, holott nem veszi észre rajtuk az imádságnak semmi eredményét. Erre az Úr a következő hasonlattal oktatta Gertrúdot : «Ha egy kisgyermeket mérhetetlen birtokkal megajándékozva visznek el a császártól, a nézők közül senki sem látja azonnal az adományozásnak valami gyümölcsét a gyermek alakján. A tanuk előtt azonban nem titok, mily hatalmassá lesz, ha felnő a nyert gazdagság következtében. Ne csodálkozzál tehát, hogy testi szemeiddel nem látod imádságaid gyümölcsét azokon, amelyben én őket örök bölcseségem szerint

nagyobb hasznukra részesítem. Mert minél többször imádkoznak valakiért, annál nagyobb lesz a boldogsága, mivel a hitből származó imádság sohasem marad gyümölcs nélkül, jóllehet, a módja sokszor rejtett az emberek előtt.

Egy alkalommal Gertrúd testi szenvedései miatt pár napig kissé hanyagabban gondolt Istenre. Midőn végre magához tért, lelkiismeretének szemrehányására nagy alázatosan megvallotta e hibáját az Úrnak. Legott érezte, hogy Isten irgalmassága lehajolt hozzá és így szólt: «Leányom, te mindig velem vagy s mindenem a tied». E szavakból megértette, hogyha az ember gyarlóságból néha nem irányítja is szándékát Istenre, Istennek kegyes irgalma mégis örök jutalomra tartja méltónak minden cselekedetét, ha akarata nem fordul el Istentől s gyakran indít magában bánatot mindazért, ami miatt lelkiismerete nyugtalanítja.

Egy ünnep előtt Gertrúd betegség közeledtét érezte, azt kívánta az Úrtól, hogy az ünnep utánig tartsa meg őt egészségben, vagy legalább annyira könnyítse meg betegségét, hogy az ünnep megülésében ne akadályozza. Mindemellett egészen Isten akaratára bízta magát. Ekkor az Úrtól a következő választ nyerte: «Azért, hogy ezt kívánod tőlem, azonban mégis az én akaratomra hagyatkozol, virágágyakkal borított gyönyörűséges és nekem nagyon kedves kertbe vezetsz engem. De tudd meg: ha meghall-

gatlak abban az értelemben, hogy ne légy akadályozva szolgálatomban, akkor én követlek téged ahhoz a virágágyhoz, amelyben te gyönyörködöl jobban. Ha pedig nem hallgatlak meg s te kitartó leszel a türelemben, akkor te követsz engem ahhoz a virágágyhoz, melyben nekem telik nagyobb örömem. Több gyönyörűséget találok benned, ha vágyakozol s amellett szenvedsz, mintha áhítatod élvezettel van összekapcsolva».

Egy alkalommal elgondolkozott Gertrúd azon, miért éreznek némelyek annyi lelki vigasztalást Isten szolgálatában, míg mások szárazak maradnak. Ekkor a következő magyarázatot nyerte az Úrtól. «A szívet Isten öröme befogadására teremtette, akár csak az edényt arra, hogy vizet tartalmazzon. Ha azonban a víztartó edény apró lyukakon kieresztené a vizet, az edény utóvégre annyira kiüresedhetnék, hogy egészen száraz maradna. Hasonlóképen az emberi szív is, melyet betölt a gyönyörűség, oly sokat bocsáthat ki magából látás, hallás vagy egyéb érzékének kielégítése következtében, hogy az Istenben való örvendezés számára egészen kiszárad. Ezt kiki magán tapasztalhatja. Ha ugyanis mindjárt enged a vágnak, hogy valamit lásson, vagy csak egy szót is szóljon, aminek csekély, vagy semmi haszna, ezt semmibe sem veszi, mivelhogy elfoly, mint a víz. Ha azonban elhatározza, hogy Istenért uralkodik magán, annyira megnő szívében, hogy már alig tud magasabbra emelkedni.

Ha az ember megtanulta, hogy ilyesmiben legyőzze magát, hozzászokik ahhoz, hogy Istenben gyönyörködjék. És minél nagyobb megerőltetésébe került, annál nagyobb lelki előmenetelére fog szolgálni az Istenben való gyönyörködés.

Gertrúd egyszer ereje fogytán kimerülve, így szólt az Úrhoz: «Mi lesz hát velem Uram, vagy mit szándékozol velem tenni?» Az Úr következőképen válaszolt neki: «Amint az anya vigasztalja gyermekeit, úgy vigasztallak meg majd én is téged». S aztán kérdezte: «Láttál-e már édesanyát, aki gyermekét becézgette?» Mikor erre Gertrúd hallgatott, az Úr eszébe juttatta, hogy körülbelül félévvel előbb látott egy anyát, amint kisgyermekével enyelgett. Különösen három dologra emlékeztette őt. Először is az az anya többször kért csókot gyermekétől. A gyermek, mivel még nagyon kicsi volt, többször próbált fölállni. Így kell neki is — tette hozzá az Úr, — nagy erővel fölemelkednie az elmélkedés által az ő édességes szeretetének élvezetére. Másodszor: az anya próbára tette gyermeke akaratát, amennyiben így szólt hozzá: akarod ezt, akarod azt? És nem tette meg egyiket sem. Így próbálja meg néha Isten is az embert, mikor olyan nehézségeket láttat vele előre, melyek sohasem fogják őt érni. Már azzal, hogy készséggel belenyugszik, teljesen kielégíti Istent s örök jutalomra teszi méltóvá magát. Harmadszor: a jelenlévők közül senki sem értette

meg a gyermek dadogását, csak az édesanya. Hasonlóképen: egyedül Isten érti meg az ember szándékát s eszerint ítéli aztán meg őt, tehát egészen máskép, mint az emberek, akik csak a külsőt nézik.

Egy alkalommal annyira leverte Gertrúdot régebbi bűneinek emlékezete, hogy teljesen el akart rejtőzni. Az Úr azonban oly nagy kegyességgel hajolt le hozzá, hogy az egész mennyei udvar — mintegy csodálkozva — vissza igyekezett őt tartani. Erre az Úr így válaszolt: «Nem tudom megtenni, hogy ne hajoljak le Gertrúdhhoz, ki az aláztosságnak oly hathatós vonzóerejével vonja be magába isteni Szívemet».

Mikor Gertrúd azt kérdezte az Úrtól, mire irányítsa figyelmét abban az órában, hogy az ő szent tetszését megnyerje, az Úr így felelt: «Akarom, hogy megtanuld a türelmet». Valami dolog miatt ugyanis nagyon nyugtalan volt. Erre azt kérdezte: «És hogyan s mi által tanulhatom meg?» Ekkor az Úr fölvette őt magához, mint ahogy egy jóságos tanító ölébe veszi gyöngye kis tanítványát s mintegy három betűben tárta eléje azt a három dolgot, aminek őt aláztosságra kell buzdítania. Az elsónél így szólt: «Vedd fontolóra, mily bizalmasan hívja a király azt, aki hozzá mindenben a lehető leghasonlóbb. Ebből íteld meg, mennyire növekszik szeretetem irántad azért, hogy miattam hozzáám hasonló gyalázatot szenvedsz. A másodiknál pedig ezt mondta:

«Hasonlóképen vedd fontolóra, mily tiszteletben részesíti a család azt, aki a királynak bizalmasa. Ebből íteld meg, mily dicsőség készül számodra az égben a türelemért». Végül a harmadiknál így szólt: «Gondold meg, milyen vigaszt nyújt a barátnak leg-hűségesebb barátjának szívből fakadó részvéte. Ebből íteld meg, mily édes kedveskedéssel foglak én is megvigasztalni az égben még a legcsekélyebb gondolatért is, amely téged itt gyötört.

HUSZONHETEDIK FEJEZET.

Körmenet a feszülettel.

Midőn egyszer az időjárás miatt körmenetben vonultak és a konventnek a karba való visszatértekor elül vitték a Megfeszített képét, Gertrúd hallotta, amint ugyanabból a képből így szólt az Isten fia: «Ime jövök sereggemmel, hogy neked, ó Atyaisten, abban az alakban könyörögjek, melyben az egész emberi természetet veled kiengeszteltem». E szavakra úgy érezte Gertrúd, hogy a menyeyei Atya oly tökéletesen megbékült, mintha minden emberi vétékért a megérdemletten fölül százszoros elégtételt kapott volna. Azért úgy tetszett neki, hogy az Atyaisten az említett feszületet fölemelte a felhők közé ezekkel a szavakkal: «Ez lesz a jele a szövetségnek közöttem s a föld között».¹

¹ Gen. 9, 13.

Egy más alkalommal, midőn szintén nagyon sujtotta a népet a rossz időjárás s emiatt másokkal együtt sokszor könyörgött Gertrúd a jó Isten irgalmáért, de eredménytelenül, végre így szólt az Úrhoz: «Hogyan tudod én jóságos Szerelmem annyi ideig teljesítetlenül hagyni oly sokak kívánságát, holott én méltatlan létemre is annyira bízom jóságodban, hogy egymagam még nagyobbakra is rá tudnám venni irgalmaságodat?» És az Úr ekép válaszolt: «Nem volna csodálatos, ha egy atya engedné, hogy fia pénzt kérjen tőle, ha ugyanannyiszor módjában volna fia számára száz pengőt félretenni? Azonképen ne csodálkozzál, hogy oly sokáig nem hallgatlak meg benneket ebben a dologban. Mert ahányszor hozzám fohászkodtok, ha talán csak pár szóval vagy gondolatban is, ugyanannyiszor száz pengőnél sokkal többet teszek félre számotokra az örökkévaló javakból».

HUSZONNYOLCADIK FEJEZET.

A vágyódás többszöri fölkelése s az alvás közben előforduló kellemetlenségek.

Midőn egy gyászmisében ezt a zsoltárt énekelték: «Amint kívánczik a szarvas a vízforrásokhoz»,¹ — Gertrúd ezeknél a szavaknál: «úgy kívánczik lelkem tehozzád Istenem», — fölrazta magát lanyhaságából, s így szólt az Úrhoz: «Ó Uram, milyen

¹ Ma nincs meg a gyászmisékben.

lanyha az én vágyódásom utánad, igaz javam után. Azért oly ritkán mondhatom őszintén, hogy szomjazik utánad a lelkem!» Az Úr így felelt: «Necsak néha-néha, hanem gyakrabban mondd, hogy engem szomjaz a lelked. Jóságom és szeretetem ugyanis — amellyel az ember üdvösségét óhajtom — arra ösztönöz, hogy bármiféle jó után vágyódik a kiválasztott lélek, azt úgy vegyem, mintha utánam vágyódnék. Hiszen bennem van elrejtve és belőlem árad ki minden jó. Ha például egészséget, biztonságot, könnyebbséget, bölcseséget, vagy más hasonló kíván valaki, úgy veszem, mintha gyakran vágyódott volna énutánam, hogy érdemét a jutalomra vonatkozólag annál inkább növeljem. Kivéve azt az esetet, ha szándékosan elhajol tőlem: például ha valaki a bölcseséget azért óhajtja, hogy vele büszkélkedhessen, vagy az egészséget, hogy rosszat követhessen el». És hozzátette az Úr: «Azért szoktam az én különös barátaimat testi betegséggel, lelki vígasztalansággal s más efélével terhelni, hogy amikor az ellentétes javak után vágyakoznak, Szívemnek buzgólkodó szeretete annál bőségesebben jutalmazza meg őket».

Egy más alkalommal, szintén isteni fölvilágosítás útján, Gertrúd a következőket értette meg: «Az Úr, kinek gyönyörűsége, ha az emberek fiai között van,¹ néha semmit

¹ Péld. 8, 31.

sem talál az emberben, amiért kegyes leereszkedésében vele lehetne, azért megpróbáltatásokat, vagyis testi, lelki nehézségeket bocsát rá, hogy ily módon alkalma legyen nála időznie». A Szentírás szerint: «Közel van az Úr a megtört szívűekhez».¹ Úgyszintén: «Vele vagyok a szorongatásban».² Ilyeneknek láttára az emberi semmisség háladatossága szívének mélységes érzelmeivel kénytelen fölkiáltani és ismételni az apostol szavait: «Mekkora a mélysége az Isten gazdagságának, bölcsességének és tudásának. Mennyire megfoghatatlanok az ő ítéletei és fölmutathatatlanok az ő utai,»³ melyeket az emberiség üdvösségére kitalált.

Egy éjjel álma közben Gertrúdot boldogító látogatásban részesítette az Úr. Jelenléte által annyira fölüdülve érezte magát, mintha a legizletesebb lakomában lett volna része. Amikor fölébredt, ezekkel a szavakkal köszönte meg az Úrnak: «Hogyan érdemeltem ezt Uram, Istenem épen én, a legmél-tatlanabb, míg mások gyakran olyannyira gyötrődnek álmukban, hogy kiáltásukkal másokat is megijesztenek». Az Úr így válaszolt: «Ha azok, akiket atyai gondviselésem szenvedések által szándékozik megszentelni, éber állapotban testük kényelmét keresik, így megfosztják magukat az érdemszerzés alkalmaitól. Akkor isteni jóságom álom közben bocsát rájuk szenvedéseket, hogy

¹ Zsolt. 33, 19. ² Zsolt. 90, 15. ³ Róm. 11, 33.

legalább ilymódon szerezzenek valami érdemet». Erre Gertrúd kérdezte: «Vajjon érdemükre lehet-e nekik Uram az, amit szándékuk nélkül, sőt akaratuk ellenére szenvednek?» Az Úr pedig ekép válaszolt: «Az én jóságom teszi ezt».

Midőn egy alkalommal Gertrúd kissé figyelmetlenül végezte a zsolozsmát, észrevette, hogy az emberi nem régi ellensége ott van közelében s mintegy gúnyolódva folytatta a zoltárnak eme szavait: «Bizonyosságaid csodásak.»¹ És sietségében megcsonkította az egyes szavakat. Mikor aztán bevégezte, így szólt: «Jól megfizet neked a te Teremtőd, Megváltód és Jegyesed, hogy olyan gyorsan perdülő nyelvet adott. Más alkalommal oly illendően tudod elmondani amit akarsz, de amidőn vele beszélsz, akkor elharapod a szót s magában ebben a zoltárban ennyi betűt, ennyi szótagot és ennyi szót hagytál el». Ebből megértette Gertrúd, hogyha a ravasz ellenség ebben az egy zoltárban oly gondosan összeszámlálta a betűket és szótagokat, milyen súlyos vádat emelhet haláluk után azok ellen, kik elhamarkodva és figyelmetlenül szokták végezni a zsolozsmát.

Egy más alkalommal, midőn Gertrúd sietve font és kis gyapjúfonalakat hajigált el, közben pedig jámbor szándékkal Istennek

¹ Zsolt. 118, 129.

ajánlotta munkáját, látta, hogy az ördög összeszedi azokat a fonalakat, mintegy bűnének bizonyítékául. Mikor emiatt segítségül hívta az Urat, ez az ördögöt elűzte és megdorgálta azért, mert bele merte magát ártani olyan munkába, amely mindjárt kezdetben öneki volt ajánlva.

HUSZONKILENCEDIK FEJEZET.

Az Ur és a szentek följánlása mily hasznos az embernek.

Midőn egyszer Gertrúd magához akarta venni Krisztus testét s fájt neki, hogy oly kevésbé van rá elkészülve, arra kérte a Boldogságos Szűzet és minden Szenteket, hogy ajánlják föl helyette az Úrnak mindazt az érdemességüket, amellyel kiki közülük el volt készülve bárminemű kegyelem megnyerésére. Azonfölül az Úr Jézus Krisztust is kérte, hogy kegyeskedjék érte följánlani azt a tökéletességet, amellyel mennybemene-tele órájában fölkészülve állt az Atyaisten előtt megdicsőítésének elfogadására. Kevéssel ezután, mikor megtudni igyekezett, hogy mit nyert ezzel az imádsággal, az Úr így felelt : «azt nyerted, hogy most már a menny minden lakója előtt valósággal abban az ékességben állsz, amelyet magadnak kértél». És hozzátette az Úr : «Miért ne várhatnád tőlem, a mindenható és jóságos Istentől azt, amit bármely ember megtehet a földön? Hiszen ha valakinek van ruhája vagy ékes-

sége, azzal vagy hozzá hasonlóval fölruházhatja barátját úgy, hogy az épen oly ékesnek tünik föl benne, mint ő maga».

Azután eszébe jutott Gertrúdnak az a többeknek tett ígérete, hogy e napon óértük fogja följánlani szentáldozását. Buzgón imádkozott tehát, hogy őket is részesítse az Úr az említett ajándékban. Erre a következő választ nyerte: «megadom nekik, de szabad akaratra bízom, mikor kívánnak vele fölékesülni». Midőn pedig azt kérdezte Gertrúd, hogy miképen akarja őket fölékesíteni, — így folytatta az Úr: «amely órában tiszta szívvel s őszinte akarattal hozzám fordulnak, hacsak egy röpke szóval vagy fohással is kegyelmemet kérik, azonnal abban az ékességben állnak előttem, melyet imádságodban számukra megnyertél».

HARMINCADIK FEJEZET.

Az Úr testének hatása.

Midőn egyszer Gertrúd arra kérte az Urat, engedje meg neki halála idején, hogy Krisztus testének *éltető Szentsége* legyen utolsó eledele, lélekben azt a választ nyerte, hogy ezzel nem minden tekintetben üdvösséges dolgot kért. Ennek a Szentségnek hatását ugyanis semmiféle testi szükséglet sem kisebbitetheti, annál kevésbbé az az étel, melyet a beteg ilyen fájdalmas szükségben akarata ellenére csak azért vesz magához, hogy életét Isten dicsőségére fönn tarthassa. Ezen

Szentség vételekor tehát az embernek minden java megneemesül az Istennel való egyesülés által. Annál inkább érdemszerzővé válhatik tehát halála idején mindaz, amit a Szentség vétele után tiszta szándékkal cselekszik. Így a türelem, evés, ivás és más hasonló cselekedet a Krisztus testével való egyesülés után az örökkévaló érdemek bőségévé gyarapodnak.

HARMINCEGYEDIK FEJEZET.

A gyakori szentáldozás haszna.

Egy más alkalommal, midőn Gertrúd áldozni készült, így szólt az Úrhoz: «Ó Uram, mit akarsz nekem adni?» Az Úr ezt válaszolta: «Magamat egészen, minden isteni erőmmel, úgy, amint engem Szűz Anyám befogadott». Gertrúd pedig így folytatta: «Mivel nyerek így többet mint azok, akik tegnap velem együtt vettek magukhoz, ma azonban elmulasztják, minthogy te mindig egészen adod magadat?» Az Úr így felelt: «A régieknél szokás volt, hogy aki kétszer viselte a konzuli hivatalt, megelőzte méltóságban azt, aki csak egyszer nyerte el. Így hogyne tündökölné nagyobb dicsőséggel az örökkévalóságban az, aki engem gyakrabban vett magához a földön». Erre Gertrúd sóhajtva így szólt: «Ó, mennyire fölmúlnak majd akkor engem dicsőségben a papok, kik kötelességszerűleg nindennap áldoznak!» Az Úr ezt felelte: «Igaz, nagy

dicsóságben fognak ragyogni azok, kik méltón járulnak az áldozáshoz, de mégis egészen máskép veszem azt, ha valaki irántam való hajlandóságból és gyönyörűségemre közeledik hozzám, mint aki csak tiszteletből és köteleességtudásból jelenik meg előttem. Azért más lesz a jutalmuk azoknak, akik vágyódással és szeretetből áldoznak és más azoknak, akik félelemmel és tiszteletből vesznek magukhoz és ismét más azoknak, akik buzgó áhítatgyakorlatokkal készülnek elő e Szentség vételére. Ezek közül azonban egyikben sem részesül az, aki csak szokásból mutatja be a Szent Miseáldozatot.

HARMINCKETTIK FEJEZET.

Az Úr elégtétele a lélekért.

Gertrúd a Boldogságos Szűz egyik ünnepén egészen különös és csodálatos ajándékokat nyert az Úrtól. Midőn magához tért, hálátlanságára és hanyagságára gondolva, szomorúságában szemrehányást tett magának. Úgy ítélte meg magát, hogy kevés tiszteletet tanúsított az Úr Anyja és Isten többi Szentjei iránt, akiket pedig a nyert különös ajándékért azon a napon jobban dicsőíthetett volna. Az Úr azonban szokott kegyességével megvigasztalta Gertrúdot, midőn így szólt Anyjához és a többi Szentekhez: «mit gondoltok, vajjon eleget tettem-e nektek érte, midőn magamat isten-

ségem édesen áradó gyönyörűségében a ti színetek előtt közöltem vele?» Azok ekkor mind így válaszoltak: «Valóban mértéken túl is eleget tettél nekünk». Most az Úr nyájasan Gertrúdhhoz fordult és kérdezte tőle: «nos, beéred-e ezzel az elégtétellel?» Ő így felelt: «tökéletesen elég volna ez nekem Uram, ha nem zavarna az az egy dolog, hogy amikor te eleget teszel mult hanyagságaimért, legott újakat sietek elkövetni. Hiszen nagyon jól ismerem az eséshez való hajlandóságomat». Az Úr erre ezt felelte: «Olymódon adom neked magamat, hogy nemcsak a mult, hanem jövőbeli hanyagságaidért is teljes elégtételt nyujtok helyetted, csak arra legyen gondod, hogy az Oltári Szentség vétele után őrizd meg magadat tisztán a bűnök szennyétől». Gertrúd erre viszont így szólott: «ám attól félek Uram, hogy ezt sem tudom úgy megtenni, ahogy kellene. Azért arra kérlek, hogy te magad, mint legjóságosabb Mester, taníts meg engem arra, hogyan törülhetem le a szennyfoltokat, ha vétkeztem». Az Úr ezt felelte: «ne engedd soha, hogy egyideig rajtad maradjanak, hanem, amint észreveszed hogy beszennyeződted, azonnal mondd áhitatos szívvel ezt a verset: Könyörülj rajtam Istenem. — Vagy ezt: Ó egyetlen üdvösségem Jézus Krisztus, add, hogy a te üdvösséges halálod eltörülje minden vétkeket». Midőn ezután Gertrúd magához vette Krisztus testét, látta, hogy lelke hófehér fényben kristályként ragyog s Krisz-

tusnak magába fogadott istensége ő benne mint bezárt arany, a kristályon keresztül szórta sugarait. Ugyanekkor csodálatos és kimondhatatlanul boldogító hatásokat hozott benne létre a magába vett Szentség úgy, hogy magának az imádandó Szentháromságnak s minden Szenteknek is nagy gyönyörűséget szerzett. Gertrúd ekkor megértette annak a mondásnak igazságát, hogy Krisztus testének méltó vétele minden lelki veszteséget jóvá tehet.

HARMINCHARMADIK FEJEZET.

Az isteni tekintet hatása.

Egy ízben Gertrúd nagy buzgón készült a szentáldozásra. Vasárnap éjjel azonban egészen kimerültnek érezte magát s azt hitte, hogy nem áldozhatik. Szokása szerint megkérdezte tehát az Urat, hogy mivel lenne jobban tetszésére. Az Úr jóságosan így válaszolt: «Ez alkalommal abban találok nagyobb gyönyörűségemet, ha alázatosságból elhagyod a szentáldozást». Midőn egészen elgyöngülve Gertrúd mégis megjelent a Szent Misén s a lelki áldozás után epedett, épen akkor tért vissza a pap a faluból, hova egy betegnek Krisztus testét vitte. Amint ezt Gertrúd megtudta, heves vágy gyulladt föl benne s így szólt az Úrhoz: «mily szívesen vennék most magamhoz legalább lelkileg, ó lelkemnek élete, ha elég időm lett volna rá, hogy legalább valamelyest előkészüljek».

Az Úr ezt felelte: «Isteni jóságom tekintete a legmegfelelőbb módon elő fog készíteni». Ekkor úgy tetszett, hogy az Úr tekintetét ömlő napsugárként lelkére irányította s így szólt: «rajtad tartom szememet.»¹ Ezen szavakra Gertrúd megértette azt a hármass hatást, melyet az isteni tekintet — a naphoz hasonlóan — a lélekben létrehoz. Úgyszintén azt a hármass módot is, melyen a léleknek elő kell készülnie annak megnyerésére. Az isteni szeretet tekintete ugyanis először a naphoz hasonlóan fehérré teszi a lelket. Megtisztítja minden szennytól úgy, hogy a hónál is fehérebb lesz. Ezt a hatást fogyatkozásainknak őszinte megvallásával érjük el. Az isteni szeretet tekintete másodszor meglágyítja a lelket s alkalmassá teszi a lelki ajándékok befogadására. A viasz is meglágyul a nap melegén s alkalmassá válik arra, hogy képet nyomjanak bele. Ezt a hatást buzgó áhitattal éri el a lélek. Az isteni szeretet tekintete harmadszor az érények színes virágaival termékenyíti meg a lelket úgy, miként a nap termővé teszi a földet s különböző fajta gyümölcsök teremnek rajta. Ezt a hatást odaadó bizalommal érjük el, mellyel Isten határtalan jóságától biztos reménnyel várjuk, hogy minden — jó és rossz egyaránt — javunkra válik.

Midőn ezután a konvent két mise alatt áldozott, az Úr oly nagy kegyességgel mutatta jelenlétét, hogy úgy tetszett, mintha

¹ Zsolt. 31, 8.

minden egyes áldozónak a maga tiszteletre méltó kezével nyújtotta volna az üdvösséges Szent Ostyát, mikor a pap fölöttük keresztet vetett. Az Úr Jézus pedig minden Ostyából nagyon hathatós áldást adott annak, aki magához vette. Gertrúd ezen való csodálkozásában így szólt: «vajjon Uram, nagyobb hatást tapasztalnak-e azok, akik most szentségileg vettek téged magukhoz, mint én, akit érdemem nélkül oly sok isteni áldással halmoztál el?» Az Úr ezt felelte: «vajjon azt tudjuk-e gazdagabbnak, aki drágakövekkel és gyöngyökkel ékeskedik, vagy pedig azt, kinek sok színaranya van elrejtve?» Ezen szavakkal Gertrúdnak értésére adta az Úr, hogy az, aki szentségileg áldozik, az Egyház hite szerint ugyan kétségtelenül bőséges hatását érzi testben, lélekben egyaránt. Ám még gazdagabb lelki gyümölcsét tapasztalja az, aki tisztán Isten dicsőségeért engedelmességből és alázatosságból nem veszi magához szentségileg Krisztus testét, azonban Isten iránt való szeretetben és vágyódásban égve, lelkileg áldozik. Csakhogy ez titok az emberi értelem előtt.

HARMINCNEGYEDIK FEJEZET.

Hogyan engeszteli meg az Isten Fia az Atyaistent.

Egy alkalommal Gertrúd szerette volna megtudni, hogy azon sok ajándék közül, melyben az Úr bőkezű jósága őt részesítette, melyiket volna leghasznosabb közölni

az emberekkel, hogy javukra fordíthassák. Ekkor az Úr vágyának teljesítésére a következő választ adta: «Legnagyobb hasznuk abból volna az embereknek, ha mindig emlékezetükben tartanák azt, hogy én, a Szűz Fia, az emberiség üdvösségeért folyton az Atyaisten előtt állok. Valahányszor ők emberi gyarlóságból szívükben vétkeznek, engesztelésül fölajánlom értük szeplőtelen Szívemet az Atyaistennek. Ha szájukkal vétkeznek, ártatlan ajkaimat. Ha kezükkel vétkeznek, átszegezett kezeimet mutatom be értük. Így bármiben is hibáznak, az én ártatlanságom legott kibékíti az Atyaistent úgy, hogy bűnüket bánva, mindig könnyen megnyerik a bocsánatot. Azért szeretném, ha választottaim minden esetben, amikor csak bűnbocsánatban részesültek, hálát adnának nekem azért, hogy oly könnyű kiengesztelődést szereztem nekik».

HARMINCÖTÖDIK FEJEZET.

A feszület megpillantása.

Egy pénteki napon, mikor már alkonyodott, a feszületre esett Gertrúd pillantása. Mélyen megilletődve, ekkor így szólt az Úrhoz: «Ó én édes Szerelmem, mily sokat s mily fájdalmasan szenvedtél a mai napon üdvösségemért! És én hűtelen ezzel nem gondoltam! Mennyi más mindenféle foglalkozás közt töltöttem el a napot anélkül, hogy áhitattal emlékezetembe idéztem volna,

mit szenvedtél értem, ó én üdvösségem, az egyes órákban. Mennyire nem gondoltam arra, hogy te, mindent életető élet, irántam való szeretetből meghaltál». Erre az Úr így válaszolt neki a keresztről: «amit te elmulasztottál, azt én pótoltam helyetted. Mert én óránként Szívembe szedtem azt, amire neked kellett volna szívedben gondolnod. Így annyira megtelt a Szívem, hogy nagy vágyódással vártam ezt az órát, melyben reám irányítod figyelmedet. Ezzel együtt akarom most följánlani az Atyaistennek mindazt, amit napközben helyetted pótoltam, mivel a te figyelmed nélkül nem szolgálhatna üdvösségedre». Ebből megismerhetjük Istennek hűséges szeretetét az emberek iránt. Mert tisztán azon figyelem útján, melyen az ember fájdalmasan érzi hanyagságát, eleget tesz az Atyaistennek és minden mulasztását a legfőbb módon pótolja.

Egy más esetben, midőn szintén áhítatos figyelemmel szemlélte Gertrúd a megfeszített képét, megértette a következő igazságot: ha valaki buzgó áhítattal nézi Krisztus keresztségét, kegyes irgalommal tekint rá az Úr s lelke mint egy ragyogó tükör, az isteni szeretetből olyan képet vesz magába, melyben az egész mennyei udvar gyönyörűségét találja. Ez oly mértékben lesz neki egykor örök dicsősége, amily szeretettel és áhítattal cselekedte a földön.

Más alkalommal meg a következő oktatást nyerte Gertrúd: Ha az ember a feszülethez fordul, gondolja szívében, hogy az Úr Jézus kedves hangon így szól hozzá: Ime, hogy függtem irántad való szeretetből a kereszten! Meztelenül és megvetetten, egész testemben sebekkel borítva, minden tagomban kifeszítve. És még most is a szeretetnek oly édességét érzi Szívem irántad, hogyha üdvösséged úgy kívánná s más-kép nem üdvözülhetnél, *érted magadért* kész volnék eltérni mindent, amit ítéleted szerint valaha az egész világért eltértem». Ilyen elmélkedéssel ösztönözze szívét az ember hálára, mert valósággal sohasem történik Isten kegyelme nélkül, hogy valaki *a feszületet* látja. Vétkezik tehát az a keresztény, aki üdvösségének ezt a drága árát mintegy hálátlanul csekélybe veszi, mivel soha sincs gyümölcs nélkül, ha valaki áhítattal tekint a feszületre.

Midőn más ízben az Úr kinszenvedésével foglalkozott Gertrúd elméje, megértette, hogy az erre vonatkozó imádságok és olvasmányok végtelenül nagyobb erejűek, mint a többi áhítatgyakorlatok. Mert amint lehetetlen, hogy valaki lisztet vigyen s be ne lisztezze magát, épúgy nem lehetséges, hogy aki némi buzgósággal gondol az Úr kinszenvedésére, ne részesüljön legalább valami gyümölcsében. Ha az ember csak keveset is olvas róla, legalább előkészíti lelkét valamely kegyelem elnyerésére.

A gyakrabban való megemlékezés így gyümölcsözőbb lesz számára, mint másnak több áhítatgyakorlata, melyekben azonban nincs gondja Krisztus szenvedésére. Törekedjünk tehát arra, hogy többször elmélkedjünk az Úr szenvedéséről, hogy az méz legyen nekünk a szánkban, zene a fülünkben s örvendezés szívünkben.

HARMINCHATODIK FEJEZET.

A mirrhacsokor.

Midőn egy éjtszaka Gertrúd ágya mellett levő feszület mintha el akart volna dőlni, feléje hajolt. Gertrúd a keresztet fölemelve így szólt: «Ó édes Jézuskám, miért hajolsz le?» Az Úr legott így felelt: «Isteni Szívem szeretete von hozzád». Erre Gertrúd fogta a keresztet, szeretettel átölelte, szívéhez szorította, csókjaival illette, majd pedig kedveskedve így szólt: «Az én szerelmesem mirrhaboréta nekem».¹ És az Úr a Szentírás eme következő szavait mintegy ajkáról elkapva, folytatta: «keblemen fog pihenni.» Ezzel értésére adta, hogy az embernek minden testi és lelki baját, nehézségét az ő szentes kinszenvedésébe kell gondosan betakarnia hasonlóan ahhoz, mintha valaki tövist szúrna bele egy csokorba. Ha például a bajok türelmetlenségre izgatják az embert, akkor emlékezzék meg az Isten Fiának cso-

¹ Énekek éneke 1, 12.

dálatos türelméről, aki midőn üdvösségünkért föláldozni vitték, szelid bárányként egyetlen türelmetlen szóra sem nyitotta ajkát. Ha pedig alkalom nyílnék arra, hogy az ember a rajta esett méltatlanságot szóval vagy tettel megbosszulhatná, gondoljon arra, hogy az Üdvözítő szívének mélységes szeretetében nemcsak nem fizetett rosszal a rosszért, hanem inkább a legjobbal viszonozta, minthogy szenvedésével és halálával megváltotta azokat is, akik őt halálra üldözték. És így törekedjék az Úr példájára ő is mindig jóval fizetni a rosszért. Épen így, ha valakiben föllángol a gyűlölet azok iránt, akik őt megsértették, emlékezzék arra a túláradó édességre, mellyel az Isten szerelmes Fia még kinszenvedésének kimondhatatlan fájdalmai és halálgyötrelmei között is imádkozott keresztrefeszítőiért: «Atyám! Bocsáss meg nekik».¹ Ezzel a szeretettel egyesülve törekedjék imádkozni ellenségeiért.

Még hozzátette az Úr: «Aki bajait és nehézségeit szenvedésem csokrába takarja azzal az igyekezettel, hogy engem utánózon és minden oldalról az én szenvedésem példájára támaszkodik, *az lesz az, aki igazán keblemen fog pihenni*»; és én mindazt az érdemet, amit türelmemmel s többi erényeimmel szereztem, különös jóindulattal neki fogom ajándékozni érdemeinek gyarapítására». Ekkor Gertrúd ezt kérdezte: «Hogyan fogadod Uram azt, ha valaki különös nagy sze-

¹ Luk. 23, 34.

retetet érez kereszted képe iránt?» Az Úr így válaszolt: «Kedvesen fogadom. Ha azonban valaki szereti az én képemet, szenvedésem példáját azonban nem igyekszik utánozni, azt úgy venném, mint ahogy vehetné a leány, ha édesanyja gazdagon felöltöztetné ugyan a maga ízlése szerint, de nem tenné meg azt, amit a leány legjobban óhajt, sőt még keményen vissza is utasítaná. Amíg az anya megtagadja azt, amit a leány óhajt, ez nem veszi szívesen egyebekben való gondoskodását, mert azt hiszi, hogy anyja a saját tisztességeért, nem pedig leánya iránt való igaz szeretetből rakta rá azokat az ékeségeket. Épen így nem lehet nekem igazán kedves semmiféle szeretet, becsülés és tisztelet, melyet az emberek az én keresztmem képe iránt tanusítanak, ha nem törekesznek ugyanakkor szenvedésem példáját is utánozni».

HARMINCHETEDIK FEJEZET.

A fölfeszített képe.

Gertrúdnak egyszer abban főtt a feje, mikép szerezhette magának egy feszületet, hogy az Úr iránt való szeretetből gyakrabban tisztelhetné. Lelkiismerete azonban visszatartotta, mert attól félt, hogy az ilyen foglalkozás akadályozhatná Isten benső ajándékainak élvezetében. Az Úr azért ezt a megnyugtató választ adta neki: «ne félj semmit! Nem szolgálhat ez neked akadályul a lelkiekben, mert én magam vagyok célja

foglalkozásodnak. Megvallom, nem kis mértékben kedves nekem az az áhítat, melyet valaki keresztrefeszítem képe iránt érez. Mert ha egy király nem lehet gyakran együtt jegyesével, akkor egy kedves rokonát hagyja vele maga helyett. Így mindazt a szeretetet és barátságot, amit a jegyes eziránt mutat, úgy veszi a vőlegény, mintha őiránta tanúsította volna. Jól tudja, hogy menyasszonya mindezt nem tilos barátságból, hanem őhozzá való tiszta szeretetből tette. Épen így gyönyörködöm én is a keresztnek nyújtott tiszteletben, ha annak oka tisztán az irántam való szeretet. Másképp állana természetesen a dolog, ha az ember csak a kereszt birtokának örülne és nem törekednék általa tisztelni azt a szeretetet és hűséget, amelylyel őérette kegyesen magamra vállaltam a szenvedés keserűségét. Avagy, ha valami más módon inkább önszeretetét akarná valaki kielégíteni, mintsem kinszenvedésem tiszteletreméltó példáját követni».

HARMINCNYOLCADIK FEJEZET.

Hogyan vonja magához a lelket az isteni édesség.

Midőn Gertrúd egy éjtszaka az Úr kinszenvedését forgatta nagy buzgón emlékezetében és mintegy elragadtatva, a szent vágyódások mélységes örvényébe sodródott. Ekkor úgy érezte, hogy szíve forró lángra gyúlt a vágyódások nagy tüzetől és így szólt az Úrhoz: «én édes Szerelmem! Ha az em-

berek tudnák azt, amit most érzek, azt mondanák, hogy testi egészségem visszaszerzéseért kötelességem az ilyen hevülettől tartózkodnom. Te azonban ki ismered titkaimat, jól tudod, hogy minden erőm megfeszítésével sem tudom most visszatartani magamat a te édességed okozta átható örömtől». Erre az Úr így válaszolt: «csak az esztelen nem tudja, hogy az én istenségem mondhatatlanul hathatós édessége hasonlíthatatlanul fölülmúl minden emberi gyönyörűséget, mert ez az utóbbi az istenihez képest csak olyan, mint egy pici harmatcsepp a mérhetetlen tenger vizéhez lépest. Ha tehát az emberi élvezetek gyakran oly erővel vonzzák az embereket, hogy nem tudnak tőlük tartózkodni, jólehet tudják, hogy általa testüket és lelküket az örök kárhozat veszedelmébe döntik. Így mennyivel kevésbbé képes az én istenségem édességétől áthatott lélek ellenállani szeretetemnek, amelyből, mint jól tudja, örök boldogsága származik.

Gertrúd ekkor így folytatta: «azt mondhatnák talán, hogy mivel szerzetesrendben fogadalmat tettem, köteles volnék annyira mérsékelni a buzgóság hevét, hogy a rendszabály szigorának eleget tehessek». Az Úr erre a következő hasonlattal kegyeskedett őt megnyugtani: «bizonyos kamarásoknak az a föladatuk, hogy a király iránt való tiszteletből az asztal körül szorgoskodjanak. A király azonban vagy öregségtől elerőtlenedvén, vagy egyébként gyöngéledő állapotban lévén, közülük egyet magához hivat,

mert öröme telik abban, ha egy kis ideig karjain megpihenhet. Nagyon illetlen dolog volna tehát, ha ez a kamarás hirtelen fölállna s a királyt esni engedné azért, mert neki parancs szerint az asztalnál kell szolgálni. Még ennél is nagyobb illetlenség volna, ha az, akit én ingyen szeretetemben a szemlélődés élvezetére vonzok, ettől vissza vonná magát csak azért, hogy a szabályt egész szigorúságában kövesse. Míg én, a mindenség teremtetője és helyreállítója, hasonlíthatatlanul nagyobb örömet találok egy szerető lélekben, mint minden munkában és testi gyakorlatban, melyet valaki szeretet és tiszta szándék nélkül végez. Ha azonban valakit nem az én lelkem vonz egészen kétségtelenül a szemlélődés nyugalmához és mégis elhanyagolja a rendszabályt azért, mert szemlélődés után törekszik, az ilyen mintegy hivatlanul asztalhoz ül a királlyal, holott az asztal előtt állva, szolgálnia kellene neki. Amint tehát az ilyen szolga megvetést von magára tiszteletlensége miatt, épen így jár az, aki a rendszabályt elhanyagolva, saját erejéből törekszik szert tenni az isteni szemlélődés élvezetére, melyet senki sem nyerhet el az én különös ajándékom nélkül. Az ilyennek is több kára, mint haszna lesz belőle, mert az egyikben nem tesz előhaladást, a másokban pedig, melyre kötelezve van, ellanyhul. Aki pedig testi kényelemből — melyre nyilvánvalóan nincs szüksége — elhanyagolja a rendszabályt és külön kedvteléseket keres, az olyképen cselekszik, mint az, aki a király aszta-

lánál való szolgálatra van rendelve, de ahelyett az istállóba megy s lovának tisztogatásával beszenyzezi magát».

HARMINCKILENCEDIK FEJEZET.

Miképen fogadja az Úr a feszület iránt tanúsított tiszteletet.

Egy pénteki napon Gertrúd — miután az egész éjszakát elmélkedésben és forró vágyódásokban töltötte — rágondolt arra, minő gyöngédséggel húzta ki a vasszegeket egy feszületből, mely mindig mellette volt s helyettük szegfűszeget illesztett bele és így szólt az Úrhoz: «Ó édes Szerelmem, hogyan fogadod, hogy kezed és lábad édesen folyó seibeiből kivettem a szegeket és helyükbe illatos szegfűszeget tettem?» Az Úr ezt felelte: «ezt a gyöngédséget oly nagyon értékelem, hogy viszonzásul istenségem legnemesebb balzsamát öntöttem bűneid minden sebébe. A szentek is mind csodálatos módon örömeiket fogják találni benne, mert sebeid tetszetősek lesznek a drága kenet beleöntése következtében». Ekkor Gertrúd így szólt: «vajjon, mindenkivel hasonlóképen bánysz majd Uram, akik ezt cselekszik?» Az Úr így felelt: «Nem mindenkivel, hanem csak azokkal gyakorlom ezt a jótéteményt, akik hasonló szeretettel teszik. Azokat azonban, akik a te példád után indulva lehető buzgósággal cselekszik meg, másodsorban fogom megfélelő módon jutalmazni».

Ezek után fogta Gertrúd a feszületet,

gyöngéden csókolgatta, átölelte és sokféleképen kedveskedett neki. Minthogy azonban szívét az éjjeli virrasztás miatt gyöngének érezte, kevés vártatva letette ezekkel a szavakkal: «Jó éjszakát, édes Jézusom. Engedd, hogy én is aludjam erőm visszaszerzésére, melyet a rólad való elmélkedésben majdnem teljesen kimerítettem». E szavak után elfordult a feszülettől és aludni akart. Mikor így pihent, az Úr jobbkezét feléje tárta a keresztről és csendesen sutto-gva így szólt hozzá: «Hallgass rám, mert a szeretet énekét akarom most neked énekelni». S a «Krisztus-Király, nagy alkotónk»¹ dallamára édes hangon kezdte énekelni a következő verssorokat: «Az én örök szeretetem, szivednek bágyadt gyötrelmem. Szíved édes szeretete Szívemnek legfőbb öröme». Ennek végeztével így szólt: csatolj most ehhez szerelmem a Kyrie eleison helyett — melyet a «Krisztus-Király» minden verse után szoktak mondani — bármely tetszés szerinti kérést és teljesülni fog». Midőn erre Gertrúd néhány ügyért imádkozott, az Úr kegyesen meghallgatta őt.

Ezután újból elénekelt az Úr Gertrúdnak az említett versszakot s végeztével ismét imádkozásra szólította föl őt. Egymásután többször újra elénekelvén ugyanazt a verset, az Úr semmiképp sem hagyta Gertrúdot aludni mindaddig, míg csak úgyszólván minden ereje el nem hagyta őt és rászorult az

¹ Ezt a himnuszt a Laudes végén énekeltek Kyrie-eleison-nal a húsvételőtti három napon.

üdülésre. Végre aztán napfölkelte előtt egy kissé elaludt. Ekkor az Úr Jézus, aki sohasem hagyja magukra azokat, akik őt szeretik, megjelent neki álmában s kegyesen fölültette őt. Midőn ébredéskor észrevette, hogy visszanyerte erejét, buzgó szívvel adott érte hálát az Úrnak.

NEGYVENEDIK FEJEZET.

A Boldogságos Szűz hét órája.

Egy ízben Gertrúd megint virrasztva töltött egy éjszakát s az Úr kinszenvedéséről való buzgó elmélkedésbe nagyon belefáradott. Minthogy pedig a matutinumot még nem mondta el, érezvén, hogy ereje nagyon fogytán van, így szólt az Úrhoz: «tudod, Uram, hogy emberi gyöngeségem sehogy sem lehet el most pihenés nélkül. Taníts meg azért, mily tiszteletet vagy szolgálatot tanúsíthatnék Boldogságos Anyád iránt, mivel az ő köteles óráit nem tudom elimádkozni». Az Úr így felelt: «dícsérj engem édesen hangzó Szívem által annak a sértetlen szüzességnek ártatlanságában, mellyel ő engem szűzen fogant, szűzen szült és szülés után sértetlen szűz maradt. Így utánozta az én ártatlanságomat, melyben engem az emberi nem váltságáért *hajnal idején* elfogtak, megkötöztek, arcul vertek, botokkal ütöttek s különféle szégyennel és gyalázzal illettek». Mikor ezt Gertrúd megtette, látta, amint az Úr isteni Szívét aranyserleg alakjában Szűz Anyjának nyujtotta, hogy igyék

belőle. A Szent Szűz ivott ennek mézédességéből s az ital nemcsak kellemesen kielégítette, hanem szinte magával ragadva, egész valóját áthatotta. Erre Gertrúd következőképpen dicsőítette a Boldogságos Szűzet: «Magasztallak és üdvözöllek, ó boldogság Anyja, a Szentlélekistennek legméltóbb szentélye, Jézus Krisztusnak, az Atyaisten és a te szerelmes Fiadnak édes Szíve által. Kérlek téged, jöjj segítségünkre minden szükségünkben és halálunk óráján. Ámen». Ekkor megértette Gertrúd, hogy valahányszor a jelzett módon dicséri valaki az Urat s azonfölül a Boldogságos Szűz dicsőítésére hozzá teszi ezt a verset: Magasztallak és üdvözöllek . . ., mindannyiszor Jézus Krisztus édes Szívét nyújtja Szűz Anyjának, hogy igyék belőle. A királyi Szűz örömmel fogadja ezt s anyai bőkezűségével kegyesen megjutalmazza őt érte.

És hozzátette az Úr: «dicsérj engem *primára* édesen szóló Szívemmel abban a szelíd alázatosságban, amellyel a sértetlen Szűz egyre jobban és jobban alkalmassá vált az én befogadásomra. Így utánozta ő az én alázatosságomat, amellyel én, élők és holtak bírója, az emberi nem váltságáért a nap első órájában ott álltam egy pogány előtt, hogy törvénykezzék fölöttem.

Terciára: dicsérj engem abban a forró vágyakozásban, mellyel engem az Isten Fiát, a fölséges Atyaisten kebléből a maga szűz méhébe vont. Így utánzott engem abban a forró vágyakozásban, amellyel az emberek

üdvösségét óhajtottam, midőn megostorozva, tövissel koronázva, a harmadik órában a legnagyobb szelidséggel és türelemmel hordoztam fáradt és sebes vállaimon a gyalázatos keresztet».

Szeksztára : «dicsérj engem abban a legbiztosabb reménységben, mellyel az égi Szűz jóakarát és szent szándék által mindig az én dicsőségem után epedett. Így utánzott engem, ki a magas keresztfán függve, a halál legkeserűbb gyötrelmei között is minden erőmből az emberi nem megváltásáért égtem s azért kiáltottam föl : Szomjuhozom ! Mert annyira szomjaztam az emberi lélek üdvösségét, hogyha szükséges lett volna, még keményebb és még keservesebb kínokat is készséggel elszenvedtem volna az ember váltságáért».

Nónára : «dicsérj engem az én isteni Szívemnek s a szeplőtelen Szűz szívének abban a kölcsönös forró szeretetében, amely a legfölségesebb istenséget az ő szűz méhében a leggyöngédebben és elválaszthatatlanul egyesítette az emberséggel. Így utánzott engem, az élők életét, aki kilenc órakereszetem nagysága miatt a legkeservesebb halált szenvedtem el a keresztfán az emberiség váltságáért».

Vesperára : «dicsérj engem abban a törhetetlen hitben, amellyel kínhalálom idején, midőn az apostolok megfutottak s mindenki kétségbe esett, egyedül a Boldogságos Szűz maradt meg rendületlenül az igaz hitben. Így utánzott engem abban a hűségemben,

amellyel már meghalva, a keresztről levéve, egész a pokol tornácáig követtem az embert, hogy irgalmasságom mindenható kezével onnan kiragadjam s a paradicsom örömeibe vezessem».

Kompletóriumra: «dicsérj engem abban a minden magasztalásra méltó állhatatosságban, mellyel az én Édes Anyám minden jócselekedetben és erényben mindvégig állhatatos maradt. Így utánczott engem, ki oly nagy gondossággal hajtottam végre az emberi nem megváltásának művét, hogy amikor keserves halállal már megszereztem az ember igaz szabadságát, romolhatatlan testemet még a sírnak is átadtam s ezzel megmutattam, hogy az emberiség üdvözítéseért még a legmegalázóbb dologtól sem riadtam vissza.

NEGYVENEGYEDIK FEJEZET.

Az Úr iránt való barátság megnyilvánulása.

Mivel az emberekkel való érintkezés Gertrúdnak sokszor nagyon terhére volt (hisz azoknak, kik Istent szeretik, Istenen kívül minden vigasztalhatatlan fájdalomnak tetszik), azért gyakran hirtelen fölkel, lelke buzgalmában az imádság helyét kereste föl s így szólt: «íme, Uram, unalommal tölt el most minden teremtmény, egyedül csak a te társaságodat és beszédedet akarom élvezni. Azért minden teremtménynek búcsút mondvá hozzád fordulok, szívemnek és lelkemnek egyetlen egész javához és öröméhez». S az Úr öt szent sebét csókolgatva, ötször olvasta

ezeket a szavakat: «*Üdvözlégy Jézusom!* Istenséged gyönyörűségével, az egész terem-
tés vágyódásából üdvözöllek, átkarollak és
csókokat hintek a szeretet sebeire». Erre a
fohászra az Úr sebeinél elszállt minden
unalma s az áhítat örömeiben üdülést talált.

Gertrúd ezt többször ismételte, egy nap
megkérdezte az Úrtól, hogyan fogadja, ha
néha talán csak rövid időt szentelhet erre a
gyakorlatra. Az Úr így felelt: «*Úgy foga-
dom, ahogy egy barát fogadja jóbarátjától,*
ha az őt egy napon át vendégül látja és szó-
ban és tettben a legnagyobb szívességgel tö-
rekszik előtte barátságát kimutatni. Amint
pedig kedveskedésekkel ilymódon elhalmo-
zott vendég szívében gyakran eltűnődik,
hogyan viszonzhatná mindezt méltóképen
barátjának, ha az esetleg betér hozzá. Épen
így gondolok én is reád szüntelenül isteni szí-
vemben s már most gondosan intézkedem,
hogyan jutalmazlak meg az örök életben
mindenható, bölcs és jóságos bőkezűségem
mértéke szerint százszoros, sőt ezerszeres
szeretettel mindazért az üdvözlésért, mellyel
te a földön engem megörvendezettél».

NEGYVENKETTEDIK FEJEZET.

A töredelem hatása.

Nagy félelemben volt egyszer a konvent az
ellenség miatt,¹ melyről az a hír járta, hogy

¹ Úgy látszik Adolf királyról szól, ki 1294-ben
Albert fiai ellen vezetett hadat és Eisleben vidékét
elfoglalta.

erősen fölfegyverkezve közeledik a monostor felé. Ezen nagy szükségben közösen elimádkozták a zsoltárokat s közbeszótták az «Ó, boldogságos fény» kezdetű verset s a «Jöjj el Szentlélekisten» antifónát. Mikor Gertrúd a többiekkel együtt buzgón imádkozott, lélekben megértette, hogy az Úr ezen imádsággal némelyek lelkét a Szentlélek által törödelemre indította. Miután fölismerték hanyagságukat, megbánták azokat és készséggel megfogadták, hogy megjavulnak és a jövőben erejükhöz képest mindezeket elkerülik. Ekkor Gertrúd látta, hogy szívéből felhő száll föl, amely körülveszi a kolostort és környékét s minden ellenséget elűzött onnan. Ám minél töredelmesebb és a jóra készsebb volt valamelyiknek szíve, annál hathatósan szállt föl belőle a felhő s messze elűzött minden ellenséges hatalmat. Ebből megértette Gertrúd azt is, hogy az ellenség okozta félelemmel az volt az Úrnak legfőbb szándéka, hogy ő szeretett szerzetének szívért magához vonja. Így a szorongatásban megrendülve, minden hanyagságtól megtisztulva, az ő atyai oltalma alá menekültek, ahol isteni vigasztalása segítségét annál hathatósan megtapasztalták.

Ekkor így szólt Gertrúd az Úrhoz: «mondj csak jóságos Uram, miért üt el az, amit nekem érdemem nélkül kegyes vagy kijelenteni, néha oly nagyon a másoknak adott kinyilatkoztatásoktól, hogy némelyek épen ezért különböztetik meg, holott én jobb szeretném azokat titokban tartani,

mintsem nyilvánosságra hozni?» Az Úr ezt felelte: «ha egy tanítót különböző nyelvű emberek kérdeznének s az mindegyiknek csak egy nyelven válaszolna, nem használna semmit, mert nem értenék meg. Ha azonban kinek-kinek a maga nyelvén felel, tehát a latinnak latinul, a görögnek görögül, akkor annyival nyilvánvalóbb lesz az ő bölcsesége, mennyivel helyesebben fejezi ki magát az illető nyelvén. Hasonló módon történik velem is: minél különbözőbben közlöm valakivel ajándékaimat, annál világosabban tűnik ki az én kifürkészhetetlen bölcseségem mélysége, mellyel kinek-kinek értelmi színvonala s tölem nyert fölfogó képessége szerint nyilatkoztatom ki azt, amit akarok. Így az egyszerűbbeket inkább külső hasonlatok útján tanítom, a fogékonyabb értelműekkel azonban bensőbb, elrejtettebb ismereteket közlök».

NEGYVENHARMADIK FEJEZET.

Az Úrnak tetsző imádság.

Más alkalommal, midőn a konvent ugyanazon szükségben az «Áldd lelkem az Urat» kezdetű zsoltárt mondotta, minden egyes versnél megfelelő imádsággal, megjelent Gertrúdnak az Úr s minden versnél, mellyel bocsánatot esdettek le a földre, szentséges oldalának édes sebét csókra nyujtotta neki. Midőn ő többször egymásután megcsókolta, az Úr nyilván jelezte, hogy ezt rendkívül kedvesen veszi tőle. Ekkor Gertrúd így szólt

az Úrhoz : «Kérlek, jóságos Uram, taníts meg engem egy rövid imádságra, melyet a te jóságod egyforma kegyességgel fogad bárkitől, aki ájtatosan elmondja». Erre isteni ihletés folytán a következő fölvilágosítást nyerte : aki buzgó áhitattal ötször elmondja ezeket a verseket : «Jézus, világ Megváltója, hallgass meg bennünket, te, akinek semmi sem lehetetlen, csak az, hogy ne könyörülj a nyomorultakon». És : «Aki a világot kereszted által megváltottad, Krisztus, hallgass meg bennünket !» És : «Üdvözlégy Jézus, mézzelfolyó Jegyes, istenséged gyönyörűségében az egész mindenség szívéből üdvözöllek, átölellek és a szeretet sebén csókollak». Azután ezt : «Erősségem és dicsrétem az Úr és üdvösségemre lett nekem». Ekkor az Úr öt sebének tiszteletére, mialatt rózsapiros sebeit Gertrúd ájtatosan megcsókolta, valamely tetszészerinti kérést vagy imádságot fűzött hozzá, melyet Jézus Krisztusnak édességes Szíve, a Szentháromság hárfája által ajánlott. Ezt az Úr bármely, még oly nagy fáradsággal végzett imádság helyett is kegyesen elfogadja.

Más alkalommal ugyanazon zsoltár ismétlése közben látta Gertrúd, amint az Úr Jézus egy feszületnek sebeiből, melyet rendszerint a testület előtt szoktak vinni, lobogó lángokat bocsátott az Atyaistenhez a szeretetért. Ezzel égő vágyának és szeretetének nagyságát akarta megmutatni, mely a szerzetház lelki üdvösségeért szívét eltöltötte.

NEGYVENNEGYEDIK FEJEZET.

Az Úr gyönyörűsége a lélekben.

Egy napon Gertrúd áldozni akart. Ám betegsége miatt egészen erőtlennek érezvén magát, azért áhítata is csekélyebb volt. Így szólt tehát az Úrhoz: «Ó lelkem édessége! minthogy magamat nagyon is méltatlannak érzem szent tested és véred vételére, ez alkalommal elmulasztanám a szentáldozást, ha kivüled bármely teremtményben örömet és enyhülést találhatnék. De mivel napkelettől napnyugatig, déltől északig semmit se ismerek, amiben vigasztalást és üdülést találhatnék rajtad kívül, azért vágyódásom szomjúságában égve, epedve és sietve megyek hozzád, élő forráshoz». Az Úr jóságában kegyesen fogadta ezt tőle s így válaszolt neki: «az én isteni tekintetem kimondhatatlan örömét találja benned, kit számos és különféle kegyelemajándékaimmal magamnak oly kedvessé teremtettelek. Isteni hallásom mintha csak a legkedvesebb zenében gyönyörködnék ajkadnak minden szavára, amellyel vagy a bűnösökért, vagy a megholtakért imádkozol, vagy valakit megfeddesz, tanítasz, vagy bármi módon szót ejtesz az én dicsőségemre. Még akkor is, ha semmi haszna sem lenne belőle senkinek, jóakarated s rám irányuló szándékod miatt édesen hangozik fülemben és isteni Szívemet egész mélységében átjárja. Reménységed is, mellyel folyton utánam epedsz, a legkedvesebb illat gyönyörűségét szerzi nekem. Végül

minden sóhajodnak és vágyadnak édesebb ízét érzem minden fűszernél».

Ekkor Gertrúdnak az a kívánsága támadt, hogy az Úr adná vissza mihamarabb régi egészségét azért, hogy a rendszabályt annál buzgóbban megtarthassa. Az Úr jóságosan így felelt neki: «ugyan miért kíván az én jegyesem nekem terhemre lenni azzal, hogy akaratommal ellenkezik?» Gertrúd viszont kérdezte: «vajjon akaratommal ellenkezőnek ítéled-e ezt a vágyamat, amellyel tisztán a te dicsőségedet keresem?» Az Úr ezt felelte: «hogyan ezt a dolgot szóba hoztad, gyermekes felfogásodnak tudom be. De azt már csakugyan nem venném jó néven, ha vele tovább is zaklatnál». Az Úrnak ezen szavaiból megértette Gertrúd, hogy aki azért óhajt egészséges lenni, hogy Istennek szolgáljon, jól cselekszik. Ám sokkal tökéletesebb dolog, ha az ember magát egészen Isten akaratára bízva abban a hitben, hogy amit Ő rendel felőle — legyen bár kedvező vagy kedvezőtlen — az válik neki legjobban üdvösségére.

NEGYVENÖTÖDIK FEJEZET.

Az Úr Jézus Szívének dobbanási.

Gertrúd midőn egyszer a többieket szentbeszédre látta sietni, így panaszkodott az Úrnak: «tudod, én Szerelmem, hogy szívem mélyéből szeretném meghallgatni most a szentbeszédet, ha gyöngeségem nem gátolna benne». Az Úr kérdezte: «akarod-e kedve-

sem, hogy én prédikáljak neked?» Gertrúd azt felelte: «A légnagyobb örömmel». Ekkor az Úr Szíve fölé vonta őt úgy, hogy benne két csodálatos és nagyon édes dobbanást érzett. Az Úr így szólt hozzá: «ezen két dobbanás mindegyike háromféle módon eszközli az ember üdvösségét. Az első dobbanás a bűnösöknek szerez üdvösséget. A második pedig az igazaknak. Az első dobbanás által ugyanis az Atyaistenhez szólok szünet nélkül s őt a bűnösök iránt kegyessé és irgalomra hajlandóvá teszem. Másodszor minden szentjeimhez szólok s előttük testvéri hűséggel mentegetem a bűnöst s őket érte való imádságra serkentem. Harmadszor magához a bűnöshöz szólok, őt irgalmasságomban bűnbánatra hívom fel s kimondhatatlan vágyakozással várom megtérését».

«A második dobbanással először az Atyaistenhez szólok, hogy kívánjon nekem szerencsét azért, mert vérem árát oly hasznosan fordítottam az igazak megváltására, kiknek szívében most oly sokféle gyönyörűséget találok. Másodszor az egész mennyei sereghez szólok, hogy együttesen magasztalják az igazak dicséretes életmódját s hálát adjanak nekem minden jócselekedetért. Harmadszor magukhoz az igazakhoz szólok s különböző módon kedveskedem nekik és arra intem őket, hogy napról-napra, óráról órára előbbre haladjanak. S amint az emberi szív dobogását nem akadályozza a látás és hallás vagy más kézimunka. Épen úgy nem tudja az égnek, földnek s az egész minden-

ségnek kormányzása lassítani, vagy megakadályozni isteni Szívemben ezt a két dobbanást».

NEGYVENHATODIK FEJEZET.

Mikép fogadja Isten az álmatlanságot.

Gertrúd ezután majdnem egy egész éjtszakát álmatlanul töltött s nagyon elgyöngült. Erejének ezt a megfogyatkozását szokott módon fölajánlotta az Úrnak örök dicsőségére és az egész mindenség üdvösségére. Az Úr részvétellel lévén iránta, megtanította, hogy a következő szavakkal hívja Őt segítségül: «azon nyugalmas gyönyörűségre, amellyel öröktől fogva az Atyaisten keblén pihentél s azon kedves nyugalomra, mellyel kilenc hónapon át Szűz Anyád méhében tartózkodtál, arra az édes öröme, amellyel valaha egy téged szerető lélekben szállást vettél, kérlek téged, irgalmas Isten: ne az én kényelmemért, hanem a te örök dicsőségédért engedj nekem valami kevés nyugalmat, hogy fáradt tagjaim a munkára ismét alkalmassá váljanak».

Midőn Gertrúd e szavakat elmondotta, úgy tetszett neki, mintha lépcsőkön haladna fölfelé s az Úrhoz közelednék. Ekkor az Úr jobbkézfelől egy nagyon kedves nyugvóhelyet mutatott neki elkészítve s így szólt hozzá: «jőjj, választottam, pihend ki magadat s próbáld meg, vajjon az én soha nem nyugvó szeretetem enged-e pihened». Ekkor Gertrúd az Úr mézzelfolyó Szívére bo-

rult s boldogító dobogását érezvén, így szólt az Úrhoz: «Ó édes Istenem, mit mondanak most nekem ezek a dobbanások?» Az Úr következőkép válaszolt: «ha valaki a virasztástól kimerülve azokkal a szavakkal, melyeket most sugalltam neked, arra kér engem, hogy az én dicsőségemre s az ő erejének visszanyerésére engedjek neki nyugalmat. És ha talán nem hallgatom meg, türellemmel és alázatosan viseli gyöngeségét, isteni szeretetem és jószágom sokkal kegyesebben fogadja ezt, mintha valaki egészséges testtel az egész éjszakát imádságban virasztaná át».

NEGYVENHETEDIK FEJEZET.

Az isteni akarat tetszése.

Gertrúdnak betegsége alatt láza izzadás után hol emelkedett, hol pedig leszállt. Midőn egy éjszaka egészen átizzadt, aggodva gondolt arra, vajjon ennek következtében betegségének rosszabbra vagy jobbra kell-e fordulnia. Ekkor megjelent neki az Úr Jézus mint kedves virág s jobb kezében egészséget, baljában pedig betegséget hozott. Gertrúd felé nyujtotta mindkét kezét, hogy válassza azt, amit óhajt. Ő azonban mind a kettőt elhárította s lelke buzgóságában köztük előre lépve, az Úrnak édességes Szívéhez közeledett, amelyben minden jónak teljessége van elrejtve. Így az ő imádandó szent akaratát kívánta megtudni. Az Úr szívesen vette ezt tőle. Ő azonban

arcával elfordult az Úrtól s fejét hátulról hajtva az Üdvözítő keblére, így szólt : «íme, Uram, arcomat most elfordítom tőled s szívem mélyéből azt óhajtom, hogy ne tekintsd az én akaratomat, hanem teljesüljön rajtam mindebben a te drága szent tetszésed».

Itt vessük elménkbe a következő igazságot : a hű lélek oly tántoríthatatlan bizalommal bízza rá magát és mindenét a jó Isten intézkedésére, hogy szinte örül annak, ha nem tudja, mit tesz vele az Úr. Ilymódon annál tisztábban teljesedik benne a jó Isten akaratának tetszése. Ekkor az Úr édes Szívének mindkét oldalából, mintha egy tele hordóból csöveken folyt volna ki, két kis patakot bocsátott az ő szívébe s így szólt : «mivel egészen lemondta saját akaratáról, isteni Szívének minden édességét és gyönyörűségét kiöntötte és reád irányítom». Erre Gertrúd így szólt : «mivel isteni Szívedet jóságos Uram, különböző módon már többször nekem ajándékoztad, szeretném tudni, micsoda hasznom lehet abból, hogy most ismét bőkezűen nekem nyujtod». Az Úr ezt felelte : «Nemde azt tanítja a katolikus hit, hogy aki egyszer áldozik, azzal én közlöm magamat az ő üdvösségére mindazokkal a javakkal, melyek az én istenségemnek s egyúttal emberségemnek kincstárában vannak. Már most minél többször áldozik valaki, annáljobban megsokszorozódik és gyarapszik boldogságának bősége».

Az érzékeknek Istenben való öröme.

Egy ízben többen azt tanácsolták Gertrúdnak, hogy a szemlélődéssel hagyjon fel addig, míg egészsége helyre nem áll. Követve azon szokását, hogy mások véleményére mindig többet adott mint a magáéra, intelmeiket most is megfogadta. Csak a Krisztus feszületének ékesítésével járó külső örömeket engedte meg magának. Ilymódon mintegy játszva visszatartotta magát a szemlélődés belső hevétől, de Krisztus képének külső ábrázolása mégis állandóan Jegyesére emlékeztette. Azért egy éjszaka azzal a gondolattal foglalkozott, hogyan készíthetne az ágytakarókból kedves sírt a fölfeszítettnek, melybe pénteken estefelé az ő kinszenvedésének emlékére lefektethetné. A jóságos Úr, aki a szerető léleknek inkább szándékát nézi, mintsem munkáját, ebben a foglalkozásában hozzácsatlakozott s e szavakat mondotta neki: «Gyönyörködjél az Úrban és megadja neked szíved kívánságait».¹

Ezen szavakból megértette, hogyha valaki Istenért keres gyönyörúséget az ilyen dolgokban, akkor az Úr is gyönyörúséget talál az ő szívében, mint ahogy a családátya örül a vendégeit szórakoztató játékos ügyességének, míg ez a maga játékában gyönyörködik. Ez a szívnek kívánsága, melynek teljesülését megnyeri az olyan ember, aki

¹ Zsolt. 36, 4.

Istenért külső dolgokban ártatlanul örömét keresi. Az ember szíve természetszerűleg kívánja azt, hogy Isten benne örömét találja.

Ekkor Gertrúd így szólt: «Ugyan mit nyersz szerelmes Istenem az ilyen gyönyörűséggel, amely az érzékek kedvtelésének szolgál inkább, mintsem a szellemnek?» Az Úr ezt felelte: «amint az uzsorás nem szívesen engedi el ha csak egy dinárt nyerhet is, úgy én is, aki kedvemet akarom benned találni, még nehezebben engedném meg, hogy csak egy gondolatod, vagy ujjad hegyének egy értem tett mozdulata is elveszzen anélkül, hogy azt az én nagyobb dicsőségemre s a te örök üdvösségedre ne fordítanám». Gertrúd viszont így szólt: «ha mérhetetlen jószágod ennyire gyönyörködik ezekben a dolgokban, akkor mennyire gyönyörködöl abban az énekben, melyet a szentek mondásaiból a te dicsőségedre állítottam össze s amely tiszteletreméltó kinszenvedésed emlékezetét egészen magában foglalja».¹ Az Úr így felelt: «Annyira, amennyire mint gyönyörűségét találja valaki abban, ha barátja szeretettel átkarolva, egy szépséges kertbe vezeti őt, hol a gyöngye szellő kellemes illatot hoz feléje, virágok kedves nyílása bájolja el, édes hangok harmóniája csalogatja s a legpompásabb gyümölcsök kellemes íze üdíti föl. Ezért az örömért meg foglak jutalmazni téged és azt is, aki ezt az éneket áhítattal zengi azon a keskeny úton, mely az örök életre vezet.

¹ Szent Gertrúdnak ez az éneke elveszett.

A szeretet bágyadtsága.

Valamivel később, mikor Gertrúd már hetedik ízben feküdt s egy éjtszaka az Úrral foglalkozott, az kegyes jóságában hozzáhajolt s így szólt: «jelentsd nekem barát-nóm, hogy az irántam való szeretetből lankadsz». Gertrúd így felelt: «hogyan merhet-ném én méltatlan létemre azt mondani, hogy a te szereteted miatt lankadok?» Az Úr ezt felelte: «aki akaratát önként följánlja nekem arra, hogy valamely nehézséget értem elviseljen, az igazán dicsekedhetik és dicsekedve jelentheti, hogy irántam való szeretetből lankad, ha a nehézségben türelem-mel s reám tekintve állhatatos marad». Gertrúd most azt kérdezte: «és mi hasznod van neked, Szerelmem, ebből a kijelentésből?» Az Úr így felelt: «egy ilyen kijelentés gyönyörűség istenségemnek, tisztelet emberségemnek, élvezet szememnek s dicséret fülemnek». Még hozzátette az Úr: «az, akitől ilyen kijelentést kapok, bőséges vigasztalást nyer érte. Azonfelül könyörülő szeretetem is hathatósan megindul s nagy erővel kényszerít arra, hogy meggyógyítsam a töredelmes szívűeket, vagyis azokat, akik kegyelem után vágyódnak. Bocsanatot prédikálják a foglyoknak, vagyis a bűnösöknek. Szabadulást a bezártaknak, vagyis megváltást a tisztítóhelyen szenvedő lelkeknek».

Ezután így szólt Gertrúd az Úrhoz: «vajjon ezen hetedik betegség után kegyes le-

szel-e irgalmasság Atyja, visszaadni régi egészségemet?» Az Úr így felelt: «ha első betegségemben közöltem volna veled, hogy hétszer fogod az ágyat nyomni, emberi gyöngeségből megijedve talán türelmetlenségbe estél volna. Ha pedig most megígérném, hogy utoljára szenvedsz ebben a betegségben, akkor biztos reményben vágyakoznál a vége után. Így érdemed kisebbednék. Azért teremtetlen bölcseségemnek atyai gondviselése a te hasznodra úgy intézkedik, hogy mindkettő ismeretlen marad előtted. Ezért kénytelen vagy teljes szívedből utánam epedni. Minden külső és belső nehézségedet bizalommal nekem ajánlod. Én szerető hűséggel tekintek rád, gondoskodom rólad s nem engedem, hogy erőd fölött való szenvedés érjen, mert nagyon jól ismerem türelmednek gyöngédségét. Ezt megláthatod abból is, hogy az első betegség után nagyobb gyöngeséget éreztél mint most, ebben a hetedikben. Ezt ugyan az emberi ész lehetetlennek gondolná, az én isteni mindenhatóságom azonban meg tudja tenni».

ÖTVENEDIK FEJEZET.

Élni vagy halni mindegy volt Gertrúdnak.

Egy éjtszaka, midőn Gertrúd sokféle módon kifejezte Isten iránt való szeretetét, egyebek közt azt is megkérdezte az Úrtól : mit jelent az, hogy hosszú betegeskedése ellenére sem kívánja tudni, vajjon betegsége halállal, vagy pedig gyógyulással végződik-e.

Az Úr így válaszolt : «ha a vőlegény menyasszonyát egy rózsabokorhoz vezeti, hogy ott rózsát szedjen s koszorút kössön belőle neki, a menyasszony oly nagy örömét találja a vőlegénnyel való beszélgetésben, hogy sohasem kérdezi, melyik rózsát szeretné leszakítani a vőlegény. Amelyik rózsát pedig leszakasztja s a menyasszonynak nyújtja, mindazt különbség nélkül elfogadja s örömmel fűzi koszorúba. Így a hívő lélek is, kinek legfőbb gyönyörúsége az én akaratom. Ebben olyan örömét találja, mint egy rózsabokorban. Egyforma készséggel veszi, akár kedvem tartja visszaadni egészségét, akár pedig be akarom fejezni földi életét. Mert teljes bizalommal engedi át magát az én atyai szeretetemnek».

ÖTVENEGYEDIK FEJEZET.

Az ördög ijedtsége a szerény üdüléstől.

Egy másik éjtszaka, mivel Gertrúd nagyon el volt gyöngülve, pár szőlőfürttel fölfrissítette magát azzal a szándékkal, hogy az Urat üditi föl a maga személyében. Az Úr nagylelkűen fogadta ezt s így szólt hozzá : «most kárpótoltál engem azért a keserűségért, melyet irántad való szeretetből a keresztfán a szivacsból szíttam. Most a te szívedből szívok helyette mondhatatlan gyönyörűséget. Minél tisztább szándékkal üdítéd föl testedet, annál kedvesebb üdülést találok én is a te lelkedben».

Midőn a szőlő héját és magjait, melyet

Gertrúd a tenyerébe gyűjtött, a szoba közepére szórta, jelen volt a sátán, minden jónak ellensége s amit ő elszórt, össze akarta szedni, mintegy a beteg bűnének bizonyságául, aki a rendszabály ellenére a matutinum ideje előtt evett. Alig ért azonban hozzá a szőlőhékhoz, elviselhetetlen forróságtól gyötörve, rettenetes ordítással hirtelen kirohant a szobából. Arra azonban a leggondosabban ügyelt, hogy még csak a lába se érjen egyetlenegy szőlőhékhoz sem, melynek puszta érintésekor oly tűrhetetlen kínzó fájdalmat érzett.

ÖTVENKETTEDIK FEJEZET.

A hibák haszna.

Egy éjtszaka Gertrúd megint a szívét vizsgálta és azt a hibát vette észre magában, hogy meggondolatlanul, szükség nélkül, tisztán megszokásból sokszor mondta: Isten tudja. Midőn ezért szemrehányást tett érte magának, arra kérte az Urat, hogy irtsa ki belőle gyökerestől e hibát s adjon neki azt a kegyelmet, hogy az ő mézzel folyó nevét sohasem ejtse ki hiába. Az Úr jóságosan így felelt neki: «ugyan miért akarnál engem megfosztani a tisztelettől, magadat meg attól a nagy jutalomtól, melyben mindannyiszor részesülsz, mikor ezt vagy más hasonló hibát észrevéve elhatározod, hogy jövőre óvakodni fogsz tőle? Mert ahányszor valaki irántam való szeretetből legyőzni törekszik hibáját, annyi tiszteletet és hűséget

tanusít irántam, mint ura iránt a katona, ha a harcban serényen szembeszáll ellenségeivel s erős kezével mind leveri őket».

ÖTVENHARMADIK FEJEZET.

Istennek a lélek iránt való hűsége.

Sokszor megesik, hogy az ember nehezebben tűri el a sérelmet barátjától, mint ellenségétől. A zsoltár is mondja: «ha ellenségem átkozott volna engem, eltűrtém volna».¹ Azért, midőn azt látta Gertrúd, hogy egy valaki, akinek lelki üdvösségére sok buzgóságot és odaadó fáradságot fordított, nem hallgat rá kellő hűséggel, sőt egyik-másik utasítását szinte megveti és elcsavarja, ezen való szomorúságában az Úrhoz menekült. Az Úr így vigasztalta őt: «Ne szomorkodjál leányom, mert én engedtem meg azt a te legnagyobb lelki javadra. Egy anya, aki gyöngéden szeretett gyermekét mindig maga mellett szeretné tartani, akkor, amikor a fiú játszótársaihoz akar szaladni, bizonyos távolságban valami félelmet keltő tárgyat helyez el, hogy a gyermek megijedve, visszafusson az ő ölébe. Hasonlóképen én is azt szeretném, hogy sohasem távozzál mellőlem, azért megengedem, hogy barátaid egyben-másban ellened forduljanak. Mivel egyetlen teremtményben sem találsz tökéletes hűséget, annál buzgóbban siess vissza hozzám, minél jobban megismered bennem minden örömnök teljességét s a változatlan hűséget».

¹ 50, 13.

Ezután az Úr mint gyöngé kisededet ölébe vette Gertrúdot, sokféleképen kedveskedett neki s isteni ajkát füléhez tartva, így szólt hozzá: «mint a szerető anya csókjaival szokta megédesíteni kisededének azokat a kellemetlenségeket, melyek őt érik, én is a szeretetnek ezen édes szavaival kívánom enyhíteni minden bajodat és kellemetlenségedet». Midőn ily módon már egyideig élvezte Gertrúd az isteni vigasztalások végtelen boldogságát, az Úr e szavakkal nyújtotta neki Szívét: «vizsgáld át most leányom Szívemnek egész belsejét és lásd, mily hűségesen rendeztem el és ékesítettem föl a te lelked üdvösséges előmenetelére mindazt, amit valaha reám való tekintetből cselekedtél. Gondolkozzál, vajjon csak egy szóban is vádolhatsz-e hűtlenségről».

Midőn Gertrúd ezt megtette, úgy tetszett neki, hogy az Úr azzal a kellemetlenséggel mint aranyvirágokkal ékesítette föl őt. Ekkor néhány személy jutott eszébe, kikről tudta, hogy másféle bajok súlya alatt görnyednek, azért így szólt az Úrhoz: «mennyeivel méltóbb jutalmat és drágább ékességet érdemelnek jóságodtól, irgalmas Atyám, ezek, akik ily súlyos terheket hordanak s nem nyernek könnyebbülést olyan vigasztalásokban, aminőkben én, méltatlan, gyakran részesülök. Ennek ellenére mégse viselem kellő türelemmel mindazt, ami velem történik». Az Úr így felelt: «ebben és minden másban a leggyöngédebb szeretet féltő gondját tanúsítom irántad. Valamint a szerető

édesanya, noha szívesen ékesítené föl kisgyermekét ezüsttel-arannyal, de mivel tudja, hogy ennek súlyát nem bírja el, azért gyöngö virágokkal ékesíti, amelyek súlyukkal nem nehezdednek rá s mégis dísz adnak neki. Épúgy enyhítem én a te bajaidat, hogy súlyuk alatt össze ne roskadj, de azért a türelem érdemének se légy híjával».

Midőn Gertrúd az ő üdvösségéről gondoskodó isteni szeretetnek ezt a mélységét látta, hálája buzgó dicséretben tört ki. Ekkor megértette, hogy az az ékesség, melyet az Úr gyöngö, de ragyogó virágok képében mutatott neki, mintegy tömöttebbé vált azon hála folytán, amellyel dicséretet énekelt az Úrnak az őt ért kellemetlenségéért.

ÖTVENNEGYEDIK FEJEZET.

A jóakarát gyümölcse.

Egy alkalommal követség érkezett a monostorba egy úrtól, hogy néhány nővért magával vigyen a rendszabálynak egy más monostorba való bevezetésére. Az erről való beszéd Gertrúdnak is fülébe jutott. Mivel tele volt jóakarattal és készséggel mindaz iránt, ami Istennek tetszik, bár testi ereje hiányzott, azonban az Isten dicsőségéért való buzgalomból a keresztrefeszítettnek egy képe előtt mégis följánlotta szívét Istennek, hogy testével s lelkével mindenben az ő tetszését teljesíthesse. Ez a följánlás annyira megnyerte az Úr kedvét, hogy sze-

retetében lehajolt hozzá a keresztfáról. Szelíden átölelte és kimondhatatlan örömmel magához emelte Gertrúdot, mint ahogy egy már-már reményevesztett beteg örül a rég-óhajtott orvosságnak, amelytől egészségének visszanyerését várja. Azután szentséges oldalának sebéhez érintette őt s így szólt hozzá: «Üdvözlégy, drága jegyesem, sebeimnek szelíd orvossága s minden fájdalmamnak édes enyhülése». Ezen szavakból megértette Gertrúd, hogy aki akaratát teljesen fölajánlja mindarra, ami Istennek tetszik, noha tudja, hogy szenvedés vár rá, ezt úgy veszi a jó Isten, mintha az illető az ő szenvedésének idején sebeire a legenyhítőbb orvosságot alkalmazta volna.

Majd meg imádság alatt több oly dolgot rendezett el szívében, amivel, ha talán elutazna, Isten dicsőségét és a szerzet javát akarta erejéhez képest szolgálni. Eközben különböző gondolatok támadtak benne. Föl-ocsúdva, szemrehányásokat tett magának, hogy velük elpazarolta idejét. Hisz annyira gyöngé volt, hogy minden látszat szerint közelebb volt a halálához, mint az elutazáshoz. És ha talán mégis el kellene utaznia, még elég ideje volt arra, hogy ezekben a dolgokban intézkedjék. Ekkor megjelent neki mintegy lelke közepén az Úr Jézus, nagy dicsőségben, rózsáktól és liliumoktól körülvéve és így szólt hozzá: «lásd, a te jószándékú intézkedésed mennyire megdicsőít engem. Mint ahogy Szent Jánosról olvasható a Titkos Jelenésekben, hogy látott valakit

a hét gyertyatartó között, aki hasonló volt az ember Fiához s aki hét csillagot tartott jobbjaiban. A lelkedben fölmerülő többi különböző gondolatok oly gyönyörűséget szereznek nekem, mint az élő rózsák és liliomok kedvessége és édessége».

Erre így szólt Gertrúd : «Ó szívem Istene, hát miért zavarod össze elmémet ilyen különböző vágyódásokkal, mikor úgysem lesz belőlük semmi sem. Hisz alig pár nappal előbb arra ösztönöztél, hogy minél hamarabb vegyem föl a szentkenet szentségét. Mikor ezzel különbözőképen foglalkoztam, sok vigasztalással örvendeztettél még. És most épen ellenkezőleg azt a vágyat kelted bennem, hogy rendünket egy más helyen is meghonosítsam, ámbár oly erőtlén vagyok, hogy a szükséges utat is alig tudnám megtenni». Az Úr így felelt : «azért van ez, mert amint e könyv elején¹ megmondottam, *én téged a népek világosságának választottalak, hogy sokaknak világoskodjál. Azért szükséges, hogy könyvedben különböző emberek különböző s nekik megfelelő dolgokat találjanak a maguk okulására és vigasztalására. A jóbarátok is gyakran örömeiket találják abban, ha sok mindenről elbeszélgetnek, aminek egyébként nem lesz semmi eredménye. Az egyik sokszor nehéz dolgokkal is előhozakodik a másik előtt csak azért, hogy barátjának iránta való hűségét próbára*

¹ Ezek a szavak az Előszóban vannak s azt bizonyítják, hogy ez is a könyvhöz tartozik s hogy az Úr magát akarja a könyv szerzőjének tekinteni.

tegye s már a jóakaratóban megnyilvánuló szeretetet is igen nagyra veszi. Hasonlóképen, én is szívesen eltanakodom választottaimmal erről is, arról is, ami pedig sohasem történik meg anélkül, hogy hozzám való szeretetüket és hűségüket próbára ne tegyem. Számtalan olyan érdemükért jutalmaztam meg őket, melyeket cselekedetükkel sohase szerezhettek volna meg, én azonban minden egyes elhatározásukat kész tettnek tekintem. Így ébresztettem föl lelkedben a vágyat a halál s a szentkenet siettetése után. Azért mindazt, amit szándékkal és tettel erre való buzgó előkészületül cselekedtél, isteni Szívem bensejében örök üdvösségedre megőriztem. Hisz megvan írva: «Az igaz azonban haljon meg bár idő előtt, nyugalomban leszen».¹ Ha tehát megtörténnék, hogy valamely véletlen folytán hirtelen halál ragadna el, vagy pedig eszméletlen állapotban vennéd föl a szentkenet szentségét — ami gyakran meg szokott esni az én különös választottaimmal —, nem szenvedsz miatta semmi rövidséget. Mindaz, ami által évekké előbb a halálra elkészültél, isteni közreműködésem erejénél fogva az én örökkévalóságom hervadhatatlan tavaszában zöldel, virágzik és az örök üdvösség gyümölcsét termi meg számodra».

¹ Bölcs. 4, 7.

ÖTVENÖTÖDIK FEJEZET.

Hogyan öntötte az Úr Gertrúd által sokakba kegyelmének ársait.

Egy alkalommal megjelent Gertrúdnak az Úr s szívét kívánta tőle e szavakkal: «Szerelmem, add nekem szívedet!» S mikor ezt Gertrúd örömmel megtette, úgy tűnt föl előtte, mintha az Úr azt csatorna módjára a maga isteni Szívéhez illesztené s egész a földig leeresztené. Így bőségesen szétárasztotta határtalan szeretetét s így szólt: «Ime, a te szívedet örömmel használom ezen túl csatornának, amelyen át mindenkibe, aki ennek az áradatnak befogadására alkalmassá teszi magát, vagyis aki azt alázatosan és bizalommal nálad keresi, mézzelfolyó Szívemnek forrásából bőséges patakokat fogok beleönteni». E szavak hatását a következők fogják majd legalább részben megvilágítani.

ÖTVENHATODIK FEJEZET.

Az Isten ostora alatt való megalázódásról.

Gertrúd egy napon imádkozott azokért, akik a kolostort kifosztották s még azonfölül lakóit keményen szorongatták. Ekkor a kegyes és irgalmas Úr olyan alakban mutatkozott neki, mintha fájna az egyik karja s annyira hátra volna görbülve, hogy az inak szinte megszakadtak benne. Azután így szólt az Úr: «gondold meg, minő fájdalom okozna nekem az, aki öklével verné most ezt a karomat. Pedig hidd el, ugyanily

módon kínoznak engem mindazok, akik semmi részvétet sem éreznek azzal a lelki kárral szemben, melyet az enyémekek nyomor-
gatói maguknak okoznak, hanem elég rossz-
szul mindig csak bűneiket s a tőlük szenvedett méltatlanságokat emlegetik, nem gondolván meg, hogy ők is az én tagjaim. Ellenben mindazok, kik szerető részvéttel esedeznek irgalmasságomhoz, hogy ezeket a szerencsétleneket tévelygésükből jó útra térítsem, enyhítő irral kenik meg karomat. Akik pedig még tanácsokkal és intelmekkel is igyekeznek őket kiengesztelődésre és életjobbításra segíteni, azok kitűnő orvosokhoz hasonlóan, karomat gyöngéd kezeléssel a maga helyére hajlítják vissza».

Ekkor Gertrúd az Úr kimondhatatlan jóságán csodálkozva, így szólt: «dehát jószágos Istenem, hogy nevezhetők a te karodnak az ilyen méltatlan emberek?» Az Úr így felelt: «azért, mert az Egyház testéből valók, amelynek én vagyok a feje». Gertrúd viszonzá: «hisz ezek már le vannak vágva az Egyház testéről, minthogy a kolostorunkon elkövetett igazságtalanságok miatt nyilvánosan ki vannak közösítve». Az Úr ezt felelte: «mivel a feloldozás által az Egyházzal ismét egyesülhetnek, szeretetemtől indítatva kimondhatatlan vágyakozással óhajtom, hogy bűnbánatot tartsanak és hozzám visszatérjenek». Ekkor Gertrúd kérte az Urat, hogy a szerzetet kegyeskedjék atyai oltalmával a latrok gonoszságaitól megvédelmezni. Az Úr így felelt: «ha megalázódtok hatalmas

kezem alatt s szívetekben elismeritek előttem, hogy hanyagságaitok miatt megérdemlitek a fenyítést, akkor atyai irgalmasságom az ellenség minden támadásával szemben sértetlenül megőriz benneteket. Ha azonban gőgötökben fölemelkedtek sanyargatóitok ellen s a gonoszért gonoszat kívántok nekik, akkor igazságosságom jogos ítélettel megengedi, hogy erőt vegyenek rajtatok és többféle sértést kövessenek el ellenetek».

ÖTVENHETEDIK FEJEZET.

A külső munkák elfogadásáról.

Egyik évben nagyon súlyosan nehezedett a szerzetre bizonyos adósság. Azért Gertrúd buzgón kérte az Urat, segítse rá jóságában a kolostor gondviselőit, hogy a tartozást kifizethessék. Az Úr nyájasan így válaszolt: «mit nyernék én vele, ha őket ebben megsegíteném?» Gertrúd felelte: «azt, hogy ezután szorgalmasabban és nagyobb áhítattal végeznék lelkigyakorlataikat». Az Úr: «mi hasznom lenne belőle nekem, minthogy a ti javaitokra nem szorulok s nekem mindegy, akár lelki dolgokkal foglalkoztok, akár külső munkában fáradoztok, csak akaratotok rám irányuljon. Ha csak a lelki gyakorlatokban találnám kedvemet, akkor az emberi természetet bukása után oly módon állítottam volna helyre, hogy ne szoruljon sem ételre, sem ruhára, sem más egyébre, aminek megszerzésén és elkészítésén fáradozik az ember. A császár nemcsak abban leli gyönyörűsé-

gét, hogy palotájában gyöngéd és ékesen öltözött leánykák vannak, hanem ezenfölül hercegeket, hadvezéreket és katonákat s még más alkalmas szolgálkat is rendel, hogy a különféle ügyek elintézésére mindig készen álljanak. Hasonlóképen én is nemcsak a szemlélődő lelkek benső örömeiben gyönyörködöm, hanem azok a különféle hasznos foglalkozások is, melyek irántam való tiszteletből és szeretetből történnek, arra ösztönöznek, hogy az emberek fiaival lakjam s velük örömetest vendégeskedjem. Mert az ilyesmi jobban gyakorolja őket a szeretetben, a türelemben, az alázatosságban és egyéb erényekben».

Gertrúd ezután látta, hogy az, akinek elsősorban kellett róluk gondoskodnia, az Úr előtt ül, mintha baloldalára támaszkodnék, majd pedig kényelmetlenül fölegyenesedik s balkezevel, melyre támaszkodott, egy drágakővel ékes aranypénzt nyujtott át az Úrnak. Az Úr így szólt hozzá: «lásd, ha én ennek a terhén, akiért imádkozol, könnyíténék, akkor nélkülözném ebben a pénzben a nemes drágakövet s ő is csalódnék a jutalomban, minthogy jobbjaival akkor csupán a pénzt adná nekem. Az ugyanis csak papírpénzt nyujt, aki nélkül, hogy valami kellemtelensége volna, minden cselekedetében Isten akaratával egyesülve, szándékát Istenre irányítja. Mig az, aki egyes cselekedeteiben nehézségekkel küzd ugyan, de Isten akaratától mégsem tér el, aranypénzt nyujt Istennek a legértékesebb drágakővel».

Gertrúd azonban most sem hagyott föl vele, hanem még buzgóbban kérte az Urat, hogy a kolostor gondviselőit szabadítsa meg a mondott nehézségtől. Az Úr így felelt: «miért találsz kemény dolognak, ha valaki érttem nehézségeket szenved, mikor egyedül én vagyok az az igaz jóbarát, akiben a hűség sohase öregszik meg. Mikor az ember már minden emberi segínytől és vigasztól megfosztva végéhez közeledik s valaki akkor ráemlékezik valamely tőle tapasztalt hűséges cselekedetre, ezt nagy fájdalommal teszi. De én, egyetlen igaz barátja, abban az aggasztó szükségben mindazon jócselekedetek üde virágával jövök a vigasztalan lélekhez, melyekben magát gondolatban, szóban vagy cselekedetben gyakorolta s mindez mint rózsza és liliom díszlik ruháimon. És isteni jelenlétemnek ettől az éltető virágdíszétől a lélek megerősödik az örök élet reményében. Fölismeri, hogy erre van hivatva s minden egyes cselekedetéért jutalom várja. Ezután képességet nyer arra, hogy a testtől megszabadulva, az örök boldogságban részesülhessen és igaz örömmel mondhassa: «ime, az én szerelmesemnek illata, mint a telt mező illata».¹ Mert amint a test különböző tagokból van összeszerkesztve, úgy a lélek is különböző érzelmeket foglal magában. Ez érzelmek: a félelem, fájdalom, öröm, szeretet, remény, gyűlölet és szeméremérvet. Amily mértékben gyakorolja magát az em-

¹ Gen. 27, 27.

ber ezek mindegyikében az én dicsőségemre, a mérhetetlen és kimondhatatlan gyönyörűségnek és biztonságnak ugyanoly fokú élvezetét fogja föltalálni bennem úgy, hogy ily módon előkészülve jut az örök boldogságba. A jövődő föltámadáskor ugyanis, mikor ez a halandó test felölti a romolhatatlanságot, az egyes emberi tagok külön jutalmat nyernek azokért a különös munkákért és gyakorlatokért, melyeket az én nevemben s irántam való szeretetből végeztek. A lélek azonban hasonlíthatatlanul nagyobb s kiválóbb nemességet kap azoknak a szent érzelmeknek minden egyes gyakorlataért, amelyek által hozzám való szeretetből valaha megindult vagy bűnbánatra gerjedt, vagy akár a testet fönttartotta.

Gertrúd egy alkalommal a kolostor hűséges gondviselője iránt érzett részvétből ismét buzgón kérte az Urat, hogy jutalmazza meg őt kegyesen a szerzet érdekében végzett fárasztó munkáiért. Az Úr így válaszolt neki: «teste, mely ezekben az érettem való munkákban oly sokszor eltörődik, olyan az én szememben, mint egy kincstár, melybe annyiszor teszek bele egy-egy ezüst drakmát, ahányszor megmozdítja valamely tagját azért, hogy a rábízottaknak megszerezze a szükségeseket. Szívét pedig úgy tekintem, mint egy szekrényt, melyben annyi arany drakmám van fölhalmozva, ahányszor arra ösztönzik gondolatai, hogy az én dicsőségemre szorgosan gondját viselje alattvalóinak». Erre Gertrúd csodálkozva így szólt

az Úrhoz : «Uram, az az ember véleményem szerint nem oly tökéletes, hogy minden cselekedetét tisztán a te dicsőségedre végezné. Azt hiszem, hogy gyakran sarkalják őt más okok is, mint anyagi haszon és testi kényelem. Hogyan találhatsz tehát, én Istenem, te csupa édesség, oly nagy gyönyörűséget az ő szívében és testében?» Az Úr kegyesen válaszolt : «akarata annyira hozzáilleszkedik az én isteni akaratomhoz, hogy mindig én vagyok legfőbb oka összes cselekedeteinek. Ezért minden egyes gondolatában, szavában és cselekedetében kimondhatatlan nagy jutalmat szerez magának. És ha még tisztább és buzgóbb szándék vezetné, minden munkája és cselekedete annyival neme-
sebb lenne a mostaninál, amennyire az arany fölülmúlja az ezüstöt».

ÖTVENNYOLCADIK FEJEZET.

A türelem érdeme.

Bizonyos alkalommal egy nővér munkájában véletlenül megsérült és nagy fájdalmat szenvedett. Gertrúd részvétellel imádkozott érte az Úrhoz, hogy a kötelességszabta munkában megsérült tagot ne engedje veszélybe jutni. Az Úr kegyesen ezt válaszolta : «semmiesetre sem fog veszélyben forogni, hanem inkább hasonlíthatatlanul nagy jutalmat nyer ezért a fájdalomért. Sőt mindazok a tagok, amelyek amannak szolgálátára megmozdultak, hogy tudniillik fájdalmát enyhítsék és meggyógyítsák, hasonló-

képen örök jutalmat nyernek ezért. Mint mikor a vásznat sáfrányszínbe mártják és valami más is beleesik, amazzal együtt ez is megfestődik. Épen úgy, ha az egyik tag szenved, minden többi tag, mely neki szolgál, vele együtt örök dicsőségben részesül.

Erre Gertrúd így szólt: «hogyan szerezhetnek annyi érdemet az egymásnak szolgáló tagok, holott nem azért teszik ezt, hogy a sérült tag irántad való szeretetből többet vagy türelmesebben szenvedjen, hanem csupán azért, hogy fájdalmán könnyítsenek?» Az Úr ezt a mondhatatlanul vigasztaló választ adta: «azt a szenvedést, melyet az ember, bár megpróbálja, nem tud enyhíteni s azután irántam való szeretetből türelmesen elvisel, megszenteltem azzal a szóval, amellyel halálküzdelmemben Atyámhoz imádkoztam: *«Atyám, ha lehetséges, múljék el tőlem e pohár»*,¹ úgy, hogy az ember hasonlíthatatlan jutalmat és érdemet szerez általa».

Gertrúd viszonzá: «én Istenem, nem tesz neked jobban az, ha valaki türelemmel visel mindent, ami vele történik, mint hogyha akkor türelmes, mikor már semmiképen sem szabadulhat meg tőlük?» Az Úr így felelt: «ez az én isteni ítéleteim mélységének titka és fölülmúl minden emberi értelmet. Mégis: amennyire ember fölfoghatja, oly viszonyban van egymáshoz az a kettő, mint két pompás szín, melyet oly szépnek tartanak

¹ Máté, 26, 39.

az emberek, hogy nehezen tudják megkülönböztetni, melyik mülja fölül a másikat». Ekkor Gertrúd azt kívánta az Úrtól, hogy adjon annak a nővérnek hathatós vigaszt ezekben a szavakban, mikor értésére jutnak. Az Úr így felelt : «Nem. De tudd meg, hogy isteni bölcseségem titkos végzése szerint mulasztom el ezt, hogy ily módon az a nővér különösen három erényben gyarapodjék: türelemben, hitben és alázatosságban. A türelemben : ha ugyanis a vigasztalásnak olyan hatását érezné, aminőt már te érzel, akkor megenyhülne minden nehézsége s vele együtt türelmének érdeme is csökkennék. A hitben : hogy inkább higgye másnak, amit maga nem érez. Mert Szent Gergely szerint¹ nincs érdeme annak a hitnek, mely az emberi értelem tapasztalatára támaszkodik. Az alázatosságban : hogy mást magánál kiválóbbnak higgyen, mivel az isteni sugallat folytán ismer meg olyat, aminek megismerésére ő maga érdemetlen».

ÖTVENKILENCEDIK FEJEZET.

Az imádság hasznáról.

Gertrúd egy alkalommal többekért és több neki ajánlott ügyért akarván imádkozni, áhítattal borult le az Úr Jézus lábaihoz és a legnagyobb buzgósággal s forró vágyódással csókolta azokat az üdvösséget adó sebeket. Ekkor mintha egy patakot lá-

¹ XXVI. homiliájában.

tott volna, mely az Isten Fiának szivéből tört elő s az egész helyet köröskörül elárasztotta. Ebből megértette, hogy az Úr ama kis patak által őrá magára árasztotta ki azon kérések eredményét, melyeket szent lábainál neki bemutatott és így szólt hozzá: «mit használ ez most, Uram, azoknak, akikért imádkoztam, minthogy ők nem érzik imáim hatását, azért nem hisznek s vigasztalást sem nyernek belőle?» Erre az Úr a következő hasonlattal válaszolt: «ha egy király hosszas háború után békét köt, ez a távollevők előtt nem lesz azonnal ismeretes, hanem csak akkor, amikor alkalmas időben hírül adják nekik. Épen így azok, akik bizalmatlanságuk vagy más hibáik folytán távol vannak tőlem, nem érezhetik, ha imádkoznak értük».

Gertrúd így válaszolt: «azok között Uram, akikért most imádkoztam, vannak néhányan, akikről a te tanubizonyosságodból tudom, hogy nincsenek távol tőled». Erre az Úr ezt felelte: «igazad van. Ámde annak, akinek a király nem hírvivő által, hanem személyesen akarja tudtára adni határozatait, várnia kell addig, míg a király alkalmasnak nem találja az időt. Épen így én is magam akarom közölni velük a te imádságaid hatását olyan időben, amely nekik jobban megfelel».

Ezután külön is imádkozott Gertrúd egy nővérért, aki neki valamikor kellemetlenséget okozott. Erre az Úrtól a következő választ kapta: «amint lehetetlen valakinek a lábát átszűrni anélkül, hogy szive is ne érezné

vele a fájdalmat, épen úgy lehetetlen az én atyai szeretetemnek, hogy irgalmam hatását ne éreztessem azzal, aki vétkeinek súlya alatt elismeri, hogy maga is az isteni megbocsátás orvosságára szorul. A szeretet érzelmétől vezetve, mégsem szűnik meg felebarátjainak üdvösségeért esedezni».

Minthogy emberi kötelesség a betegekért gyakrabban imádkoznunk, mikor egyszer Gertrúd épen egy betegért készült imádkozni, megtudakolta az Úrtól, hogy az ő tetszése szerint mit kérhetne számára legjobban. Az Úr így felelt: «csak két szót szólj érte buzgó szívvel. Először imádkozzál, hogy megőrizzem a türelmét. Másodszor pedig azért imádkozzál, hogy minden pillanatot, melyben szenvedni fog, az én nagyobb dicsőségemre s a beteg nagyobb lelki előmenetelére fordítsak, amint a szeretet atyai szívemben az ő üdvösségére azt öröktől fogva elrendelte. És hozzátette még az Úr: «ahányszor e szavakat ismétled, annyiszor gyarapszik a te érdemed is, a betegé is, épen úgy, mint mikor a festő újra átfesti a képet, a rákent szín annál fényesebben ragyog».

Midőn bizonyos elüljárókért imádkozott, több ízben fölismerte, hogy a főpapi méltóságot viselő elüljárókban az tetszik az Úrnak legjobban, ha ezek úgy használják ezt a hatalmukat, mintha csak egy napra, vagy egy órára nyerték volna s minden pillanat-

ban készek lemondani róla. Mégis: szüntelen arra gondolnak, hogyan szolgálhatnák minden erejükből Isten dicsőségét s folyvást így szólnak szívükben: «rajta, siess, hogy el ne mulaszd ezt az Isten dicsőségére megcselekedni. A hivatal terhét pedig könnyű szívvel tedd le akkor, ha már erődhöz mértelen mindent megtettél, amiről fölismerted, hogy Istennek dicséretére s felebarátodnak hasznára van».

Mikor egyszer Gertrúd valakiért imádkozott, aki mások által, de meg személyesen is mély alázatossággal ajánlotta magát imádságába, látta, amint az Úr kegyesen lehajolt hozzá s őt a mennyei fényből világosságával vette körül. Abban a fényben beléje öntötte mindazt, amiről remélte, hogy az ő imádságának érdemei által megnyerheti. Az Úr eképp oktatta őt ki: «valahányszor másnak imádságába ajánlja magát valaki, azzal a teljes bizalommal, hogy az ő érdemeiért megnyerheti az isteni kegyelmet, az Úr jóságában az ő vágya és hite szerint tesz vele jót még akkor is, ha talán az, akinek ajánlotta magát, nem imádkozik elég buzgón érte».

HATVANADIK FEJEZET.

Különböző szerzetes személyekről.

Mikor egy valaki Gertrúdert imádkozott, kinek erős vágy élt a szívében, ezt a választ kapta: «mondj meg neki az én részemről, hogyha bensőséges szeretetben óhajt egye-

sülni velem, nemes madár módjára töreked-
jék az én lábamnál fészket rakni saját ala-
csonyságának gallyaiból s az én méltóságom
szőlővesszeiből. Ezekben a maga nyomorú-
ságának állandó emlékezetével nyugodjék,
mert a halandó ember önmagától mindig
hajlandó a rosszra és késedelmes a jóra, ha-
csak a kegyelem meg nem előzi őt. Forgassa
gyakran elméjében irgalmasságomat is és
emlékezzék meg róla, mennyire kész vagyok
atyailag fogadni őt, midőn eleste után a
bűnbánat által hozzám visszatér. Mikor pe-
dig a fészekből ki akar repülni, hogy magá-
nak táplálékot keressen, siessen keblemre,
hogy ott mélységes hálával szívlelje meg
azokat a különböző jótéteményeket, melyek-
ben szeretetem bőségéből ingyen részesítem
őt. Ha pedig abban találja örömét, hogy még
messzebbre száll és vágyainak szárnyát ma-
gasabbra lendíti, akkor, mint a gyorsröptű
sas, emelkedjék maga fölé a mennyei dol-
gok szemlélete útján, röpjön szembe ve-
lem és szeráfszárnyakon a szeretet merész-
ségével fölemelkedve, tiszta szemekkel nézze
a királyt az ő szépségében».

«A jelen idő azonban nem alkalmas arra,
hogy az ember soká megmaradhasson a
szemlélődésnek ezen a magas fokán, mely
Szent Bernát szerint itt csak ritkán érheti
el s akkor is csak rövid időre. Szárnyait a
maga semmiségének emlékezete által le-
bocsátva ereszkedjék ismét fészkébe s ma-
radjon ott és pihenjen, míg újra kedve nem
jön rá, hogy hálaadással kirepüljön enni s

ennek folytán elméjében mintegy elragadtatva, az isteni szemlélődés magaslatát elérje. Így váltakozva folyton, akár bemegy gyarlóságának megfontolásával, akár kimegy a jótétemények elfogadásával, akár pedig fölemelkedik, mindig mennyei örökökben találja gyönyörűségét.»

Gertrúd megemlékezett még valakiről, aki ifjú kora virágának eltékozlása után lemondott a világról s szerzetesruhát öltve, Istennek szentelte magát. Gertrúd az Úrhoz fordult tehát s szívét nyujtotta neki azzal a kívánsággal, hogy ígérete szerint isteni vigasztalásának jótéteményeit mintegy csövön keresztül fogja kiárasztani mindazokra, akik azt tőle, Gertrúdtól alázatosan kérik. Méltóztassék ezt most is megtenni a maga nagyobb dicsőségére s az illető vigasztalására és hasznára. Ekkor mindjárt látta, hogy szíve egy csőhöz hasonlóan fölemelkedik és odaér Jézusnak, az Isten szerelmes Fiának mézzel folyó Szívéhez, aki királyi székén ülve jelent meg előtte. Ekkor úgy látta, hogy az említett szerzetes odament és az Úr előtt tisztelettel letérdelt. Az Úr balkezét jóságosan kiterjesztve föléje, így szólt: «fölvesszem őt megfoghatatlan mindenhatóságomba, kifürkészhetetlen bölcseségembe és édes szeretetembe». E szavakkal egyidőben úgy tett Gertrúdnak, hogy az Úr balkezének három ujját nyujtotta az illetőnek: a mutató-, közép- és gyűrűsujját. A szerzetes viszont az ő balkezének ugyanazt a három

ujját illesztette oda szépen az Úréi fölé. Ekkor az Úr a maga áldott kezét megfordította úgy, hogy az említett szerzetes ujjai alul látszottak, az övéi pedig fölül. Ezzel azt a három módot akarta megértetni, ahogyan ennek a szerzetesnek élete folyását rendeznie kell.

Először is ahányszor valami munkába akar fogni, mindig alázatosan alkalmazkodjék az isteni mindenhatósághoz és haszontalan szolgának vallja magát, aki ifjúságának erejét haszontalanul eltékozolta s az Úr Istennek, az ő teremőjével és kedvelőjével nem sokat törődött. Egyben óhajtsa és kérje, hogy isteni mindenhatóságából adjon neki erőt a jócselekedetre. Másodszor az Isten kifürkészhetetlen bölcsesége iránt vallja magát méltatlannak az isteni ismeret behatásainak elfogadására, mivel érzékeit gyermekora óta nem az isteni dolgok kutatásában gyakorolta, hanem gyakran az emberi hiúság és üres dicsőségvágy szolgálatába szegődtette. Mélységes megalázkodással pedig arra fordítsa legfőbb igyekezetét, hogy minden földi dologtól megszabadulva, az isteni szemlélődésnek adja át magát. Abból pedig, amivel Isten bőkezősége elárasztja, törekedjék a hely és idő körülményeihez képest felebarátainak is szeretettel juttatni. Harmadszor: a legforróbb hálaadással fogadja azt, hogy az Úr önként való szeretetében jóakaratot adott neki, amely a két előbbi dolgot megcselekszi.

Úgy látszott még, hogy az Úr balkezének gyűrűsujján egy silány anyagból készült

gyűrűt viselt, amelyben azonban tűzvörös, nagyon nemes drágakő volt. Gertrúd ebből megértette, hogy a gyűrű annak az embernek haszontalan életmódját jelzi, melyet a jó Istennek följánlott akkor, mikor a világról lemondva, az Úr hadiszolgálatára szentelte magát. A drágakő pedig az isteni bőkezűség jóságát jelenti, mely arra bírta az Urat, hogy tisztán szeretetből jóakaratot öntsön bele, amely által összes cselekedetei tökéletessé válnak az Úr előtt. Azért azon ember szavának és érzületének nem volna szabad másnak lennie, mint dicséretnek és hálaadásnak az isteni bőkezűség ezen kegyes ajándékáért. Megértette azt is, hogy valahányszor az a szerzetes az Úr közreműködésével végrehajtja valamely jószándékát, az Úr azt drága gyűrű alakjában legott jobbkezére illeszti, azt egész mennyei seregének megmutatja, mintha csak dicsekednék vele, hogy ilyen ajándékot kapott jegyesétől, vagyis annak az embernek lelkétől.

Gertrúd ismét egy más valakiért imádkozva, fölvilágosítást nyert aziránt, hogyan kellene egész élete sorját elrendeznie. Az Úr Jézus szentséges oldalának falüregében rakjon fészket magának és a nyílás mélyén pihenve, szívjon mézet a sziklából, vagyis édes érzületet Jézus isteni Szívéből. És aszerint, amint a Szentírásban megismeri Krisztus életmódját, törekedjék azt mindenben utánozni, de különösen három dologban. Az első az, hogy az Úr sokszor egész éjtszakákat

töltött imádságban. Azért ő is minden bajában, nehézségében meneküljön az imádsághoz. Másodszor: amint az Úr prédikálva járta körül a városokat és községeket, törekedjék ő is ne csak szavában, hanem minden munkájában, taglejtésében és testének mozdulataiban felebarátjának jó példájával épülésére szolgálni. Harmadszor: hogy amint Krisztus Urunk különböző jótéteményekben részesítette a szűkölködőket, épen úgy ő is, ha valamit tenni vagy mondani készül, keltse föl magában előzetesen azt a szándékot, hogy az Úr tökéletes cselekedeteivel egyesítve mindezt neki ajánlja, hogy ő aztán imádandó szent akarata szerint a mindenség üdvére irányítsa. És mikor bevégezte, hasonlóképen ajánlja föl az Isten Fiának, hogy az megjavítsa és méltóan mutassa be az Atyaistennek örök dicséretére.

Gertrúd megismerte azt is, hogy amikor az a valaki abból a fészekből ki akar jönni, három botot használjon hozzá: az egyiket járjon, a másik kettőre jobbról és balról támaszkodjék. Az első bot legyen a forró szeretet, amellyel Isten szeretetében minden embert szívesen vonjon tehetségéhez képest az Úrhoz. Készséggel segítsen minden emberen Isten dicsőségére, egyesülve azzal a szeretettel, mellyel az Úr az egész emberiség közös üdvét munkálta. A második bot, amelyet jobbról kell használnia, az alázatos engedelmesség legyen. Ezzel Istenért minden ember előtt alázatosan meghajol és nagyon vigyázzon, hogy tetteivel és szavai-

val senkit — sem elüljárót, sem alantast — meg ne botránkoztasson. A harmadik bot pedig az, amelyre balról támaszkodik, legyen a szorgos vigyázat, mellyel oly tisztán igyekezzék megőrizni magát, hogy soha sem szóval, sem gondolattal, sem pedig cselekedettel be ne szennyeződjék s a legkisebb sértést sem kövesse el Isten ellen.

Gertrúd midőn ismét egy más valakiért imádkozott, Isten a következőképen mutatta meg neki annak életét: Úgy tetszett neki, hogy az, Isten előtt magas trónt készít magának négyszögű drágakövekből, cementként pedig tiszta arany szolgált neki. Közben-közben leülve pihent a készülő trónon, majd fölkelte és ismét magasabbra törekedett építeni. Ekkor Gertrúd megértette, hogy a drágakövek a különféle nehézségeket jelképezik, amelyek Isten ajándékát megőrzik és megnemesítik annak az embernek lelkében. Mert ebben az életben göröngyössé teszi az Úr az ő választottai számára az utat, nehogy míg az úton gyönyörűséggel járnak, elfeledkezzenek arról, ami az égi hazában vár rájuk. Az arany pedig, mely a drágaköveket összetartotta, a lelki kegyelmet jelképezte, amellyel minden belső és külső baját, nehézségét üdvössége elnyerésére teljes bizalommal kell elviselnie. Hogy pedig néha az a lélek a trónon ülve pihent, az azt jelentette, hogy közben-közben az isteni vigasztalás élvezetében gyönyörködött. Azzal pedig, hogy ismét fölkelte és tovább dolgozott rajta, a jócseleke-

detek újra megkezdett és folytonos gyakorlata-t mutatta, amellyel az illető napról-napra előbbre halad a tökéletességben.

Mikor meg Gertrúd egy más valakiért imádkozott, annak állapotáról a következő kinyilatkoztatást nyerte. Az isteni fölség trónja előtt egy nagyon szép fát látott, melynek törzse egyenes és ép volt, ágai pompásan zöldeltek és levelei aranyfényben ragyogtak. Az a valaki, akiért imádkozott, fölment erre a fára és levágott néhány kis ágat, melyek már száradni kezdtek. Midőn levágta az ágakat, a jó Isten trónjáról — melyet hasonló színű ágak vettek körül — egy másik ágat kapott, hogy azt a levágottak helyére illessze. Mihelyt odatette, legott megerősödött és piros színű gyömölcsöt hozott, melyet az a valaki leszakított és fölajánlott a jó Istennek s az Úr csodálatos módon gyönyörködött benne.

Az a fa azt a szerzetesrendet jelképezte, melybe az illető — akiért Gertrúd imádkozott — belépett, hogy ott Istennek szolgáljon. Az aranylevelek a jócselekedeteket jelentették, melyeket a rendben végzett. Ezek egy rokonának érdemeiért — aki őt a rendbe vezette és buzgó kívánságaival és imádságai-vak az Úrnak ajánlotta — annyival nagyobb értékűvé váltak, amennyivel az arany fölülmúlja a többi fémet. Az az eszköz pedig, mellyel az a valaki a száradó ágakat levágta, hibáinak megfontolását jelképezte, melyeket fölismert és méltó bünbánattal kiirtott. Az az

ág pedig, melyet Isten trónjáról kapott, jelképe volt Jézus Krisztus szentséges élete tökéletességének, amely az említett rokon érdemeinek följánlására mindig készségesen kipótolja minden hibájáért. Végül az a gyümölcs, melyet leszakított és az Úrnak följánlott, azt a jóakaratot jelentette, amely hibáinak megjavítására megvolt benne. Ez igen nagy gyönyörűségére volt az Úrnak, mert szívesebben fogadja az őszinte szívnek jóakarátát, mint a nagyszabású csekeledeteket tiszta szándék nélkül.

HATVANEGYEDIK FEJEZET.

Hogyan jelzik az Egyházat Krisztus tagjai.

Gertrúd midőn egyszer megint imádkozott valakiért, megjelent neki a dicsőség Királya, Jézus Krisztus és testi alakjában megmutatta az Egyház titokzatos testét, melynek Jegyese és feje akar lenni. Testének jobboldalán pompás királyi ruhákba öltözve jelent meg, baloldalán pedig mezítelen volt és egészen sebek borították. Gertrúd megértette, hogy az Úr jobb oldala az Egyházban levő választottakat jelképezi, akiket az Úr különös kegyelme ajándékával és érdemeivel megelőzött. Baloldala pedig a tökéletleneket jelezte, akik még hibáikban leledzenek. Azok az ékességek, melyek jobboldalát díszítették, azokat a szolgálatokat és jótéteményeket mutatták, amelyeket némelyek különös hajlandóságból gyakorolnak azok iránt, kikről tudják, hogy kiváló erényeikkel, vagy a

jó Istennel való bensőséges viszonyukkal a többieket fölülműlják. Valahányszor jót tesz valaki Isten választottaival azért a kegyelemért, melyben őket Isten részesítette, mindannyiszor új ékességgel díszíti az Úr jobboldalát. Vannak azonban olyanok is, akik ugyan Istenért szívesen tesznek jót a jó emberekkel, de a gonoszak vagy tökéletlenek hibáit szigorúbban ítélik meg s türelmetlenségükkel inkább megsebeznek, mintsem javítanak. Ezek úgy tűnnek föl, mintha öklükkel dühösen vernék az Úr sebeit.

És hozzátette az Úr: «vajha legalább barátaiak sebeinek kinyomása által tanulnák meg némelyek, hogyan kell az én testemnek, az Egyháznak sebeit, vagyis felebarátaiak hibáit orvosolni. Először gyöngén érintsék őket, azaz szelíd figyelmeztetéssel törekedjenek hibáikat megjavítani. Mikor azután látják, hogy így nem mennek semmire, akkor lassanként szigorúbban feddjék s ily módon gyógyítsák meg őket. De vannak, akik az én sebeimmel semmit sem törődnek, akik felebarátjaik hibáit ismerik s azért megvetik őket, de azért egy szóval sem törekesznek megjavításukra, hogy valami kellemetlenségük ne legyen miatta. Kainnal ők is ezt az üres mentséget mondják: «Talán bizony őrzője vagyok én az öcsémnek?»¹ Ezek olyan tapaszt tesznek az én sebeimre, amely nem gyógyítja meg, hanem még genyesebbé teszi sebemet és férgeket tenyészt benne, mivel

¹ Gen. 4, 9.

hallgatásaikkal nőni engedik felebarátjuk hibáit, melyeket talán egy-két szóval megjavíthattak volna».

«Vannak olyanok is, akik javítás céljából föltárják ugyan felebarátjaik hibáit, de ha aztán azt látják, hogy nem fenyítik meg és nem ítélik el őket mindjárt az ő tetszésük szerint, rögtön elkeserednek s méltatlankodva elhatározzák, hogy ezután semmit sem fődnek föl és senkit sem feddnek meg. Azt azonban nem mulasztják el, hogy felebarátaikat szívükben keményebben vádolják s néha még hírnevüket is elhomályosítják megszólásaikkal, a figyelmeztetésre és javításra azonban nincs egyetlen szavuk sem. Ezek szintén olyan tapaszt tesznek sebeimre, amelyik kívül elfödi ugyan némileg a daganat, de belül mintegy tüzes villával tépi és gyötri.»

«Akik pedig azt, amit megjavíthatnának, ha nem is rosszakaratból, de mégis gondatlanságból elhanyagolják, úgy tűnnek föl, mintha lábamra taposnának. Akik csak a saját akaratukat kívánják tetszésük szerint teljesíteni, azzal azonban nem törődnek, hogy választottaim közül valaki megbotránkozik. Az ilyenek rángatják kezemet s tüzes árral kegyetlenül keresztülszúrják.»

«Ismét vannak mások, akik a tökéletes és jámbor elüljárókat őszinte szívvel szeretik és szóval, tettel egyaránt megbecsülik. A keményeket és tökéletleneket azonban lenézik s minden tettüket szigorúan ítélik és megvetik őket. Az ilyenek fejemnek jobboldalát

drágakövekkel és gyöngyökkel ékesítik, fejembal- és sebekkel borított oldalát azonban, melyet rajtuk kívántam megpihentetni, résztlenül ellökik maguktól, sőt még kegyetlen ökölcsapásokkal is illetik. Vannak azután még olyanok is, akik az előljárók gonosz tetteinek hízelegnek, hogy így barátságukat megnyerjék és szabadabban élhessenek saját kedvteléseiknek. Ezek mintha nagy kínok között hátrafeszítenék fejemet és fájdalmaimon gúnyolódának s bennük örömlüket lelnék.»

HATVAN KETTEDIK FEJEZET.

A lelki előhaladás és a lelkijavakban való részvételtől.

Midőn Gertrúdnak egy más valakit különösen ajánlottak, szokása szerint imádságba kezdett s azt óhajtotta megnyerni számára az Úrtól, hogy tegye az illetőt részessé mindabban, amit virrasztás, böjt, imádság és más egyéb áhitatgyakorlat által őbenne magában méltatlansága ellenére is kegyesen művel. Az Úr ezt válaszolta: «közlöm vele mindazokat a jócselekedeteket, melyeket istenségem kegyessége érdemed nélkül cselekszik és mindvégig cselekedni fog benned». Erre Gertrúd ezt mondta: «mivel egész Anyaszentegyházad részes mindabban, amit az én méltatlan személyem és minden választottad által kegyes vagy művelni. Mi különöset kaphat tehát a te szeretetedtől ez a lélek, mivel én különös szeretettel azt óhaj-

tom, hogy részesüljön mindazokban a jótéteményekben, melyeket nekem nyújtottál». Az Úr ezt felelte: «Az előkelő leány gyöngyökből és drágakövekből művészi dízmunkákat tud készíteni s vele magát is meg nővérét is fölékesíti. Ezzel atyjának, anyjának s az egész családnak tiszteletet szerez. Ez a fiatal leány, aki magát a saját tervezésű ékszerekkel ékesíti, elismerést nyer mindazoktól, kik őt látják. De ő különösen szeretett nővérét is, bár hasonló, de nem egészen oly választékos ékszerekkel díszíti s így annak is nagyobb lesz a tisztelete, mint a többi nővééréé, akiket nem ékesített föl ugyanolyan módon. Hasonlóképen az Egyház is részesüljön ugyan mindazokban a jótéteményekben, melyeket bármely hívő kapott. Mégis annak, aki nyerte, legnagyobb haszna van belőle s következőleg annak is, akivel szeretetből külön meg akarja osztani, nagyobb javára és előmenetelére szolgál».

Gertrúd ezután elmondta az Úrnak, hogy ugyanaz a valaki, aki a szentemlékű Mechtild úrnőnek¹ betegségében többször enyhületet szerzett a saját költségén, most mégis szomorúan panaszkodik, hogy kevés szolgálatot tett neki. Nagy fájdalomra csak igen ritkán beszélt vele lelke üdvösségéről, mert attól félt, hogy zavarja vagy megerőlteti őt. Erre az Úr így felelt: «azért a jóakaraterért,

¹ Szent Mechtildet érti, aki nemrégén halt meg a helftai zárdában.

amellyel többször szíves bőkezűséggel jót tett az én választottammal és szívesen tett volna még többet is, naponként fölszolgál nekem az asztalnál, mint egy méltóságos fejedelem császárjának. Mert gyönyörűségemet találok mindabban, amiben az említett Mechtild úrnő énekével nekem buzgón szolgált. Ezekben a szolgálatokban pedig azokból a jótéteményekből merített erőt, melyeket az illető ételben, italban s más éfelében iránta tanusított. Úgyszintén mindazokban a gondolatokban, szavakban és cselekedetekben, amelyekkel valaha is bármiféle szükségben közreműködött az én választottam javára. Azt a hiányt pedig, amely miatt panaszkodik — hogy ritkábban beszélgetett vele —, én magam fogom pótolni szerető vőlegény módjára, aki azt látja, hogy bátortalan jegyese nem mer kérni tőle olyant, amit pedig nagyon óhajtana, azért kétszere-sét adja meg neki. Azonfölül azért az együtt-érzésért, mellyel örömét találja mindazokban a jótéteményekben, melyeket választottamra kiárasztottam, lelke az égben örökre magába fogadja az én választottam lelkéből azoknak a jótéteményeknek visszasugárzását. Mert amiként a vízbe tűző nap fényt vet a falra, úgy az én jótéteményemnek ragyogása azok lelkéből, kiket a földön különös kegyelmekben részesítettem, örökre fényt vet azoknak a lelkére is, kik velük örömben osztoznak».

**Mily kedves az Istennek a gyakori szent-
áldozás.**

Egy valaki az igazságért való buzgalmában néha fölindult mások ellen, akik az ő ítélete szerint kelleténél kevesebb előkészülettel és buzgósággal és mégis nagyon gyakran járultak szentáldozáshoz. Ezt nyíltan is kifejezte előttük és így némelyiküket szavaival bátortalanná tett a szentáldozáshoz való járulásban. Midőn egyszer Gertrúd ezért a valakiért imádkozott és megkérdezte az Urat, hogy mikép ítél felőle, így válaszolt az Úr: «Gyönyörűségem telik benne, ha az emberek fiaival vagyok. Ezt a Szentséget nagy szeretetből hagytam nekik azért, hogy emlékezetemet megújítsák és gyakrabban gondoljanak rám. Sőt még arra is köteleztem magamat e Szentségben, hogy a világ végéig híveimmel maradok. Ezért mindazok, akik valakit, aki nincs halálos bűnben, szavaikkal vagy lebeszélésükkel visszatartanak tőlem, gátolják vagy megszakítják azt a gyönyörűséget, melyet bennük találhattam volna. Úgy tesznek ezek, mint az a szigorú nevelő, aki a király fiát visszatartja az alacsonyabb sorsú kortársaival való társalgástól és játéktól, amelyben a király fia nagy örömet lelné. Teszi pedig ezt azért, mert nézete szerint jobban illik növendékéhez, ha királyi tiszteletben részesül, mint ha labdával, vagy más hasonló módon játszik az utcán». Erre Gertrúd így szólt: «Uram, ha az ember föltenné magá-

ban, hogy jövőre óvakodni fog, vajjon megbocsátanád-e neki mindazt, amit e tekintetben vétett?» Az Úr ezt felelte: «Nemcsak hogy megbocsátanám neki, hanem úgy venném tőle, mint a király fia venné nevelőjétől, ha az derülten és kedveskedve hozná vissza játszani azokat a kortársait, akiket kevéssel előbb szigorúan visszautasított».

HATVANNEGYEDIK FEJEZET.

A buzgókodás haszna.

Gertrúd egyszer imádkozott valakiért, kinek nyugtalanságot okozott, hogy néha talán bünt követ el azzal, hogy némelyek hanyagságát szigorúan veszi. Attól tartott, hogy az illetők példájukkal akadályozzák a szerzetesi élet és fegyelem előhaladását. A legjobb Mester azután ilyen oktatást adott Gertrúdnak: «Ha valaki azt akarja, hogy buzgókodása dicsőségemre legyen, neki magának pedig lelki növekedésére, úgy három dologra kell különösen törekednie. Először, hogy az illetőre, akit hanyagságaiért megfedd, mosolyogni tudjon, ha az illem és szükség úgy kívánja. Sőt a körülményekhez képest szerető szavakat szóljon hozzá és tetteiben is szeretettel szolgálja. Másodszor: óvakodjék attól, hogy olyan helyen tárja föl azokat a mulasztásokat, ahol semmi javulást sem lehet várni a vétkes részéről, sem pedig óvatosságot a hallgatók részéről. Harmadszor: hogy sohasem hallgassa el emberi tekintetből azt, amiről lelkiismerete

azt mondja neki, hogy valakit meg kell miatta feddnie. Inkább tisztán Isten dicsőségére s a lelkek üdvösségére keresse az alkalmat, hogy szeretettel és eredménnyel segítse őket hibáik abbanhagyására. Ez esetben bizonyára elveszi jutalmát és pedig munkája, nem pedig az elért eredmény szerint. Mert ha nem lesz semmi sikere, abból nem lesz neki kára, hanem azoknak, kik nem hallgatnak rá, vagy ellenmondanak neki».

Egyszer meg két személyért imádkozott Gertrúd, akik egymással szóváltásba elegyedtek s akik közül az egyik azt hitte, hogy az igazságot védi, a másik meg azt, hogy a felebaráti szeretetet szolgálja. Az Úr így válaszolt Gertrúdnak: «Mikor egy jó atya azt látja, hogy gyermekei előtte játszanak és egymással tréfából vetekednek, néha elnézi nekik és nevet rajtuk. Ha azonban azt veszi észre, hogy az egyik keményebben rátámad a másikra, azonnal fölkel és a hibásat erősen megfeddi. Hasonlóképen nézem el néha én is, az irgalmasság Atyja, ha látom, hogy jószándékkal és szelíden vitatkoznak, jólehet szívesebben venném, ha mind a ketten a szív teljes békéjét élveznék. De ha egyikük a másik ellen keményebben lép föl, bizonyára nem fogja elkerülni atyai igazságosságom büntető veszszjét».

HATVANÖTÖDIK FEJEZET.

Az engedelmesség haszna.

Gertrúd egy alkalommal arra kérte az Urat, hogy egyik elöljárójának bizonyos hibáját javítsa meg. Erre a következő választ nyerte: «hát nem tudod, hogy nemcsak ennek, hanem mindazoknak, akik a szerzetnek élén állanak, vannak bizonyos hibáik. Ezen a világon senki sem lehet hiba nélkül. Isteni jóságom és szeretetem, mellyel ezt a szerzetet kiválasztottam, megengedi ezt azért, hogy emiatt az összesek érdeme csodálatoskép gyarapodjék. Mert sokkal nagyobb erényre mutat, ha annak engedelmeskedünk, kinek hibája nyilvánvaló, mint más olyannak, akinek cselekedetei minden tekintetben kifogástalanoknak látszanak». Erre Gertrúd így szólt: «ámbar örülök Uram az alattvalók érdemeinek, mégis azt óhajtanám, hogy az elöljárók is híjával volnának a bűnnek, amelyet, amint félek, hanyagságaik miatt néha elkövetnek». Az Úr ezt felelte: «mivel ismerem minden hibájukat, megengedem, hogy azok sokféle gondjuk miatt néha nyilvánvalóvá legyenek, mert különben talán sohasem tennének szert oly nagy alázatosságra. Az alattvalók érdeme pedig egyaránt növekszik elöljáróik előmenetele és hibái folytán, épen úgy növekszik az elöljárók érdeme alattvalóik hibái és előmenetele következtében oly módon, mint ahogy a testben a különböző tagok egymásnak kölcsönösen javára vannak». Gertrúd

ezen szavakból megértette az isteni bölcsesség túláradó szeretetét, mellyel választottainak üdvösségét elrendezi. Még a hibákat is azért engedi meg bennük, hogy azok nagyobb előmenetelükre szolgáljanak. Ha Isten jósága semmimásban sem tündökölné mint ebben, magáért ezért sem tudná őt az egész teremtés méltóképen dicsőíteni.

HATVANHATODIK FEJEZET.

Az ember tisztulása.

Mikor ismét imádkozott Gertrúd egyvalakiért, akinek nagy nehézségei voltak, az Úrtól ezt a választ kapta: «ne csüggedj! semmiképen sem engedem meg, hogy választottaimat nagyobb bajok érhék, mint amelyeket elbírnak. És mindig ott vagyok mellettük, hogy fajsúlyukat mérjem. Amint az édesanya, mikor gyermekét a tűznél melegíteni akarja, kezét mindig a tűz és a gyermek között tartja. Épen úgy én is, mikor jónak látom, kísértéssel tisztítom meg választottaimat. Ezt nem romlásukra teszem, hanem inkább kipróbálásukra és üdvösségükre».

Gertrúd mikor megint imádkozott egyvalakiért, akit valami hibában látott, vágyakozásában egyebek közt így szólt: Uram, bár a legkisebb vagyok teremtményid között, én mégis imádkozom a te dicsőségedre ezért az emberért. És te, aki mindenható vagy, miért nem hallgatsz meg engem?» Az Úr

ezt felelte : «mindenhatóságom mindent megtehet ugyan, de kifürkészhetetlen bölcsességemben mindenre figyelemmel vagyok és nem teszek semmit ami nem illik. Valamint a földi király, akinek ereje és hatalma van, ha szívesen kitisztitaná is istállóját, azt mégsem végzi a saját kezével, mivel nem illenék. Úgy én sem térítek meg senkit a rosszból, melyet saját szabadakaratóval választott, hacsak ő maga teljes lelkieréből meg nem változtatja akaratót és magát szeretetre méltónak és illedelmesnek nem mutatja előttem».

HATVANHETEDIK FEJEZET.

A szenvedések följajnlása.

Gertrúd egy alkalommal valakiért imádkozott, akit nagyon lesujtott egy barátjának betegsége s az a félelem, hogy rövidesen elveszíti őt. Erről a következő oktatást vette az Úrtól: «ha az ember attól fél, hogy elveszti, vagy már el is vesztette egyik szeretett barátját, aki nemesak a barátság vigaszát nyujtotta neki, hanem lelki előmenetelét is szívből szolgált. Ezt a fájdalmat, melyet emiatt szíve érez, teljes akarral följajnlja nekem olyképen, hogy bár módjában volna barátját megtartani, mégis szívesen lemond róla az én dicsőségemre. Ha inkább választja az én akaratom teljesülését azzal, hogy elveszti barátját, mintsem hogy a saját akarata teljesüljön és barátját megtarthatja, az ilyen lélek mégha csak egy

óráig tudná is szívét ilyen érzületre hajlítani, biztos lehet benne, hogy az én jóságom azt az áldozatot az után az óra után is oly nemesnek és oly tökéletesnek fogja megőrizni, aminő abban az órában az ő szívében volt. És minden nehézség, melyet később emberi gyarlóságból szenved, örök üdvösségét fogja elősegíteni. Ha például ránehezedik szívére az a gondolat, hogy ilyen vagy olyan vigasztalást, vagy segítséget nyerhetett volna barátjától, akiről most le kell mondania . . . Az ilyen gondolatoknak, melyek emberi gyarlóságból nyugtalanságot okoznak, az említett följajnlás után oly hatásuk lesz a lélekben, hogy benne helyet készítenek az isteni vigasztalás számára. Én ugyanis annyi vigasztalást akarok lelkébe árasztani, mint amennyi nyugtalanító gondolatot engedtem szívébe jutni a mondott följajnlás után. Mert az ember a földi életben a jó Istennek sohasem adhat akkora áldozatot, hogy az én isteni vigasztalásom százszorosát ne adná neki vissza ebben az életben és ezerszeresét a túlvilágon».

HATVANNYOLCADIK FEJEZET.

Az önfejűség káros volta.

Gertrúd mikor ismét imádkozott egy nővérért, aki az isteni vigasztalás kegyelmét óhajtotta megnyerni, a következő választ kapta az Úrtól: «az illető önmaga szolgál akadályul magának abban, hogy ne vegye kegyelmem édességét. Én választottaimat

szeretetem kedves illatával vonom magamhoz. Azért az, aki makacsul ragaszkodik a saját nézetéhez, olyan akadályt állít maga elé, mintha valaki ruhájával befogná az orrát, hogy a fűszerek illatát ne érezze. Aki azonban irántam való szeretetből lemond a saját nézetéről és másét követi, az ilyennek annál nagyobb lesz az érdeme, minél inkább legyőzi saját önfejtését».

HATVANKILENCEDIK FEJEZET.

A külsőt nem szabad többre becsülni a belsónél.

Egy alkalommal Gertrúd egy másik nővérért imádkozott, aki sokszor nehéz helyzetben volt bizonyos dolgok miatt, melyeket neki kellett elintéznie. Erre vonatkozóan Gertrúd a következő választ nyerte az Úrtól: «a nehézségek megtisztították őt attól a hanyagságtól, mellyel emberileg gondolkozva, a külső hasznosságot néha többre becsülte a belső előmenetelnél». Gertrúd ekkor így szólt: «minthogy a külső javak segítségével nélkül nem tudunk meglenni, micsoda hibát követett el az a nővér azzal, hogy gondja volt arra, ami elsősorban őhozzá tartozik». Az Úr ezt felelte: «egy előkelő leánynak tisztességére és dízére szolgál, ha palástja alatt különféle prémes ruha van. Ám ha megfordítaná a sorrendet, akkor az, ami előbb tisztességére és dízére volt, szegényére és csúfságára lenne. Azért a leány anyja nem törvén, hogy leányát kinevessék, ha

máskép nem volna lehetséges, legalább egy lepellet takarná be őt fölül, hogy eszelősnek ne tartsák. Én is hasonlóképen gyöngéd szeretettel vagyok ezen leányom iránt s azért ezt a hibát különféle nehézségekkel takarom be, melyek az én engedelmekkel gyakran ugyanazon okból önhibája nélkül érik. Azonfölül a türelem által még különös ékességgel is földíszítem őt. Az evangéliumban ugyanis azt parancsoltam, hogy először, azaz főképen az Isten országát és az ő igazságát kell keresni,¹ vagyis a lelkiekben való előmenetek. A külső dolgokat azonban nem kell másodsorban keresnetek, mert megígértem, hogy ezeket hozzá fogom amazokhoz adni».

¹ Luk. 12, 31.

Vége a harmadik könyvnek.

NEGYEDIK KÖNYV.

A negyedik könyv tartalma.

(Lansperger után.)

Ez a negyedik könyv néhány kinyilatkoztatást tartalmaz, melyek az olvasót a keresztény tökéletességre oktatják. Megmutatja azonkívül, hogyan és minő áhítatgyakorlatokkal tisztelhetjük az igaz Egyház szokása szerint Krisztust és a Szenteket, különösen ünnepeiken. Megmutatja továbbá, hogy miképen nyerhetjük meg a mi édes *Közbenjárónk* által mindazt, amit a magunk vagy mások számára kérnünk kell. Megtanuljuk, hogyan pótolhatjuk bőségesen, ami nekünk hiányzik s hogyan gazdagíthatjuk a mi szegénységünket Krisztus életének és kínszenvedésének gazdagságából. A buzgó lélek e gyakorlatokat nemcsak a jelzett ünnepeken végezheti a maga és mások üdvösségére, hanem különbség nélkül minden időben. Azt is könnyen megérthetjük e könyvből, hogy mily kedves a jó Isten előtt az *egyházi év, a Szent Mise és minden nyilvános istentisztelet*. Egyes történések hasonlatokban és képekben vannak megírva. Ez azért van, hogy Szent Gert-rúd, akit a jó Isten teljesen megvilágított

ugyan az ismeret fényével, mégsem tudta azokat, amiket ő maga megértett (mint lelkieket) másként kifejezni, vagy a mi értelmünknek fölfoghatóvá tenni. Ezért példázatok és a mindennapi dolgok hasonlatosságai által szól hozzánk, amint ezt a Szentírásban is látjuk. Egyébként ez a könyv is — mint a többiek mind — az isteni édesség csodálatos illatát árasztja. Megmutatja, minő gyöngéden szereti Isten az ő választottjait, mily bölcsen kormányozza őket, minő jósággal hívja vissza a tévelygőket s fogadja magához a megtérőket. Megmutatja, hogy az ő isteni gondviselése sohasem hiányzik választottjainak, sőt ami nekik hiányzik, azt a maga érdemeinek kincstárából pótolja.

ELSŐ FEJEZET.

Előkészület az Úr születésére.

Az Úr szentséges születésének vigiliája előtt való éjjel Gertrúd sok időt álmatlanul töltött. Így virrasztva nagy örömet érzett ennek a responzóriumnak szavain, amely így kezdődik: *«abból a rejtett lakásból . . .»*. Ekkor lélekben látta, hogy az Úr Jézus a legédesebb nyugalomban, békén pihen az Atyaisten keblén s felhőként szálltak feléje mindazok kívánságai, akik a jelen ünnepet nagyobb buzgósággal óhajtották megülni. Az Úr Jézus pedig az ő isteni Szívéből mindazon felhők felé csodás fényt árasztott, amellyel utat készített nekik, hogy hozzá jöhesse-

nek. Mikor ezen az úton egyenként közeledtek a jó Istenhez, megértette, hogy azok, akik alázatosan mások imádságaiba ajánlották magukat, mintegy kézen vezetve és mindkét oldalról támogatva, az ő isteni Szívének fényében tévelygés nélkül, egyenes úton siettek az Úrhoz. Azok pedig, akik a saját igyekezetükben és imádságaikban bízva törekedtek buzgón megülni az ünnepet, néha utat tévesztve akadályra találtak. De azután visszatértek a helyes útra s Istenhez közeledtek abban a világosságban, melyet rájuk kiárasztott.

Gertrúd, mivel nagyon szerette volna tudni, hogyan hajol le az isteni jóság az egyes nővérekhez, úgy látta, hogy mindnyájan az atyai édesség nyugvóhelyére, az Isten Fiához vannak helyezve s ott mindegyikük a saját vágya és képessége szerint találja benne örömét. Egyik sem akadályozhatta a másikat, hanem mindegyik a maga vágya szerint oly teljes mértékben élvezte az Istent, mintha egyedül csak őneki adta volna oda magát az Úr. Némelyek átkarolták őt mint gyenge Kisdedet, aki értünk emberré lett. Mások úgy viselkedtek iránta, mint hűséges jóbaráttal, aki előtt szívük minden titkát föltárhatják. Ismét mások szívük egész boldogságában úgy kedveskedtek neki, mint ezer meg ezer közül kiválasztott egyetlen Völégénynek.

Ekkor Gertrúd alázatosan az Úr lábaihoz borult és így szólt : «mi lehet, jóságos Uram az én előkészületem, vagy micsoda szolgálatot

tehetnék Boldogságos Anyádnak az ő szentesítésének ezen az ünnepén, mikor még az ő óráinak végzését is, amelyre pedig a szerzetesi fogadalom kötelez, elmulasztottam és pedig nem csupán testi betegség miatt, hanem saját hanyagságomból is». Erre úgy tetszett, hogy az Úr, megszáván az ő nyomorúságát, minden egyes szót, melyet az advent folyamán Isten dicsőségére és a lelkek javára akár tanításként, akár pedig vigasztalásként bárkinek is mondott, bemutatta az ő Édesanyjának. Tette ezt mindannak pótlására, amit iránta a köteles tisztelet és szolgálat tekintetében Gertrúd elmulasztott, mindazzal a gyümölccsel, amely azon szavakból egyik embertől a másikra egész a világ végéig származhatik. Az Úr Anyja nagy örömmel fogadta ezt s úgy látzott, hogy csodálatos módon fölékesítette őt. Gertrúd erre hozzálépett és buzgón kérte, hogy egyszülött Fiánál kegyeskedjék érte esedezni. A Szent Szűz anyai jóságában legott hozzáhajolt s azután Egyszülöttét édesen átkarolva és neki csókokkal kedveskedve, így könyörgött Gertrúdért : «a te szereteted kedves Fiam, az én szeretetemmel egyesülve, hajlítson téged hathatósan ennek a te szerelmesednek kérésére». Ezután Gertrúd maga szólította meg őt ezekkel a szavakkal : «ő lelkem édessége, minden kedves között legkedvesebb szerelmes Jézusom !»

Ezen s a szeretet sugallta más hasonló szavak után így szólt az Úrhoz : «micsoda gyümölcsöt hozhatnak ezek a szavak, me-

lyeket az én nyomorúságom csak ízetlenné tehet neked?» Az Úr ezt felelte: «mit törődünk azzal, hogy miféle növény az, melyet a fűszeres vagy illatszeres szelencébe tesznek, ha jól megrázva, ugyanazt az illatot adják? Hasonlóképen, ha valaki azt mondja nekem: Édesem, Szerelmem stb., bár az illető, aki így szól, saját nyomorúsága miatt méltatlannak tartja magát rá, istenségemnek édességét megindítva, mégis csodálatos gyönyörűség illatát árasztja felém. És arra is, aki az én édességemet hasonló szavakkal serkenti, az örök üdvösség illatát hinti».

MÁSODIK FEJEZET.

Jézus születésének vigiliája.

Gertrúd a következő napon a matutinum előtt egyideig virrasztott. Szívének keserűségében átgondolta az Úr előtt türelmetlenségének hibáját, melybe azok hanyagsága miatt esett, akik őt kiszolgálták. Mikor az első jeladást hallotta a matutinumra, földerült lélekkel dicsérte az Urat az első harangszóra, mely az Úr születésének küszöbön álló ünnepét hirdette. És ekkor a mennyei Atya kedveskedve így szólt hozzá: «me, szívedbe árasztom a bűnbánat érzelmét, melyet Egyszülöttem színe előtt előrebocsáttam, a világnak bűneiből való megtisztítására, hogy téged is megtisztítson a bűnnek és hanyagságnak minden szeplőjétől s méltóképen előkészítsen az ünnepre». Gertrúd azon-

ban még ezen ajándék vétele után is szomorúan forgatta szívében hibáját s azt gondolta, hogy Isten minden ajándékára méltatlan, mivel kiszolgálóinak oly csekély mulasztása is oly nagy türelmetlenségre ragadta. Ekkor az isteni irgalmasság a következő oktatásban részesítette őt: minden gondolat, mellyel az ember szomorkodva jóváteszi hibáját méltóan végzett bűnbánat után, melyről az Irás azt mondja: «Ha azonban a gonosz bűnbánatot tart minden elkövetett vétke fölött... semmi elkövetett gonoszságról nem emlékezem meg»,¹ a legjobb előkészület Isten kegyelmének elnyerésére.

Mikor pedig a második harangszókor hasonlóképen dicsérni akarta Gertrúd az Urat, az Atyaisten így szólt hozzá: «Íme, ismét szívedbe öntöm azt az érzületet, melyet előre küldöttem Fiam színe előtt az emberi gyarlóságból származott hibák orvoslására s ez benned is megjavítja mindazokat a hibákat, melyek előmeneteledet gátolják. Vannak például olyan hibák, melyeket fölismerve, magában az ember megalázódik és bűnbánatot érez. Ezek az ember üdvösségének gyarapítására szolgálnak. Ilyen hibákat néha még legmeghittebb barátaimban is megengedek, hogy így erényekben gyakoroljam őket. De vannak másféle hibák is, amelyeket fölismer ugyan az ember, de azért semmibe sem vesz, sőt ami még rosszabb, néha oly módon védekezik, mintha igaza volna. Nem akar belő-

¹ Ezek. 18, 21—22.

lük javulást meríteni. Az ilyen hibák miatt nagy veszedelem és örökös kár éri az embert. A te lelked azonban most teljesen megtisztult tőlük».

A harmadik harangszóra pedig — mikor hasonló módon törekedett Gertrúd az Urat dicsérni — a mennyei Atya odaajándékozta neki mindazokat az erényeket, melyeket Egyszülöttének születése előtt már előreküldött a patriárkáknak, prófétáknak és más híveinek szívébe, hogy az ő eljövetele után vágyakozzanak. Az alázatosságot, vágyódást, ismeretet, szeretetet, reményt és hasonlókat, hogy így előkészítve, méltóan ülhesse meg Gertrúd is ezt az ünnepet. Ezekkel és más erényekkel mint megannyi csodálatosan ragyogó csillagokkal ékesítette föl Gertrúdot az Úr és maga elé állítva, így szólt hozzá: «mit választasz inkább, leányom? Azt-e, hogy én szolgáljak neked, vagy azt, hogy te szolgálj nekem?» Két módja volt ugyanis annak, hogy a jó Istent élvezze. Az egyik az, hogy lelkének elragadtatásában egészen elmerült a jó Istenbe. De ebből az élvezetből igazság szerint csak keveset tudott felebarátjainak javára elmondani. A másik mód pedig az, hogy elméjét a Szentírásról való elmélkedésekkel élesítve, értelme Isten segítségével oly csodálatos ízt és gyönyörűséget élvezett, hogy ezzel másoknak is javára válhatott. Ez volt az, amit az Úr tőle kért, hogy ő szolgáljon-e Gertrúdnak az első módon, vagy pedig Gertrúd szolgáljon neki a második módon. Mivel Gertrúd nem kereste a magáét,

hanem azt, ami az ő Uráé Jézus Krisztusáé, inkább választotta azt, hogy fáradsággal szolgáljon az ő dicsőségére, mintsem hogy az Úr édességének élvezetében csak a maga gyönyörűségét keresse. Ezt a választását az Úr a legnagyobb szeretettel fogadta.

Mikor a kóruson megkezdték *a matutinumot*, ezen szavaknál: «Istenem, figyelmezz segítségemre», Gertrúd Isten segítségéért esedezett. Ennél a versnél pedig: «Nyisd meg Uram ajkamat», melyet háromszor énekelnek, az Atyaisten mérhetetlen mindenhatóságát, a Fiúisten kifürkészhetetlen bölcsességét és a Szentlélekisten kegyes jóságát üdvözölte és teljes szívvel, egész lélekkel és minden erejével alázatosan imádta az egy Istent a Háromságban és a Háromságot az Egységben. Azután a zsoltár következő öt versénél: «Uram, mennyire megsokasodtak»... Gertrúd Jézus kivirágzott szent sebeihez lépett és gyöngéden csókolgatta azokat. Ugyanazon zsoltár hatodik versénél az Úr lábaihoz borulva imádta őt s mélységes hálát adott neki minden bűnének teljes elengedéséért. A hetedik vers imádkozásakor az Úr kezénél mondott köszönetet mindazért a jótéteményért, amelyben őt Istennek meg nem érdemlett jósága valaha részesítette. A nyolcadik versnél forró áhitattal üdvözölte az Úr szentséges oldalának szeretetesebét. A «Dicsőség az Atyá-nál» tisztelettel hajolt meg, hogy minden teremtménnyel együtt dicsérje a tündöklő és mindig nyugalomban lévő Szentháromságot. És a: «mi-

képen kezdetben vala» szavaknál Jézus Szívéhez lépett, bensőséges szeretettel üdvözölte és magasztalta őt azért, hogy benne a legteljesebb mértékben föl van halmozva a megfoghatatlan istenség minden gazdagsága.

Ezután a «Jertek, örvendezzünk» kezdetű zsoltár első versére Gertrúd az Úr ballábának sebéhez borult és ott elnyerte minden bűnének tökéletes bocsánatát, melyeket gondolatban vagy szóban elkövetett. Jobblábának sebénél pedig a második versre elnyerte mindannak a pótlását, amit a szent gondolatok és szavak tökéletessége tekintetében elmulasztott. Az Úr áldott kezének balsebénél, a harmadik versre, elnyerte mindannak a bocsánatát, amit vétkes cselekedetekkel követett el. Azután az Úr kezének jobbsebénél, a negyedik versre, mindannak méltó pótlásában részesült, amit cselekedetekben elmulasztott. Végezetül, az ötödik versre, az Üdvözítő szentséges oldalsebéhez járult, amely minden jónak túlaradó bőségét foglalja magában. Áhítattal megcsókolta és abban a rózsavízben, melyet a katona lándzsája fakasztott belőle, minden szennytől megtisztulva, fehérebb lett a hónál. Az a drágalátos vér pedig fölékesítette őt mindennemű erénnyel s a belőle kiáradó fűszeres illat belevonta őt magába a minden jónak forrásába. Erre, úgy ahogy előbb, elénekelte a «Dicsőség az Atyának» az imádandó Szentháromság tiszteletére és dicsőségére és a «miképen kezdetben vala» szavaknál Jézus

Szívével fejezte be, amely az egész kiáradó istenséget magában foglalja.

A többi zsoltárok éneklése alatt pedig az erények ruhájában állt Gertrúd az Úr előtt, melyet ragyogó csillagokhoz hasonló fényesség ékesített. És mikor a jó Istenre irányította vágyódását azért, hogy Jézus születésének dicsőségében mindaz, amit testileg vagy lelkileg végez, a mindenkor imáadásraméltó Szentháromság legfőbb dicséretét visszahangozza, a *Laudes*-re való jeladáskor így szólt hozzá az Úr: «amint ezen harangok hangja előre hirdeti az én születésem ünnepét, azonképen megadom neked, hogy mindabban, amit e napon cselekszel akár énekelve, olvasva, imádkozva, elmélkedve, akár pedig külső munkával, úgymint étkezéssel, alvással s más hasonlóval, a Szentháromságnak zenged dicséretét. Így egyesülsz az én vágyódással és szeretetemmel, amellyel mindig Atyám akaratát teljesítettem és soha attól el nem tértem. Mikor pedig meggyújtották az oltáron a hét gyertyát, az Úr *a Szentlélek hét ajándékának ékességét* adta Gertrúd lelkének, amennyire befogadhatta, abban a méltóságban, amint magát Jézus Krisztust ékesítették.

Gertrúd ezután arra kérte az Urat, hogy azért a leereszkedésért, hogy istállóban született, kegyeskedjék az ő szívét is tetszése szerint elrendezni. A jóságos Úr ismét szeretettel hajolt kérésére és mintegy tetőzet és falak gyanánt helyezte el benne mindenhatóságát, bölcsességét és jóságát. Közöttük mint ott-

honában csodálatos lelki örömet érzett, mivel úgy látta, mintha az egész tetőn és falakon kedves hangú csengetyúk alakjában csüngnének mindazok a cselekedetek, melyek Isten mindenhatóságának, bölcsességének és jóságának segítségével valamely emberben végbementek. Gertrúd míg ezt a gyönyörűséget mint valami mennyei örömet élvezte, megjelent neki az Úr Jézus, új ajándékokban részesítette őt és a mennyei fejedelmek kíséretével ott letelepedett. Gertrúd erre kétszázhuszonöttször elmondta: «Dicsérlek, imádlak» és pedig azzal a szándékkal, hogy az egyes kis imádságokkal minden egyes tagjának szolgálatát belevonja Isten dicséretébe. Ekkor úgy tetszett neki, hogy az Úr bizonyos szelíd öleléssel külső és belső érzékeit egyaránt csodás módon megtisztította s megtisztítva megújította s megújítva az ő szentséges érzékeivel való egyesülésben határozottan megszentelte.

Mikor jelt adtak a *kapitulumra*, Gertrúd a harangszókor ismét dicsérte az Urat és hálát adott neki azért, hogy a kapitulumon személyesen jelen lenni kegyeskedik, amint azt a boldog emlékü *Mechtild* nővérnek kijelentette. Ekkor lélekben látta, hogy az Úr ama buzgóságért, mellyel az említett kinyilatkoztatás következtében a társulat legtöbb tagja vágyakozott a kapitulum után, nagy örömmel várta a konvent érkezését. Az apátnő helyére ülve, az ő szent személyében csodálatos módon uralkodott fölötte isteni fölségének dicső-

ségében. Eközben a boldog lelkek sokasága vette őt körül és királyi székén a trónusok kara szolgálta őt. Mikor a konvent leült, az Úr mintha csak az örömtől nem tudná magát tartóztatni, így szólt: «íme, megérkeztek az én kedves jóbarátaim». Mikor pedig az egyik ujoncnővér azt olvasta: «adass, Uram, áldást» és az apátnő válaszolt: «az ő parancsainak útjára», . . . az Úr kiterjesztvén tiszteletreméltó kezeit, megáldotta a konventet és így szólt: «Istennek, az én Atyámnak mindenhatóságából beleegyezésemet adom hozzá». És mikor a nővér folytatta: «Jézus Krisztus, az élő Isten Fia, Júda Betlehemében született», a szent angyalok minden kara kimondhatatlan örömmel telt el annak hallatára, hogy Uruknak, Istenüknek és Királyuknak mézzelfolyó születését hirdetik s iránta való tiszteletből földre borulva imádták őt.

Mikor pedig a konvent a «Könyörülj rajtam Isten» zsoltár éneklésekor szokás szerint leborult, az *örangyalok* a rájuk bizottak szívét örömmel mutatták be az Úrnak. Ekkor úgy tetszett, hogy az Úr minden «Könyörülj rajtam»-nál mindegyiküktől egy összegöngyölt köteléket vett át s azt keblére helyezte. Azok szívének följajánlásánál, akik forróbban szerettek, a *szerafok* karából való angyalok szolgáltak az Úrnak úgy, hogy karjait tartották és a szíveket elkészítették. Mikor pedig olyan szíveket mutattak be neki, melyek Isten ismeretében jobban meg voltak világosítva, a *kerúbok* karából való angyalok teljesítettek szolgálatot az Úr előtt.

Mikor meg azok szívét, akik az erényekben jobban gyakorolták magukat, ebben az *erők* karából valók működtek közre.

Igy szolgáltak az Úrnak sorban az *angyali karok*, mikor olyan szívek följánlására került a sor, melyek erényeikkel hozzájuk hasonlítottak. Azoknak a szívét azonban, akiket az említett kinyilatkoztatás sem indított különös buzgóságra, nem az angyalok nyujtották oda az Úrnak, hanem úgy látszott, hogy saját testükben a földön voltak elterülve.

Ekkor Gertrúd lelkének alázatosságában az Úrhoz járult és az első «Könyörülj rajtam, Isten»-t, melyet a saját személyükért szoktak mondani, a következő szavakkal ajánlotta föl neki: «íme, drága Jegyesem, én önként lemondok a magam részéről és följánlom neked ezt a zsoltárt a te örök dicsőségedre, hogy érte a te isteni tetszésed szerint jót tégy azokkal, akik neked és nekem különös barátaink.» Ezt a neki nyujtott ajándékot az Úr egy ragyogó fényű drágakő alakjában fogadta el és annak az ékszernek közepébe helyezte, melyet mellén viselt s amely drágakövektől ragyogott és aranyvirágokkal volt a legváltozatosabb módon díszítve. Eközben így szólt Gertrúdhhoz: «íme, a szeretetnek ezt a drágakövet, melyet most nyujtottál nekem, azért magasztaltam föl ennek az ékszernek közepén, hogy mindenki, aki a te imádságaidba ajánlja magát, vagy legalább gondolatban közbenjárásodat óhajtja, üdvösséget nyerjen, mint ahogy a

kigyóktól megmárt zsidók meggyógyultak annak a rézkigyónak láttára, melyet Mózes-sel fölemeltettem a pusztában.

Mikor pedig a zoltárok végeztével a konvent bocsánatkérésre fölkel, két dicsőséges szellem jelent meg, akik egy aranytáblát hoztak s azt az Úr előtt kiterjesztették. Ekkor az Úr megoldotta a keblén összegyűjtött kötelékeket s legott láthatóvá lettek azon a táblán a zoltároknak és imádságoknak összes szavai, melyeket a konvent mondott. Élénk és csodás változatosságú drágakövek alakjában rendkívüli fényben ragyogtak és mindegyik nagyon kedves hangot adott. Ez azt jelentette, hogy az Úr mindazt a gyümölcsöt, mely a zoltárok bármely szavából az egész Egyház javára származik, kétszeresen adja vissza azoknak, akik mondották. Megértette Gertrúd, hogy az Úr mindezt amiatt a különös buzgóságért cselekszi, melyet a szerzet tanusított, mert tudta, hogy az Úr azon a napon mindig elnökölni fog a kapitulumon.

Mikor pedig fölolvasták a táblát, melyen azok nevei voltak, akik a matutinumon énekelni vagy olvasni fognak, az Úr mindazokat, akik buzgón törekedtek hallgatni, hogy mi van nekik előírva, barátságos tekintetre méltatta és fejének bölintésével üdvözölte. De akik szomorkodva forgatták elméjükben, hogy miért nem írták elő nekik is ezt vagy azt a reponzóriumot, azoknak állát nyájasan megfogta az Úr és szeretetreméltó jósággal vigasztalta őket. Ennek láttára Gertrúd így

szólt az Úrhoz: «ó Uram, ha a testület tudná, hogy ily kegyes jósággal tekintesz rájuk, akkor nagyon szomorúak lennének azok, akik nem hallották nevük fölolvását». Erre az Úr így válaszolt: «aki szívesen olvasna vagy énekelve ha tudna és szomorkodik azon, hogy nem képes rá, azt én épen olyan kedves vigasztalásban részesítem s jóakarátát aképen jutalmazom, mintha végrehajtotta volna». És hozzátette az Úr: «ha valaki hallja, hogy valamiért föl van írva és fejével együtt akarátát is maghajtja azzal a szándékkal, hogy azt az én dicsőségemre szívesen megtenné és azzal a kéréssel fordul hozzám, hogy annak méltó cselekedetére segítsen: ahányszor ezt teszi, annyiszor fogja magán hathatósan tapasztalni az én jóságomat, mely nem állhatja meg, hogy csókot ne nyomjon lelkére».

A konvent ezután a rend szabályai szerint a priornőtől kezdve vallomást tett mulasztásairól az apátnő előtt s mikor a föloldozást tőle megnyerte, meghajtotta magát. Az Úr ekkor barátságosan hozzátette: «Istenségem erejével én is föloldozlak benneteket mindazoktól a mulasztásoktól, melyeket most az én jelenlétemben megvallottatok. Ha emberi gyarlóságból ismét elkövetnétek ugyanazokat, mindig irgalmasabbnak és a bocsánatra készségesebbnek fogtok engem találni».

Ezután a nővérek a hét bűnbánati zsolnárt mondták el szokott módon a bűnökért és mulasztásokért. Minden szó gyöngyök,

de homályos gyöngyök alakjában sorakozott az előbb említett táblán az élénk és ragyogó drágakövek körül. Gertrúd megértette lélekben, hogy a bánatzsoltárok azért látszottak homályos gyöngyök alakjában, mert a konvent csak szokásból, nem pedig különös buzgóságból recitálta azokat. Jegyezzük meg tehát, hogy ámbár a szokásból, kötelességszerűen végzett áhítatgyakorlatok is az Úr szeme elé kerülnek érdemeink gyarapítására, de mégis sokkal nemesebb és kedvesebb lesz az, amit benső buzgósággal végezzünk.

Vesperás alatt, mikor a himnuszban azt énekelték: «Dicsőség neked, Uram», Gertrúd látta, hogy az angyalok nagy sokasága röpköd a konvent körül és vele együtt lelkesedve éneklí ugyanazt a verset. Ekkor megkérdezte az Urat, micsoda hasznuk van az embereknek abból, hogy az angyalok az ő dicsőítő énekükhöz csatlakoznak és velük együtt zengik a zsoltárokat. Erre azonban nem kapott választ az Úrtól. Mikor azután buzgóbban kutatott utána, végre isteni sugallatból megértette, hogy amikor a szent angyalok a földön jelen vannak a mi ünnepeinken, arra kérik az Urat: engedje, hogy azok, akik buzgóságban hasonlók akarnak lenni őhozzájuk, a szív és a test igazi tisztaságában is egyformák legyenek velük.

Vesperás után szokásszerűen a Boldogságos Szűz képével *erekljéket* hordoztak körül. Gertrúd szomorúan forgatta szívében, hogy betegségtől akadályozva, sem szolgálatot,

sem imádságot nem végzett az ádventi időszak alatt, hogy azt a Szűzanyának ezen az édes ünnepen följánlhatná. De a Szentlélektől kioktatva, Jézus Krisztusnak legnemesebb és legédesebb Szívét mutatta be a tisztaságos Anyának, hogy ilymódon pótolja minden mulasztását. Az áldott Szűz a legnagyobb örömmel fogadta ezt és látára oly gyönyörűséget érzett, mely minden szolgálatért és tiszteletért kárpótolta Gertrúdot. Ez az egyedül méltó és minden jót magában foglaló *Szív* minden kívánnivalók összességét nyújtotta neki, amit csak valaki áhítatával és imádságban való buzgóságával valaha az ő anyai tiszteletére bemutatott.

HARMADIK FEJEZET.

Az Úrnak mézzelfolyó születése.

Gertrúd a *matutinum* alatt ugyanazokat a gyakorlatokat törekedett végezni, melyeket a megelőző éjjel. Az Úr, ki hú szolgálatáért meg akarta őt jutalmazni, egészen *magába* vonta őt. Istenségének csodálatos édes kiáradásával betöltötte lelkét, majd pedig Gertrúd lelkének az Istenbe való hálás visszaáradása által minden egyes zsoltárnál és responzóriumnál kimondhatatlan és megbecsülhetetlen édesség élvezetével táplálta őt. Mialatt Gertrúd ebben a gyönyörűségben rendkívül nagy örömét találta, észrevette, hogy a konvent az Urat, a királyok Királyát isteni fölségének magas trónján

tisztelettel körülállja és nagy áhítattal végzi az ő tiszteletére és dicsőségére a *matutinumot*. Ekkor megemlékezvén többekről, akik magukat imádságába ajánlották, lelkének alázatosságában így szólt az Úrhoz: «hogyan illik hozzám, méltatlanhoz, hogy imádkozzam azokért, akik előtted nagy fáradsággal és áhítattal zsoltároznak és téged dicsérnek, míg én betegségtől visszatartva, egyáltalán nem tudom azt tenni, amit ők?» Az Úr így válaszolt: «nagyon jól imádkozhatsz értük, mert én fogadtalak téged magamhoz és atyái jóságom keblére helyeztelek, hogy kieszközöld és megnyerd mindazt, amit lelked óhajt». Gertrúd így felelt: «Uram, ha tetszik neked, hogy imádkozzam értük, arra kérek: jelölj ki erre egy órát, mikor hűségesen a te dicsőségedre, önekik pedig hasznukra tehessem s ne legyek gátolva annak a mennyei lakomának élvezetében, amellyel most kegyes vagy engem táplálni». Erre az Úr ezt felelte: «ajánld mindegyiküket isteni bölcseségemnek és szeretetemnek, melyek arra indítottak, hogy az Atyaisten kebléről az ember megváltására a földre szálljak». Mikor azután kegyeskedett megnevezni az egyeseket, akik neki ajánlották magukat, a jóságos Úr isteni szeretetének édességétől indítatva és isteni bölcsiségének világosságában szemlélve mindegyiknek szükségét, szerető részvétellel segített rajtuk.

Megjelent a fönséges Szűz Anya is, amint a mennyei dicsőségben fölmagasztalva Fia mellett ült. Mikor a «Leszállott mennyekből»

kezdetű rezponzóriumot énekelték, ezek a szavak arra a kegyes leereszkedésre emlékeztették az Urat, amellyel az Atya kebléről leszállt és a sértetlen Szűz méhén keresztül a mi nyomorúságunk számkivetésébe jött. Azért szeretettől lángolva, elragadó kedvességgel és mosolygó szemekkel tekintett Szűz Anyjára, aki e szeretetnek lángolásából lelke mélyéig megindult. Ekkor az Úr a legédesebb csókot nyomta Szűz Anyja ajkára, amellyel mindazt az örömet, melyet szentséges embersége szerint a földön valaha érzett, mintegy kétszeresen fölújította Édesanyja számára.

Mily sugárzónak tűnt föl a dicsőséges Szűz a maga szeplőtelenységében, mint a legtisztább kristály. Egész bensejét áthatotta és betöltötte az istenség ragyogása, mint ahogy a különböző színű selyembe takart arany szokott fényleni a kristályon keresztül. Látható volt az ő virágzó Kisdede is, a fölséges Atyának Egyszülötte, amint a Szűzanya szívéen vágyódó örömmel pihent. Gertrúd ebből megértette, hogy amint Krisztus embersége szűzi tejjel táplálkozott, úgy istensége a legártatlanabb és legszeretőbb szív tisztaságának élvezetében gyönyörködött.

Mikor pedig a tizenkettedik rezponzóriumnál: *«az Ige testté lön»* — az Úr megtestesülése iránt való tiszteletből a konvent mélyen meghajolt, Gertrúd hallotta, amint az Úr így szólt: *«ahányszor hálás szívvel meghajtja magát valaki ezekre a szavakra s*

megköszöni nekem, hogy iránta való szeretetből emberré lettem, ugyanannyiszor hajtom meg magamat én is őfeléje és szívem mélységes érzelmével kétszeresen fölajánlom az Atyaistennek boldog emberségem minden gyümölcsét azon ember örök boldogságának növelésére.

Ennek a rezponzóriumnak végén, ennél a szónál: *«és igazsággal»* — Szűz Mária szüzességének és anyaságának kettős ékességében odalépett a jobboldali karnak első nővéréhez, jobbkarját annak válla köré fonta, szelíden magához ölelte őt s lelkéhez szorította azt a nemes Kisdedet, aki szebb mint az emberek fiai. És így végig járva az egész kart, kedves öleléssel mindegyikük lelkéhez hozzá szorította a szeretetreméltó, kedves isteni Gyermekeket. Midőn mindnyájan lelkük karjai között tartották őt, úgy tetszett, hogy némelyik nagy gonddal és gyöngédséggel mint egy puha vánkossal pólyázták be. Mások azonban kevésbé óvatosan tartották a fejét s kényelmetlenül lecsüngni engedték. Gertrúd ebből megértette, hogy azok, akik örömmel adták oda akaratukat a jó Istennek mindarra, ami neki tetszik, ezek Jézus fejét jóakarattal mintegy puha vánkossal fektetik. Azok pedig, akiknek akarata valamiben hajthatatlan és tökéletlen volt, a Gyermekeket kegyetlenül lecsüngni hagyták. Tisztítsuk meg tehát szeretteim szívünket és lelkiismeretünket minden ellenkezéstől és ajánljuk föl örömmel és teljes akaratlan az Úrnak tetszésére, aki mindenben for-

rón óhajtja a mi előhaladásunkat. Ne zavarjuk meg mégcsak egy pillanatra sem ennek az édes-kedves Kisdednek pihenését, aki oly kegyesen hozzánk hajolt és szívünkbe belenyomta önmagát.

Mikor pedig Szent Mise alatt *Glória* közben ezt énekelték: «Máriának elsőszülöttje»¹ — Gertrúd azon gondolkozott, hogy az Urat *egyszülöttnek* kellene helyesebben mondani, nem pedig elsőszülöttnek. Hiszen a sértetlen Szűz nem szült mást, mint csak ezt az egyetlent, akit a Szentlélektől volt méltó méhébe fogadni. Azért a Boldogságos Szűz kedves jósággal így válaszolt neki: «nem egyszülöttnek, hanem *Elsőszülöttnek* nevezhető legmegfelelőbb módon az én édes Jézusom, akit először hoztam világra és utána, vagy inkább őáltala választottalak és szültelek az anyai szeretet szívében mindnyájukat, neki testvéreiül, nekem magamnak pedig gyermekeimül». *Főljajánláskor* pedig megértette lelkében Gertrúd, hogy a szerzet egyes tagjai imádságaik ajándékát ajánlották föl az Úrnak, melyeket adventben végeztek. Némelyek közülük a Gyermekek ölébe nyújtották, aki benyomódott lelkükbe. Ezek mindegyikéhez odament a Boldogságos Szűz a saját helyükre. Szeretettel segített nekik azzal, hogy szeretett Fiának ölet és kezeit előkészítette a neki nyújtott ajándékok elfogadására.

Gertrúd azután úgy látta, hogy egyesek

¹ Ezek a szavak azon kor szokása szerint betoldás volt a *Glória* liturgikus szövegébe.

a kar elején az oltárhoz lépnek és ott ajánlják föl imádságaikat a Szűzanyának, aki Gyermekét ölében tartotta. Mivel imádságaik átvételére a picinyke Gyermek nem volt előkészítve, úgy tett, mintha gyöngesége miatt nem tudná azokat elfogadni. Gertrúd ebből megértette, hogy akik a kis Jézus ölébe helyezték ajándékaikat, azok voltak, akik szívükben áhitattal figyeltek az Úrra mint lelkileg születettre s akiknek a Boldogságos Szűz szolgálni és segíteni látszott, amennyiben velük együtt örült buzgóságuknak és üdvösségüknek. Míg ellenben azok, akik csak az annakidején Betlehemben született Úrra gondoltak, a kar közepén léptek az oltár felé és ott mutatták be ajándékukat a Szűzanyának.

Gertrúd ezután a dicsőség Királyához lépett és fölajánlotta neki — amint kérték némelyek — az ünnep előtt végzett rövidke kis imádságait és másoknak jóakarátát, akik szívesen végeztek volna hasonló dolgokat, ha fontos okok nem akadályozták volna őket benne. Gertrúd azért megértette lélekben, hogy az áhitattal végzett imádságok az előbb említett táblán drága gyöngyök alakjában sorakoztak. Azoknak a jóakarata pedig, akik szívesen cselekedtek volna hasonló, ha bizonyos hasznosabb dolgok nem gátolták volna őket, sőt még bántódtak is hanyagságukon és megalázták magukat, — ezeknek a jóakarata abba a díszes nyakláncba foglaldott, mely az Úr mellét ékesítette. Ennek folytán az *isteni Szívhez* való járulás gyümöl-

csében részesültek olyképen, mintha valaki kulccsal kinyit egy szekrényt s abból különféle gyönyörködtető dolgokat szed elő.

NEGYEDIK FEJEZET.

Szent János apostol és evangélista.

Szent János apostol és evangélista egy adventi napon imádság közben megjelent Gertrúdnak sárga ruhába öltözve, melybe mindenfelül arany sasok voltak beszöve. Ez azt jelentette, hogy noha már életében szemlélődés közben lelkileg elragadtatva maga fölé emelkedett, saját kicsiségének megismerése folytán mégis az alázatosság völgyébe törekedett leszállani. Gertrúd mikor az ő ékességét figyelmesebben szemlélte, úgy látszott, hogy az arany sasok alatt valami piros szín tűnik elő, amely egy kissé mindenünnen előcsillogott. Ez azt jelképezte, hogy Szent János elmélkedéseinek sorrendjét az Úr kinszenvedésének emlékezetével szokta kezdeni, amelyet saját szemeivel látott és szívében benső részvéttel átértzett. És így lassanként előbbre és előbbre haladva, az isteni fönség magasságához repült föl s meg nem rebbenő lelki szemekkel tekintett bele az igazi nap sugárzó fényébe. Két aranylilioma is volt: egyik a jobb-, másik a balvállán. A jobbon ezt az írást lehetett olvasni: «a tanítvány, kit szeret vala Jézus».¹ A balon pedig: «Ő volt a Szűznek őrzője»

¹ Ján. 13, 23.

(«Az Isten Igéje» kezdetű sequentiából). Ez az ő két kiváltsága volt. Egyedül ő érdemelte meg az apostolok között, hogy Jézus szeretett tanítványának neveztesse s az is legyen és hogy az Úr méltónak tudta őt arra, hogy a kereszten haldokolva az ő liliomát, Szűz Anyját neki ajánlja.

Szent János mellén viselt egy csodálatos emlékjelet azért a kitüntetésért, mellyel a vacsorán az Úr Jézus mézzelfolyó keblén pihent. Erre az emlékjelre ragyogó arany betűkkel ez volt írva: «*Kezdetben vala az Ige*». Ez azoknak a fönséges szavaknak élő erejét jelezte, melyek az ő evangéliumában foglaltatnak. Ekkor Gertrúd így szólt az Úrhoz: «Uram, miért mutattad meg most nekem legméltatlanabbnak ezt a te szeretett tanítványodat?» Az Úr ezt felelte: «azért, hogy különös barátsággal fűzzem hozzád. Mivel neked nincs apostolod, őt jelölöm ki számodra, hogy az égben nálam mindenkor hűséges pártfogód legyen». Erre Gertrúd ezt kérte: «taníts meg hát jóságos Uram, micsoda szolgálatot tehetnék neki». Az Úr így felelt: «minden ember naponként egy Miatyánkot mondhat el apostolának tiszteletére. Ezzel arra az édes ragaszkodásra emlékezteti őt, melyet szíve akkor érzett, mikor az apostolokat erre az imádságra tanítottam. És kérje ugyanekkor apostolát, eszközölje ki számára azt, hogy élete végéig rendíthetetlen állhatatossággal ragaszkodjék hozzám».

Midőn ugyanazon apostol ünnepén inatu-

tinum közben Gertrúd szokása szerint buzgó imádságba merült, megjelent neki a szeretett tanítvány, akit Jézus igazán szeretett s akit azért minden szerető léleknek szeretnie kell és sokféle módon kedveskedett neki. Mikor pedig a szerzet több tagját — akik Gertrúdot kérték — hűségesen Szent János apostol ótalmába ajánlotta s az mindnyájuk kérését barátságosan fogadta ezekkel a szavakkal: «hasonló vagyok az én Úramhoz abban, hogy szeretem azokat, akik engem szeretnek» — Gertrúd így szólt hozzá: «hát az én kicsinységem micsoda kegyelmet nyerhet tőled ezen a te kedves ünnepeden?» Az apostol ezt válaszolta: «jőjj velem, Úramnak választotta és pihenjünk együtt az Úr édesen áradó keblén, amely minden boldogság kincsét magában rejt». És fogván Gertrúdot, magával vitte Urunk Megváltónk színe elé s jobbjára állította, míg ő maga baljára tért pihenni. Mikor az Úr Jézus keblén mind a ketten édesen nyugodtak, Szent János mutatóujjával tisztelettudó gyöngédséggel megérintette az Úr keblét és így szólt: «íme, ez a szentek szente, amely magához vonja az ég és föld minden javát».

Gertrúd ezután megkérdezte Szent Jánostól, miért választotta a maga számára az Úr keblének balfelét s miért helyezte őt a jobb oldalra. Szent János ezt felelte: «azért, mert én már legyőztem mindent és *egy lélekké* lettem a jó Istennel s mélyen behatolhatok oda, hova a test nem ér el. Azért választottam én az ő Szívét. Te azonban, minthogy

még a testben élsz, nem vagy képes hozzám hasonlóan oda behatolni s annak mélységeit élvezni. Azért az isteni Szív nyílásához helyeztelek, hogy annál szabadabban merithesd belőle az édességnek és vigasztalásnak italát, melyet az isteni szeretetnek szünet nélkül előbuzgó heve bőségesen áraszt ki mindazok számára, akik utána vágyakoznak». S mikor Gertrúd a szentséges lüktetésekből — melyek szakadatlanul dobogtatták az isteni Szívet — kimondhatatlan gyönyörűséget merített, így szólt Szent Jánoshoz: «vajjon nem érezted-e te is Istennek kedveltje ezen édes szívverések gyönyörűségét, mikor a vacsorán ugyanezen az édes keblen pihentél, amelynek öröme most annyira betölt engem?» Az apostol ezt felelte: «megvallom, igazán éreztem és átéreztem, mert édességük oly mélyen áthatott, mint ahogy a legédesebb méhsőr átjárhat és megédesíthet egy frissen sült kenyérdarabot. Ezenfölül lelkem úgy fölhevült tőlük, mint ahogy a fazék fölforr az erős lánggal égő tűz mellett». Erre Gertrúd kérdezte: «hát akkor miért hallgattál róla teljesen és mégcsak pár szóval sem írtál róluk a mi előmenetlünkre?» Szent János így felelt: «nekem az volt a feladatom, hogy a még fiatal Egyház számára az Atyaisten teremtetlen Igéjéről írjak egy szót, amellyel a világ végéig eléggé foglalkozhatik az egész emberi nem értelme, ámbár senki sem tudja teljesen fölfogni. Azoknak az édes szívveréseknek ékesszólása azonban a mostani időnek van főntartva,

hogy hallatára újra fölmelegedjék a már öregedő és az Isten szeretetében ellanyhuló világ».

Míg Gertrúd az Úr keblén pihenő Szent János szépségét csodálta, ez így felelt neki: «eddig abban az alakban jelentem meg neked, amelyben a földön az utolsó vacsora alkalmával az én szerelmes és egyetlen szeretett Uramnak keblén nyugodtam. De most ha óhajtod, megnyerem számodra azt a kegyelmet, hogy abban az alakban láss, amelyben az égben az istenség gyönyöreit élvezem». Midőn Gertrúd részesülni kívánt benne, az istenség mérhetetlen tengerét látta azonnal Jézus keblében és benne Szent Jánost egy kicsi kis méhecske alakjában, amint kis halacska módjára kimondhatatlan gyönyörrel és szabadsággal úszkált. Gertrúd megértette, hogy ahol az istenség ereje a legerősebben hat az emberiségre, ott van az ő leggyakoribb lakása. Miután Szent János az istenség édes tengeréből oly epedő vágygal ivott, úgy látszott, mintha szívéből egy csatornát bocsátott volna ki s abból az egész föld kerekségén bőségesen permegette az isteni édesség csöppjeit. Ezek az ő üdvösséges tanításának s különösen evangéliumának intelmei voltak: «*Kezdetben vala az Ige*».

Más alkalommal Gertrúd ugyanazon az ünnepen, midőn nagyon örült annak, hogy annyiszor hallotta dicsőíteni Szent Jánosban a sértetlen szüzességet, végre magához az Úrnak barátjához fordult. Őt kérte, nyerje

meg számunkra imádságával, hogy Isten segítő szent kegyelmével a tisztaság gondos megőrzésére törekedjünk s így az örök életben az édes hangú dicsőítő énekekben is vele együtt erőnkhez képest részt vegyünk. Gertrúd erre a következő választ kapta Szent Jánostól: «aki velem a boldogságban részt akar venni, az törekedjék arra, hogy életútját is hozzám hasonlóan fussa meg». És hozzátette: «egész életem folyamán gyakran forgattam emlékezetemben, hogy az én szerető Mesterem és Úr Jézusom minő édes és meghitt barátságára méltatott engem. Hogyan jutalmazta ő azt a lemondást, hogy jegyesem szabadságát visszaadva, a lakodalom napján követtem őt.¹ Azért később is minden szavamban és cselekedetemben gondosan vigyáztam, hogy sem magamban, sem pedig másokban ne adjak valamiképen alkalmat arra, hogy a Mesteremnek oly kedves erény, a tisztaság beszennyeződjék». És hozzátette: «míg a többi apostolok minden gyanúsat kerültek, a nem gyanúsat pedig szabadon megengedték, én közöttük mindig óvatosan viselkedtem. Amikor segítség, vagy a lélek üdvössége követelte, mindig iparkodtam szolgálatára lenni Krisztusban nővéreimnek is, azonban nem mulasztottam el a leggondosabb vigyázatot. Szokásom volt, hogy amikor alkalom kínálkozott barátsá-

¹ A középkorban nagyon elterjedt szájhagyomány szerint Szent János az Úr hívására lakodalma napján elhagyta jegyesét. Némelyek szerint ő volt a kánai mennyegző jegyese.

gos érintkezésre, mindig az isteni jósághoz fordultam segítségért. És azért éneklék rólam: «szorongatásodban segítségül hívtál, s én megszabadítottalak».¹ Az Úr sohasem engedte meg, hogy hajlamaim bármelyikéhez valami szenny tapadjon. Ezért nyertem jutalmul szeretett Mesteremtől azt, hogy a tisztaságot minden választottjai között én bennem dicsérik legjobban. Ennek különös méltósága által kitűnő helyet nyertem az égben, ahol a dicsőségben és tündöklő fényben közvetlenebbül fogom föl annak a szeretetnek sugarait, amely «Isten fölségének szeplőtelen tükre... az örök világosság kisugárzása».² Ahányszor az Egyházban megemlékeznek az én tisztaságomról, ugyanannyiszor üdvözöl engem az én szerető Uram a leggyöngédebb kedvességgel és egész belsőmet betölti kimondhatatlanul kedves édes-ségével, amely éltető italként járja át lelkemnek legmélyét.

Gertrúd ezekből behatóbb ismeretre jutva megértette, amit az Úr az evangéliumban mond: «Atyám házában sok lakóhely van».³ Hogy három lakóhely van különösen, amelyekben háromféle módon részesülnek boldogságban azok, akik sértetlen szüzi tisztaságra törekedtek. Az első lakás azoké, akik mint előbb az apostolokról mondtuk, teljesen kerülik a gyanúsát, a nem gyanúsát azonban észszerű okokból megengedik. Ha eközben kísértés támadja meg lelküket, azt

¹ Zsolt. 80, 8. ² Bölcs. 7, 26. ³ Ján. 14, 2.

férfiasan küzdve legyőzik. Ha pedig emberi gyöngeségből megbotlanának, a bűnbánat méltó cselekedeteivel ismét eltörlik. A második lakóhely azoké, akik mind a gyanútlan, mind pedig a gyanús dolgokban nagy elővigyázattal járnak el s teljesen távol tartják magukat mindentől, ami alkalmul szolgálhatna bármiféle kísértésre. Sanyargatják és szolgaságra vetik testüket úgy, hogy szinte lehetlenné válik a lélek ellen lázadnia. Úgy látszik, hogy ezek közül való Keresztelő Szent János és a többi lelki férfiú, akik mind ebben a második lakásban találják meg boldogságukat. Ez azért van így, mert az isteni jóság önként szentelte meg őket, másrészt pedig azért, mert ők maguk az isteni kegyelemmel mindig közreműködtek. A harmadik lakás azoké, akik az Úr édességének áldásaiban részesülve, minden rossztól mintegy természetesen borzadnak. Bár különböző alkalmakkor rosszakkal is, jókkal is érintkeznek, mégis változhatatlan elhatározással utálják a rosszat és követik a jót s mind magukat, mind pedig másokat törekszenek szeplőtelenül megőrizni. Az ilyen emberek ugyan nincsenek teljesen híjával az emberi gyöngeségnek, mégis rendkívüli hasznuk van belőle. Mert még a szeretet szolgálatában is félnek a ragaszkodás indulatától, azért megalázzák magukat és annál szorgosabb önvigyázatra buzdulnak Szent Gergely szavai szerint: «jó lelkület jele, ha még ott is hibát találunk, ahol nincs hiba». Ezek között Szent János evangélista

a tökéletes győzelem kiváltságával bír. Azért éneklük az ő ünnepén: «aki győzedelmeskedik, azt megteszem . . .» «Aki győzedelmeskedik» valamely emberi hajlamon, azt «oszloppá teszem az én Istenem templomában».¹ Vagyis: szilárd támasztéknak, amelyen isteni gyönyörűségem gazdagságában megnyugszom. «És ráírom nevemet.» Vagyis: egész nyilvánvalóan bele fogom nyomni isteni barátságom édességét. «És az új Jeruzsálem városának nevét», azaz: belül és kívül különös jutalmat nyer minden egyesért, kinek üdvösségét kereste a földön.

Mikor egy más alkalommal Gertrúd azon gondolkozott, hogy miért részesül Szent János evangélista oly nagy magasztalásban sértetlen szüzességeért, holott azt olvassuk, hogy lakodalmától hívta meg őt az Úr. Míg Keresztelő Szent János — bár egészen ment volt minden földi hajlamtól — ezen erénye miatt kevesebb dicséretben részesül. Az Úr, aki a gondolatokat megkülönbözteti s az érdemeket elosztja, egy látomásban megmutatta Gertrúdnak mindkettejüket. A Keresztelő mintha egy magas és mindenkitől távolálló trónon ült volna a tengeren. Az Evangélista pedig egy kályha közepén állt, amely oly rettenetesen be volt gyújtva, hogy a láng őt fölül, alul és mindenünnen egészen körülvette. Mikor Gertrúd ezt látta és csodálkozott, az Úr a következő fölvilágosítást adta neki: «mit tartasz dicséretreméltóbb-

¹ Titk. jel. 3, 12.

nak? Azt-e, hogy az Evangélista nem ég meg, vagy hogy a Keresztelő nem merül el?» Gertrúd ebből megértette, hogy nagyon különböző jutalomban részesül az ostromlott és a békeességben megőrzött erény.

Mikor éjjel Gertrúd imádságba merült s különös buzgósággal törekedett az Úrhoz közelíteni, látta, hogy Szent János édesen átölelve tartja az Urat és különböző módon kedveskedik neki. Ekkor Gertrúd alázatosan az Úr lábaihoz borult, hogy a maga fogyatkozásait lemossa. Szent János erre ezekkel a nyájas szavakkal szólította meg őt: «ne riasszon vissza az én társaságom. Ime, az ő nyakát ezereken meg ezereken átölelhetik, ajkát ezek is, azok is édes csókjaikkal illethetik s füle hűségeseen megőrzi mindenkinek a titkát, aki csak belesusogja». S matutinum közben, mikor azt énekelték: «Asszonyanyám, íme a te fiad»¹ — látta Gertrúd, hogy Isten Szívéből valami csodálatos fény árad ki Szent Jánosra, amely az összes szentek tekintetét tiszteletadó csodálkozással reá irányította. Látta azt is, hogy a Boldogságos Szűz is nagyon kedvesen intett feléje, mikor az ő anyjának nevezték. Erre ő is, a kiválasztott tanítvány is az édes szeretet bizalmasságával viszont üdvözölte őt. Mikor pedig a különös barátság egyes kiváltságait említették, melyekben őt a jó Isten részesítette, mint például: «ez János, ki a vacsorán az Úr keblén pihent. — Ez az a

¹ Ján. 19, 26.

tanítvány, aki méltó volt arra, hogy mennyei titkok tanuja legyen. — Ez az a tanítvány, akit Jézus szeretett». És más hasonlókat. Szent János minden ilyen alkalommal új dicsőséges fényben mutatkozott az összes Szentek előtt. Ilyenkor mindnyájan fölbuzdultak arra, hogy az annyira szeretett tanítványt dicsőségében üdvözöljék s így magasztalják az Istent.

Erre a szóra : «megjelent kedves Jánosának»,¹ megismerte Gertrúd, hogy abban az alakban, melyben akkor az Úr Szent Jánost meglátogatta, fölüjította számára a kölcsönös barátságnak mindazt az édességét, melyet egész életén át valaha tapasztalt. Szent János így mintegy más férfiúvá alakult át s már előre megízlelte némileg az örök lakomának gyönyörűségét. Azoknál a szavaknál pedig, hogy az Úr hívására fölkelt és utána indult, mintha csak követni akarta volna az Urat az égbe, megértette Gertrúd : Szent János oly nagy és rendíthetetlen bizalommal volt Urának és Mesterének kegyes jósága iránt, hogy ezért az Úr nem tartotta őt méltatlannak arra, hogy a halál gyötrelmei nélkül vegye őt magához. Mivel a szeretet merészségével remélte ezt, bizonyára meg is érdemelte, hogy elnyerje. Ekkor Gertrúd

¹ Ez az antifóna, melyet régen több egyházban így a halberstadtiban is énekeltek, egészben így szól : «megjelent kedves Jánosának az Úr Jézus Krisztus tanítványaival és így szólt hozzá : jöjj hozzám, kedveltem, mivel itt van már az ideje, hogy testvéreimmel részt végy az én vendégségemben».

csodálkozni kezdett, mivel az Írás szerint János azért költözött el e földről a halál gyötrelmei nélkül, mert Jézus keresztje alatt lélekben már elszenvedte azt és azért is, mert testében sértetlen volt. Miképen kell tehát érteni most azt, hogy Szent János bizalma által szerzett rá érdemet. Erre az Úr így felelt Gertrúdnak: «a sértetlen szüzességért és a halálomon érzett részvétért az örök életben igen nagy dicsőséggel jutalmaztam meg az én választottamat. Azt a törhetetlen bizodalmat azonban, mellyel jóságomról gondolkozott s meg volt győződve, hogy semmit sem tagadhatok meg tőle, azzal akartam már a jelen életben megjutalmazni, hogy minden halálkintól menten megőriztem s mintegy örömujjongással vettem őt magamhoz testből. Szüzi testét pedig romlatlanul és mintegy már megdicsőítve, különös módon fölmagasztaltam».

ÖTÖDIK FEJEZET.

Jézus nevének üdvözlése körülmetélésének ünnepén.

A körülmetélésnek ünnepén Gertrúd följánlotta az Úrnak Jézus édes nevének rövidke üdvözléseit, melyeket néhányan az Úr dicsőítésére mondtak. Ekkor úgy látszott, hogy ezek az Úr előtt fehér rózsák alakjában mintegy szilárd pontról csüngnek alá. Mindegyik rózsán egy-egy csodás hangú aranycsengő is függött, amely szünetnélkül mozgásban tartotta az isteni Szívet, édes

gyönyörűséggel hullámozva körülötte. Ugyan-
így volt a jelzőkkel is: «Üdvözlégy szere-
tetreméltó, jóságos és kívánatos Jézus». Ekkor Gertrúd olyan édes neveket óhajtott kitalálni Jézusnak, melyek az előbbieket mind nagyon fölülmúlják és az isteni Szívet egészen átjárják és vígságra hangolják. Ezek keresésében oly buzgósággal fáradozott, hogy már ereje is elhagyta. Az Úr a szeretet érzelmétől mintegy legyőzve, kedvesen és mintegy az isteni szeretet hevében Gertrúdhhoz hajolt és lelkének ajakára méznél édesebb csókot nyomott ezekkel a szavakkal: «Íme, ajkadra nyomtam az én méltóságos nevemet, melyet nyilvánosan kell hordanod mindenki előtt. És valahányszor kiejtésére megmozdítod ajakadat, a legédesebben zengő dallamot énekeled nekem».

Ezen szavakra Gertrúd úgy érezte, hogy lelkének felső ajkára csillogó aranybetűkkel föl volt írva ez a szó: «*Jézus!*» Alsó ajkára pedig ugyancsak ragyogó aranybetűkkel ez: «*Igaz*». A «Jézus szó fölírása által, mely *Üdvözítőt* jelent megértette, hogy mindenkinek, aki kívánja tőle, az isteni jóság üdvösségét és irgalmát kell hirdetnie. Ezen fölírás által pedig: «*Igaz*», megismerte, hogy azoknak, akik keményebb szívűek és a szelidebb intelmekre nem hallgatnak, az isteni igazságosság szigorú ítéletét kell szemük elé állítani, hogy legalább fenyegetések által javítsa meg azokat, akiket szelíd figyelmeztetésekkel nem tud az Istenhez vezetni.

Ezekután Gertrúd így szólt az Úrhoz:

«ó édes Szerelmem! Kegyeskedjél a mi szerzetünknek — amely mindig kedves volt neked — szerető Jegyes módjára kívánni újesztendőt». Az Úr így felelt: «Újulatok meg lelkileg bensőtökben».¹ Gertrúd akkor ezt mondotta: «a te jóságod, irgalmas Atyám, ne felejtse el körülmetéléseid szentséges ünnepén körülmetélni mindnyájunk hibáit». Az Úr így felelt: «Rendszabályotok pontos megtartása legyen a ti körülmetélésetek». Erre Gertrúd így szólt: «miért felelsz nekem, szeretetreméltó Uram, mindezekre oly szigorúan, mintha nem akarnád ahhoz kegyelmed segítségét adni. Mintha azt kívánnád, hogy saját erőnk megfeszítésével fáradozzunk rajta, holott amint te magad tanuskodol róla, nálad nélkül semmit se tehetünk». Ezen szavakra megengesztelődve, az Úr keblére vont a Gertrúd lelkét s kedves nyájassággal így szólt hozzá: «nyilvánvalóan veletek akarok működni. Főleg úgy, hogyha valaki az én dicsőségemre és irántam való szeretetből ezen a napon, vagyis az év kezdetén igaz szívbeli bánattal jóvá akarja tenni mindazt, amit a rendszabály valamely pontja ellen vétett és a jövőben kerülni szándékozik. Én az illetővel vele akarok lenni, mint jóságos Mester, aki kedves és gyöngé tanítványát, hogy a betűvetést megtanulja, ölébe veszi s ujjával mutatva letörli a hibásat és odairja a jót. Szóval: minden hibáját irgalmasan kijavítja és

¹ Ef. 4, 23.

mulasztásait atyailag pótolja. És ha gyermek módjára elszórakozva gondatlanul átugrik valamit, a leggondosabb figyelemmel pótolom hanyagságát». Még hozzátette az Úr: «ha valaki arra törekszik, hogy akaratát keményen visszatartsa mindattól, amiről tudja, hogy ellenemre van és egészen az én tetszésemre irányítja, annak isteni Szívem ragyogásából az ismeret világosságát nyújtom. Ezért lelki tehetségeit úgy rendezem, hogy nekem illő s magának üdvösséges ajándékot tudjon készíteni, mint szerető menyasszony, aki nekem, mint kedves Vőlegényének évenként jegyajándékot nyújt».

Gertrúd ezután imádkozott többekért, de különösen egy nővérért, akire nemrég valami súlyos bánat nehezedett, amelyet ő maga okozott neki meggondolatlanságával. Az Úr így felelt Gertrúdnak: «e szomorúsággal kitágítottam a szívét és alkalmassá tettem kezét arra, hogy bőségesebben és méltóbban vehesse ajándékaimat». Erre Gertrúd így szólt: «ó, hogy barátnődnek ebben a tisztulásában én nyomorult szolgáltam neked ostorul!» az Úr viszonzá: «miért mondod, hogy: ó! Hisz mindaz, aki választottaimat aként tisztítja, hogy nem akar nekik semmi kellemetlenséget okozni, hanem szíve mélyéből sajnálja őket, könnyű ostor az én kezemben s a másíknak tisztulásával az ő érdeme is gyarapszik».

Hármas ajándék Epifánia ünnepén.

Epifánia ünnepén a királyok ajándékainak példájára Gertrúd mirrhaként följajánlotta az Úristennek Krisztus testét minden szenvedésével, egyszersmint a maga szenvedésével is. Akarta vele megengesztelni a jó Istent minden ember bűnéért, Adámtól kezdve az utolsó emberig. Úgyszintén tömjénként följajánlotta Krisztus égő buzgóságú lelkét minden áhítatgyakorlatával, mindenki hanyagságának pótlására. Arany helyett pedig följajánlotta Krisztusnak legfönségesebb istenségét a teremtés minden gyönyörűségével, az összes teremtmények mulasztásának pótlásául. Gertrúd látta, hogy az Úr Jézus maga mutatta be áldozatát az imádásra méltó Szentháromságnak. S mikor az Úr mintegy keresztül ment az égen, úgy tetszett Gertrúdnak, hogy az egész mennyei sereg tiszteletből letérdelt előtte és mélyen lehajtották fejüket, mint ahogy a buzgó emberek szoktak tenni akkor, mikor az Úr testét viszik el előttük.

Ezután eszébe jutott Gertrúdnak, hogy egypáran alázatosságból őt bizták meg azzal, hogy imádságaikat, melyeket az ünnep előtt az Úrnak végeztek, az említett királyi ajándékok emlékezetére ajánlja föl értük az Úristennek. Mikor ezt a lehető legnagyobb áhítattal megtette, ismét megjelent neki az Úr Jézus és ezt az áldozatot is mintegy átvitte az égen, hogy bemutathassa az

Atyaistennek. A vele szembe jövő mennyei sereg ezt az áldozatot is mint nagyon illő ajándékot magasztalta. Ebből megértette Gertrúd azt, hogy ha valaki följánlja a jó Istennek a maga imádságait, vagy egyéb fáradozásait, ezt az egész mennyei udvar mint Istennek nagyon kedves ajándékot magasztalja. Ha pedig valaki meg nem elégedve a magáéval, hozzájuk adja a Fiúistennek tökéletes cselekedeteit ezt a szentek úgy tisztelik, mint ha annak a méltóságára senki másnak sem volna szabad szemét fölemelni, mint csak a legfölségesebb Szentháromságnak.

Egy más alkalommal, ugyanazon az ünnepen, mikor az evangéliumban ezt olvasták: «és leborulván, imádták őt», a szent bölcsek példáján fölindulva, Gertrúd lelkének buzgóságában fölkelt s alázatos áhítattal oda borult az Úr Jézus szentséges lábaihoz. Így imádtá őt mindazok nevében, akik az égben, a földön és a föld alatt vannak. Mivel semmit sem talált, amit az Úrnak méltóképen följánlhatott volna, nyugtalan vággyal kezdte bejárni az egész világot minden teremtményével, ha talán valamit találna, amit az ő egyetlen Szerelmének méltóan bemutatathatna. Mikor így égve és epedve futott forró vágyának szomjúságában, talált egyet-mást, amit minden teremtmény megvetett mint olyant, ami nem válik az Üdvözítő dicsőségére: ezeket ő mohón lefoglalta magának és arra törekedett vonatkoztatni, akinek egyedül tartozik szolgálni minden teremtett lény.

Azért először is forró vágyakozással szívébe vonta Gertrúd mindazt a büntetést, félelmet, fájdalmat és nyugtalanságot, melyet teremtmény valaha is szenvedett, nem a Teremtő dicsőségére, hanem a saját gyöngeségéből. És ezt mint tiszta mirrhát ajánlotta föl az Úrnak. Másodszor magába vonta a képmutatóknak, farizeusoknak, eretnekeknek és más hasonlóknak minden színlelt életszentségét és kevély buzgóságát. Ezeket ismét fölajánlotta az Úrnak, mint illatos tömjénáldozatot. Harmadszor szívébe vonni törekedett minden emberi hajlamot és minden teremtménynek hamis és tisztátalan szeretetét és ezt mint drága aranyat áldozta föl az Úrnak. És úgy látszott, hogy Gertrúdnak ebben a lángoló szeretetében, mellyel mindent Szerelmesének szolgálatába kívánt vonni, mindezek mint az arany a kemencében, minden salaktól teljesen megtisztultak, csodálatosan megnemesültek s úgy kerültek az Úr színe elé.

Az Úrnak, kinek mindenképen tetszettek ezek és bennük mint legritkább ajándékban, kimondhatatlan örömét lelte, drága gyöngyök alakjában összegyűjtötte és belefoglalta királyi koronájába. Majd így szólt: «Íme, ezeket a gyöngyöket, amelyeket éppen most nyujtottál nekem, ritkaságuk miatt oly kedvesen és kegyesen vettem tőled, hogy különös szeretet emlékeként állandóan koronámban fogom viselni. Ezt az ajándékot, melyet tőled mint jegyesemtől kaptam, az egész mennyei sereg előtt örömmel viselem, mint ahogy a földi császár azt a

drágakövet, melyet köznyelven bezantnak¹ neveznek, ritkasága miatt a birodalom koronájában viseli».

Gertrúd ekkor megemlékezett egy nővéréről, aki gyakrabban kérte őt, hogy ezen az ünnepen ajánljon föl érte valamit az Úrnak. Megkérdezte tehát Gertrúd az Urat, mit óhajtatana, hogy érte följajnljon. Az Úr ezt felelte: «ajánld föl nekem lábait, kezeit és szívét. A lábak a vágyakat jelképezik; s mivel ez a nővér buzgón óhajtja nekem viszonzni szenvedésemet, törekedjék minden testi és lelki baját az én szenvedésemmel egyesítve türelemmel viselni az én nevemnek dicsőségére s az egész Egyháznak, az én jegyesemnek hasznára. Akkor ezt úgy veszem, mintha választott mirrhát áldozott volna nekem. Továbbá: a kezek a munkálkodást jelképezik. Törekedjék minden fizikai és szellemi munkáját az én szentséges emberségem legfőbb munkáival egyesítve végezni. Ilymódon csodálatosan megnemesül és szentté lesz minden. Ezt illatos tömjénáldozatnak fogom tekinteni. Mivel a szív az akaratnak jelképe, azért minden cselekedetében igyekezzék valamely embertől alázatosan megtudni az én akaratomat. Amit az neki akkor tanácsol, azt vegye bizalommal olyannak, mint ami nekem legjobban tetszősemre van. Én pedig ezt a legtisztább arany

¹ Tulajdonképen egy bizánci pénz volt. Úgy látszik, tőle vette nevét és alakját a birodalmi koronában lévő drágakő.

ajándékaként fogadom tőle. Azért az aláztossáért és bizalomért, mellyel az én akaratomat mástól akarja megtudni, az ő akarata föloldhatatlanul egyesülve lesz az én isteni akaratommal».

HETEDIK FEJEZET.

Az Úr szentséges arcának tisztelete.

Omnis terra-vasárnap¹ este a római hívek példájára, kik az Úr szeretetreméltó arcának képét óhajtják látni, Gertrúd lelki gyónással készült elő s bűneiről megemlékezve, rútnak látta magát. Ekkor az Úr Jézus lábaihoz borult, hogy azt a rútságot letehesse, minden bűnének bocsánatát kérte. Az Úr fölemelte tiszteletreméltó kezét és megáldotta Gertrúdot ezekkel a szavakkal: «minden bűnöd elengedését és bocsánatát adom neked önként való mélységes szeretetből». És hozzátette: «minden vétked igaz kiengesztelésére fogadd tőlem azt a rád kiszabott elégtételt, hogy ezen év folyamán mindennap végezz valami jócselekedetet, egyesülve azzal a szeretettel, amellyel megbocsátottam neked minden bűnödöt».

Getrúd hálásan fogadta, de emberi gyarlóságból egy kissé habozott és így szólt: «és mit tegyek, Úram, ha valahogyan megfelekeznek róla és elhanyagolnám?» Erre az Úr ezt válaszolta: «miért hanyagolnád el azt, amit oly könnyen megtehetsz? Hisz az én

¹ Epifánia utáni második vasárnap.

jóságom már azt is elfogadja, ha egy lépést teszel ezzel a szándékkal, vagy egy fűszálat emelsz föl a földről, vagy egy jó szót szólsz, vagy barátságosan intesz valakinek, vagy az : Örök nyugodalmat adj nekik, Uram, imádságot mondod el a megholtakért, vagy bármit imádkozol a bűnösökért, vagy igazakért».

Gertrúd ezen nagyon megvigasztalódva imádkozni kezdett különös barátaiért, hogy az isteni irgalmasságtól ők is ilyen vigasztalást nyerjenek. Az Úr hajolt e kérésére és így szólt : «mindazok, akik el akarják veled végezni a rád kirótt elégtételt, veled együtt részesüljenek ezen áldásommal minden bűnük bocsánatában». Ekkor ismét kiterjesztette tiszteletreméltó kezeit és áldást adott. Azután hozzátette az Úr: «Ó, mily bőszeges áldással fogadnám azt, aki egy év elteltével hozzám visszatérve, oly gyümölcsöt hozna, hogy az, amit az év folyamán szeretetből cselekedett, fölülmúlja mind ama bűneinek számát, melyeket ebben az évben elkövetett». Gertrúd erre némi bizalmatlansággal így szólt : «hogy történhetnék ez meg, mikor az ember érzékei annyira hajlandók a rosszra, hogy minden órában sokszorosan is vétkezik?» Az Úr ezt felelte : «Miért gondolod ezt nehéznek, mikor én, az Isten, annyira gyönyörködtem benne, hogyha az ember csak némi buzgóságot is tanúsítana, mindenhatóságomban szívesen közreműködném vele és így az én isteni bölcseségem győzelmet aratna?» Ekkor Gertrúd ezt kérdezte : «Mit szándékozol adni, Uram, annak, aki ezt a te segítségeddel meg-

teszi?» Az Úr így felelt: «nem válaszolhatok erre máskép, mint ezekkel a szavakkal: «Amit szem nem látott, fül nem hallott, ember szívébe föl nem hatott».¹ Ó, mily boldog volna az, aki halála előtt hacsak egy évet, vagy legalább egy hónapot ilyen szeretsugallta törekvésben töltene! Biztosan remélhetné, hogy ő maga is hasonlót nyer a jósgos Isten kezéből.

Gertrúd másnap imádkozott azokért, akik az ő buzdítására áldoztak, jölehet a gyóntató-
atya távolléte miatt akadályozva lettek volna benne. Ekkor úgy tetszett neki, hogy az Úr maga öltözteti föl őket tiszta fehér ruhába, vagyis az ő ártatlanságába, amely minden oldalról ibolyaalakú és illatú drágakövekkel volt ékesítve. Ezek azt az alázatosságot jelképezték, amellyel Gertrúd buzdítására hallgattak. Azután aranyvirágokkal átszőtt rózsaszínű ruhát is kaptak, amely az Úrnak szeretetből való tökéletes szenvedését jelentette, amely által minden ember elnyeri a lelki méltóság érdemét. És ezt mondotta az Úr: «trónokat állítsanak az ő számukra az én közelemben, hogy megismerje mindenki, mennyire nem véletlenül, hanem szándékosan van fönntartva számukra az első hely. Mert öröktől fogva szól a határozat, hogy ma alázatosságuk erényéért, a te közbenjárásodra, a kegyelem különös ajándékaiban részesüljenek». Azok pedig, akik nem Gertrúd buzdítására, hanem az isteni kegyelem közre-

¹ Kor. I. 2, 9.

működésével az Isten jóságában bízva, gyónás nélkül áldoztak, csak aranyvirágokkal átszótt rózsaszínű ruhát kaptak. Ők is együtt ültek az Úrral az asztalnál. Azok pedig, akik alázatosságból szomorúsággal elmaradtak az áldozástól, az asztal előtt álltak és az Úr gyönyörűségének bőségében nagy élvezetet találtak.

Ezután a jóságos Úr áldott kezeivel áldást osztott ezekkel a szavakkal: «mindazokra, akik az én szeretetem után való vágyódással ünneplik arcom látásának emlékezetét, emberségem erejénél fogva rányomom istenségem életadó fényét. Ennek ragyogása bensőleg folyton megvilágítja őket s azt eredményezi, hogy az örök dicsőségben az én arcom különös hasonlatosságával az egész mennyei udvart besugározzák».

NYOLCADIK FEJEZET.

A Boldogságos Szűz Mária tisztulása.

Midőn a Boldogságos Szűz tisztulásának ünnepén Gertrúd a matutinumra hívó első jeladást hallotta, örvendező lélekkel így szólt az Úrhoz: «ime, az én szívem és lelkem üdvözülni téged, szerelmes Uramat ezen jel hangjára, amely a te szeplőtelen Anyád tisztulásának ünnepét hirdeti». Az Úr kegyesen így felelt: «az én szeretettől égő Szívem pedig kopogtat érted az isteni irgalmasság ajtaján, hogy megnyerje számodra minden vétkednek teljes bocsánatát». Mikor pedig már a matutinumra az utolsót csöngettek, az Úr ezersze-

resen viszonzva lelkének az előbbi üdvözlését, így szólt hozzá : «egész istenségem üdvözöl téged, lelkemnek gyönyörúsége és szentséges emberségem minden gyümölcsét tárja eléd, hogy a nekem legtetszetősebb módon készülj föl a jelen ünnepre». Kevés várta Gertrúd hallani óhajtotta, hogy mit énekelnek a karban, de ágyban fekve nem tudta megérteni. Azért szomorúan mondotta az Úrnak : «Ó Uram ! ha most a távolság nem akadályozna, legalább az énekek pár szavától a tebenned való örvendezésre buzdulna a szívem» : Az Úr ezt felelte : «ha nem tudod mit énekelnek most a karban, fordulj hozzám és gondolkozzál arról, mi történik énbennem, aki magamban foglalok mindent, ami csak téged valaha gyönyörködtetni tud». Gertrúd legott megismerte lélekben, hogy amint az ember a nagy fáradtságtól gyorsabban lélezkzik, úgy az Úrnak egyes tagjai mintegy lihegve vonják magukba mindazt a jócselekedetet, melyet bárki is végez az Egyházban. Ezeket saját magában megtisztítva és megnemesítve, följánlja az imádságra méltó Szentháromságnak örök dicsőségére. Azokat a cselekedeteket azonban, melyeket egyenesen azzal a szándékkal tesznek, hogy Isten dicsőségére szolgáljanak, az isteni Szív csodálatos és kimondhatatlan módon vonja magába, megnemesíti és tökéletessé teszi. Ámbár minden jótett az ember fölfogó képességét fölülmúló, kimondhatatlan üdvösséget szerez a léleknek ; mégis azok a cselekedetek, melyeket az isteni Szív magába

vonni kegyeskedik, annyival méltóságosabbak s következésképen annyival üdvösségszebbek, amennyivel az élő ember méltóságosabb és kedvesebb a holttestnél.

Gertrúd hallotta, hogy a második rezponzóriumot éneklik és szomorkodott, hogy az elsőt, az «*Adorna*» (Ékesítsd föl) kezdetűt nem hallotta, így szólt az Úrhoz: «taníts meg szerelmes Uram, hogyan ékesíthetném föl számodra legtetszetősebben szívemnek mennyegzős szobáját. «Az Úr így felelt neki: «tárd ki szivedet, amint egykor a bálványok templomaiban kinyíltak az arany táblák, hogy a népet a pogány ünnepeken áldozatra hívják. És engedd látnom benne a festett képeket, amelyeknek kimondhatatlanul örül a lelkem». Gertrúd az Úr ezen szavaiból megértette, hogy rendkívül nagy gyönyörűségét leli annak a szívében, aki azt neki a maga bűneinek és az Isten jótéteményeinek folytonos emlékezete által kitárja. Mikor pedig a második nokturnusban ezt az antifónát énekelték: «a szülés után ó Szűz», — ennél a szónál: «könyörögj érettünk», — Gertrúd látta, hogy a Boldogságos Szűz palástjával letörli az egész testület szívének és lelkének szennyét és félre teszi egy sarokba, maga pedig eléje áll, hogy ne tűnjék az isteni igazságosság szemébe. Mikor meg a «Boldogságos Anya» — kezdetű antifónát énekelték, ugyancsak erre a szóra: «könyörögj érettünk», — látta, hogy a kegyes Szűz Fiának, a királyok Királyának, — aki mellett dicsőségesen trónolt, — a maga legtisztább áhítatával egye-

sítve s így kedvessé téve, egy édes csókban följánlotta az egész konvent áhítatát.

Gertrúd ismét betegségéről beszélt, azért így szólt hozzá az Úr: «ha Simeon és Anna a templomban vannak, téged pedig a betegség nyomorúsága akadályoz az istentiszteletben, jöjj ki hozzám a Kálvária hegyére». Midőn Gertrúd lélekben odaért s az Úr szenvedéseinek boldogító emlékezetén egy ideig nagy örömet érzett, úgy tetszett neki, mintha az északi részen egy kapun menne keresztül és a templomba jönne. Ott az oltár mellett látta állani Simeont s hallotta, amint e szavakat mondja: «mikor fog jönni? mikor látom meg? Vajjon élek-e addig? Vajjon itt talál-e még az ő születése?» Ezután lélekben örömmel gyűlva megfordult és látta, hogy a Boldogságos Szűz az oltár előtt áll és ölében tartja a minden emberfiánál gyönyörűségesebb kis Jézust. Mikor megpillantotta őt, a Szentlélektől megvilágítva azonnal fölismerte benne a világ Megváltóját. Azért határtalan örömmel vette őt karjaiba és így kiáltott föl: «most bocsátd el Uram, szolgádat»¹ . . . S erre a szóra: «mert látták szemeim a te megváltásodat» szerető csókjaival illette. Ennél a szónál pedig: «melyet készítettél», fölemelte őt az oltár szekrénye előtt és följánlotta őt az Atyaistennek a népek üdvösségére. Ekkor a szekrény legott átlátszó tükörként ragyogott s a gyöngéd és szeretetreméltó Jézuskának fénybe burkolt alakja nem látszott benne

¹ Luk. 2, 29.

sehol. Ez azt jelentette, hogy ő az, aki által tökéletessé lesz az ó- és új-szövetség minden áldozata. Simeon ennek láttára forró szeretettel kiáltott föl: «Világosság a pogányok megvilágítására». — Azután e szavakkal adta őt vissza anyjának: «a te lelkedet is tőr fogja átjárni». — A Szűz Anya pedig az oltárra tette a kis Jézust és két fehér galambfiókot áldozott föl érte, melyeket a királyi Gyermek gyöngé kezével mintegy előre tolt. Ezek a galambok a hívő lelkek egyszerű és ártatlan életmódját jelképezték, amely galamb módjára csendes elmélkedésben sohajtozik minden baj láttára és tiszta szemeket gyűjt, vagyis a szentek jeles példáit törekszik utánozni. Az ilyen lelkek, ha szabad azt mondani, mintegy megváltják az Úr Jézust, mikor szent életmódjukkal részben pótolnak egyet-mást, amit az Úr az ő legtökéletesebb tanításában szándékosan elmulasztott az evangéliumban megíratni.

Mikor a nyolcadik respenzóriumnak ezt a versét énekelték: «könyörögj a népért» — előlépett a királyi Szűz, tisztelettel térdet hajtva, magát Isten és a szerzet között közbenjárónak mutatta és buzgón imádkozott külön-külön minden egyesért. Királyi Fia azonban mély tisztelettel fölemelte őt, dicsőségének trónján maga mellé ültette és hatalmat adott neki, hogy parancsoljon, amit akar. Erre mindjárt parancsolt a Hatalmasságok karának, hogy erős kézzel védjék meg a konventet a régi ellenség ezerféle cselvetésétől. Ezek azonnal engedelmeskedtek a menny-

ország Királynéja parancsának és paizsaikat egyenként összekapcsolva, védőbástyával veték körül minden oldalról a konventet. Ekkor Gertrúd így szólt a Szűzhöz: «ez az erős oltalom, ó irgalmasságnak Anyja, nem védi azokat, akik most nincsenek a karban?» a jóságos Anya így válaszolt: «ez a védelem nemcsak azt a testületet óvja, amely a karban jelen van, hanem mindazoknak a testületét, akik szívük egész vágyódásával kívánják, hogy az igaz szerzetesélet ezen a helyen, vagy bárhol is örökre fennmaradjon és gyarapodjon és erre a célra teljes buzgósággal közreműködnek. Ellenben azokat, akik keveset törődnek a szerzetes szabályokkal s nem igen fáradoznak azon, hogy ők maguk megtartsák s megtartását másokban is segítsék, azokat a Szent Angyaloknak ezen védelme nem támogatja».

Midőn a körmenet alkalmával a kápolnában ezt a verset énekelték: «imádkozzál érettünk Istennek Szent Anyja», úgy látszott, hogy a dicsőséges Anya Kisdedét az oltárra teszi és előtte áhitattal leborul, mintha a konventért imádkoznék. Erre a királyi Gyermekek feléje hajolt annak jeléül, hogy nemcsak kegyesen fogadja kérését, hanem szívesen teljesíti mindazt, amit szeretett Anyja kíván.

Szent Benedek Atyánk.

Mily boldogok azok, akik jó szerzetes életet élnek.

Midőn Szent Benedek Atyánknak magasztos ünnepén ilyen kiváló Atya iránt való mély tiszteletből matutinum alatt Gertrúd buzgón imádkozott, látta lélekben, hogy a dicsőséges Atya tiszteletreméltóan ott áll, szépséges alakban és kedves arccal a tündöklő és mindig nyugvásban levő Szentháromság színe előtt. Tagjaiból csodás erejű és virágú s különös illatú rózsák sarjadtak. Mindegyik tagja nyilóban volt, mint egy nagy rózsabokor. Mindegyik rózsza kelyhéből egy másik sarjadt és abból egy ismét másik és így mindegyikből nagyon sok származott. Az egyik szebb, erősebb és illatosabb volt mint a másik. Ilymódon egészen virágba borult a kedves Szent Atya, aki kegyelemben és névben áldott: *Benedictus*, — aki az imádandó Szentháromságnak és az egész mennyei udvarnak csodálatos és kimondhatatlan gyönyörűséget szerzett. Azok a rózsák, amelyek tagjaiból kivirágzottak, életmódját jelentették, amint testét a léleknek alávetette és mindazokat az erényes cselekedeteket, melyekét egész szent életében gyakorolt. De jelentette egyben minden *követőinek* cselekedeteit is, akik az ő példájára és tanítására lemondtak a világról s a szerzetesi fegyelem ösvényén ezen a királyi úton követvén őt, a mennyei hazába már eljutottak és mind a

világ végéig el fognak jutni. Ezek mindegyike által különös méltóságot nyer a tiszteletre-méltó Atya, kit dicsőségében és boldogságában a Szentek összessége örömmel vesz körül és szünetnélkül magasztalja érte az Urat.

Szent Benedeknek apáti botja egy ékes és mindkét oldalán csodás fényben ragyogó drágakövekkel díszített királyi pálca volt, melyet kezében tartott. Az apáti bot drágaköveiből mindazoknak a boldogsága ragyogott feléje, akik az ő rendszabálya által valaha megtértek és megjavultak. Ez őt az isteni jóság láttán érzett mondhatatlan örömmel töltötte el. Az apáti bot másik felén pedig, amely az Úr felé volt fordulva, az isteni igazságosság szépsége nyilatkozott meg. Ez az igazságosság azokat, kiket önként való kegyelméből egy ilyen szent rendben méltóságra emelt, bűneik miatt örök büntetésre kárhoztatott. Mert minél kiválóbb rendbe emel föl valakit az Úr, annál igazságosabban kárhoztatja el őt, ha méltatlanul él.

Mikor Gertrúd a Boldogságos Atyának a testület nevében egy zsoltárimádságot ajánlott föl, melyet az ő tiszteletére végeztek, Szent Benedek fölkel és örvendező arccal mutatta be az Úrnak csodálatos rózsáit. Mert úgy látszott, hogy mindazok üdvösségeért nyíltak ki, akik buzgó szívvel kérik az ő oltalmát és akik az ő rendszabályának követésével nyomdokait akarják követni. Mikor pedig ezt a responzóriumot énekelték: «nagy bizalommal állt az Atya drága halálakor», Gertrúd így szólt hozzá: «mily kitüntetés-

ben részesülsz Szent Benedek Atyám azért, hogy oly dicsőséges halállal költöztél ki e világból?» Szent Benedek így válaszolt: «mivel Szent Mise közben, a szentáldozás után imádság közben leheltem ki lelkemet, az én utolsó sóhajtásom oly kedves minden Szentek előtt, hogy mindnyájan gyönyörködnek benne». Gertrúd ekkor kérte, hogy drága halálának dicsőségeért kegyeskedjék a szerzet minden egyes tagjának halála óráján hűségesen segítségére lenni. A tiszteletreméltó Atya így felelt: «mindazok, akik emlékeztetnek engem arra a kitüntetésre, hogy az Úr oly dicsőséges halállal tisztelt meg és boldogított, annak halála óráján hűségesen segítségére akarok lenni. Mindenütt ott leszek mellette, ahol csak látom, hogy a gonosz ellenség dühöng ellene. Jelenlétemmel erősítem, hogy az ellenség cselvetéseit biztosan kikerülje és a mennyország örömeit és végnélkül való boldogságát elnyerhesse.»

TIZEDIK FEJEZET.

A megtestesülésről nevezett Boldogasszony.

Midőn a megtestesülés ünnepének vigiliáján a kapitulumra jelt adtok, Gertrúd lélekben látta, hogy az Úr Jézus Szűz Anyjával a káptalanteremben az első helyen ül. Nagy nyugalommal várják a konvent érkezését s az érkezőket kimondhatatlan kedvességgel fogadják. Mikor pedig a kalendáriumban olvasták: «Megtestesülésről nevezett Boldog-

asszony», — Jézus Anyja felé fordult és szeretetreméltó főhajtással üdvözölte őt. Így fölüjította benne azt a megbecsülhetetlen édességet és gyönyörűséget, melyet akkor érzett, mikor a fölfoghatatlan istenség az ő szűz méhében tőle testet vett s a mi emberi természetünkkel egyesült.

Mikor a konvent imádságba kezdett s a «könyörülj rajtam, Isten» — kezdetű zsoltárt mondotta, az Úr minden szót különböző színű gyöngyök alakjában a Szűzanya kezébe tett. Úgy látszott, hogy a királyi Szűz különböző illatszeres üvegeket tart keblén, melyeket gyöngyökkel, vagyis a testület imádságaival ékesített, melyeket Fia adott neki. Gertrúd megértette, hogy az illatszeres üvegek azt a kellemetlenséget jelentették, mely előtte való napon egészen váratlanul érte a konventet s melyet az irgalmasság Anyjának ajánlottak. Mikor Gertrúd csodálkozott és kérdezte, hogyan mutatkozhatik az a kellemetlenség illatszer alakjában, az Úr ezt válaszolta: «valamint az előkelő asszonyok szívesebben hordanak maguknál kellemes illatszerekkel telt arany- vagy ezüst-tarsolyokat, mint más ékszereket, mivel azoknak jóillatában gyönyörködnek. Úgy én is nagyon gyönyörködöm azok szívében, akik kellemetlenségeiket alázatossággal, türelemmel és hálával tökéletesen rábizzák az én atyai jóságomra, mely azoknak, kik őt szeretik, mindent javukra fordít». Mikor Gertrúd azon gondolkozott, miért oktatja őt ily gyakran külső látomás útján az Úr, erre eszébe

jutott az, amit ugyanazon az ünnepen énekelnek a bezárt kapuról, melyet egykor lélekben Ezekiel próféta látott és így szólt hozzá az Úr: «amint egykor titokzatos képekben és hasonlatokban jelezték előre a próféták megtestesülésemnek, kinszenvedésemnek és föltámadásomnak módját és rendjét, épen úgy most is csak az ismert dolgokról vett hasonlatok által válnak az emberre nézve érthetővé a lelkiek és láthatatlanok. Azért mindenkinek arra kell törekednie, hogy a testi dolgok képe alatt méltó legyen megízlelni a lelki gyönyörök holdgító ismeretét».

Matutinum alatt pedig, mikor az «Ave Mária» — Üdvözlégy Mária — invitatoriumot énekeltek, Gertrúd három bővizű patakot látott, amely az Atyából és Fiúból és a Szentlélekből eredt s a Szűzanya szívét édes gyönyörűséggel járta át. Az ő szívéből azután megint visszatért eredőhelyére. *A Szentháromságnak ezen működése által a Boldogságos Szűz abban az ajándékban részesült, hogy az Atya után ő a leghatalmasabb, a Fiú után ő a legbölcsebb s a Szentlélek után ő a legjóságosabb.* Megismerte Gertrúd azt is, hogy ahányszor ájtatosan imádkozzák a hívek a földön az angyali üdvözlést, az említett patakok hatalmasan megáradnak és körülfolyják a Boldogságos Szűzet s másik oldalról visszafolynak az ő szentséges szívébe és onnan nagy örömmel térnek meg forrásukhoz. Ebből a visszömlésből azután az öröm-

nek, gyönyörűségnek és örök üdvösségnek erei áradnak szét a szentekre és angyalokra és mindazokra, akik a földön ezt az üdvözlét imádkozzák. Így újul meg bennük minden jó, amit valaha az Isten Fiának megtestesülése által nyertek. Ahányszor pedig említés történt a Boldogságos Szűz tisztaságáról, mint ez is: «ő az, ki férfiút nem ismert». — Vagy: «a szülőnek bezárt méhe . . .» — A szentek ilyenkor fölállva, különös hódolattal tisztelték a királyi Szüzet és Úrnőjüket és forró hálát adtak az Úrnak mindazért, amiben a Boldogságos Anyát a mindenség üdvösségére részesítette. Gábrriel Arkangyalt is az isteni világosság új fényel árasztotta el mindannyiszor, ahányszor az őáltala történt üdvözlésről emlékeztek meg. Mikor pedig Szent Józsefet, a Szűzanya jegyesét említették, a szentek tisztelettel hajtottak fejet előtte, szemükkel barátságosan integettek feléje és örvendeztek az ő méltóságán.

Szent Mise közben Gertrúd áldozni készült s ekkor minden erény szépségével ékesítve látta az Úr dicsőséges Anyját. Erre alázatosan lábaihoz borult és kérte, hogy kegyeskedjék őt Fia szentséges testének és vérének vételére előkészíteni. Ekkor a Boldogságos Szűz egy ragyogó ékszert tett keblére, amelynek hét szarva volt és mindegyik szarvban egy drágakő, melyek azokat a főbb erényeket jelképezték, melyekkel a Boldogságos Szűz az Úrnak tetszését megnyerte. Az első drágakő volt az elragadó tisztaság, a második a gyümölcsöző aláza-

tosság, a harmadik a forró vágy, a negyedik a világos ismeret, az ötödik a kiolthatatlan szeretet, a hatodik a rendkívüli öröm, a hetedik a békés nyugalom. Mikor Gertrúd ezekkel az ékszerekkel megjelent a jó Isten színe előtt, ezen erények ékessége annyira gyönyörködtette és annyira elragadta az Urat, hogy mintegy a szeretet rabjaként istenségének egész erejével Gertrúd felé hajolt és őt teljesen magába vonta. Mikor az evangéliumban ezt olvasták: «Íme az Úrnak szolgálóleánya», — Gertrúd mély áhitattal üdvözölte Isten Anyját s emlékeztette őt arra a kimondhatatlan öröme, melyet akkor érzett, mikor ezekkel a szavakkal magát és mindenét egészen Isten akaratára bízta. A Boldogságos Szűz nagy kedvességgel így válaszolt neki: «aki áhitattal emlékeztet engem erre az öröme, annak valósággal megteszem azt, amit a mai ünnep himnuszában kérnek tőlem: «mutasd magad Anyának», — mert igazán a Király és a könyörgők Anyjának fogom magamat mutatni. A Király Anyjának a hatalom által, a könyörgők Anyjának az irgalomnak üdvösséges bősége által.

Mikor pedig vesperás alatt az: «ez az a nap» antifónában e szavakat énekelték: «ma lett az Isten emberré» és a konvent az Úr megtestesülése iránti tiszteletből földreborult, az Isten Fia mintha erre a szóra megindulva, visszaidézte volna emlékezetébe azt a szeretetet, mely őt arra kényszerítette, hogy érettünk emberré legyen, fölemelkedett ki-

rályi székéből és hódolattal állva az Atya-Isten előtt, így szólt: «testvéreim eljöttek hozzám.»¹ — «Ó mennyivel mélységesebb szeretet hatotta át az Atyaistent szerelmes Fiának erre a szavára, hogy Egyszülötte testvéreinek végtelenül értékesebb javakat adjon, mint fáraó, aki szerencsét kívánt Józsefnek és hozzá jövő testvéreit gazdag ajándékokban részesítette.

Gertrúd megértette azt is, hogy az «Üdvözlég Mária»-t a következőképen kell imádkozni: ennél a szónál: «Üdvözlég», azt kérjük, hogy minden szenvedő megkönnyebbüljön; A «Mária» szónál, mely keserű tengert jelent, azt, hogy a bűnbánók állhatatosak legyenek a jóban. Ezeknél a szavaknál: «malasztal teljes», — hogy mindazok, kiknek nem ízlik a kegyelem, izesnek találják. E szavakra: «az Úr van teveled», — hogy minden bűnös bocsánatot nyerjen, az «Áldott vagy te az asszonyok között» szavakra, — hogy minden kezdő jóakarattal előre haladjon. «Áldott a te méhednek gyümölcse» szavakra — minden választott számára tökéletességet. «Jézus, az Atya dicsőségének fényessége» szavakra — igaz ismeretet. «Krisztus» és «az ő lényegének képmása» szavakra a hidegek számára az isteni szeretetet kérjük. Ugyanis minden Üdvözlég Máriához hozzá kell fűzni a végén ezeket a szavakat: «Krisztus, az Atya dicsőségének fényessége és lényegének képmása».

¹ Gen. 46, 31.

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

Azok a szándékok, melyeket az Egyházért föl kell ajánlanunk.

Circumdederunt, vagyis hetvenedvasárnap Gertrúd nagyon gyöngé volt, de mégis nagyon szerette volna magához venni az isteni Szentséget. Bár erejéhez képest igyekezett rá előkészülni, lelkiannyjának tanácsára mégis belenyugodott abba, hogy elhagyja az áldozást. Mikor ezt az Úrnak örök dicsőségére följánlotta, úgy tetszett neki, hogy az Úr előtt áll s az Úr kegyesen hozzá hajolva, atyai jóságának keblére vette őt, mint mikor egy édesanya enyeleg egyetlen gyermekével, így szólt hozzá: «mert elszántad magadat, hogy engem tisztán énmíattam elhagyj, ölemben foglak dédelgetni, hogy utánam valami külső munka ne fáraszson». Gertrúd, mialatt az Úr keblén örvendezett, így szólt hozzá: «Ó, én édes Szerelmem! mivel a világ, mely egészen a bűnben fetreng, ebben az időben tobzódás és részegeskedés által szokott a te dicsőséged ellen támadni, én ennek jóvátételére teljes szívemből kívánom szolgálni testületünkben a te dicsőségedet. Azért, ha kegyes leszel engem, legméltatlanabb szolgálódat hírnökül elfogadni, a legnagyobb készséggel akarnám irántad való szeretetből a többieknek hirdetni azt, amivel téged ebben az időben a világiak különböző sértéseiért megengesztelhetnek». Az Úr így válaszolt neki: «ha valaki az én követem, azt oly módon

jutalmazom meg, hogy mindaz, amit nekem szerez, egészen az ő főnnhatósága alá kerül». Ebből megértette Gertrúd, hogyha valaki ír vagy másokat tanít azzal a szándékkal, hogy így Isten dicsőségét és a lelkek javát szolgálja, akkor mindaz a jó, ami abból az írásból vagy tanításból ezer meg ezer éven át származik, egészen annak az üdvösségére válik, aki szándékával először áldozta föl azt az Úrnak.

Ezután hozzátette az Úr: «ha valaki ivásban, evésben, alvásban vagy más hasonló dologban, melyre őt a természet kényszeríti, szívvel és szájjal ezt mondja: Uram, ezt az ételt vagy akármilyen mást abban a szeretetben veszem, amellyel te annak vételét az én üdvösségemre öröktől fogva elrendelted. És veszem abban a szeretetben, amellyel ugyanazt megszentelted az Atyaisten dicsőségére és az egész emberi nem üdvösségére akkor, midőn legszentebb emberségedben hasonlót élveztél. Kérlek, hogy isteni szereteted egységében váljék üdvösségük gyarapodására mindazoknak, akik az égben, a földön és a tisztítóhelyen vannak. Az ilyen följánlás minden alkalommal szilárd pajzsot tart elém, amely védelmet nyújt azok ellen a sértegetések ellen, melyekkel a világiak illetnek».

Szent Mise közben, mialatt a konvent áldozott, az Úr csodálatos gyöngédséggel szentséges oldalának szeretetesebéhez vonta Gertrúdot s így szólt hozzá: «mivel ma szerénységből elmulasztottad, hogy az Oltári

Szentségben test szerint magadhoz végy engem, azért lelkileg idd most Szívemből istenségem boldogító nektárját». Gertrúd mikor az isteni gyönyörűség patakjából ivott s érte mélységes köszönetet mondott az Urnak, látta lélekben, hogy mindazok, akik ama napon áldoztak, az Úr színe előtt állnak. Az Úr abból az előkészületből, melyet Gertrúd nagybuzgón végzett, mindegyiküknek egy-egy csodás ékességű ruhát adott, melyekhez az isteni jósnak valamely különös ajándéka tartozott úgy, hogy azáltal mindnyájan méltóan készültek elő a szentáldozásra. Mikor az isteni bőkezűség Gertrúd érdemeiért mindnyájukat hasonló jótéteménnyel gazdagította, odajárultak hozzá és a vett ajándékokat közösen fölajánlották az Urnak örök dicsőségére és ezen választotta érdemeinek gyarapodására és örökkévaló boldogságára. Gertrúd ebből megértette, hogyha valaki különös imádságokkal, áhítategyakorlatokkal s más hasonlóval készül elő a szentáldozásra, ezt azonban szerénységből, alázatosságból, vagy engedelmességből elhagyja, az Úr őt a maga isteni gyönyörűségének árjával elégíti ki úgy, hogy az ő előkészületét másokkal megosztja, ezeket is készültebbekké teszi. Így mindaz a jó, melyet belőle bárki is merit, egészen az ő érdemévé válik.

Erre Gertrúd így szólt : «ha tehát ó Uram, ennyi jóban részesül az, aki az áldozást elhagyja, akkor talán jobb is, ha elhagyjuk, mintha áldozunk». Az Úr ezt felelte : «semmi-

esetre sem. Mert aki az én dicsőségem iránt való szeretetből magához veszi az isteni szentséget, az valósággal élvezi az én megdicsőült testemnek üdvösséges ételét, istenségem boldogító nektárjával együtt s azonfölül az isteni erények ékességének hasonlíthatatlan fénye lesz osztályrésze». Ekkor Gertrúd így szólt: «hát akkor mit nyernek Uram azok, akik hanyagságuk miatt hagyják el az áldozást, hogy azon a napon annál szabadabban és könnyelműbben élhessenek?» Az Úr így válaszolt: «ha valaki hanyagságból nem készül elő a szentáldozásra és azt elmulasztja, hogy annál szabadabban kielégíthesse a saját akaratát, az ilyen csak annál méltatlanabbá lesz és megfosztja magát annak a nagy Szentségnek gyümölcsétől, melyben azon a napon az egész Egyház részesül». Gertrúd erre ismét így szólt: «dehát honnan van az Uram, hogy némelyek, bár méltatlanok és az előkészülettel is keveset törődnek, mégis oly nagy vágyat és vonzódást éreznek a te üdvösséget adó szentséged után, hogy a meghatározott napokon csak nagynehezen tudják magukat visszatartani?» Az Úr így válaszolt: «ez onnan van, mert különös kegyelemmel gazdagítva, az én *édes lelkem* hatása alatt állnak, amint a királynak is, ki királyi dolgokhoz van szokva, természetyszerűen nagyobb kedve telik abban, ha a megszokott dicsőséget élvezi, mintha ismeretlenül mutatkoznék alattvalói előtt».

A bárkaépítés.

Exurge, vagyis hatvanadvasárnap Gertrúd ismét ágyban fekvő beteg volt. Mikor hallotta, hogy matutinumkor a «megáldván tehát Isten Noét» kezdetű rezponzóriumot énekelik, arra a gyönyörre és áhítatra gondolt, melyet ugyanez már többször keltett benne és így szólt az Úrhoz: «Ó Uram! gyakran énekeltem ezt a rezponzóriumot és a többieket is oly nagy buzgósággal, hogy szinte mennybe fölvetetve, dicsőséged trónja előtt képzeltem magamat s a te Szíveden mint valami édes orgonán kezdtem játszani a csodálatos gregórián neumákat. És íme, most a betegség miatt oly sokat mulasztok!» Az Úr így felelt neki: «azt mondd szerelmem, — s én magam is tanuskodom róla —, hogy gyakran énekeltél kedvesen isteni Szívem orgonáján, méltó viszonzásul most én is kedvesen fogok neked énekelni. Amint egykor önmagamra esküdtem meg szolgálóknak Noénak, hogy nem bocsátok többé vízözönt a földre, hogy elveszen, épen úgy esküszöm neked istenségemre, hogy azok közül, aki a te szavaidra alázatosan hallgat és jámbor szándékkal azok szerint igazodik, senki sem tévedhet soha, hanem biztos és egyenes úton minden tévelygés nélkül hozzám jut, aki az út, az igazság és az élet vagyok».¹ És ezt az eskümet megerősítem szent emberségem pe-

¹ Ján. 14, 6.

csétjével, amelynek akkor híjával voltam, mert még nem lettem emberré».

Erre Gertrúd ezeket mondotta : «minthogy te, örök Bölcsesség, előre tudtál mindent, amivel a világ téged üldözni fog és pedig mind a múlt, mind pedig a jelen bajokat, miért akartad kegyességemben még esküvel is megerősíteni azt az egyességedet, hogy többé nem pusztítod el özönvízzel az egész világot». Az Úr így válaszolt : «az embereknek igen hasznos például tettem ezt. Megtanulhatják belőle, hogy nyugalom idejében úgy rendezzenek el s erősítsenek meg egyességekkel is mindent, ami hasznukra válik, hogy az ellenkezés idején kénytelenek legyenek legalább becsületből fékentartani szabad akaratukat».

Ekkor Gertrúd így szólt : «Ó, Uram Istenem, nagyon szívesen venném, ha kegyeskednél engem, szolgálódat megtanítani arra, hogyan szolgálhatnék neked méltón ezen a héten egy bárka építésével». Az Úr ezt felelte : «a nekem legkedvesebb bárkát szívedben építed meg. De különösen fontold meg azt, hogy Noé bárkájának három helyisége volt. A felsőben laktak a madarak, a középsőben az emberek és az alsóban a többi állatok. Ennek a hasonlatosságára úgy oszd be te is az egyes napokat, hogy kora reggeltől *nónáig* (tizenkét óráig) szíved mélyéből dicséretet mondj és hálát adj nekem az egész Egyház nevében mindazokért a jótéteményekért, melyeket a világ kezdetétől fogva mostanáig bárkinek is nyújtottam.

Különösen pedig azért a tiszteletreméltó ajándékért, amellyel magamat napkeltétől nónáig mindennap szünet nélkül följánlom az oltáron az Atyaistennek az emberek üdvösségeért. Az emberek mégis mily kevésre becsülik ezt s mintha jótéteményeimet teljes hálátlansággal akarnák viszonozni, torkosságban és részegeskedésben élnek. Ha mulasztásukért mintegy az ő részük-ről buzgó lélekkel igyekszel följánlani a te háladatosságodat, ezt úgy veszem, mintha madarakat gyűjtenél nekem a bárka felső részébe. Azután *nónától* estig végezd naponkint a jócselekedeteket abban a legszentebb egyesülésben, amelyben én emberségem minden cselekedetét végeztem, pótlásul azért az általános hanyagságért, amellyel az egész világ elmulasztja a neki juttatott sok jótéteményért a köteles szolgálatot. Mikor ezt teszed, embereket gyűjtesz számomra a bárka középső részébe. Este pedig szived keserűségében gondold meg az emberi nem istentelenségét. Nemcsak hogy nem róják le az emberek szolgaságuk kötelességét a nyert végtelen jótéteményekért, hanem azonfölül még különféle bűneikkel naponként haragra ingerelnek engem. Ezeknek kiengesztelésére ajánld föl nekem legártatlanabb szenvedésem és halálom kínjait és keserűségeit. Ily módon állatokat fogsz bezárni számomra a bárka legalsó részébe».

Gertrúd ekkor így szólt az Úrhoz : «mivel ezt a tanítást érzéseim segítségével kívántam tőled megnyerni, nem lehetek biztos

a felől, hogy valóban te, a legjobb Tanító, oktattál-e engem rá.» Az Úr ezt felelte: «miért kellene kevésre becsülni ez ajándékomat, ha azt érzékeid útján, melyeket az én szolgálatomra teremtettem, nagyobb gondossággal készítettem el. Ezt annál is inkább el lehet fogadni, mert hiszen az ember teremtésekor magamban tanácskozva így szóltam: teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra, ahelyett, hogy azt mondtam volna, amit a többinek teremtésénél: Legyen világosság! Legyen erősség!» Gertrúd így szólt: «ha én erre a tekintélyre hivatkoznám, akkor mások, akik a saját érzékükkel fáradoznak azon, hogy különböző találmányokat eszeljenek ki, szintén mintegy tekintéllyel védelmezhetnék azokat, jóllehet nem a te kegyelmed hathatós kiáradásából tettek szert rájuk». Erre az Úr ezt felelte: «vedd figyelembe ezt a különbséget: ha valaki azt tapasztalja szívében, hogy akarata annyira egyesül mindenben az én isteni akaratommal, hogy még a legkisebb, akár jó, akár rossz dologban sem tud eltérni az én tetszésem-től. Ezenfölül mindenben, amit cselekszik vagy szenved, annyira csak az én dicsőségemet óhajtja, hogy teljesen lemond a saját hasznáról vagy jutalmáról. Az ilyen biztosan állíthatja, hogy tőlem származik az a jó, amit érzékeinek útján fölfogott s bensőleg megízlelt, föltéve, hogy a Szentírás tanuságával összhangban van s felebarátainak hasznára válik.

Ezután mise közben, amelyen Gertrúd

áldozni akart, úgy tetszett neki, hogy az Úr előtt áll és panaszkodik, hogy betegsége miatt távol kell maradnia a misétől. Az Úr így szólt hozzá: «mond el a *Confiteor*-t». Mikor Gertrúd alázatos buzgósággal befejezte, az Úr így folytatta: «Könyörüljön rajtatok az én istenségem és bocsássa meg minden bűnötöket». És tiszteletreméltó jobbkézét kinyujtva, megáldotta őt. Mikor erre Gertrúd meghajolt, az Úr keblére vette, szeretettel átkarolta őt s így énekelt: «Isten képmására van teremtve az ember». Ezután Gertrúd szeméit és füleit, száját és szívét, kezét és lábát megcsókolta s mindegyiknél kedves hangon énekelte ugyanazt. Így az Úr kegyesen megújította Gertrúd lelkében az ő isteni képmását és hasonlatosságát.

Csütörtökön, amely napon a világiak még jobban szoktak dőzsölni mint máskor, midőn a matutinum után a konyhában a munkára készülő szolgáltnak reggelire csöngettek, Gertrúd felsóhajtott és így szólt az Úrhoz: «Ó Uram, mily korán kelnek föl az emberek, hogy téged étellel zaklassanak!» Az Úr kedvesen, mintegy mosolyogva így szólt hozzá: «ne sóhajtozzál kedvesem, mert azok, akiknek most csöngetnek, nem tartoznak azok közé, akik engem részegeskedéssel sértegetnek, sőt ez a reggeli inkább munkára hívja és serkenti őket. Azért én örülök az ő étkezésüknek, mint ahogy örül valaki teherhordó barma étkezésének, melyet azért táplál, hogy neki szolgáljon».

TIZENHARMADIK FEJEZET.

A tehertől való megkönnyebbülés.

Esto mihi, vagyis ötvenedvasárnap előtt való szombaton, midőn Gertrúd minden külső dologtól megválva, egészen magába vonult, az isteni jóság keblére vette őt. Ott az isteni gyönyörök hatása alatt oly nagy lelki nyugalmat élvezett, mintha az Úrral az ég és föld minden országáról rendelkezett volna. Miután egész napon át ily lelki örömben ünnepelt, estefelé valami esemény annyira megzavarta és akkora súllyal nehezedett rá, hogy az előbbi élvezetében megakadályozta. Ámbár napnál világosabban látta, hogy az a kellemetlenség egészen jelentéktelen, mégsem tudott tőle megszabadulni. Végre matutinum előtt, miután Gertrúd majdnem az egész éjszakát ilyen erőlködésben álmatlanul töltötte, kérte az Urat, hogy távolítsa el szívéből ezt az akadályt, hogy az ő szent nevének dicséretére és dicsőségére ismét élvezhesse a korábbi örömöket. Az Úr így felelt neki: «ha könnyíteni kívánsz az én szenvedésemen, akkor neked is szenvedned és baloldalamon kell állanod, hogy kebleden pihenhessek. Mert amikor balra hajlok, akkor a te szíveden pihenek és közvetlenül betekintek szívedbe és gyönyörködöm kívánságaid édes dallamában, mellyel folytonosan lebilincszel engem».

Gertrúd ekkor azt kívánta az Úrtól, hogy adjon neki valami ajándékot, amivel azon három nap alatt, melyen a világiak oly fék-

telenül vétkeznek, valami kedves szolgálatot tehessen neki. Erre így válaszolt neki az Úr: «semmivel sem szolgálhatsz nekem jobban, mintha az én szenvedésem emlékére türelemmel viselsz el minden külső és belső nehézséget és kényszerítet magadat annak a megtevésére, ami legjobban ellenkezik hajlamoddal. Ezt a legüdvösségesebb módon teheted külső érzékeidnek őrzése és fékezése által. Aki ugyanis az én szenvedésem emlékére ezekben gyakorolni törekszik magát, az kétségkívül bőséges jutalmat remélhet érte jóságomtól».

Majd így szólt Gertrúd: «szeretném, jószágos Mesterem, ha kegyességed megtanítana rá, hogy ezen három nap alatt, mikor a világiak haragra ingerelnek, micsoda különös imádságokkal tudnálak megengesztelni és megkérlelni». Az Úr ezt felelte: «nagyon kedvesen venném, ha valaki háromszor elimádkozná a Miatyánkot, vagy a «Dicsérjétek az Urat minden nemzetek» kezdetű zsoltárt. Az elsőre följánlaná az Atya-Istennek szentséges Szívemnek minden gyakorlatát, amellyel valaha a földön az emberi nem üdvösségeért dicséretben, hálaadásban, panaszban, imádságban, vágyódásban és szeretetben fáradoztam, engesztelésül minden földi és testi gyönyörért és gonosz akaratért, amely most rabságban tart valamely emberi szívet. A második imádkozásra ajánlja föl az Atyaistennek ártatlan nyelvem minden gyakorlatát, melyet ételben és szavakban való önmegtartóztatással és mérsék-

lettel, igehirdetéssel és folytonos imádsággal végeztem az emberi nem üdvösségeért. Ajánlja föl engesztelésül mindazokért a bűnökért, melyeket az egész Egyházban torkossággal és részegséggel, továbbá káros és haszontalan beszédekkel elkövetnek. A harmadik imádkozásra pedig ajánlja föl menynevei Atyámnak szentséges testem minden gyakorlatát, az egyes tagok minden mozdulatával és tökéletes életem egész folyamatát meg nem érdemlett szenvedésem és halálom minden keserűségével, engesztelésül minden bűnért, melyet a világban ezidőben az emberek érzékszerveikkel a saját üdvösségük ellen kegyetlenül elkövetnek».

Tercia — harmadik óra — táján megjelent Gertrúdnak az Úr Jézus abban az alakban, amelyben egy oszlopnál megostorozták. Ott állott megkötözve két katona között s úgy látszott, hogy közülük az egyik tövissel, a másik pedig csomós ostorral veri őt. Mindketten szentséges arcába vágtak s oly megkínzottá váltak arcvonásai, hogy láttára szinte elolvadt Gertrúd szíve s egész bensejét oly nagy részvét fogta el, hogy egész nap, amikor csak eszébe jutott az Úr meggyötört arca, újra meg újra megeredtek könnyei. Hiszen sohasem gondolta volna, hogy lehetséges a földön oly meggyötört arcú ember, mint aminő az Úr volt abban az órában. A tövisek annyira megszággatták arcát, hogy még szempillája is belül megsérült, a csomós ostor ütéseitől földagadt és megkékült. Úgy látszott, mintha a keserves

fájdalom miatt el akarná fordítani az arcát, de mikor az egyik katonától elfordult, a másik annál hevesebben támadt rá. Erre Gertrúdhoz fordult és így szólt: «nemde olvas-tad, hogy írva van rólam: És mi őt szinte bélpoklosnak tekintettük.»¹ Gertrúd így felelt: «ó Uram, hogyan lehetne most gyöngé arcodnak ezt a keserves kínját enyhíteni?» Úr ezt mondotta: «ha valaki szenvedésemről buzgó szívvel elmélkedvén, szeretetből bűnbánatra gerjedne és ilyen szeretetben imádkoznék a bűnösökért, az ilyennek szíve a legkedvesebb tapasz lenne nekem, amely által megenyhülne minden fájdalmam». Gertrúd megértette, hogy az a két katona azokat a világiakat jelképezi, akik nyíltan vétkeznek s mintegy tövisekkel sebesítik meg az Urat. De jelenti némely szerzeteseket is, akik szabályaik megsértésével mintegy csomós ostorukkal bántalmazzák őt. Megértette azt is Gertrúd, hogy a napi evangéliumban azért olvassák az Úr kinszenvedését, hogy Krisztus különös választottai annál buzgóbban tiszteljék azt az Úr dicsőségére és engesztelésül az Egyházért. Nevezetesen kétszer történik említés az ostorozásnál, mely azon a napon oly fájdalmasan tárult föl előtte. A napi epistolában is nagyon ajánlva van a szeretet, hogy az Isten és felebarátunk iránt való szeretetben annál inkább gyakoroljuk magunkat. Hogy ily módon szívünk mélyéből részvétet érezzünk Isten iránt a

¹ Iz. 53, 14.

meg nem érdemlett gyalázatért és felebarátaink iránt azért, mert ilyen szigorú bünt hívnak ki maguk ellen. Hogy tehát mind a kettőért engesztelést nyujtsunk, lebegjen szemünk előtt az Úr kinszenvedése. Mondjunk érte buzgó hálát az Úrnak és imádkozunk, hogy irgalmasságában könyörüljön azokon, akikért szenvedett.

Mikor pedig Szent Mise alatt, *introitus*kor Gertrúd az Úrhoz fohászkodott, így szólt hozzá: «Légy kedvesem az én ótalmazóm s határozd el magadban, hogyha képes vagy rá, szívesen megvédsz minden igazságtalanságtól, amellyel különösen ebben az időben bántalmaznak. Mivel most a többiektől visszautasítva, pihenni kívánok, azért hozád menekültem». Ekkor Gertrúd teljes erejével átkarolta az Urat s mintegy szíve legbensejébe akarta őt bevezetni. Ekkor egyszerre annyira elragadtatott testi érzékeitől és oly bensőleg egyesült Istennel, hogy emiatt elfelejtett ülésben és állásban a konventhez alkalmazkodni. Midőn egy nővér erre figyelmeztette, kérte az Urat, hogy az ő segítségével testét oly módon tarthassa hatalmában, hogy semmi különlegesség által ne váljék föltűnővé. Az Úr így felelt neki: «Hagyd velem ezt a hajlamodat, melynek szeretet a neve, hogy téged helyettesítsen nálam. Te pedig tested kormányzására ügyelj!» Erre Gertrúd így szólt: «Ó szerelmes Istenem, ha valamely hajlamom helyettesíthet engem, akkor inkább azt óhajtanám, hogy testem kormányzását az értelemre

bízhassam s így magam egészen és akadálytalanul veled foglakozhassam». Erre azt az ajándékot nyerte, hogy úgy egyesült bensőképen az Urral, hogy külsőleg annak rendje-módja szerint teendőit is tudta végezni.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET.

A jócselekedetek följegyzése. Hogyan kell azokat Krisztus szenvedéseivel egyesíteni.

A következő éjjel megjelent Gertrúdnak dicsőségének trónján az Úr Jézus s vele Szent János evangélista, amint lábánál ült és írt. Gertrúd ekkor megkérdezte, hogy mit ír. Az Úr így válaszolt neki: «minden egyes szolgálatot, melyet a szerzet nekem tegnap tett s a következő két napon még tenni fog. Gondosan föliratom evangélistámmal azért, hogy minden egyes szerzetesnővéred halála után, mivel az Atya nekem adott át minden ítéletet, jó mértéket adjak vissza nekik jócselekedeteik fáradalmiért. Ezenfölül: üdvösséget adó szenvedésemnek és halálomnak gyümölcséből tömött mértéket teszek még hozzá, amellyel minden emberi érdem csodálatosan megnemesül. Akkor majd ezzel az írott lappal Atyámhoz vezetem őket, hogy atyai jóságának mindenhatóságában meg rázott és kifolyó mértéket juttasson nekik azokért a jótéteményekért, melyeket abban az üldözésben nyújtottak nekem, mellyel a világ fiai most szorongatnak. Én a *legműségesebb* vagyok, azért a legnagyobb jóval fizetek

vissza jötevőinnek. Gondolj csak Dávid királyra, aki bár egész életében fejedelmien jutalmazta meg jötevőit, mégis mikor halála órája elközeledett s az uralmat fiának, Salamonnak kezébe adta, így szólt hozzá: «a gálaádi Berzelláj fiai iránt azonban légy hálás: asztalodnál egyenek, mert előzékenységet tanusítottak irántam, amikor Absalom bátyád színe előtt menekültem».¹ És folytatta az Úr: «ahogy mindenki többre becsüli a szerencsétlenségben, mint a szerencsében nyújtott jótéteményt, úgy én is szívesebben veszem *azt a hűséget*, melyet valaki oly időben tanusít irántam, mikor a világ bűneivel nagyobb mértékben üldöz».

Ekkor úgy látszott, hogy Szent János, aki az Úr lábainál ült és írt, tollát néha egy szaruba mártotta, melyet kezében tartott s akkor fekete betűket írt vele. Néha pedig Jézus oldalának szeretetsebébe mártotta író tollát, mely nyitva volt előtte és akkor rózsaszínű betűket írt vele. Majd ezt a piros írást ismét részint fekete, részint arannyal választotta szét. Gertrúd megértette, hogy a fekete színnel írt betűk a szerzeteseknek megszokásból végzett cselekedeteit jelképezik, mint a bűnt, melyet ezen a héten közösen megkezdtek és más hasonló dolgok. A rózsaszínnel írottak pedig azokat a cselekedeteket jelzik, melyeket az emberek Jézus Krisztus szenvedésének emlékére az Egyházzal való engesztelésül különös szeretettel

¹ Kir. 3, 2, 7.

végeznek. Annak pedig, hogy a piros írást fekete és aranyzín választotta szét, a következő jelentősége volt : azok a cselekedetek, melyeket valaki az Úr kínszenvedésének emlékezetére azzal a szándékkal végez, hogy neki magának váljanak üdvösségére, fekete színnel vannak megkülönböztetve. Azok pedig, melyek Krisztus szenvedésével egyesítve, tisztán Isten dicsőségére s minden ember javára történnek úgy, hogy az illető a maga részéről lemond minden érdemről, jutalomról és kegyelemről, egyedül az Úr-Istent akarja dicsőíteni és iránta való szeretetét megmutatni, — az ilyenek aranyzínnel vannak megkülönböztetve. Bár az előbbieket is bőséges jutalmat nyernek Istentől, mégis azoknak, melyeknek indítóoka tisztán az Úristen dicsősége iránt való szeretet, azoknak sokkal nagyobb az érdemük, méltóságuk és az örök üdvösség végtelenül nagyobb gyarapodását szerzik meg az embernek.

Gertrúd észrevette azt is, hogy a két elválasztás után következő hely egészen üres. Mikor megkérdezte az Úrtól, hogy mit jelent ez, a következő választ kapta : «mivel nálatok az a szokás, hogy ebben az időben szenvedésem emlékezetére buzgó vágyakkal és imádságokkal vagytok melletttem, azért fölirattam minden egyes gondolatot és szót, mellyel nekem szolgáltok. Az üres hely pedig azt jelenti, hogy cselekedeteiteket nem szoktátok kínszenvedésem emlékezetére végezni». Erre Gertrúd így szólt : «hogyan tehetnök

ezt, szerelmes Istenem, a te dicsőítésedre»? Az Úr ezt felelte: «aként, hogy böjtjeiteket, virrasztásaitokat s a rendszabály parancsolta egyéb gyakorlataitokat mind az én szenvedésemmel egyesítve végeztétek. Amikor megtagadjátok magatokat nézésben, hallásban, szóban vagy más hasonlóban, ajánljátok föl nekem mindezt azzal a szeretettel való egyességben, amellyel én szenvedésemben minden érzékemen uralkodtam. Mert ámbár egyetlen tekintettel megrémíthettem volna összes ellenségeimet s egyetlen szóval elhallgattathattam volna összes vádlóimat, mégis mint a bárány, melyet áldozatra visznek,¹ alázatosan lehajtott fejjel és földre sütött szemmel nem nyitottam meg a bíró előtt ajkamat, hogy akár csak egy mentegetődző szót is szóljak oly sok hamis vádaskodással szemben».

Ekkor Gertrúd így szólt: «Taníts meg, jószágos Mesterem, legalább egy dologra, amit különösen a te szenvedésed emlékezetére végezhetnénk!» Az Úr így felelt: «tegyétek hát a következőt: mikor imádkoztok, kiterjesztett karjaitokkal mutassátok Atyámnak szenvedésem alakját, elégtételül az egész Egyházért. Így egyesüljete azzal a szeretettel, amellyel én a kereszten kezeimet kiterjesztettem». Gertrúd erre viszonzá: «ha valaki meg akarná ezt tenni, akkor rejtekhelyeket kellene fölkeresnie, mert az imádkozásnak ez a formája nálunk nincs szokás-

¹ Iz. 53, 7.

ban». Az Úr ezt felelte: «épen az a törekvés, mellyel rejtekhelyeket keresnétek föl, szolgálna nekem tetszésemre. Ha pedig valaki szokásba hozná azt, hogy nyilvánosan kiterjesztett kezekkel imádkozna, nem kellene félni semmiféle ellenmondástól, az illető olyan tiszteletet mutatna irántam, mint aminőt mutat a király iránt az, aki őt ünnepelesen trónra emeli».

Az Úr folytatta: «minden írásnál, mely a szándékokat és imádságokat foglalta magában, oda volt jegyezve az is, aki figyelmeztetéseivel vagy példájával az illetőt serkentette». Így nyilvánvalóvá lett az isteni bőkezűség, mely örömmel óhajt kétszeresen jutalmazni, ha az emberi természet kicsisége egyszer is föláldoz valamit neki. Erre Gertrúd ezt kérdezte: «miért nem választottad, Uram, ennek fölírására inkább *Szent Benedeket*, akinek rendjéhez tartozik a mi monostorunk.¹ Vagy bárki mást inkább, mint Szent Jánost?» Az Úr így felelt: «mivel ez az én választott tanítványom olyan életadóan írt a jó Isten és a felebarát szeretetéről, azért bíztam meg épen őt ezzel a munkával. Ő oly módon ír, amint az én isteni és királyi bőkezűségemnek fizetnie illik s amint nektek legjobban hasznotokra van».

¹ A cisztercita-rend Szent Benedek nagy rendcsaládjának egyik ága, az ő szabályait követi.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

Az Úr följánlása Gertrúd lelkéért és a három győzelem.

Böjt első vasárnapján Gertrúd úgy érezte, hogy nincs eléggé elkészülve az Úr testének vételére. Azért buzgó szívvel kérte az Urat, hogy szentséges böjtölését — mellyel negyven nap és ugyanannyi éjjel sanyargatta magát a földön — kegyeskedjék neki átengedni annak a hiánynak pótlására, hogy testi gyöngesége miatt a negyvennapos böjtben kénytelen enyhítésekkel élni. Erre a kérésre az Isten Fia vidám arccal fölkel és az Atya-Isten előtt tisztelettel térdelhajtva, így szólt: «Én, a te Egyszülötted, aki hozzád hasonlóan örökkévaló és veled egylényegű vagyok, bölcseségemben lényegében átlátom az emberi gyarlóság gyöngeségét, más képen mint az emberek. Ezen sokféle gyarlóság iránt mélységes részvétből jegyesem, Gertrúd minden hiányának pótlására följánlom neked, szentséges Atyám, ajkaimnak nagyértékű önmegtartóztatását mindannak kiengesztelésére és pótlására, amit valaha haszontalan beszéddel Gertrúd vétett, vagy elmulasztott. Följánlom neked, igazságos Atyám, füleimnek önmegtartóztatását az ő hallás által elkövetett bűneiért. Szemeimnek fékentartását szintén följánlom mindazért a szennyfoltért, melyet valamely tilos tekintettel ejtett magán. Nemkülönben följánlom kezeimnek és lábaimnak önmegtartóztatását, cselekedettel és járással elkövetett összes

vétkeiért. — Végezetül följánlom, szerelmes Atyám, a te fölségednek isteni Szívemet Gertrúd minden vétkéért, melyet valaha gondolattal, kívánsággal, vagy akarattal elkövetett.

Ekkor az Isten Fia három tál étel alakjában a fölséges Atyaisten elé tette három győzelmét, melyről azon a napon az evangéliumban szó volt. Ezzel hatásos gyógyszert készített azon három baj ellen, amellyel az egész emberi nem legtöbbször vétkezik: a gyönyör, a beleegyezés és rendetlen kívánság által. Az első győzelem az, mellyel az ördögöt bölcsen visszautasította, midőn az ételben való gyönyörködésre csábította, ezekkel a szavakkal: «nem csak kenyérből él az ember». — Ebből a győzelemből Gertrúd kiengesztelését nyerheti meg mindannak, amiben valaha emberi kedvtelés által vétkezett és erőre tehet szert, hogy a jövőben ellenállhasson hasonló kísértésnek. Mert minéi inkább enged valaki az érzéki hajlamoknak, annál gyöngébbé válik az ellenállásra. Azért mindenki följánlhatja az Isten Fiának ezt a győzelmét az Atyaistennek mindannak kiengesztelésére, amiben valamely teremtménnyel érzékileg vagy testileg is vétkezett és erőt kérhet, hogy a jövőben minden ilyennek ellenállhasson. Az Úr második győzelméből megnyerte Gertrúd azt a kegyelmet, hogy bocsánatban részesült mindazon bűneért, amelyet valaha beleegyezéssel elkövetett s egyben erőt nyert arra, hogy a jövőben ellenállhasson. Ezt a győzelmét is följánl-

hatja bárki az Atyaistennek mindazokért a gondolatokért, szavakért és cselekedetekért, melyekkel lelkiismeretét megterhelte és följánlhatja annak az erőnek megnyerésére is, mellyel mindenkor ellenállhat. Az Úr harmadik győzelméből azt nyerte Gertrúd, hogy igaz engesztelést nyujthatott mindazért, amit olyan dolgok után való vágyakozás által követett el, amelyeket mikor nem voltak birtokában, bírni szeretett volna. Ugyanekkor erőt nyert arra is, hogy minden céltalan váagnak ellenállhasson. Törekedjék magának ezt is mindenki biztosítani.

Szent Mise közben Gertrúd a leckére figyelt, hogy az ott felsorolt erényekből egyikét hasznosabbat utánzásra s másoknak oktatására kiválasszon. Azonban nem részesült ez alkalommal semmi különösebb lelki megvilágításban, így szólt az Urhoz: «taníts meg Uram, hogy ezen erények közül melyekkel szolgálhatnék neked különösen kedvedre. Sajnos, nem tudom naponkint mindegyiket gyakorolni». Az Úr ezt felelte: «fontold meg, hogy a többi erények között ez is föl van sorolva: *a Szentlélekben*». Mivel a Szentlélek a jóakarát adományozója, ezért első sorban *a jóakarát megszerzésére* törekedjél. Akkor minden erény a tied lehet. Maga a jóakarát többet nyer meg, mint amennyit bárki még oly fáradságos cselekedeteivel is elérhet. Akinek ugyanis olyan készséges volna akarata a jóra, hogy a legörömostebben engem akarna minden teremtménynél inkább szeretni, dicsérni és szolgálni és részt

kérne szenvedéseimből, az ilyen lélek minden erényben a legtökéletesebb módon gyakorolná magát. Ezért kétségtelenül a legnagyobb jutalmat nyeri az én bőkezűségemtől, melyet fölül nem múlhat semmi más e világon.»

TIZENHATODIK FEJEZET.

Az Egyházért való följajánlás.

Böjt második vasárnapján, Gertrúd mintegy Jegyesének termébe vezetettve, minden drága javaiban részesült. Csodálatos módon élvezte az isteni édességnek és jósnak gyönyörűségeit, melyeknek kifejezésére azonban képtelen az emberi értelem. Ekkor kérte az Urat, hogy ajándékozzon neki valamit, amiben az emberek azon hét folyamán hasznosan gyakorolhatnák magukat. Az Úr ezt válaszolta: «hozz nekem két jól fejlődött gödölyét, vagyis az egész emberiségnek testét és lelkét». Ezekből a szavakból Gertrúd megértette, hogy az Úr engesztelést kíván tőle az egész Egyházért. Ekkor a Szentlélek indítására ötször elimádkozta a Mi Atyánkot az Úr öt sebének tiszteletére, engesztelésül az egész emberi nemnek öt érzéke által elkövetett minden bűnéért. Azután két Mi Atyánkot mondott, hogy engesztelést nyújtson mindazokért a bűnökért, melyeket az egész világ a lélek két főtehetségével: az értelemmel és akarattal elkövetett, vagy elmulasztott. Gertrúd mindezeket följajánlotta az Úrnak azzal a vele való egyességben,

amellyel az Úr ugyanazt az imádságot édes Szívében megszentelte s a mi üdvösségünkre kinyilvánította. Ekkor a jóságos Úr megengesztelődve, kinyújtotta kezét és a kereszt jelével tetőtől talpig megjelölte és szeretettel megáldotta Gertrúdot. Azután az Atya-istenhez vezette, hogy annak áldásában is részesüljön. Az Atya jóságosan tekintett Gertrúdra, megáldotta őt úgy, hogy az egész emberi nemet megillető áldásban részesítette. Őt, egymagát pedig kimondhatatlan módon annyi áldással boldogította, amennyi az egész világot illetné meg, ha minden ember Gertrúdhoz hasonlóan közreműködnék az isteni kegyelemmel. Azért igyekezzék ezen a héten mindenki őt Mi Atyánkkal engesztelni az Urat az egész emberi nem testszerinti vétkeiért és három Mi Atyánkkal az Isten egész Anyaszentegyházához tartozó lelkek másfajta bűneiért, hogy ennek az üdvösséges áldásnak hatásában részesüljön. Jézus Krisztus, az Isten Fia által, aki az Egyháznak feje és jegyese.

TIZENHETEDIK FEJEZET.

Az Úr vendégsége.

Böjt harmadik vasárnapján (*Laetare*) Gertrúd arra kérte az Urat, tanítsa meg őt, mit tehetne ezen a héten az ő dicséretére. Az Úr ezt felelte: «hozd ide nekem mindazokat, akiket egy héttel ezelőtt az én életmódom ékességével előkészítettél, mert velem fognak étkezni». Erre Gertrúd így szólt:

«Hogyan tehetném meg ezt? Ha méltatlan lételemre mindazokat, akikben neked kedved terlik, hozzád, az én Uramhoz vezethetném, a mai naptól kezdve egész az ítélet napjáig örömetest kész volnék mezítláb járnai be az egész világot s közülük mindenkit karjaimon vinnék elődbe, hogy legalább isteni szereteted boldogító édességétől ilymódon kényszerítve, gazdagon kielégíthetnének. Ezenfölül ha lehetséges volna, szívemet annyi részre kívánnám osztani, hogy belőle mindenkinek jóakaratot juttathatnék, hogy isteni Szíved tetszése szerint szolgáljon neked». Az Úr így válaszolt: «ez a te kedves és tökéletes akarated teljesen elég». Gertrúd legott látta, hogy az egész Egyház csodálatos módon fölékesítve áll az Úr színe előtt. Az Úr pedig így szólt: «ennek a sokaságnak ma te fogsz szolgálni».

Ekkor isteni sugallatra Gertrúd az Úr lábaihoz borult s megcsókolta ballábának sebéet, engesztelésül mindazokért a bűnökért, melyeket az Anyaszentegyház tagjai gondolatlan, kívánsággal vagy akarattal valaha elkövettek. S kérte az Urat, hogy azt a tökéletes elégtételt, mellyel ő az egész világ bűneit eltörölte, ajándékozza Anyaszentegyházának igaz jóvátételül. És íme, amit kért, azonnal megnyerte egy kenyér alakjában, melyet hálaadással nyújtott át az Úrnak. Az Úr kegyesen fogadta és szeméit fölemelve, hálát adott az Atyaistennek, megáldotta s azután visszaadta Gertrúdnak, hogy ossza ki az egész Anyaszentegyháznak. Gertrúd

azután az Úr jobblábának sebéét csókolta meg, engesztelésül mindazért, amit az Egyház tagjai hasznos gondolatok, jókívánságok és szent elhatározások gyakorlásában elmulasztottak. Ekkor kérte az Urat, hogy azt a tökéletes elégtételt, mellyel az emberi nem minden adósságát leróttá, ajándékozza oda az egész Egyháznak a hanyagságok jóvátételére. Gertrúd azután az Úr balkezének sebéét csókolta meg mélységes áhitattal, engesztelésül az egész világnak szóval, vagy tettel elkövetett minden bűnéért és esdve kérte az Urat, hogy azt a tökéletes elégtételt, mellyel mindnyájunknak szóbeli vagy cselekedetbeli vétkeit kiengesztelte, ajándékozza az egész Egyháznak igaz elégtételül. Azután jobbkezének sebéét csókolta meg azon hanyagságok pótlására, melyeket az Anyaszentegyház tagjai hasznos szavak és jócselekedetek elmulasztásával követtek el. Gertrúd arra kérte az Urat, hogy ezek jóvátételére a maga tökéletességét adja az Egyháznak. Végezetül Jézus Krisztus oldalának szeretetsebééhez lépett és szíve mélyéből megcsókolva, kérte az Urat, hogy a bűnök méltó kiengesztelése és a hanyagságok elégséges pótlása után isteni jóságának bőségéből most még legszentebb életmódjának érdemeit is, mellyel oly fölségesen tündöklék az Atyaisten színe előtt, adja oda az Egyháznak, az ő jegyesének örök boldogsága gyarapodására. Minden egyes seb megcsókolásakor egy-egy kenyeret kapott, melyet az Úrnak nyújtott át, aki azt megáldotta s visszaadta Gertrúd-

nak, hogy ossza ki az egész Anyaszentegyháznak. Ekkor így szólt az Úrhoz: «hát a halak helyett Uram, melyekről ugyancsak szó van a mai evangéliumban, mit adsz nekem, hogy jegyessednek, az Egyháznak nyujtsam?» Az Úr ezt felelte: «szeplőtelen testem minden tagjának működését adom neked, hogy szétoszd mindazért a hanyagságért, mellyel elmulasztottak teljes erejükkel és testük érzékeivel nekem szolgálni. És lelkemnek működését adom mindazért a hanyagságért, amellyel elmulasztották azt, hogy lelkük minden erejével és érzelmével dicsérjenek és szeressenek engem s hálát adjanak nekem az egyes jótéteményekért. Abból pedig, hogy az Úr a kenyereket elfogadta s az Atyaistennek köszönetet mondott, megértette Gertrúd, hogy ahányszor valaki Isten dicsőségére jót cselekszik — bármily csekély is az —, vagy legalább egy Mi Atyánkot vagy Üdvözlégyet, vagy más imádságot végez az egész Anyaszentegyház üdvösségeért, azt az Isten Fia mint szent emberségének gyümölcsét azonnal a legkegyesebben fogadja, köszönetet mond érte az Atyaistennek, megáldja és ezen áldással megsokasítva, szétosztja az egész Anyaszentegyháznak örök üdvössége gyarapodására.

Az Úr kinszenvedéséről való megemlékezés
hasznossága.

Böjt ötödik (*Judica*) vasárnapján az Úr kinszenvedésének tiszteletére, melyről azon a napon különös módon kezdenek megemlékezni, Gertrúd egészen fölajánlotta magát az Úrnak arra, hogy testben és lélekben elviseli és megcselekszi mindazt, ami az ő isteni akaratának tetszik. Úgy látszott, hogy az Úr ezt az ő akaratát kimondhatatlan kegyességgel fogadta. Ő pedig isteni sugallatra, szíve legmélyebb érzelmével kezdte üdvözölni az Úr egyes tagjait, amelyek a mi üdvösségünkért különböző kínokat szenvedtek. Amikor valamely tagot üdvözölt, mindjárt isteni fény áradt ki abból a tagból, mely az ő lelkét beragyogta. És abban a fényben elnyerte azt az ártatlanságot, melyet az Úr azon tagjának szenvedése által szerzett meg az Anyaszentegyháznak. Ekkor így szólt az Úrhoz: «taníts meg Uram, hogy ezzel az ártatlansággal, melyben a te meg nem érdemlett jószágod részesített engem, miképen tisztelhetném dicséretes módon a te imálandó kinszenvedésedet». Az Úr ezt felelte: «elmélkedjél gyakran hálásan és részvétellel arról a véres áldozatról, amellyel én, a te Teremtőd és Urad, halálküzdelmem alatt hosszasan imádkoztam. Ezen áldozat, vágy és szeretet hevessége folytán véres verítéssel áztattam a föld színét. Minden cselekedetedet és mindazt, ami rád vonatkozik,

ajánld nekem azzal az engedelmisséggel való egyesítésben, amellyel én abban az áldozatban így szóltam az Atyához: «Atyám, ne az én akaratom legyen meg, hanem a tiéd».¹ S minden örömet és szenvedést abban a szeretetben fogadj el, amellyel én mindezt a te üdvösségedre rád bocsátom. Fogadd hálaival az örömeket, azzal a szeretettel való egységben, amellyel én, a te Jegyessed, gyöngeséged iránt való részvétből elkészítem azokat számodra. Általuk tanulj meg az örök boldogságra gondolni s az örök boldogságot remélni. A szenvedést pedig fogadd el azzal a szeretettel egyesülve, amellyel atyai hűségéből rád bocsátom azokat, hogy általuk örökkévaló jót szerezz magadnak». Gertrúd ekkor elhatározta, hogy azon a héten bizonyos imádságot végez, mellyel az Úr egyes tagjait üdvözli ezekkel a szavakkal: «Legyetek üdvözölve, gyöngéd tagok». Érezte, mily nagyon tetszik ez az Úrnak. Azért hát mi se restelljük ugyanezt tenni, hogy hasonló boldogságban részesülhessünk.

S mikor az evangéliumban ezeket a szavakat olvasták: «Ördögöd vagyon»), Urának gyalázatán Gertrúd szíve mélyéig megindult s nem tűrhethén, hogy lelkének Szerelme ilyen meg nem érdemlett szemrehányást halljon, szeretetében a következő szavakkal igyekezett neki kedveskedni: «Üdvözlégy isteni nemességnek mindeneket fényvel át-

¹ Luk. 22, 42.

járó drágaköve! Üdvözlégy az emberi méltóságnak hervadhatatlan dicsőséges pálmája! Én jóságos Jézusom, Királyom és egyetlen Üdvözítőm!» Erre jóságos Jegyese szokása szerint méltóképen akarván őt megjutalmazni, barátságosan hozzáhajolt s lelkébe ezeket a szavakat súgta: «Én, a te Teremtőd, Megváltód és Jegyessed, halálgyötrelmek között *minden boldogsággal* szereztetek meg téged». Ekkor a mennyország minden szentje nagy örömmel áldotta az Urat azon való bámulatában, hogy oly kegyesen leereszkedett Gertrúd lelkéhez. Ezután így szólt az Úr: «aki azokkal a káromlásokkal és gyalázatokkal szemben, melyekkel engem a földön bántalmaztak, azzal a szeretettel üdvözöl engem, amellyel te most üdvözöltél, annak halála óráján a szigorú ítélet idején, amikor a gonosz lelkek vádjai kárhozatba akarják zuhantatni, ugyanolyan kedvesnek mutatom majd magamat, mint aminőnek most teirántad vagyok s ugyanazokkal a szavakkal vigasztalom meg őt. S ha már a mennyei szentek csodálkoztak e szavakon, mennyivel inkább megdöbbennek majd és rémülve futnak el annak a léleknek összes ellenségei, aki az ítéletkor ezt a vigasztaló ajándékot nyeri isteni jóságomtól».

Törekedjünk tehát arra, hogy szívünk egész szeretetével kedveskedő szavakat mondjunk az Úrnak mindannyiszor, ahányszor csak gyalázatról esik szó, melyet valaki neki okozott.

TIZENKILENCEDIK FEJEZET.

Az Úr iránt való figyelem és az ő vendégül fogadása.

Pálmavasárnapon, midőn Gertrúd a szoktnál is jobban örvendezett az isteni élvezet gyönyörűségének, így szólt az Úrhoz: «Taníts meg, én Szerelmem, hogyan mehetnék eléd a mai napon méltóképen és hogyan zenghetném dicséretedet neked, Uramnak és Istenemnek, aki az én üdvösségemért jössz szenvedni». Az Úr ezt felelte: «készíts számomra egy hátas állatot, hogy fölüljek rá s azután *néptömeget*, mely örvendezve jön eléem, *néptömeget*, mely dicsérve követ és *néptömeget*, amely szolgálva kísér. Hátas állatot készítesz, ha szíved töredelmes bánatával megvallod, hogy gyakran nem hallgattál a kegyelem szavára s mint az állat, nem törődöttél cselekedeteimmel, melyeket jóságom szünetnélkül mivelt a te üdvösségedre. Ezen hanyagsággal elsötétítetted az én derült nyugalمامat, mivel ahelyett, hogy lelkileg gyönyörködhettem volna benned, igazságosságom miatt néha külső és belső szenvedésekkel kellett téged megtisztítanom. Így én magam is kénytelen voltam úgyszólván benned szenvedni. Határtalan isteni szeretetem ugyanis arra ösztönöz, hogy bensőképen veled szenvedjek el minden bajt. Ha tehát ilyenféle teherhordó állatnak mutatkozol, akkor elég kényelmes ülőhelyet készítesz számomra. Másodszor: vezess eléem egy olyan

sereget, mely örömmel jön elém, az egész emberiség szeretetével fogad engem, azzal a szeretettel való egységben, amellyel én, mindennek Teremtője és Úra, az egész világ üdvösségeért a mai napon Jeruzsálembe bevonultam. Ez szolgáljon pótlásul mindazok helyett, akik elmulasztották valaha érte a méltó dicséretet, hálaadást, szeretetet és szolgálatot. Harmadszor : vezess hozzám egy olyan sereget, amely dicsérve követ engem. Valld meg, hogy sohasem törekedtél kellő módon utánozni az én tökéletes életmódom példáit, ezért ajánlj föl nekem olyan érzületű akaratot, hogyha minden embert rá tudnál bírni arra, hogy szentséges életmódom és szenvedésem példáit a legtökéletesebben utánozza, ezt az én dicsőségemre minden erőddel a legszívesebben megtennéd. Egyben imádkozzál azért a kegyelemért, hogy igaz alázatosság, türelem és szeretet által, amely erényeket kínszenvedésem idején mindhalálig gyakoroltam, amennyire csak ember képes, olyan forró vágyakozással utánozhass engem. Negyedszer : mutass nekem egy olyan sereget, mely szolgálva kísér engem. Valld meg, hogy az igazság és jogosság védelmében sohasem segítettél nekem kellő hűséggel s határozd el, hogy jövőre mindenben ami nekem tetszik, a jogosság és igazság ügyét törekszel szóval és tettel szolgálni. Ezt az akaratot az én dicsőségemre óhajtsd mindenkor megőrizni». És még hozzátette az Úr : «ha valaki az egész emberiség nevében ezen a négy módon jön elém, ahhoz

oly kegyesen térek be, hogy ezáltal az örök üdvösség gyümölcsében részesül».

Gertrúd ezután áldozni készült és szeretettel ajánlotta föl szívét az Úrnak. Ekkor úgy látszott, hogy szíve a szeretet hatása alatt annyira kitágult, mintha az egész Jeruzsálem városa megnyílt volna az Úr befogadására. Az Úr azután egy ifjú alakjában belépett és három kötélből ostort font. Ez az ostor a mi megváltásunk művét jelképezte. És pedig az első ártatlan testének kemény fáradságát, a második szentséges lelkének benső áhítatát, a harmadik pedig fölséges istenségének tündöklő nemességét. Ez a három ugyanis Jézus Krisztus minden művében közreműködött. Ezzel az ostorral az Úr szelíden megérintette Gertrúd belsejét s az emberi gyarlóság és hanyagság minden porát letörölte róla.

Mikor terciakor az «Üdvözlégy keresztfa, egyetlen reményünk» kezdetű himnusz énekelték, Gertrúd fölajánlotta az Úrnak mindazok áhítatát, akik ezzel a verssel azon a napon a hét egyházi imaórában üdvözölni kívánták őt. Ekkor az Úr a maga szentséges lelkének benső áhítatát adta oda mindazoknak, akiknek buzgóságát Gertrúd fölajánlotta s mindegyikük lelki fényt nyert belőle és megpihent benne. Ekkor Gertrúd így szólt az Úrhoz : «Uram, ha már ez a buzgóság oly nagy hasznukra van, mit szándékozol nekik adni akkor, amikor majd a körmenet után még nagyobb szeretettel és buz-

gósággal adják át magukat neked és még buzgóbb kívánsággal üdvözölnék téged?» Az Úr így felelt: «Háromféle gyönyörűségben részesítem őket, mivel ők is az áhítat háromféle módját nyújtják nekem. Némelyek, akik kívánják az áhítatot, de híjával vannak annak, a külső munkában megnyilatkozó buzgóságot nyújtják majd nekem. Ezeket ártatlan testem fáradságos munkájának gyümölcsével fogom fölűdíteni. Mások meg, akik az áhítat édességében bővelkednek, érzelmeiket és vágyaikat mutatják be nekem. Ezeket azzal az élvezettel űdíttem föl, amely szentséges lelkem bensőséges áhítatának gyümölcse. Ismét mások, akiknek akarata mindenben egyesült az én isteni akaratommal és így egy lélekké lettek velem, egészen fölűdözzák magukat nekem. Ezekbe fölséges istenségem illatát fogom üdvösségükre belehelni».

A körmenet után arra kérte Gertrúdot valaki, hogy vegyen magához ételt, mert nagyon gyöngé. Ő azonban félt előbb enni, mintsem az Úr szenvedésének történetét hallotta. Szokása szerint megkérdezte az Urat, mitévő legyen. Az Úr pedig így válaszolt neki: «Űdítsd föl magadat szerelmem, egységben azzal a szeretettel, amellyel én a kereszten az epével kevert mirrhás bort megízleltem ugyan, de nem akartam inni belőle». Mikor Gertrúd erre hálaadással meghajtottá akarátát, az Úr Szívét nyújtotta neki ezekkel a szavakkal: «Ime, ezen szavakra való emlékezés edényében: — «Midőn

megízlelte, nem akart inni»¹ — azt a kívánságot nyujtom neked, mely engem visszatartott attól, hogy ne igyam meg azt, hanem kiivását neked tartsam fön. Idd ki tehát nyugodtan, mivel én a legjobb orvos, előtted megízleltem s ezáltal üdvösséges itallul készítettem el számodra. Nekem ugyan azért nyujtották az epével kevert mirrhás bort, hogy hamarabb meghaljak. De az a vágy, hogy sokat szenvedjek az emberiségért, visszatartott attól, hogy ne igyam meg. Te ellenben ugyanabban a szeretetben vedd magadhoz azt amire szükséged van, hogy könnyebbséget szerezzen neked s így tovább megtartsd magadat az én szolgálatomban. A nekem nyujtott italban pedig gondold meg ezt a három dolgot: mirrhás bor volt az epével keverve. Ennek a példájára törekedjél te is minden üdülésben háromféle szándékot fölkelteni. Először: mindent lelki örömmel tégy az én dicsőségemre. Ezt jelenti a bor. Másodsor: minden üdülést azzal a szándékkal engedj meg magadnak, hogy irántam való szeretetből tovább szenvedhess. Ezt jelenti a mirrha, mely megóv a rothadástól és romlástól. Harmadsor: irántam való szeretetből légy kész arra is, hogy szívesen lemondasz az én boldogító jelenlétemnek öröméről mindaddig, amíg csak nekem tetszik. Ez a boldogság a mennyországban lesz részed. De most még a nyomorúságnak ezen völgyében maradsz, — ezt jelenti az epe.

¹ Máté 27, 34.

Ahányszor pedig valami üdülést engedsz meg magadnak ezzel a szándékkal, azt úgy fogadom, mint ahogy egy barát jóbarátjától fogadná, ha az a neki nyújtott epét egészen kiinná s helyette a legédesebb bort kínálná neki».

Gertrúd ezután evett és minden falatnál ezt a verset mondogatta szívében: «Istenséged ereje olvasszon össze veled egészen, szerelmes Jézusom». Hasonlóképen minden egyes korty víznél: «arra a szeretetre gondolva, amely oly erős volt Szívedben, hogy a keresztfán nem fogadtad el a halálad siettetésére készített italt azért, hogy még többet szenvedhess érettünk. — A szeretetnek ugyanazt a hatását áraszd ki szívembe szerelmes Jézusom, hogy egész lényemet át-hassa és testemnek-lelkemnek minden mozdulatában, erejében és érzékében a te örök dicsőségedre forrásozzék».

Midőn pedig a passióban ezeket a szavakat olvasták: «Kiadá lelkét»¹ — Gertrúd rendkívüli meghatottságában földreborulva így szólt: «Ime Uram, a te drága halálad tiszteletére egész testemmel földreborulva kérlek téged, hogy azért a szeretetért, amely téged, minden teremtmény életadó Urát meghalni kényszerített, irtsd ki lelkemből mindazt, ami neked nem tetszik». Az Úr ezt felelte: «Leheld ki magadból azokat a bűnöket és hibákat, melyeknek kiirtását kívánod. És szívd magadba az én lelkemből

¹ Máté 27, 50.

mindazt, amit belőlem bírni óhajtasz. És tudd meg: kétség nélkül megnyered tőlem mindannak amit kilehelsz, teljes bocsánatot, annak pedig amit az én lelkemből magadba szívsz, üdvösséges hatását. És valahányszor a jövőben a már kilehelt hibák legyőzéseért, vagy a tőlem már magadba fölvelt erények megszerzéseért fáradozol, mindannyiszor kinszenvedésemnek és győzelmemnek kettős gyümölcsében fogsz részesülni».

Gertrúd midőn ebéd után fáradt tagjainak pihentetésére ágyra dőlt, de nem azért hogy aludjék, hanem azért, hogy a sűrű látogatások zaklatásától félrevonuljon. Pihe-
nésében így szólt az Úrhoz: «Ime Uram, annak a tanításnak emlékére, amelyben te a mai egész napon a templomban fáradoztál, elfordulok minden teremtménytől. Ezentúl egyedül terád figyelve s azután vágyódom, hogy te szólj a lelkemhez». Az Úr így válaszolt neki: «amint az istenség nyugodott az én emberségemben, úgy pihen istenségem gyönyörűsége a te fáradságodban». Mikor Gertrúd észrevette, hogy a nővérek kímélettel vannak iránta, mert azt hitték, hogy alszik, megkérdezte az Úrtól: vajjon megmondja-e nekik, hogy nem alszik, hogy ők megtehessék amit akarnak. Az Úr így felelt: «Nem! Hadd érdemeljék a szeretet gyakorlásával a szeretet jutalmát, melyet oly szívesen adok meg nekik». És még ezt mondta az Úr: «Ime, most kétféle dolgot tártam eléd, amelyek-

ről elmélkedhetsz, hogy nagyobbat érhess el. Gondold meg, hogy az ember semmi hasznosabbat sem tehet életében, mintha olyan munkában fáradozik, amelyben az én istenségem örömmel pihen meg. Így növekedjék a szeretetben, amelyet felebarátai iránt gyakorol».

Mikor pedig beesteledett, annak a kegyes jószágoknak emlékére, mellyel az Úr aznap későn Máriához és Mártához ment Betániába, Gertrúd is forró vágyat érzett azután, hogy az Urat vendégül fogadhassa. Azért tehát odament egy feszülethez, mélységes szeretettel megsókolta a szentséges oldalsebet. Ezzel mintegy magába szívta az Isten Fia szerető Szívének minden vágyát mindannak az imádságnak bensőségével, amely valaha abból az édes Szívből fakadt. Ekkor arra kérte az Urat, hogy az ő méltatlan szívének kis vendégfogadójába kegyeskedjék betérni. Erre az Úr, aki mindig közel van azokhoz, kik hozzá fohászkodnak, forrón óhajtott jelenlétében részesítvén Gertrúdot, így szólt hozzá: «Ime, itt vagyok. Mit akarsz hát nekem adni?» Gertrúd így válaszolt: «Üdvözlégység egyetlen üdvösségem és én egész, egyedül való igaz javam!» Azután így folytatta: «Ó Uram! Én méltatlan, semmit sem készítettem elő, ami a te isteni fönségedhez illenék. De följánlom egész lényemet a te jószágodnak, óhajtva és kérve, hogy te készítsd el a magad számára bennem mindazt, ami a te isteni jószágodat leginkább tudná gyönyörködtetni». Az Úr ezt felelte: «Ha meg-

adod nekem reád vonatkozólag ezt a szabadságot, akkor add ide a kulcsot is, hogy magamhoz vehesselek és ismét visszatehessek mindent, ami nekem pihenésemre, üdülésemre megtetszik». Gertrúd kérdezte: «Mi ez a kulcs?» «*Tulajdon akaratom*» — válaszolta az Úr. — Ebből megértette Gertrúd, hogy aki az Urat vendégül akarja fogadni, magát egészen az ő dicséretreméltó tetszésére kell bíznia abban a szilárd meggyőződésben, hogy kegyes jósága mindenben az ő üdvösségét fogja munkálni. Akkor az Úr betér hozzá és szívében, lelkében végrehajtja mindazt, amiben isteni akaratának gyönyörűsége telik. Ezután az isteni kegyelem sugallatára háromszázhatvanöttször elmondta az evangéliumnak ezeket a szavait: «Ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied, szerelmes Jézusom!» S ez nagyon tetszett az Úrnak.

HUSZADIK FEJEZET.

A nagycsütörtöki zsoltosma.

Nagycsütörtökön, midőn matutinumkor a lamentációkat énekelték, Gertrúd az Atya-Isten előtt állva, szíve keserűségében panaszkodott neki az egész világ nevében mindazon bűnök miatt, amelyeket valaha isteni mindenhatósága ellen gyarlóságból elkövettek. A második lamentációnál a Fiúisten elé állt és ugyancsak panaszt emelt mindazon bűnök miatt, melyeket emberi tudatlanságból Isten kifürkészhetetlen bölcsesége

ellen követtek el. A harmadiknál pedig a Szentléleknek panaszolta el az összes bűnököt, amelyeket jósága iránt valaha gonzságból elkövettek. Mikor ezután ennél a versnél: «*Ó, Jézus Krisztus*» a nővérek kórusa a *Kyrie eleison* énekelte: az elsőre Jézus Krisztus édes Szívéhez közeledett Gertrúd, az egész Egyház nevében áhitattal megcsókolta s ezáltal megnyerte mindazon bűnök bocsánatát, amelyeket valaha gonosz gondolatokkal, vágyakkal, hajlamokkal és elhatározásokkal követtek el. A második *Kyrie eleisonra* pedig megcsókolta az Úr áldott ajkát és bocsánatot kért mindazokért a bűnökért, melyeket valaha szájjal követtek el. A következő *Kyrie eleisonra* az Úrnak tiszteletreméltó kezeit csókolta meg s ezáltal megnyerte mindazon bűnök bocsánatát, melyeket az Egyházban bárki cselekedetekkel követett el. Mikor pedig a nép a «*Krisztus Király*» kezdetű himnuszhoz öt *Kyrie eleison* énekelt, Gertrúd mindegyik versre megcsókolta az Úrnak öt rózsapiros sebét, az emberek öt érzéke által elkövetett minden bűnök bocsánatáért. S mikor ezt tette, az öt sebből bőséges áradatban kezdett folyni az üdvösséget adó kegyelemnek öt patakja, mely az egész Anyaszentegyházat megöntözte és a bűnök minden szennyétől megtisztította. Ebből megértette Gertrúd, hogy teljes mértékben megnyerte mindazt, amit a lamentációk és a *Kyrie eleison* által kért. Azért ezen a három éjjelen bárki megteheti ugyanezt és bízhatik Isten jósá-

gában, hogyha áhítatosan végzi, hasonló jutalomban részesül.

Mikor laudeskor ezt az antifónát énekeltek: «*Fömládoztatott*» — így szólt Gertrúdhöz az Úr: «Ha hiszed, hogy én a keresztfán az Atyaistennek fömládoztam magamat a világ megváltásáért, hidd azt is, hogy most is mindennap ugyanazzal a szeretettel kívánok minden egyes bűnösért fömládoztatni az Atyaistennek, amellyel a keresztfán az egész világ üdvösségeért fömládoztam magamat. Azért bárminő súlyos bűn terhe nehezül is valakire, reménykedhetik a bocsánat elnyerésében, ha fömlájnlja az Atyaistennek az én ártatlan kínszenvedésemet és halálomat. És higgye erősen, hogy ezáltal elnyeri a bűnbocsánat üdvösséges gyümölcsét. Mert nem található a földön más oly hathatós orvosság a bűnök ellen, mint az én kínszenvedésemről igaz bánattal és erős hittel való megemlékezés.

Mikor az evangéliumban ezeket a szavakat olvasták: «És kezdte tanítványainak lábát mosni», Gertrúd így szólt az Úrhoz: «Mivel én méltatlan vagyok rá Uram, hogy te moss meg engem, vajha legalább arra lennék méltó, hogy boldog apostolaid közül, kiket te, a mindenség Ura, megmostál, valamelyik megtisztítana a bűnök minden szennyétől. Vajha így a mai napon méltóképen járulhatnék szentséges tested és véred titkához». Az Úr így válaszolt: «Én lemostam ma és letöröltem a te szennyfoltjaidat, valamint mindazokét is, akik a te tanításod

szerint hajlamaik megtisztítását és rendezését kérték tőlem». Erre Gertrúd így szólt: «Ó Uram! bár másokat megtanítottam rá és meg volt a szándékom, hogy ugyanazt tegyem én is, mégis amíg másokkal foglalkoztam, magam hanyag voltam benne». Az Úr ezt felelte: «Jóakarodat tettnek vettem. Mert jóságom megköveteli, hogy aki őszinte szándékkal akar jót cselekedni, vagy valamely áhitatgyakorlatot végezni, ha emberi gyarlóságból, vagy kénytelenségből mégis elmulasztja, akaratát cselekedetnek vegyem s érte bőségesen megjutalmazzam». Mikor Gertrúd áldozni akart, így szólt az Úrhoz: «Ime Uram, bemutatom neked mindazoknak a kívánságait, akik méltatlan imádságaimba ajánlották magukat». Az Úr így felelt: «A szeretetnek annyi fáklyájával gyujtottad föl Szívemet, ahány nevében járulsz előmbe». Erre Gertrúd ezt kérdezte: «Hogyan járulhatnék eléd méltóan az egész Anyaszentegyházért, hogy a szeretet annyi fáklyájával gyujthatnám föl isteni Szívedet, ahány ember van az egész Anyaszentegyházban?» Az Úr így felelt: «Ha meg akarod ezt tenni, négyféle módon teheted. Először dicsérj engem mindazok teremtéséért, akiket az én képepre és hasonlatosságomra teremtettem. Másodszor adj hálát nekem mindazon jótéteményekért, amelyekben őket valaha részesítettem, vagy részesíteni fogom. Harmadszor panaszkodj ki magadat mindazért, amiben az én kegyelmemnek ellenállottak. Negyedszer imádkozzál minden-

kiért, hogy isteni rendelésem szerint az én dicséretemre és dicsőségemre minden jóban tökéletessé legyenek».

Egy másik nagycsütörtökön, mikor Gertrúd teljes benső összeszedettségben csak a jó Istenre figyelt és csak vele foglalkozott, megjelent előtte az Úr olyan alakban és olymódon, mint mikor földi életében azon a napon halni készült. Úgy tetszett, hogy az Úr azt az egész napot a legnagyobb halálos szorongatottságban élte. Mert mint az Atyaistennek örök bölcsesége, mindazt, ami azon a napon őt érni fogja s mindazt, amit el kellett szenvednie, époly világosan előre látta, mintha már megtörtént volna. Mivel a gyöngéd Szűznek leggyöngédebb Gyermeke volt, halálfélelmében óráról órára oly szájalomraméltó volt és oly sokféle testtartást és szint mutatott, mintha minden pillanatban a halál keserűségét szenvedte volna. Mikor Gertrúd ezt lélekben átérezte, oly nagy részvétre gerjedt, hogyha ezer szívnek erejével rendelkezett volna, ez iránt a szeretetreméltó és édes isteni Jegyes iránt való részvétből azon a napon mind elfogyasztotta volna. A vágyódás, szeretet és halálgyötrellem következtében Gertrúd saját szívének egypár nagyon erős dobbanását érezte, melyek váltakozva, erre az édességet árasztó és minden boldogsággal teljes isteni Szívre dobbantak s hatalmas erejük miatt Gertrúd majdnem egészen magánkívül lett. Az Úr így szólt hozzá: «Aminő szeretettel

viseltem el halandóságom idején testemben a szenvedésnek és halálnak minden gyötrelmét, szorongatását és keserűségét az emberi nemért, most, mikor már halhatatlanná lettem, ugyanazzal a szeretettel türtem el azt a te szívedben, amelyet az én keserűségeim és gyötrelmeim iránt való benső részvét annyiszor megindított és annyiszor átjárt a kiválasztottak üdvösségére. Ezért a részvétért neked adom szenvedésem és halálom minden gyümölcsét, hogy örök boldogságot gyarapítsa. Résztvevő szívednek megadom még azt a kitüntetést is, hogy ahol a keresztfát, az én gyötrelmemnek eszközét tisztelik, vele együtt a te lelked is részesüljön annak a benső részvétnek gyümölcsében, melyet irántam ezen a napon tanusítottál. Még azt a kegyelmet is hozzá adom, hogy mindaz, amiért imádkozol, sohasem fog ellenkezésben állni az én akaratommal, hanem mindig jól fog végződni. Ha tehát valamiért imádkozni akarsz, Szívemet, amelyet kölcsönös meghittségünk jeléül már többször neked ajándékoztam, nyujtsd nekem egységben azzal a szeretettel, amellyel én azt mint emberi szívet az emberiség üdvéért fölvettem s a különös barátság kiváltságául többször neked adtam. Jótéteményeket akarok belőle mindazokra kiárasztani, akikért imádkozol, úgy, amint pénzszerényét nyujtjuk a gazdagnak, hogy belőle jót tegyen barátaival». Ekkor Gertrúd ezt a kérdést intézte az Úrhoz: «Halálküzdelmében mily néven hívtad Uram segítségül

az Atyát?» Az Úr így felelt: «Többször hívtam őt segítségül ezen a néven: *Ó, lényemnek teljessége*».¹

Szent Mise közben a secreta alatt, Úrfölmutatás előtt, megjelent Gertrúdnak az Úr Jézus, mintha végvonaglásban feküdt volna és annyira elerőtlenedve, hogy szive az önkívületig megindult. Mikor ebben a végső nyomorúságban ott feküdt az Úr mindaddig, amíg a konvent az áldozáshoz járult, Gertrúd ekkor valami csodálatos látomásban látta, hogy a pap fölemelte az Urat, aki testmértéke szerint nálánál nagyobb volt és vitte Őt, akit nemcsak hordozott, hanem aki hatalmának igéjével mindent fönntart. Midőn Gertrúd ezt részvéttől meghatva szemlélte, megértette, hogy a mindenható Isten Fiában megmutatott gyöngeség annak a szeretetnek hatalmas erejét fejezte ki, amelylyel ez a mi szeretetreméltó Benjaminunk kiüresítette magát annak a vágyódásnak gyönyörűségétől, hogy a neki annyira kegyes lelkekkel a szentáldozásban egyesüljön. Azért mintha élettelen volna, aki saját erejét nem használhatja, a papnak kezei illetik és hordozzák őt.

Egy más alkalommal megismerte Gertrúd, hogy ahányszor az ember vágyódás-

¹ Így hívja segítségül Krisztus az Atyát, hogy el ne csüggedjen, mert mint Isten Fiának eredete egészen az Atyában van s mint emberfia, az Istenben él (Apost. csel. 17, 28.). Létünknek ehhez a végső eredetéhez kell Krisztussal nekünk is menekülnünk végső szorongatottságunkban.

sal és áhitattal tekint a Szent Ostyára, ugyanannyiszor gyarapítja érdemét a mennyországban. Mert Istennek jövőendő szemléletében annyi elragadó öröme lesz mindörökké, mint ahányszor a földön áhitattal és vágyódással nézte Krisztus testét, vagy szerette volna nézni, ha nem lett volna akadályozva.

HUSZONEGYEDIK FEJEZET.

Nagypéntek.

Egy nagypénteken, mikor a primánál Gertrúd hálás köszönetet mondott a jó Istennek azért, hogy egy pogány ítélőszéke elé akart állni, látta, hogy az Isten Fia teljes örömben ül az Atyaisten mellett királyi trónján. És mindazért a gyalázatért és káromlásért, melyet megváltásunkért elszenvedett, csodálatos kedveskedéssel halmozza el őt az Atya s a szentek térdelhajtva a legnagyobb hálával fejezik ki tiszteletüket az Isten Fia iránt azért, hogy az ő megváltó szenvedése által az örök kárhozattól megszabadultak. Midőn a *passióban* azt olvasták: «*Szomjazom*» — úgy tetszett Gertrúdnak, hogy az Úr egy aranykelyhet nyújt oda, mintegy az áhitat könnyeinek fölfogására. Gertrúd azonban, bár úgy érezte, hogy szive elolvad és könnyeket hullat, mégis visszatartotta részint önuralomból, részint áhitatának eltitkolására. Azután megkérdezte az Urat, hogy miképen fogadja ezt tőle. Ekkor úgy tetszett neki, hogy szívéből egy nagyon tiszta kis patak folyt az Úr szá-

jába s közben a következő választ kapta : «Igy fogadom magamba áhítatodnak köny-nyeit, melyeket miattam olyan tiszta szán-
dékmal visszatartottál».

Terciakor annak emlékére, hogy az Úr abban az órában szenvedte el a tövissel való megkoronázást, a kegyetlen megostorozást s fáradt és véres vállain a keresztet hordozta, Gertrúd forró lángra gyúlva, így szólt az Úrhoz : «Ime jóságos Uram, hogy megfeleljek a te szeretetednek ártatlan szenvedéseid meg nem érdemlett keserőségeért, átadom neked szívemet azzal a kívánsággal, vajha édes Szívednek és szeplőtelen testednek minden keserüségét és fájdalmát elviselhetném a mostani órától kezdve életem utolsó pillanatáig. Kérlek, ha emberi gyarlóságból talán megfeledkezném szándékomról, engedj oly nagy testi fájdalmat éreznem szívemben, amely hasonló a te szenvedésed keserüségéhez». Az Úr ezt felelte : «szívednek ez az akarata és hűsége kielégít engem. De mégis, hogy teljes gyönyörűségem legyen szívedben, adj nekem szabadságot arra, hogy azt tegyem vagy tartsam vissza benne, amit akarok s ne határozd meg te magad, hogy vajjon édességet vagy keserőséget árasszak-e ki benne». Midőn azután a passióban azt olvasták, hogy József elvitte Jézus testét, Gertrúd így szólt az Úrhoz : «Az a boldog József megkapta Uram, testedet. De hát én, méltatlan, mit kapok testedből?» Erre az Úr Szívét nyújtotta neki aranytömjénező alakjában, melyből annyi édes

illatú füstfelhő szállt föl az Atyaistenhez, ahány emberi nemzetségért szenvedte el az Úr a halált. Mikor a passió végével az Egyház szertartása szerint a különböző egyházi rendekért imádságokat mondanak, melyeknél a pap térdelhajtva mondja: «Imádkozunk kedveseim», úgy látszott, hogy az egyes imádságok összevegyülnek és együtt szállnak föl azzal az illatos füsttel, mely Krisztus Szívének tömjénfelhőjéből szállt fölfelé. Ebből az egyesülésből az Anyaszentegyház minden egyes imádsága valami csodálatos fényt és édes illatot nyert. Törekedjék azért mindenki buzgón imádkozni az Egyházért ezen a napon, amikor Krisztus kínszenvedése oly hathatósan szokta támogatni az Atyaistennél imádságunkat.

Más alkalommal, midőn Gertrúdot nagy-pénteken nagyon meghatotta az Úr szenvedésének emlékezete s szíve mélyéből viszonzni óhajtotta Jegyesének ezt a szeretetét, így szólt az Úrhoz: «Taníts meg engem, lelkemnek egyetlen reménye és üdvössége, hogyan viszonzhatnám legalább némikép a te keserű és nekem oly üdvösséges kínszenvedésedet». Az Úr ezt felelte: «Ha valaki másnak belátását követi és nem a magáét, így viszonozza nekem azt a fogságot, hogy éjjeli órában elfogtak, megkötözték és sokféle méltatlansággal illettek az emberek üdvösségeért. Aki pedig alázatosan bűnösnek vallja magát, az viszonozza nekem azt az ítéletet, mellyel a *prima idején*

sok hamis tanuval vádoltak és halálra ítélték. Aki pedig érzékszerveit megőrzi a bűnös gyönyöröktől, megfizet nekem azokért az ostorcsapásokért, melyeket *tercia idején* szenvedtem. S aki a kemény elüljáróknak engedelmeskedik, megkönnyíti nekem a töviskoronát. Aki, ha megsértették, megaláزدódik s ő maga teszi meg a kibéküléshez az első lépést, az segíti keresztemet vinni. Ha valaki szinte erején fölül gyakorolja a felebaráti szeretet cselekedeteit, meghálálja nekem azt, hogy *sexta idején* a keresztfán kínosan fölfeszítettek. Aki a gyalázat és bántalom nehézségeit is magára veszi, csakhogy felebarátját visszavonja a vétektől, meghálálja halálomat, melyet *nóna idején* szenvedtem el az ember üdvösségeért. Aki pedig a sértésekre alázatosan felel, az mintegy a keresztről vesz le engem. S végezetül, aki felebarátját többre becsüli mint önmagát s azt hiszi, hogy nálánál nagyobb tiszteletre vagy előnyre vagy más valami jóra méltó, az temetésemet fizeti nekem vissza».

Egy másik nagypénteken Gertrúd a csonkamisében arra kérte az Urat, hogy készítse őt elő méltóképen lelki áldozásra, a következő választ nyerte: «Nagy vágyakozással sietek hozzád. Alig tudom türtőztetni magamat, mert már keblembe gyűjtöttem mindazt, amit ma kínszenvedésemnek emlékére az egész Anyaszentegyház gondolattal, szóval és cselekedettel végez, hogy testem szentségében egyszerre beléd öntsem örök

üdvösségedre». Erre Gertrúd így szólt : «Há-
lát adok neked, áldott Uram. De mégis sze-
retném, ha úgy kaphatnám meg ezt az aján-
dékot, hogy én aztán tovább adhatnám töb-
beknek, amint nekem tetszik». Az Úr mint-
egy mosolyogva így szólt : «És te, kedvesem,
mit adsz nekem, ha már azt akarod, hogy oly
bőkezűen nyujtsak neked ilyen ajándékot?»
Gertrúd felelte : Ó Uram, nekem semmim
sincs, ami a te méltóságodhoz illenék. De
mégis megvan az akaratom. Ha enyém volna
mindaz, ami a tied, készséggel lemondanék
mindenről és oly bőkezűen odaadnék neked
mindent, hogy annak adhatnád, akinek aka-
rod». Az Úr erre kegyesen így válaszolt :
«Ha azt találod szivedben, hogy így kívánnál
velem cselekedni, biztos lehetsz fölöle, hogy
én is hasonlóképen akarok teveled cselekedni.
És pedig annyival inkább, amennyivel az én
jóságom és szeretetem fölülmúlja a tiedet».
Gertrúd ekkor kérdezte : «Minő méltósággal
fogok elődbe járulni, minthogy te ily bő-
kezűen jössz hozzám?» Az Úr így felelt :
«Semmi mást nem kívánok tőled, mint azt,
hogy ügyesen jöjj elfogadásomra. Mert mind-
azt, ami benned nekem tetszhetik, az én
ajándékom által nyered meg». Ebből meg-
értette Gertrúd, hogy az az üresség az *alázatossá-
g*. Meg van győződve, hogy semmi
érdeme sincs és hogy semmit sem tehet más-
ként, mint Istennek önkéntvaló ajándékából.
Azért mindazt, amit tehetne, semminek
†artja.

HUSZONKETTEDIK FEJEZET.

Az Úr föltámadása.

Az Úr dicsőséges föltámadásának éjjelén, midőn *matutinum* előtt Gertrúd buzgó imádságba merült, megjelent neki az Úr Jézus isteni fönségének és ékes halhatatlanságának dicsőségében. Gertrúd alázatosan leborult lábai elé, mély áhitattal imádta őt és így szólt: «Te, Uram, az angyalok ékessége és dicsősége, engem, legutolsó teremtményedet kegyes voltál magadnak jegyesül választani. Én teljes szívemből-lelkemből egyesegyedül a te dicséretedet és dicsőségedet óhajtom és szomjazom és a te barátaidat legközelebbi rokonaimnak tekintem. Épen azért arra kérek én, szerelemes Jézusom, kegyeskedjél ebben az órában a boldog föltámadásod iránt való tisztelet viszonzásaképen fölloldozni mindazoknak lelkét, akik különös módon a tied. Hogy ezt megnyerhessem, a te ártatlan szenvedésseddel egyesítve, följánlom neked szívemnek és testemnek minden gyötrelmét, melyeket folytonos betegségekben szenvedtem». Ekkor az Úr megmutatta Gertrúd-nak azoknak a lelkeknek sokaságát, akik a tisztítóhelyen büntetéseiktől megszabadultak s így szólt hozzá: «Ime, menyasszonyi ajándéku nyujtom át mindezeket a te szeretetednek, mivel az égben örökké nyilvánvaló lesz, hogy a te könyörgésedre szabadultak meg. Ez minden szent előtt folyton dicsőségedre fog válni». Gertrúd kérdezte: «És mekkora a számuk?» Az Úr erre így felelt:

«Számukat csak az én isteni tudásom fogja föl». Gertrúd, mikor megértette, hogy azok a lelkek, bár a büntetésektől megszabadultak, az örökkévaló örömökben még nem részesülnek, egészen följánlotta magát az isteni jóságnak arra, hogy szívében és testében eltűri mindazt, ami neki tetszik, csak hogy azoknak a lelkeknek adja meg a teljes boldogságot. Az Úr ezáltal megengesztelődve, abban az órában mindnyájukat fölvette a mennyország örömeibe. Gertrúd nemsokára ezután heves oldalfájást érzett és egy feszület előtt térdepelt. Az Úr az ő fájdalmát és szenvedését az említett lelkekre ruházta, hogy örömeiket növelje s így szólt : «Az áhítatnak ezt az ajándékát, amelyet jegyesem oly nagy szeretettel nyújtott nekem, nektek adom örök boldogságtok gyarapodására. Iparkodjatok őt ezért méltóképen tisztelni és pedig azzal, hogy őt viszont imádságaitok ajándékaiban részesítitek».

Gertrúd ezután szeretetének hevében ismét az Úrhoz fordult s így szólt : «Ime én, a legméltatlanabb teremtmény, szeretettel jelentem meg előtted, mint Úram és a királyok Királya előtt. Neked adom testemnek és lelkemnek egész valóságát, hogy amíg csak élek, neked szolgáljak tiszteletreméltó föltámaszkod dicsőségére. Erre az Úr így felelt : «És én a te jóakaratomnak ezt az ajándékát isteni fönségem királyi pálcájaként fogom használni. A Szentháromság és az összes szentek színe előtt örökre dicsekedni fogok veled.

hogy te adtad nekem». Erre Gertrúd így szólt: «Jólehet, a te kegyelmeddel neked szentilem ezt az elhatározásomat, mégis félek, hogy emberi állhatatlanságból hamar megtalálok róla feledkezni». Az Úr ezt felelte: «És mit határoz az, ha én az egyszer neked adott királyi pálcát sohasem teszem le kezemből, hanem inkább irántam való szereteted jeléül és emlékeül folyton magamnál tartom? És ahányszor megújítod előttem ezt a szándékodat, ez a királyi pálca mindannyiszor pompás virágzásba borul kezemben és drágakövekkel ékesül».

Gertrúd míg ebben az áhítatgyakorlatban minden belső és külső erejét és érzékszerveit megfeszítve, az Úr feltámadásának dicsőségére a matutinum énekléséhez készült, megkezdték az invitatórium allelujáját. Ekkor így szólt az Úrhoz: «Taníts meg, jóságos Mesterem, hogyan dicsérhetnélek téged buzgón az allelujával, mely ezen az ünnepen annyiszor ismétlődik». Az Úr így válaszolt: «A legmegfelelőbb módon dicsérhetsz engem *az allelujával*, ha az ég lakóinak dicséretével egyesülsz, akik *örök allelujával* magasztalnak engem az égben». És jegyezd meg magadnak, hogy az *allelujá*-ban megvan minden magánhangzó az *o* kivételével, amely fájdalmat jelent s helyette kétszer fordul elő az első magánhangzó, vagyis az *a*. Azért tehát dicsőítsd engem egyesülve azzal a fölséges dicsérettel, mellyel minden szent örvendezve magasztalja azt az édes gyönyörűséget, mely

az istenségből kiárad szent emberségemre a halhatatlanság dicsőségében. Mikor erre Gertrúd elkezdte a matutinumot énekelni, az egyes zsoltárokból, rezponzóriumokból és leckékből oly édes lelki gyönyörűséggel telt megvilágosításokat nyert, amelyek egészen illetek mind a boldog föltámadás ünnepéhez, mind pedig az Isten és a lélek között való benső egyesülésből származó szeretethez és örvendezéshez.

HUSZONHARMADIK FEJEZET.

Mily hasznos dolog minden cselekedetünket Istennek ajánlani.

Húsvét után való csütörtökön, mikor az evangéliumban azt olvasták Mária Magdolnáról, hogy betekintett a sírboltba s ott két angyalt látott, így szólt Gertrúd az Úrhoz: «Hol van, Uram, az a sír, amelybe beletekinthetnék s vigasztalást találhatnék lelkemnek?» Ekkor az Úr oldalsebét mutatta neki. Mikor erre odahajolt, mintegy a két angyal helyett a következő két szót hallotta benne: «Sohasem szakadhat el az én társaságomtól». És: «Minden cselekedeted a legjobban tetszik nekem». Gertrúd elcsodálkozott ezen és habozva kérdezte az Urat, mikép lehet az. Hisz ő mindenben oly tökéletlen, hogy cselekedetei egyetlen emberfiának sem tetszhetnének a földön a titkos hibák miatt, melyeket bennük néha fölfödöz. Hát akkor hogyan tetszhetnének az Úr átható ismeretének, amely ezer hibát találhat ott is, ahol az emberi vakság alig vesz észre egyet. Az Úr

így felelt neki: «Ha te kezekben tartanál valamit, amit könnyűszerrel és alaposan megjavíthatnál úgy, hogy mindenkinek tetszenék, ha jóakarát volna benned, semmikép sem mulasztanád el ezt. Épen így tartom én mintegy a kezemben a te cselekedeteidet azért a szokásodért, hogy gyakran nekem ajánlod azokat. Mivel mindenhatóságomban képes vagyok rá s kifürkészhetetlen bölcseségemben a legjobban értek hozzá, jóságomban örülök annak, ha minden cselekedetedet annyira jóváteszem, hogy nekem is és az ég minden lakosának valóban tetszenek».

HUSZONNEGYEDIK FEJEZET.

Az Úr feltámadásának nyolcadán. Hogyan vette Gertrúd a Szentlelket?

A húsvét után való első vasárnapon, midőn az evangéliumban azt olvasták, hogy az Úr tanítványainak ráleheléssel a Szentlelket adta, buzgó áhítattal kérte Gertrúd az Urat, hogy *édesen áradó Lelkét* kegyeskednék neki is megadni. Az Úr így felelt neki: «Ha a Szentlelket venni óhajtod, akkor előbb tanítványaim példájára oldalamat és kezeimet kell érintened». E szavakból megértette Gertrúd, hogy aki a Szentlelket akarja venni, annak az Úr oldalát kell érintenie, vagyis hálával kell megfontolnia az isteni Szív jóságát, mellyel bennünket öröktől fogva gyermekeivé és országának örököseivé választott. Végtelen jóságával méltatlanságunk ellenére kegyelmével folyton megelőz ben-

nünket és hálátlanságunk ellenére követ minket. Érintenie kell az Úr kezeit is, vagyis hálával kell gondolnia a megváltás egyes cselekedeteire, melyekben harminchárom éven át fáradozott irántunk való szeretetből, különösen kínszenvedésében és halálában. Mikor ezek hálás emlékezetén fölmelegedett, ajánlja föl egész szívét Istennek, egyesülve azzal a szeretettel, amellyel ő mondotta: «Amint engem küldött az élő Atya, úgy küldelek én is titeket»,¹ az isteni akarat tökéletes tetszésére. Hogy az ember semmiben sem akarjon, vagy kívánjon mást, mint Isten tökéletes tetszését. Végül ajánlja föl magát mindannak megtevésére, vagy elszenvedésére, amit az Úr rámér. Ha valaki ezt megteszi, kétségtelenül elnyeri a vigasztaló Szentlelket és pedig azzal az érzülettel, amellyel a tanítványok vették ezen a napon az Isten Fiának rálehelése által. Erre azután rálehel az Úr Gertrúdra és neki is megadta a Szentlelket és így szólt hozzá: «Akinek ügyéről a Szentlélek segítségével úgy ítélsz, hogy az nem bűn, az illető előttem is ártatlan számba megy. Akinek dolgát pedig bűnösnek találod, előttem is bűnösként fog megjelenni. *Mert én szólok a te szád által*». Ekkor Gertrúd ezt kérdezte az Úrtól: «Kegyességed ó jóságos Uram, már többször biztosított engem erről az ajándékról, mit nyerek abból, hogy most ismét megadod nekem?» Az Úr így felelt: «Ha valakit diákonná, azután pedig

¹ Ján. 20, 21.

áldozópappá szentelnek, ezáltal nem veszi el a diákonság hivatalát, hanem a papság folytán nagyobb tisztességet nyer. Épen így az az ajándék, melyet többször nyer a lélek, az ismétlés által jobban megerősödik benne s ezzel egyszersmint boldogságának mértéke is növekszik.

HUSZONÖTÖDIK FEJEZET.

Előkészület Urunk mennybemenetelének ünnepe.

Midőn egyszer Urunk mennybemenetelének ünnepe előtt, Jézus teste üdvösséges sebeinek tiszteletére Gertrúd ötezernégyszázhatvanhatszor¹ elmondotta ezt a fohászt: «Dicsőség neked legkedvesebb, legédesebb, legjobb, legnemesebb, legfőnségesebb, ragyogó és mindig nyugalombanlevő, boldogságos és dicsőséges Szentháromság, az én egyetlen választott Jegyesemnek rózsaszínű sebeiért». Ekkor megjelent neki az Úr Jézus mennyei szépségben, mindenik sebén aranyos fényben ragyogó virággal, derült arccal és nyájas szavakkal viszont üdvözölte Gertrúdod. Egyebek közt ezt mondotta neki: «Íme, ebben a ragyogó alakban és dicsőségben, amelyben most mutatom neked magamat, jelenek majd meg előtted halálod óráján is. Ezzel az ékességgel, amely imádságod üdvözletei folytán most díszíti sebeimet. Betakarom veled vétkeidnek és mulasztásaidnak minden szeny-

¹ A hagyomány szerint ennyi sebet ejtett az Üdvözítő szentséges testén a megostorozás.

nyét és mindazokat is, akik hasonló buzgósággal és áhítattal üdvözlik sebeimet.

Aldozócsütörtök előtt való vasárnap Gertrúd gyorsan fölkelt a matutinumra, hogy ennek elvégzése után még hosszabb ideje maradjon imádkozni és szabadabban s boldogabban társaloghasson az Úrral, kit a megelőző négy napon vágyva vágyott vendégül fogadni szívébe. Mikor a matutinumot már az ötödik lekczióig elvégezte, látott egy más beteget, akinek senkije sem volt, aki előtte elimádkozná a matutinumot. Megszánva tehát őt, így szólt az Úrhoz: «Jólehet nyilván tudod, mennyire erőmön fölül van már az is, hogy egyedül elimádkozzam ezt a matutinumot. Mivel azonban téged, a szeretet Urát kívánlak ezekben a napokban vendégül fogadni, de sajnós, a hét folyamán csak kevés előkészületet tettem az imádságban való buzgósággal és az erények gyakorlásával arra, hogy méltó szállást adjak neked. Azért most a te örök dicsőségedre és mindannak pótlására amit neked, legkedvesebb Vendégemnek, előkészületül tennem kellett volna, abban a szeretetben, amely temagad vagy, mégegyszer el akarom imádkozni a matutinumot». Mikor újra elkezdte, az Úr igazolta azt a mondást: «Beteg voltam és meglátogattatok engem»¹ és azt a másikat: «Amit egynek a legkisebb atyámfiai közül cselekedtetek, nekem cselekedtétetek».² — Oly jósággal és kedvességgel mutatkozott Ger-

¹ Máté 25, 36. ² U. o. 40.

trúd előtt, hogy azt nem lehet szavakkal kifejezni, sem pedig emberi érzékekkel fölfogni.

Csak valamit akarok megemlíteni a sokból. Úgy tűnt föl Gertrúdnak, mintha az Úr Jézus magasztos dicsőségben egy pompás asztalnál ülne és azokból az egyes szavakból, sőt betűkből, melyeket a matutinum imádkozása közben kiejtett, a kegyelmeknek, örömeknek és örökké tartó jutalmaknak kimondhatatlan és megbecsülhetetlen ajándékait osztaná ki a mennyben, földön és a tisztítóhelyen levő lelkeknek. Azonfölül a zsoltárok, lekción és rezponzók egyes szavaiból az isteni ismeret leírhatatlan fénye ragyogott Gertrúdon. Lelkében az értelmi szemléletek boldogító gyönyörűsége áradt ki, amelyekből épen bőségük miatt alig tartott meg emlékezetében valamit arra, hogy másokkal is közölhesse. Mikor abban a zsoltárban: «Hozzád kiáltok, Uram» ennél a versnél: «Uram, mentsd meg népedet, áldd meg örökségedet»,¹ azt kívánta, hogy az Úr áldásának bőséges kegyelmét árassza ki az egész Anyaszentegyházra, az Úr így felelt neki: «Mit akarsz, hogy cselekedjem? Mert én most époly készségesen adtam át magamat a te hatalmadba, mint ahogy a keresztfán egészen alávetettem magamat Atyám parancsának. Valamint akkor az ő akarata ellenére nem szállhattam le a keresztről, épen úgy most sem akarhatok mást,

¹ 27. zs.

mint ami a te szeretetednek tetszik. Tehát amit kívánsz, istenségem erejével oszd ki bőven kinek-kinek».

Gertrúd midőn az isteni kedvességnek ezen és hasonló gyönyörűségei között végre befejezte a matutinumot és pihenni ágyba tért, így szólt hozzá az Úr: «Aki elfárad a szeretet munkájában, az méltón pihen meg a szeretet nyugvóhelyén». Ezen szavakkal magához emelte őt az Úr és keblén pihentette meg. Ekkor mintegy isteni Szívének közepéből, amely felé hajolva Gertrúd nyugodott, a szeretet fája hajtott ki. Ennek a fának szép volt az alakja, ágak, virágok és gyümölcsök ékesítették. Levelei olyanok voltak, mint a ragyogó csillagok. Mikor pedig ágait kiterjesztette, minden oldalról körülvette Gertrúdnak nyugvóhelyét s a leveleknek és gyümölcsöknek illatával és ízével fölűdítette őt. Úgy látszott, hogy annak a fának gyökeréből a legtisztább vízforrás tört elő, a magasba szökött és azután mindjárt eredetéhez zuhant, miközben csodálatos édességgel üdítette föl Gertrúd boldog lelkét. Megértette, hogy az a forrás a legfölségesebb istenség édességét jelképezi, melynek teljessége Jézus Krisztus emberiségében nyugodott test szerint s amely a választottak lelkét is fölfoghatatlan édességgel gyönyörködteti.

Azután Szent Mise közben mikor Gertrúd áldozni akart, lelkének minden fogyatkozását föltárta az Úrnak, mint ahogy egy barát jóbarátjának szokta. Arra kérte őt,

hogy boldog mennybemenetelének ünnepén eszközölje ki neki az Atyaistennél minden nyomorúságának és hibájának bocsánatát. Erre az Úr ezt a kegyes választ adta neki: «Te vagy az a szeretetreméltó Eszter, aki lelki szépségedért kedves vagy szemem előtt. Kérj azért amit akarsz, megadom neked». Ekkor Gertrúd könyörögni kezdett a rábízottakért és mindazokért, akik valami jótettek vele. Erre az Úr lehajolt hozzá és homlokon csókolta őt. Ebből megértette Gertrúd, hogy az előttevaló napon foltot ejtett magán azzal, hogy nagyon is emberies érzülettel fogadott bizonyos jótéteményt, melyet valaki iránta gyakorolt. Így szólt tehát az Úrhoz: «Miért engeded meg, Uram, hogy valaki ilyen tekintettel legyen irántam és eképen megtiszteljen, holott te mindenek Ura, a legutolsó ember akartál lenni a földön. És nagyon dicséretreméltó a te szemedben az, ha választottaid ezen a világon megvetésben és gyalázatban részesülnek, mivel annáljobban hasonlítanak majd hozzád a dicsőségben, minél megvetettebbeknek tekintették őket a földön». Az Úr így felelt: «Az én ígém a prófétánál így hangzik: «Ujjongj az Istennek egész világ». És azután: «Dicsőségét dicsérve zengjétek».¹ Minthogy ezt némelyek jobban átérzik lelkükben, azért hajlandósággal vannak irántad és jóindulattal tekintenek rád. Én pedig megszentelem őket s kegyelmemre méltóvá és előttem kedvessé

¹ 65. zsolt.

tészem mindnyájukat». Erre Gertrúd ezt kérdezte az Úrtól: «De hát mi lesz velem, ha úgy szenteled meg őket, hogy én valami hibát követek el?» Az Úr így felelt: «Nekem örömöm telik benne, ha a te arany ékességedet, vagyis a kegyelmet, melyet rád kiárasztottam, sötétbarna és ragyogó színnel tarkítom». A «sötétbarna» szó azt jelentette, hogy az ember, ha valamely jótéteményt túlságosan emberies érzülettel fogadott, ezért bánatot érez és megalázódik. Ezen megalázódása által annál inkább tetszik az Istennek, mint ahogy a sötét szín jobban kiemeli az aranyat. Ez a kifejezése pedig: «Ragyogó színnel» — azt jelentette, hogy a háladatosság, mellyel az ember az Istentől vagy az emberektől Istenért nyert jótéteményeket veszi, annál inkább képessé teszi a lelket arra, hogy Istennek bármely ajándékát elfogadja és megőrizze.

Midőn pedig Gertrúd hétfőn a már említett buzgósággal föltárta Isten előtt minden bűnének nyomorúságát, a matutinum előtt szeretetből ismét a fönt nevezett beteghez ment és erején fölül szolgált neki. Föjlajánlotta ezt is az Úrnak örök dicsőségére, engesztelésül mindazokért a bűnökért, melyeket az ő szent akarata ellen az egész világon elkövetnek. Mikor ezt tette, úgy tetszett neki, mintha egy aranykötéllel — mely a szeretetet jelképezte — férfiak és nők végtelen sokaságát venné körül és vezetné az Úrhoz. Az irgalmas és jóságos Úr ezt nagy kegyességgel fogadta tőle. Mint ahogy egy

király fogadná szeretett fővezérétől, ha ez minden ellenségét fogolyként vezetné eléje, hogy vele békét kössenek és azután neki kedvére szolgáljanak. Kedden Szent Mise közben Gertrúd hasonlóképen az Úr elé tárta az összes igazak gyarlóságát és tökéletlenségét s kérte őt, hogy kegyeskedjék őket úgy ahogy neki legjobban tetszik, mindennemű erényben tökéletesíteni. Erre az Úr kinyújtotta kezét s a diadalmas kereszt jelével mindnyájukat megáldotta. Ebben az üdvösséges áldásból valami nagyon édes harmat hullott minden igaznak szívére úgy, hogy mindnyájan kivirágozni látszottak, mint ahogy a rózsák és egyéb virágok kinyílnak a nap sugarán.

Szerdán a Szent Misében a Szent Ostya felmutatásakor Gertrúd hasonló módon kérte az Urat minden megholt hívő lelkéért, hogy boldog mennybemenetelének örömeivel enyhítse az ő mérhetetlen szenvedéseiket. Ekkor úgy látta, hogy az Úr egy aranyrudat bocsát le a tisztítóhely közepére, melynek annyi kampója volt, mint ahány fohászt küldöttek a jó Istenhez a lelkekért. Mindegyik kampóval ugyanannyi lelket húzott ki az Úr a szenvedések helyéről a nyugalom kedves mezőire. Ebből megértette Gertrúd, hogy amikor szeretetben együtt imádkoznak a szenvedő lelkekért, sokan közülük ugyanakkor megszabadulnak, főleg azok, akik földi életükben maguk is jobban gyakorolták a szeretet cselekedeteit az elköltözött lelkekért.

Az Úr mennybemenetelének dicsőséges ünnepe.

A boldog mennybemenetel ünnepén Gertrúd már reggel minden figyelmét arra fordította, hogyan mutathatná meg odaadó szeretetét délben, vagyis a mennybemenetel órájában. Az Úr azonban így szólt hozzá: «Mindazt a keveset, amit fölséges mennybemenetelem órájában nyújtani akarsz nekem, már most mutasd meg, mivel boldog mennybemenetelem örömei megújulnak számomra azáltal, hogy az Oltári Szentségben hozzád szándékozom jönni». Ekkor Gertrúd így szólt: «Taníts meg egyetlen szerelmem, hogyan végezhetnék a legdicséretreméltóbban körmenetet azon dicső körmenet iránt való tiszteletből, amelyben te Atyádhoz indulva, tanítványaidat Bethániába kivezeted». Az Úr ezt felelte: «Mint hogy Bethánia annyit jelent, mint «engedelmesség háza», az lesz nekem igazán tetsző és dicséretreméltó körmenet, aki a maga bensejébe vezet engem, vagyis egészen föláldozza nekem akaratát. Ha megvizsgálva, hogy miben teljesítette inkább a saját akaratát, mint az enyémet, ezt komolyan megbánja és erősen megfogadja, hogy ezután mindenben az én akaratomat keresi, kívánja és teljesíti». Mikor azután a pap az Úr testét nyújtotta Gertrúdnak, így szólt hozzá az Úr: «Ime hozzád, jegyesemhez jövök most nemcsak azért, hogy mintegy elbúcsúzzam tőled, hanem azért is,

hogy magammal fölvisytelek és Istennek, az én Atyámnak bemutassalak». Ezen szavakból megértette Gertrúd, hogy az Úr mikor testének és vérének szentségében a lélekhez jön, magába veszi annak vágyódását és jóakarátát s így mintegy viaszhoz hasonlóan kialakítja magában annak képét. Azután a lélek hasonlóságát önmagában mutatja be az Atyaistennek s őt megengesztelve iránta, kegyelmeket nyer tőle számára. Ezután fölajánlotta Gertrúd az Úrnak a saját és még néhány más valakinek imádságait, melyeket az Isten Fiához intéztek, mintegy ékességül sebeire és legszentebb tagjaira, hogy benne tündököljön magasztos mennybemenetelének dicsőségére. Erre mindezzel földíszítve jelent meg az Úr s az Atyaisten színe elé állt. Úgy tetszett, hogy a mennyei Atya istenségének mindenható erejével magába vonta Egyszülöttének mindazon ékességét, melyet választottainak szeretete nyújtott neki. Ekkor valami csodálatos fényt bocsátott ki belőle a dicsőségnek azon helyei felé, melyeket öröktől fogva készített azok számára, akik ezeket az imádságokat végezték, hogy majd a dicsőség magas polcára jussanak, ha majd a számkivetés után Isten országába megérkeznek.

Mikor *nóna* idején Gertrúd az Úrra irányította gondolatát, mint aki abban az órában fog dicsőséggel a mennybe fölmenni, ismét megjelent neki az Úr Jézus zöld ruhában és rózsaszínű köpenyben. Zöld ruhája minden erénynek virágát jelképezte, melyek-

nek legnagyobb tökéletessége Krisztus legszentebb emberiségéből sarjadt ki. A rózsaszínű köpeny pedig azt az erős szeretetet jelképezte, mely az Urat oly nagy szenvedéseknek türelemmel való elviselésére indította. Mintha nem lett volna más érdeme, mint az, melyet a szenvedésekben tanúsított türelmével szerzett. A dicsőség Királya, a seregek Ura ezekben a ruhákba öltözve és az angyalok végtelen sokaságától kísérve, végigment a kóruson és a testület minden egyes tagját, aki azon a napon áldozott, jobbjaival gyöngéden átölelte és így szólt hozzájuk: «Ime, én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig».¹ Sőt, némelyeknek drágakövekkel díszített aranygyűrűt is nyújtott és így szólt: «Nem hagylak árván benneteket, eljövök hozzátok».² Gertrúd csodálkozva látta ezt és így szólt az Úrhoz: «Mily érdemeket szereztek jószágos Istenem a többiekkel szemben ezek, akiknek különös barátság jeleképpen gyűrűket adtál zálogul?» Az Úr ezt válaszolta: «Ezek ebéd alatt áhitattal emlékeztek meg arról a kegyességről, amellyel én mennybemenetelem előtt tanítványaimmal ettem és ittam. Azért ahány falatot evett mindegyikük erre a versre gondolva: «Isteni szereteted ereje egyesítsen veled engem egészen, jószágos Jézusom, ugyanannyi színben tündöklék gyűrűjének drágaköve». Mikor pedig a «Fölemelt kezekkel» kezdetű antifónát énekelték, az Úr istenségének erejében, az an-

¹ Máté 28, 20. ² Ján. 14, 18.

gyalok nagy sokaságától kísérve fölemelkedett s mintegy a levegőben a Kereszt jelével megáldotta az egész szerzetet és így szólt: „Békességet hagyok nektek, az én békességemet adom nektek». ¹ Gertrúd ebből megértette, hogy az Úr az ő áldása által oly hathatósan árasztotta ki isteni békességét mindazok szívébe, akik különös áhítattal ünnepelték meg mennybemenetelének ünnepét, hogy bárminő indulatok zaklatják is őket ezután, annak a békességnek nyoma szívükben mindig ott rejtőzik, mint ahogy a szikra ottmarad a hamu alatt.

HUSZONHETEDIK FEJEZET.

Előkészület pünkösd ünnepére.

A szent pünkösd ünnepe előtt való vasárnap Gertrúd a szentáldozásnál arra kérte az Urat, hogy készítse őt elő méltóképen a Szentlélek vételére, különösen e négy erény által: a szívtisztaság, alázatosság, nyugalom és egyetértés. Mikor a szívtisztaságért imádkozott, fölismerte, hogy szíve mindjárt hószínü fehérségben tündöklött. Mikor az alázatosság erényeért esedezett, úgy látszott, hogy az Úr mintegy aipot készít lelkében ajándékainak befogadására. Mikor pedig a nyugalom ajándékát kérte, az Úr mintha aranykarikával vette volna körül szívét ellenségeinek támadásai ellen. Azután így szólt az Úrhoz: «Ó Uram! Nagyon félek,

¹ Ján. 14, 27.

hogy a nyugalomnak ezt az erősségét csakhamar szét fogom törni, mert ha olyasmit látok, ami neked nincs tetszésedre, nem tudom megállni, hogy hevesen ellene ne mondjak». Erre az Úr így felelt: «Az ilyen fölindulás nem ingatja meg a nyugalom javát, hanem inkább különböző korlátokkal csodálatosan díszíti úgy, hogy általuk a Szentlélek olthatatlan lángja hathatósabban gerjeszti és édesebben üdíti föl a lelket». Amikor végül Gertrúd a szeretetben való egységért imádkozott, az Úr ezzel az erénnyel mint egy takaróval befödte a Szentlélek többi ajándékát, hogy ilymódon lelkében megőrizze és szilárdan megerősítse. Mikor pedig Gertrúd attól félt, hogy az egyetértésnek ezt a takaróját el fogja veszíteni némelyek hevesebb ellenmondásai miatt, akik a szerzetesfegyelem iránt elienséges érzülettel voltak, az Úr ezt felelte neki: «Az egyetértés erényét nem zavarja meg, aki az igazságtalansággal szembeszáll. Sőt! Én önmagamot helyezem az irántam való buzgóságból szenvedő szív fájdalmaira. Így legbiztosabban megerősítem és megőrizem benne az én *isteni Lelkem* lakását és működését». Gertrúd megértette: aki buzgón kéri az Urat, hogy az említett erényekkel előkészítse őt a Szentlélek vételére s bennük előrehaladni törekszik, ugyanazt a jutalmat nyeri el.

HUSZONNYOLCADIK FEJEZET.

Pünkösd mézzel folyó ünnepe.

Midőn a pünkösdi szent vigilián Gertrúd a zsolozsmát buzgón imádkozta, hogy így a Szentlélek eljöveteiére készüljön, hallotta lélekben, hogy az Úr kedves nyájassággal így szólt hozzá: «Veszitek majd a reátok lejövő Szentléleknek az erejét».¹ Míg az Úr e szavaiból csodálatos édességet érzett, alázatossággal kezdett gondolni a maga méltatlanságára. Ekkor úgy tetszett neki, hogy a méltatlanságról való megemlékezés által bizonyos alapot vetett szívében és pedig annál mélyebbet, minél csekélyebbnek ítélte magát. Ezután látta, hogy az Isten Fiának mézzel folyó Szívéből kristályosan tiszta és aranyló mézhez hasonló kezd harmatozni, mely az ő szívének fenekét lassanként benedvesítette, majd színig megtöltötte. Gertrúd megértette, hogy ez a vigasztaló Szentlélek édességét jelenti, aki az Isten Fiának Szívéből kedvesen árad ki a választottak szívébe. Ekkor az Isten Fia isteni kezével megáldotta annak az alapnak teltségét, amint a keresztelőkutat szokás, hogy amikor a lélek abba lép, minden szennytől megtisztuljon és előtte kedvessé legyen. Mikor Gertrúd az áldásnak emez üdvösséges kegyelmén örvendett, így szólt az Úrhoz: «Ime Uram, én méltatlan bűnös fájdalommal megvallom, hogy emberi gyarlóságból sok-

¹ Ap. csel. 1, 8.

féleképen vétettem a te isteni mindenhatóságod ellen. Tudatlanságból különbözőképen vétkeztem a te isteni bölcseséged ellen. Gonoszságból sokféle módon ingereltem a te fölfoghatatlan jóságodat. Azért hát könyörülj rajtam, irgalmasságnak Atyja s mindenhatóságodból adj erőt nekem, hogy ellenállhassak mindannak, ami neked ellenedre van. Kifürkészhetetlen bölcseségedből add meg nekem, hogy óvatosan elháríthassak mindent, ami bennem a te tiszta szemedet sérthetné. És jóságod bőségéből engeddd nekem, hogy állandó hűséggel ragaszkodjam hozzád és soha még a legkisebb dologban sem térjek el a te akaratodtól». — Mikor ezeket a szavakat mondta, úgy tetszett neki, hogy mintegy újjászületésre belemerült abba az alapba. Egy kis idő múlva visszatért onnan s a bűn minden szennyétől megtisztulva, a hónál fehérebbnek látszott. Mikor így az isteni Fölség színe elé járult, minden szentnek oltalmába ajánlotta magát, mint ahogy a megkereszteltek keresztszüleiknek szokták magukat ajánlani, kívánva és kérve őket, hogy mindnyájan imádkozzanak érte. Ekkor a szentek mind nagy örömmel fölkeltek és minden érdemüket följajánlották az Úrnak az ő mulasztásainak és hiányainak pótlására.

Mikor pedig Gertrúd külön imádságokkal törekedett megnyerni az Úrtól a Szentlélek hét ajándékát, először is a félelem ajándékát kérte, hogy az minden rossztól visszatartsa őt. Ekkor megjelent neki az Úr és

pedig oly módon, mintha Gertrúd szívének közepén egy pompás növésű fát ültetne el, mely kiterjesztett ágaival szívének egész hajlékát betakarta. Egy pár meggörbült tövis is volt rajta, melyből a legszebb virágok nyiltak fölfelé. Gertrúd megértette, hogy a fa az Úr szent félelmét jelenti, amely mintegy tövisekkel sebesíti meg a lelket és tartja vissza minden rossztól. A virágok pedig azt az akaratot jelképezik, mellyel az ember óhajtja, hogy az Úr félelme őt minden bűnnel szemben megerősítse. Mikor ilymódon az Úr félelmével valami jót cselekszik, vagy valami rosszal föl hagy, akkor az a fa a legszebb gyümölcsöket termi. Mikor pedig Gertrúd a többi ajándékokat is buzgón kérte az Úrtól, ezek is gyönyörű fák alakjában tűntek föl előtte, amint a saját erejükből különböző gyümölcsöket hoztak. A tudomány és jámborság fájáról megkönnyű harmat hullott alá. Ebből megértette Gertrúd, hogy azok, akik ezen ajándékokat megkapták, mintegy kellemes harmattal megtermékenyítve zöldelnek és virágoznak. A tanács és erősség fájáról aranykötelek csüngtek alá, ami azt jelképezte, hogy a tanács és erősség Lelke a lelki dolgok fölfogására vonz bennünket. A bölcsesség és értelem fájáról pedig édes patakok folytak. Ezek azt jelentették, hogy a bölcsesség és értelem Lelke által az isteni örömök édessége holdogítóan árad ki a lélekbe.

Pünkösöd szent éjjelén pedig matutinum közben Gertrúd oly nagy gyöngeséget ér-

zett, hogy nem tudott tovább ottmaradni, azért így szólt az Úrhoz : «Ugyan mily dicsőséged lehet, Uram, abból, hogy én méltatlan csak ily rövid ideig lehetek jelen az isteni szolgálaton?» Az Úr ezt felelte : «Hogy a külső dolgok hasonlatossága a lelkiek megértésére vezessen, fontold meg, hogy mit nyer a vőlegény abból, ha szíve gyönyörűségére jegyese iránt csak egy kis ideig is kedvességet mutat. De a vőlegény sohasem örvendhet annyira jegyese szeretetének megnyilatkozásán, mint amennyire én örülök annak, ha választottaim, hacsak rövid időre is, nekem nyujtják szívüket, hogy benne gyönyörködjem».

Mikor pedig Gertrúd a szentáldozáshoz járult, úgy tetszett neki, hogy az Úr minden szentséges tagjából a legédesebb fuvallattal üdítette föl lelkét s ez csodálatos és kimondhatatlan gyönyörűség érzetét keltette benne. Ebből megértette, hogy ezt azáltal érdemelte meg, hogy buzgón imádkozott a Szentlélek ajándékaiért. Mikor megáldozott, följajánlotta az Atyaistennek Jézus Krisztus szentséges életét annak pótlására, hogy attól az órától kezdve, midőn a keresztségben való újjászületésekor a Szentlelket vette, sohasem adott szívében és lelkében megfelelő lakást annak a nagyméltóságú Vendégnek. Erre a följajánlásra a Szentlélek — amint a sas gyors röpüléssel csap le zsákmányára — úgy röpült ragyogó *fehér Galamb* képében az éltető Szentség fölé és mintha Jézus édes

Szívét keresné, ott találta meg lakóhelyét s ezzel megmutatta, hogy annak a szentséges kebelnek hajlékával nagyon meg van elégedve.

S mikor terciára: a «Teremtő Szentlélek jövel» kezdetű himnuszt énekelték, megjelent Getrúdnak az Úr Jézus és mind a két kezével kitarta feléje minden édességgel teljes Szívét. Ekkor Gertrúd térdet hajtva araborult úgy, hogy feje az Úr Szívére hajolt. Az Úr pedig fölfogta fejét és mintegy körülvette isteni Szívével, így egyesítette őt magával és megszentelte akaratát, melyet a lélek fejének szoktak nevezni. Azután a második versre: «Vigasztaló a kegyes Úr», az Úr Jézus utasítására mindkét kezét az isteni Szívbe tette. Itt isteni vigasztalás segítségével részesült, minden cselekedetében úgy, hogy azok ezután mind a legtökéletesebb módon meg fogják nyerni Istennek tetszését. A harmadik versre: «Te hét ajándék Istene», lábait is hasonlóképen az Úr Szívébe helyezte. Ezek a lábak jelképezték, hogy minden kívánságának megszentelését érdemelte ki. A negyedik versre: «Gyujtsd meg szemünknek fényedet» — érzékszerveit az Úrnak ajánlva azt az ígéretet kapta, hogy érzékei úgy meg fognak világosodni, hogy ő általa mások is megvilágosodnak értelemben és lánggra gyulladnak az Isten iránt való szeretetben. Az ötödik versre: «Űzd messze tőlünk ellenünk» — az Úr kegyesen hozzáhajolt, szeretettel megcsókolta őt száját mint valami nagyon erős pajzssal, elűzte tőle az

ellenség minden cselvetését. Gertrúd ekkor oly nagy édességet érzett lelkében, hogy világosan fölismerte: ez az, amiről előtte való napon ezt az ígéretet kapta: «Veszitek majd a reátok lejövő Szentléleknek az erejét».

HUSZONKILENCEDIK FEJEZET.

A dicsőséges Szentháromság ünnepe.

A Szentháromság fölséges ünnepén iránta való tiszteletének jeléül Gertrúd a következő verset olvasta: «Dicsőség neked királyi, legfölségesebb, legdicsőségesebb, legnemesebb, legédesebb, legjóságosabb, tündöklő és mindig nyugalomban levő és kimondhatatlan Háromság! Egyenlő egy Istenség! minden idő előtt, most és mindörökké». Midőn ezt fölajánlotta az Úrnak, megjelent a Fiúisten emberségében, melyben kisebbnek mondjuk őt az Atyánál s a nagyfölségű Szentháromság színe elé állt a virágzó ifjúság kedves bájában. Minden tagján oly szép és tündöklő virág volt, hogy azt semmiféle látható virággal nem lehetett összehasonlítani. Ez azt jelentette, hogy bár a mi emberi kicsiségünk a fölséges Szentháromság fölrhetetlen dicsőségét megközelítőleg sem képes méltóképen magasztalni, Jézus Krisztus azonban az ő emberi természetében fölfogja a mi csekély igyekezetünket és önmagában megnemesítve, méltó áldozattá teszi a fölséges és oszthatatlan Szentháromság előtt.

Mikor pedig elkezdték a vesperást, az Isten Fia fogta a maga kegyes Szívét és egy

hárfa alakjában a dicsőséges Szentháromság színe elé tárta. Átala minden áhítatgyakorlat és minden szó, melyet azon az egész ünnepen énekeltek, a legédesebb hangot adta az Isten előtt. Azoknak a hangja pedig, akik különös áhítat nélkül csak szokásból vagy emberi gyönyörűségből énekeltek, úgy szóltak, mint a mélyhangú, rekedt húrok. Akik azonban buzgón törekedtek az imádandó Szentháromság dicséretét énekelni, azok Jézus Krisztus szentséges Szíve által magas hangon a legédesebb dallamot zengték. Mikor aztán a «Csókoljon meg engem» antifónát énekeltek, ez a szózat hallatszott a Magasságbeli trónjáról: «Járuljon ide az én szeretett Fiam, kiben nekem tökéletes kedvem telt s adja nekem a legédesebb csókot». Ekkor az Isten Fia emberi alakban előlépett és megcsókolta a fölfoghatatlan istenséget, akivel csupán csak az ő szent embersége volt érdemes, elválaszthatatlan frigyben egyesülni.

Ezután az Isten Fia így szólt nagyon kedvesen Szűz Anyjához, akinek tiszteletére énekeltek az említett antifónát: «Járulj ide te is édes jó Anyám és fogadd az én édes csókomat». Mikor az Úr Jézus Boldogságos Anyját megcsókolta, a dicsőséges Szűz legott minden tagjában ugyanazoknak a virágoknak szépségében tündöklött, melyekkel az Úr a neki följánlott imádságok folytán ékeskedett. Az Isten Fia ebben a kitüntetésben azért részesítette Anyját, mivel tőle nyerte emberi természetét, melynek szentséges tagjait a mi bár csekély áhítatgyakorlatainknak

és imádságainknak áldozata ékesítette. Azt is megértette Gertrúd, hogy ahányszor azon az ünnepen a Fiú személyét említették, az Atyaisten kimondhatatlan és megfoghatatlan módon mutatta szeretetét szerelmes Fia iránt. Ez Jézus Krisztus emberségének csodálatosképpen dicsőségére szolgált s belőle minden választott lélek a megfoghatatlan Szentháromság új ismeretében részesült. Midőn matutinum közben a «Téged valóban dicsérnek» antifónát énekelték és Gertrúd teljes erejéből magasztalta vele az imádandó Szentháromságot azzal a szándékkal — hogyha lehetséges volna —, úgy halálos ágyán oly buzgósággal szeretné énekelni ezt az antifónát, hogy vele minden erejét fölemésztén és Isten dicsőítésével fejezné be életét. Ekkor úgy látta, hogy a teljes Szentháromság Jézus legméltóbb Szíve felé hajolt, amint ez a Szentháromság színe előtt hárfaként zengett és édes hangokat adott. Ekkor az Úr még három húrt tett rá, melyek az Atya mindenhatósága, a Fiú bölcsesége és a Szentlélek jósága szerint az ő minden mulasztását a Szentháromság tetszésére pótolják.

Mikor Gertrúd az egész matutinumot nagy buzgósággal így elvégezte, kezdett azon gondolkozni, vajjon valami gondatlansága miatt nem hibás-e abban, hogy nem kapott olyan fölséges megvilágításokat, mint aminőket szokott. Erre a következő oktatást nyerte az Istentől: «Jólehet, az igazság mérlegelése szerint híjával voltál a lelki megismerés belső édességének, mivel saját akaratednek en-

gedve, a csengő ének dallamában emberi módon gyönyörködtél, mégis tudd meg, hogy a jövődöbeli jutalom érdeme növekedett számodra azért, mert az én szolgálatomban többre becsülted a fáradságot a kényelemnél».

Mivel hiányzanak a szavak ahhoz, hogy az emberrel meg tudnók értetni azokat a kegyelmeket és vigasztalásokat, melyeket ezen a dicső és neki különösen kedves ünnepen már előbb, meg azután később is Gertrúd nyert, legyen azért Istené ezekért és a többi, csupán Isten előtt ismert ajándékokért is az a dicséret és hálaadás, melyet az Anyaszentegyház istentiszteletével ezen a napon különös módon bemutat.

HARMINCADIK FEJEZET.

Nagyboldogasszony ünnepe.

A szeplőtelen Szűz dicsőséges mennybevitele ünnepének közeledtével Gertrúd ismét betegen feküdt. Így nem imádkozhatott a Boldogságos Szűz tiszteletére — amint óhajtott — annyi Üdvözlégyet, ahány évig a földön élt. Törekedett ezt a számot ajtatosan pótolni ezen három fohással: «Üdvözlégy Mária, malasztal teljes, az Úr vagydon teveled». Mikor ezt különböző imádságokkal együtt, melyeket mások a Boldogságos Szűznek való bemutatására neki ajánlottak, áhitattal megtette, megjelent neki a kegyes Szűz zöld palástba öltözve, mely minden oldalról háromlevelű aranyvirágok-

tól ragyogott és így szólt : «Ime, ahány szót imádkozott kiki azok közül, akiknek nevében nekem ezt följánlod, ugyanannyi virágot tűzött az én ékességemhez. Ezek közül az egyik jobban, a másik pedig kevésbé virágzik aszerint, amint az illető imádságát nagyobb vagy kisebb figyelemmel végezte. És én ezeknek a virágoknak ragyogását visszaárasztom az imádkozók lelkébe, hogy így Fiamnak és az egész mennyei seregnek tetszésére lehessenek».

Az említett háromlevelű virágok között azonban volt egy pár hatlevelű gyönyörű szép rózsza is, amelynek szirmai közül három aranyból volt és különböző drágakövek ékesítették. Gertrúd megértette, hogy a három aranyszirom azt a három fohászt jelképezte, amelyet betegségében oly nagy fáradsággal imádkozott. Ezekhez az Úr a maga jóságából a három másik sziramnak kimondhatatlan szépségű színt adott : az egyiket azért a szeretetért, mellyel az ő Édesanyját üdvözölte és dicsérte. A másodikat azért a mérsékletért, hogy mivel nem érezte magát erősnek, csak három fohászt végzett. A harmadikat azért a tökéletes bizalomért, hogy mint az Úr, mint pedig jóságos Anyja elfogadja tőle azt, amire képes.

Prima alatt, amely után a Nagyboldogasszony vigiliájának miséjét énekelték, Gertrúd szíve mélyéből kérte az Urat, hogy eszközöljön ki számára kegyelmet és bocsánatot Boldogságos Anyjánál, akinek ő — úgy gondolta — sohasem szolgált kellőképen. Erre

az Úr Jézus kedvesen átölelte Édesanyját mindazzal a fiúi szeretettel, amellyel csak valaha is iránta érzett s így szólt hozzá: «Emlékezzél meg szerelmes Asszonyanyám, hogy én teérted vagyok kegyes a bűnösök iránt. Tekints erre az én választottamra is azzal a szeretettel, mintha életének minden napján a legnagyobb buzgósággal kedvedre szolgált volna neked». Erre úgy látszott, hogy a Szűzanya mintegy mézédességgé olvadva Fia iránt való szeretetből, minden boldogságával egészen Gertrúd felé fordult.

Szent Mise alatt pedig ennél a kollektánál: «Ó Isten, ki a szűz méhét» — az Úr Jézus oly kegyes és szeretetreméltó volt Boldogságos Anyja iránt, mintha sokszorosán vissza akarta volna idézni számára mindazt az örömet, amelyet érzett az ő megtestesülésekor, születésekor, és emberségének egyéb örvendetes megnyilvánulásakor. Mikor Gertrúd figyelmesen hallgatta ezeket a szavakat: «Hogy az ő védelme által megóvjon bennünket» — úgy tetszett neki, hogy a gyöngéd Anya kegyesen kiterjesztette palástját, hogy védelmébe vegye mindazokat, akik az ő oltalma alá menekültek. Ezután a szent angyalok elébe vezették mindazokat, akik különös buzgósággal és imádságokkal készültek erre az ünnepre s hódolattal leültek előtte, mint ahogyan királyi leányok szoktak fölséges anyjuk előtt. Az angyalok pedig minden oldalról támogatták őket s megvédték a gonosz lelkek cselvetéseitől és segítségükre voltak a jóban. Mert Szűz Mária parancsára

angyalok serege védi azokat, akik őt segítségül hívják. Majd meg úgy látszott, hogy különböző fajta vadállatok menekülnek palástja alá, amelyek azokat a bűnösöket jelképezték, akik különös ábitattal vannak öiránta. Az irgalmasság Anyja mindezeket kegyesen fogadta, gyöngéd kezével simogatta és kedveskedve szólt hozzájuk, mint ahogy a kiskutyával szoktak enyelegni. Ezzel nyilván megmutatta, hogy azokat, akik bűnbe merültek ugyan, de még remélnek őbenne, mily anyai szeretettel oltalmazza, míg nem igaz bűnbánatban Fiával kibékíti őket.

Mikor pedig a konvent Szent Mise után a rendi szabályok értelmében káptalanra ment, Gertrúd látta, hogy az Úr Jézus nagy sereg angyal kíséretében nagy örömmel várja a konvent érkezését. Ezen nagyon csodálkozva, így szólt az Úrhoz: «Miért jöttél, szeretetreméltó Uram oly kegyesen és oly sok angyallal erre a káptalanra, amelyre mimagunk nem jövünk olyan különös áhítattal, mint születésed és megtestesülésed vigiliáján?» Az Úr ezt felelte: «Úgy jöttem, mint egy család-
atya, aki szeretettel fogadja a hozzá lakomára hivatalos vendégeket. Ma pedig Édesanyám iránt való tiszteletből, az ő dicsőséges mennybevitelének előrehirdetésekor különös szeretettel fogadom mindazokat, akik ezt az ünnepet buzgón kívánják megülni. Azért ma, istenségem tekintélyével föloldozom mindazokat, akik a rendszabály ellen elkövetett mulasztásaikat alázatosan és buzgón

megvallják. Hasonló módon jelen vagyok káptalantokon minden ünnepen és mindent amit ott tesztek, úgy fogadok, amint azt neked születésem vigiliáján megmutattam».

Nónakor pedig, amellyel a mi szabályaink szerint Nagyboldogasszony ünnepe kezdődik, isteni megvilágosítás folytán megtudta Gertrúd, hogy a Boldogságos Szűz mennybevitete előtt való napon ugyanezen órában tökéletesen elmerült az Úristenben. Minden embertől megszabadulva, *Isten Lelkétől* már a mennyei örömek előizében részesült addig a boldog pillanatig, amikor három óra tájban minden erénnyel tökéletesen fölékesítve, boldog örömmel sietett a közeledő Úr elé. Karjai közé röpült — egy lélekké lett vele és bement vele az istenség tökéletes boldogságának birtoklásába.

Vesperás alatt a zsoltárok éneklése közben úgy látszott, hogy az Úr mindazt, ami a zsoltárokból Édesanyját dicsőítette, isteni Szívébe fogadta és Szívéből mint hatalmasan áradó folyókat, a Boldogságos Szűz felé irányította. Mikor az «Egészen szép vagy» antifónába kezdték, Gertrúd az Úr karjaiba borult s az Ő Szívének orgonáján törekedett játszani az egyes neumákat ama kedveskedések emlékére, amelyekkel a Magasságbelinek Fia Boldogságos Anyját a földön megörvendeztette. És íme, az ő buzgóságára az isteni Szívnek árvái oly fölségesen ömlöttek bele a Boldogságos Szűz lelkébe, oly nagy sebességgel, hogy csodás fényben tündöklő csillagokként hullottak vissza reá s csillag-

sátorba takarták a mennyi Királynéját. Sok csillag hullott a földre is. Ezeket a szentek összegyűjtötték, nagy örömmel bemutatták az Úrnak és szépségük csodálásában kimondhatatlan gyönyörűséget éreztek. Ez a csillaghullás azt jelképezte, hogy a Boldogságos Szűz kitüntetései és érdemei mérhetetlen gazdagságából az összes szentek bőséges örömet, dicsőséget és el nem múló boldogságot merítenek. Ily módon az angyalok is mind örömujjongásban egyesültek a növények áhítatával s velük együtt énekelték édes hangon a: «Ki az?» kezdetű rezponzóriumot. Ennek végeztével az Isten Fia mennyei hangon intonálta: «Ez a szép»... Úgy látszott, hogy eközben maga a Szentlélek játszott isteni Szívének hárfáján a minden teremtménynél áldottabb Szűz Anya dicséretére és dicsőségére. A: «Kit a föld s a tengerek» kezdetű himnusz alatt a Boldogságos Szűz mintha csak a túlaradó gyönyörűségtől nem tudna állni, szerető Szent Fiának keblére hajolt és a mennyei boldog boldogság örömeiben ott nyugodott az «Ó dicsőséges Úrnőnk» versig. Ekkor ugyanis mintegy a hívők áhítatának engedve fölemelkedett s mindnyájuknak odanyújtotta kezét kegyes védelmének és anyai vigasztalásának zálogául. Annál a versnél pedig: «Az Atyaistennek» — a Boldogságos Szűz fölállt s legmélysegebb hódolattal háromszor térdet hajtott a Szentháromság dicsőségére. Így állt a magnifikát alatt és imádkozott az Egyházért. A «Nagyokosságú Szűz» antifónánál pedig

sugárzó mennyei fényt árasztott mindazokra, akik őt áhitattal segítségül hívták.

Más alkalommal ugyanezen az ünnepen, midőn Gertrúdot nagy erőtlensége miatt csak nehezen tudták arra a helyre segíteni, ahol a matutinumot meghallgathatta, ott fáradtan leült. Ekkor nagy irgalmasságában meglátogatta őt az Úr, a magasságból támadó. A hatodik rezponzóriumnál úgy tetszett neki, mintha lélekben jelen volna azon a boldog ünnepen, amelyen a Szűz Istenanya a test tartozását leróva, mennyekbe vitetett. Ettől a rezponzóriumtól a Te Deum-ig, amikor magához tért, mindabban amit énekeltek, egészen különös mennyei gyönyörűséget talált. Úgy tetszett neki, hogy ezt a hatodik rezponzóriumot az angyalok és apostolok egész kara énekelte, mintha Úrnőjüket üdvözlőnek különös kiváltságáért és méltóságáért. Eközben a dicsőséges Szűz kimondhatatlan édességtől vonzatva, mintegy kilépett a test börtönéből és Szent Fia fogadta őt ölelő karjaiba. Ő, az árvák jóságos Atyja, az Egyháznak, szeretett jegyesének mintegy a személyét vette magára és annak szükségleteit, mely Szívét oly mélyen átjárta. Mindezeket Édesanyjának anyai szeretetébe is akarta ajánlani s mintegy az ő személyében kezdett bele ebbe a rezponzóriumba: «Istennek kedvelt Szentje». — Mikor előrelépni készült, úgy tetszett, hogy a Fiú, aki oly gyöngéden érzett Anyja iránt, még több dicsérettel is magasztalja Édesanyját. A nyolcadik rezponzóriummal így

üdvözölte őt : «Üdvözlégység Mária». — A szentek kara folytatta : «Üdvözlégység keresztényeknek kegyes Anyja». — Majd pedig maga Jézus tette hozzá mennyei hangon jegyesének, az Egyháznak személyében : «Ó Szűz, szomorúak vigasztalója».

Erre a Boldogságos Szűz kimondhatatlan örömmel bement a mennyekbe s közben a «Halljatok engem, isteni nemzedék» kezdetű éneke az egész mennyei udvar olyan ujjongásban tört ki, hogy emberi nyelv azt el nem mondhatja. Úgy látszott, hogy egy minden emberit meghaladó szépséges rétre ment, amely tele volt virágokkal. Mikor ezt a verset énekelték : «És zöldeljetek kedvesen» — az egyetlen Királyné fogadására minden virág fényt sugárzott és édes illatot árasztott és zengő hangon összecsengtek, mintha az egész világ a legkedvesebb dallamot játszotta volna. Ekkor a Boldogságos Szűz hasonlíthatatlan boldogságában ujjongva és a jó Istent magasztalva énekelt : «Örülve örülök az Úrban». Azután az Atyaisten mintegy kedvét találva a fölséges Szűznek mindennemű tökéletességében, édességének bőségében megáldotta a küzdő Anyaszentegyházat ezekkel a szavakkal : «Nem hívnak téged többé elhagyottnak».

Míg az egész mennyei udvar az «Üdvözlégység Jessze nemes sarja» rezponzóriummal magasztalta a Boldogságos Szűzet, Fiának jobbán hódoló tisztelettel a dicsőség trónjára ültették. Azután a menny összes angyalai és szentjei összegyűlve az ő királyi széke előtt,

magasztalták dicséretreméltó életét és ki-
mondhatatlan örömmel énekelték: «Boldog
vagy, Szűz Mária» rezponzóriumot. Ehhez
azután a teljes Szentháromság hozzácsa-
tolta az «Üdvözlégy Mária» verset s ily-
módon fölújította benne annak az angyali
üdvözlésnek édességét, amely a mi üdvös-
ségünknek boldog kezdete volt. A szentek
kara pedig folytatta az éneket: «Ime föl
vagy magasztalva» — s kérte őt, hogy járjon
közben a küzdő Anyaszentegyházért.

Végezetül a Boldogságos Szűz elénekelte
az egész mennyei sereggel a maga boldog-
ságáért a Te Deum-ot az imáadásraméltó
Szentháromság dicsőségére. Az első versben
az egész Szentháromságot együttesen ma-
gasztalta. A másodikban: «Téged, örök
Atyaisten» — különösen az Atyát. A har-
madikban: «Neked minden angyalok . . .» —
a Fiúistent. A negyedikben: «Neked a keru-
bok . . .» — a Szentlelket. Így dicsőítette
minden egyes versben az isteni személyeket,
kivéve a következő hét verset: «Te, dicsőség
Királya, Krisztus . . .» — amelyek különös
módon a Fiúra vonatkoznak. Magasztalta őt
a Boldogságos Szűz saját érzelmeiért, mivel
Szent Fia segítségével mindig Isten dicsősé-
gére irányította azokat és sohasem engedte
mulandó dolgok felé hajolni. A következő
versekben pedig: «Engedj szenteiddel . . .» —
ismét föl váltva magasztalta az isteni sze-
mélyeket. Gertrúd megértette, hogy minden
verset ugyanígy vonatkoztatott az Atyára,
mint a Fiúra és a Szentlélekre. Mikor pedig

ebből az elragadó ünnepségből — amelyen lélekben oly csodálatos gyönyörűséggel vett részt — Gertrúd magához tért, testileg is megerősödve érezte magát annyira, hogy ő siettetette azokat, akik vezetésére vele voltak. És egyáltalán semmiféle gyöngeséget sem érzett. Ez az egészségi állapota eltartott mindaddig, míg csak a Szent Miseáldozat után testi ételt nem vett magához.

Három év múlva, Nagyboldogasszony vigiliáján Gertrúd ismét betegen feküdt ágyában. Már kora reggel mély áhítatba merült s lélekben látta a Boldogságos Szűzet, mintha sok-sok virágtól illatozó gyönyörű kertben, boldog szemlélődésbe merülve készült volna a halálra. Eközben szeretetreméltó arcának derűje és testtartásának kedvessége minden kegyelemmel teljesnek mutatta őt. Abban a kertben a legszebb rózsák nyíltak, melyeknek nem volt tövise, azután hófehér liliumok, illatos ibolyák és sok más virágok illatoztak. Ez a kert olyan gyönyörűséges volt, hogy egyetlen gazt sem lehetett benne látni. Az egyes virágok annál szebbek, annál illatosabbak és üdébbek voltak, minél közelebb voltak a Boldogságos Szűzhöz. A dicsőséges Szűz mennyei vágyódással szította magába minden egyes virágnak minden illatát, majd meg ugyanazt kimondhatatlan gyönyörűséggel belelehelte szerelmes Fiának isteni Szívébe, mely feléje tárult. Ugyanekkor az angyaloknak megszámlálhatatlan serege tűnt föl előtte, akik az Urat dicsérve, Király-

néjük szolgálatára siettek. Ott látta Gertrúd Szent János evangélistát is, mintha a Boldogságos Szűz fejénél buzgó imádságba volna merülve. Úgy látszott, hogy az Úr Anyja is csodálatos lehelletet szív magába ebből az imádságból. Az Úr fölvilágosította Gertrúdot: ez a kert a szeplőtelen Szűz testét, a virágok pedig a különböző erényeket jelképezik, melyek a Boldogságos Szűzet ékesítették. Különösen a rózsák, melyek a legszebbek voltak s irántuk a boldog lelkek is nagyobb tiszteletet tanúsítottak — az isteni és felebaráti szeretet cselekedeteit jelezték. Minél jobban igyekezett a Boldogságos Szűz a kertet növelni, a rózsák annál méltóbb gyümölcsöt hoztak Istennek. A liliomok pedig, melyek áthatóbb illatot és kedvesebb fényt árasztottak, szent életének páratlan nagyszerűségét jelentették, melyet a választottak iparkodtak utánozni. Abból a lehelletből pedig, melyet a Boldogságos Szűz Szent János imájából szívott magába, megértette Gertrúd, hogy a királyi Szűz különös dicsőségben részesült Szent János révén mindazért a jóért, mellyel az ő gondoskodása folytán egész életében szabadon foglalkozhatott. Mikor azután Gertrúd kérdezte, hogy mit jelentett ez Szent János számára, az Úr így felelt: «A szeretet annyi fokával hajolt feléje édesen az én Szívem, ahányszor az ő gondossága segítségére volt Anyámnak erénygyakorlataiban».

Gertrúd ilyen örömben töltötte el az egész vigiliát az ünnep matutinumáig. Ekkor lelké-

nek elragadtatásában az első responzóriumnál ismét azt látta, hogy a minden teremtménynél boldogabb Anya a legtökéletesebb nyugalomban szeretett Fiának keblére hajolt, aki a maga édes Szívéből kimondhatatlan gyönyörűséggel adta vissza Anyjának az erények mindama gyümölcsét, melyet ő azelőtt háladatosságból Szent Fiának nyujtott. Ezek most annyival lángolóbbak voltak, amennyivel még jobban áttüzesedhettek Fiának isteni Szívében. A Szent Szűzet nyíló rózsák és völgyi liliomok vették körül és kimondhatatlan kedves tavaszi szépséggel ékesítették. Úgy tetszett, hogy az első responzóriumot maga a mindenható Atyaisten mondotta gyönyörűséges hangon: «Láttam a szépet . . .» — Így mintegy értésére adta az égieknek, hogy minőnek ismerte őt a földön. Tudniillik: «*szeplőtelen galambnak*» ártatlansága által. A «vizforrások fölé emelkedőnek» — vágyódása által. Olyannak, mint akinek ruhájában — azaz életmódjában — a szentség kimondhatatlan édes illata volt. Akit «tavaszi napokként vettek körül a virágzó rózsák és a völgyek liliomai» — vagyis a különféle erények. Ezután a Szentlélek folytatta a második responzóriumot: «Mint a Libanon cédrusa» —, mellyel a Boldogságos Szűz szentséges életmódjának magasztosságát dicsőítette. Majd az összes szentek esodálattal énekelték a harmadik responzóriumot: «Kicsoda az?» — Gertrúd, bár minden szónak jelentését megértette, erőhiján nem tudta emlékezetében tartani.

A szentek ezután mindnyájan ünnepi körmenetben a dicsőséges Szűz Anya trónja elé járultak, fölséges kórusban gyönyörűséges hangon dicsőítették őt a negyedik responzóriummal: «Örvendj, Királynő . . .», mivel-hogy ő az a hatalmas Királynő, aki által az örök világosság ragyogása árad ki rájuk. Mert nemsokára nemcsak a földnek, hanem a mennynek méltóságos Nagyasszonya lesz, aki mint a szűzek legszebbike, az erények teljes díszében és a kegyelem tökéletességében jelenik meg. Végül, mert irgalmának teljességével mindenkinek szükségletén anyai szeretettel segít s érdemeivel minden szent örömét annak örök dicsőségére fokozza. Ekkor hódolattal fölvonultak az angyalok karai és mennyei hangon énekelték ezt a verset: «Add, hogy örvendjünk . . .» — Így mintegy hívogatták a Boldogságost a mennybevitel dicsőségére. Azután a «Dicsőség az Atyának» zengte a szentek beláthatatlan kórusa mindazért a kegyelemekért, melyeket a Szent Szűz testében és lelkében nyert. Az ötödik responzóriumnál a legnagyobb hálával föl-emelkedett a dicsőséges Szűz és örvendezve énekelte ezeket a szavakat: «Boldognak hirdet engem minden nemzedék».

Azután az ő szentséges lelke — mely ki-mondhatatlanul boldogabb volt mint minden más teremtmény — testétől megválva, Fiának karjaiban határtalan boldog egyesülésben merült el benne, aki minden boldogság forrása, hogy mindörökre benne maradjon. A Boldogságos Szűzet — akit a Király

boldogító öleléssel zárt karjaiba s az angyalok és szentek minden kara fölé emelt és a Szentháromsághoz legközelebb trónjára ültetett, — az egész mennyei udvar túláradó csodálatos örömmel üdvözölte s dicsőségét magasztalta a hatodik rezponzóriummal: «Az üdvösség fölött». — Erre eltűnt a látomás.

Mikor egy más alkalommal ugyanazon az ünnepen Gertrúd nagy buzgósággal vett részt a matutinumon, a három nokturnust, három különböző áhitatgyakorlatra osztotta. Az első nokturnuson minden egyes szónál és neumánál azokra a kimondhatatlan vigasztalásokra emlékeztette a dicsőséges Szűzet, melyekben boldog elköltözésének várasakor Fia és minden szent részesítette. Ekkor úgy tetszett, hogy a szeplőtelen Szűzet minden egyes szónál — mellyel akár Gertrúd, akár más valamely hívő a világon ezekre a vigasztalásokra emlékeztette — rózsák és a völgyek liliomai vették volna körül. A második nokturnus alatt azokra az édes gyönyörűségekre emlékeztette őt Gertrúd, melyeket akkor élvezett, mikor e világból a mennyei szép palotába költözött. Ezáltal annyi ékesség díszítette a dicsőséges Szűzet, ahány szóval az egész világon emlékeztették őt azokra a gyönyörűségekre. A harmadik nokturnus alatt arra a kimondhatatlan és minden emberi fogalmat meghaladó dicsőségre emlékeztette Gertrúd a mennynek Királynéját, amely őt a mennyországba

lépésekor fogadta és az ég minden méltósága fölé emelte. Ekkor Gertrúdra minden egyes szónál megszámlálhatatlan fénysugár hullott és édes illatok szálltak felé.

Szent Mise alatt pedig háromszor elmondotta a «Dicséjétek az Urat, minden nemzetek» verset. — Az első alkalommal Gertrúd a maga szokott módján kért minden szentet, hogy ajánlják föl érte Istennek kiváló érdemeiket s így segítsék őt méltóképen előkészülni az életadó Szentség vételére. A második Dicséjétek-re hasonlóképen kérte a Boldogságos Szűzet s a harmadikra az Úr Jézust. A Boldogságos Szűz a maga segítségülhívásakor fölemelkedett, a Szentháromság színe elé állt és följajlotta Gertrúdert mindama érdemeit, melyekkel mennybevitelenapján minden emberi, sőt angyali méltóságnál jobban előkészülve, a Szentháromság legmagasabb tetszését nyerte meg. Azután elragadó kedvességgel s mintegy a trónját átengedve így szólt Gertrúdnak : «Jöjj, kedvesem és ülj erre a trónra az erények mindama teljességével, melyekkel én a mindenkor imádandó Szentháromság tekintetét és tetszését magamra vontam. És amennyire lehetséges, te is hasonlóképen tetszésre találj a Boldogságos Szentháromság előtt». Erre Gertrúd csodálkozva s a legnagyobb megalázódással felelt : «Minő érdemekkel tehetem én ezt, dicsőség Királynéja?» A Szent Szűz ezt válaszolta : «Három dolog képesít rá. Először is arra a szeplőtelen tisztaságra, mellyel az Isten Fiának szüzi méhében

kedves hajlékot készítettem, kérd azt a kegyelmet, hogy általam megtisztulj minden szennytől. Másodszor arra a mélységes alázatosságra, mellyel érdemet szereztem arra, hogy az összes angyali karok és szentek fölé emelkedjem, kérd minden mulasztásodnak pótlását. Harmadszor arra a kimondhatatlan szeretetre, mely engem elválaszthatatlanul egyesített az Úristennel, kérd magad számára azt, hogy a különféle érdemek bőségében részesülj. Mikor ezt Gertrúd buzgón megtette, egyszerre a dicsőségnek arra a magas fokára jutott, melyet a mennyország Királynéjának érdemei szereztek meg számára. Így mintegy az ő helyén s az ő érdemeinek kiváltságával jelent meg Gertrúd az Úr előtt, aki benne kimondhatatlan tetszését találta. Ugyanekkor az angyali karok és minden szentek is fölvonultak előtte és szeretetüket nyilvánították iránta.

Mikor a konvent a szentáldozáshoz járt, a dicsőség Királynéja mindegyik közeledőnek jobbjára állt s betakarva őt köpenyének egy részével, melyet az illető imádságainak virágai ékesítettek, így szólt: «Hogy megtiszteld emlékemet, tekints reá, édes Fiam!» Erre az Úr csodás kedvességgel mindegyiknek állát tartotta és úgy nyújtotta neki ő maga a Szent Ostyát. Midőn Gertrúd is hasonlóképen megáldozott, fölajánlotta ezt a Szentséget az Úrnak az ő Boldogságos Anyja örök dicséretére, dicsőségének, örömeinek és boldogságának gyarapodására, mintegy viszonzásul az ő érdemei-

nek átengedéseért, mellyel segített az ő szegénységén. Az Úr Jézus pedig mintha valami ajándékot nyújtott volna Édesanyjának, így szólt : «Ime Anyám, kétszeresen adom vissza neked. De azért nem veszem el Gertrúdtól sem, kire irántam való szeretetből kegyes voltál átruházni».

Mikor a konvent a körmenet után a kórusra visszatért s az «Üdvözlégy, világ Úrnője Mária!...» antifónát énekelte, úgy tetszett Gertrúdnak, mintha a mennyei seregek nagy édességű kórusa az egész mennyországot új örömujjongásra ragadná. Legott megjelent a dicsőséges Szűz és a konvent felé fordulva, Fiának jobbján az oltár előtt állt meg. És erre a szóra : «Üdvözlégy, menyneknek Királynéja», — a szentek térde hajtottak előtte és mint Uruk Anyját tisztelték. Erre a szóra meg : «Üdvözlégy, szűzek Szüze!» — a drágalátos Szűz a maga gyöngéd kezével egy tündöklő lilomot nyújtott a jelenlevők felé, mintegy serkentve és megerősítve őket arra, hogy az ő szüzi tisztaságának példáját kövessék. Mikor pedig ezt énekelték : «Teáltalad jött megváltásunk» . . . — szerető anyai szíve annyira megindult, hogy a túlradó gyönyörűség miatt — melyet e szóra érzett — nem tudván magát tartani, gyöngéd szeretettel Szent Fiának keblére borult. És ezeknél a szavaknál : «Kérünk, könyörögj értünk» . . . — kedveskedve karolta át a királyok Királyának nyakát s minden egyes jelenlevőre rámutatva, könyörgött értük.

Mikor pedig : «Ma a Boldogságos Szűz» . . .
--- antifónát énekelték, mérhetetlen dicsőségtől övezve, Szent Fia ölelő karjai között fölemelkedett a mennybe, mialatt az ég minden rendje kísérté és örömujjongással magasztalta őt. Midőn ily módon bement már a mennyei dicsőségbe, megragadta Fiának jobbját s vele megáldotta az egész szerzetet. Ezen áldás következtében egy zöld szalagra fűzött aranykereszt szállott le minden egyes nővérré. Ez azt jelentette, hogy annak az áldásnak hatását mindegyikük eleven hittel és az irgalmasság Anyja iránt való nagy bizalommal fogja a maga számára igazán gyümölcsözővé tenni.

HARMINCEGYEDIK FEJEZET.

Szent Bernát Apát.

Szent Bernát ünnepe előtt való napon, Szent Misére készülve, Gertrúd ennek a szentséges Atyának érdemeiről elmélkedett. Az ő mézzelfolyó szavainak tanításaiért különös tisztelettel volt iránta. Ekkor ez a buzgó Szent Apát kimondhatatlan dicsőségben megjelent Gertrúd előtt, aki három különböző szint tudott ruháján egész világosan megkülönböztetni. Ott tündöklött rajta szeplőtelen tisztaságának és szüzi ártatlanságának liliomfénye, szentséges szerzetességének és tökéletes életmódjának ibolyaszínű tündöklése, nemkülönbén forró szeretetének rózsaszínű ragyogása. Ez a három

szépséges szín, melyek ennek a nagy Atyának lelkében egyesültek, minden szentnek a legédesebb gyönyörűséget szerezte. Úgy látszott, hogy a Szent mellét, nyakát és kezét is aranylevelek s rózsaszínű drágakövek borították. Az aranylevelek az ő üdvösséges tanítását jelképezték, melyet először ájtatos szívében forgatott, azután szent ajkaival kimondott és szent kezével híven leirt mindazok számára, kik benne üdvösségükre előhaladni akarnak. A drágakövek pedig azokat a mondásait jelképezték, melyekből különös módon árad ki az isteni szeretet. Ezek a drágakövek rendkívül tündöklő sugarakat bocsátottak az isteni Szív legbensőbb rejtekébe, amellyel különös örömet szereztek az istenségnek. Az Úr pedig mindenkinek szívéből — és pedig a mennyieikéből és földiekéből egyaránt — a maga Szívébe vont minden hálaadást és buzgóságot, melyet valaha is ennek a lánglelkű Atyának szavaiból és irataiból merítettek. Mindezeket az Úr Szent Bernát ékességéből az Ő isteni Szívébe bocsátott sugarakkal ismét teljesen visszaárasztotta őreá. Ezek Szent Bernát szívét mint valami hárfát csodálatos rezgésbe hozták és édes örömmel járták át. Ugyanakkor a Szent Apát fején tündöklő koronát viselt, melynek ékkövei voltak mindaz a lelki növekedés, melyet irataival és szavaival Isten dicsőségére minden egyes emberben elősegíteni akart. Ekkor Gertrúd elkezdte kétszázhuszonöttször mondani a «Dicsérjétek az Urat, minden nemzetek» — kez-

detű zsoltárt a Szentnek tiszteletére. Így akart hálát adni a jó Istennek Szent Bernát erényeiért s a neki nyújtott kegyelmekért. Ekkor mindaz, amit imádkozott, kis paizsok alakjában kezdett ragyogni a Szent Atya ruháján, melyekbe mintegy bevésve látszottak azok az egyes erények, melyekkel a földön tündöklött. Így egy hasonló képnek visszfényét vetette annak a lelkére is, aki érte hálát adott az Úrnak.

Ünnepén pedig, — melyen ajtatosan vett részt Gertrúd a tiszteletére énekelt Szent Misén s a neki ajánlottakért különösen imádkozott, sőt egy-két olyanért is, aki nem ajánlotta ugyan magát imádságába, de Szent Bernátot különösen tisztelte. Ekkor ismét látta ugyanezt a tiszteletreméltó Atyát menyeyei dicsőségében. Szent mellének ékességéből valami csodálatos fény áradt mindazok mellére, akik az ő érdemei és közbenjárása által Isten iránt való forró szeretetre öhajtottak eljutni. Ebben az istenileg remekművű ékszerben — amely Szent Bernát keblén tündöklött — az isteni szeretetnek mindama lángolását lehetett látni, mely Szent Bernát lelkét tűztengerré tette s földi életét is csodálatos égő buzgósággal szötte át. És a Szent Apát érdeme most mindazokat is ékesítette, akik az ő ünnepi Szent Miséjén jelen voltak és őt magasztalták. Mikor ezen Gertrúd nagyon csodálkozott, így szólt a Szenthez: «Mit nyernek ezek, dicsőséges Atyám az üdvösségre azáltal, hogy a te érdemeiddel ékesítve jelennek meg, holott ők

nem cselekedtek hasonló dolgokat?» Erre a Szent így válaszolt : «Vajjon kevésbé szép-e az a leány, aki másnak ékességét ölti magára, mint az, aki a magáéban ékeskedik, ha az épen olyan díszes, épen olyan drága, épen olyan stílusos alkotás? Hasonlóképen a szentek erényei is, melyeket a hívek áhítatukkal a szentektől kiesdekelnek, oly nagy szeretettel irányulnak őrájuk is, hogy örökké örvendenek benne, midőn mennyei dicsőségük lesz azok gyümölcséből». Szent Bernát ékszerei különböző fényben és díszes változatosságban ragyogtak kinek-kinek vágya, áhítata és ismerete szerint, amellyel jobban vagy kevésbé fáradoztak az Isten iránt való szeretet megnyerésén. Azoknak ékszerein pedig, kik alázatosan kérték Gertrúdot, hogy imádkozzék értük, ez a színpompa különösen föltűnt, amint ékességüket növeli. És bár némelyiküknek ékszerei, akik jobban vágyakoztak az Isten iránt való szeretet után, jobban tündöklöttek, ez a növekedés mégis hiányzott rajtuk. Ez azt jelentette, hogy az ember ha még oly csekély dolgot is végez jószándékkal, abból különös lelki haszna lehet, viszont ha elhanyagolja a legkisebbet is, mindannyiszor érdemekben szegényedik.

Szent Ágoston, Szent Domonkos és Szent Ferenc méltósága.

Azután megemlékezett Gertrúd Szent Ágostonról, a jeles püspökről is, aki iránt kora ifjúságától fogva mély vonzalmat érzett és buzgó hálát adott Istennek minden neki adott jótéteményért. Akkor ez a dicsőséges püspök megjelent neki Szent Bernát mellett, akihez hasonló volt mennyei dicsőségben s ugyanúgy életszentségének kiválóságában és üdvösséges tanításának gazdagságában. Szent Ágoston ott állt az isteni Fölség trónja előtt kimondhatatlanul fölékesítve dicsőséges mennyei szépséggel s Szent Bernáthoz hasonlóan, ő is tüzes sugarakat bocsátott a maga szívéből az isteni Szív legbensőbb rejtekébe. Ez annak a lángoló ékesszólásnak volt jelképe, mellyel az emberek szívét Isten szeretetére hevítette. Szájából pedig mintegy napsugarakat szórt szét az égbolt egész tengerén, melyek szent tanításának bőségét jelentették, melyet oly gazdagon hintett szét az egész Egyházban. A sugarak fölött pedig csodálatos világosságú és mintegy újfényességű sugárkévék látszottak, melyek elragadó gyönyörűséggel töltötték el a szemlélőt. Gertrúd mikor mindezek láttán nagyon csodálkozott, Szent Bernát megoktatta őt, hogy Szent Ágoston püspök ékesszólásának sugarai azért tündökölnek sugárkévék szépségében, mivel a páratlan egyháztanító minden irásában és

szavában a legnagyobb mértékben törekedett kiterjeszteni és fölmagasztalni a katolikus hitet. Isten dicsőségére — aki őt sok tévelygés után, a tudatlanság sötétségéből saját érdeme nélkül hívta a legfőbb igazság világosságára — minden ember elől el akarta zárni a tévedés és tudatlanság útját és meg akarta mutatni az üdvösséges hitnek útját. Erre Gertrúd így szólt Szent Bernáthoz: «Nemde Atyám, te is erre törekedtél írásaidban?» Szent Bernát így felelt: «Engem minden cselekedetemben, szavamban és írásonban egyedül az isteni szeretet heve ragadott. Ezt a jeles tanítót azonban az Isten iránt való hathatós szeretet és sajátos esetének tapasztalatai is ösztönözték felebarátjai üdvösségének munkálására».

Az Úr a hitben, vigasztalásban, oktatásban, világosságban és szeretetben való előhaladást, melyet az égiek és földiek Szent Ágoston szavai által nyertek, az ő szivükből a maga isteni Szívébe vont. Így a vele való egyesülés által mondhatatlanul megnemesítve, a Szentnek szívébe visszaöntötte, akit ez az édes folyam teljesen elárasztott és lelkét, szívét átjárva, hárfamódjára megszólaltatott úgy, hogy a legédesebb dallamok szálltak föl belőle. És amint Szent Bernát szívében különös édeséssel hangzott a szüzi ártatlanság az édes szeretettel, addig Szent Ágostonnak szívében édesebb dallammal zengett a zokogó bűnbánat a tüzes isteni szeretet hevével. Ekkor Szent Bernát így szólt Gertrúdhöz:

«Ezek azok a hangok, melyekről az egyházi énekekben szó van: «A jó Istennek szentelt szeretett város egészen tele van a dicséret hangjaival».¹ Mivel minden egyes szentnek a szíve erényeinek különfélesége szerint állandóan édeshangú dicséretet zeng az Úrnak».

Ugyanennek a dicsőséges főpapnak ünnepén, mikor a vesperáson a «Megsebesítette a szeretet» kezdetű rezponzóriumot énekeltek, megjelent Gertrúdnak a jeles püspök nagy dicsőségben. Mindkét kezével kitarva szívét — mely Isten szeretetétől annyiszor megsebesült — odanyujtotta az Úrnak az ő dicséretére szépséges rózsza alakjában, mely illatával az ég összes lakóit kimondhatatlanul gyönyörködtette és fölűdítette. Gertrúd áhitattal üdvözölte a Szent Püspököt és kérte őt mindazokért, akik imádságába ajánlották magukat és azokért is, akik különös áhitattal vannak iránta. Ekkor úgy látszott, hogy a Szent Ágoston buzgó imádsággal könyörgött az Úrhoz, hogy mindazoknak szíve, kik az ő érdemei által Isten iránt való lorró szeretetet óhajtják megnyerni, az isteni Fölség színe előtt az ő szívéhez hasonlóan folyton viruljanak és kivirágozva, illatot árasszanak a tündöklő és imádsraméltó Szentháromság tiszteletére és dicsőségére.

Matutinum alatt pedig, midőn Gertrúd oly buzgón imádkozott ahogy csak tudott,

¹ A templom fölszentelésének ünnepére való himnusz.

szerette volna megtudni, mily jutalmat nyert Szent Ágoston püspök azért, mert, amint Vallomásainak könyvében maga mondja, már földi életében nem tudott betelni azzal a csodálatos édességgel, melyet az emberi nem üdvösségére vonatkozó isteni végzés árasztotta el. Ekkor megjelent előtte ez a tiszteletreméltó Atya kimondhatatlan dicsőségben. És Izaiás szavai szerint: «Örök vidámság lesz fejük fölött»,¹ egy csodálatos és magában véve is kimondhatatlanul gyönyörűséges gömb látszott feje fölött. Ekkor az Úr így szólt Gertrúdhoz: «Gondold el most, mennyire megvilágítja és bevilágítja ezt az én kedveltemet a hófehér tisztaság, a kedves alázatosság és a forró szeretet». Gertrúd csodálkozva kérdezte: «Hogyan mondhatod Uram, hogy hófehér tisztaság világítja meg őt, aki bár szent életéért méltó minden tiszteletre hit dolgában, oly sokáig téves úton járt, hogy kétségtelenül ejtett magán szennyfoltot?» Az Úr ezt felelte: «Azért, hogy őt oly sokáig tévelyegni hagytam, az én gondviselésem ragyog benne, mellyel későre halasztott megtérését oly türelmesen és irgalmasan vártam. Épen úgy, jóságos könyörületem, mellyel őt oly kegyesen visszahívtam és önkéntes szeretetem, mellyel őt oly nagy kegyelemben részesítettem».

Gertrúd erre így szólt az Úrhoz: «Hát vajjon a te édes kedvelőd Bernát, nem töre-

¹ 35, 10.

kedett annyira gyönyörködni benned, mint Szent Ágoston? Hiszen mikor a minap az ő dicsőségét szemléltem, nem vettem észre, hogy hasonló gyönyörúségeket élvezett volna?» Az Úr így felelt : «Az én választottam Bernát, minden egyes érdeméért bőséges jutalmat nyert. De a te gyöngé fölfogásod nem engedi, hogy szenteim közül akár a legkisebbnek dicsőségét is teljesen megértsed. Mennyivel kevésbé ily nagy szentekét! De mégis, hogy buzgó kívánságodnak némiképen eleget tegyek, egyes szentek különböző érdemeit mutatom meg neked, hogy bennük gyönyörködve, jobban szeretetemre gyulladj. És szemelláthatóan megtapasztald, hogy Atyám házában sok lakóhely vagyom»¹ — és megértsd : mit jelent az, mikor valamely szent dicséretére ezt énekelik : «Nem találkozott, aki hozzá hasonlóan megtartaná a Magasságbeli törvényét». — Mert valóban egy szent sem hasonlít a másikhoz annyira a dicsőségben, hogy érdemeik különbsége egészen új fényt ne sugározna szét a boldogság hazájában.

«Mivel ez így van, igazságnak Ura, Istene — mondotta Gertrúd — kegyeskedjél nekem méltatlannak kinyilatkoztatni valamit a gyöngéd Ágnes és dicsőséges *Katalin* szüz érdemeiből, kiket gyermekkorom óta szeretek. Mikor ezt megnyerte, úgy amint mindkettőjük ünnepén olvasható, — még *Szent*

¹Ján. 14. 2.

Domonkos és *Szent Ferenc* érdemeiből is öhajtott megismerni valamit, akik alapítói voltak két rendnek, melyeknek buzgólkodása folytán virágzásnak indult Isten Egyháza. Erre ragyogó dicsőségben megjelentek az említett Szent Atyák, érdemekben a dicsőséges Szent Benedek Atyához hasonlóan, nyíló rózsákkal díszítve és ragyogó jogarral kezükben. Azért a buzgóságért pedig, mellyel tanításban és predikálásuk által Isten dicsőségén és a lelkek javára munkálkodtak, Szent Ágoston és Szent Bernát érdemeinek hasonlósága látszott rajtuk, amint hogy életükben is azok erényeiket törekedtek utánozni. De mégis az a különbség volt köztük, hogy Szent Ferenc Atyának érdemei rendkívüli alázatossággal ékeskedtek, míg a dicsőséges Domonkos Atyának érdemei főképen forró vágyai által fölmagasztalva tündököltek.

Szent Mise alatt szekvenciakor Gertrúd lélekben újra az isteni Fölség trónja elé ragadtatott. Ekkor a szentek azoknak a lelki örömöknek emlékére és tiszteletére, melyeket azon az éjjelen a nagy Szent Ágoston püspöknek és a többieknek dicsőségéről való elmélkedés közben élvezett, édes hangon énekelték neki a szekvencia hat első versét: «A bensőséges ünnep örömeit zengi énekünk». Ebből az énekből Gertrúd csodálatos értelmi világosságot és gyönyörűséget merített.

A Boldogságos Szűz születése.

A Boldogságos Szűz dicsőséges születésének ünnepén az «Üdvözlégy ékességes» — antifóna éneklése alatt megnyílt Gertrúd előtt az ég, ahonnan az angyalok egy főséges trónt eresztettek le a kórus közepére. Ezen a legnagyobb dicsőségben és tiszteletben foglalt helyet az egek Királynéja és csodálatos kedvességgel fogadta azon az ünnepen a szerzet zsolozsmáját. A szent angyalok pedig tisztelettel környezve álltak a trón mellett és örömmel teljesítették Uruk Istenük méltóságos Anyja iránt az ünnepi szolgálatot. A boldog lelkek serege is hozzácsatlakozott a zsoltárt éneklő két karhoz s minden egyes szóval melyet énekeltek, velük együtt magasztalták a dicsőség Királynéját. Minden nővér előtt még egy angyal is állt és szép zöldelő ágat tartott kezében. Ezek az ágak különböző színű virágokat és gyümölcsöket hoztak az egyesek áhítatának különbsége szerint. Végezetül minden angyal nagy örömmel vitte oda a maga ágát a Szűzanyának s tisztelettel fonta körül vele a trónt az ő dicsőségének növelésére. Ekkor Gertrúd így szólt az Úr Anyjához: «Ó, jóságos Anyám, hogy én méltatlanságom miatt nem vehetek részt ezen boldog karok zsoltáréneklésében!» A kegyes Szűz erre így válaszolt neki: «Jóakaródd teljesen kipótol mindent. Az a jámbor szándék pedig, mellyel szokásod szerint

kedves Fiam Szívének édesen szóló hangszerén kísérted az én tiszteletemre ezt a vesperást, minden külső gyakorlatot fölülmul. Ennek bizonyságául a neked kijelölt ágot, jóakarotodnak szépséges virágaival és édes gyümölcseivel saját kezemmel nyujtom a mindenkor imáadásraméltó Szentháromság színe elé».

Matutinum alatt lélekben megismerte Gertrúd, hogy vitték és ajánlották föl az odaérkező szent angyalok a szerzet jószándékainak és áhítatgyakorlatainak összegyűjtött virágait és gyümölcseit a Szűzanyának. Ezek annál szebbnek látszottak, minél nagyobb volt valakinek a fáradsága s annál édesebbek lettek, minél tisztább volt a szándéka és buzgósága. A negyedik responzórium : «Dicsőség az Atyának»-jánál az Atyának mindenhatóságát, a Fiúnak bölcsességét és a Szentléleknek jóságát magasztalta, amellyel az imáadásraméltó Szentháromság a mi üdvösségünkre ilyen kegyelemmel teljes Szűzet alkotott és őt isteni boldogságának túláradó bőségében részesítette. Ekkor föl-emelkedett a dicsőséges Anya és hódolattal állva a boldog Szentháromság előtt, aláztatosan könyörgött, hogy az isteni mindenhatóságból, bölcseségből és jóságból annyi kegyelmet adjon Gertrúdnak, amennyit ember ezen a földön befogadhat. Kérésére a teljes Szentháromság kegyesen Gertrúd felé hajolt s lelkét mennyei áldásainak bőségével ajándékozta meg, mely mint valamely édes harmat hullott rá mindenünnen.

Mikor pedig: «Mily szép vagy» — antifónára került a sor, ezt Gertrúd az Isten Fiának nevében énekelte az ő fölséges Anyja dicséretére. Az Úristen szerető Egyszülötte kegyesen fogadta ezt s főhajtással köszönve meg, így szólt hozzá: «Azt a tiszteletet, melyet az én nevemben mutattál Édesanyám iránt, királyi nagylelkűséggel és isteni bőkezűséggel fogom majd neked annak idején viszonzni». «Itt van a születésnap» — kezdetű antifóna alatt ezeknél a szavaknál: «Járjon közben a mi bűneinkért» — az Úr Anyja egy fehér lapot tárt Fiának színe elé, melyre aranybetűkkel voltak ráírva ezek a szavak: «Járjon közben». Erre az Úr kedvesen így válaszolt: «Mindenhatóságommal hatalmat adtam neked tisztelendő Anyám, hogy mindazoknak a bűneit — kik buzgón kérik segítségedet — kiengesztelhesd olymódon, ahogy neked tetszik». Mikor Szent Mise közben az «Üdvözlégy dicsőséges» — antifónának: «Imádkozzál Szűz» — szavát énekelték, a Szent Szűz összetett kézzel és derült szemmel Fia felé fordult s könyörgött azokért, akik őt segítségül hívták. Imádságára az Úr mindnyájukat megerősítette az üdvösséges kereszt jelével és isteni áldásával előkészítette őket teste és vére életadó Szentségének méltó vételére. Ennél a versnél: «Hallgass meg bennünket» — a dicsőséges Szűz Fia mellé ült egy magas trónra. Ekkor Gertrúd így szólította meg őt: «Irgalmasságnak Anyja, miért nem könyörögsz értünk?» — A Boldog-

ságos Szűz így válaszolt : «Szívemmel szólok értetek szerelmes Fiam Szívéhez». Mikor ugyanazt a verset megismételték, a királyi Szűz mintegy vágyakozva kitárta a nővérek felé gyöngéd kezét, fölemelkedett s a testülettel együtt Fia elé állt könyörögni. A királyi Fiú viszont kegyesen fölkel s térdelhajtva a testület felé, így szólt : «Kész vagyok minden vágyatokat teljesíteni».

Kompletórium alatt, «Salve Regina»-kor Gertrúd panaszkodott az Úrnak, hogy sohasem szolgált kellő tisztelettel Anyjának és arra kérte, hogy pótolja ezt helyette úgy, hogy Jézus Krisztus Szíve által ajánlhassa föl neki ugyanazt az antifónát. Erre az Úr legott annyi aranycsövet bocsátott a maga Szívéből a Szűzanya szívébe, amennyi szolgálatot szeretett volna Anyja iránt Gertrúd tanusítani. Ezekon a csöveken az a benső fiúi szeretet zengett feléje, amellyel maga az Úr Jézus van eltelve Édesanyja iránt s ezzel kiegyenlítődt Gertrúd minden hanyagsága.

Mikor azután ezekkel a szavakkal «Ó, mi szószólónk» — segítségül hívta Gertrúd a jóságos Anyát, úgy tetszett neki, mintha a dicsőséges Anya erős kötelektől vonva, feléje hajolt volna. Ebből megértette, hogy ahányszor valaki mint *szószólót* segítségül hívja a Szent Szűzet, erre a névre anyai szeretete annyira megindul, hogy ellenállhatatlanul hajlik kérésének kegyes teljesítésére. Ezekre a szavakra : «a te irgalmas szemeidet» — a Boldogságos Szűz kedveskedve megfogta

Fia állát és fejét a föld felé fordítva, így szólt : «Ezek az én irgalmas szemeim, melyeket odafordíthatok mindazok felé, akik engem segítségül hívnak úgy, hogy annak folytán az örök üdvösség bő gyümölcsét nyerik. «Ezután megoktatta Gertrúdot az Úr, hogy mindennap legalább ezekkel a szavakkal hívja segítségül az ő Boldogságos Anyját : «Ó, szószólónk, azokat a te irgalmas szemeidet fordítsd felénk». Akkor biztos lehet, hogy utolsó óráján bőséges vigasztalásban fog részesülni.

Majd meg százötven Üdvözlégy Mária-t ajánlott föl Gertrúd a Boldogságos Szűznek s kérte őt, hogy halála óráján anyai szeretettel álljon mellette. És íme, imádságának minden szava aranypénz alakjában került a bíró színe elé, aki azután Anyjára bízta azokat. A kegyes Anya pedig mint hű sáfár, Gertrúd előmenetelére és vigasztalására fordította ezt s nagy odaadással gondoskodott arról, hogy amikor majd távozik ebből a világból, minden egyes följajnlásért különös vigasztalást és biztos óltalmat nyerjen a szigorú bíró előtt. Megértette Gertrúd azt is, hogyha valaki életének végét valamelyik szentnek különös imádságába ajánlja, ezek az imádságok azonnal a bíró ítélőszéke elé kerülnek. Azt a szentet pedig, akihez szóltak, Isten ügyvivővé rendeli melléje, hogy tisztelőikről gondoskodjanak.

HARMINCNEGYEDIK FEJEZET.

A szentkereszt méltósága.

Szentkereszt fölmagasztalásának ünnepén midőn Gertrúd a keresztfa előtt tisztelettel meghajolt, így szólt hozzá az Úr: «Gondold meg, hogy nem függtem tovább a kereszten, mint csak a hatodik órától vesperás idejéig és mégis oly nagy tisztelettel magasztaltam föl. Itéld meg hát ebből, minő jótéteményekkel való jutalmazásra határoztam el magamat ama szívek iránt, amelyekben több éven át nyugszom». Gertrúd erre ezt jegyezte meg: «Ó Uram, hogy én oly kevés örömet engedtem szívemben élvezned!» Az Úr így felelt: «Hát micsoda örömöm volt azon a fán? Csupán csak az én önként való szeretetem, mellyel mások előtt ezt választottam birt rá arra, hogy megtiszteljem. Épen így jutalmazom meg önként való jószágomban azt, akit kiválasztottam».

A Szent Mise alatt azután Gertrúd a következő szavakkal nyert oktatást az Úrtól: «Tekintsd csak, minő példát adok választottaimnak a keresztnek ezen megdicsőítésével. Mert a többi tárgyakat, melyek engem földi életemben szolgáltak, nem részesítettem olyan nagy tiszteletben, mint keresztemet, a töviskoronát, lándzsát és szegeket, melyek szenvedésem eszközei voltak. Óhajtom tehát, hogy barátaim ebben utánozzanak engem. Irántam való tiszteletből és saját üdvösségükért nagyobb szeretetet tanúsítsanak ellenségeik, mint jötevőik iránt, mert ebből

hasonlíthatatlanul nagyobb hasznot meríthetnek. De ha talán emberi gyarlóságából elmulasztanák is, hogy a szenvedett sérelmeket azonnal jótéteményekkel fizessék vissza, azért mégis kellemes áldozat lenne nekem az, ha legalább kevés vártatva törekednének a méltatlanságokat jótéteményekkel viszonzni. Épen úgy, mint ahogy kínszenvedésem keresztje egyideig a földben volt elrejtve és azután érte a földmagasztalás. Az emberek üdvössége iránt való szeretetből is különösképen szeretem a keresztet — tette hozzá még az Úr —, mert általa értem el az emberi nemnek minden erőmből óhajtott megváltását. Amint a jámbor emberek is néha nagyobb ragaszkodással vannak azon helyekhez és napokhoz, melyeken méltók voltak nagyobb lelki javakban részesülni».

Mikor azután Gertrúd nagyon vágyódott az Úrnak annyira kedves fájából valami kis ereklyét szerezni, hogy annak tisztelete miatt bensőségebb szeretettel tekintsen majd a keresztre, így szólt hozzá az Úr: «Ha olyan ereklyét szeretnél, amely szívemet hathatósabban vonná birtokosához, akkor olvasd el *szenvedésem történetének szövegét* és fontold meg közben gondosan, hogy mely szavakat mondtam nagyobb szeretettel. Azokat aztán ird le, őrizd meg, gondold át gyakran és légy biztos afelől, hogy így jobban meg fogod érdemelni kegyelmemet, mint egyéb ereklyék által. Ebben a dologban, ha sugallatom nem tanítana meg rá, értelmetől is tanácsot kér-

betnél. Ha ugyanis valaki barátját a régi barátságra akarja emlékeztetni, rendszerint így szól hozzá: «Emlékezzél arra a szeretetre, melyet elválásunkkor szívedben éreztél, mikor ezt és ezt mondtad». Vagy: «Emlékezzél arra a szeretetre, melyet akkor éreztél, mikor ezen a helyen ültél s azt a ruhát viselted. — Azért elhíheted, hogy a földön bírható legdrágább ereklyéim jóságos Szívem édes szeretetének szavai». Amikor pedig Gertrúd az Úr segítségét kérte a szerzetbeli böjthöz, mely azon a napon kezdődött s melyet féléven át tartanak a szerzetesek, az Úr kegyesen így felelt neki: «Aki a rendszabályért való buzgóságtól ösztönözve, irántam való szeretetből önként följajnlja magát a szerzet böjttjének megtartására s ezzel nem a saját dicsőségét keresi, hanem az enyémet. Ezt — ámbár javaitokra nem szorulok — mégis úgy veszem tőle, mint ahogy egy császár fogadná hű fejedelmétől, ha ez arra ajánlkoznék, hogy az asztalnál a magából mindennap gazdagon szolgál neki. Ha pedig idő haladtával engedelmességből, vagy szükségből enyhítenie kellene böjtte szigorúságán, — szíve ellenére, mivelhogy irántam való szeretetből szívesen megtartóztatná magát. De énérettem mégis készséggel engedelmeskedik följebbvalója akaratának, egyesülve azzal az alázatossággal, amellyel én a földön engedelmes voltam az embereknek. Akkor ezt én úgy fogadom tőle, mint ahogy legjobb barátjától fogadná valaki, ha ez őt asztalánál maga mellé ültetné s a legnagyobb

szeretettel buzdítván az evésre, azt mondaná neki, hogy egyetlen falatot sem izlel meg addig, amíg ő meg nem eszi az elsőt. Ha pedig valaki annyira megy a szigorú böjtölésben, hogy még elüljárója parancsának is ellentmond, de azután magába szállva megbánja és fölteszi, hogy ezután óvakodni fog tőle, ezt én époly kegyesen megbocsátom neki, mint ahogy egy császár megbocsátana a háborúban vitézül küzdő hadvezérének, ha ez véletlenül egy kissé — azonban kár nélkül — megsértené őt».

Ugyancsak szentkereszt fölmagasztalásának ünnepén, midőn Gertrúd Szent Mise közben a kehely fölmutatásakor följánlott az Úrnak bizonyos kellemetlenséget, mely a szerzetet érte, ezt a választ kapta: «Kiiszom, kétségkívül kiiszom ezt a kelyhet, melyet buzgóságtok és kívánságaitok heve annyira megédesített, hogy ahányszor nekem nyújtjátok, nem szünök belőle inni, mígnem minden óhajtástok teljesítésére késznek találtok». Amikor Gertrúd azt kérdezte: «Hogyan nyujthatnók neked, Uram?» — a következő oktatást nyerte: «Ha valaki elgondolva a maga nyomorúságát, följánlja azt az Úrnak örök dicsőségére. És bánja, hogy nem vágyódott olyanformán az Úr után, mint ahogy illetet volna és elhatározza, hogy örömmel elvisel szívében minden gyötrelmet, melyet az Úr teste után vágyódó lélek valaha érezhetett és pedig akár egészen halála napjáig is: akkor a lehető *legédesebb kelyhet* nyujtja Urának, Istenének. Hasonlóképen: ha va-

laki a szentáldozásban, vagy Istennek egyéb szolgálatában akadályozva volna, ezekkel a szavakkal pótolhatja : «Ó, életadó forrásnak árja ! Ó, isteni gyönyörűségnek illatos ize ! Ó, minden boldogságnak elragadó bősége ! ime én a te teljességében nyujtom neked földhöz ragadt szegénységemnek cseppjét. Ezért bánom és mindig bánom, hogy lelkeimet a te meg nem únható lakomádtól visszartartom, amikor sajnos, önként, a saját hibámból elzárom magamban kegyelmed útját. És most, valómnak Teremtője és Újjáalkotója, aki egymagad vagy képes még a lehetetlent is legnagyobb dicsőségedre fordítani, add meg szívemnek, hogy tökéletesen összhangozzék veled abban, amit mondok : A vágyódásnak minden kínját, melyet emberi szív a világ kezdetétől fogva a világ végéig a te szeretetedben szenvedett, szívesen magamra vennem akár halálom napjáig is, hogy annál méltóbb lakóhelyet nyujthassak lelkemben neked és megengeszteljelek azért, mert a te kimondhatatlan és fölfoghatatlan kegyelmed annyiszor jut hálátlanoknak és méltatlanoknak».

II ARMINCÖTÖDIK FEJEZET.

Az Angyalok. — Szent Mihály Arkangyal ünnepe.

Szent Mihály Arkangyal ünnepének közeledtével egyik napon Gertrúd áldozni készült. Elgondolkozván a boldog lelkek szíves szolgálatán, melyben őt méltatlan létére Isten bőkezősége részesítette, szerette volna ezt

nekik viszonzni s azért följánlotta az Úrnak teste és vére Szentségét ezekkel a szavakkal : «Ezen nagy fejedelmeid tiszteletére följánlom neked, szerető Uram, ezt a fölséges Szentséget az ő örök dicséretükre, örömük, dicsőségük és boldogságuk gyarapodására». Ekkor az Úr csodálatos és kimondhatatlan módon istenségébe vonta a neki följánlott Szentséget s belőle oly kimondhatatlan gyönyörűségekkel szolgált a boldog lelkeknek, hogyha előbb semmi boldogságban sem lett volna részük, ezekből bőséges örömet merítettek s minden gyönyörűségben áradozhattak. Ekkor a Szent Angyalok rendjük szerint a legnagyobb tisztelettel térdelhajtottak Gertrúd előtt és így szóltak : «Valóban méltán tiszteltél meg bennünket ezzel a följánlással, mert különös szeretettel gondoskodunk rólad». Az Órangyalok kara így szólt : «Éjjel-nappal kimondhatatlan örömmel őrködünk fölötted és gondunk van rá, hogy semmi sem menjen veszendőbe, amivel illően előkészülhetnél isteni Jegyessed számára». Ezért a szolgálatért Gertrúd azután buzgó hálát adott mind az Úrnak, mind pedig az angyaloknak. Azonban szeretete volna fölismerni a többiek között azt a Szent Angyalt is, akit az Úr neki őrzőjéül rendelt. És íme, egy fölséges fejedelem oly csodálatosan ékes ruhában, hogy semmi látható dolgot sem lehet hozzá hasonlítani, állott Isten és Gertrúd között. És a legnagyobb tisztelettel és a leggyöngédebb szeretettel egyik karjával az Urat, a másikkal pedig Gertrúdot fogva át, így szólt :

«Azon bizalommal, mellyel gyakran hajlftom az isteni Jegyest ehhez a lélekhez s őt viszont nagy lelki vigasságban fölemelem hozzá, bátorkodom itt egészen közel lenni». Erre Gertrúd bizonyos kis imádságokat ajánlott föl neki, melyeket az ő tiszteletére szokott végezni. A fejedelmi Órangyal nagy örömmel fogadta azt és szépséges rózsák alakjában a Boldogságos Szentháromságnak mutatott be. Azután az Arkangyalok üdvözlék Gertrúdot a következő szavakkal: «Mindazokat az isteni titkokat, melyeket fölfogóképességedhez mértnek, hasznosnak különböztetünk meg az isteni megismerés tükrében, Krisztus dicső arája, mi szerető bizalmassággal igyekszünk majd veled közölni». Azután az Erőségek szóltak: «Mindahhoz, amiben elméledéssel, írással és szóval a te Uradnak és a mi Urunknak dicsőségét szolgálod, buzgón segítségedre leszünk úgy, hogy mindig hűségesen indítunk és egyre jobban támogatunk». Az Uraságok pedig ezt mondták: «Mint hogy a király őfölsége szereti az igazságot,¹ valahányszor a dicsőség Ura, Királya örömét találja abban, hogy nálad időzzék és viszont téged is a szeretet indulatai ragadnak feléje, mi azalatt hódolatunkat fejezzük ki helyetted őiránta, hogy semmi sem maradjon el abból, ami az ő királyi dicsőségét megilleti». És a Fejedelemségek így szóltak: «Teljes erőnkből arra törekszünk, hogy téged a királyok Királya számára minden királyi

¹ Zsolt. 98, 4.

erénnyel illőképen fölékesítsünk, hogy Szive teljes örömét találja benned». A Hatalmasságok pedig ezt mondták : «Mikor Szerelmedet veled egyesülve látjuk, szünetnélkül elhárítani törekszünk minden külső és belső akadályt, amely zavarhatná boldog társalkodástokat, amelyben örömét leli az egész mennyei udvar s boldogságát az egész Anyaszentegyház. Mert többet tud kieszközölni Istennél egy szerető lélek, mint tizenkétezer olyan, aki nem szeret». Erre Gertrúd forró köszönetet mondott az összes angyali karoknak és magának az Úrnak is ezekért és még sok másért, amiket hozzájuk adhatnék, ha az emberi fölfogó képesség gyarlósága nem akadályozna benne.

HARMINCHATODIK FEJEZET.

Mindenszentek ünnepe.

Mindenszentek ünnepén Gertrúd csodálatos titkokat ismert meg lélekben az imáadásra méltó Szentháromság dicsőségéről. Megismerte, hogy az Úr mikép nyújt minden egyes szentnek örökkévaló örömet, dicsőséget és boldogságot, az önmagában boldog és dicsőséges, kezdet és vég nélkül való, minden édességben, gyönyörűségben és boldogságban úszó Szentháromság. De emberi testben élve, semmit sem bírt az emberi értelem számára fölfoghatóvá tenni mindabból, amit az isteni dicsőség tükrében oly világosan látott, kivéve azt a keveset, amelyet valami hasonlattal tudott nagynehezen kifejezni. A seregek Ura,

a dicsőség Királya, hatalmas családatya alakjában jelent meg Gertrúdnak, aki nagy lakomát készített fejedelmeinek, népe előkelőinek. Arra meghívta barátait és szomszédait. Ő maga, az élet Forrása, az örök világosság eredete, minden jóság szerzője, kielégítő bősége az angyaloknak, azért a tiszteletért és buzgóságért, mellyel azon a napon minden-szentek közös ünnepét ülte az Egyház, a földön még küzdő Egyháznak híveit érdemeik foka szerint egyesítette az égben már diadalmaskodó szentek karaival. Így azokat, akik a házasságban istenfélően éltek és jócselekedetekben gyakorolták magukat, a szent pátriárkák közé sorozta. Azokat, akik érdemesek voltak arra, hogy Istennek elrejtett titkait megismerjék, a próféták közé osztotta be. Azok pedig, akik a prédikálásban és szent tanításban fáradoztak, a szentapostolok sorába jutottak. És így történt másokkal is. Megismerte Gertrúd, hogy azok, akik szerzetesi szabály alatt engedelmisségben szolgálnak az Úristennek, a szent vértanuk karába voltak beosztva. Valamint a szent vértanuk azon tagjukban, melyben az Úrért szenvedtek, különös dicsőséget és elragadó örömet nyertek, hasonlóképen a szerzetesek is. Minden egyes lemondásért, melytől látásban, hallásban, ízlelésben, járás-keelésben, beszélgetésben és hasonlóban magukat megtartóztatták, a szent vértanukéval egyenlő érdemeket szereztek és hasonló jutalmat nyertek az égben. Mert bár üldözö nem ontja vérüket, ők maguk — ami nagyobb dolog —

törekszenek saját akaratukat megfeszíteni s a folytonos önmegtagadás által hitvalló áldozatot mutatnak be naponként az Úristennek csodás édességű illatszerül.

Gertrúd a szentáldozásra készülve, imádkozni akart az Egyházért. Azonban híjával volt az áhítatnak. Kérte tehát az Urat, hogy ha kedvére volna az Egyházért való imádság, adjon neki az áhítat kegyelmét is. És legott különböző színek tűntek szemébe, úgymint a szűzies tisztaság fehérsége, a hitvallók és szerzetesek jácintkék színe, a vértanúk rózsapiros virága s más és más színek, melyek a különböző szentek érdemeit jelképezték. Mikor közöttük ő is az Úr elé akart lépni, akkor látta, hogy még semmiféle szín ékességében sem ragyog. A Szentlélek indítására ekkor kezdett szíve mélyéből hálát adni Istennek mindazokért, kiket az ő kegyelme valaha a szűzi méltóság magaslatára emelt. Arra a szeretetre, mellyel számukra a Szűz Fiává lenni méltóztatott, kérte őt, hogy mindazokat, kiket az Egyházban erre a méltóságra kiválasztott, a szív és a test tökéletes tisztaságában őrizze meg a maga dicsőségére. És legott látta, hogy lelke a szűzek fényességében tündöklék. Ezután hálát adott Gertrúd Istennek minden hitvalló és szerzetes szentségeért és tökéletességeért, kikben az Úrnak kezdettől fogva kedve telt. Kérte őt, hogy mindazokat, akik a földön most még szerzetes ruhában küzdenek, tartsa meg és minden jóban erősítse őket életük boldog végéig. Ekkor az ő lelke is mindjárt jácintkék színű

ékességet nyert. Hasonlóképen, mikor hálát adott a szentek egyes rendjéért és könyörgött az Egyház gyarapodásáért és tökéletesedéseért, a saját lelke is az illető szenteket jelző szín ragyogásával ékesült. Mikor végezetül buzgóbb áhitattal imádkozott az Istent szerető lelkekért, úgy tetszett neki, hogy lelkét aranyos palást takarja be. Gertrúd mikor így az Egyházban föllelhető különféle érdemek ékességében állt az Úr színe előtt, az Úr az ő szépségében örömét találva, így szólt az összes szentekhez : «Ime, Gertrúd aranyos ruházatban áll itt, körülvéve sokszínű ékességgel. Azután kiterjesztette karját és keblére vonta őt, mintha a túláradó gyönyörűségtől nem tudna megállni.

Mikor azután elérkezett az áldozás ideje s Gertrúd nagy erőtlenséget érzett, így szólt az Úrhoz : «Hogyan mehetnék most eléd, Uram és Istenem, igazi üdvösségem elé, ki a Szentségben hozzám jössz, mikor erőm elhagyott és senkim sincs, akire támaszkodhatnám». Az Úr ezt válaszolta : «Mi szükség van az emberek segítségére, holott hárám, Szerelmesedre támaszkodol, isteni mindenhatóságom karja hordoz ? Adok és neked elég erőt arra, hogy magadtól fölkelj és megállj». És így a kegyelem segítségével az, aki mások segítése nélkül hosszú idő óta nem tudott fölkelni vagy járni, a lélek erejében magától fölkel az Úr teste előtt, amelyben részesülvén, megalégülve boldogan egylélek lett vele.

Templomszentelés ünnepe.

A templomszentelés ünnepén, mikor a matutinumban ezeket a szavakat olvasták: «Szába királynéja eljött Salamon királyhoz» és később: «Az erények drágaköveivel», Gertrúd törődelmes szívvel szólott az Úrhoz: «Jóságos Istenem! Hogyan juthatnék el hozzád ily kicsiny létemre én, aki semmiféle erénynek még a nyomát se látom magamban?» Az Úr így felelt neki: «Van-e mégis tudomásod arról, hogy néha különböző megszólások érnek?» «Tudom, Uram — mondotta erre Gertrúd —, mert sajnós, bűneimmel gyakran megbotránkoztatom felebarátaimat». Az Úr így válaszolt: «Fogadd tehát a megszólók minden egyes szavát erények helyett s velük ékesítve jöjj hozzám. Minél inkább gáncsolják ok nélkül életmódot, annál nagyobb szeretettel hajol hozzád Szívem. Mert így nagyon hasonló leszel hozzám, aki tetteimben mindig ellentmondókra találtam».

A «Magasztald» respenzórium alatt egy kimondhatatlanul csodálatos helyre vezette be Gertrúdot az Úr: Jézus Krisztus Szívébe, amely ház módjára volt elkészítve, melyben a templomszentelés ünnepét készültek megülni. Gertrúd mikor oda belépett, szinte magánkívül volt a kimondhatatlan gyönyörűségtől s így szólt az Úrhoz: «Ha lelkemet olyan helyre vezetted volna, hol lábad állott, hőségesen elég volna ez nekem. Dehát

mit mondjak most neked ezért a bámulatos kegyességéért, melyet hozzám mutatsz?» Az Úr ezt felelte neki: «Mint hogy arra törekzel, hogy lényed nemesebb részét, vagyis szívedet gyakrabban nyujtsd nekem, minden más gyönyörűség helyett méltán nyujtom neked én is a Szívemet, mivel a te Istened vagyok, mindenben mindened: erőd, életed, tudományod, táplálékom, ruhád és minden, amit egy jámbor lélek csak kívánhat». Erre Gertrúd így szólt: «Ha szívem valamikor valamiben egyetérthetett veled, az Uram a te ajándékom volt». «Természetesen az — válaszolt az Úr —, hogy akit édeségem áldásával megelőzök, azt folytatólag az örökélet boldogságában is részesítem. S ha valaki közreműködik velem abban, hogy Szívem tetszése szerint fölékesítsem őt magamnak, akkor én is az ő szívének tetszése szerint alakítom magamat öneki».

Mialatt Gertrúdot gondolatban ezen gyönyörűségek foglalkoztatták, megjelent előtte az az isteni kincstár, mely sokszínű négy-szögű drágakövekből épült föl s a drágakövek aranyba voltak foglalva. Mikor Gertrúd ezt figyelmesebben nézte, mindegyikben valami csodálatosan játszó fényt látott. Ebből Gertrúd megértette, hogy miképen fog majd az ő lelki kegyelmének méltósága boldog gyönyörűséget nyujtani minden üdvözültnek. A drágakövek foglalatából pedig megértette minden választott léleknek az isteni Szívbe való meghívását és azt a kötelességüket, hogy kölcsönösen el kell viselniök egymást.

mint ahogyan a falban egyik léгла a másikat tartja. Hogy pedig a drágakövek foglalata aranyból volt, ez azt jelentette, hogy a híveknek szeretetből és tiszta szándékkal Istenért kell egymást kölcsönösen elviselniök.

Más alkalommal meg, a templomszentelés ünnepének vigiliáján, Eszter királynéhez hasonlóan az Úr jóvoltából Gertrúd a lelkigyakorlatok királyi ruházatában állott a királyok Királya elé, hogy népeért, vagyis az Egyházért könyörögjön. Az igazi Asvérus király oly kedvesen fogadta Gertrúdot, hogy bevezette édes Szívének szentélyébe s ott a következő kegyes szavakat hallotta: «Ime, isteni Szívem édességének egész gazdagságát nyujtom neked, hogy bőven oszthass belőle mindenkinek annyit, amennyit akarsz». Ekkor Gertrúd mintegy kezével merítve az Úr Szívéből, széthintette azt ellenségeinek sokaságára, akik akkor fenyegetéseikkel nyugtalanították a kolostor majorját. Ekkor megtudta, hogy akire csak egy csepp is hullott, az olyan hatást hozott létre benne, hogy igazi bánatot érzett és penitenciát tartott lelkének üdvösségére. Mikor ezután Gertrúd buzgón imádkozott egyvalakiért, úgy tetszett neki, hogy bőségesen merített az Úr Szívéből s azt az illetőnek szívébe öntötte. Ott azonban a befogadás után mindjárt keserűséggé változott. Mikor Gertrúd ezen csodálkozott, eképen világosította föl őt az Úr: «Ha valaki pénzt ad barátjának, ez teljes szabadon

azt vesz rajta, amit akar. És bár ugyanazon az áron vehet édes és savanyú gyümölcsöt, némelyek mégis szívesebben vesznek savanyút, mert úgy gondolják, hogy az jobban eláll. Hasonlóképen: ha választottaim kérésére kegyelmet öntök valakibe, ez úgy fog működni benne, amint az illetőnek inkább hasznára válik. Például: némelyeknek jobb, ha ebben az életben különféle nyomorúság nehezedik rájuk, minthő vigasztalások édességét élveznék. Ha tehát kegyelmet árasztok lelkükbe, az a nehézségek és megpróbáltatások keserűségévé válik bennük s így egyre jobban és jobban alkalmassá válnak az én kegyelmemre. Ha ez a jelenben el is van rejtve előttük, annál boldogabban tapasztalják majd a jövőben, minél hűségesebben fáradoztak azon, hogy irántam való szeretetből türelemmel viseljenek el minden viszontagságot».

Midőn matutinum alatt: «Láttam a szent várost» kezdetű rezponzóriumot énekelték, figyelmeztette Gertrúdot az Úr egy bizonyos szóra, mellyel gyakran szokta a jó Isten iránt való bizalomra buzdítani az embereket és így szólt hozzá: «Hogy jobban megbizonyosodjál, megmutatom neked, mily kegyesen fogadom, ha a hű lélek valamely botlás után hozzám visszatér, vétkéért bánatot érez és erősen megfogadja, hogy jövőre az én segítségemmel kerülni fogja». Míg ezt mondotta, a fölséges király Fia uralkodói méltóságának jelvényeivel föl-

ékesítve, az Atyaisten dicsőségének trónja elé lépett és mennyei hangon, édesen énekelte ugyanazt a rezponzóriumot: «Láttam a szent várost, Jeruzsálemet». E szavakból kiérezte Gertrúd azt a megfoghatatlan édeséget, mely az isteni Szívet betölti, ahányszor valaki szomorkodva gondol arra, hogy szívének tévelygésével, beszédjének szabaddosságával, vagy haszontalan cselekedeteivel eltávozott Urától-Istenétől, aki szakadatlanul megelőzi és követi őt jótéteményeivel. Valahányszor ezt teszi és erős a vágya, hogy a jövőben kerülje a bünt, az Isten Fia ugyanannyiszor új öröm kimondhatatlan boldogságát érzi s ezeket, vagy hasonló szavakat énekel az Atyaistennek. Gertrúd megértette azt is, hogy az, aki ily módon megbánja bűneit és őszinte szándékkal javulást és buzgóságot fogad, valósággal Isten sátorává lesz, amelyben mint saját hajlékában kegyeskedik lakni a fölség Ura, a szerető léleknek Jegyese, aki áldott mindöröktől örökké.

Azután az Atyaisten tiszteletreméltó kezével áldást adva, így szólt: «Ime, megújítok mindent». Ezzel jelezte, hogy az ilyen törődelem és isteni áldás, valamint az Isten Fiának szentséges élete pótolja és megújítja a hívő lélekben mindazt, amit elmulasztott. Azért mondja azt is, hogy «oly nagy öröm leszen mennyben egy megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igazon, kiknek nincs szükségük bűnbánatra».¹ És hozzátette az Úr:

¹ Luk. 15, 7.

«Ha valamely hívő lelket a jelen élet végén bevezetek a mennyei hazába, egyéb gyönyörűség között abban is részesítem őt, hogy a mennyországba való beléptekor édes hangon éneklek neki ezt az énekét: «Láttam a szent várost, Jeruzsálemet fölszállni a földről». És ezen szavakra: «Megújítok mindent» — egy pillanat alatt beléje öntöm mindazt a gyönyörűséget, melyet mint én, mint pedig az egész mennyei sereg különböző órákban az ő bűnbánatának minden egyes megnyilatkozásán éreztünk».

HARMINCNYOLCADIK FEJEZET.

Egy kápolna fölszentelése.

Midőn a szerzetben kápolnájuk szentelése után a matutinumban a nővérek ezt a rezponzóriumot énekelték: «Láttam a szent várost» — megjelent az Úr főpapi díszben, trónon ülve, szemben az oltárral s ruháját összefogta maga körül, mintha lakásául választotta volna azt a helyet. Mikor Gertrúd észrevette, hogy az ő imádkozó helye igen messze van tőle, nagy vágyakozással kívánta őt közelebb vonni magához. Erre az Úr így szólt: «Mint-hogy én vagyok az, aki betöltöm az eget és a földet, mennyivel inkább betöltöm ezt a házat. És nem tudod, hogy sokkal jobban szemügyre veszik azt a helyet, melyet a nyíl átjár, mint azt, ahová az íjj feszül? Így tudd meg, hogy nem vagyok oly határozottan jelen ott, ahol testileg megjelenek, mint ott, ahol kincssem van és istenségen

tiszta szeme gyönyörködik». Azután kiterjesztette kezét s megérintette a szent oltárt, mintha amellet volna és így szólt : «Itt van és ott». Majd hozzátette : «Ha valaki üdvösség után vágyódva keresi kegyelmemet, jótéteményekben nyilvánvalóan megtalál engem. És aki hűségesen keresi szeretetemet, bensejében boldogítóbban fog megérezni». E szavakból megértette Gertrúd, hogy nagy különbség van azok között, akik testi-lelki üdvösségüket saját akaratak szerint keresik és azok között, akik nagy bizodalommal egészen az isteni szeretet gondviselésére hagyatkoznak.

S mikor Szent Mise közben ezeket a szavakat énekelték : «Az én házam imádságháza» — az Úr jobbkezevel Szívét érintette s mintegy Lelke mélyéből a következő szavakban tört ki : «Teljes Szívemből mondom : mindaz, aki itt kér, nyer». Azután karját kitérve, kinyujtott kezét mintegy fölülről a kápolna közepe felé bocsátotta s ebben a helyzetben maradt, mintha állandóan ott akarná tartani jótéteményeinek osztogatására. Ugyancsak, mikor hétközben Benedictusra ezt az antifónát énekelték : «E templom alapjait . . .» — néhány kedves arcú és komoly tartású angyal jelent meg az oszlopok tetején, kik a kápolna őrizetére voltak rendelve, hogy az ellenségek cselvetéseit elhárítsák. Míg aranyos szárnyukkal egymást érintették, édes dalt zengtek az istenség dicséretére. Míg énekelték, többször meghajtották magukat annak jeléül,

hogy ezen a helyen állandóan jóakarattal látogatják meg s minden bajtól megőrzik az imádkozókat.

Ezen kápolna fölszentelésének ünnepén Gertrúd ágyban fekvő beteg volt. Matutinum alatt arra irányította gondolatait, amit pár évvel előbb különös ajándékul nyert az Úrtól. Tudniillik azt, hogy az angyalok kilenc kara végzi el helyette azt a dicséretet és hálaadást, melyet ő emberi gyarlóságból nem tud jól elvégezni. Ezen csodálatos gyönyörűséget érzett lelkében. Látott egy tündöklő tiszta folyamatot, mely fodros hullámaival az egész széles égen szerteáradt. És amint a fényes nap a vízben kedvesen ragyog vissza, épen úgy a folyónak minden egyes fodra oly gyönyörűségesen tündöklött, mintha ezer nap ragyogott volna az égen. Gertrúd megértette, hogy a folyó az áhítat kegyelmét jelentette, melyet az Úr bőkezűségéből akkor élvezett. A hullámfodrok pedig mindazokat a gondolatokat, melyeket buzgó erőfeszítéssel a jó Istenre irányított.

Ekkor a dicsőség Királya lehajolt hozzá és egy aranykelyhet bocsátott a folyó mélyére, majd színig megtelten kihúzta és odanyujtotta minden szentnek. Ezek akkor új gyönyörűséget és örömet merítve belőle, dicséretben és hálaadásban törtek ki mindazon kegyelmekért, melyeket a minden jónak osztogatója valaha Gertrúdnak juttatott. Azonkívül úgy látszott, hogy ama kehely alsó részéből aranycsövek nyúltak egye-

sek felé, akik akkor segítségére voltak Gertrúdnak, hogy szabadabban foglalkozhassék az Úristennel. És mindazok felé is nyúltak, akik Gertrúd imádságába ajánlották magukat. Ezen aranyesövek által mindannyian isteni vigasztalásokban részesültek. Erre Gertrúd így szólt az Úrhoz: «Mit használhat nekik, hogy én ezt látom és tudom, mikor ők semmit sem éreznek?» Az Úr így válaszolt: «Mit használ a családapának, ha pincéit borral tölti meg, melynek édességét nem izleli ugyan minden órában, de ahányszor tetszik neki, annyiszor vehet és ihatik belőle? Épen így, ha én választottaim kérésére másokba kegyelmet öntök, bár nem érzik azonnal az áhítat ízét, ettől az időtől kezdve mégis édesebben fogják tapasztalni kegyességemet».

HARMINCKILENCEDIK FEJEZET.

Arról a miséről, melyet az Úr Jézus személyesen énekelt az égben, egy, még testben élő Trutta¹ nevű szűznek.

Gaudete vasárnapon,² midőn ez a szűz —, azaz Gertrúd— áldozni készült s az első «Rorate»-mise alatt panaszkodott az Úrnak, hogy nem hallgathat Szent Misét, a mindenható Úr megkönyörült az ő szegényén s kegyesen megvigasztalta őt ezekkel a szavakkal: «Akarod-e, hogy én magam énekeljek neked ünnepi misét?» Gertrúd így felelt:

¹ Trutta, Truttis ugyanaz, mint Gertrudis.

² Advent harmadik vasárnapja.

«Ó igen, lelkemnek Édessége, egész szívemből kérve kérlek rá». És melyik misét szeretnéd hallani?», kérdezte az Úr. «Amelyiket te óhajtasz énekelni», válaszolta. «Akarod-e, tudakolta tovább, «az *In medio Ecclesiae* kezdetű misét»?¹ «Nem», felelte Gertrúd. Mikor az Úr ezután több misét említett névszerint, Gertrúd azonban közülük egyiket sem akarta, végre azt kérdezte tőle az Úr, hogy szívesen hallgatná-e a «*Dominus dixit*» misét?² Mikor ezt sem óhajtotta, így szólt hozzá az Úr: «Ezen mise bevezetésének minden szavában oly értelmi világosságot tudnék neked adni, hogy csodálatosan gyönyörködnél benne». Mialatt Gertrúd azon gondolkozott, hogy miképen lehetne ez, mivel annak az Introitusnak szavai csak az Atyaisten Egyszülöttére illenek, az Úr a szentekkel egyetemben hangosan rákezdett azon vasárnap Introitusára ezekkel a szavakkal: «*Gaudete in Domino semper — Örvendjétek az Úrban mindenkor*». Ezen énekkel csodálatos módon fölbúzdította Gertrúdot arra, hogy örvendezzen és gyönyörködjék az Úrban. Az Úr pedig királyi fönségének trónján ült és Gertrúd leborulva előtte, boldogan csókolgatta lábait.

Ezután az Úr mennyei hangon énekelte a *Kyrie eleison*-t. És íme, a Trónok angyali karából két dicső fejedelem érkezett, hogy Gertrúdot az Atyaisten színe elé vezessék.

¹ Szent János evangélista ünnepi miséje.

² A karácsony-éjjeli mise.

Előtte legott arcraborult és imádta őt. Az Atyaisten az első *Kyrie eleison*-ra kegyesen megadta Gertrúdnak mindazon bűneinek bocsánatát, melyeket emberi gyarlóságból elkövetett. Ezután az említett angyali fejedelmek térdeire emelték föl Gertrúdot. Ekkor a második *Kyrie eleison*-ra megnyerte mindazon bűnök bocsánatát, melyekbe emberi tudatlanságból esett. Erre ismét föl-emelték őt a fejedelmi angyalok és Gertrúd meghajolva úgy állott ott, mintha az Úr lábanyomait csókolná. Ezzel megnyerte mindazon bűnök bocsánatát, melyeket szándékosan követett el. Ezután a Kerubok rendjéből jött két fönséges vezér, kik közrefogván Gertrúdot, az Isten Fia elé vezették, ki nyájasan fogadta és isteni Szívére ölelte őt. Gertrúd mindazt a gyönyörűséget, melyet akkor érzett, az első *Christe eleison*-ra a maga szívéből az isteni Szívbe, mint eredő helyére öntötte vissza, ahonnan az egész teremtés minden gyönyörűsége kiárad. És ez úgy történt, hogy a jó Isten csodálatos módon beleömlött Gertrúd lelkébe s Gertrúd lelke visszaömlött az Istenbe. És pedig minden egyes lefelé szálló neumára az isteni Szív folyt bele csodálatos gyönyörűséggel Gertrúd lelkébe, az emelkedő neumáknál pedig Gertrúd lelke folyt vissza minden gyönyörűséggel az Isten Szívébe. A második *Christe eleison*-kor Gertrúd át-érezte mindazt az örömet, melyet valaha tiszta szeretet nyújtott valakinek s ezt szinte fölajánlotta egyetlen Szerelmének egy

boldog csók által, melyet mézzel folyó ajkára nyomott. A harmadik *Christe eleison*-ra az Isten fia kiterjesztette kezeit és szentséges életének minden gyümölcsét egyesítette Gertrúd cselekedeteivel. Utoljára a Szeráfok karából lépett elő két fönséges fejedelem, megfogták Gertrúdot és tisztelettel a Szentlélek elé állították őt, aki lelkének három tehetségét áthatotta. Az első *Kyrie eleison*-nál gondolkozó tehetségét világosította meg istenségének fényével, hogy fölismerje az ő mindenben legdicséretreméltóbb akaratát. A második *Kyrie eleison*-nál megerősítette akaratát, hogy ellenállhasson az ellenség minden cselvetésének és legyőzzön minden rosszat. Az utolsó *Kyrie eleison*-nál vágyó tehetségét lobbantotta lánggra, hogy a jó Istent lángolóan, egész szívéből, egész lelkéből és minden erejéből szeresse. Hogy pedig a Szeráfok, akik legjobban kimagaslanak az angyali karok között, vezették őt a Szentlélek színe elé, aki a Szentháromságban a harmadik Személy s hogy az Atyaistennek a Trónok, a Fiúistennek pedig a Kerubok mutatták be, ez azt jelentette, hogy az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek egy az istensége, ugyanaz a dicsősége s egyformán örökkévaló a fönsége, ki tökéletes Háromságban él és uralkodik mindöröktől örökké.

Ezután az Istenfia fölkelt királyi trónjáról, az Atyaisten felé fordult és édesen csengő hangon a *Gloriát* kezdte énekelni. A «*Gloria*» szóval dicsőítette az Atyaisten-

nek mérhetetlen és megfoghatatlan mindenhatóságát. Az *in excelsis* — a magasságban — szavakat önmagába fogadta és a saját kifürkészhetetlen és kimondhatatlan bölcsességét magasztalta. A *Deo* — Istennek — szóval pedig a Szentlélek megbecsülhetetlen és kifejezhetetlen jóságát s édességét tisztelte meg. Ekkor az egész mennyei udvar folytatta és édes hangon énekelt: *et in terra pax hominibus bonae voluntatis* — és a földön békesség a jóakarató embereknek. — Most az Istenfia megint helyet foglalt trónján. Gertrúd pedig lába elé ült s elmerült a maga semmiségének gondolatában. Az Úr kegyesen lehajolt hozzá és tiszteletreméltó kezével magához vonta őt. Ekkor Gertrúd azonnal fölkel, megállt az Úr előtt, aki isteni fényének világosságával egészen beragyogta. És íme, két dicsőséges fejedelem jött a Trónok karából, akik egy csodálatosan fölékesített trónt hoztak oda s letették az Úr elé. Azután két más fejedelem jött oda a Szeráfok karából, akik Gertrúdot a trónra ültették és jobbról-balról barátságosan támogatták. Majd a Kerubok közül jöttek ketten égő gyertyákkal s megálltak előtte. Ilymódon Gertrúd dicsőségben trónolt Szerelmese előtt és úgy látszott, hogy a királyi bíborhan hozzá hasonló ékességgel tündöklök. A mennyei sereg pedig, valahányszor olyan szavakhoz ért énekközben, melyek az Atyaistenre vonatkoztak, mint: *Domine Deus, rex coelestis* — Úr Isten, mennyei Király, rögtön egyértelműleg elhallgatott. — Ekkor

az Istenfia egymaga énekelte azokat a legmélyebb hódolattal Isten dicsőségére.

A Glória végeztével fölkel az Úr Jézus, az igazi főpap, kegyesen üdvözölte Gertrúdot és így énekel: «*Dominus vobiscum dilecta*» Az Úr veled, szerelmem. Mire Gertrúd vidáman válaszolt: «És az én lelkem teveled, drága Szerelmem». Ekkor az Úr egész a földig meghajolt és köszönetet mondott Gertrúdnak azért, mert alkalmassá tette magát arra, hogy egyesülhessen az ő istenségével, kinek gyönyörűsége telik benne, ha az emberek fiaival lehet. Azután folytatólagosan a kollektát énekelte az Úr: «Ó Isten, ki ezt a szentséges éjtszakát az igaz világosság fényével ragyogtad be . . .» — és így végezte: «Jézus Krisztus, a te Fiad által» — mintegy hálát adva az Atyaistennek Gertrúd megvilágosításáért, kinek semmiségét jelezte az «éjtszaka» kifejezés, melyet azért mondott «szentséges»-nek, mert semmiségének megismerése által csodálatosan megneemesült.

Ekkor fölemelkedett Szent János evangélista, kiről tudjuk, hogy az Úr keblén pihent s az isteni Jegyes és arája, vagyis Isten és Gertrúd között állva, mennyei hangon énekelte a szentleckét: «Ez az ara». Majd a szentek egész serege ezekkel a szavakkal fejezte be: «Neki legyen dicsőség mindörökre». Ezután mindnyájan együtt énekeltek a graduálét: «A te ékességgeddel és szépséggeddel» és hozzátették: «Halljad, leányom

és lássad». Mikor még az *Alleluját* is elénekelték, Szent Pál, a fölséges tanító, jobbkézének mutatójával Gertrúdra mutatott és így szólt: «Buzgalommal buzgólkodom értetek». Ezután pedig az egész sereg folytatta a többit s hozzáfűzte még az «Örvendjenek Sion leányai» sequentiát Gertrúd tiszteletére, aki mindebben csodálatos és kimondhatatlan gyönyörűséget érzett.

Midőn pedig a sequentiában ezt a verset énekelték: «Midőn nem egyezett bele», Gertrúd abban a hitben, hogy bizonyos kísértésnek egy kissé hanyagul állt ellen, arcát szégyenkezve el akarta fordítani. Az Úr azonban egészen betakarta őt egy csodálatosan készült aranyékszerrel, mely az ő dicsőséges győzelmét jelképezte, mellyel ellenségeinek minden cselvetésén diadalmaszkodott.

Ekkor egy másik evangélista lépett oda és elkezdte az evangéliumot: «Örvendezik Jézus a Szentlélekben és mondá».¹ Ezen szavakra az Úr Krisztus maga, aki a szeretet —, legyőzhetetlen szeretetétől indítatva és istenségének édességétől egészen áthatva fölállt és emelt karokkal a legédesessel dallammal énekelte az evangéliumnak következő szavait: «Áldalak téged, égnek és földnek Atyja». Ezzel a mennyei Atyát emlékeztette arra, hogy mily nagy szívbeli buzgósággal és hálaadással mondotta a föl-

¹ Luk. 10, 21.

dön ugyanezeket a szavakat. És az egyes kifejezésekkel különösen is hálát adott mindazon jótéteményekért, melyekben a jelenlevő Gertrúdot valaha is részesítette, vagy fogja részesíteni.

Az evangélium végeztével az Úr intett Gertrúdnak, hogy az Egyház személyében vallja meg nyilvánosan a katolikus hitet, ezért énekelje el a *Credót*. Mikor ezt megtette, a szentek kara folytatólag énekelte az Offertóriumot: «Úr Isten szívem egyszerűségében,»¹ és azután: «Mózes megszentelte.»² Ezen ének alatt úgy látszott, hogy az Úr Jézusnak tüzes fényektől lángoló isteni Szíve kebléből kiemelkedik és olyan lesz, mint egy csodálatosan szép aranyoltár. Ekkor odarepültek mindazok az angyalok, kik az emberek szolgálatára voltak rendelve s az Úr Szívének ezen oltárán nagy örömmel élő madarakat mutattak be, melyek a rájukbízottaktól végzett jócselekedeteket és imádságokat jelképezték. Ezután odaléptek az összes szentek s külön-külön följajánlották érdemeiket ugyanazon oltáron, Uruknek örök dicsőségére és az ott jelenlevő Gertrúdnak üdvösségére. Legutoljára jött egy dicső fejedelem, Gertrúdnak Órzóangyala s egy aranykelyhet hozott, melyet hasonlóan föláldozott az isteni Szív aranyoltárán. Ebben benne volt mindaz a megpróbáltatás, baj

¹ Offertorium templomszentelés ünnepén.

² A pünkösd után való 18. vasárnap offertórium.

és nehézség, melyet Gertrúd gyermekségétől fogva lélekben vagy testben szenvedett. Az Úr ezt a kelyhet azonnal megáldotta a szentkereszt jelével oly módon, mint ahogy a pap szokta megáldani az ostyát.

Azután mennyei hangon énekelte az Úr: «*Sursum corda*». Így fölszólítva, az összes szentek előléptek és szívüket aranycsövek alakjában az isteni Szív arany oltárához illesztették, hogy annak a helynek bőségéből, melyet az Úr oly buzgón megáldott és megszentelt, néhány cseppet kapjanak a saját érdemük, örömük és dicsőségük gyarapodására.

Az Isten Fia azután folytatta: «*Gratias agamus*» és «*Vere dignum*» s buzgó áhitattal és istenségének erejében mennyei hangon énekelte az Atyaisten dicséretére és dicsőségére a *praefáció*-t mindazon jótéteményekért, melyekben választott jegyesét, Gertrúdot részesítette és még részesíteni fogja a földön és az örökkévalóságban. Mikor a *per Jesum Christum* szavakat elénekelte az Úr, egy pillanatra elhallgatott és az egész mennyei sereg hódoló örömujjongással folytatta: *Dominum nostrum*, — mintha örömmel akarta volna megvallani, hogy ő egyedül az Úr, az Isten, a Teremtő és Megváltó. Ő minden javaknak legbőkezübb osztogatója, akit egyedül illet méltóképen minden tisztelet és dicsőség, dicséret és örvendezés, hatalom és nagyság és minden teremtmény hódolata. Mikor azt énekelte: «Aki által

dicsérik Fölségedet az Angyalok», minden angyal kimondhatatlan elragadtatással röptt oda s kezükkel tapsolva, az egész mennyei udvart az Úr dicsőítésére szólították föl. «Imádják az Uraságok» énekre ugyanaz a kar térdreborulva imádkozta az Urat s megvallotta, hogy egyedül ő előtte hajlik meg igazságban mindazoknak térde, kik az égben, a földön és a föld alatt vannak. Mikor ezeket énekelte: «Remegnek a Hatalmasságok», — a Hatalmasságok egész rendje hirtelen arcára borult, annak bizonyságául, hogy egyedül Őt kell minden teremtménynek imádnia. Ezen énekre: «Az egek és az egek Erősségei és a boldog Szeráfok», ezek a többi angyali karokkal egyesülve, végtelenül kedves mennyei hangon dicsőítették az Urat. És a szentek egész serege velük együtt édes énekszóval ujjongva zengte: «Kérünk téged, hogy fogadd el ővelük a mi magasztalásunkat is».

Most pedig előlépett a mennyei boldogság ragyogó rózsája, a minden teremtmény fölött áldott Szűz Mária és a legédesebb hangon énekelte: «Szent, szent, szent!» Ezen három szóban a legnagyobb hálával emelte ki a fölséges és oszthatatlan Szentháromság megfoghatatlan mindenhatóságát, kifürkészhetetlen bölcsességét és legédesebb jóságát. És kérte az egész mennyei sereget, hogy vele együtt örvendezzenek azért, mert ő a jó Istennek leghívebb képmása: az Atyaisten után leghatalmasabb, a Fiú után a legbölcsőbb és a vigasztaló Szentlélek után

a legkegyesebb. Ekkor az összes szentek folytatták: «a Seregek Ura Istene». Ennek végeztével az Úr Jézus, az igazi főpap, fölemelkedett királyi trónjáról és szentes Szívét, mely aranyoltárhoz hasonlított, saját kezével az Atyaistennek nyújtotta s önmagát oly kimondhatatlanul bámulatos módon mutatta be áldozatul, hogy nincs teremtmény, amely ezt csak némiképp is fölfoghatná.

Ugyanebben az órában Úrfelmutásra szólt a csengő a templomban. Így történt, hogy egy és ugyanazon időben cselekedte az Úr a mennyben azt, ami a földön papjának szolgálata által történt. Gertrúd azonban egyáltalán nem tudta, hogy hány óra van, vagy hogy mit énekelnek a misében. Mialatt ezen fölfoghatatlan isteni cselekedet csodálatában nagy gyönyörűséget érzett, intett neki az Úr, hogy mondjon el egy Miatyánkot, egyesülve azzal a szeretettel, mellyel ez az imádság az ő jóságos Szívében oly hosszú ideig édesült s minden hívőnek üdvösségére irányuló nagy vágyakozásból megszületett. Mikor Gertrúd ezt elvégezte, a legnagyobb kegyességgel fogadta tőle az Úr és az összes angyaloknak és szenteknek olyan szeretettel ajándékozta oda, hogy azzal a Miatyánkkal mindazt elérték, amit csak valaha imádsággal elérhettek az egész Egyháznak, sőt minden megholt hívőnek üdvösségére.

Ezután ismét intett Gertrúdnak az Úr,

hogy imádkozzék az Egyházért. Mikor legnagyobb buzgósággal imádkozott mindenkiért általában s egyesekért külön-külön is, az Úr ezt az imádságot az ő legszentebb emberségének minden imádságával és cselekedetével egyesítve, az egész Egyházban a leggyümölcsözőbb módon kiosztotta. Erre Gertrúd így szólt: «Mi lesz most, Uram, a lakoma?» Az Úr válaszolt: «Ezt nemcsak szíveddel hallod meg, hanem lelked egész mélyén édesen átérzed». Ezzel magához vonta őt, gyöngéden átkarolta és csókjával illetve s istenségének erejével csodálatosan elárasztotta és magával egyesítve oly boldoggá tette, amennyire csak ember ebben az életben képes rá. Ebben az egyesülésben testének és vérének vételével még szentségleg is egybeforrt vele.

Áldozás után pedig az énekesek Énekesé, a szerelmesieért hévvel buzgólkodó Úr, áthatóan zengő hangon énekelte: «Ime, amit kívántam, már látom. Amit reméltem, már bírom. Lélekben egyesülve vagyok azzal, kit a földön egész odaadással szerettem».¹ Ezzel a szóval: «a földön», nyilván tanuságot tett arról, hogy minden fáradságát, fájdalmát és szenvedését, melyben a földön része volt, különös módon Gertrúd üdvösségeért viselte. És hogyha egész szentséges életének, ártatlan kínszenvedésének és keserű halálának más gyümölcse nem lett volna,

¹ A Benedictus antifonája Szent Ágnes ünnepén.

lökéletesen kielégítve érezte volna magát azon egyesülésnek gyönyörűségével, melyet ebben az órában Gertrúd lelkében létrehozott. Ó isteni kegyességnek megbecsülhetetlen édessége! Oly vágyva-vágyik gyönyörködni az emberi lélekben, hogy magasztos kínszenvedésének és halálának minden fájdalmáért kárpótolva látja magát eggyel való egyesülése által, jólehet drágalátos vérének egyetlen cseppje megnyerhette volna neki az egész világot.

Erre az Úr ismét énekelni kezdett: «Örvendjetek, igazak»,¹ melyet az ég egész serege folytatott, mintegy szerencsét kívánva Gertrúdnak. Ezután az Úr a még küzdő Egyház személyében befejezésül ezt énekelte: «Fölüdtve a mennyei ételtől és italtól, esdve kérünk tégedet Istenünk, hogy akinek emlékezetére vettük e szent titkokat, azoknak imádságai is erősítsenek bennünket.»² Jézus Krisztus által». Majd az Úr az összes szenteket üdvözölte ezen szavakkal: «Az Úr legyen veletek», És azon egyesülés iránt való tiszteletből, melyet Gertrúd lelkében oly kegyesen létrehozott, mindnyájuknak érdemeit, örömét és dicsőségét az égben megkészszerzte. Ekkor az angyalok minden kara «*Ite missa est*» helyett a tündöklő és mindenkor nyugalomban lévő Szentháromság tiszteletére mennyei hangon zengte:

¹ Áldozás utáni antifona a vértanúk közös miséjében.

² Áldozás utáni imádság a hitvallók közös miséjében.

«Téged illet Uram, a dicséret és dicsőség». Ekkor az Isten Fia királyi kezét kiterjesztve, megáldotta Gertrúdot ezekkel a szavakkal: «Megáldalak téged örök világosság leánya oly hathatósan, hogy mindazok, akiknek te különös szeretettel jót kívánsz, ezáltal anynyival nagyobb boldogságban részesülnek másoknál, amennyivel nagyobb szerencséje volt egykor Jákobnak atyja, Izsáknak áldása következtében». Erre Gertrúd magához tért és úgy érezte, hogy lelkének mélyén föloldhatatlan egyesüléssel fűzte őt magához Szerelmese.

Vége a negyedik könyvnek.

ÖTÖDIK KÖNYV.

Az ötödik könyv tartalma.

(Lansperger után.)

Ez az ötödik könyv üdvösséges kinyilatkoztatásokat tartalmaz, miképen kell a halálnak vidám és nyugodt lélekkel való fogadására elkészülnünk, a jó Istennek segítségét és a szenteknek közbenjárását kérnünk. Továbbá: az isteni igazságosság mi módon fizet meg halála után kinek-kinek cselekedetei szerint. Ámbár a *szeretetben* elköltözöttekről gondoskodik az irgalom, hogy az élők imádsággal és egyéb jócselekedetekkel segítségükre legyenek. Ebben a könyvben föl van jegyezve néhány olyan gyakorlat, mely az elhúnytaknak nagyobb mértékben használ, különösen pedig azok, melyeket Krisztus érdemeinek kimeríthetetlen kincstárából veszünk s mutatunk be ugyancsak öneki a lelkekért. Ebben is csodálatos módon megnyilatkozik Isten irgalmassága és jóságának rendkívüli édessége. Mily csodálatosan megadja minden nyomorult és vigasztalás nélkül való bűnösnek az eszközt, amellyel ha akarják, mint magukat, mint pedig másokat megszabadíthatnak bűneiktől és bűneik büntetésétől.

ELSŐ FEJEZET.

A kedves emlékü tiszteletreméltó G.¹ apát-asszonynak dicsőséges elköltözéséről.

A valóban érdemes, a Szentlélekkel teljes tisztelendő emlékü és áldott G. úrnő és minden dicséretre és becsülésre méltó apátnő, akit az őszinte szeretet karjaival kell átölelnünk, negyven évig és tizenegy napig vezette bölcsen, szelíden, okosan, csodálatos megfontoltsággal, Istennek dicsőségére és az emberek hasznára az apátnői hivatalt. Lángoló szeretet és buzgóság jellemezte őt Isten iránt. Csupa jóság és gondosság felebarátjai iránt, önmagát illetően pedig első volt az alázatosságban és az önmegtágadásban. Rendkívül serény volt a betegek látogatásában és gondozásában. Saját kezeivel ápolta őket, gondoskodott üdülésükről, nyugalmuokról és minden más szükségletükről, hacsak alattvalóinak szeretete erőszakkal nem tartotta őt tőlük távol. De más dolgokban és mint: a kolostor tisztogatásában és rendbentartásában az elsők között volt és még többször egymaga dolgozott, mígnem alattvalóit rávette, vagy jobban mondva példájával és kedves szavaival serkentette, hogy neki segítsenek.

Ezekkel s minden más erénnyel egész életén át úgy díszeskedett G. apátasszony, mint a rózsza. Csodálatosan szeretetreméltó volt Isten és az emberek előtt. Végre negy-

¹ Hackeborn Gertrúd.

ven év és tizenegy nap után szélhűdés érte féloldalát. A Mindenható keze azért röpítette ki ezt a nyilat, hogy azt a nemes és az erények gyümölcseiben gazdag lelket a testi nyomorúság mezejéről magához ragadja. Hogy ez a nyíl mennyire átjárta alattvalóinak szívét, azt mindenki tudhatja, aki őt ismerte. Mert a mi meggyőződésünk szerint széles e világon nem lehet találni olyan embert, akit oly bőséges áldásával előzött volna meg a jó Isten mint a természeti, mint pedig a kegyelmi ajándékokban, sőt még a szerencse javaiban is, amennyiben Istenre vonatkoznak. Százon jóval fölül volt azoknak a száma, kiket az ő anyai gondossága fölvelt és a szeretben nevelt és mégsem hallottuk soha egyiktől sem, hogy valakihez nagyobb szeretetet mutatott volna, mint öhozá, vagy akárki mást is elébe helyezett volna. Sőt még a gyermekek is, kiket néha hét évesnél fiatalabb korban vettek föl a kolostorba, amikor tehát még nem volt meg a természetes értelmi fejlettségük az isteni dolgok iránt, mihelyt föl tudták ismerni benne lelkianyjukat, oly nagy vonzódást éreztek az ő kegyességéhez és jóságához, hogy sem atyjukat, sem anyjukat, sem pedig más valamely rokonukat jobban már nem szerethették. Nagyon sok volna elmondani, hogy miképen gondolkoztak róla az idegenek, akik őt látták és bölcs szavait hallották. Azért hát öntsük vissza mindezt együttesen abba az isteni mélységbe, amelynek bőségéből árad ki minden jó.

Mikor tehát G. apátasszony, ez a *nap-sugár* halálos nyugtához közeledett, leányai attól féltek, hogyha az ő ragyogó példájának fénye kialszik és hijával lesznek egy ilyen jó anya vezetésének, a szerzetesélet útján el találhatnak tévedni. Azért szívük egész buzgóságával az irgalmasság Atyjához fordultak s minden lehetséges imádsággal esedeztek az ő fölgyógyulásáért. Ő, a legfőbb jószág, nem is vetette meg szegényeinek imádságát. Ámbár isteni rendelésével szemben nem hallgathatta meg őket, mégis úgy tette azt, hogy az anya boldogságán örvendezve, megvigasztalódtak leányai. Mikor érte imádkoztak, többször intézett hozzájuk általa lélekben vigasztaló szavakat, mint az a következőkből kitűnik.

Mikor egyszer Gertrúd imádkozott az apátasszonyért s szerette volna megtudni állapotát, az Úr így válaszolt neki: «Nagy örömmel vártam ezt az időt, hogy választottamat a magányba vezessem és ott szívéhez szóljak. Ebben a vágyakozásomban nem csalódtam, mert az én tetszésem szerint felel meg mindenre és a legédesebb gyönyörűséget szerzi nekem és mindenben engedelmeskedik». Tudniillik: a magány a betegség, hol az Úr kedvesének szívéhez szól és nem füléhez. Beszédei olyanok, hogy emberi módon nem lehet őket megérteni, amint-hogy az, amit a szívhez mondunk, inkább érezhető, mintsem hallható. Az Úr szavai tehát az ő választottjához szívének fájdalmi és szorongatása. Betegségében például

azt gondolja: hasznavehetetlen, az időt lopja, másoknak kell őérte dolgozni s idejüket rápazarolják, holott talán egészségének sohase lesz haszna belőle. Erre G. apátnő Istennek legnagyobb tetszése szerint válaszolt, midőn megőrzi szívében a türelmet, hogy Isten szent akarata egészen teljesedjék benne. Az ilyen válasz nem emberi módon hallik az égben, hanem mintegy a legszebb *hangszer*: Jézus szentséges Szíve által zeng a teljes Szentháromság és az egész mennyei udvar legnagyobb gyönyörűségére. Mert emberi szív, mialatt szorongatást érez, nem tudná azt mondani, hogy szívesen akarja ezt az Isten akarata szerint eltűnni, ha Jézus Krisztus legtökéletesebb Szívéből nem áradna bele. Azért kell ennek ugyanazon Jézus Krisztus Szíve által visszhangzania az égben is. És hozzátette az Úr: «A legnagyobb gyönyörűségemre szolgál nekem az én választottam azáltal, hogy nem veti meg a betegség okozta nehézségeket, mint ahogy Vaszi királyné megvetette Asvérus király parancsát, mikor ez azt kívánta tőle, hogy koronával a fején jelenjen meg és így mutassa szépségét a fejedelmeknek. Ha én ezen választottamnak szépségét meg szeretném mutatni a mindenkor imádandó Szentháromság és az egész mennyei udvar színe előtt, azért még nagyobb mértékben sujtom őt betegséggel és kelletlenséggel. Akkor szívem legédesebb gyönyörűségére szolgál nekem, ha türelemmel több enyhítést és testi kényelmet fogad el az

okosság parancsa szerint. És koronájának ékességéül szolgál, ha néha nehézséggel ilyen tesz. De illik, hogy könnyebbséget engedjen magának és meggondolja azt, hogy az én kegyes jóságom következtében minden javukra válik azoknak, akik szeretnek».¹

Mikor egy más alkalommal Gertrúd ismét imádkozott *G.* apátasszonyért, az Úr ezt a választ adta neki: «Néha örülök, ha választottam ajándékokat készít nekem. Én akkor gyöngyöket és aranyvirágokat adok neki. A gyöngyök az ő érzékei, az aranyvirágok pedig szabad ideje. A legszebb és legkedvesebb ékességeket készíti számomra, mikor szabadidejében annyira-mennyire visszanyert erejével hivatalbeli kötelességét lehetőség szerint teljesíti. S törekszik úgy rendezni az egyes dolgokat, melyek a szerzetes szellemet növelik és fönntartják, hogy halála után az ő rendelkezései és példája mintegy szilárd oszlopul szolgáljanak a szerzetes élet fönntartására, nekem örök dicsőségemre. De mikor ebben fárad, ha úgy érzi, hogy betegségét súlyosbítja vele, hagyja abba azonnal és bizalommal ajánlja nekem, hogy bevégezzem. Mert az a hűség, mely megindítja isteni Szívemet, hogyha jobban érzi magát, próbálja meg, mit tudna hivatalából elvégezni. És mihelyt rosszabbul lesz, ismét hagyja abban és bizzon mindent én reám». — Egy ízben meg az nyugtalanította a kedves emlékü apátnőt, hogy semmit sem tudott tenni kezével. És

¹ Róm. 8, 28.

félt, hogy az időt haszontalanul tölti. Szokott alázatosságával tehát Gertrúdnál keresett enyhülést, kinek szavát másokénál többre becsülte. Megbizta őt azzal, hogy imádkozzék érte az Úrhoz. Mikor ezt Gertrúd ájtatosan megtette, ezt a választ kapta az Úrtól: «Egy jó király sohasem venné rossznéven választottjának, ha ékességét elmulasztaná gondolni abban az órában, amikor ő maga akarja kezét nyájasan megszorítani. Inkább jobban tetszik neki az, ha mindenben mindenkor kész szolgálni az ő akaratának. Tehát az én Szívem is kedvesebben fogadja, ha ez az én választottam türelemmel viseli azt, amiben gyöngesége akadályozza. Mihelyt tehát érzi, hogy betegsége enyhül, ismét készséggel foglalkozik a rendi dolgokkal, amennyiben egészségének kára nélkül tehető».

Egyszer, mikor gyöngélkedése miatt G. apátasszony le akarta tenni hivatalát s Gertrúdtól akarta megtudni az Isten akaratát, a következő szavakkal adott neki az Úr oktatást: «Ezen betegség által szentelem föl választottamat magamnak lakásul, mint ahogy a püspök fölszenteli a templomot. És amint a templomot zárrakkal látják el, hogy méltatlanok ne lépjenek be, úgy zárom én el őt a betegséggel, hogy érzékei ne foglalkozhassanak a különféle külső dolgokkal, aminek sokszor semmi haszna sincs, mégis nyugtalanítja a szívet s néha oka annak, hogy nem foglalkozik énvelem. Azért én, aki a Bölcsesség könyvében azt mondtam: «És gyönyörűséggel voltam az emberek fiai kö-

zöttl»:¹ olyanná tettem őt, hogy betegségeinek súlya miatt jogosan lakhatom benne, ezen szavak szerint: «Közel van az Úr a megtört szívűekhez».² Sőt azonfelül jószándékokkal és jóakarattal annyira fölékesítettem őt, hogy mint valamely király nyugodalmas termében, úgy maradhatok én is és találhatom legnagyobb örömet őbenne már a földön, mielőtt az örök boldogságra fölvennem őt a mennybe. Külső érzékeit pedig azért hagytam részben egészségesnek, hogy általuk közölhessem akaratomat a rábízott testület tagjaival, amint egykor a szövetség szekrényét adtam Izrael fiainak ki nyilatkoztatásaim jeléül, hogy engem általa tiszteljenek. Ehhez a szekrényhez hasonlóan foglaljon magában ő is mannat, vagyis a vigasztalás édességét érzelemben és szavakban egyaránt és pedig, amennyire képes rá, minden alattvalója iránt. Legyenek meg benne a törvénytáblák is, azaz parancsolja meg, mit tegyenek és mit hagyjanak el az én tetszésemnek megfelelően, amennyire meg tudja különböztetni. Legyen benne továbbá Áron vesszeje, vagyis feddje meg a rosszakat, adjon nekik megfelelő penitenciát s emlékezzék meg róla, hogy én magam meg tudnék feddni minden helytelenséget részint sugallattal, részint valami megpróbáltatással. De amiben őt használom föl eszközül, azzal az ő érdemét gyarapítom. Ha pedig nem javulnak meg azok, akiket megfedd, ez neki

¹ Péld. 8, 31.

² Zsolt. 33.

semmit sem árt, föltéve, hogy elég nagy gondot fordított rá. Az ember ugyanis öntözhet és ültethet, de csak én adhatok növekedést».

Mikor a kedves G. apátnő egyszer attól félt, hogy hanyagságot követ el, ha elmulasztja a szentáldozást, az imádságot és egyéb lelkigyakorlatait s attól tartott, hogy méltatlanul áldozik, mivel betegsége miatt nem tudott ájtatosságokkal előkészülni rá, Gertrúd által így oktatta és vigasztalta meg őt az Úr: «Ha tisztán énmiattam mulasztja el az áldozást, vagy valami hasonlót, amit szívesen megtenne, de érzi, hogy ártana neki, akkor az én bőkezű jóságom a saját része helyett, melyet kénytelen elhagyni, az ő részét adja neki, minthogy az enyém mindaz a jó, ami az egész Egyházban történik». Egyszer pedig — mivel a jó lelkek szokása, hogy ott is büntől félnek, ahol nincs bűn¹ — az a gondolat bántotta, hogy azok, akik őt kiszolgálják, elfecsérlik idejüket, minthogy egészségének semmi haszna sincs belőle. A hűséges Isten azonban, aki senkit sem enged jobban megkísértetni, mint amennyit elviselhet, erre vonatkozóan is megvigasztalta őt Gertrúd által a következő szavakkal: «Én-irántam való szeretetből és tiszteletből szolgáljanak neki készséggel és jósággal, szorgalmasan és örömmel, mivel én, az Úristen, aki benne lakom, rendeltem őt a testület

¹Nagy Szent Gergely levele Szent Ágoston angolországi püspökhöz.

fejévé. Azért az egyesek kötelesek neki úgy segíteni, mint ahogy a tagok fejüknek. Ő pedig az én dicsőségre fogadja örömmel, hogy általa mint hűségesebb barátom által gyarapítom választottaim érdemeit, mivel minden egyes jótéteményt, melyet iránta nemcsak tettel, hanem érzelemmel vagy szóval tanusítanak, úgy fogom megjutalmazni, mintha énvelem cselekedték volna».

Szent Lebuin¹ ünnepén az egész testület közös imádságot végzett G. apátnőért, hogy ezen szentnek érdemeiért meggyógyuljon. Gertrúd, aki maga is nagy buzgósággal esedezett a szenthez, ezt a választ nyerte: «Ha a király választottjával a termében beszélgetni szeretne, melyik katonának volna szabad fölszólítani a királyt, hogy eressze ki őt azért, hogy családja az ő jelenlétén megvigasztalódjék. Így nem szabad senkinek sem olyasvalakinek az egészségét kérni, kinek betegsége türelem és jószándék által egyesülve van az Istennel és az ég Királya iránt mintegy szerető kedveskedés». Ebből láthatjuk, hogy azok, kiknek betegsége Isten előtt kedvesebb egészségüknél, a szentek segítségül hívása által kiérdemlik azt, hogy Isten kegyelme türelmesebbé teszi őket és annál bőségesebb s Istennek tetszőbb érdemük van betegségükből.

Ezen tanubizonyságok a legigazabbak s ezt be kell vallania mindenkinek, aki G. apátnő

¹ Szent Lebuin püspök és vértanu ünnepe nov. 12.

betegségében Isten kegyelmét megismerhette és életét megfigyelhette. Ugyanis huszonkét hétig nem tudott beszélni és sem szóval, sem pedig jelekkel nem tudta kifejezni, ha valamire szüksége volt. Csak ezeket a szavakat mondta: «az én szellemem». Mikor a jelenlevők nem értették jelentésüket és másképp tettek mint ahogy ő akarta és ez a boldog anya nagynehezen tovább ismételtette: «az én szellemem», persze eredménytelenül. Végre mint a szelíd bárány elnémult s galambtekintettel nézett arra, ami akarata ellen történt. Néha még kedvesen mosolygott is, de azt nem lehetett látni soha, hogy türelmetlenkedett volna. Az Isten és felebarátjai iránt való szeretete, mely egész életén át annyira belegyökerezett szívébe, betegsége alatt abban is megnyilatkozott, hogy bármilyen rosszul érezte is magát, mindig vidám lett, ha valamely beszédet vagy csak egy szót is hallott a jó Istenről. Nagy buzgóságát elárulták könnyei is, melyeket bőségesen hullatott, mikor áldozni készült. A Szent Misére mindig el akarta vezetetni magát, jólehet az egyik lábszára elhalt, a másik pedig, amelyretámaszkodott, kimondhatatlan fájdalmat okozott neki még ha a leggyöngédebben érintették is. Mindazáltal rálépett és a fájdalom legkisebb jelét sem adta, csak hogy a Szent Mise hallgatásában ne akadályozza. A szentzsolozsma végzésében is csodálatosan buzgó volt. Bár gyöngeségből néha elaludt azalatt, míg az ételfalat szájában volt s az ivópoharat ajkánál tartotta,

a karimádság idején azonban megfeszítette minden erejét és csodálatosan ébren maradt. Utoljára is azért mondotta: «az én szellemem», hogy a kompletóriumra figyelmeztessen bennünket. Utána beállt halálküzdelse.

G. apátnő a felebaráti szeretet gyakorlásában is tökéletesnek mutatta magát. Minthogy mást nem tudott mondani, csak azt, hogy: «az én szellemem», ezzel fogadta a belépőket is, barátságosan nyujtva feléjük egyik kezét, melyet különben alig tudott mozditani. Ezzel kedveskedett a jelenlevőknek és felelt minden kérdésre s közben állukat vagy kezüket szorongatta. Ez oly hatást tett, hogy még idősebbek is megvallották, hogy sohasem unatkoztak társaságában, sőt ellenkezőleg, nagyobb örömük telt benne, mintha bárki mással lettek volna. A távozóktól ugyanezen szavakkal búcsúzott el s gyöngé kezét olyan jóságosan emelte föl áldásra, hogy valóságos gyönyörűség volt nézni. Amikor egyszer halotta, hogy leányai közül az egyik súlyosan megbetegedett, ámbár egy lépést sem tudott tenni és egy szót se tudott szólni, integetésekkel mégis oly forró vágyat mutatott a beteg meglátogatására, hogy a jelenlevők nem mulaszthatták el odavinni őt. Mikor megérkezett, mozdulataival és integetésével oly mélységes részvétet mutatott, hogy még a keményebb szíveket is sírásra indította. Minden erényét és jóságának páratlan nagyságát semmiféle nyelv sem tudná eléggé kifejezni, azért a minden jó adományozójának

mutassuk be mindezért a dicséret szívből fakadó áldozatát.

E szavakat: «az én szellemem» mint láttuk, G. apátasszony, csodálatos módon oly könnyen ki tudta mondani és folyton ismételte, más érthető szót azonban nem bírt kiejteni. Gertrúd, aki oly forró szeretettel volt iránta, megkérdezte az Urat, hogy mit jelentenek azok. Erre a következő fölvilágosítást kapta: «Mivel én, a benne lakó Isten, szellemét annyira magamba vontam s annyira egyesítettem magammal, hogy minden teremtményben egyedül csak engem akar. Ezért amikor beszél, válaszol és a szükséges dolgokat kéri, csak engem említ, mint akiben szelleme él. És ahányszor ezt teszi, az egész mennyei udvarnak jelt adok, hogy csak rám figyel s ezért örökkévaló dicsősége lesz a mennyekben».

Mikor már az apátnő körülbelül egy hónapja elvesztette a szavát, egy reggel oly rosszul volt, hogy már azt hittük, haldoklik. Mikor azután összehívtuk a konventet és sietve föladtuk neki a szentkenetet, Jegyes alakjában és ékességében megjelent az Úr. Ölelésre terjesztette ki karját, szeretettel nézett rá és a beteg arca elé állt, bármerre fordult. Így értésére adta, mily nagy szeretettel van eltelve iránta. Tudniillik a nagy vágytól, hogy őt magához vegye. Kiterjesztett karokkal mintegy epedve várja kimúlását, jölehet, ezután még négy hónapnál tovább élt. Midőn Gertrúd azt kérdezte az Úrtól,

hogy miképen lehetne tisztelendő anyánkat összehasonlítani azokkal a szűzekkel, akiket már szentté avattak és akik vérüket ontották a hitért, az Úr így felelt: «Apátnői hivatalának első évében akarátát olymódon egyesítette velem és minden cselekedetében annyira hűnek mutatkozott, hogy egy sorba lehetett állítani azokkal a szűzekkel, akik a legfényesebb koronát nyerték. Most azonban annyira gyarapítottam érdemeinek dicsőségét, amennyire éveinek számával az erényben is előre haladt.» Ebből mindenki láthatja, mily ragyogó dicsőséggel koronázta meg a jó Isten a mi anyánkat.

Elérkezett az a nap, mely után G. apát-asszony, Istennek ez a választottja oly forrón vágyakozott s amelyre oly buzgó imádsággal készült. Megkezdődött haláltusája. Ekkor úgy tetszett, hogy az Úr személyesen jött eléje fényes ünnepi öltözetben, jobbról Boldogságos Anyjától, balról a szeretett tanítványtól, Szent János evangélistától kísérve. Ezekhez csatlakozott a mennyei udvarnak mérhetetlen sokasága s különösen a hófehér szűzek serege, akik a kedves apátnő haldoklása napján betöltötték a házat. Elvegyültek a nővérek közé, akik azon a napon szintén ott maradtak és szomorúságukban sírtak és sóhajtoztak és szeretett anyjuknak elköltözését buzgó imádsággal ajánlották a jó Istennek. Az Úr Jézus pedig, midőn jegyesének ágyához érkezett, oly kedvesen integetett feléje, hogy a halál keserűségét nagyon meg-

enyhítette neki. Mialatt a kinszenvedés történetéből ezt olvasták a beteg előtt: «És lehajtván fejét, kiadá lelkét», — az Úr Jézus határtalan szeretetében mintegy a haldokló fölé hajolt, két kezével föltárta a saját Szívét és kiterjesztette föléje, mint egy szárnyat.

Mialatt az egész testület imádságba merült, Gertrúd forró szeretetének indítására ismét így szólt az Úrhoz: «Jóságos Jézusom, kérünk téged arra a kifogyhatatlan szeretetre, mellyel nekünk ilyen szeretetreméltó anyát adtál, hogy most, mikor őt visszavenni szándékozol, tedd őt, amennyire lehetséges, Boldogságos Anyádhoz hasonlóvá azáltal, hogy valamit éreztesz vele abból a szeretetből, melyet Boldogságos Anyád iránt tanusítottál, mikor testétől megvált». Erre az Úr részvétellel és megindultan így szólt Anyjához: «Mondd csak, Asszonyom és Anyám, mi volt neked különösen kedves mindabból, amiben a testtől való megválásodkor részesítettelek, mert Gertrúd arra kér, hogy az ő lelkianyjával is hasonlóképen cselekedjem». Ekkor az irgalmas és jóságos Szűz így válaszolt: «Annak örültem Fiam a legjobban, hogy olyan biztos menedékem volt karjaid között». Erre az Úr ezt felelte: «Ezt Anyám azért kaptad, mivel a földön oly sokszor emlékeztél meg fájdalmas sóhajtások között kinszenvedésemről. Ennél az én választottamnál pedig az pótolja ezt, hogy e napon annyiszor okoz neki fáradságot lélekzetvétele, ahányszor sóhajtottál a földön te szenvedésem emlékére».

Igy vívódott azon a napon a kedves G.

apátasszony a halállal. Közben azonban az Úrnak előtte mintegy megnyitott Szívéből mint valami gyönyörű virágokkal telt kertből, vagy illatos fűszerek tárházából, az isteni szeretet gyönyörűségét élvezte. Minden pillanatban mennyei lelkek jelentek meg, akik az égből a földre szálltak, reá tekintettek s édes hangon ezzel az énekkel hívogatták őt : «Jöjj, jöjj, jöjj úrnőnk, mivel várnak rád a mennyország örömei. Alleluja ! Alleluja !»

Elérkezett a drága pillanat, midőn a mennyei Jegyes, a magasságbeli Atyának királyi Fia, szerelmesét, aki hosszú epedés után kiszabadult a világ tömlöcéből, szerelmének mennyegzős termébe akarta fogadni, hogy ott megpihenjen vele. Gertrúd hallotta, hogy hozzá közeledve, ezeket a mézzelfolyó, édes szavakat mondotta neki : «Ime, most a leg-hathatósabb szeretet csókjával végre megszerezlek magamnak és isteni Szívemhez ölelve, bemutatlak az Úristennek, az én mennyei Atyámnak». Mintha azt mondta volna : «Jólehet, mindenhatóságom mindez óráig itt tartott téged, hogy nagyobb érdemeket szerezz, de forró és gyöngéd szeretetem ezt nem tűri tovább, hanem a testtől megszabadítva, magához vesz». Ezen szavak után ez a boldog, százszorosan boldog lélek elhagyta a test börtönét s a legfölségesebb szentély, Jézus édességes Szíve fogadta őt be. Hogy ott mit érzett, mit látott, mit hallott s mily boldogságot merített az isteni szeretet bőségéből, mely halandó tudná elgondolni? Mily édes gyönyörűséggel árasz-

totta el a kedves Völegény, aki őt legbensőbb boldogságába vezette be, mily elragadtatással és örömujjongással fogadták őt a kísérő angyalok és szentek. Mily örvendező ünnepi énekek tették teljessé ennek a boldog léleknek megdicsőülését, arról az emberi gyöngegség semmit sem tud dadogni. Azért illő, hogy az ég lakóival közösen zengjük a jó Istennek, mindezek szerzőjének a hálaadás öröme-
nekét.

G. apátnő, ez a ragyogó nap, mely oly messze hintette sugarait, földüktől megvált és a kis csepp szerencsésen visszatért abba a forrásba, melyből eredt. Ekkor a vigasztalanság sötéttségében hagyott leányai, a remény útján mintegy a bánattól szabadon hagyott kicsike kis nyíláson anyjuk boldog dicsőségéhez emelték föl hitük szemét és bőszes könnyeket hullattak veszteségük miatt. Mert ilyen jó anyát még nem láttak és jövőre sem reméltek. Fájdalmukat azonban mérsékelte anyjuk mennyei dicsőségén való örvendezés, amiért hangos dicséretet küldtek az égbe s vigasztalanságukat anyai szeretetébe ajánlották. Gertrúd tehát, aki az ő boldogságában nagyobbrészt vett a többiek-nél, rákezdett a «Kelj föl, szűz» rezponzóriumra. Erre a szűzi testet, Jézus Krisztusnak tiszteletreméltó templomát, szűzi kezek a kápolnába vitték és az oltár elé tették. Mikor az egész testület leborult mellette imádkozni, lelke mérhetetlen dicsőségben jelent meg előttük úgy, amint az imádandó Szent

Háromság előtt állt és az egykor rábizott lelkekért imádkozott. Mikor azonban a Szent Misét énekelték érte és Gertrúd vigasztalanságát imádságában elpanaszolta az Úrnak, az Úr megvigasztalta őt a következő válasszal: «Vajjon nem vagyok-e én elég mindannak pótlására, amit tőletek elvettem? A világban bíznak egy becsületes férfiúban, hogy meghalt katonáinak javait átveszi és gyermekeiket nem hagyja elveszni. Annáljobban bízzatok énbennem, ki maga a jóság vagyok, hogy megvigasztallak benneteket. És ha egész szívből hozzám fordultok, én magam akarok nektek mindaz lenni, amit közületek bárki benne elvesztett». Abban az órában, amelyben az Úr magához vette G. apátasszony boldog lelkét, Jézus Szíve oly mézzelfolyó jóságtól áradt ki az egész világra, hogy Gertrúd, ki erről kinyilatkoztatást kapott, biztosan tudta, hogy abban az órában a széles földkerekségén minden igazságos kérelést meghallgatott.

Másnap, mikor a testet el kellett temetni, Istennek szolgálója Gertrúd, az első Szent Mise alatt offertóriumkor följánlotta az elhunyt lelkéért érdemének pótlására Jézus Krisztus szerető Szent Szívét. Míg ezt tette, megjelent neki az Úr s azt egy emberi szívhez hasonló edénybe fogadta be, mely különböző ékes és drága ajándékokkal volt tele. Ezt keblére helyezte és magához szólította a mi jóságos anyáknak lelkét s így szólt hozzá: «Jöjj hozzám, édes szűz és rendel-

kezzél azokkal a javakkal, melyeket leányaid küldtek». Ekkor úgy tetszett, hogy isteni Jegyesének arca felé fordult s kezét az Úr keblébe nyujtva, szorgosan vizsgálta, hogy mi van ott elrejtve. Mikor abban a Szívben minden erénynek és minden jónak tökéletességét találta, azzal a jóságos szeretettel, melyet természeténél fogva nyert az Úrtól, mindent, amit csak ott belül talált, mintegy kezébe vette és így szólt: «Ez jó volna édes Uram a priornőnek, ez ennek, ez meg amannak», aszerint, amint tudomása szerint a földön kinek-kinek mire volt szüksége. Mindazokat akkor az isteni Szív erényeinek bőségéből pótolni kívánt. Ekkor az Úr szeretettel tekintett rá s kegyesen így szólította meg: «Jöjj közelebb hozzám, én választottam». Ekkor gyorsan fölkelt, az Úr baloldalához lépett, aki erre fölemelt karjával átölelte és gyöngéden Szívéhez szorította őt s így szólt hozzá: «Láss most, ahogy én látok». Így értésére jutott, hogy emberi érzés megnyilatkozása az a vágya, mely szerint úgy akarta kiosztani lelki leányai között az erények javait, ahogy a földön szükségleteiket ismerte. Ölelésével azonban olymódon egyesítette őt magával az Úr, hogy most nem tudott mást akarni, mint a jó Isten, aki bár minden embert úgy szeret, hogy azt föl sem tudjuk fogni, bizonyos fogyatkozásokat mégis megtűr bennük.

A Szent Ostya fölemelésekor Gertrúd vele együtt fölajánlotta boldogult anyjának érdeméül azt a fiúi szeretetet, melyet az Úr Jézus Szentséges Szíve Édesanyja, Szűz Mária iránt

érezte. Ekkor az Isten Fia kedvesen így szólt hozzá: «Lépj ide leányom, mert édes Szívemnek gyermeki szeretetét ki akarom tárni előtted». Ekkor a Boldogságos Szűz Mária átkarolta G. apátnőlelkét és az Úrhoz vezette. Az Úr Jézus pedig lehajolt hozzá, megcsókolta őt s így némileg megizlettette vele fiúi szeretetét. Mikor ez már több Szent Misén megismétlődött, húsz vagy több Szent Mise bemutatása után Gertrúd még nagyobbát óhajtott följánlani szeretett anyja érdemeinek gyarapítására. Azért följánlotta azt a gyermeki szeretetet, melyet Jézus Krisztus az Atyaisten iránt érzett istenségében és Anyja, Mária iránt emberségében. Erre az Isten Fia fölkelt, Atyja elé állt és az elhúnyt lelkét e szavakkal hívta magához: «Jöjj, királyné asszonyom, mivel most valami nagyobbban részesülsz». S mialatt az ismét az Úr Anyjának vezetésével a magasba emelkedett, Gertrúd, aki ezt látta, így szólt hozzá: «Most már nem láthatlak tovább asszonyom és anyám és érdemeidből sem érthetek meg többé semmit». Az meg így válaszolt: «Pedig megkérdezhetsz arról, amiről fölvilágosítást szeretnél». Erre Gertrúd így szólt: «Jó anyám, miért nem eszközlöd ki számunkra imádságoddal Istentől azt, hogy könnyeinket visszatarthassuk. Mert nagyon ártunk a fejünknek azzal, hogy oly bőségesen hullatjuk a te elvesztésed miatt. Pedig hát neked mindenkor ellenedre volt, hogyha magunknak szükség nélkül kárt tettünk. Megboldogult anyjuk így felelt: «Uram,

aki engem gyöngéden szeret, dicsőségemre és javamra fordítja azt, amiből másoknak kevés hasznuk van. Azért a buzgóságért, amellyel kormányozni akartalak benneteket, azzal ajándékozott meg, hogy minden könnyeteket mint egy aranykehelyben nyujtom neki. Ő pedig bőségéből minden egyes könnyecseppért a saját mézédés istenségének patakját önti énbelém. Én aztán erre a kedves italra boldogan éneklek Kedvesemnek a hála énekét leányaimért és másokért, akik könnyeket hullattak értem». Mikor most Gertrúd azt kérdezte, vajjon csak azokra a könnyekre vonatkozik-e ez, melyeket Isten dicsőségére hullattak, mivel az ő elköltözése miatt a szerzet veszteségétől féltek, így válaszolt: «Minden könnyre áll ez, még arra is, melyet csupán a gyermeki szeretet fakaszt. De azokért, amelyek mint mondottad, Isten dicsőségeért folynak, az Isten Fia velem együtt éneklí a hálaéneket. És ez annál kedvesebb nekem, minél nagyobb a távolság a Teremtő és a teremtmény között».

Ezután *G.* apátnő nevéen szólította Gertrúdot és ezt mondotta neki: «Teérted, leányom, különös jutalmat nyertem az Úrtól, mivel híven és buzgón vezettelek Isten dicsőítésére abban az ügyben, melyet ismersz. Az én szerelmes Uramnak, Jézus Krisztusnak Szívében szünetnélkül, édes hangokon zeng nekem a szeretet dala, amelyért az egész mennyei udvar dicsőít engem. Ez az édes hang elárad minden érzékemen, szememben mint kedves fény, orromban és ajkamon mint édes illat. Csak

tapintó érzésem nem tapasztalt semmit és pedig azért, mert e tekintetben némi hanyagságot követtem el, bár jó szándékkal és a békesség kedvéért». Gertrúd tehát, mikor a Szent Ostya fölmutatására csöngettek, följajánlotta ugyanazt a Szent Ostyát a megholt apátnő említett mulasztásának pótlására. Ekkor a Szent Ostya gyönyörűséges királyi pálcá alakjában jelent meg az elhúnyt előtt, érinteni azonban nem tudta ezt a királyi pálcát, mert amit a földön elhanyagolunk, azt a másvilágon sohasem lehet teljesen pótolni. Hálaából azonban imádkozott mindazokért, kik temetésére összejöttek úgy, hogy az ő érdemeiért minden egyes résztvevő sok bűnének bocsánatában részesült és Isten kegyelméből a jócselekedetre való ereje gyarapodott.

A Szent Mise végén az áldáskor úgy tetszett, hogy a mi áldott anyánk a Szentháromság trónja előtt állt és így imádkozott: «Ó, ajándékok osztogatója, add kegyességedben halott esontjaimnak azt a kegyelmet, hogy valahányszor leányaim síromhoz jönnek és vigasztalanságukat, vagy mulasztásaikat elpanaszolják, a megvigasztalódásból, melyet ott tapasztalnak, tudják meg, hogy némi képen még anyjuk vagyok». Ezen szavakra kegyesen intett a jó Isten és isteni mindenhatóságából, bölcsességéből és jóságából minden egyesnek külön-külön áldását adta. Midőn pedig a boldog és valóban áldott anyát sírba tették, ennek az áldásnak megerősítésére az Úr mindannyiszor kiterjesztette kezét, ahányszor földet dobtak a holttestre és

keresztet vetettek rá. Mikor már egészen elföldelték, az Úr Anyja, a Boldogságos Szűz Mária szintén keresztet vetett a sirra s ezzel mintegy pecsétet nyomott rá annak bizonyosságául, hogy az Úr ilyen ajándékban részesítette az elhúnytat.

A temetés után pedig, mikor a «Világ országa» responzóriumot énekelték, kimondhatatlan nagy dicsőség és öröm támadt az égben. Szépséges szűzek kara volt látható, akiknek élén haladt, mint királyné az, akinek temetése volt. Egyik kezében tündöklő liliomot tartott, melyből különböző virágok illata áradt ki, a másik kezével pedig a szűzeket vezette és pedig legközelebről azokat, akik a rábizott testület tagjai közül már megdicsőültek. Ezekután következtek a menny többi szűzei. Mikor így dicsőségben és kimondhatatlan örvendezéssel Isten trónja elé jutottak, úgy tetszett, hogy erre a szóra: «akit láttam», az Atyaisten új ajándékokat adott annak, aki őket vezette. Ugyanezt tette a Fiú erre a szóra: «akit szerettem» s a Szentlélek meg erre: «akiben hittem». Erre a szóra pedig: «akit kiválasztottam» maga az elhúnyt kiterjesztette karjait és gyöngéden átölelte Jézust, szeretett Vőlegényét. Mikor ezután a «ments meg engem, Uram» responzóriumot énekelték, más kar volt látható az égben, melyet azok az örvendező lelkek alkottak, akik az értük bemutatott Szent Misék és imádságok, nemkülönben az ő érdemei által azon a napon jutottak be a mennyországba. Köztük külö-

nösen fölismerhető volt egy kolostori munkás testvér lelke, aki a lelkiekben egyideig hanyagnak mutatkozott, de a mi megdicsőült anyánk érdemeiért nagy vigasztalásban részesült.

A harmincadik napon ismét megjelent a boldog anya Gertrúdnak és pedig oly csodálatosan változatos ékességben, hogy mögötte maradt mindaz, amit előbb láttunk. Ragyogott rajta mindaz az érdem, melyet Isten jóságától azért kapott, mert testi szenvedései voltak ebben az életben. Egy pompásan díszített aranykönyv is volt látható a trón előtt, melyben föl volt jegyezve minden tanítás, melyet a földön alattvalóinak adott. Ugyanabba a könyvbe föl fogják írni az ő érdeméül ezután is mindazt, amit valaki az ő szavaira, vagy példájára cselekszik. Mikor Gertrúd azt kérdezte, hogy mi különös érdeme van abból, hogy jobbkezén annyit szenvedett, így felelt neki: «Ezzel karolom át boldogan az én édes Jézusomat. Ez kimondhatatlan gyönyörűség az én szívemnek, mivel ő kegyességében nyaklánc gyanánt veszi és örömét leli benne». Az egész jobbfele tetőtől-talpig mintegy drágakövekkel volt ékesítve és balfelére is ugyanazt a szépséget árasztotta ki. A jobboldali ékesség azt az érdemet jelképezte, melyet betegségével szerzett, a baloldali pedig azt, melyben azért részesült, mert akarata megegyezett az Isten akaratával. Azért verődtek át az egyik oldalról a másikra a sugarak, egymással játszva,

mint ahogy a nap játszik a vízen. Beszélőképességének elvesztéseért pedig mindjárt halála után csókot kapott az Úrtól s örökre megőrzi a szájából kiáradó szépséges fényt, mely az egész mennyei udvarnak különös örömet szerez.

Midőn Szent Mise közben Gertrúd szíve mélyéből kérte az Urat, hogy jutalmazza meg a mi anyánk lelkét mindazért, ami jót vele tett, az Úr így szólt hozzá: «Mindegyikötök úgy pótolja nekem, mivel már szinte semmi jót sem tudok megtartani, amit ne kellene beleöntennem ebbe a lélekbe». Azután szerettel nézett *G.* apátasszony lelkére s ezt mondotta: «Valóban jól volt az kiosztva, ami ily nagy hálával térült vissza». Ekkor jó anyánk a dicsőség trónja elé borult s a következő szavakkal adott hálát Istennek lelkileányai hűségeért: «Örök, mérhetetlen és változhatatlan dicséret legyen neked édes Istenem minden jótéteményedért. És legyen áldott az az idő, melyben engem ennek az üdvösséges és édes gyümölcsnek vételére előkészítettél. Életem Istene, te felelj nekik én helyettem». Erre az Úr így válaszolt: «Irgalmasságomat megerősítem rajtuk». Most az Úr szentséges kezével két keresztet vetett, mellyel a testület mindegyik tagjának a jó példa kegyelmét adta, kifelé cselekedetben és az isteni szeretet szándékát belül, szívükben.

MÁSODIK FEJEZET.

E. lelkéről, akit az Úr liliomhoz hasonlított.

A boldog emlékű *G.* apátnő halála után a tizenkettedik napon meghalt egyik hátrahagyott lelki leánya is. Ennek elhúnyta igen nagy fájdalmat okozott a szerzetnek, mert Isten és az emberek előtt nagyon szeretetreméltó volt egyrészt ártatlanságáért, tisztaságáért és nagy buzgóságáért, másrészt pedig kedves magaviseletéért és a szerzetesi életben mindenki iránt tanúsított szelidségéért. Ennek halála után Gertrúd szomorúságában így szólt az Úrhoz: «Jóságos Uram, miért vetted el tőlünk olyan hamar?» Az Úr ezt felelte: «Mikor az én szerelmemnek, *G.* apátnőnek temetése volt, gyönyörködtem a szerzet mélységes áhítatában s mintegy leszálltam, hogy a liliomok között pihenjek. Mikor láttam ezt az én szememnek oly kedves liliumot, kezembe vettem. Azalatt a tizenegy nap alatt, míg ujjaim között tartottam, hogy letörjem, betegségében megnőtt és csodálatosan széppé és illatossá erősödött. Azért most magamhoz vettem őt és gyönyörködöm benne. Ha valaki közületek visszaemlékezve arra, hogy minő kedves volt az ő társasága, visszakívánná őt, de azért följánlja az én akaratomnak, az olyan édes illatú liliumot nyujt nekem, melyet jóságomban százszeresen fogok neki viszonzni».

Mikor Gertrúd Úrfölmutatáskor testvéri szeretettel ajánlotta föl érte Jézus Szívének minden hűségét, látta, hogy nagyobb méltó-

ságra emelkedett, mintha magasabb állásba helyezték, fényesebb ruhákba öltöztették és kitünőbb szolgálkkal tisztelték volna meg. Ugyanezt látta mindannyiszor, ahányszor ezt a följánlást végezte érte. Midőn azt kérdezte az Úrtól, mi volt az oka annak, hogy a boldogult halálküzdelmében arcával és hangjával félelmet árult el, a következő választ kapta: «Az én igen nagy szeretetem művelte ezt vele. Mert mikor néhány nappal előbb ugyanabban a betegségben a te imádságod által szerette volna megnyerni azt, hogy halála után akadály nélkül magamhoz vegyem őt és erősen hitt abban az ígéletben, melyet tőlem teáltalad kapott, örömmel részesítettem őt még nagyobb jótéteményben. Mivel a fiatal kor ritkán tiszta egészen még a kisebb mulasztásoktól is, mint a nem nagyon szükséges dolgokban való kedvteléstől és más hasonlóktól. Őneki is meg kellett tisztulnia az ilyenektől a betegség fájdalma által, minthogy már a dicsőségre hívtam. Azt pedig nem engedtem, hogy az ily türelmesen elviselt szenvedés ne szolgáljon teljesen örök dicsőségére. Azért megengedtem, hogy az ördög tekintete ijessze őt, hogy ez tökéletes tisztulására szolgáljon neki és minden más, ami őt tisztítja, örök érdemévé váijon». Erre Gertrúd azt kérdezte: «Hol voltál azalatt te, kétségbeesettek reménye?» Az Úr így felelt: «Baljánál figyeltem. De mihelyt lelkiharcában megtisztult, azonnal megmutattam neki magamat s elvittem őt magammal az örök nyugalomba és dicsőségbe».

G. lelkéről, aki a Boldogságos Szűznek volt szentelve.

Ezután elköltözött egy leány, aki gyermekségétől fogva különös módon a mi Üdvözítőnk Anyjának volt szentelve. Mikor tehát fáradozmainak bevégeztével az örök jutalomra meghivatott s az Egyház szentségeivel megerősítve a halállal vívódott, már-már élettelen kezeivel megragadta a feszületet és oly mézzelfolyó szavakkal ödvözölte a szentséges sebeket s oly bensőséggel adott halát, imádta és csókolta azokat külön-külön mindegyiket, hogy csodálatosan meghatotta a körülállókat. Különböző rövid imádságokkal kérte az Úrtól, a Boldogságos Szűz Máriától, a szent angyaloktól és minden szentektől bűneinek bocsánatát, mulasztásainak pótlását s halálakor való oltalmukat. Végre kifáradva egy kis ideig pihent, azután nyugodtan elsenderült az Úrban. Mikor a szerzet lelkének üdvösségeért imádkozni kezdett, megjelent Gertrúdnak az Úr Jézus, karjai között tartva az elhúnytak lelkét s így szólította meg őt: «Ismersz-e engem, leányom?» Gretrúd, midőn ezt látta, arra kérte az Urat, hogy részesítse az elhúnytak különös jutalomban azért az alázatosságért, mellyel szivesörömet szolgáltat neki és másoknak is, kikről azt hitte, hogy az Úrnak nagyobb kedve telik bennük. Adja meg ezért a boldogultnak azt, hogy az ő kegyelmeikben is részesüljön. Az Úr ekkor isteni Szívét

nyújtotta az elhúnytak ezekkel a szavakkal: «Ígyad most *belőlem* tele pohárral azt, amire a földön választottaim által szomjaztál».

Másnap Szent Mise alatt úgy látta Gertrúd, mintha az elhúnytak lelke az Úr keblén pihenne. És mintha jelen volna a mennyország Királynéja, az Úrnak Anyja is és a saját örömeit és érdemeit ajándékozná neki. Mikor pedig a konvent elimádkozta érte a Halottak Zsolozsmáját az Üdvözlégy Máriával, az Úr Anyja minden egyes szónál ajándékokat nyújtott annak a léleknek, melyeket az mintegy érdem gyanánt fogadott. A konvent imádsága közben Gertrúd szerette volna megtudni s meg is kérdezte az Úrtól, hogy mit követett el emberi gyarlóságból a megholt, melytől a testből való távozása előtt különösen meg kellett tisztulnia. Az Úr ezt felelte: «Ez az volt, hogy egy kis ideig tetszését találta szépségében. Ettől tisztítottam meg őt, mivel előbb meghalt, mint a konvent az érte való zsolozsmát befejezte. Épen azért aggódott anynyira, mert attól félt, hogy nagy kára lesz belőle, ha a konvent imádságának segélyétől meg lesz fosztva. De épen ezáltal tisztult meg hibájától». Gertrúd most ezt kérdezte: «De hát nem tisztulhatott volna meg, ó Uram, szívbeli törödelem által, mivel halálakor minden bűnének bocsánatát kérte tőled?» Az Úr így felelt: «Azért nem tisztulhatott meg ilyen általános bánat által, mert egyideig megmaradt a saját fölfogása mellett és nem hallgatott azokra, kik őt

tanították. Ezért nagyobb szenvedéssel kellett megtisztulnia. Még azért is tisztulás várt reá, mert nem akarta fölhasználni mindig a gyónás kegyelmét. De jószágom megbocsátotta ezt neki barátaimnak és az ő barátainak jelenléteért, akik gondját viselték neki s azon nehézség miatt, amellyel kimúlása napján kénytelen volt gyónni, elengedtem neki minden bűnét, melyet e tekintetben elkövetett».

Szent Mise közben offertóriumkor úgy látszott, mintha az Úr fölemelné jobbját. Erre csodálatos világosság támadt, mely fényt árasztott az égbe s különösen arra a lélekre, mely az Úr keblén nyugodott. A szentek is méltóságuk sorrendjében mind hozzáléptek s fölajánlották Jézus Krisztus ölébe érdemeiket ama lélek érdemeinek pótlására. Gertrúd megértette, hogy ez azért történt, mert életében különösen ezt szokta kérni imádságaiban a megholtak számára. Bár az összes szentek nagyon barátságosan viselkedtek iránta, főképen mégis a szűzek mutattak iránta mint társai nagy szeretetet és kedvességet. Úrfölmutatáskor úgy tetszett, hogy az Isten Fia szeplőtelen Báraánka alakjában testét nyújtotta neki. Mikor azt boldogan megcsókolta, legott úgy megváltozott, mintha az istenség ismeretéből új örömet merített volna. Ekkor Gertrúd figyelmeztette őt, hogy imádkozzék a gondjaira bizottakért. Erre ezt felelte: «Imádkozom értük, de semmit sem tudok akarni mint

azt, amiről látom, hogy az én szerelmes Uram akarja». «Tehát nem használ nekik — kérdezte Gertrúd —, hogy imádságodban bíznak?» Ő így felelt: «Nagyon is sokat használ. Mert az Úr látja kívánságait és megadja nekünk, hogy imádkozzunk értük». «Vajjon tudsz-e — kérdezte Gertrúd tovább — valami különöset kérni a legjobb barátnőidért, akik nem fordultak hozzád közbenjárásodért?» A lélek így felelt: «A mi Urunk természetes jóságában nagyobb jótéteményekkel halmozza el őket miérettünk». «Imádkozzál tehát — mondotta Gertrúd — különösen azért a papért, aki most épen érted misézik». «Neki ebből kettős haszna lesz — felelte a lélek —, mert amint az Úr tőle elfogadja és rám alkalmazza az üdvösséges áldozatot, épen úgy visszaárad azután őrá, az enyémmel gyarapítva». Erre Gertrúd azt mondotta: «Szavaid, úgy látom, azt bizonyítják, hogy gyümölcsözőbb a halottakért mondott Szent Mise, mint a másik». A lélek így válaszolt: «Azért a szeretetért, mellyel a halottakon akar vele segíteni, gyümölcsözőbb, mintha más Szent Misét mondana csupán papi kötelességből. De ha szíve az Úristen iránt buzgólkodik és így mutatja be a Szent Misét, akkor a leggyümölcsözőbb». Mikor Gertrúd azt kérdezte tőle: «Honnét tudod mindezt, holott földi életedben nagyon egyszerű volt a fölfogásod?» ezt a választ kapta: «Ahonnét Szent Ágoston mondhatta: *Aki egyszer látta az Istent, az mindent megtanult*».

Egy másik alkalommal, mikor Gertrúd piros ruhával ékesen látta ezt a lelket a dicsőségben, megkérdezte az Úrtól, hogy mi az oka ennek. Az Úr így felelt: «Amint te általad megígértem neki, fölöltöztettem őt kinszenvedéseimmel azért, mert bár nagy szívgyöngeségben szenvedett, mégsem vonta ki magát a szerzet közös munkái alól. S jól lehet erején fölül dolgozott, nem panaszkodott türelmetlenül. Továbbá azért, mert betegségében itt-ott némi hiányt szenvedett. Előkelőbb fejedelmeim közül annyi szolgát adtam melléje akkor, akik különös örömet szereznek neki minden hiányért, melyet szenvedett. Azért a hevesebb fájdalomért pedig, melyet egyik karján érzett, oly nagy boldogsággal karol át most engem a dicsőségben, hogy százszor akkorát is szívesen elszenvedett volna».

Ekkor néhány lélek jelent meg Gertrúd-nak és térdreborultak előtte. Ezek a lelkek Gertrúd imádságai által szabadultak ki a tisztítóhelyről, de már többre nem volt szükségük. Mikor most azt kérdezte tőlük Gertrúd, vajjon nyujt-e a szerzetnek valami segítséget az, hogy közülük már többen az égbe jutottak, így feleltek neki: «Nagy segítségekre van ez, mert az Úr mindegyikünkért megsokasítja irántatok jótéteményeit». Mikor egy másik Szent Misén, melyet nem a megholtakért mutattak be, Gertrúd imádkozott egy lélekért és akkor a dicsőségben látta őt. Megkérdezte tőle, hogy micsoda

haszná van ebből a Miséből, melyet nem a megholtakért mondanak. A lélek ezt válaszolta: «Mije van a királynénak az ő urának, a királynak javaiból? Én ugyanis most egyesülve vagyok a Királlyal, az én Urammal és Jegyesemmel úgy, hogy az ő javaiban valósággal résztveszek, mint ahogy egy királyné szokott a király asztalánál». Legyen ezért neki, a királyok Királyának és Urának dicséret és dicsőség mindöröktől örökké.

NEGYEDIK FEJEZET.

A kegyesemlékü *M.*¹ énekesnővér boldog haláláról.

Midőn a boldogemlékü *M.* úrnő, a mi jámbor énekestestvérünk halálosan megbetegedett, kimúlása előtt egy hónappal a tőle megszokott ájtatossággal és jóakarattal igyekezett fölkelteni magában a halál emlékeztét úgy, ahogy azt *G.*² megírta. Egy vasárnap azután, midőn Krisztus szentséges testének és vérének vételekor utolsó óráját az isteni irgalmasságnak ajánlotta, Gertrúd, aki éppen érte imádkozott, látta lélekben, hogy az Úr az ő egész lelkét isteni erejével magába vont a kis vártatva ismét visszalehelte testébe, hogy egyideig még benne maradjon. Ekkor Gertrúd azt kérdezte: «Miért akarod, Uram, hogy még tovább is a földön időzzék?» «Azért, mondotta az Úr, hogy befejezzem azt a munkát, melyet isteni

¹ Mechtild, kiról a Liber specialis gratiae szól.

² Szent Gertrúd.

intézkedésem szerint ezekben a napokban szándékoztam befejezni. Erre a célra háromféle szolgálatot fog nekem teljesíteni: az alázatosság nyugvóágyát, a türelem asztalát és az erények játékát készíti el. Nevezetesen: mindabban, amit lát vagy mástól hall, mindig megalázódik és magát méltatlannak és mindenkinél kisebbnek tartja. Ezáltal kedves nyugalmat szerez nekem szívében és lelkében. Azután minden betegségében és bajában örömmel karolja át a türelmet és hozzám való szeretetből szívesen viseli minden terhét. Ezzel dúsan megrakott asztalt készít nekem. Harmadszor a különböző erények gyakorlása által gyönyörűséges játékkal tölti isteni kedvemet». Más alkalommal áldozás előtt kérdezte Gertrúd az Úrtól, hogy mit művel vele, a beteggel? Az Úr így válaszolt: «Édes szeretetének mennyegzős termében nyugszom». Ez a mennyegzős terem, amint Gertrúd megértette, az, hogy ámbár mindenféle baj és fájdalom gyötörte *M.* nővért, mégis bízott az Úrnak jóságában és meg volt győződve róla, hogy mindez Isten irgalmasságától származik az ő üdvösségére. Ezért mindig hálát adott az Istennek s magát mindenesztül az ő atyai gondviselésére bízta.

Midőn *M.* nővér már a végéhez közeledett s estefelé naponként tűrhetetlen szív-fájdalom gyötörte, egy alkalommal a körülálló és nagy fájdalmában résztvevő nővéreket így vigasztalta: «Ne sirjatok és ne szomorkodjatok miattam, kedveseim, mert any-

nyira fáj nekem a ti vigasztalanságtok, hogyha édes Jegyesemnek az volna az akarat, szívesen élnék mindig ezekben a fájdalmakban, hogy mindenben vigasztalótok lehessenek». Mikor egyszer némelyek sürgetve kérték, hogy fájdalmának enyhítésére vegyen be orvosságot, jóságában, ha kellenül is, de engedett nekik. Azonban alighogy bevette az orvosságot, rögtön még nagyobb fájdalmat érzett. Másnap aztán Gertrúd kérte az Urat, hogy a betegnek ezt a jóságát jutalmazza meg. Az Úr ezt felelte: «Abból a fájdalomból, melyet szerelmesem tegnap este magának okozott azért, hogy másoknak kérésére készségesen bevette az orvosságot, üdvösséges gyógyítószeret készítettem a világon élő minden bűnösnek és a tisztítóhelyen szenvedő lelkeknek».

Midőn a pünkösöd után való utolsóelőtti vagyis «*Si iniquitates*» vasárnapon *M.* nővér halála előtt utoljára áldozott, Gertrúd érte való imádságában azt a sugallatot nyerte az Úrtól, hogy választottját figyelmeztesse, hogy készüljön el a szentkenet szentségének fölvételére. Mondja meg neki az ő nevében, hogy ezen üdvösséges szentségnek fölvétele után maga akarja őt, mint barátjainak leggondosabb őrzője, saját keblén tisztán megővni minden szennytől, miként a festő a legnagyobb gonddal vigyáz a csak nemrég befejezett képre, hogy egyetlen porszem sem homályosítsa el. Mikor ezt Gertrúd megmondta a betegnek, ez amint mindig és min-

denben engedelmeskedett elüljáróinak, ezt is alázatosan az ő tetszésükre hagyta s magát egészen a Gondviselésre bízta, amely sohasem hagyja el azokat, akik benne remélnek. Az elüljárók azonban, akik a legnagyobb tisztelettel voltak iránta, nem kételkedtek benne, hogy ő maga legjobban tudja már előre azt az időt, mikor az Úr akarata szerint ezt a szentséget föl kell vennie. Mivel látták, hogy reájuk bízta, azon a napon elhalasztották. Az Úr azonban, ki az evangéliumban azt mondotta: «Ég és föld elmúlnak, de az én igém el nem múlnak»,¹ a következőképen igazolta azt az ígét, melyet választottjához intézett.

Hétfőn matutinum előtt oly váratlan fájdalomak kezdték őt gyötörni, hogy egész biztosan a halálküzdelemnek gondolták. Azért rögtön papot hívtak s fölvette a kenet szentségét, nem azon a napon ugyan, de mégis a következő napkelte előtt. Mialatt a pap a beteg szeméit megkente, Gertrúd imádság közben megértette, hogy a legszeretőbb Úr isteni jóságának minden érzelmét, mely mézzel-folyó Szívét valaha megdobogtatta, isteni fényének egy sugarával ráirányította a betegre s vele neki ajándékozta a maga szent-séges szeméinek minden működését. Épen azért úgy tetszett, hogy szeméi az isteni szeretet bőségéből édes olajat árasztanak ki. Ebből megértette, hogy az ő érdemeiért az Úr mindenkinek, aki őt bizalommal segít-

¹ Máté 24, 35.

ségül hívja, bőséges vigasztalást fog nyújtani azért, mert minden ember iránt mindig oly kedves és jóságos lelkű volt. Mikor többi tagját kenték meg, az Úr hasonlóképen neki ajándékozta szentséges tagjai tökéletes cselekedeteinek érdemeit. Ajkának megkenésekor pedig ő maga a lélek iránt való határtalan szeretetében kegyesen lehajolt hozzá és méznél édesebb csókot nyomott jegyesének ajakára, mellyel szentséges ajkának minden gyümölcsét odaadta neki. Mialatt a litániában ezt imádkozták: «Minden szent Szeráfok és Kerubok, imádkozzatok érte», Gertrúd látta, amint a Szeráfok és Kerubok karai a legmélyebb tisztelettel és a legnagyobb örvendéssel szétváltak, hogy maguk között a legmegfelelőbb helyet készítsék Isten választottjának. Egészen természetesnek találták ezt, mert hiszen *M.* nővér már a földön angyali módra élt szúzi életének szentségében. És az angyalok fölé emelkedve, a lelki értelem kegyelemárjait a Kerubokkal együtt *a minden Bölcseségnek forrásából* bőségsen meritette. A lángoló Szeráfokkal pedig azt, aki «*emésztő tűz*»,¹ a szeretet karjaival ölelte át.

Méltó volt tehát, hogy *M.* nővér magas helyet foglaljon el az angyali Fejedelemségek között, akik mindenkinél jobban megérdemelték, hogy az isteni Fölséghez közeledjenek. Mikor a litániában az egyes szenteket külön megnevezték, mindegyikük

¹ Dnt. 4, 24.

nagy örömmel és tisztelettel fölkel és a saját érdemeit drága ajándékok alakjában ténnyel az Úr keblére tette le, hogy ajándékozza meg velük szerelmesét, az ő örömeinek és dicsőségének növelésére. A kenés befejezte után az Úr szeretettel karjaira vette *M.* nővért és két napig úgy tartotta, hogy édes Szívének sebé a beteg ajka felé nyílt s minden lélekzetét belőle vette és ugyanabba az édes Szívbe lehelte vissza.

Közeledett végre boldog elköltözésének ideje, mikor a sokféle betegség elszenvedése után az örök nyugalom zavartalan álmát szándékozott megadni az Úr az ő választottjának. Szerdán, Szent Erzsébet ünnepének vigiliáján nóna előtt szemmel láthatóan beállt a haláltusa. A konvent a legnagyobb áhítattal sorakozott mellette, hogy Krisztusban forrón szeretett nővérüket haldoklása közben az Egyház imádságaival segítsék. Ekkor Gertrúd — aki forróbb ragaszkodással volt a beteg iránt — látta, hogy annak lelke kedves leány alakjában áll az Úr előtt s minden lélekzetét szentséges oldalsebén keresztül mézzelfolyó Szívébe leheli. Ez az isteni Szív a maga végtelen jóságában és szeretetében mindannyiszor, ahányszor az ő lélekzetét magába fogadta, szeretetének hártalan bőségéből kegyelmeinek esőjét hullatta az egész Egyházra, főképen a haldokló mellett jelenlévőkre. És ez azért volt, mert a boldog beteg a jó Isten ajándékából akkor különösen tiszta szándékkal és forró szere-

tettel volt eltelve minden élő és megholt iránt.

Mikor a *Salve Regina*-t énekelték, ezen szavaknál: «Azért szószólónk» — Istennek beteg választottja gyöngéden megszólította a Szűz Anyát, neki ajánlotta nővéreit, kiket elhagyni készül és kérte, hogy őérette vegye őket különös szeretetébe. Amint maga életében amennyire tehetett, mindnyájuknak jóakaró és készséges szószólója volt, úgy most halála után ő, az irgalmasság Anyja kegyeskedjék vele együtt Fianál közbenjárója és szószólója lenni a testületnek. A szeplőtelen Szűz a legkészségesebbnek mutatkozott rá s gyöngéd kezeit a beteg kezei felé terjesztve, a rábízott szerzet gondját átvette annak kezéből. Mikor az «Üdvözlégy Jézus Krisztus» kezdetű rövid kis imádságot mondták, ezen szavakra: «édes élet» — úgy tetszett, mintha az Úr Jézus istenségének bőségéből meghintette volna jegyesének útját, hogy annál kedvesebben és gyöngédebben vonhassa őt magához.

Ilymódon *M.* nővér egész nap haláltusában feküdt és semmi mást sem mondott, mint csak ezt: «Jóságos Jézus, jóságos Jézus». Ezzel nyilván megmutatta, hogy mennyire be van szívébe vésődve az, kinek nevét a halál gyötrő fájdalmai között is folyton oly szeretettel hordta ajakán. Midőn az egyes nővérek magukat és különféle szükségüket buzgón imádságába ajánlották, mivel többet nem tudott szólni, legalább halkan susogta: «Szívesen, . . . igen». Ez mutatta,

hogy mily szeretettel ajánlja a jó Istennek mindazt, amit rábíztak. Gertrúd még azt is észrevette, hogy a beteg minden tagjából, melyben fájdalmat érzett, fehér gőz jött ki, mely lelkét érintette, csodálatos módon megtisztította minden szennytől és az örök boldogságra alkalmassá tette. Mindezeket titokban akarta tartani, hogy magát — mint akinek ez a kinyilatkoztatás történt — el ne árulja. Ez azonban ellenkezett a jó Isten akaratával, kinek «dicsősége, ha beszédjét kinyilatkoztatják»¹ s aki azt mondotta: «Amit fülbe sűgva hallotok, hirdessétek a háztetőkről».² Szent Erzsébet vesperája alatt úgy látszott, hogy a beteg mindjárt meghal. A konventet tehát azonnal kihívták a korból s a beteg mellett újra elkezdték a «Költőzzél ki e világból keresztény lélek» — imádságokat. Gertrúd azonban minden külső és belső erőfeszítése ellenére sem tudott egy szót sem megérteni abból, ami a beteg körül történt. Beismerte hibáját, megbánta és fogadást tett a jó Istennek, hogy egyedül az ő dicsőségére és felebarátainak vigasztalására szívesen nyilvánosságra hozza mindazt, amit neki kinyilatkoztat.

Kompletórium után megint s most már harmadszor úgy látszott, hogy a betegnek vége van. Ekkor Gertrúd elragadtatásában látta, hogy a beteg lelke ismét gyöngéd, szeretetreméltó leány alakjában, kit a hosz-

¹ Péld. 25, 2.

² Máté 10, 27.

szas szenvedések új ékességgel ruháztak föl, élénk mozdulattal Jegyesének, Jézus Krisztusnak nyakába borult s kedveskedve átkarolta őt s minden egyes sebéből mint a méh a különféle virágokból — különös gyönyörűséget szívott magába. Mikor ezt a rezponzóriumot olvasták: «Üdvözlégy ó Jegyes, szűzek Királynéja, tövis nélkül való rózsza» — a dicsőséges Szűz . . . , a beteg lelkét még jobban előkészítette és még alkalmasabbá tette arra, hogy az Istenben való boldogságot élvezhesse. Erre az Úr Jézus Anyjának érdemeiből és abból a méltóságból, mellyel ő maga érdemelte csak meg, hogy Anyának és Szűznek nevezzék s az is legyen, csodásan ragyogó drágaköves ékszer-tett s a beteg keblére helyezte. Így azzal a különös kiváltsággal ajándékozta meg *M.* nővért, hogy Szűz Anyához hasonlóan őt is anyának és szűznek nevezzék, mert tiszta buzgalomával sokak szívében adott életet emlékeztének.

Szent Erzsébet ünnepének éjtszakáján, midőn már megkezdték a matutinumot, Isten választottja ismét úgy megváltozott, hogy azt hitték: mindjárt kileheli lelkét. Azért abban hagyva a matutinumot, a konvent a szokott módon gyorsan köréje gyűlt. Ekkor istenségének fényében ragyogva, dicsőséggel és méltósággal koronázva megjelent az Úr és a beteg lelkét a leggyöngédebb szeretettel így szólította meg: «Most, szerelmem fölmagasztallak rendi nővéreid színe előtt, vagyis ennek a nekem olyannyira

kedves testületnek jelenlétében». Erre leírhatatlan módon üdvözölte a boldog lelket szent testének minden egyes sebével és pedig úgy, hogy mindegyik seb négy módon szólította meg őt : édes hanggal, kedves lehellettel, bőséges harmattal és ragyogó fénnel. Az édes hang mindazokat a szavakat jelentette, melyeket *M.* nővér egész életében buzgó áhitattal a jó Istenhez, vagy a jó Istenért felebarátainak javára mondott. A csodálatos lehellet mindazokat a vágyakat jelentette, melyeket Isten dicsőségére Isten után, vagy pedig Istenért az emberiség java után érzett. A bőséges harmat mindazt a vonzalmat fejezte ki, melyet valaha Isten iránt, vagy Istenért valamely teremtmény iránt táplált. Végre a ragyogó fény a különféle szenvedéseket jelentette, melyeket gyermekkorától mostanáig testben és lélekben elviselt. Mindez a Jézus Krisztus szenvedéseivel való egyesülésben minden emberi mértéken fölül megnemesülve, lelkét megszentelte és az isteni dicsőséghez tette hasonlóvá.

A mennyei örömök ilyen gyönyörűségében nyugodva, lelke ez alkalommal sem szállt el, hanem még kiválóbb javak után áhított, melyeket Szerelmese fog neki készíteni. Az Úr azonban isteni áldásának bőséges harmatával hintette meg az összes jelenlevőket s így szólt : «Igazán nagy örömet szerez nekem a szeretetnek az az édessége, hogy szeretett szerzetemnek minden tagja jelen van ezen az én kedveltemnek, *M.* nővérnek megdicsőülésénél. Ezért az égben minden

szentek színe előtt oly nagy tisztességük lesz, mint aminővel a három kiválasztott: Péter, Jakab és János fölülmúlja a többi apostolt azért, hogy a hegyen színváltozásomon jelen voltak. Gertrúd most ezt kérdezte: «Mit használhat Uram áldásod és kegyelmeidnek bőséges beléjük öntése azoknak, akik ezt bensőképen nem ízlelik meg és így nem érzik?» Az Úr így válaszolt: «Ha valakinek egy úrtermékeny gyümölcsös kertet ajándékoz, nem ismerheti meg mindjárt a gyümölcsök ízét, hanem várnia kell, míg megérnek. Hasonlóképen: az, akibe kegyelmi ajándékokat öntök, nem érzi nyomban a belső gyönyörűség ízét, hanem csak akkor, mikor a külső erények gyakorlatával a földi örömek héját teljesen összetörte s a belső édesség magvát méltóvá lett megízlelni». Ekkor üdvösséges áldásban részesülve, a konvent ismét a karba ment és befejezte a kompletóriumot.

Mikor a tizenkettedik responzóriumot «Ó lámpa»¹ énekelték, úgy tűnt föl, hogy a beteg lelke a Szentháromság színe előtt áll s buzgón imádkozik az Egyházért. Erre az *Atyaisten* ugyanazon szavakkal üdvözölte őt: «Üdvözlégy választottam, kit szent életed példájáért igazán neveznek az «Egyház lámpájá»-nak, aki a világosság fényét, vagyis az imádságnak gazdag áldását árasztja az egész világra». A *Fü* így folytatta: «Örvendj,

¹Szent Erzsébet zsolozsmájából.

én jegyesem, kit valóban mondanak «a kegyelem orvosságá»-nak, mert a te imádságodra sok bűnös lélek bőségesebben nyeri vissza az elvesztett kegyelmet». A *Szentlélek* pedig így magasztalta: «Üdvözlégy szeplőtelenem, kit méltán neveznek a «hit tápláléká»-nak, mert a hit ereje táplálékot nyer és megerősödik mindazok szívében, akik áhitatos hittel fogadják azt, amit én benned lelkileg művelek». Ezután az Atyaisten mindenhatóságából megadta *M.* nővérnek, hogy mindazoknak, kik emberi gyarlóságból félnek és nem bíznak még teljesen az isteni jóságban, biztonságos oltalmat nyújtson. A *Szentlélek* is megajándékozta őt azzal, hogy isteni szeretetének tűzéből a kevésbbé buzgókat hevítse. Azután az Isten Fia megengedte neki, hogy az ő szentséges kinszenvedésével és halálával egyesülve, *orvos-ságot* nyújtson mindazoknak, kik bűnben sínylődnek. Ekkor az angyalok és szentek sokasága tisztelettel fölemelte őt az Úr előtt és csengő hangon énekelte: «Istennek bőisége, gyümölcsstermő olajfa, kinek tisztasága világoskodik és cselekedetei tündöklenek».¹ Ezen szavakkal: «kinek tisztasága világoskodik», — magasztalták azt az édes nyugalmat, mellyel az Úr *M.* nővér lelkében megpihent. Ezen szavakkal pedig: «cselekedetei tündöklenek» — minden cselekedetének dicséretreméltó és tiszta szándékát.

¹ Ugyancsak Szent Erzsébet zsolozsmájából.

Elérkezett végre az a várva-várt pillanat, melyben Jézus Krisztusnak választott jegyese tökéletesen fölkészülve, a mennyegzős terembe léphetett. Ekkor maga a fölségnek Ura örömtől áradozva, istenségének fényével egészen körülragyogta *M.* nővért és édes hangon így szólt: «Jöjj, Atyám áldotta és vedd az országot, melyet számodra készítettem». Azután: «Kelj föl, siess kedvesem és jöjj!» Ezzel figyelmeztette *M.* nővért arra a kegyes ajándékra, hogy pár évvel ezelőtt ugyanezekkel a szavakkal Szívét adta neki a szeretetnek és minden gyönyörűségnek és vigasztalásnak zálogául,¹ melyekben azóta folyton részesítette őt. Azután kegyesen üdvözölte őt és így szólt hozzá: «Hol van az én ajándékom?» *M.* nővér erre a szívét két kezével megnyitotta az Úr Szíve felé, amely hasonlóképen nyitva volt őfeléje. Az Úr pedig a maga Szentséges Szívét *M.* nővér szívére illesztette és istenségének erejével egészen egyesítette őt magával s boldogan részesítette őt dicsőségében.

Mialatt a nővérek szokott módon végezték a megholtért a lelkét Istennek ajánló imádságot, megjelent az Úr dicsőségének fönségében s az elhúnytnak lelkét kedveskedve nyugtatta keblén. E szavakra: «Jöjjetek segítségére Istennek szentjei, jöjjetek ide, Urunknak angyalai s vegyétek föl lelkét» — az angyalok látva, hogy az Úr már oly kegyesen magához fogadta őt és olyannyira

¹ V. ö. Szent Mechtild II. 2. f.

megtisztelte, térdelhajtottak az Úr előtt, miként a fejedelmek, kik a császártól birtokot kaptak. Az angyalok azután visszavették érdemeiket, melyeket a szentkenet alkalmából *M.* nővér érdemének növelésére följánlottak s amelyek most Jézus Krisztus érdemei által megkészsereződtek és meg-nemesedtek. Ugyanígy tettek a szentek is mind, mikor a litániában nevüket említették. Most Gertrúd figyelmeztette *M.* nővér lelkét arra, hogy imádkozzék jóbarátainak fogyatkozásaiért. Erre a lélek így válaszolt: «Az igazság fényénél most már világosan megismerem, hogy minden szeretetem, melyet a földön valaki iránt érezhettem, alig egy csepp a tenger vizéhez képest, ha összehasonlítom azzal a szeretettel, melyet az isteni Szív érez irántuk. Azt is látom, mennyire hasznos az Úrnak az az intézkedése, hogy eltűr az emberben bizonyos hibákat, mellyekkel az alázatosságban gyakorolhatja magát és így napról-napra előrehaladhat az üdvösség útján. Azért én egyetlen gondolattal sem akarhatok mást, mint amit Uramnak mindenható bölcsesége az ő szent tetszése szerint minden egyes emberre elhatározott. Az isteni jóságnak ezen bölcs intézkedése egész valómat dicséretre és hálaadásra ragadja.

Másnap az első gyászmise alatt úgy látszott, hogy Isten választotta az Úr Szívéből aranycsöveket vezetett mindazokhoz, akik őiránta különös áhitattal viseltettek. Ezekkel a csövekkel Isten Szívéből maguk-

hoz vonják mindazt, amit óhajtanak és pedig a következő szavak kíséretében: «Arra a szeretetre, mellyel választottaddal, *M.* nővérrel, vagy választottaid közül bárkivel valaha jót tettél vagy tettél volna, ha őket reá alkalmasnak találod és még tenni fogsz az éghen vagy a földön, hallgass meg, kegyes Jézusom, az ő és minden választottaid érdeméért». A Szent Ostya fölmutatásakor pedig úgy látszott, hogy az a boldog lélek az Ostyával együtt magát is föl akarta ajánlani az Atyaistennek örök dicsőségére, az emberiség üdvéért. Azért Istennek egyszülött Fia, aki a választottak óhajításainak semmit sem tud megtagadni, egészen magába vonta *M.* nővér lelkét és magával együtt följánlotta őt az Atyaistennek. Ezen egyesüléssel az éghen, földön és a tisztulathelyen mindenkinek üdvét megkészserezte.

Egy másik alkalommal, mikor *M.* nővér ismét megjelent dicsőségében Gertrúdnak, ez megkérdezte tőle, mi nyeresége van abból, hogy szívbeli jóbarátnői a következő antifónát: «Akiből minden, aki által minden, akiben minden, öneki dicsőség mindörökké» — annyiszor imádkozták el érte, ahány napig élt a földön és annyi énekes Szent Misét mondtak a Szentháromságról, ahány éves volt, — dicséretül, magasztalásul és hálaadásul mindazon jótéteményekért, melyekben részesült. *M.* nővér ezt válaszolta: «Az antifónáért annyi virággal ékesített föl az én Uram, ahányszor elénekelték s belőlük

éltető illatot szívok magamba az ő mézzel-folyó Szívéből. A Szent Misékért pedig azt az ajándékot adta, hogy minden dicsőítésre, mellyel őt magasztalom, fűszeres illat üdit föl és gyönyörűséggel árasztja el lelkemnek minden érzékét».

ÖTÖDIK FEJEZET.

M. és E. nővérek lelkéről.

Két nemes származású, de érületben még nemesebb, test szerint is testvérek, de lélekben és erényekben még rokonabb leányok, miután gyermekkorukat ártatlanságban töltötték, a szerzetes erényekben illatozva, buzgón végzett noviciátusuk alatt hivattak el a világból a halhatatlan Jegyes menyei termébe. Az első Nagyboldogasszony ünnepén költözött el. Az érte imádkozó Gertrúdnak nagy fényességben és ragyogó ékességben jelent meg a dicsőség Királyának, Jézus Krisztusnak trónja előtt. Azonban igen nagy szomorúsága lehetett, mert arcát eltakarta és szemét nem merte fölnyitni, sem pedig az ily nagy Fölség dicsőségéhez fölemelni. Midőn ezt Gertrúd észrevette, a szeretet buzgóságában így szólt az Úrhoz: «Jóságos Istenem, miért engeded, hogy ez a te kedves leányod idegenként álljon melletted és nem boldogítod őt ölelésseddel?» Erre úgy látszott, hogy az Úr kedves nyájas-sággal átölelésére nyujtotta ki jobbját. A lélek azonban fájoan gyöngéd tisztelettel vonta el magát tőle. Gertrúd ezen nagyon

csodálkozott és így szólt a lélekhez : «Miért vonod vissza magadat ilyen szeretetreméltó Jegyesnek boldogító ölelése elől?» A lélek így felelt : «*Mivel még nem tisztultam meg egészen. Egynéhány szennyfolt éktelenit még. Úgy van tehát rendjén, hogy bár szabadon járulhatnék hozzá, magamat mégis önként visszavonjam, mivel tudom, hogy még nem illek az én dicsőséges szerető Uramhoz.*» «De hát hogy lehet ez — kérdezte Gertrúd —, mikor úgy látszik, hogy már megdicsőülve állsz az Úr jelenlétében?» A lélek így felelt : «Jólehet, minden teremtmény jelen van Isten előtt, mégis minden lélek abban a mértékben közeledik hozzá, amint előrehaladt a szeretetben. Azt a boldogságot azonban, melyet a lélek az istenség boldogító látásában és birtoklásában teljes jutalomként nyer, mindaddig nem képes *elviselni*, míg a legkisebb szennyfolttól is meg nem tisztul. Csak így — egészen tisztán — léphet be Ura örömébe.

Egy hónap múlva ennek a megholtnak testvére, *E.* is haldoklott. Gertrúd, miután sokat imádkozott érte, halála után kis idő múlva lelkét egy megvilágított helyen látta fiatalleány alakjában. Piros ruhába volt öltözve, hogy bemutassák a Jegyesnek. Mellette gyöngéd ifjú alakjában megjelent az Úr és őt sebéből a léleknek mind az öt érzékét csodálatos édességgel üdítette föl s kedveskedéseivel vigasztalta. Erre Gertrúd így szólt az Úrhoz : «Mit jelent az, hogy

amikor te, minden vigasztalásnak Istene oly kegyes jósággal vagy jelen, ennek a léleknek szomorú arca valami nagy belső fájdalmat árul el?» Az Úr ezt válaszolta: «Ez az én jelenlétem, mivel csak emberségem gyönyörűségét nyujtom neki, nem tudja őt teljesen megvigasztalni. Hisz ezáltal csak azt a vágyódását és buzgóságát jutalmaztam meg, mellyel halálos ágyán kinszenvedésem iránt viseltetett. De majd azután, mikor már megtisztult életének mulasztásaitól, boldogító istenségem jelenlétében tökéletesen megvigasztalódik». Gertrúd ekkor azt kérdezte: «Hogy lehet, hogy nem engesztelte ki eléggé elmúlt életének minden mulasztását az a buzgóság, melyet halálos ágyán tanusított, mikor a Szentírás azt mondja, hogy aszerint lesz az ember ítélete, aminőnek őt élete végén találod?» Az Úr ezt felelte: «Mikor az ember ereje fogytán halálra válik, akkor már élete is végéhez ért, mert erejével már semmit sem tehet, hanem csupán csak akaratával. Akinek én akkor önkéntes jószágomból jóakaratot és vágyódást adok, az még előrehalad. Ez azonban már nem bírja a korábbi mulasztások minden vétkét teljesen lemosni, ahogy az ember jóakarattal megjavíthatja életét akkor, amikor még egészséges és teljes erejének birtokában van». — «De hát a te kegyes irgalmasságod, — kérdezte tovább Gertrúd, — nem tudná mulasztásainak minden akadályától megszabadítani ezt a lelket, kinek gyermekeségtől fogva szerető szívet és jóakaratot adott

minden ember iránt?)» Az Úr így felelt : «Szívének szeretetét és jóakarátát bőszégesen meg fogom jutalmazni. De igazságosságom megköveteli, hogy előbb minden szennytől megtisztuljon».

Az Úr ekkor mintegy kedveskedve megfogta a leány állát és így szólt hozzá : «Jegyesem ebben a dologban szívesen hajol meg igazságosságom előtt, mert ha megtisztul, istenségem dicsősége tökéletes vigasztalással fogja őt eltölteni». Midőn a lélek ezekre a szavakra derült arccal intett, az Úr mintegy az égbe vonult vissza, míg a lélek ugyanazon a helyen maradt egyedül s minden erejével törekedett a magasba emelkedni. Azáltal, hogy egyedül maradt, megtisztult attól a leányos könnyelműségtől, hogy olykor nagyon szívesen időzött az emberek társaságában. Azáltal pedig, hogy oly fáradságosan törekedett fölfelé, megtisztult attól a lustaságtól, melynek testi betegsége miatt néhanapján engedett.

Más alkalommal, mikor Szent Mise alatt Gertrúd ezért a lélekért imádkozott, Úrfölmutatáskor így szólt : «Uram, szentséges Atyám, följánlom neked ezt a Szent Ostyát őérette mindazok részéről, kik az égben, a földön és a tisztítóhelyen vannak». Ekkor ez a lélek ismét megjelent neki egy kissé fölemelkedve a levegőben és mintha megszámlálhatatlanul sokan, kik előtte térdeltek, a Szent Ostya alakját emelték volna föl mind a két kezükkel. Ez a léleknek

csodálatos előmenetelére és kimondhatatlan gyönyörűségére szolgált. Erre Gertrúdhöz így szólt a lélek: «Most valóságban tapasztalom, mily igaz az amit a Szentírás mond, hogy nincs az emberben még oly csekély jó sem, mely jutalmat ne nyerne, sem pedig véték, mely meg nem tisztulna, vagy a halál előtt, vagy a halál után. Azért, hogy szívesen áldoztam, most nagy hasznot merítetek az értem följánlott Oltári Szentségből. Azért, hogy szíves jóindulattal voltam minden ember iránt, most annál könnyebben segít rajtam az az imádság, melyet értem mondanak. Sőt, mindezekért még különkülön örök jutalmat is várok az égben». Eközben úgy tűnt föl, mintha az Egyház imádságaitól segítve, az a lélek följebb emelkednék a levegőben. Mikor pedig a neki kitűzött határhoz ért, tudta, hogy az Úr irgalmának bőségében a dicsőség koronájával jön elébe és az örökké tartó örömbé vezeti be őt.

HATODIK FEJEZET.

S.¹ lelkéről, kinek nyugvóhelyét Gertrúd az Úr keblén előre látta.

Mikor a boldog emlékű idősebb S. asszony fölvette a szentkenetet, Gertrúd őt Miatyán-

¹ Valószínűleg Sophia (Zsófia), Mansfeld Hermann leánya. Idősebbnek azért nevezi, hogy megkülönböztesse őt attól a másik Zsófiától, aki Hackeborn Gertrúd után apátnő lett.

kot mondott érte és utoljára Jézus Krisztus szent oldalsebéhez imádkozott, hogy a belőle kifolyt vízben tisztítsa meg minden szennytől és drágalátos vére által ékesítse föl őt minden erénnyel. Ekkor *S.* asszony úgy jelent meg előtte, mint gyöngé leányka, fénykoszorúval ékesítve. Az Úr pedig balkezeivel átkarolta őt s kegyesen megcselekedte lelkében azt, amit tőle Gertrúd kért. Azonban megértette Gertrúddal azt is, hogy *S.* asszony kis ideig még életben fog maradni, hogy betegségével jóvátegyen egy vétket, melyet az engedelmisség ellen követett el azzal, hogy egy beteggel a megengedettnél többet érintkezett. Így is történt. Őt hónapig élt még s néha annyira szenvedett a betegségtől, hogy mindenki előtt nyilvánvaló lett, mily vétékért kellett eleget tennie. *S.* asszony azon a napon azonban mennyei vidámságot mutatott s szemmel látható volt, hogy az Úr kegyelmével meglátogatta őt. Többször igyekezett is elmondani Isten ajándékát, melyben részesült, de nem tudta kifejezni, mivel érzéke fölmondta a szolgálatot. Mikor Gertrúd — akinek a jó Isten kinyilatkoztatta azt a kegyelmet, — a többiek között szintén a beteg mellett volt, az nevéen szólítva őt s kezeit feléje nyujtva így kiáltott föl: «Mondd el helyettem, hisz te tudod!» Midőn azután Gertrúd mintegy tréfálva elkezdte a beszédet, a beteg magától folytatta. Mikor azonban mások találmra valamit hozzáadtak, ő állhatatosan tiltakozott. Szilárdan meg volt győződve

arról, hogy az Úr megbocsátotta minden bűneit és erényekkel fölékesítette őt.

Öt hónappal később — a halála előtti napon — megjelent az Úr a betegnek, olymódon, mintha keblén nyugvóhelyet készítene számára, melynél különösen ügyelt a tisztaságra és a puhaságra, hogy kényelmetlen ne legyen a betegnek. Ez pedig mintha vékony felhőbe burkolva az Úr balján feküdt volna. Ekkor Gertrúd így szólt az Úrhoz: «Nem való Uram, ilyen dicsőséges helyre az, aki még ilyen felhőbe van burkolva». Az Úr ezt felelte: «Azért hagyom itt egy kis időre, míg aztán teljessen megtisztulva méltó helye lesz nálam». Így a beteg haláltusája egész nap és egész éjjel tartott. Gertrúd másnap reggel látta, hogy az Úr derült arccal a beteghez hajolt, az pedig mintegy az Urral szemben fölemelkedett. Ekkor Gertrúd kérdezte: «Vajjon jössz-e már, Uram, mint irgalmas Atya e vigasztalan lélekhez?» Az Úr szelíden igenlőleg intett fejével és így adott biztos választ Gertrúd kérdésére. Nemsokára, hogy S. asszony meghalt, látta Gertrúd, hogy lelke — ugyanolyan kedves leányka alakjában, mint előbb —, hófehér ruhában rózsákkal ékesítve, örömmel szállt föl a számára már elkészített nyugvóhelyre: az *Úr Jézus keblére*.

HETEDIK FEJEZET.

M.¹ nővér boldog haláláról.

Mikor a boldog emlékű *M.* nővér utolsó órájához közeledett és Gertrúd a többiekkel együtt imádkozott érte, így szólt az Úrhoz: «Jóságos Istenem, miért nem hallgatod meg érette való imádságunkat?» Az Úr ezt válaszolta: «Lelke annyira elszakadt mindentől ami emberi, hogy emberi módon már nem nyerhet töletek vigasztalást. «Ugyan miért», kérdezte Gertrúd. Az Úr így felelt: «Titkom van most benne, mint ahogy egykor volt vele». Mikor Gertrúd azt kérdezte, hogyan fog elválni lelke a testétől, az Úr ezt mondotta: «Fönségem magába fogja őt vonni». — «Milyen halállal hal meg?» — kérdezte tovább Gertrúd. «Isteni erőmmel fölszívom őt, — válaszolt az Úr —, mint ahogy a forró nap fölszárítja a harmatcseppet». Mikor most azt kérdezte Gertrúd, hogy miért engedte őt külső érzékeiben tévedni, — az Úr így felelt: «Hogy megtudják, hogy inkább a belsőben működöm, mint a fölszínen». — Gertrúd: «A te kegyelmed könnyebben meggyőzhetette volna erről mindenkinek szívét». — Az Úr azonban így felelt: «Hogyan vegyék a kegyelmet azok, akik ritkán, vagy sohasem fordulnak

¹ Mechtild nővéréről van szó, aki éveken át Magdeburgban élt mint beguina, azután Helftában apáca lett, hol 12 év múlva jámbor halállal halt meg. Tőle származik a *Lux fluens divinitatis* (Az istenség kiáradó fénye) c. jeles könyv.

befelé, ahol a kegyelem beáradása szokott történni?»

Gertrúd ezután arra kérte az Urat, hogy a boldog *M. nővért* legalább halála után tüntesse ki a csodák ajándékával a maga dicsőségére, az ő isteni kinyilatkoztatásainak bizonyosságául és a hitetlenek elhallgattatására. Ekkor az Úr két ujja közé fogta *M. nővér* könyvét, így szólt: «Vajjon fegyverek nélkül nem biztosíthatom a diadalt? Mikor szükség volt rá, jelekkel és csodákkal bírtam hódolatra a nemzeteket és országokat. Jelenleg azonban könnyen módjokban áll a hit azoknak, kik a kegyelem hatását saját tapasztalatukból ismerik. De nemcsak azokat tűröm el, akik ezeknek az írásoknak ellenmondanak. Végre azonban rajtuk is, mint a többiekén, győzelmet aratok». Közben Gertrúd érezte az isteni jószág édességét, amellyel fogadja az Úr azt, ha készséggel elhisszük, hogy az isteni kegyelem bőségét nem az emberek érdemei, hanem az isteni Szív határtalan szeretete szerint osztogatja választottainak.

Mikor a boldog emlékü *M. nővér* a szentkenetben részesült, Gertrúd látta, hogy az Úr Jézus kezével megérintette a beteg szívét és így szólt: «Ha majd ez a lélek a testtől megválva eredeti forrásába elmerül, boldogságom dagadó ársait bőségesen kiárasztom mindazokra, kik szeretettel vannak itt jelen». Mikor a beteg haldoklott és Gertrúd hosszú ideig imádságba merült, megértette, hogy az Úr hármasságban részesíti

az összes jelenlévőket. Az első az, hogy mindenkinek helyes kívánságát teljesíti. A második, hogy mindenkinek, aki saját hibáinak megjavításán munkálkodik, fáradhatatlan segítője lesz. Ezt a kettőt ezután *M.* nővér érdemeiért ezen a helyen könnyebben megnyerik. A harmadik jótétemény végre az volt, hogy kiterjesztett kézzel bőséges áldást adott a jelenlévő nővérekre. Mikor Gertrúd ezekről nagy hálával elmélkedett, megjelent a beteg fejénél a seregek Ura, a dicsőség Királya s a beteg lehellétét, mely szájából aranyfényű szívárványként emelkedett az isteni Szív felé, baloldaltól fogta föl. Míg ezen látvány gyönyörúsége huzamosabban lebilincselte Gertrúdot, közben elénekelték két zsoltárt: «Istenem, Istenem, tekints reám»¹ és «Hozzád kiáltottam, Úram, én Istenem».² Ennek végeztével az Úr csodálatos szeretettel hajolt le a beteghez, mintha meg akarná őt csókolni. Majd egy kis idő múlva megint fölemelkedett s azután ismét ugyanúgy tett.

Később, mikor a könyörgéseket mondták, ezen antifóna alatt: «Hogy téged lásunk» — bíborruhába öltözve megjelent a Szűzanya, szeretettel hajolt Fiának jegyeseire s gyöngéd kezével megigazította a beteg fejét, hogy lehellete annál egyenesebben jusson az isteni Szívhez. Midőn pedig ezt a kis imádságot mondták: «Üdvözlégy Jézus Krisztus, az Atyának igéje» — megjelent az

¹ 21. zs.

² 29. zs.

Úr csodálatos fényességben. Isteni arca ragyogó volt, mint a verő nap. Gertrúd a csodálattól elragadtatásba esett. Mikor rövid idő múlva magához tért, látta, hogy a mennyeországnak tündöklő rózsája, a Szűzanya, Fiát a Jegyest, örvendezve üdvözölte új arájával való boldog egyesülése alkalmával, akit kedvesen átölelt és szeretettel megcsókolt.

NYOLCADIK FEJEZET.

Gertrúd forró vágya a halál után.

Szent Márton ünnepén ezen antifóna közben: «Szent Márton halálát...» — forró vágy ébredt Gertrúd szívében és így szólt az Úrhoz: «Ó Uram, mikor cselekszel velem hasonlóképen?» Az Úr így felelt: «Nagyon hamar el akarlak ebből az életből venni». Ezen szavakra Gertrúd vágytól égve kívánczozott föloszlani és Krisztussal lenni, jó lehet azelőtt nem volt rá különösebben gondja. Húsvét utáni szerdán, mikor a szentáldozás pillanataiban így szólította meg és üdvözölte őt az Úr: «Jöjj, választottam, én beléd helyezem trónomat». Ezen szavakból Gertrúd megérezte, hogy elérkezett az az óra, melyre vonatkozólag Szent Márton ünnepén e szavakat hallotta: «Nagyon hamar el akarlak ebből az életből venni...» És hozzátette az Úr: «Azon idő alatt, mellyel a mai napot túléled, igyekezzél ne magadnak élni, hanem vágyakozásod szerint az én dicsőségemet keresd mindenben». Mivel kimúlása egyidőre halasztást szenvedett, azt

annak kell tulajdonítani, hogy az Úr nem akarta halálát a vágyódásnak és azon előkészületnek érdeme nélkül, amelyre az említett szavak serkentették. Amint a Szentírás tanúsága szerint a halogatás folytán növekszik a vágy, épen úgy növekszik az érdemek sokasága is.

Mikor egy másik alkalommal — vasárnapon — szintén a fölöszlás után való vágyódása foglalkoztatta Gertrúdot, az Úr így szólt hozzá: «Ha mindazt, amit kora gyermekségedtől mostanáig elgondolhattál, elköltözéskor végrehajtanám, kevés lenne ahhoz a kegyelemhez viszonyítva, melyben csupán önkéntes jóságomból kívánságod nélkül részesítettelek. Válassz tehát, mit akarsz: távozni-e már most a testből, vagy pedig még hosszabb betegség által ékesülni, jól lehet tudom, ebben a hosszú betegségben a mulasztás minden porszemétől irtózol». Gertrúd erre magát egészen az isteni kegyességre bizva, így szólt: «Legyen meg Uram a te akaratod». Az Úr ezt válaszolta: «Valóban illet engem a választás. Ha tehát beleegyezel abba, hogy irántam való szeretetből ebben a testben zarándokolj, akkor én benned maradok mint madár a fészkében és keblemen melengetek, míg haláloed után el nem vezetlek az örökmezőkre». Ez egyidőre mérsékelte Gertrúd vágyódását. Ahányszor ezután magához tért, az Írásnak ezt a versét hallotta ismétlődni bensejében: «Én galambom a szikla repedéseiben».¹ Mikor

¹ Ének. én. 2.

azonban később ismét csak növekedett vágyódása és föloszlásának gyorsítását kérte, az Úr így válaszolt neki: «Volt-e már menyasszony, aki ily nagy vágyakozással sietett volna arra a helyre, ahol tudta, hogy vőlegényének abban kell hagynia ékessége növelését s azonfölül, ahol ő maga már nem készíthet több ajándékot vőlegényének?» A halál után a lélek érdeme nem gyarapszik, azonlul már semmit sem szenvedhet az Úrért.

KILENCEDIK FEJEZET.

A szeretet nyila.

Egy alkalommal egy szerzetestestvér prédikált a szerzet kápolnájában és egyebek közt ezt mondta: «A szeretet aranynyíl. Amit az ember vele átszúr, azt bizonyos értelemben magáévá teszi. Oktalan tehát az, aki szeretetével a földi dolgokhoz tapad s a mennyieiket elhanyagolja». Ezen szavaktól lángragyulladt Gertrúd és így szólt az Úrhoz: «Vajha az enyém volna ez a nyíl! Akkor késedelem nélkül szeretnék vele átverni téged, lelkemnek egyetlen Szerelmét, hogy örökre megtarthassalak». Mialatt ezt mondta, látta, hogy az Úr aranynyíllal tart feléje és így válaszol: «Megsebezni szándékozol engem, ha aranynyíllal volna? Mivel tehát énnekem van, én akarlak vele átsegezni annyira, hogy soha többé vissza ne térj régi egészségedhez».¹ Úgy látszott,

¹ Hasonló eset fordult elő később Szent Teréziánál, kinek szívét egy Szeráf aranynyíllal átdöfte.

hogy az említett aranynyíl háromszorosan volt visszagörbülve: a hegyén, a közepén és a végén. Ez a szeretet hármasság erejét jelképezte, melyet a lélekben létrehoz, mikor megsebesíti. Először, mikor átjárja a lelket, olymódon sebzi meg, hogy minden mulandó dolgot ízetlenné tesz számára, mintha csak beteg volna úgy, hogy többé ilyesmiben sem örömet, sem vigasztalást lelteni nem tud. Mikor másodszor átjárja, olyanná teszi, mintha lázbeteg volna. Valamint ez a betegség keserősége miatt a legnagyobb türelmetlenséggel kívánja az orvosságot, úgy a lélek is mód nélkül és türelmetlen vággyal eped az Istennel való egyesülés után. Lehetetlenségnek látszik előtte, hogy ökivüle akárcsak lélekzetet is tudjon venni. A szeretet aranynyila mikor harmadszor is átjárja a lelket, oly megfoghatatlan jóhoz segíti, hogy az ember nem talál rá más hasonlatot, minthogy a lelket mintegy elválasztja a testtől és istenségének nektárpatakjaiba meríti.

Ezen kinyilatkoztatás után Gertrúd emberi észjárással nagyon epekedett az után, hogy életét ugyanazon a helyen — tudniillik a kápolnában — fejezze be, mintha az anyagi tér lelkiekben segíthetne. Egy napon azután, mikor ezért imádkozott, ezt a választ kapta az Úrtól: «Mikor lelked elszáll, atyaságom árnyékában foglak megoltalmazni, mint ahogy az anya szeretett gyermekét a saját ruhájába takarja és a saját keblén pihenteti, míg a borzalmas tengert

áthajózza. A halál után pedig a kedves mennyei mezőkön foglak gyönyörűségben részesíteni. Mint ahogy az anya azt akarja, hogy gyermeke a kikötőbe való megérkezést mint szabadulást érezze». Gertrúd ezután hálát adott a jó Istennek, lemondott gyerekes kívánságáról s magát egészen az isteni Gondviselésre bízta.

TIZEDIK FEJEZET.

A halálra való előkészület.

Gertrúd egy nagyon hasznos oktatást írt arról, hogy az ember hogyan emlékezhethet meg buzgón évenként legalább egyszer haláláról és hogy készülhetne el arra a bizonytalan órára. Az első napot utolsó betegségére fordította, a másodikat a gyónásra, a harmadikat a szentkenetre, a negyediket a szentáldozásra és az ötödiket a halálra.

Mivel pedig azt, amire másokat tanított, maga is meg akarta tenni, az ezen napokat megelőző vasárnap szentáldozásban kérte Istentől a segítő kegyelmet és elimádkozta: «Miként a szarvas . . .» kezdetű zsoltárt¹ és a «Jézus, a mi megváltásunk . . .» kezdetű himnuszt, abban az egyesülésben, mellyel a szerető lélek egyesül az Istennel. Ekkor az Úr így szólt hozzá: «Borulj reám, mint ahogy Elizeus próféta ráborult a gyermekre, kit a halálból föltámasztott». «Hogyan tegyem?» — kérdezte erre Gertrúd. Az

¹ 41.

Úr így felelt: «Tedd kezeidet kezeimre, vagyis ajánld nekem kezeidnek minden cselekedetét. Épenígy tedd szemeidet szemeimre és minden egyes tagodat az én tagjaimra, vagyis az én ártatlan tagjaimmal való egyesülésben ajánld nekem testednek egyes tagjait minden mozgásukkal, hogy ezután sohasem mozduljanak más okból, mint az én dicsőségemre és irántam való szeretetből». — Mikor Gertrúd ezt megtette, úgy látszott, mintha aranyöv jönne ki az isteni Szívből, mely körülvette lelkét és a szeretet föloldhatatlan kötelékével fűzte az Úrhoz. Az áldozás ideje táján azon gondolkozott, hogy mily szívesen meggyónt volna az előző napon, ha alkalma lett volna rá. Kérte az Urat, hogy oldozza föl őt minden vétkétől és hanyagságától. Ekkor úgy látszott, hogy az Úr minden egyes tagjából aranyhorgokat bocsát ki és Gertrúd boldog lelkét megfoghatatlan istenségének erejével magába zárja, mint ahogy aranyba foglalják a drágakövet.

Másnap hétfőn, hogy Gertrúd állapotának rosszabbodását jelezze, kétszer elmondta az előbb említett zsoltárt a himnusszal együtt annak az egyesülésnek emlékére, mellyel az istenség az emberek üdvéért az emberséggel egyesült. Erre úgy látszott, hogy az említett horgok megkétszereződtek, hogy a lelkét magukba zárhassák. Kedden háromszor mondta el Gertrúd ugyanezt a zsoltárt és himnuszt ama egyesülés tiszteletére, mellyel Krisztus a mi megdicsőíté-

sünekért a mindenkor imádásra méltó Szent Háromsággal egyesülve van. Ekkor a hor-
gok megháromszorozódtak. Midőn szerdán
végső gyöngeségét idézte emlékezetébe és
ájtatosan elvégezte az arra kijelölt imádsá-
gokat: úgy látszott, hogy lelke egyesült
a Fölfeszítettel, mint ahogy a drágakő az
aranyba van foglalva. Ugyanekkor az arany-
ból szőlőlevelekhez hasonló virágok nőttek
ki, melyek a drágakőre hajolva, azt csodá-
latos módon ékesítették. Ez azt jelentette,
hogy Jézus Krisztus kínszenvedése, amely-
lyel egyesülve Gertrúd betegségét neki föl-
ajánlotta, lelkét a Szentháromság előtt ked-
vessé tette. Csütörtökön, midőn bűneit gyó-
nás alakjában szíve keserűségében föltárta
az Úr előtt, Isten irgalmából bocsánatot
nyerve, bánata és keserűsége olyannak lát-
szott, mint a ragyogó drágakő, mely az em-
lített aranyvirágokat csodálatosan ékesi-
tette. Pénteken, mikor a szentkenetről
elmélkedett, az Úr kegyesen megjelent neki
és Szíve legmélyéből drága balzsamot árasz-
tott, mellyel szemét, fülét, száját és többi
tagjait engesztelésül megkenete és mintegy
ékességül még az ő megistenült emberségé-
nek szentséges érdemeit is odaajándékozta
neki. Mikor az Úr ezt elvégezte, így szólt
a beteghez: «Ajánld nekem ezt az ékessé-
get, hogy mint hűséges *anya*, megőrizzem
számodra addig az ideig, amikor már bű-
neid és hanyagságaid nem homályosíthat-
ják el». Gertrúd ezt nagy áhitattal meg is
tette. Az Úr pedig visszavette a ruhát és

Szívében mint legbiztosabb szekrényben helyezte el. Szombaton, midőn Gertrúd a szent-áldozásra készült, Úrfölmutatáskor négy angyali fejedelem jelent meg az isteni Fölség trónja előtt. Kettő az Úr Jézust kísérte, a másik kettő pedig Gertrúd lelkét az Úr elé vezette és neki bemutatta. Az Úr kegyesen fogadta őt, keblére ölelte és az életadó Oltári Szentséggel — melyet fátyol alakjában tartott kezében — magát és őt is betakarta és magával boldogan egyesítette. Gertrúd végül vasárnap utolsó lehelletére gondolt és a tőle telhető buzgósággal végezte az arra kijelölt imádságokat.

Ekkor ismét megjelent neki kegyes leereszkedéssel az Úr. Minden egyes tagját, melyet neki följánlott mint olyan, aki a világnak meg akar halni s csakis az örök dicsőségért és szeretetért kíván élni — az Úr tiszteletreméltó kezével megáldotta. Ugyanekkor oly hathatósan megjelölte Gertrúdot, hogy lelkének minden tagjába egy aranykereszt jele vésődött be, amely mindkét oldalról világosan fénylett. Hogy a kereszt aranyból volt, ez azt jelentette, hogy ezután Gertrúd tagjainak minden működését és mozdulát meg kell nemesítenie az isteni egyesülés erejének. A kereszt pedig azt mutatta, hogy minden szennyet, mely emberi gyarlóságból ezután rátapad, Krisztus szenvedésének ereje haladéktalanul el fogja törölni.

A Szent Ostya fölmutatásakor Gertrúd följánlotta az Urnak a maga szívét, mely

a világnak meghalni készült. Kérte őt, hogy legártatlanabb emberségeért tegye tisztává, büntelenné lelkét és fölséges istensége által gazdagítsa föl minden erénnyel. Végezetül ama szeretet erejével, amely az istenséget a szeplőtelen emberséggel összekötötte, lássa el őt minden ajándékával. Ekkor úgy látzott, hogy az Úr isteni Szívét két kezével mintegy kiterjesztette és Gertrúdnak szintén feléje kiterjesztett szívével kimondhatatlan szeretetben egyesítette. Az isteni szeretetnek az isteni Szív tüzes kemencéjéből előtörő lángján Gertrúd boldog lelke is lángra lobbant, egészen megolvadt és így folyóaranyként visszafolyt az Istenségbe.

Gertrúd ezután nagyon elgyöngülve, ágyra dőlt pihenni és így szólt az Úrhoz: «Mindazt a kényelmet Uram, melyet ezután engedek magamnak, följánlom neked örök dicsőségedre, hogy úgy vedd, mintha a te szent-séges emberséged tagjainak engedtem volna». Az Úr pedig ezt felelte: «És amit ezután emberi gyarlóságból hibázol, istenségem ereje törölje el». Majd ismét kérdezte Gertrúd az Urat, hogy vajjon azzal a betegséggel szabadítja-e meg őt e számkivetésből, amelyben akkor szenvedett. Az Úr így felelt neki: «Ezen betegség által olyan helyre vezetlek, amely mintegy közelebb van már hozzám».

«Úgy teszek, mint a vőlegény. Ez elhívja távolabbi helyen időző jegyesét, mert forrón szereti őt és a saját vezetése alatt nagyszámú fejedelmi és katonai kísérettel veszi körül. Ezek mind különböző ajándékokkal tiszt-

telik meg öt és dobokkal, citerákkal és más zenekarokkal mulattatja és leírhatatlan pompával és költséggel szolgálnak neki. Jegyese ilymódon vezeti őt tisztelettel várába, mely palotájához közel van. Mikor odaérkeznek, a fejedelmek és előkelők színe előtt a legkegyesebb fogadtatásban részesíti és a hűség gyűrűjét nyújtja neki. És itthagya őt egészen a mennyegző napjáig, mikor teljes dicsőséggel és tisztelettel elvezeti őt királyi országába. Mivel tehát én, a te Urad, aki szeretlek téged és buzgólkodom érted, veled vagyok és valósággal viselem benned szívednek és lelkednek minden baját, szenvedését, — épen azért minden szenteim szolgálnak neked —, midőn ezen a királyi úton haladsz és örülnek boldogságon. A dobok, citerák, egyéb kedveshangú zenekarok és ajándékok, melyekkel útközben megtisztelnék, betegségednek különböző bajjai és szenvedései. Ezek szüntelenül kellemesen zengenek felém, jóságomat szánalomra bírják irántad és feléd fordítják isteni Szívem szeretetét. Így akarok jót tenni veled, hogy egyre jobban és jobban magamhoz vonjalak s magammal egyesítselek».

«Mikor pedig eljutsz a neked öröktől fogva elkészített helyre — amikor erőd annyira elfogy, — hogy közel vagy halálodhoz: akkor szenteim jelenlétében átadom majd *a jegyesi hűség gyűrűjét*, az utolsó kenet szentségét. Isteni lehelletem legbensőbb édességéből oly hathatós kenetet öntök beléd és annak bőségével úgy elárasztalak,

hogy azután már a bűnöknek és hanyagságoknak egyetlen porszeme sem tapadhat hozzád, ami kegyes tekintetemet csak egy pillanatra is elfordíthatná tőled. Minél jobban sietteted a szentolajjal való megkenést, annál jobban növeled boldogságodat. És ebben az állapotban oly közel tartózkodol hozzám, hogy készülédesemet, mellyel örökkévaló országomba akarlak bevezetni, az együttlakás közelségénél fogva lelkedben azonnal megérezed. Azért egész valód örvendeni fog s készülődik a velem való találkozásra. Azután gyönyörűséggel telve, karjaimon viszlek át az ideiglenes halál patakján és egészen belevonlak és alámerítelek fölséges istenségem tengerébe, ahol velem *egy lélekké* leszel és együtt uralkodol mindöröktől örökké. Akkor bajaidnak és szenvedéseidnek dobjai és citerái helyett, melyekkel az úton engem gyönyörködtettél, édesen muzsikálnak majd neked a zengő hangszerek, azok a különböző gyönyörűségek, melyek most az én megdicsőült emberségemet boldogítják azokért a szenvedésekért, melyeket az emberi nem üdvösségeért a földön elszenvedtem».

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

Kedves pihenő.

Egy alkalommal megint úgy tetszett Gertrúdnak, mintha az Úr karjaira venné és balkarján kedves pihenőhelyet készített volna számára az ő édes és minden boldog-

sággal teljes Szíve közelében. Derékaljnak aláhelyezte szentséges testének minden fájdalmát, melyet a keresztfán a világ üdvösségeért elszenvedett, hogy lelke annak gyümölcsét magába fogadja örök üdvösségére. Vánkosul feje alá tette szentséges Szívének minden fájdalmát, melyet a keresztfán érzett azért, mert előre tudta, hogy keserves, gyalázatos és ártatlan szenvedése és halála oly sokakra gyümölcstelen lesz. Hófehér lepedőkül alája terítette azt a siralmas elhagyatottságot, melyben őt a leghivebb barátot minden barátja cserbenhagyta. Ekkor mint rablót kegyetlenül megragadták, irgalmatlanul megkötözték, halálra hurcolták, ellenségei kinevették és igazságtalanul gúny tárgyává tették. Végül betakarta őt drágalátos halálának bíborpiros leplével, hogy így az isteni jószág tetszése szerint megszentelődjék.

Mialatt Gertrúd a jó Isten szerető Szívén mintegy annak karjain édesen pihent, látta, hogy az az isteni Szív — mely magában rejt minden jót mint paradicsomkert — minden szépségével és lelkigyönyörével föltárult előtte és rámosolygott. Krisztus szent emberiségének minden lélekzetzétele zöld pázsitként virult benne. Szent Szívének minden gondolata rózsák, liliomok, ibolyák és más kedves virágok alakjában illatozott benne. Azonfölül egyes erényei gyümölcsfák és termékeny szőlőtő alakjában szép magasra nőttek, mint Engaddi hegyén, melynek fürtjei a legédesebbek. És az Úr

a különböző fáknek, vagyis erényeinek gyümölcseivel Gertrúd lelkét fölűdítette és a fűrtök édességével itatta. Az isteni Szív közepén még három kristálytisztá patak is folyt keresztül, melyek egyesülve, csodálatosan ömlöttek tova. És az Úr így szólt hozzá: «Ezekből a patakokból halálod óráján olyan hathatósan iszol és lelked ezáltal oly nagy tökéletességet ér el, hogy tovább már nem maradhatsz a testben. Addig is azonban gyönyörködj látásukban, hogy érde-med örökre növekedjék». — Gertrúd most arra kérte nagybuzgón az Atyaistent, tekintse őt Jézus Krisztus ártatlan embersége által tisztának és minden bűntől mentnek. Ugyanigy az ő fölséges istensége által mind azon erényekben gazdagnak és ékesnek, melyekben Jézus Krisztus istensége legszentebb embersége által kivirágzott. Imádságának meg is volt a kívánt eredménye. — Azután így fohászkozott: «Add rám szerető Atyám, isteni jószágodnak szeretettel teljes áldását!» Erre az Úr kiterjesztette mindenható jobbát és a szentkereszt jelével megjelölte őt.

Gertrúd ezen gyönyörűségek között pihent tehát, nem annyira mint ágyban fekvő beteg, hanem mint a jó Istent szomjazó lélek. Mialatt az isteni kegyesség enyhe szel-
lője lengedezett körülötte, elgondolta, — nem lelke keserűségében, hanem örvendő az Úr javain — eddigi törekvéseinek gyümölcstelen voltát. És annak az üdvösséges rétnak bőségéből, amelyen most tartózko-

dott, olyképen igyekezett mindent ízesebbé és fűszeresebbé tenni, hogy ne csak az elhanyagoltat pótolja, hanem cselekedeteinek is még nagyobb ékességet adjon. Azért buzgó fohászokat gyűjtött össze és ilyeneket maga is rögtönzött, hogy velük lerója először is azon tartozásait, melyeket kötelességeinek (kánoni órák, a Boldogságos Szűz zsolozsmája és meghaltak vigiliája) vélt elhanyagolása miatt vont magára. Azután pótolni akarta azokat az erényeket, amelyeket véleménye szerint nem gyakorolt kellőképen: az Isten és felebarátjai iránt való szeretetet, alázatosságot, engedelmisséget, tisztaságot, hálát, részvétet... Végül azokat a lelki gyakorlatokat igyekezett jóvátenni, melyeket, mint gondolta, hanyagul végzett. A jó Isten dicsőítését, a hálaadást, az elégtételt és az imádságokat, nemcsak magáért, hanem az egész Egyházért.

Gertrúd ezután a szent-szabályt is a legnagyobb figyelemmel újra elolvasta s az egyes szavakat buzgó fohászokkal és nehéz sóhajokkal kísérte. Így — amint mondtuk — nemcsak azt, amit hanyagul, hanem azt is, amit Isten kegyelmével tökéletesen teljesített, a legnemesebb ékességgel díszítette.

Mikor Gertrúd mindezt elvégezte, testének és lelkének minden erejét és érzékét magasabbra irányította. Egyebek között ezerszer meg ezerszer mondott olyan fohászokat, melyek a jó Isten után való forró vágyakozását fejezték ki s amelyek erősebben vonták

hozzá és bensőségesebben egyesítették vele azt, kinek szeretetétől bágyadozott. És annak az édességnek bőségéből, mellyel lelke táplálkozott, gyakran mondott ilyen kis imádságokat és oktatásokat azok előtt is, kik őt meglátogatták. Ezekért a lelki vigasztalásokért, melyben látogatói részesültek, szívesen szolgáltak volna neki betegségében, hogy vigasztalásait és tanításait tovább élvezhessék. Azért némelyek többször is végeztek különös imádságokat érte, hogy az Úr adja vissza egészségét, vagy legalább ilyen betegen tartsa életben az ő vigasztalásukra. Valószínű, hogy az Úr — aki sohasem veti meg az alázatosak kérését — az ő imádságukra tartotta őt tovább vissza ebben a testben, hogy ily módon Gertrúd érdemeit gyarapítsa és nővérei iránta való szeretetének is örvendezzen.

TIZENKETTEDIK FEJEZET.

Gertrúdnak az Úr előre megmutatja halálát.

Szokása volt Gertrúdnak, hogy pénteken nóna táján minden külső dologtól visszavonult. Így mintegy pihenni akarva, buzgó áhitattal egyedül Istenre figyelt és arra, hogy ő maga, mint haldokló, buzgó imádságokban és üdvös elmélkedésekben elvégezze mindazt, ami a haldoklók körül történni szokott. Sőt többet, mint amennyit kívánni lehet.

Mikor egyik pénteken ismét áhitatba merült és boldogító lelkinyugalmat élvez-

zett, a jóságos Úr, aki a nagy jótéteményeket még nagyobbakkal szokta tetézni, lelki elragadtatásában megmutatta neki, hogy mily boldog halállal fogja őt e világból elszólítani.

Úgy tetszett Gertrúdnak, mintha az Úr keblén, balkarjára támaszkodva és isteni Szíve felé fordulva pihenne és egy gyöngéd, kedves leányka alakjában — aki remekül föl van ékesítve — haldokolna. Ekkor nagy örömmel röpült oda az angyaloknak és szenteknek végtelen sokasága s tömjénezőt tartottak kezükben, melyekben följánlották az egész Egyház könyörgéseit, imádságait és áhítatgyakorlatait Gertrúdért. A tömjénezőben mint a legdrágább illatot ajándékozták a dicsőség Királyának és Völegénynek tiszteletére és az ő jegyesének, vagyis Gertrúd boldog lelkének üdvösségére. Mikor a Boldogságos Szűzet az «Üdvözlégy Mária» antifónával Gertrúd is segítségül hívta, az Úr magához szólította Boldogságos Anyját, hogy ezzel vigasztalást szerezzen arájának. Ekkor a szűzek Királynéja új fényben ragyogva ráhajolt a betegre s gyöngéd kezeivel szelíden tartotta fejét. Őrzőangyala is jelen volt egy méltóságos fejedelem alakjában és örült a gondjaira bízott lélek boldogságán. Mikor Szent Mihály Arkangyalt hívta segítségül, ez a fölséges Fejedelem az angyalok sokasága kíséretében megállt előtte, hogy szolgálatára legyen. Vele szemben foglalt helyet, hogy legyőzze az ördögök cselvetéseit. Mert jelen voltak ezek is, csakhogy

a szobának egyik szögletében, de oly erőteljesen, hogy mihelyst föl akarták fejüket emelni Gertrúd lelke ellen, ily nagy fölség dicsőségétől legyőzve és megzavarodva, azonnal mintegy ész nélkül összeestek, ami a betegnek nem csekély vigasztalására szolgált. Azután úgy látszott, hogy Gertrúd szájából lángoló oszlop alakjában emelkedik ki a szíve mélyén rejtőző áhítat, mely egész az isteni fölség dicsőségének trónjáig tüzet szórt oly erővel, hogy Gertrúd lelkének már nem volt szüksége többé az angyalok védelmére az ördögök támadása ellen. Mert az ajkán keresztül fölszálló áhítat erejétől a gonosz szellemek annyira megijedtek és megzavarodtak, hogy mindegyikük futva keresett menedékhelyet.

Mikor a beteg a szentek egyes rendjeit hívta segélyül, — ahogy a haldoklóknál történni szokott —, a szentek minden kara a legnagyobb tisztelettel készült szolgálataira. A pátriárkák zöld ágak alakjában hozták kezükben minden jócselekedetük gyümölcsét és a beteg ágyát körülrakták vele. A szent próféták aranytükrök alakjában hozták isteni látomásaik érdemeit s az említett ágakra akasztották a beteggel szemben, aki ezeknek látásán kimondhatatlan gyönyörűséget érzett. Azután előlépett Szent János apostol és evangélista, kit Jézus különös szeretetével tüntetett ki és akinek a kereszten Anyját ajánlotta. Ő Gertrúd gyűrűsujjára kedves barátsággal két aranygyűrűt húzott. Őt követték mindnyájan az aposto-

lok és a beteg többi ujját mindegyikük egy-egy aranygyűrűvel ékesítette, melyek annak a hűségnek voltak jelképei, mellyel a földön az Úrhoz ragaszkodtak.

Ezután a szent vértanuk ékesítették föl Gertrúdot aranylemezekkel, melyeken beírva ott ragyogott mindaz, amit valaha a jó Isten iránt való szeretetből a földön elszenvedtek. A hitvallók kedves aranyvirágokat ajánlottak föl Gertrúdnak, amelyek Istennek szolgálatára mindig kész jóakarukat jelképezték. Ezekben csodás fénnel ott ragyogott mindaz, amiben valaha Istennek tetszettek. A szent szűzek rózsákat nyujtottak át neki, melyeken kis aranyhorgok voltak. Ez azt a különös édességet jelentette, mellyel a szüzi tisztaság legközelebb hozza őket a jó Istenhez és a bensőséges látás szorosabb kötelékével fűzi őket hozzá. Ugyanis az Úr Jézus, a szűzek Királya és Jegyese, hasonló virágokkal diszített ruhában jelent meg a szűzek kórusa után, akik érdemeiket osztották meg a beteggel. A horgok az egyes erények virágaival fonódtak össze, mivel a különös ártatlanság kiváltsága miatt bizalmasabb egyesülésben éltek az Úr-Istennel. A beteg is az egyes szűzek virágaival volt ékesítve és annyiszor érezte az isteni szeretetnek kimondhatatlan édességét, mikor az Úr hozzáhajolt, ahány horoggal volt hozzáfűzve. Végül az özvegyek és a többi szentek arany illatszeredények alakjában ajánlották föl neki minden jócselekedetük gyümölcsét. Még az aprószentek is, kiknek pedig kevés

volt a saját érdemük, Gertrúdra mosolyogtak, az Úr iránt való gyermeki szeretetükből, kinek drága vére árán megváltva, az örökké tartó ország elnyertén örvendenek. Azért a Jézus Krisztus ártatlanságával való egyesülésben megnemesült szeplőtelen ártatlanságuk tündöklő fényével árasztották el és ékesítették Gertrúd lelkét.

Ezután a Magasságbelinek Fia, a dicsőség Királya kimondhatatlan kegyességgel hajolt le keblén pihenő arájára és boldog lelkét isteni erejével egészen magába vonta, miként a déli napfény melege fölszívja és megsemmisíti a kicsi kis harmatcseppet. És így istenségétől egészen körülvéve, áthatva, magához egészen hasonlóvá tette Gertrúd lelkét, mint ahogy a vas a tüztől maga is csupa tűz lesz.¹

TIZENHARMADIK FEJEZET.

A könyv ajánlása.

Mikor ennek a könyvnek írása befejeződött, megjelent Gertrúdnak az Úr Jézus, a könyvet keblére szoritotta és így szólt: «Ezt a könyvet azért szoritottam oly erősen isteni keblemre, hogy istenségem édességével áthassam annak minden egyes betűjét, mint ahogy az édes méhsőr átítat egy friss kenyérdarabot. Így mindenki, aki az én dicsőségemre alázatosan és áhitattal olvassa e könyvet, az örök üdvösség gyümölcset

¹ Ebben a látomásban Gertrúd nem sokkal halála előtt, tehát 1302 körül részesülhetett.

szedi belőle». Ekkor arra kérte Gertrúd az Urat, hogy e könyvet az ő tiszteletére és dicsőségére óvja meg minden tévedéstől. Ekkor az Úr kiterjesztette tiszteletreméltó kezét e könyv fölé, megjelölve a szentkereszt jelével és így szólt: «Mindazt, ami e könyvben írva van, mennyei áldásommal most megszenteltem mindazoknak igaz üdvösségére, akik alázatosan és áhitattal olvassák. Gyönyörűségemre szolgál e könyv írójának munkája, mert benne isteni szeretetem édességét érzem, amely mindennek forrása volt és elbájol az ő jóakarátának kedves illata. De amily szeretettel árasztottam ki a te lelkedbe mindazt, ami e könyvben írva van, ugyanolyan szeretettel vésem azoknak emlékezetébe is, akik téged hallgatnak. Mert én vagyok az, aki összeállítottam, elrendeztem és Gertrúd keze által az én tetszéseimre irattam le mindent. *Azért ezt az én könyvemet szentséges életemmel takarom be, öt sebemnek rózsaszínű ékszereivel díszítem és a Szentlélek hét ajándékával mint megannyi pecséttel pecsételtem meg, hogy soha senki kezemből ki ne ragadhassa*».

TIZENNEGYEDIK FEJEZET.

A könyv elfogadása.

E könyv írója egyszer áldozás alkalmával köpenye alatt titokban magával vitte ezt a könyvet, hogy följánlja az Úrnak örök dicsőségére. A dologról egy árva lélek sem tudott. Mikor a szokott módon térdre-

borult, majd pedig az Úr teste felé mélyen meghajolt, egyvalaki látta az Urat, amint végtelen szeretetében nagy örömmel ment feléje, sőt kedvesen átkarolva, így szólt hozzá: *«Isteni szeretetem édességével áthatom és áthatva megtermékenyítem ennek a könyvnek minden szavát, melyet most neked följajánlottál és amely valóban az én Lelkem sugallatából iratott. És aki megalázódott szívvel hozzám jön és olvasni akar belőle, annak én valóban mintegy keblemen ujjammal mutatom meg mindazt, ami neki hasznára válik. Aki azonban csak kíváncsi gögből, hátulról jön hozzám és reám támaszkodik, hogy úgy nézzen bele és meghamisítja ennek a könyvnek szövegét, az ilyent, mivel terhét nem bírom tovább viselni, isteni erőmmel megsegyenítem és eltaszítom magamtól».*

TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

A könyv följajánlása.

Ó Krisztus Jézus, örök világosság fényforrása! Önkéntes jóságodnak ezt a kiáradását, melyet kifürkészhetetlen istenségednek átható édessége hozott elő szerető Szívednek mélységeiből. Tetted ezt azért, hogy választottadnak szívét és lelkét megöntözd, megtermékenyítsd, boldogítsd, magadba vond és magaddal földoldhatatlanul összekösd. Ezért följajánlom neked ezt a könyvet az egész mindenség szeretetével. Egyesülve azzal a magasztos szeretettel, melyben te, a magasságbeli Atyának Egyszülötte, az

istenségnek minden kiáradását, melyben dicsőült emberséged részesült, teljes hálával visszairányítottad eredetének örvénylő mélységébe. Minden teremtménynek vágváival és szeretetével kérlek, hogy édességes Lelkednek erejével vond magadba, örök, mérhetetlen és változhatatlan megdicsőülésül. Amint kifürkészhetetlen bölcseséged tudása szerint az Atyaistennek fölséges mindenhatóságához illik, a Szentlélek boldogságot árasztó jóságát megörvendezteti. Ugyanekkor: mélységes hálaadásul minden boldogságért, melyet e könyv által műveltél, művelsz és örökre művelni fogsz annak a szívében és lelkében, aki elfogadja. És mindazokéban is, akik a te igazságod ígéje szerinti egész a világ végéig világosságot, vigasztalást és tanítást merítenek belőle, vagy legalább merítenének, ha a te jóságod, Uram, alkalmasnak találná rá őket.

Fölejánlom továbbá méltó elégtételül mindazért, amiben gyöngé értelmem, csekély buzgóságom és tapasztalatlan szellemem hibázott és a kiosztásra rámbízott ajándékaidat nem elég méltóan és gyümölcsözően mondta el és világította meg. Ugyancsak engesztelésül ajánlom föl azokért, akik emberi gyarlóságból, vagy az ördög sugallatára kegyelemtől áradozó szeretetedet, mely Gertrúdban oly tisztán ragyog, oly kedvesen illatozik és oly édesen ízlik, megvetik és lábbal tapossák. Vajha megakadályozná ezt a te irgalmasságod!

Fölejánlom továbbá mindama kegyelem

megnyeréséért, mely isteni Szíved által mindenkinék megnyerhető, aki irántad való szeretetből alázattal, áhitattal és szívbeli háladoszággal olvassa. És ami benne hasznos, irántad való tiszteletből, akitől eredt, utánozni törekszik. Végül följajánlom azért is, mert megfoghatatlan jóságod, szívemnek Istene, engem, végtelen kicsi porszemet — jobban mondva az egész teremtés szemetét — választott ki az ő magasztos rendeletének végrehajtására. Mivel a magam kicsisége semmiben sem tud neked megfelelni, azért följajánlom neked a te legédesebb és egyedül méltó Szívedet, abban a méltóságban, amelyben tele van isteni hállával és minden boldogságot a tökéletesség legmagasabb fokán egyesít magában.

TIZENHATODIK FEJEZET.

A könyv befejezése.

Az ember üdvösségét szerető Istennek tiszteletére és dicsőségére iratott ez a könyv. Miután rövidség céljából sok számtalan részletet elhagytunk, az isteni irgalomnak oly nyilvánvaló, sőt mondhatni: csodás segítségével történt a befejezése, hogy már magából ebből meg lehet ismerni, minő bőséges lelki hasznot óhajt belőle a legjobb ajándékok kezdeményezője és befejezője.

Isteni suggallatainak árja azonban nem merült ki azáltal, hogy ezen választottjára irányította.

Sőt inkább minket is részesített benne

annyiban, amennyi bennünket megihletett, miközben választottját fokról-fokra a bölcséségek rejtettebb, tisztább és magaszosabb élvezeteihez vezette, melyeket külső képekkel és hasonlatokkal nem lehet a tapasztalatlanokkal megértetni. Istennek határtalan jósága engedje mindezt az itt leírtakkal együtt az olvasóknak oly nagy lelki javára válni, hogy gyümölcsük megsokszorozódjék és méltókká legyenek arra, hogy nevük az élet könyvébe beírassék. És az egyszerűbb olvasók — akik maguktól nem tudnak az isteni szeretet áráján úszni — ezen alkalmatossággal induljanak el és örvendjenek azon, hogy a másoknak juttatott jótétemények mintegy kézen fogva vezetik őket, míg nem olvasás, elmélkedés és szemlélődés által végre meg kezdik ízlelni, hogy mily édes az Úr és mily igazán boldog az, aki őbenne remél és minden gondját őrája bizza.

Adja meg ezt nekünk jóságában az, aki tökéletes Háromságban él és uralkodik mint Isten, mindöröktől örökké. Amen.

U. i. o. gl. D.

TARTALOM.

	Oldal
A fordító előszava	5
A könyv előszava	10

Első könyv.

1. Az író ajánlása	17
2. A kegyelem bizonyítékai	21
3. A második tanu	24
4. A harmadik tanu	29
5. Gertrúd rendíthetetlen igazságossága	31
6. Gertrúdnak a lelkek üdvösségeért való buzgalma	33
7. Gertrúd együttérző szeretete	37
8. Gertrúd csodálatos önmegtartóztatása....	38
9. A bizalom ajándéka	40
10. Gertrúd alázatossága és több más erénye	43
11. Különös kiváltságok, amelyekben Isten Gertrúdot részesítette	50
12. Hogyan kényszerítette az Úr Gertrúdot mindezek leírására?	55
13. Nyilvánvaló bizonyosságok, melyekkel az Úr Gertrúdot mások kinyilatkoztatásai révén megnyugtatta	57
14. Gertrúdnak a jó Istenhez való bizalmasabb közeledése.....	62

Második könyv.

A második könyv tartalma (Lansperger után).	65
Előszó	66
1. Hogyan látogatta meg Gertrúdot először az Úr, a magasságból támadó?	66
2. A szív megvilágosítása	69

	Oldal
3. Az Úr lakásának kedvessége.....	70
4. Krisztus szentséges sebeit Gertrúd szívébe nyomja	75
5. A szeretet sebe	78
6. Az Úr dicsőséges látogatása karácsony ünnepén	81
7. Gertrúd lelkének az Istennel való mélységes egyesülése	83
8. Gertrúd lelke még mélyebben elmerül Istenben	84
9. Gertrúd lelkének elválaszthatatlan egyesülése Istennel.....	87
10. Az isteni indítás	89
11. Egy erős kísértés	91
12. Az emberi gyarlóság elviseléséről	93
13. A hajlamokon való öröközésről	95
14. A részvét haszna	96
15. A kegyelem viszonzása	96
16. Karácsony és Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén nyújtott kegyelmek ...	98
17. Isteni mérséklet	103
18. Atyai oktatás	104
19. Az isteni kegyesség dicsőrete	105
20. Különös kiváltságok, melyekben Isten Gertrúdot részesítette	107
21. Isten szemléletének hatása.....	113
22. Hálaadás, különféle jótétemények felsorolásával kapcsolatban, melyet meghatározott időben Gertrúd tehetsége szerint áhítattal végezni szokott	115
23. Ezen írás ajánlása	126

Harmadik könyv.

A harmadik könyv tartalma (Lansperger után). 128	128
1. Az Isten Anyjának különös gondviselése	129
2. A lelki eljegyzés gyűrűi	131
3. A szenvedés méltósága	132
4. A földi élvezet megvetése	133
5. Hogyan hajolt le Gertrúdhöz megalázkodásában az Úr?	135

	Oldal
6. Az Úr részvéte	136
7. A Szent Mise öt része	137
8. Az isteni kegyelem kiosztása	139
9. Három följánlás	143
10. A búcsú és az Isten akarata után való vágyódás	146
11. A kegyelem eszközölte átváltozás	148
12. Teljes megengesztelés	150
13. Az engesztelés kétféle módja	152
14. A szeretet fája	155
15. A vigasztalanság haszna és a lelki áldozás	156
16. Az Úr leereszkedése és a kegyelemben való részesedés	161
17. A Krisztus testének vételére való előkészület és még több egyéb	165
18. Az Istenanya üdvözlése	177
19. Az Isten iránt való rendkívüli szeretet kapcsolatban a Boldogságos Szűz üdvözlésével	180
20. A betegség jóváteszi a mulasztásokat	181
21. A hármás áldás	182
22. A szándék hatása a zsolozsmázásban	183
23. Az isteni Szív szolgálata	184
24. A léleknek a jó Isten szívéből merített bővelkedése	186
25. Az Úr temetkezőhelye a lélekben	188
26. Az akarat haszna és a szív följánlása. Ezenkívül több más oktatás, melyet Gertrúd lélekben nyert és a zsolozsma egyik szava	189
27. Körmenet a feszülettel	203
28. A vágyódás többszöri fölkelése s az alvás közben előforduló kellemetlenségek	204
29. Az Úr és szentek följánlásának haszna az emberre	208
30. Az Úr testének hatása	209
31. A gyakori szentáldozás	210
32. Az Úr elégtétele a lélekért	211
33. Az isteni tekintet hatása	213
34. Hogyan engeszteli meg az Isten Fia az Atyaistent?	215

	Oldal
35. A feszület megpillanása	216
36. A mirrhacsokor	219
37. A fölfeszített képe	221
38. Hogyan vonja magához a lelket az isteni édesség	222
39. Miképen fogadja az Úr a feszület iránt tanúsított tiszteletet	225
40. A Boldogságos Szűz hét órája	227
41. Az Úr iránt való barátság megnyilatkozása.	230
42. A töredelem hatása	231
43. Az Úrnak tetsző imádság	233
44. Az Úr gyönyörűsége a lélekben	235
45. Az Úr Jézus Szívének dobbanásai	236
46. Miképp fogadja a jó Isten az álmatlanságot	238
47. Az isteni akarat tetszése	239
48. Az érzékeknek a jó Istenben való öröme ...	241
49. A szeretet bágyadtsága	243
50. Élni vagy halni mindegy volt Gertrúdnak ..	244
51. Az ördög ijedtsége a szerény üdüléstől ...	245
52. A hibák haszna	246
53. Istennek a lélek iránt való hűsége	247
54. A jóakarát gyümölcse	249
55. Hogyan öntötte az Úr Gertrúd által sokakba kegyelmének ársait	253
56. Az Isten ostora alatt való megalázódás ..	253
57. A külső munkák elfogadása	255
58. A türelem érdeme	259
59. Az imádság haszna	261
60. Különböző szerzetes személyekről	264
61. Hogyan jelzik az Egyházat Krisztus tagjai	272
62. A lelki előhaladás és a lelkijavakban való résztétel	275
63. Mily kedves az Istennek a gyakori szent- áldozás	278
64. A buzgólkodás haszna	279
65. Az engedelmesség haszna ..	281
66. Az ember tisztulása	282
67. A szenvedések följánlása	283
68. Az önfajúság káros volta	284
69. A külsőt nem szabad többre becsülni a bel- sónél	285

Negyedik könyv.

	Oldal
A negyedik könyv tartalma (Lansperger után) .	287
1. Előkészület az Úr születésére	288
2. Jézus születésének vigiliája	291
3. Az Úrnak mézzel folyó születése	303
4. Szent János apostol és evangélista	309
5. Jézus nevének üdvözlése körülmetélésének ünnepén	320
6. Hármaskorú Epifánia ünnepén	324
7. Az Úr arcának tisztelete	328
8. A Boldogságos Szűz Máriának tisztulása .	331
9. Szent Benedek Atyánkról	337
10. Az Úr megtestesülésének ünnepe	339
11. Az Egyházért följajánlandó szándékok ...	345
12. A bárkaépítés	349
13. A tehertől való megkönnyebbülés	354
14. A jócselekedetek följegyzése. Hogyan kell ezeket Krisztus szenvedéseivel egyesí- teni	359
15. Az Úr följajánlása Gertrúd lelkéért és a három győzelem	364
16. Az Egyházért való felajánlás	367
17. Az Úr vendégsége	368
18. Az Úr kinszenvedéséről való megemlékezés	372
19. Az Úr iránt való figyelem és az ő vendégül fogadása	375
20. A nagycsütörtöki zsolozsma	383
21. Nagypéntek.	390
22. Az Úr föltámadása	395
23. Mily hasznos dolog minden cselekedetünket Istennek ajánlani	398
24. Az Úr föltámadásának nyolcadán. Hogyan vette Gertrúd a Szentlelket	399
25. Előkészület Urunk mennybemenetelének ünnepére	401
26. Az Úr mennybemenetelének dicsőséges ün- nepe	408
27. Előkészület pünkösdi ünnepére	411
28. Pünkösdi mézzel folyó ünnepe	413
29. A dicsőséges Szentháromság ünnepe	418
30. Nagyholdogasszony ünnepe	421

	Oldal
31. Szent Bernát Apát.....	438
32. Szent Ágoston, Szent Domonkos és Szent Ferenc méltósága	442
33. A Boldogságos Szűz születése	448
34. A szentkereszt méltósága	453
35. Az Angyalok. Szent Mihály Arkangyal ünnepe	457
36. Mindenszentek ünnepe	460
37. Templomszentelés ünnepe	464
38. Egy kápolna fölszentelése	469
39. Arról a Szent Miséről, melyet az Úr Jézus személyesen énekelt az égben, egy, még testben élő <i>Trutta</i> nevű szűznek.	472

Ötödik könyv.

Az ötödik könyv tartalma (Lansperger után)	486
1. A kedves emlékü tiszteletreméltó <i>G.</i> apát- asszonynak dicsőséges elköltözéséről ..	487
2. <i>E.</i> lelkéről, akit az Úr liliumhoz hasonlított	511
3. <i>G.</i> lelkéről, aki a Boldogságos Szűznek volt szentelve	513
4. A kegyes emlékü <i>M.</i> énekesnővér boldog haláláról	518
5. <i>M.</i> és <i>E.</i> nővérek lelkéről	533
6. <i>S.</i> asszony lelkéről, kinek nyugvóhelyét az Úr keblén Gertrúd előre látta	537
7. <i>M.</i> nővér boldog haláláról	540
8. Gertrúd forró vágya a halál után	543
9. A szeretet nyila	545
10. A halálra való előkészület	547
11. Kedves pihenő	553
12. Az Úr előre megmutatja Gertrúdnak halálát	557
13. A könyv ajánlása	561
14. A könyv elfogadása	562
15. A könyv följajánlása	563
16. A könyv befejezése	565

